



LAC 2017
RMUTSV



หนังสือประมวลบทความ (Proceeding)

การประชุมวิชาการระดับชาติด้านศิลปศาสตร์ ครั้งที่ 2

ศาสตร์บูรณาการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

LIBERAL ARTS 2017 NATIONAL CONFERENCE

30-31 มีนาคม 2560

ณ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

2nd Liberal Arts National Conference

Integrated Disciplines and Research for Sustainable Development

สารจากอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของนักศึกษา โดยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาลิขิตผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ และนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการสนับสนุนงานวิจัยต่อยอดร่วมกัน ในการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ที่มุ่งเน้นให้มีการรังสรรค์งานวิจัยและสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของ **การจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านศิลปศาสตร์ ครั้งที่ 2 : “ศาสตร์บูรณาการงานวิจัย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” 2nd Liberal Arts National Conference Integrated Disciplines and Research for Sustainable Development (LAC 2017)** ที่เป็นเวทีให้นักศึกษาได้นำเสนอผลงานการวิจัย โครงการ หรือการศึกษาอิสระสู่สาธารณชน เปิดโอกาสให้มีการเสวนา แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ระหว่างนักศึกษา คณาจารย์ และนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ อันจะเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางด้านวิชาการระหว่างสถาบันการศึกษา และเป็นการพัฒนาต่อยอดงานวิจัย ตลอดจนพัฒนางานวิจัยไปสู่ชุมชน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนางานวิจัยที่เข้มแข็ง ยั่งยืน และตอบสนองความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง

ดังนั้น การจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านศิลปศาสตร์ ครั้งที่ 2 นับได้ว่าเป็นความสำคัญต่อการทำความเข้าใจประเด็นดังกล่าว ดังปรากฏในหัวข้อการปาฐกถาพิเศษ และประเด็นการนำเสนอบทความวิชาการ หวังว่าการประชุมวิชาการในครั้งนี้ จะมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ทรงคุณค่า สมดังเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ทุกประการ



(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยงยุทธ หนูเนียม)

รักษาราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

สารจากเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

จากการที่รัฐบาลให้นโยบายในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้ก้าวไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 นั้น ถือเป็นภารกิจที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.) ต้องให้การสนับสนุนมหาวิทยาลัยอย่างเต็มกำลังให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นนวัตกรรมรองรับโอกาสและความท้าทายในอนาคต เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่อไป

มหาวิทยาลัยทางด้านเทคโนโลยีควรมีวิสัยทัศน์ในการมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางเทคโนโลยีและการวิจัย โดยเฉพาะการดำเนินพันธกิจในการสนับสนุนงานวิจัยของคณะอย่างเต็มที่ นำผลการวิจัยที่ได้รับไปสร้างองค์ความรู้ หรือวิจัยต่อยอด เพื่อให้เกิดประโยชน์ในทุกมิติทั้งทางวิชาการ สังคม เศรษฐกิจ หรือแม้แต่ประโยชน์สาธารณะ อันเป็นการสร้างสังคมการเรียนรู้ควบคู่กับการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยเป็นหน่วยงานระดับอุดมศึกษาอีกหน่วยงานหนึ่งที่ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัยและสนับสนุนผลงานสร้างสรรค์ของนักศึกษามาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2560 ฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะศิลปศาสตร์ เปิดโอกาสให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีได้มีเวทีในการนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ โครงการหรือการศึกษาอิสระ โดยจัดโครงการการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านศิลปศาสตร์ ครั้งที่ 2 : “ศาสตร์บูรณาการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” 2nd Liberal Arts National Conference Integrated Disciplines and Research for Sustainable Development (LAC2017) ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์กับคณาจารย์และนักวิชาการซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานวิทยานิพนธ์และการศึกษาอิสระ

ในนามของ สกอ. ขอขอบคุณคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ได้จัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ยิ่งในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการทั้งในศาสตร์เดียวกันและบูรณาการระหว่างศาสตร์ พัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน บุคลากร และยังเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของคณะและมหาวิทยาลัยให้เป็นที่รู้จักในเวทีนานาชาติต่อไป



(ดร.สุภัทร จำปาทอง)

เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สารจากรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ

การพัฒนาด้านวิชาการและงานวิจัย เป็นพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในการสร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมสู่การผลิต การบริการที่สามารถถ่ายทอดและสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในเชิงวิชาการ เผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ รวมถึงการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากผลงานอันมีคุณค่า สู่การนำไปใช้ประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการและสาธารณชนอย่างกว้างขวาง

ในนามของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่คณะศิลปศาสตร์เล็งเห็นความสำคัญในการจัดงานประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านศิลปศาสตร์ ครั้งที่ 2 ซึ่งนับเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ แสดงถึงศักยภาพทางการวิจัย และงานสร้างสรรค์ของคณาจารย์นักวิชาการ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา ทั้งภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านจะได้รับประโยชน์และพร้อมนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนางานวิจัยเพื่อให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าสืบไป

จร สุวรรณชาติ

(นายจร สุวรรณชาติ)

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

สารจากคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านศิลปศาสตร์ ครั้งที่ 2 เป็นโครงการความร่วมมือของคณะมหาวิทยาลัย และหน่วยงานภาคี ที่ผลิตบัณฑิตและการวิจัยด้านศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อสร้างพื้นที่ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ในการวิจัยผ่านการนำเสนอผลงานวิชาการ งานวิจัย โครงการงาน การศึกษาอิสระ ตลอดจนการสร้างชุมชนวิชาการและการ “ปฏิบัติการ” ที่ตั้งอยู่บนฐานองค์ความรู้ที่เข้มแข็งของของศาสตร์ในด้านนี้

โดยในปีจัดขึ้นภายใต้แนวคิด (Theme) “ศาสตร์บูรณาการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ซึ่งนับว่าความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในทางวิชาการและการปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาทั้งในสังคมไทยและสังคมโลก ดังล่าสุดที่องค์การสหประชาชาติ ได้เสนอเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่เรียกว่า “Sustainable Development Goals” (SDGs) เพื่อเป้าหมายเชื่อมโยงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ให้สามารถจัดการความยากจน อดอยาก ความหิวโหย ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ผสมกลมกลืนสมดุลกับโลกธรรมชาติ การป้องกันโลก ทรัพยากร ระบบนิเวศ ภูมิอากาศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ซึ่งประเทศไทยก็เป็นหนึ่ง 193 ประเทศที่ร่วมลงนามรับรองเป้าหมายการพัฒนา SDGs ดังกล่าว

อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความยั่งยืน ยังมีเส้นทางอีกยาวไกล เพราะกว่าห้าสิบปีที่ผ่านมาการพัฒนาไปสู่ความทันสมัย มีอิทธิพลและอำนาจนำ (Hegemony) ต่อเนื่องต่อการตัดสินใจทางการเมืองและการบริหารการพัฒนาประเทศ จึงคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดโครงการประชุมวิชาการฯ ในครั้งนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งของการถกทอพลังความร่วมมือ อีกทั้งการร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานวิชาการ และปฏิบัติการสู่ความยั่งยืนให้เกิดขึ้นในอนาคต

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงศ์ จิตนิรัตน์
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

สารจากคณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติด้านศิลปศาสตร์ ครั้งที่ 2 “ศาสตร์บูรณาการงานวิจัย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ในปี พ.ศ. 2560 ได้รับความร่วมจากหลายหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา คณะศึกษาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งถือเป็นนิมิตหมายอันดีในการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานด้านการจัดการศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนานักศึกษาระดับปริญญาตรี ทางด้านการศึกษาและด้านการวิจัย โดยให้นักศึกษานักวิชาการ นักวิจัย ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ด้านการวิจัยร่วมกัน โดยเฉพาะนักศึกษาในระดับปริญญาตรีจะได้แสดงความสามารถและได้ฝึกปฏิบัติจริง เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของแต่ละหลักสูตร

ในโอกาสนี้ ขอขอบคุณคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดโครงการประชุมระดับชาติในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่านจะได้รับประสบการณ์และได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและด้านวิจัยร่วมกันอย่างเต็มที่

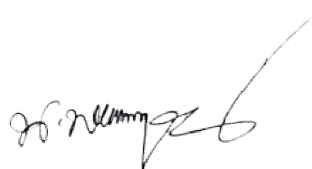
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศิริโชติ
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สารจากคณบดีคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

นักศึกษาที่เข้าเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรีนั้น แท้ที่จริงก็คือผู้ที่เข้าสู่วิทยาศาสตร์ขั้นสูง เตรียมตัวที่จะเป็นพลเมืองที่เป็นผู้นำสังคมได้ มีความหมายว่าเป็นผู้นำทั้งทางด้านความรู้ ความคิด และจริยธรรม ยิ่งนักศึกษาในระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ยิ่งต้องเตรียมเป็นผู้นำที่มีศักยภาพสูงกว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี

การที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ได้เป็นผู้นำให้มีการประชุมวิชาการ ระดับชาติ ครั้งที่ 2 นี้ เพื่อเน้นการนำเสนอผลงานวิจัยและผลงานทางด้านวิชาการลักษณะอื่น ๆ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และได้เชิญชวนมหาวิทยาลัยเพื่อนบ้านในจังหวัดสงขลาเข้าร่วมด้วยช่วยกัน ทั้งมหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ก็ยังชี้ให้เห็นได้ว่า คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เป็นผู้นำทางวิชาการอย่างแท้จริง

ขอขอบพระคุณ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ที่สนับสนุนการจัดประชุมในครั้งนี้ ขอขอบคุณคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยที่ให้เกียรติ ขอเป็น “กัลยาณมิตรทางวิชาการ” กับคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ดีใจที่ได้มีส่วนร่วมสร้างบรรยากาศทางวิชาการเพื่อให้นักศึกษาของเราได้แสดงศักยภาพของความเป็นผู้นำทางวิชาการ อันจะเป็นฐานที่มั่นสำคัญในการพัฒนาบ้านเมืองของเราให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป



(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาศ ปานเจียง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

สารจากคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

การประชุมวิชาการระดับชาติด้านศิลปศาสตร์ ครั้งที่ 2 “ศาสตร์บูรณาการงานวิจัย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” เป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยพร้อมทั้งส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันการศึกษาได้อย่างน่าชื่นชม ทำให้เกิดความเข้มแข็งทางด้านวิชาการและงานวิจัย สร้างความสัมพันธ์ในการพัฒนาผลงานวิจัยร่วมกัน

การประชุมวิชาการครั้งนี้จะเป็นการสร้างความตระหนักและแรงบันดาลใจแก่นิสิต บุคลากรของคณะวิทยาศาสตร์ ให้เห็นความเชื่อมโยงขององค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับด้านอื่น และการนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาศักยภาพของงานวิจัยด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมตอบสนองนโยบายของประเทศในการก้าวเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 ต่อไป ในนามของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอขอบคุณเจ้าภาพหลัก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สารณี ไชยรัตน์)

คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

สารจากคณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จัดการเรียนการสอนใน 4 สาขา ได้แก่ สาขาภาษาต่างประเทศ สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว สาขาคหกรรมศาสตร์ และสาขาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ได้ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง จัดประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านศิลปศาสตร์ ครั้งที่ 2 : “ศาสตร์บูรณาการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” 2nd Liberal Arts National Conference Integrated Disciplines and Research for Sustainable Development (LAC 2017) ระหว่างวันที่ 30-31 มีนาคม 2560 ขอต้อนรับนักวิชาการ นักวิจัย และผู้สนใจทั่วไปสู่งานประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านศิลปศาสตร์ ครั้งที่ 2 ด้วยความยินดียิ่ง นับเป็นเกียรติแก่คณะกรรมการดำเนินงานที่มีนักวิชาการ นักวิจัย และนักศึกษา จากสถาบันการศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ ส่งบทความ จำนวน 50 บทความ เพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการครั้งนี้ ซึ่งมีเนื้อหาสาระ ที่มีความหลากหลาย ครอบคลุมศาสตร์ด้านภาษาต่างประเทศ ด้านการโรงแรมและการท่องเที่ยว ด้าน คหกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์การอาหาร ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

ในนามประธานคณะกรรมการการจัดประชุมวิชาการแห่งชาติ ครั้งที่ 2 ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดประชุมวิชาการในครั้งนี้และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดกิจกรรมครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป



(ดร. นุชลี ทิพย์มณฑา)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

ประธานคณะกรรมการโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านศิลปศาสตร์ ครั้งที่ 2

กำหนดการ

โครงการการประชุมวิชาการด้านศิลปศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 2 :

“ศาสตร์บูรณาการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

2nd Liberal Arts National Conference:

Integrated Disciplines and Research for Sustain Development (LAC 2017)

ณ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

วันที่ 30 มีนาคม 2560

ณ อาคาร 63 ห้องประชุมสำเภาทอง (63205) คณะบริหารธุรกิจ

08.00-09.00 น. ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ

09.00-09.15 น. พิธีเปิดโดยอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

09.15-10.30 น. การบรรยายโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ผศ.ดร. วรากร ลิ้มบุตร
เรื่อง การสร้างนวัตกรรมโดยอาศัยความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

10.30-10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง

10.45-12.00 น. การบรรยายโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ รศ.ดร. อติศา เตียว
เรื่อง English and Sustainable Development

12.00-13.20 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

การนำเสนอผลงานแบบบรรยาย

อาคาร 62 ห้อง 62601 คณะศิลปศาสตร์

การนำเสนอผลงานสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ผู้ควบคุมการบรรยาย : รศ.ดร.อุมพร มณีแนม และผศ.ดร. ทวีสิน นาวารัตน์

13.20-13.40 น. LAC-O-11

ระบบจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี

นางสาวสุภาภรณ์ แวดวงแก้ว

13.40-14.00 น. LAC-O-12

ระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปณัฐพร สตุดิโอ

นางสาวอารุณีย์ ธนาวุฒิ

14.00-14.20 น. LAC-O-14

การออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์สำหรับการประชุม

นางสาวชมพูนพพรณ ศิริวัฒนาพงศ์

14.20-14.40 น. LAC-O-42

ความเข้มข้นของน้ำตาลและมอลโตเด็กซ์ทรินที่มีผลต่อการผลิตน้ำตาลแปรรูปด้วยวิธีการ
อบแห้งแบบพ่นฝอย

นางสาวปาริฉัตร มีสันฐาน

14.40-15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.00-16.00 น. การนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์

16.00-16.20 น. LAC-O-44

ผลของอุณหภูมิความร้อนและอัตราการไหลของน้ำตาลต่อการแปรรูปน้ำตาลด้วยวิธีการ
อบแห้งแบบพ่นฝอย

นางสาวพิมพ์ชนก แก้วทอง

16.40-17.00 น. พิธีมอบเกียรติบัตรรางวัลการนำเสนอดีเด่น สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

อาคาร 62 ห้อง 62602 คณะศิลปศาสตร์

การนำเสนอผลงานสาขาเกษตรศาสตร์และวิทยาศาสตร์การอาหาร

ผู้ควบคุมการบรรยาย : ผศ.ดร.จักรี ทองเรือง และดร.วิชชุภา ถาวรโรจน์

13.20-13.40 น. LAC-O-52

การลดปริมาณเกลือในเนื้อปลาหมึกด้วยการแยกเนื้อปลาชั้นผิว
นายธนาณัติ ชัยจันทร์

13.40-14.00 น. LAC-O-59

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น้ำจำปาตะ
นางสาวพัชรดา เพ็งโอ

14.00-14.20 น. LAC-O-67

ประสิทธิภาพของเครื่องบรรจุนมและการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของผลิตภัณฑ์นมยูเอชที
ระหว่างเก็บรักษา : กรณีศึกษา สหกรณ์โคนมพัทลุงจำกัด
นางสาวภัทราภรณ์ หนูคง

14.20-14.40 น. LAC-O-83

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมจำปาตะ
นางสาวปานทิพย์ สิทธิเม่ง

14.40-15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.00-16.00 น. การนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์

16.00-16.20 น. LAC-O-100

การใช้แป้งกล้วยน้ำว้าทดแทนแป้งสาลีในขนมกลีบลำดวน
นายพรพิพัฒน์ อินทนิล

16.20-16.40 น. LAC-O-120

การใช้ข้าวสังข์หยดในการผลิตข้าวพองรสกะเพราไก่

นางสาวสิตานันท์ มีทับ

16.40-17.00 น. พิธีมอบเกียรติบัตรรางวัลการนำเสนอดีเด่น สาขาคุณธรรมศาสตร์

และวิทยาศาสตร์การอาหาร

อาคาร 62 ห้อง 62603 คณะศิลปศาสตร์

การนำเสนอผลงานสาขาภาษาต่างประเทศ

ผู้ควบคุมการบรรยาย: ดร.ณัฐนันท์ ทองมาก และผศ.ดร.กันทริน รักษ์สาคร

13.20-13.40 น. LAC-O-8

การศึกษาเชิงวิเคราะห์ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะต้นในภาษาจีนกลางของนักศึกษาไทย
ที่ใช้ภาษามลายูพูดเป็นภาษาที่หนึ่ง

นางสาวอาอีสะ มามู

13.40-14.00 น. LAC-O-38

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาวิชาโท
ภาษาจีน ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

นางสาวจันทร์ดี จูเปาะ

14.00-14.20 น. LAC-O-43

ประสิทธิภาพของคู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสมัครงานของ
นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

นางสาวชุติมา นนทา

14.20-14.40 น. LAC-O-53

การวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำบรรยายบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ

กรณีศึกษาภาพยนตร์เรื่อง สุริโยไท

นายนิโคลาส อุบลสุวรรณ

14.40-15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.00-16.00 น. การนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์

16.00-16.20 น. LAC-O-58

การใช้แบบฝึกฟังข่าวภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล

นายชโลธร อนันต์

16.20-16.40 น. LAC-O-68

ปัญหาในการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารสากลชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์

นายคณานันท์ แก้วสุวรรณ

16.40-17.00 น. LAC-O-91

ผลของการใช้คู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษในการจดจำคำศัพท์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2
หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล

นางสาวจิราวรรณ มากละมาย

อาคาร 62 ห้อง 62604 คณะศิลปศาสตร์

การนำเสนอผลงานสาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

ผู้ควบคุมการบรรยาย: ผศ.อำนาจ รักษาพล และดร.นัยนา ไ้วศิริ

13.20-13.40 น. LAC-O-16

การตระหนักรู้ของผู้ใช้บริการในการกิจโรงแรมสีเขียว

นางสาวจันทิวรรณ สมานธิ

13.40-14.00 น. LAC-O-19

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการร้านสิทธิธาราสปา

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

นางสาวณัฐชยา หมาดอาหิน

14.00-14.20 น. LAC-O-22

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนที่มีต่อการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

นางสาวดรุณี รักดำ

14.20-14.40 น. LAC-O-36

การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพบริเวณหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

จังหวัดชุมพร

นางสาวภัทราวดี อินนาวา

14.40-15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.00-16.00 น. การนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์

16.00-16.20 น. LAC-O-37

การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวใหม่บ้านพันวาลตำบลรับร้อ อำเภอท่าแซะ

จังหวัดชุมพร

นางสาวอรดี พูลสวัสดิ์

16.20-16.40 น. LAC-O-69

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง
อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
นางสาวกชกร จำนงค์

16.40-17.00 น. LAC-O-70

การท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
นายภาสกร เนียมมีศรี

วันที่ 31 มีนาคม 2560

ณ อาคาร 63 ห้องประชุมสำเภาทอง (63205) คณะบริหารธุรกิจ

08.00-09.15 น. ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ

09.15-10.30 น. การบรรยายโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ผศ.เพ็ญศิริ พันพา
เรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการทางสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

10.30-10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง

10.45-12.00 น. การบรรยายโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.วัฒนา ทนงค์แพง
เรื่อง การบูรณาการงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ด้านการโรงแรมและการท่องเที่ยวสู่
ศตวรรษที่ 21

12.00-12.30 น. การบรรยายพิเศษโดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประจำคณะศิลปศาสตร์
ผศ. ดร. ฆนัท ธาตุทอง
เรื่อง จะใช้ Backward Design อย่างไรในอุดมศึกษา

12.30-13.20 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

อาคาร 62 ห้อง 62601 คณะศิลปศาสตร์

การนำเสนอผลงานสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผู้ควบคุมการบรรยาย: ดร.วารุณี ณ นคร และ ผศ.มนัสสวาส กุลวงศ์

13.20-13.40 น. LAC-O-29

ทัศนคติของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อกิจกรรมการรับน้อง หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
นางสาว จุฑาลักษณ์ พุ่มยอ

13.40-14.00 น. LAC-O-92

กิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อการตัดสินใจศึกษาต่อของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งหัววารีวิทย จังหวัดสตูล
นางอามีน๊ะ ทองดำ

14.00-14.20 น. LAC-O-90

การศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาโทของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
นางสาวชุติมา เหมือนทองมาก

14.20-14.40 น. LAC-O-106

ความคาดหวังในการเรียนในหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล
สาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
นางสาวกรรณิกา ศรีแก้ว

14.40-15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.00-16.00 น. การนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์

16.00-16.20 น. LAC-O-107

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาจีน จากเพลงของนักศึกษาวิชาโทจีนชั้นปี 3 สาขาวิชา
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา
นางสาวเปมิกา เมฆวิไล

16.40-17.00 น. พิธีมอบเกียรติบัตรรางวัลการนำเสนอดีเด่นสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

อาคาร 62 ห้อง 62603 คณะศิลปศาสตร์

การนำเสนอผลงานสาขาภาษาต่างประเทศ

ผู้ควบคุมการบรรยาย:ดร.ณัฐนันท์ ทองมาก และผศ.ดร.กันทริน รักษ์สาคร

13.20-13.40 น. LAC-O-93

การประเมินตนเองและความพึงพอใจหลังการใช้โปรแกรม SPEEXX เพื่อพัฒนาทักษะ
ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา
นางสาวภัทรวรรณ สีแก้ว

13.40-14.00 น. LAC-O-94

ทัศนคติด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ
ค่ายภาษาอังกฤษ ณ Universiti Sains Malaysia
นางสาวจริยวดี ชูช่วง

14.00-14.20 น. LAC-O-95

การพัฒนาความสามารถในการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนจากภาพเทียบอักษรจีนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา
นางสาวนิตานุช จันทรนวล

14.20-14.40 น. LAC-O-97

ผลของการใช้คู่มือในการพัฒนาความรู้ด้านไวยากรณ์ภาษาจีนของนักศึกษาวิชาโทภาษาจีน
หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลชั้นปีที่ 2 คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา
นายชวรงค์ดำรง จิระนากร

14.40-15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.00-16.00 น. การนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์

16.00-16.20 น. LAC-O-99

ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน
หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล
นางสาวนวิรัตน์ แซ่จ้ง

16.40-17.00 น. พิธีมอบเกียรติบัตรรางวัลการนำเสนอดีเด่นสาขาภาษาต่างประเทศ

อาคาร 62 ห้อง 62604 คณะศิลปศาสตร์

การนำเสนอผลงานสาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

ผู้ควบคุมการบรรยาย: ผศ.อำนาจ รักษาพล และดร.นัยนา ไ้วศิริ

13.20-13.40 น. LAC-O-72

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัง
อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล
นางสาวณัฐชา หนูเจริญ

13.40-14.00 น. LAC-O-74

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาวัดช้างให้ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์
จังหวัดปัตตานี
นางสาวนฤมล แก้วปานัน

14.00-14.20 น. LAC-O-75

การจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง
นางสาวณิชากร เพ็ชรเกลี้ยง



14.20-14.40 น. LAC-O-77

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวต่างชาติบริเวณ
หาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

นายอานนท์ พุ่มด้วง

14.40-15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.00-16.00 น. การนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์

16.00-16.20 น. LAC-O-78

การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
นางสาวจารวี บุญเทียม

16.40-17.00 น. พิธีมอบเกียรติบัตรรางวัลการนำเสนอดีเด่นสาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

การนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์ (ระหว่างวันที่ 30-31 มีนาคม 2560)

อาคาร 62 ห้อง 62503 คณะศิลปศาสตร์

การนำเสนอผลงานสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

15.00-16.00 น. LAC-O-33

ผลของยาพอกสมุนไพรต่ออาการปวดและการทำงานของข้อเข่าในผู้ป่วยโรคลมจับโปงเข้า
นางสาวนิษฐานุช ไทยราช

LAC-O-34

ความหลากหลายของพืชสมุนไพรในวัด อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง
นางสาวชนัญชิตา ขาวชู

การนำเสนอผลงานสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

15.00-16.00 น. LAC-O-31

โรคลมจับโปงเข้า:กรณีศึกษาผู้ป่วยในคลินิกการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก
โรงพยาบาลระโนด จังหวัดสงขลา

นายศราวุฒิ พุ่มจันทร์

LAC-O-32

การใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติในคลินิกแพทย์แผนไทยโรงพยาบาลบางกล่ำ
จังหวัดสงขลา

นางสาวรสสุคนธ์ หนูเมือง

LAC-O-35

การศึกษามิปัญญาหมอพื้นบ้านตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
นางสาวสรวรยา เหลี่ยมปาน

อาคาร 62 ห้อง 62504 คณะศิลปศาสตร์

การนำเสนอผลงานสาขาเกษตรศาสตร์และวิทยาศาสตร์การอาหาร

15.00-16.00 น.

LAC-O-63

การประยุกต์ใช้กระเจี๊ยบแดงในผลิตภัณฑ์ทอผ้า
นางสาวไชนัน กาเว

LAC-O-65

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไอศกรีมจำปาตะ
นางสาวสุกัญญา ช่างไม้

LAC-O-66

การพัฒนาผลิตภัณฑ์แยมสับปะรดผสมจำปาตะ
นางสาวกนกทิพย์ วโรทัยพัฒน์พงษ์

LAC-O-81

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมหม้อแกงจากเมล็ดจำปาตะ
นางสาวโรสนิยา มูแก้ม

LAC-O-96

ผลของการใช้แป้งข้าวไรซ์เบอร์รี่เป็นสารทดแทนไขมันในน้ำสลัดชนิดข้น
นายพิสิฐ เสวตรชินกร

พิธีปิดโครงการ เวลา 17.00-17.30 น.

อาคาร 62 ห้อง 62603 คณะศิลปศาสตร์

หมายเหตุ

- กำหนดการสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม
- พักรับประทานอาหารว่าง ห้อง 62503 และ 62504
- พักรับประทานอาหารกลางวัน ห้อง 62501 และ 62502

สารบัญ

สารจากอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.....	ก
สารจากเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา.....	ข
สารจากรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ.....	ค
สารจากคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.....	ง
สารจากคณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.....	จ
สารจากคณบดีคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.....	ฉ
สารจากคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง.....	ช
สารจากคณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.....	ซ
กำหนดการ	ณ
ผลงานวิชาการภาคบรรยาย	1
สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว	2
LAC-O-36 การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพบริเวณหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร จังหวัดชุมพร.....	3
LAC-O-69 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	12
LAC-O-70 การท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางโปรง อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี	24
LAC-O-72 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัง อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล.....	31
LAC-O-74 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดราษฎร์บูรณะ (วัดช้างให้) ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	38
LAC-O-75 การจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	49
LAC-O-77 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวต่างชาติ บริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่.....	57
LAC-O-78 การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินพาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง.....	67
สาขาคหกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์การอาหาร	77
LAC-O-67 ประสิทธิภาพของเครื่องบรรจุนมและการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักรวมของผลิตภัณฑ์นมยูเอชที ระหว่างเก็บรักษา : กรณีศึกษา สหกรณ์โคนมพัทลุงจำกัด.....	78

สาขาภาษาต่างประเทศ 83

LAC-O-8 การศึกษาเชิงวิเคราะห์ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะต้น ในภาษาจีนกลาง
ของนักศึกษาไทยที่ใช้ภาษามลายูปาตานีเป็นภาษาที่หนึ่ง..... 84

LAC-O-38 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีน
ของนักศึกษาวิชาโทภาษาจีน ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา 93

LAC-O-43 ประสิทธิภาพของคู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสมัครงาน
ของ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา..... 98

LAC-O-68 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนของ
นักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย 102

LAC-O-91 ผลของการใช้คู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษในการจดจำคำศัพท์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2
หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล 109

LAC-O-93 การประเมินตนเองและความพึงพอใจหลังการใช้โปรแกรม SPEEXX เพื่อพัฒนาทักษะ
ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา 113

LAC-O-94 ทัศนคติด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ
ค่ายภาษาอังกฤษ ณ Universiti Sains Malaysia..... 123

LAC-O-95 การพัฒนาความสามารถในการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนจากภาพเทียบอักษรจีนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา..... 127

LAC-O-99 ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3
ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล..... 128

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 132

LAC-O-106 ความคาดหวังจากการเรียนในหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล
สาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1..... 133

สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม..... 138

LAC-O-11 ระบบจัดการหอพักหญิงสุพรรณดี..... 139

LAC-O-12 ระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปธนบุรี สตูดิโอ 145

LAC-O-14 การออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์สำหรับการประชุม 151

LAC-O-42 ความเข้มข้นของน้ำตาลและมอลโตเด็กซ์ตรินที่มีผลต่อการผลิตน้ำตาลแปรรูป ด้วยวิธีการอบแห้งแบบพ่นฝอย	155
LAC-O-44 ผลของอุณหภูมิความร้อนและอัตราการไหลของน้ำตาลต่อการแปรรูปน้ำตาล ด้วยวิธีการอบแห้งแบบพ่นฝอย	161
ผลงานวิชาการภาคโปสเตอร์	167
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	168
LAC-O-31 โรคลมจับโปงเข้า: กรณีศึกษาผู้ป่วยในคลินิกการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก โรงพยาบาลระโนด จังหวัดสงขลา	169
LAC-O-32 การใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติในคลินิกแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลบางกล่ำ จังหวัดสงขลา	173
LAC-O-35 การศึกษาภูมิปัญญาหมอพื้นบ้าน ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี	177
สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	186
LAC-O-33 ผลของยาพอกสมุนไพรต่ออาการปวดและการทำงานของข้อเข่าในผู้ป่วยโรคลมจับโปงเข้า	187
LAC-O-34 ความหลากหลายของพืชสมุนไพรในวัด อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง	193
ภาคผนวก	204

ผลงานวิชาการภาคบรรยาย

สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพบริเวณหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร จังหวัดชุมพร The Study of Biodiversity in the Beach Area of Maejo University at Chumphon, Chumphon Province.

ภัทราวดี อินนาวา* นพรัตน์ ทองสด เบญจมาศ ณ ทองแก้ว และอำนาจ รักษาพล
สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

* ผู้รับผิดชอบบทความ (Corresponding author) ภัทราวดี อินนาวา
E-mail address: smild_innawa@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการจำแนกความหลากหลายทางชีวภาพหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร มีวัตถุประสงค์เพื่อจำแนกความหลากหลายทางชีวภาพหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร และเสนอแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมต่อระบบนิเวศชายหาด ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจชนิดพันธุ์พืชและสัตว์หน้าดิน สังเกต และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

จากผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อสิ่งมีชีวิตชายหาดคือปัจจัยทางชีวภาพ ได้แก่ ความเค็ม อุณหภูมิ ออกซิเจน หนาตองตะกอน คลื่น และน้ำขึ้นน้ำลง ส่วนปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ การกินอาหาร ผู้ล่า ความสัมพันธ์ในระบบนิเวศ และภาวะการแผ่รังสี ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ทำให้สิ่งมีชีวิตที่อาศัยบนหาดทรายมีความสามารถในการปรับตัวได้เป็นอย่างดี ด้านความหลากหลายของชนิดพันธุ์พืชและชนิดพันธุ์สัตว์ ที่แสดงให้เห็นความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งทะเลบริเวณชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร คือ หอยเสียบ หอยตลับลาย ปูลมปูแป้น ปูเสฉวน และดาวทะเล เป็นต้น ด้านการพัฒนา พบว่าปัจจุบันยังไม่มีการพัฒนาอย่างเต็มรูปแบบ มีแนวทางการพัฒนาพื้นที่ชายหาดในส่วนของสวนสาธารณะ และตลาดนัดริมทะเล ซึ่งทางมหาวิทยาลัยคำนึงถึงการปรับปรุงทัศนียภาพให้มีความเหมาะสมต่อสภาพพื้นที่ ได้แก่ การกำหนดและควบคุมโซนในการประกอบกิจกรรม การปรับปรุงเส้นทางการสัญจร ทำความเข้าใจร่วมกับคนในท้องถิ่นเพื่อลดความขัดแย้ง การสร้างความเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ริมทะเลกับพื้นที่ชายหาด การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น การลดทอนองค์ประกอบที่บดบังทัศนียภาพ และการเพิ่มร่มเงา และแนวทางการจัดทำสวนสาธารณะที่จะทำให้ปัญหาเรื่องขยะลดลงมากกว่าเดิม

คำสำคัญ: ความหลากหลายทางชีวภาพ , ชนิดพันธุ์พืชชายหาดและสัตว์ชายหาด, มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

Abstract

The objectives of this research were to classify biodiversity of beach forest and Benthic animal and suggest ways to develop tourism sites that suitable for beach area. Survey, an observation form, stakeholder interviews, beach forest and Benthic animal facts recording form were used to collect data.

The results revealed that the factors influencing the beach-ecosystem were biological factors; temperature,

salinity, oxygen measuring the sediment and the tidal wave. The physical factors were eating habits, predator relationships in the ecosystem and competitive situation. These factors built ability for the creatures to adapt with the environment suitably. There were varieties of plants and animals demonstrating the richness of beach natural resources in the area of Maejo University at Chumphon such as pine trees, she oak, beach morning glory, ascherson, wedge shell, white shells and ghost crab.

Currently, Maejo University at Chumphon beach has not been develop fully, however, the ways to develop tourism sites that suitable for the beach area are a public park and market. Maejo University at Chumphon has concerned to develop the landscape that are appropriate to local conditions which are zoning by determining and controlling tourist activities, improving traffic flow, reducing conflicts between the university and local people, creating connection between the sea and the beach area, increasing facilities needed, reducing elements obstructed views, adding shades, and initiating a model for building the public park and reducing wastes.

Keywords: Biological diversity, beach forest and Benthic animal, Maejo University Beach Area

1. บทนำ

จังหวัดชุมพร เป็นจังหวัดแรกของภาคใต้ที่มีภูมิประเทศติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย เป็นแนวยาว 222 กิโลเมตร มีทรัพยากรท่องเที่ยวที่สวยงาม ทั้งทรัพยากรทางบกและทางทะเล โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ประกอบด้วยหมู่เกาะทั้งสิ้น 54 เกาะ มีจุดท่องเที่ยวที่สำคัญคือ เกาะไข่ เกาะมัตตรา เกาะลวะ และเกาะจระเข้ เป็นต้น เหมาะแก่การประกอบกิจกรรมดำน้ำดูปะการัง เนื่องจากมีความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ใต้ท้องทะเล แนวปะการัง และดอกไม้ทะเลที่สวยงาม

ความหลากหลายทางชีวภาพ คือสภาพโดยรวมของสิ่งมีชีวิตที่มีความแตกต่างทางรูปแบบชีวิต บทบาท หน้าที่ และพันธุกรรมสำหรับระบบนิเวศชายฝั่งทะเล จะเป็นประชาคมของสิ่งมีชีวิตทั้งพืช

สัตว์ และสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กที่อาศัยอยู่ในพื้นน้ำ ซึ่งประกอบด้วย พวกที่ใช้ชีวิตลอยและที่อาศัยอยู่ตามพื้นทะเล ขณะที่บริเวณชายฝั่ง จะเป็นสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ ที่อาศัยอยู่ใต้พื้นทราย ใต้ก้อนหินหรือตามซอกหิน ซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตนานาชนิดที่ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในแต่ละบริเวณ เช่น การขุดรู หรือฝังตัวในพื้นที่ทราย หรือ พื้นโคลนเกาะติดบนก้อนหิน หรือตามซอกหิน เช่น หอย ดอกไม้ทะเลบางชนิด รวมทั้งสัตว์ที่อพยพเข้ามาหากินเป็นครั้งคราว และเป็นพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตที่มีการซ่อนตัวและหลบแดดเพื่อป้องกันร่างกายสูญเสียน้ำ ดังนั้น ความหลากหลายทางชีวภาพถือเป็นตัวชี้วัดถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและทะเลชายฝั่ง ปัจจุบันการพัฒนาเข้ามามีปัจจัยที่ทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศลดลง ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับทะเลและชายฝั่ง

มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ตั้งอยู่บนพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ต่าบลละแม อำเภอละแม จังหวัดชุมพร มีเนื้อที่จำนวน 2,004 ไร่ บริเวณพื้นที่ติดทะเลอ่าวไทย มีความยาวของหน้าหาด 4 กิโลเมตร เป็นมหาวิทยาลัยที่มีฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ อาทิ สุนทะเล หูกวาง ผักบุ้งทะเล และต้นมะพร้าว หอยเสียบ ปูลม และนกอพยพ เป็นต้น เมื่อพ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร มีแผนพัฒนาชายหาดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอนาคต โดยแบ่งพื้นที่สำรวจออกเป็น 3 ส่วน คือ พื้นที่ด้านขวาชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร จะเป็นที่พักและร้านอาหาร พื้นที่ด้านหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร เป็นพื้นที่ตลาดนัดทุกวันอาทิตย์ และพื้นที่ด้านซ้ายชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร เป็นพื้นที่ให้บริการเรือเจ็ทสกีและดำเนินการเลี้ยงกุ้ง (CP) ดังนั้น จึงจำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่เพื่อดูแล รักษาฐานทรัพยากรทางธรรมชาติ และภาพลักษณ์ชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ให้มีความสมบูรณ์ของระบบนิเวศดั้งเดิม

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจจะทำการศึกษา เรื่องการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจำแนกความหลากหลายทางชีวภาพหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร และเสนอแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม ต่อระบบนิเวศชายหาด เพื่อรองรับการพัฒนาแหล่งเพื่อการท่องเที่ยวในอนาคต โดยคำนึงถึงขีดความสามารถ ในการรองรับการท่องเที่ยวภายใต้ฐานทรัพยากรที่มีอยู่และคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเมื่อเปิดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องการไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศให้คงเดิมมากที่สุด และคงความเป็นเอกลักษณ์ที่มีให้คงอยู่กับชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อจำแนกความหลากหลายของพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ บริเวณชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร จังหวัดชุมพร
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมต่อระบบนิเวศ บริเวณชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร จังหวัดชุมพร

3. วิธีการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสำรวจภาคสนาม การสัมภาษณ์ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม โดยใช้แบบบันทึกความหลากหลายทางชีวภาพ และแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ วิเคราะห์ผล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และประมวลผลโดยการบรรยายเชิงพรรณนา ดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากการทบทวนนโยบาย วัตถุประสงค์ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งจะได้จากเอกสารที่มีผู้รวบรวมไว้แล้ว เช่น หนังสือ ตำรา บทความ รายงานการวิจัย เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และเชื่อมโยงระหว่างปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับทฤษฎีอย่างมีเหตุผล
2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ดำเนินการสำรวจรวบรวมข้อมูลทรัพยากรทางธรรมชาติ โดยการสัมภาษณ์ชาวบ้าน และสำรวจภาคสนาม
3. พื้นที่เป้าหมายคือ พื้นที่บริเวณชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร อำเภอละแม ตำบลละแม จังหวัดชุมพร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกข้อมูล ที่เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งของพืชและสัตว์ชายฝั่ง เกี่ยวกับชนิด ประเภท ลักษณะ และความถี่ในการพบเห็น โดยใช้รูปแบบในการสุ่มวัดพื้นที่ที่โดดเด่น
2. แบบสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร โดยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร และวิเคราะห์จากผลการศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ บริเวณหน้าชายหาด มหาวิทยาลัย แม่โจ้-ชุมพร โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สำรวจความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์หน้าดินชายฝั่ง อาทิ หอยเสียบ หอยลายขาว หอยตลับ ดาวทะเล ปูเสฉวน ปูแป้น เป็นต้น และความหลากหลายทางชีวภาพของพืชบริเวณชายฝั่งหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร อาทิ ต้นปอทะเล ต้นตีนเป็ด ต้นเตยทะเล ต้นหูกวาง ต้นสน ต้นมะพร้าว ญ่าแฉก เป็นต้น ในการจำแนกชนิดพันธุ์พืชและสัตว์จะพิจารณาร่วมกับข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลชั้นทุติยภูมิ
2. นำข้อมูลที่ได้จากการจำแนกความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์ชายฝั่ง มาสังเคราะห์เพื่อประมวลผลความหลากหลายทางชีวภาพ
3. วิเคราะห์ความหลากหลายทางชีวภาพหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร และเสนอแนวทางการพัฒนา เพื่อการท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมต่อระบบนิเวศชายฝั่ง บริเวณชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

กรอบแนวคิด

1. ปัจจัยทางชีวภาพที่ส่งผลกระทบต่อลดลงของสิ่งมีชีวิตชายหาด
2. ปัจจัยทางกายภาพที่ส่งผลกระทบต่อลดลงของสิ่งมีชีวิตชายหาด
3. การใช้ประโยชน์ในพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวและประมง
4. ผลกระทบที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ



ความหลากหลายทางชีวภาพบริเวณชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้ - ชุมพร

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

4. ผลการศึกษา

ผลการดำเนินงานทำให้เกิดกิจกรรม ดังนี้ 1) ปัจจัยทางชีวภาพและกายภาพที่ส่งผลกระทบต่อลดลงของสิ่งมีชีวิตชายหาด และ 2) ความหลากหลายทางชีวภาพบริเวณชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้ - ชุมพร และ 3) แนวทางการพัฒนาพื้นที่ชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร มีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยทางชีวภาพและกายภาพที่ส่งผลกระทบต่อลดลงของสิ่งมีชีวิตชายหาด

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตชายหาด พบว่ามีปัจจัยทางชีวภาพ ได้แก่ ความเค็ม อุณหภูมิ ออกซิเจน ขนาดของตะกอน คลื่น และน้ำขึ้นน้ำลง และปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ การกินอาหาร ผู้ล่า ความสัมพันธ์ในระบบนิเวศ และภาวะการแข่งขัน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ทำให้สิ่งมีชีวิตที่อาศัยบนหาดทรายมีความสามารถในการปรับตัวได้เป็นอย่างดี โดยมีรายละเอียดตาราง 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงปัจจัยด้านชีวภาพ และกายภาพที่มีผลต่อสิ่งมีชีวิตหาดทรายหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

ตัวชี้วัด	ปัจจัยที่มีผลต่อสิ่งมีชีวิตหาดทราย
ปัจจัยชี้วัดทางชีวภาพ	
1. การกินอาหาร (Grazing)	เป็นพฤติกรรมการกินอาหารของสัตว์ที่กินพืชซึ่งจะกัดกินพืชสาหร่ายที่อาศัยในหาดทรายและหาดโคลนนั้นจะเป็นสาหร่ายเซลล์เดียวที่มีขนาดเล็กที่เรียกว่า ไดอะตอม
2. ผู้ล่า (Predator)	ในระบบนิเวศหาดทราย และหาดโคลน จะพบผู้ล่าในกลุ่มกว้างมากเช่น กลุ่มหอยหรือพวกปลาได้แก่ ปลากระเบน ปลาลามที่เข้ามาในบริเวณชายฝั่งเมื่อน้ำขึ้นสูงเท่านั้น กลุ่มสัตว์บกได้แก่ นกหนู จะเข้ามากินอาหารในช่วงที่น้ำลด หากเป็นผู้ล่าที่มีขนาดเล็กมันก็จะถูกกินโดยผู้ล่าที่มีขนาดใหญ่กว่า
3. ความสัมพันธ์ในระบบนิเวศ (Predator-prey interactions)	จำนวนของผู้ล่าจะขึ้นอยู่กับจำนวนของเหยื่อที่เป็นอาหารของมัน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ล่าและผู้ถูกล่าเป็นตัวกำหนดขนาดของประชากรสิ่งมีชีวิต
4. ภาวะการแข่งขัน (Competition)	จำนวนประชากรของสิ่งมีชีวิตจะมีการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นเรื่อยๆจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยทางกายภาพและผู้ล่า มาเป็นตัวยับยั้ง การเจริญเติบโตขึ้นซึ่งหากอาหารของสิ่งมีชีวิตลดน้อยลงก็จะทำให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันกันระหว่างสิ่งมีชีวิตและจะส่งผลกระทบต่อประชากรของสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นด้วย
5. การสืบพันธุ์ (Reproduction)	ประชากรจะมีการเพิ่มขึ้นเมื่อมีการผสมพันธุ์หรืออาจเกิดจากการย้ายถิ่นก็ได้สิ่งมีชีวิตที่อาศัยบริเวณชายฝั่งจะผลิตตัวอ่อนมาจำนวนมากตัวอ่อน

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงปัจจัยด้านชีวภาพ และกายภาพที่มีผลต่อ
สิ่งมีชีวิตหาดทรายหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

ตัวชี้วัด	ปัจจัยที่มีผลต่อสิ่งมีชีวิตหาดทราย
ปัจจัยชีวิตทางกายภาพ	
1. ความเค็ม (Salinity)	ในช่วงที่มีฝนตกในทะเลน้ำทะเลจะถูกเจือจางลง ทำให้ความเค็มลดลงสิ่งมีชีวิตที่อาศัยในบริเวณนี้ จะต้องปรับตัวให้สามารถทนต่อความเค็มที่ เปลี่ยนแปลงได้
2. อุณหภูมิ (temperature)	ช่วงหน้าร้อนหรือเมื่อน้ำลดต่ำลงความร้อนอาจ ทำให้สัตว์บางชนิดตายได้ เนื่องจากสูญเสียความ ชุ่มชื้นในร่างกายทำให้ร่างกายแห้งโดยเฉพาะ สิ่งมีชีวิตที่อาศัยในเขตน้ำขึ้นน้ำลง
3. ออกซิเจน (Oxygen)	บริเวณที่มีตะกอนทรายละเอียด จะอุ้มน้ำได้ดีซึ่ง ในน้ำนั้นจะมีออกซิเจนเป็นองค์ประกอบ อยู่ สิ่งมีชีวิตที่อาศัยในรูจะได้ออกซิเจนมาจากน้ำ ที่ซึมเข้ามาในรูไปใช้
4. ออกซิเจน (Oxygen)	บริเวณที่มีตะกอนทรายละเอียด จะอุ้มน้ำได้ดีซึ่ง ในน้ำนั้นจะมีออกซิเจนเป็นองค์ประกอบ อยู่ สิ่งมีชีวิตที่อาศัยในรูจะได้ออกซิเจนมาจากน้ำ ที่ซึมเข้ามาในรูไปใช้
5. ขนาดของตะกอน (sediment grain size)	ขนาดของตะกอนทราย หาดทรายตะกอนทราย จะระบายน้ำได้ดีน้ำซึมผ่านเร็ว
6. คลื่น (exposure to waves)	คลื่นที่ซัดเข้ามากระทบกับชายฝั่งจะทำให้เกิด ออกซิเจนและพัดพาอาหารที่มากับกระแสน้ำเข้า มาบริเวณชายฝั่งหาดทรายที่ถูกคลื่นกัดเซาะ บ่อยๆต่อไปหน้าหาดก็จะมีพื้นที่น้อยลงทำให้ที่ อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตบริเวณหาดทรายถูกทำลาย ไปด้วย

ความหลากหลายทางชีวภาพบริเวณชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้
- ชุมพร

ชนิดพันธุ์พืชที่เจริญเติบโตบริเวณหาดทราย ถือเป็นแหล่ง
อาหาร หรือแหล่งพลังงานให้กับสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นๆ ในระบบนิเวศ ด้าน
ความหนาแน่นของชนิดพันธุ์พืช พบว่าชนิดพันธุ์พืชที่มีความหนาแน่น
มากที่สุดคือ ผักบุ้งทะเล ต้นสน และต้นมะพร้าว รองลงมาคือ กุยช่าย
ทะเล มีความหนาแน่นในระดับมาก ส่วนต้นเตยทะเล ต้นหูกวาง และ
หญ้าแฝก มีความหนาแน่นปานกลางและส่วนปริมาณความหนาแน่น
น้อยคือ ต้นปอทะเล และต้นตีนเป็ดทะเล ขณะที่ชนิดพันธุ์พืชที่มีโอกาส
พบเห็นมากที่สุดคือ ผักบุ้งทะเล ต้นสน และต้นมะพร้าว รองลงมาคือ
กุยช่ายทะเลมีโอกาสในการพบเห็นในระดับมาก ชนิดพันธุ์พืชที่มีความ
หนาแน่นปานกลางคือต้นเตยทะเล และต้นหูกวางและพันธุ์พืชที่มี
โอกาสในการพบเห็นน้อย คือ หญ้าแฝก ตีนเป็ดทะเล และปอทะเล

ตารางที่ 2 แสดงชนิดพันธุ์พืชที่โดดเด่นบริเวณหน้าชายหาด
มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ประโยชน์
1	ต้นเตยทะเล	<i>Pandanus odorifer</i>	- ปลุกเป็นไม้ประดับ ขึ้นได้ดีใน พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่ดินเค็ม สามารถ ทนทานต่อสภาพแวดล้อม เพื่อ กักบังลมต้นเตยทะเลสามารถทน ต่อลมแรงและอากาศแล้งได้ดี
2	ต้นหูกวาง	<i>Terminalia catappa</i>	- เปลือกใช้ทำเป็นยาฝาด แก้ ท้องเสีย โรคบิด โรคติดต่อใน ระบบทางเดินอาหาร และแก้ซาง ในเด็กและทำให้เกิดรูมรณะสร้าง ความมึนเมาให้สิ่งมีชีวิตบนหาดดิน ได้เป็นอย่างดี
3	กุยช่ายทะเล	<i>Halodule Pinfolia</i>	- เป็นผู้ผลิต ซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่ อาศัย อนุบาลตัวอ่อนแหล่งหากิน
4	ผักบุ้งทะเล	<i>Halophila ovalis</i>	- ต้นมีสรรพคุณช่วยกระจายพืช - ใบนำมาโขลก พอก ถอนพิษ แก้ พิษต่าง ๆ เช่น พิษจากแมลงสัตว์ กัดต่อย เช่น ปลาสิ่วทะเลอื่น ๆ แมลง เป็นต้น
5	หญ้าแฝก	<i>Vetiveria zizanioides</i>	- ช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำลดการชะ ล้างพังทลายของดิน การช่วยเก็บ กักตะกอนดินในพื้นที่ลาดชัน
6	ต้นสนทะเล	<i>Casuarina equisetifolia</i>	- เป็นแนวกันและลดความรุนแรง ของลม รวมทั้งยังช่วยปรับปรุง ทัศนียภาพบริเวณชายหาดให้ สวยงามขึ้นด้วย
7	ต้นมะพร้าว	<i>Cocos nucifera L. var. nucifera</i>	- เป็นแนวกันและลดความรุนแรง ของลม รวมทั้งยังช่วยปรับปรุง ทัศนียภาพบริเวณชายหาดให้ สวยงามขึ้นด้วย
8	ตีนเป็ดทะเล	<i>Cerbera odollam Gaertn</i>	- ไม้พุ่มหรือไม้ต้นขนาดเล็ก ใบ เดี่ยวพบเฉพาะทางภาคใต้ ขึ้น ตามป่าชายเลน ป่าเบญจผืนและ ป่าชายหาด เปลือกต้นเป็นยาถ่าย ใบรักษาโรค ผิวหนังกลากเกลื้อน
9	ปอทะเล	<i>Hibiscus tiliaceus</i>	- เป็นไม้ยืนต้น ใบรูปหัวใจ ขอบ ใบหยักถี่ ได้ใบมีขนอ่อนๆปกคลุม ดอกสีเหลือง บานตอนสาย พอ ตกเย็นจะกลายเป็นสีแดงแล้ว หลุดร่วงไป

ตารางที่ 3 ปริมาณความหนาแน่นและโอกาสในการพบเห็นชนิดพันธุ์
พืชหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

ชนิดพันธุ์พืช	ปริมาณความหนาแน่น					โอกาสในการพบเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เตยทะเล			/					/		
2. หูกวาง		/	/				/	/		
3. กุยช่ายทะเล	/					/				
4. ผักบุ้งทะเล	/					/				
5. สน	/					/				
6. มะพร้าว			/						/	
7. หญ้าแฝก		/	/						/	
8. ต้นปอทะเล									/	
9. ตีนเป็ดทะเล									/	

ชนิดพันธุ์สัตว์ที่สำรวจได้ถือเป็นตัวชี้วัดถึงความอุดมสมบูรณ์ของสภาพพื้นที่ ด้านความหนาแน่นของชนิดพันธุ์สัตว์ จากผลการสำรวจว่าชนิดพันธุ์สัตว์ที่มีความหนาแน่นมากที่สุดคือ หอยเสียบ หอยขาว และปูลม รองลงมาคือ หอยตลับลาย มีความหนาแน่นในระดับมาก ชนิดพันธุ์สัตว์ที่มีความหนาแน่นปานกลางคือ ปูแป้น และปูเสฉวน และชนิดพันธุ์สัตว์น้อยที่สุดคือ นกนางแอ่นและนกเขาชวา สอดคล้องกับโอกาสพบเห็น พบว่าชนิดพันธุ์สัตว์ที่มีโอกาสการพบเห็นมากที่สุดคือ หอยเสียบ และปูลม รองลงมาคือ หอยขาว และปูแป้น มีความหนาแน่นในระดับมาก ชนิดพันธุ์สัตว์ที่มีโอกาสพบเห็นปานกลางคือ หอยตลับลาย ปูเสฉวน และดาวทะเล และชนิดพันธุ์สัตว์น้อยที่สุดคือ นกนางแอ่น และนกเขาชวา

ตารางที่ 4 แสดงชนิดพันธุ์สัตว์ที่โดดเด่นบริเวณหน้าชายหาด
มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

ลำดับ	ชนิดพันธุ์สัตว์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ลักษณะทั่วไป
1	หอยเสียบ	<i>Donax faba</i>	- เป็นหอยทะเลที่มีเปลือกแข็งรูปทรงคล้ายสามเหลี่ยมซึ่งมีมุมโค้งส่วนมากมักมีสีเหลืองอ่อนเป็นพื้นและมีน้ำตาลคาดเป็นเส้น ชอบฝังตัวอยู่ในดินที่เป็นโคลนปนทราย
2	หอยลายขาว	<i>Paphia semirugata</i>	- เปลือกมีลักษณะกลมรี มีสีขาวปนเทา และมีลายบนเปลือก ชอบฝังตัวอยู่ในดินที่เป็นโคลนปนทราย

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงชนิดพันธุ์สัตว์ที่โดดเด่นบริเวณหน้าชายหาด
มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

ลำดับ	ชนิดพันธุ์สัตว์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ลักษณะทั่วไป
3	หอยตลับลาย	<i>Meretrix</i>	- หอยตลับลาย เป็นหอยสองฝาอยู่ในจำพวกหอยตลับเปลือกมีลวดลายของถ้วยชามอยู่บนฝาเป็นสีเหลืองเหลือบอมม่น้ำตาล ชอบอาศัยตามชายหาดที่เป็นทรายในระหว่างน้ำขึ้นและน้ำลง
4	ปูลม	<i>Dotilla wichmani</i> <i>De Man</i>	- เป็นปูขนาดเล็กกินซากพืชและสัตว์ขนาดเล็กที่พบบริเวณหาดเป็นอาหาร หากินไม่ไกลจากหากินในช่วงน้ำลงและหลบอยู่ในรูในช่วงน้ำขึ้น นิยมอาศัยอยู่หาดทรายหรือทรายปนโคลนบริเวณที่ได้รับอิทธิพลของน้ำขึ้น/ลง

ตารางที่4 (ต่อ) แสดงชนิดพันธุ์สัตว์ที่โดดเด่นบริเวณหน้าชายหาด
มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

ลำดับ	ชนิดพันธุ์สัตว์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ลักษณะทั่วไป
5	ปูแป้น	Varuna litterata	- ปูแป้น กระดองแบนและมีสีน้ำตาลแกมเหลือง สีของกระดองจะเข้มกว่าสีของขาเดิน มีหนามข้างกระดองหยักเป็นฟันเลื่อย กินซากพืชและสัตว์ที่ตายแล้ว
6	ปูเสฉวน	Coenobita	- ปูเสฉวนเป็นสัตว์ที่มีขนาดเล็ก ไม่มีเปลือกแข็งแบบปูหรือกุ้ง จึงต้องอาศัยในเปลือกหอย เปล่า ขอบฝังตัวอยู่ในดินทราย ในเขตชายฝั่งน้ำตื้นและบนบริเวณชายหาด
7	ดาวทะเล	Asteroidea	- เป็นสัตว์ทะเลไม่มีกระดูกสันหลัง มีลำตัวแยกเป็นห้าแฉกคล้ายรูปดาว มีลักษณะเป็นจานกลม อาศัยตามชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นโขดหินและพื้นทรายที่เป็นโคลนและทราย
8	นกนางแอ่น	Edible-nestSwiftllets	- เป็นนกที่อาศัยอยู่ตามเกาะและที่อยู่ตามบ้านนก ลักษณะพันธุ์ที่มีขนาดปานกลาง ขนาดเท่าหัวแม่มือหากินอยู่ในบริเวณทะเลเป็นส่วนใหญ่ อาศัยตามเกาะต่างๆ

ตารางที่4 (ต่อ) แสดงชนิดพันธุ์สัตว์ที่โดดเด่นบริเวณหน้าชายหาด
มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

ลำดับ	ชนิดพันธุ์สัตว์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ลักษณะทั่วไป
9	นกเขาชวา	Geopelia striata	- มีขนปกคลุมตัวสีน้ำตาลหัวสีเทาหรือมีสีที่หัวเป็นสีน้ำเงิน ด้านข้างคอมีแถบสีดำสลับกับแถบขาวเป็นลายตามขวาง ด้านหลังสีเข้มมีขีดขวาง ด้านท้องสีจาง ได้ลำตัวเป็นสีขาวมีขีดขวางเล็ก ขอบท้ายของขนหางสีขาว ขนาดเมื่อโตเต็มที่ไม่เกิน 8-9 นิ้ว

จากผลการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพและกายภาพบริเวณพื้นที่ชายหาดจากอดีตจนถึงปัจจุบันระบบนิเวศมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก สรุปลักษณะที่เกิดจากกระบวนการทางธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ ดังนี้

1. ผลกระทบต่อระบบนิเวศชายฝั่ง การกัดเซาะชายฝั่งที่มีส่วนทำให้ระบบนิเวศชายฝั่งเสื่อมโทรมลง เกิดความเสียหายจนทำให้ความสมดุลและความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติลดน้อยลงและถูกทำลายในที่สุด นอกจากนี้ผลกระทบบริเวณหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพรมีสาเหตุมาจากฤดูมรสุมที่รุนแรงขึ้นจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน การกัดเซาะชายฝั่ง การหาเหยื่อและขยะจากทะเลพัดเข้าหาชายหาด

2. ผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิต ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งให้สูญเสียทั้งถิ่นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกิน ซึ่งทำให้วิถีการดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมของชุมชนสูญเสียไป ในส่วนของผลกระทบต่อการทำประมงซึ่งส่งผลให้จำนวนและความหลากหลายของสัตว์น้ำและสัตว์หน้าดินลดน้อยลง ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการประมง เช่น อวนลาก อวนล้อม เป็นต้น

3. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ บริเวณชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ได้ทำการเปิดให้เป็นตลาดนัดริมทะเล โดยทางมหาวิทยาลัย ได้แบ่งโซนการใช้พื้นที่ชายหาดให้เป็นบริเวณพื้นที่สำหรับขายของ ทำให้เป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้นชาวบ้านบริเวณใกล้เคียงมีรายได้เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากรายได้จากการประกอบอาชีพการประมง เมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นย่อมส่งผลให้ปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้นด้วย แต่ในทางกลับกันเมื่อเปิดเป็นตลาดนัดริมทะเลปริมาณขยะกลับลดน้อยลงเนื่องจากมีการบริหารจัดการที่ดีจากความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร หน่วยงานเทศบาล กับเจ้าของร้านค้าแต่ละร้านในการร่วมมือ

กันเก็บขยะหลังจากตลาดนัดเล็ก ทำให้บริเวณหน้าชายหาดแม่โจ้-ชุมพร สะอาดและเป็นระเบียบมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปิดตลาดนัด คือการรุกรานที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำดิน อาทิเช่น ปูลม หอยเสียบ เนื่องจากกิจกรรมของมนุษย์ที่ส่งผลให้ธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตหน้าหาดลดน้อยลง เช่น การพัฒนากิจกรรมและ สิ่งอำนวยความสะดวกที่มนุษย์สร้างขึ้นการเหยียบย่ำรูลม การขุดทรายหาหอยเสียบ การทำลายถอนทิ้งผักบุ้งทะเล เพื่อทำการเคลียร์พื้นที่สำหรับการตั้งร้านค้า การสร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำเน่าเสีย ขยะ เป็นต้น

ตารางที่ 5 ปริมาณความหนาแน่นและโอกาสในการพบเห็นของชนิดพันธุ์สัตว์

ชนิดพันธุ์สัตว์	ปริมาณความหนาแน่น					โอกาสในการพบเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. หอยเสียบ	/					/				
2. หอยขาว	/						/			
3. หอยตลับลาย		/						/		
4. ปูลม	/					/				
5. ปูแป้น			/				/			
6. ปูเสฉวน			/					/		
7. ดาวทะเล				/					/	
8. นกนางแอ่น				/						/
9. นกเขาขาว				/						/

แนวทางการพัฒนาพื้นที่ชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

แนวทางการพัฒนาพื้นที่บริเวณหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร พบว่า ประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นด้วยต่อการพัฒนาชายหาดเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากจะได้มีพื้นที่ในการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร และยังรวมไปถึงการทำการกิจกรรมร่วมกับคนในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งทางมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ได้คำนึงถึงแนวทางในการปรับปรุงทัศนียภาพให้เหมาะสมต่อพื้นที่ ดังนี้

(1) การกำหนดและควบคุมโซนการใช้ประโยชน์พื้นที่ 3 โซน ได้แก่ โซนอนุรักษ์ โซนกิจกรรมนันทนาการ และโซนที่พัก ร้านค้าชุมชน โดยเฉพาะโซนกิจกรรมนันทนาการจะพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพความงดงามตามธรรมชาติ สามารถเข้าถึงได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลง

สภาพธรรมชาติมาก

(2) การปรับปรุงเส้นทางสัญจรเพื่อลดความขัดแย้ง โดยมีแผนพัฒนาเส้นทางสัญจร ได้แก่ ปรับปรุงผิวจราจรและระบบไฟฟ้า พัฒนาเส้นทางจักรยานเลียบชายหาด ระยะทาง 2 กิโลเมตร เพื่อลดพลังงานเชื้อเพลิงและส่งเสริมผู้ชื่นชอบการออกกำลังกาย รวมถึงเพิ่มความปลอดภัยในการสัญจรของชุมชนท้องถิ่น

(3) การลดทอนองค์ประกอบที่บดบังทัศนียภาพของทะเล เน้นเรื่องการบริหารจัดการขยะที่เกิดจากการพัดพามาจากน้ำทะเล และการกำหนดโซนการใช้ประโยชน์พื้นที่

(4) การสร้างความเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ริมหาดกับพื้นที่ชายหาด เพื่อลดการเหยียบย่ำในบริเวณพื้นที่ที่เปราะบาง

(5) การเพิ่มร่มเงาจากต้นไม้ ซึ่งเป็นแผนการเพิ่มปริมาณพันธุ์ไม้ท้องถิ่น ที่ทีมวิจัยได้สำรวจพบ ได้แก่ ผักบุ้งทะเล ต้นสน และต้นมะพร้าว

(6) การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นรองรับการใช้ประโยชน์ เพื่อยกระดับเป็นพื้นที่สาธารณะ สำหรับชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

5. สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยเรื่องการจำแนกความหลากหลายทางชีวภาพหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร มีวัตถุประสงค์เพื่อจำแนกความหลากหลายทางชีวภาพหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร และเสนอแนว

ทางการพัฒนาที่เหมาะสมต่อระบบนิเวศชายหาด ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจชนิดพันธุ์พืชและสัตว์น้ำดิน สังเกต และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ผลการศึกษาสรุปดังนี้

ปัจจัยทางชีวภาพและปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อสิ่งมีชีวิตหาดทราย ได้แก่ ความเค็ม (Salinity) อุณหภูมิ (temperature) ออกซิเจน (Oxygen) ขนาดของตะกอน (sediment grain size) คลื่น (exposure to waves) น้ำขึ้นน้ำลง (tides) แสง (light) และปัจจัยชีวภาพ ได้แก่ การกินอาหาร (Grazing) ผู้ล่า (Predator) ความสัมพันธ์ในระบบนิเวศ (Predator-prey interactions) การแข่งขัน (Competition) เนื่องจากชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพรเป็นระบบนิเวศหาดทราย ดังนั้น ปัจจัยสิ่งแวดล้อมหลักที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ คือ อิทธิพลของคลื่นลม น้ำขึ้นน้ำลงเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดเวลาในการหาอาหารและการหายใจ ของสิ่งมีชีวิตบริเวณหาดทราย ปริมาณความร้อนจากแสงแดดที่แผดเผา ลักษณะดังกล่าวบนหาดทรายทำให้เราพบสิ่งมีชีวิตน้อย ดังนั้น ชนิดพันธุ์สัตว์ที่มีโอกาสพบเห็นและมีความหนาแน่นในบริเวณชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร จะมีความสามารถพิเศษในการฝังตัว ได้แก่ ปูหนุมาน ปูลม ปูแป้น ปูเสฉวน มีขาที่แบนเป็นใบพาย ใช้ในการว่ายน้ำ และปูทรายฝังตัวเอง หอยเสียบจะมีเท้าขนาดใหญ่ช่วยในการฝังตัว หอยขาว หอยตลับลายจะมีเปลือกหนาแข็งแรง และจะยื่นท่อน้ำออกเหนือพื้นทรายในช่วงเวลาน้ำขึ้น เป็นต้น ขณะที่ความโดดเด่นของชนิดพันธุ์พืชส่วนใหญ่ คือ ต้นเตยทะเล ต้นहु้วร้าง กุยช่ายทะเล ผักบุ้งทะเล ต้นสน ต้นมะพร้าว หญ้าแฝก ต้นปอทะเล และต้นตีนเป็ดทะเล ขณะที่ชนิดพันธุ์พืชเห็นมากที่สุดคือ ผักบุ้งทะเล ต้นสน และมะพร้าว โดยสิ่งมีชีวิตประเภทต่างๆ ที่

กล่าวมาข้างต้น ล้วนแล้วแต่มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

สำหรับแนวทางการพัฒนาชายหาดหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร มีดังนี้ ได้คำนึงถึงแนวทางในการปรับภูมิทัศน์ให้เหมาะสมต่อพื้นที่ ดังนี้ (1) การกำหนดและควบคุมโซนในการประกอบกิจกรรม (2) การปรับปรุงเส้นทางการสัญจรเพื่อลดความขัดแย้ง (3) การสร้างความเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ริมหาดกับพื้นที่ชายหาด (4) การเพิ่มร่มเงาจากต้นไม้ (5) การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก (6) การลดทอนองค์ประกอบที่บดบังทัศนียภาพของทะเล อย่างไรก็ตาม การจัดตลาดนัดริมทะเล เป็นสิ่งที่ดีเรื่องการบริหารจัดการขยะให้มีปริมาณที่ลดลง แต่จะทำให้เกิดการบุกรุกพื้นที่อาศัยของสัตว์บริเวณหาดทราย ทำสัตว์บางส่วนลดน้อยลง เช่น หอยเสียบ ปูลม ปูเปรี้ยว ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัยผลกระทบต่อนิเวศชายหาดที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างกลไกเฝ้าระวังผลกระทบต่อพื้นที่

7. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพของชนิดพันธุ์พืชและชนิดพันธุ์สัตว์หน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร อำเภอละแม จังหวัดชุมพร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. หน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร มีบริเวณพื้นที่ที่เอื้อต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ เช่น การแข่งขันวอลเลย์บอลชายหาด ฟุตบอลชายหาด เป็นต้น แนวคิดการพัฒนาชายหาดหน้าชายหาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้ให้เป็นสวนสาธารณะ ควรคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น เมื่อสร้างเป็นสวนสาธารณะ เช่น การปรับหน้าดิน ทำให้ความหลากหลายของสัตว์หน้าดิน ค่อยๆ เลือนหายไป

2. ด้านพื้นที่ (ตลาดนัด) ควรเฝ้าระวังผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตหน้าดิน ได้แก่ ขยะ ควรมีถังแยกขยะวางไว้ตรงบริเวณชายหาดหรือจุดที่ทิ้งขยะ ให้ชัดเจน น้ำเสียจากการทิ้งสิ่งที่เหลือใช้จากคนขายของ และจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้พื้นที่ควรมีป้ายสื่อความหมายในเรื่องการระมัดระวังการใช้พื้นที่ และบริษัท CP ควรมีการจัดการคุณภาพน้ำให้มีประสิทธิภาพมากกว่านี้ เนื่องจากชายหาดบริเวณนั้นมีกลิ่นเหม็น ซึ่งเป็นตัวชี้วัดคุณภาพน้ำต่ำ ทำให้สิ่งมีชีวิตหน้าดินลดน้อยลง

8. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพบริเวณหน้าชายหาด มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจมาศ ณ ทองแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้บริหารมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณแก่นนำและชาวบ้าน ตำบลละแม อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ที่ให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการเข้าสำรวจพื้นที่ชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ทั้งยังคอยอำนวยความสะดวกช่วยเหลือหลายๆด้าน ตลอดจนบุคคลต่างๆ ที่ให้ความร่วมมือและ

ช่วยเหลืออีกมาก ที่ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามได้หมดในที่นี้ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาและความปรารถนาดีของท่านเป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จึง กราบขอขอบพระคุณและขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

9. บรรณานุกรม

- [1] จิราภรณ์ คชเสนี. 2537. สิ่งแวดล้อมในเขตวิทยา. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ
- [2] ชลตรงค์ ทองสง และคณะ. 2550. การสำรวจความหลากหลายของชนิดพันธุ์พืชในพื้นที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพรและบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง, สาขาพัฒนาการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร.
- [3] อธิพล ทองเพชร. 2549. การศึกษาความชุกชุมของชนิดพันธุ์ในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
- [4] พิเศษชัย ชัญญะ. 2537. สิ่งแวดล้อม'37, กรุงเทพฯ.
- [5] วิสุทธิ ไบไม้. 2537. การศึกษาสถานภาพวิสัยทัศน์ความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย.
- [6] สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2541. รายงานขั้นต้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อ กำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจการจำแนกความหลากหลายทางชีวภาพของชนิดพันธุ์พืชและชนิดพันธุ์สัตว์

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ หน้าชายหาด มหาวิทยาลัย แม่โจ้-ชุมพร

1. จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ระบบนิเวศหน้าชายหาด มหาวิทยาลัย แม่โจ้-ชุมพร มีการเปลี่ยนแปลง มากน้อยเพียงใด.....
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ถ้าในอนาคต จะมีแนวทางการพัฒนาชายหาดหน้ามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ให้เป็นสวนสาธารณะ.....
3. ทางมหาวิทยาลัย มีบทบาทอย่างไรในการดูแลรักษาทรัพยากรชายฝั่งหน้ามหาวิทยาลัย แม่โจ้-ชุมพร.....
4. การประกอบกิจกรรมหน้าชายหาดแต่ละครั้ง ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศชายฝั่ง อย่างไรบ้าง.....
5. แต่ละปีส่วนใหญ่คนที่อพยพเข้ามาหน้าชายหาด มหาวิทยาลัย แม่โจ้-ชุมพร เป็นชนิดใด.....
6. ความชุกชุมของสัตว์หน้าดิน ที่ท่านพบส่วนใหญ่แล้วเป็นชนิดพันธุ์ใดบ้าง.....

7. ปัจจุบันคนในท้องถิ่นมีการรวมกลุ่ม ในการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่และ
อนุรักษ์ บริเวณหน้าชายหาด
อย่างไร.....
8. เครื่องมือในการทำประมง เรือประมงขนาดใหญ่ มีผลกระทบต่อการ
ทำประมงพื้นบ้าน
อย่างไร.....
9. ชาวบ้านได้มีการใช้ประโยชน์ จากฐานทรัพยากร บริเวณชายหาด
แล้วได้มีการฟื้นฟูทดแทน ทรัพยากรเดิม
หรือไม่.....
10. คุณคิดอย่างไร หากมีการพัฒนาชายหาด โดยการตัดต้นไม้ และคุณ
คิดว่าต้นไม้ มีประโยชน์ ต่อระบบนิเวศชายฝั่งมากน้อย
เพียงใด.....
11. ปัจจุบันท่านใช้ประโยชน์ชายหาดด้านอะไรบ้าง เช่น หาดทราย
ประมงพื้นบ้าน เป็น
ดิน.....
12. ในมุมมองของท่านอยากให้ชายหาดเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่
อย่างไร.....
-
13. ท่านคิดว่าถ้ามีการพัฒนาชายหาดให้เป็นสวนสาธารณะแล้ว
อะไรบ้างที่จะหายไป เช่น อาชีพหาหอย หาปลา แล้วท่านยินดี
หรือไม่.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ชื่อ..... สกุล.....
2. เพศ.....
3. อายุ.....ปี
4. ศาสนา.....
5. ตำแหน่ง.....
6. ที่อยู่
.....
- ท่านอาศัยอยู่ในชุมชนมา.....ปี
7. ภูมิลำเนาเดิมของท่าน
.....

แบบสำรวจชนิดพันธุ์พืชและชนิดพันธุ์

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อ วิทยาศาสตร์	รูปภาพ	ลักษณะ

ภาคผนวก ข

ผลกระทบที่เกิดจากการกระทำของธรรมชาติ



มรสุมทะเล

ผลกระทบที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์



ขยะจากทะเลพัดเข้า



ตลาดหอย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

Factors influencing the decision making of tourist to come to KoLibong Sub District

Kantang District, Trang Province

กชกร จ่านงค์^{1,*} ชนิดาจจิตต์² และ ธารินทร์ มานีมาน³

^{1,2,3}หลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

* ผู้รับผิดชอบบทความ กชกร จ่านงค์

E-mail address: pop_eyelovely@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบงตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรังครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง และ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม 376 ชุด วิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติ ร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า (1) การเดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเพศหญิง ในการทำกิจกรรมที่ประทับใจมากที่สุด คือ การชมพะยูนบนยอดเขาบาตูปูเต๊ะ นิยมเดินทางมาในช่วงวันหยุดเสาร์อาทิตย์ โดยเดินทางมากับครอบครัว ระยะเวลาในการเดินทางมาทำกิจกรรม 2 วัน 1 คืน (2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวคือความหลากหลายของกิจกรรม การมีมิตรไมตรีของชาวบ้านในแหล่งท่องเที่ยว พนักงานมีความรู้ ความเข้าใจ ในข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว มีขั้นตอนในการทำงานที่คล่องแคล่วไว

คำสำคัญ : พฤติกรรมนักท่องเที่ยว, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

Abstract

Factors influencing the decision making of tourist to come to KoLibong Sub District Kantang District, Trang Province. The objectives of this study were (1) to study tourist behavior traveling to KohLibong and (2) to study the factors influencing the decision making of tourist to visit KohLibong. A sample was 376 tourists. The research tool was a questionnaire. The data was analyzed by statistics, percentage and mean. The results show that (1) Most tourist are female. Tourists are impressed seeing dugongs on Ba-Do-Pu-Tae mountain activity most. Tourists prefer to travel on Saturday and Sunday with family. Duration of visit was 2

day 1 night. (2) Factors influencing the decision making is the variety of activities, good hospitality of local people, staffs have knowledge about tourist attractions are able to work dynamic and systematically.

Key words : Behavior of the tourist ,The factors that influence decision making

1. บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูงและมีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเป็นแหล่งรายได้เข้ามาซึ่งเงินตราต่างประเทศ การสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคการท่องเที่ยวยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของระบบคมนาคมขนส่ง ตลอดจนการค้าและการลงทุน[1]

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งในแต่ละภาคของประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ทำให้มีเอกลักษณ์ประจำถิ่นที่แตกต่างกันจึงทำให้เกิดความหลากหลายของกิจกรรมทางการท่องเที่ยวโดยเฉพาะภาคใต้ที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทั้งชายหาดทะเลและเกาะ ความงดงามของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ก่อให้เกิดเป็นการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาเยี่ยมชมความงามพักผ่อนกายหลังจากการทำงานที่เหน็ดเหนื่อย มีนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างมากมาย เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติที่มีความหลากหลายอีกทั้งยังมีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะจึงทำให้นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยว

จังหวัดตรัง เป็นอีกหนึ่งจังหวัดในภาคใต้ที่มีเกาะแก่งมากมาย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวผจญภัยและเล่นน้ำ และเป็นแหล่งของพะยูน ซึ่งหาได้ทีเกาะลิบงเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดตรังเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอกันตัง มีคุณค่าความสำคัญหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น

เป็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านประวัติศาสตร์ รวมถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะสภาพโดยทั่วไปของเกาะเป็นที่ราบริมชายฝั่งสลับกับเขากลางเกาะ ตลอดแนวชายฝั่งเป็นพื้นที่ป่าชายเลน ป่าชายหาดมีแนวหญ้าทะเลที่มีความหนาแน่น และอุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นแหล่งอาหาร และที่อยู่อาศัยของพะยูนฝูงใหญ่ที่สุดของไทย ทั้งยังมีแนวปะการังเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำ ก่อให้เกิดความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ และระบบนิเวศอันสมบูรณ์ทำให้พื้นที่บางส่วนของเกาะอยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง และสถานภาพเป็นธรรมชาติ พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญ และสมบูรณ์ในระดับนานาชาติ หากพิจารณาทางด้านวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชน ถือได้ว่าเป็นชุมชนมุสลิมที่รักษาสืบ ยังคงวิถีชีวิตชาวประมงและชาวสวนยางที่เรียบง่ายซึ่งอิงอยู่กับสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ[2]

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เพื่อต้องการทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวในเดินทางท่องเที่ยวเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง และจะได้นำผลการศึกษาดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับทั้งภาครัฐและภาคเอกชนนักวิชาการ สถานประกอบการเพื่อนำข้อมูลไปปรับใช้เป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวและดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรังมากขึ้น

ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่วิจัย

การศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง มีทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่วิจัย ดังนี้

ฉลงศรี พิมพ์สมพงษ์^[3] ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวไว้ว่าคำถาม 7 คำถามที่นิยมใช้ค้นหาพฤติกรรมผู้บริโภค ประกอบด้วย 6 Ws และ 1 H ซึ่ง 6 Ws คือ Who, Who, What, Why, When, Where และ 1 H คือ How ซึ่งมีคำตอบ 7 คำตอบที่ต้องการทราบเพื่อรู้จักพฤติกรรมผู้บริโภค ประกอบด้วย 7 Os คือ Occupants, Objects, Objectives, Organization, Occasions, Outlets และ Operations

ชัยสมพล ชาวประเสริฐ^[4] ได้กล่าวถึงส่วนประสมทางการตลาด ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) บริการจะเป็นผลิตภัณฑ์อย่างหนึ่ง แต่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีตัวตน (intangible product) ไม่สามารถจับต้องได้ มีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่ว่าจะเป็นความสะดวกความรวดเร็ว ความสบายตัว ความสบายใจ การให้ความเห็น การให้คำปรึกษา เป็นต้น บริการจะต้องมีคุณภาพเช่นเดียวกับสินค้า แต่คุณภาพของบริการจะต้องประกอบมาจากหลายปัจจัยที่ประกอบกัน ทั้งความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของพนักงาน ความทันสมัยของ

อุปกรณ์ ความรวดเร็วและต่อเนื่องของขั้นตอนการส่งมอบบริการ ความสวยงามของอาคารสถานที่รวมถึงอสังหาริมทรัพย์ของพนักงานทุกคน

2. ราคา (Price) ราคาเป็นสิ่งที่กำหนดรายได้ของกิจการ กล่าวคือ การตั้งราคาสูงก็จะทำให้ธุรกิจมีรายได้สูงขึ้น การตั้งราคาต่ำก็จะทำให้รายได้ของธุรกิจนั้นต่ำ ซึ่งอาจจะนำไปสู่ภาวะขาดทุนได้ อย่างไรก็ตามก็ไม่ได้หมายความว่าธุรกิจหนึ่งจะตั้งราคาได้ตามใจชอบ ธุรกิจจะต้องอยู่ในสถานะของการมีคู่แข่งหากตั้งราคาสูงกว่าคู่แข่งมาก แต่บริการธุรกิจนั้นไม่ได้มีคุณภาพสูงกว่าคู่แข่งมากเท่ากับราคาที่เพิ่ม ย่อมทำให้ลูกค้าไม่มาใช้บริการกับธุรกิจนั้นต่อไป หากธุรกิจตั้งราคาต่ำก็จะนำมาสู่สงครามราคา เนื่องจากคู่แข่งรายอื่นสามารถลดราคาตามได้ในเวลาอันรวดเร็วปัจจัยที่กำหนดการตั้งราคา จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยทั้งภายในและภายนอกธุรกิจ

3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ในการให้บริการนั้นสามารถให้บริการผ่านช่องทางการจัดจำหน่ายได้ 4 วิธี คือ

3.1 การให้บริการผ่านร้าน เป็นการให้บริการด้วยการเปิดร้านตามตึกแถวหรือห้างสรรพสินค้า โดยร้านประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับบริการและผู้ให้บริการมาพบกัน

3.2 การให้บริการถึงที่บ้านลูกค้าหรือสถานที่ที่ลูกค้าต้องการ เป็นการส่งพนักงานไปให้บริการถึงที่บ้านลูกค้าหรือสถานที่อื่นตามความสะดวกของลูกค้า

3.3 การให้บริการผ่านตัวแทน คือ การขยายด้วยธุรกิจด้วยการขายแฟรนไชส์หรือการจัดตั้งตัวแทนในการให้บริการ

3.4 การให้บริการผ่านอิเล็กทรอนิกส์ การให้บริการแบบนี้เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ช่วยลดต้นทุนจากการจ้างพนักงาน เพื่อให้การบริการเป็นไปได้อย่างสะดวกและทุกวันตลอด 24 ชั่วโมง

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) การส่งเสริมการตลาดของธุรกิจบริการจะมีความคล้ายกับธุรกิจขายสินค้า กล่าวคือ การส่งเสริมการตลาดของธุรกิจบริการทำได้ในทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การให้ข่าว การลดแลกแจกแถมและการตลาดทางตรงผ่านสื่อต่าง ๆ สำหรับในธุรกิจบริการ การส่งเสริมการตลาดที่นิยมใช้ มีดังนี้

- 4.1 โครงการสะสมคะแนน
- 4.2 การลดราคาโดยใช้ช่วงเวลา
- 4.3 การสมัครเป็นสมาชิก
- 4.4 การขายบัตรใช้บริการล่วงหน้า

5. พนักงาน (People) พนักงานที่ให้บริการประกอบด้วยบุคคลทั้งหมดในองค์กรที่ให้บริการ ซึ่งจะประกอบด้วย เจ้าของและผู้บริหาร พนักงานในทุกระดับ คือ พนักงานผู้ให้บริการ เป็นบุคคลที่ต้องพบปะและให้บริการกับลูกค้าโดยตรง และพนักงานในส่วนสนับสนุน ทำหน้าที่สนับสนุนงานด้านต่าง ๆ ที่ทำให้การบริการครบถ้วน เพื่อให้พนักงานส่วนให้บริการส่งมอบบริการอย่างมี

คุณภาพแก่ลูกค้า ซึ่งการปรับปรุงการให้บริการของพนักงานส่วนหน้า และส่วนหลังให้มีประสิทธิภาพ สามารถทำได้ดังนี้

5.1 การกำหนดงานอย่างชัดเจน โดยการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ

5.2 สร้างกระบวนการทำงานที่สั้น กระชับ และมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการที่เหมาะสมช่วยให้พนักงานทำงานได้อย่างไม่สับสนและทำให้การบริการมีคุณภาพ

5.3 เน้นการติดต่อสื่อสารที่ชัดเจน ตัวแทนจากทุกฝ่ายเข้าร่วมประชุม เพื่อทราบประเด็นความเห็น ปัญหาที่พบและข้อดีข้อเสียของการดำเนินงาน หลังจากนั้นจำเป็นต้องมีการสื่อสารให้พนักงานทุกคนเข้าใจร่วมกันในการทำงานหรือการใช้ระบบข้อมูลแบบอินเตอร์เน็ตให้ทุกคนรับรู้ข้อมูลเท่ากัน

5.4 ส่งเสริมกิจกรรมร่วมกัน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พนักงานทำงานร่วมกันได้เช่น การเข้าฝึกอบรมร่วมกัน การนำปัญหาการให้บริการลูกค้ามาร่วมกันหาสาเหตุและแก้ไขร่วมกัน เป็นต้น

5.5 การสลับเปลี่ยนการทำงาน โดยการให้พนักงานส่วนหน้าลงทำงานส่วนหลัง และพนักงานส่วนหลังลงทำงานส่วนหน้า เพื่อฝึกงานที่แตกต่างกัน

6. กระบวนการให้บริการ (Process) เป็นส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสำคัญมากเนื่องจากการให้บริการจะประกอบด้วยหลายขั้นตอน ได้แก่ การต้อนรับ

การสอบถามข้อมูลเบื้องต้น การให้บริการตามความต้องการ และการชำระเงิน แต่ละขั้นตอนต้องอาศัยการประสานงานเชื่อมโยงกันอย่างดี หากมีขั้นตอนใดไม่ดีแม้แต่ขั้นตอนเดียวย่อมทำให้การบริการไม่เป็นที่ประทับใจแก่ลูกค้า

7. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence) เป็นปัจจัยหนึ่งที่ลูกค้าเลือกใช้บริการและนึกถึงคุณภาพที่จะได้รับ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ อาคารของธุรกิจ

บริการ เครื่องมือและอุปกรณ์ เช่นเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องเอทีเอ็ม เคาน์เตอร์ให้บริการ การตกแต่งสถานที่ ลานจอดรถ แบบฟอร์มต่าง ๆ เป็นต้น เหล่านี้เป็นสิ่งที่ลูกค้าใช้เป็นเครื่องหมายแทนคุณภาพของการบริการ

สลักฤทัย เตียวตระกูล [5] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกรณีศึกษานักท่องเที่ยวเมืองพัทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพของหาดพัทยา ศึกษาถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับการกำหนดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมากน้อยแค่ไหน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณหาดเมืองพัทยา ส่วนสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่นักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจได้แก่ความสะดวกของหาดทราย ความสะดวกของน้ำทะเล ความสะดวกของที่จอดรถ

ความสะดวกของห้องน้ำและของอาบน้ำจัด ปริมาณถังขยะ จำนวนแผ่นป้ายสื่อความหมาย และการปลูกสร้างอาคารเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ การศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่อายุมากมีความพึงพอใจในเรื่องความกว้างของชายหาดและความเหมาะสมของแสงแดด

ดวงกมล บุญทวีทรัพย์^[6] ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติพลูเตย จังหวัดสุพรรณบุรี ปัจจัยหลักมีความสำคัญอยู่ในระดับมากประเด็นที่ทำให้ความสำคัญมากที่สุดคือ กระบวนการให้บริการ เจ้าหน้าที่ มีการให้บริการที่รวดเร็วเป็นขั้นตอน ทำให้ไม่น่าเบื่อหน่าย และมีการให้ข้อมูลที่เข้าใจง่าย รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความปลอดภัย ปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามมีความเป็นธรรมชาติ

2. วัตถุประสงค์

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าในประเด็นต่อไปนี้

1. ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
2. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

3. วิธีการดำเนินงาน

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบงตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรังซึ่งผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ซึ่งได้มาจากสถิติข้อมูลนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ.2557 มีนักท่องเที่ยว จำนวน 24,425 คน
2. กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มขนาดตัวอย่าง กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณหาค่าของ Taro Yamane (Taro Yamane, อ้างถึงใน สุทนต์ ศรีไสย์, 2551) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

E คือ คลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ (0.05)²

แทนสูตรเพื่อหาขนาดตัวอย่าง

$$n = \frac{24,425}{1 + 24,425(0.05)^2}$$

n = 375.40

ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเท่ากับ 375.40 คน
ทั้งนี้เพื่อความครอบคลุมจึงขอใช้กลุ่มตัวอย่าง 376 คน โดยใช้วิธีการสุ่ม
ตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง
อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เพื่อศึกษาปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง
อำเภอกันตัง จังหวัดตรังโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่
เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง

- 1.1 ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (Who is in the target market?)
- 1.2 ผู้บริโภคซื้ออะไร (What does the consumer buy?)
- 1.3 ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อ (Why does the consumer buy?)
- 1.4 ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ (Who participates in the

buying?)

- 1.5 ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด (When does the consumer buy?)
- 1.6 ผู้บริโภคซื้อที่ไหน (Where does the consumer buy?)
- 1.7 ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (How does the consumer buy?)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว
ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง แบ่งหัวข้อศึกษาดังนี้

- 2.1 ผลิตภัณฑ์ (Product)
- 2.2 ราคา (Price)
- 2.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)
- 2.4 การส่งเสริมการตลาด (Promotion)
- 2.5 พนักงาน (People)
- 2.6 กระบวนการให้บริการ (Process)
- 2.7 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence)

โดยได้กำหนดระดับความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษปัจจัยของ
นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอ
กันตัง จังหวัดตรัง เป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นข้อเสนอแนะ
ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง

2.แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง
อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยสัมภาษณ์บุคคลดังต่อไปนี้

1. นักท่องเที่ยว
2. ประชาชนในพื้นที่
3. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

วิเคราะห์ข้อมูล

วิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่
เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบงซึ่งสามารถนำไปใช้และพัฒนาได้จริง การ
วิเคราะห์และสรุปผลจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วนตามเครื่องมือที่ใช้ในการ
รวบรวมข้อมูลดังนี้ต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยว
เกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง วิเคราะห์ข้อมูลโดย
การแจกแจงความถี่คำนวณเป็นร้อยละดังนี้

ส่วนที่ 2 ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทาง
ท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง มีเกณฑ์
การประเมินโดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ นำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์
ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการจดบันทึกและ
การบันทึกเสียงมาถอดความสรุปเป็นสาระสำคัญตามขอบเขตของ
เนื้อหา

4. ผลการศึกษา

4.1 การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมา
ท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ใครอยู่ใน
ตลาดกลุ่มเป้าหมาย ผู้บริโภคซื้ออะไร ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อ ใครมีส่วน
ร่วมในการตัดสินใจซื้อ ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด ผู้บริโภคซื้อที่ไหน ผู้บริโภค
ซื้ออย่างไร สามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

1. ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (Who is in target market)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
------------	-------	--------

1.เพศของนักท่องเที่ยว		
- ชาย	157	41.60
- หญิง	219	58.20
2.อายุของนักท่องเที่ยว		
- น้อยกว่า 20 ปี	40	10.60
- 20 - 30 ปี	182	48.10
- 31 - 40 ปี	93	24.70
- 41 - 50 ปี	35	9.30
- 50 ปีขึ้นไป	27	7.10
3.ภูมิฐานะของนักท่องเที่ยว		
- สงขลา	66	17.55
- นครศรีธรรมราช	107	28.45
- พัทลุง	90	23.93
- ตรัง	66	17.55
- ภูเก็ต	11	2.92
- สุราษฎร์ธานี	11	2.92
- กระบี่	25	6.64
4.ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว		
- ประถมศึกษา	8	2.12
- มัธยมศึกษา / (ปวช.)	67	17.81

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- อนุปริญญา / (ปวส.)	56	14.89
- ปริญญาตรี	159	41.48
- สูงกว่าปริญญาตรี	86	22.87
5.อาชีพของนักท่องเที่ยว		
- รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	98	26.06
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	87	23.13
- ลูกจ้าง / รับจ้าง / พนักงานบริษัท	54	14.36
- นักเรียน / นักศึกษา	137	36.43
6.ระยะเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยว		
- ไปเช้า เย็นกลับ	98	26.06
- 2 วัน 1 คืน	87	23.13
- มากกว่า 2 วัน	54	14.36
	137	36.43

จากการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 20 - 30 ปี นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานีกระบี่ ตามลำดับ การศึกษาปริญญาตรีมีอาชีพนักเรียน/นักศึกษาเป็นส่วนใหญ่ และใช้ระยะเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยว 2 วัน 1 คืน

2. ผู้บริโภคซื้ออะไร (What does the consumer buy?)

ตารางที่ 2 ผู้บริโภคซื้ออะไร

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ดูปะยูนบนเขาบาตูปูเต๊ะ	336	45.71
- ชมวิถีชีวิตรอบๆเกาะลิบง	210	28.57
- นั่งเรือชมเกาะ	189	25.71
รวม	735	100

หมายเหตุ : สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 2 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในเกาะลิบง ส่วนใหญ่เลือกทำกิจกรรมดูปะยูนบนเขาบาตูปูเต๊ะ คิดเป็นร้อยละ 45.71 รองลงมาคือเดินชมวิถีชีวิตรอบ ๆ เกาะลิบง คิดเป็นร้อยละ 28.57 และน้อยที่สุดคือนั่งเรือชมเกาะคิดเป็นร้อยละ 23.71 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวประทับใจมากที่สุดในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ดูปะยูนบนเขาบาตูปูเต๊ะ	359	45.44
- ชมวิถีชีวิตรอบๆเกาะลิบง	258	32.66
- นั่งเรือชมเกาะ	173	21.90
รวม	790	100

หมายเหตุ : สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 3 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในเกาะลิบง ส่วนใหญ่เลือกทำกิจกรรมดูปะยูนบนเขาบาตูปูเต๊ะ คิดเป็นร้อยละ 45.44 รองลงมาคือเดินชมวิถีชีวิตรอบ ๆ เกาะลิบง คิดเป็นร้อยละ 32.66 และน้อยที่สุดคือนั่งเรือชมเกาะคิดเป็นร้อยละ 21.90 ตามลำดับ

3. ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อ (Why does the consumer buy?)

ตารางที่ 4 วัตถุประสงค์ที่เลือกเดินทางมาเกาะลิบง

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- พักผ่อนหย่อนใจ	320	71.11
- ประชุมสัมมนา	43	9.56
- ประกอบธุรกิจ	87	19.33
รวม	450	100

หมายเหตุ : เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาภายในเกาะลิบง วัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ที่นักท่องเที่ยวเลือกคือ พักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 71.11 รองลงมาคือ ประกอบธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 19.33 และน้อยที่สุดคือ ประชุมสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 9.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 เดินทางมาด้วยเหตุผลใด

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ความมีชื่อเสียงของเกาะลิบง	38	10.10
- ศึกษาวิถีชีวิตภายในเกาะลิบง	123	32.71
- ความหลากหลายของกิจกรรม	215	57.19
รวม	376	100

จากตารางที่ 5 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาภายในเกาะลิบง เหตุผลส่วนใหญ่ที่นักท่องเที่ยวเลือกคือ ความหลากหลายของกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 57.19 รองลงมาคือ ศึกษาวิถีชีวิตภายในเกาะลิบง คิดเป็นร้อยละ 32.71 และน้อยที่สุดคือ ความมีชื่อเสียงของเกาะลิบง คิดเป็นร้อยละ 10.10 ตามลำดับ

4. ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ (Who participates in the buying?)

ตารางที่ 6 บุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ตัวเอง	98	26.06
- ครอบครัว	198	52.66
- เพื่อน / องค์กรหรือหน่วยงาน	80	21.28
รวม	376	100

จากตารางที่ 6 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเกาะลิบงส่วนใหญ่มีบุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือสมาชิกภายในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 52.66 รองลงมาคือตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 26.06 และน้อยที่สุดคือเพื่อน / องค์กรหรือหน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 21.28 ตามลำดับ

5. ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด (When does the consumer buy?)

ตารางที่ 7 ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- วันธรรมดา จันทร์ - ศุกร์	101	26.86

- วันหยุด เสาร์ - อาทิตย์	192	51.07
- วันหยุดนักขัตฤกษ์	83	22.07
รวม	376	100

จากตารางที่ 7 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเกาะลิบง ส่วนใหญ่จะมาในช่วงวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 51.07 รองลงมาคือ วันธรรมดา จันทร์ - ศุกร์ คิดเป็นร้อยละ 26.86 และน้อยที่สุดคือวันหยุดนักขัตฤกษ์ คิดเป็นร้อยละ 22.07

ตารางที่ 8 จำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเกาะลิบง

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ครั้งแรก	97	25.80
- 2-3 ครั้ง	218	57.98
- มากกว่า 3 ครั้ง	61	16.22
รวม	376	100

จากตารางที่ 8 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเกาะลิบง ส่วนใหญ่มา 2-3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.98 รองลงมาคือ ครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 25.80 และน้อยที่สุดคือมากกว่า 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.22

6. ผู้บริโภคซื้อที่ไหน (Where does the consumer buy?)

ตารางที่ 9 แหล่งข้อมูลของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- เพื่อน / ครอบครัว	122	25.41
- โทรศัพท์ / วิทยุ	102	21.26
- นิตยสาร / วารสาร	55	11.46
- อินเทอร์เน็ต	145	30.20
- แผ่นพับ / ป้ายโฆษณา	56	11.67
รวม	480	100

หมายเหตุ : สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 9 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเกาะลิบง ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 30.20 รองลงมาคือเพื่อน / ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 25.41 รองลงมาคือ โทรศัพท์ / วิทยุ คิดเป็นร้อยละ 21.26

ตารางที่ 10 บุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวในเกาะลิบง

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- เดินทางมาคนเดียว	56	14.90
- ญาติ / คนในครอบครัว	164	43.61
- เพื่อน / เพื่อร่วมงาน	156	41.49
รวม	376	100

จากตารางที่ 10 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว
เกาะลันตา ส่วนใหญ่มาอยู่กับญาติ / คนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 43.61
รองลงมาคือ เพื่อน / เพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 41.49 และน้อย
ที่สุดคือ เดินทางมาคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 14.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ช่องทางในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเกาะลันตา

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ติดต่อด้วยตนเอง	364	96.80
- ติดต่อผ่านบริษัทนำเที่ยว	12	3.20
รวม	376	100

จากตารางที่ 11 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว
เกาะลันตา ส่วนใหญ่ช่องทางติดต่อจะติดต่อด้วยตนเองคิดเป็นร้อยละ
96.80 และน้อยที่สุดคือ บริษัทนำเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 3.20

ตารางที่ 12 ค่าใช้จ่ายแต่ละครั้งในการเข้ามาท่องเที่ยวเกาะลันตา

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ต่ำกว่า 500 บาท	43	11.43
- 501 – 1,000 บาท	177	47.08
- มากกว่า 1,000 บาท	156	41.49
รวม	376	100

จากตารางที่ 12 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว
เกาะลันตาส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 501 – 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ
47.08 รองลงมาคือ มากกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.49
และน้อยที่สุดคือ ต่ำกว่า 500 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.43

7. ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (How does the consumer buy?)

ตารางที่ 13 ช่องทางการชำระค่าบริการในการมาเที่ยวเกาะลันตา

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- เงินสด	370	98.40
- บัตรเครดิต	6	1.60
รวม	376	100

จากตารางที่ 13 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว
เกาะลันตา ส่วนใหญ่ชำระค่าบริการผ่านเงินสด คิดเป็นร้อยละ 98.40 และ
รองลงมาคือ บัตรเครดิต คิดเป็นร้อยละ 1.60

ตารางที่ 14 ความรู้สึกหลังการมาท่องเที่ยวเกาะลันตาของนักท่องเที่ยว

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- พึงพอใจ	368	97.88
- ไม่พึงพอใจ	8	2.12
รวม	376	100

จากตารางที่ 14 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว
เกาะลันตาส่วนใหญ่พึงพอใจ คิดเป็นร้อยละ 97.88 ไม่พึงพอใจ คิดเป็น
ร้อยละ 2.12

ตารางที่ 15 การแนะนำบุคคลอื่นให้เข้ามาท่องเที่ยวเกาะลันตา

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- แนะนำ	360	95.74
- ไม่แนะนำ	16	4.26
รวม	376	100

จากตารางที่ 15 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว
เกาะลันตา ส่วนใหญ่จะแนะนำบุคคลอื่นคิดเป็นร้อยละ 95.74 และ
ไม่แนะนำ คิดเป็นร้อยละ 4.26

ตารางที่ 16 โอกาสในการกลับมาท่องเที่ยวเกาะลันตาของนักท่องเที่ยว

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- กลับมา	366	97.34
- ไม่กลับมา	10	2.66
รวม	376	100

จากตารางที่ 16 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว
เกาะลันตาส่วนใหญ่กลับมาท่องเที่ยวเกาะลันตาอีก คิดเป็นร้อยละ 97.34
และไม่กลับมาคิดเป็นร้อยละ 2.66

4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยว

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทาง
ท่องเที่ยวเกาะลันตา ตำบลเกาะลันตา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริม
การตลาด พนักงาน กระบวนการให้บริการ และสิ่งแวดล้อมทาง
กายภาพ

ตารางที่ 17 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว
เกาะลันตา

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับ ความคิดเห็น
- ด้านผลิตภัณฑ์บริการ (Service Product)	3.89	มาก
- ด้านราคาสินค้าและบริการ (Pricing in Services Product)	4.15	มาก
- ด้านการจัดจำหน่ายบริการ (Service Distribution)	3.79	มาก
- ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)	3.91	มาก
- ด้านพนักงาน (People)	4.14	มาก

- ด้านกระบวนการให้บริการ (Process)	4.32	มาก
- ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence)	4.24	มาก
รวม	4.07	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่าปัจจัยที่นักท่องเที่ยวเลือกมากที่สุดคือ ด้านกระบวนการให้บริการ ($\bar{X} = 4.32$, SD. = 4.32) รองลงมาคือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X} = 4.24$, SD. = 4.24) ปัจจัยด้านด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 3.91$, SD. = 3.91) ตามลำดับ

1. ผลิตภัณฑ์บริการ (Service Product)

ตารางที่ 18 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว เกาะลันตา ด้านผลิตภัณฑ์บริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	4.22	0.55	มาก
- มีความหลากหลายของกิจกรรม เช่น ชมวิถีชีวิต นั้งเรือชมเกาะ และดูพะยูนบนเขาบาตูปูเต๊ะ	4.68	0.46	มากที่สุด
- ความสะดวกต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.97	0.65	มาก
- ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว	3.93	0.66	มาก
- ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว	4.68	0.46	มากที่สุด
- ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	4.47	0.48	มาก
- ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว	4.16	0.26	มาก
- การมีมิตรไมตรีของชาวบ้านในแหล่งท่องเที่ยว	4.52	0.49	มาก
- ความเชี่ยวชาญด้านทักษะการให้บริการและการให้ข้อมูล	4.36	0.48	มาก
รวม	3.89	-	มาก

จากตารางที่ 18 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลันตา ตำบลเกาะลันตา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ด้านผลิตภัณฑ์บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวเลือกมากที่สุดคือ ด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวและมีความ

หลากหลายของกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.68$, SD. = 0.46)

รองลงมาคือ ด้านการมีมิตรไมตรีของชาวบ้านในแหล่งท่องเที่ยว

($\bar{X} = 4.52$, SD. = 0.49)

2. ราคาผลิตภัณฑ์บริการ (Pricing in Services Product)

ตารางที่ 19 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว

เกาะลันตา ด้านราคา

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- ค่าใช้จ่ายของการเดินทางท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม	4.35	0.45	มาก
- ความคุ้มค่าของราคาค่าใช้จ่ายในแหล่งท่องเที่ยว	4.21	0.53	มาก
รวม	4.28	-	มาก

จากตารางที่ 19 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลันตา ตำบลเกาะลันตา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ด้านราคาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวเลือกมากที่สุดคือ ด้านค่าใช้จ่ายของการเดินทางท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.35$, SD. = 0.45) รองลงมาคือ ด้านความคุ้มค่าของราคาค่าใช้จ่ายในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.21$, SD. = 0.53) ตามลำดับ

3. การจัดจำหน่ายบริการ (Service Distribution)

ตารางที่ 20 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

เกาะลันตา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- ความหลากหลายทางช่องทางในการค้นหาข้อมูลหรือติดต่อสื่อสาร	4.35	0.55	มาก
- ความหลากหลายทางช่องทางในการติดต่อตัวแทนจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว	4.09	0.80	มาก
- สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ และตัวแทนการจัดจำหน่ายหาได้ง่าย	3.17	0.65	ปานกลาง
- มีความสะดวกในการติดต่อสถานประกอบการโดยตรง	3.58	0.54	มาก
รวม	3.79	-	มาก

จากตารางที่ 20 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลันตา ตำบลเกาะลันตา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.79$) ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวเลือกมากที่สุดคือความหลากหลายทางช่องทางในการค้นหาข้อมูลหรือติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 4.35$, SD. = 0.55) รองลงมาคือ ด้านความหลากหลายทางช่องทางในการติดต่อตัวแทนจัดจำหน่ายทางการ ($\bar{X} = 4.09$, SD. = 0.80)

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

ตารางที่ 21 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเกาะลันตา ด้านการส่งเสริมการตลาด

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูล/โฆษณาข่าวสารทางการท่องเที่ยวที่ดี	3.78	0.63	มาก
- มีการประชาสัมพันธ์ผ่านอินเทอร์เน็ต	3.74	0.68	มาก
- มีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย	3.71	0.66	มาก
- มีอัตราพิเศษ/ส่วนลด	4.25	0.58	มาก
- คำแนะนำจากเพื่อนหรือผู้ที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว	4.11	0.71	มาก
รวม	3.91	-	มาก

จากตารางที่ 21 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลันตา ตำบลเกาะลันตา อำเภอกันตัง จังหวัดตรังด้านการส่งเสริมการตลาดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวเลือกมากที่สุดคือการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.71$, SD. = 0.66) รองลงมาคือ มีการประชาสัมพันธ์ผ่านอินเทอร์เน็ตและมีอัตราพิเศษ/ส่วนลด ($\bar{X} = 4.25$, SD. = 0.58)

5. พนักงาน (People)

ตารางที่ 22 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเกาะลันตา ด้านพนักงาน

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- มีความรู้ความเข้าใจกับแหล่งข้อมูลอย่างชัดเจน	4.43	0.49	มาก
- มีระเบียบแบบแผนและขั้นตอนในการทำงานอย่างคล่องแคล่วว่องไว	4.05	0.69	มาก
- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใสในการให้บริการ	4.11	0.65	มาก
- มีบุคลิกภาพที่ดี สุภาพเรียบร้อย ดูแลเอาใจใส่ และมีมารยาทในการให้บริการ	3.86	0.49	มาก
- ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ	4.27	0.67	มาก
รวม	4.14	-	มาก

จากตารางที่ 22 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลันตา ตำบลเกาะลันตา อำเภอกันตัง จังหวัดตรังด้านพนักงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวเลือกมากที่สุดคือมีความรู้ความเข้าใจกับแหล่งข้อมูลอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.43$, SD. = 0.49) รองลงมาความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ ($\bar{X} = 4.27$, SD. = 0.67)

6. กระบวนการให้บริการ (Process)

ตารางที่ 23 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลันตา ด้านกระบวนการให้บริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- การบริการมีความรวดเร็ว มีระบบและถูกต้อง ไม่ซับซ้อน	4.03	0.71	มาก
- มีระยะเวลาในการบริการที่เหมาะสม	4.40	0.55	มาก
- มีการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน	4.56	0.52	มากที่สุด
- ความพร้อมของอุปกรณ์ในการให้บริการ	4.33	0.58	มาก
- การให้คำแนะนำของผู้ให้บริการ	4.31	0.47	มาก
- การให้บริการตรงกับความต้องการ	4.30	0.63	มาก
รวม	4.32	-	มาก

จากตารางที่ 23 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลันตา ตำบลเกาะลันตา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ด้านกระบวนการให้บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวเลือกมากที่สุดคือมีการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน ($\bar{X} = 4.56$, SD. = 0.52) รองลงมาคือมีระยะเวลาในการบริการที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.40$, SD. = 0.55)

7. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence)

ตารางที่ 24 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลันตา ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- ทัศนียภาพและภูมิทัศน์โดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม	4.45	0.49	มาก
- ป้ายประชาสัมพันธ์และสื่อโฆษณาในการให้บริการมีความโดดเด่น และเห็นได้ง่าย	4.27	0.62	มาก
- มีการจัดความปลอดภัยและการดูแลความสะอาดในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ	4.31	0.46	มาก
- สิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ เช่น มีห้องน้ำเพียงพอ	3.93	0.76	มาก
รวม	4.24	-	มาก

จากตารางที่ 24 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลันตา ตำบลเกาะลันตา อำเภอกันตัง จังหวัดตรังด้านกระบวนการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวเลือกมากที่สุดคือทัศนียภาพและภูมิทัศน์โดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม ($\bar{X} = 4.45$, SD. = 0.49) รองลงมาคือมีการจัดความปลอดภัยและการดูแลความสะอาดในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.31$, SD. = 0.46)

5. สรุปและอภิปรายผล

ผลจากการศึกษาการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลันตา ตำบลเกาะลันตา อำเภอกันตัง จังหวัดตรังครั้งนี้ สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. พฤติกรรมนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลันตา ตำบลเกาะลันตา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เห็นได้ชัดว่าส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 20 ถึง 30 ปี เดินทางมาจากจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นส่วนใหญ่ มีระดับ

การศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นมืออาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา และใช้ระยะเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยว 2 วัน 1 คืน นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเกาะลันตา ตำบลเกาะลันตา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ส่วนใหญ่เลือกทำกิจกรรมดูพระยูนบนเขาบาตูปูเต๊ะ เหตุผลในการเดินทางมาท่องเที่ยวยังเกาะลันตา คือ ต้องการเดินทางมาพักผ่อนหย่อนใจ วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเพราะความหลากหลายของกิจกรรมภายในเกาะลันตา โดยส่วนใหญ่ผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลันตาคือ สมาชิกภายในครอบครัว และมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ครั้งละ 501-1,000 บาท มากกว่า 1,000 บาท และต่ำกว่า 500 บาท ตามลำดับ นักท่องเที่ยวที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลันตาส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเป็นเงินสด เพราะคนในชุมชนมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายและเพื่อความสะดวก รองลงมาคือ บัตรเครดิต สำหรับร้านอาหารใหญ่ๆที่รับบัตรเครดิต ความรู้สึกหลังจากได้ทำกิจกรรมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พึงพอใจกับการได้มาพักผ่อนที่เกาะลันตาเป็นอย่างมาก จึงอยากชักชวนแนะนำสถานที่แห่งนี้แก่บุคคลอื่นๆด้วย และยังมีแนวโน้มที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางกลับมาเที่ยวอีกครั้ง

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลันตา ตำบลเกาะลันตา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อ ด้านกระบวนการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด มีการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ระยะเวลาในการบริการที่เหมาะสม นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านทัศนียภาพและภูมิทัศน์โดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มีการจัดความปลอดภัยและการดูแลความสะอาดในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ป้ายประชาสัมพันธ์และสื่อโฆษณาในการให้บริการมีความโดดเด่นและเห็นได้ง่าย นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการตลาด ด้านอัตราส่วนลดพิเศษอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะทางที่พักจะมีส่วนลดและโปรโมชั่นให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในช่วงเทศกาลต่าง ๆ รองลงมาคือ คำแนะนำจากเพื่อนหรือผู้ที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโฆษณาข่าวสารทางการท่องเที่ยวที่ดี และมีการประชาสัมพันธ์ผ่านอินเทอร์เน็ต ตามลำดับ นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อนักงาน ด้านมีความรู้ความเข้าใจกับแหล่งข้อมูลอย่างชัดเจนอยู่ในระดับมากที่สุดนักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นด้านราคา โดยให้ความสำคัญในด้านค่าใช้จ่ายของการเดินทางท่องเที่ยวที่เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด นักท่องเที่ยวเล็งเห็นเรื่องและให้ความสำคัญในเรื่องความสนุกสนาน ความประทับใจบริการต่าง ๆ มากกว่าเรื่องของราคา รองลงมาคือ ความคุ้มค่าของราคาค่าใช้จ่ายในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งอยู่ในระดับ ตามลำดับนักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อด้านผลิตภัณฑ์บริการความหลากหลายของกิจกรรม และความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด เพราะเกาะลันตายังคงมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และมีกิจกรรมที่หลากหลายให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมสนุก เช่น ชม

วิถีชีวิต นักรอชมเกาะ ดูพะยูนบนเขาบาตูปูเต๊ะ รองลงมาคือ การมีมิตรไมตรีของชาวบ้านที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกประทับใจ ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความเชี่ยวชาญด้านทักษะการให้บริการและการให้ข้อมูล ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสะดวกต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ครั้งนี้สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้ จากการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายคือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง พบว่านักท่องเที่ยวเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายอายุระหว่าง 20 ถึง 30 ปี เดินทางมาจาก จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานศึกษา วัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเกาะลิบง คือนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาเพื่อทำกิจกรรมดูพะยูนบนเขาบาตูปูเต๊ะ รองลงมาคือ ชมวิถีชีวิตรอบเกาะลิบง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ จันทวงศ์^[7] พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุ 20 ปีขึ้นไป 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ 20,001 บาท ขึ้นไป-30,000 บาท ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ชาวไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านพนักงาน ความคิดเห็นต่องบจ่ายในการตัดสินใจในระดับมาก และด้านสถานที่ ด้านราคา ด้านกระบวนการให้บริการ และด้านการส่งเสริมการตลาด ความคิดเห็นต่องบจ่ายในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นไปตามปัจจัยทางการท่องเที่ยว 7P ชัยสมพล ขาวประเสริฐ ได้กล่าวถึงส่วนประสมทางการตลาด ซึ่งประกอบไปด้วย 1.ผลิตภัณฑ์ (Product) 2. ราคา (Price) 3.ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) 4.การส่งเสริมการตลาด (Promotion) 5.พนักงาน (People) 6.กระบวนการให้บริการ (Process) 7.สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence) พบว่า ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เลือกมากที่สุดคือ ด้านกระบวนการให้บริการ รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านราคาสินค้าและบริการ ปัจจัยด้านพนักงาน ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์บริการ และปัจจัยด้านการจัดจำหน่ายบริการ ตามลำดับ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงมล

บุญทวีทรัพย์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวในภาพรวม ปัจจัยหลักมีความสำคัญอยู่ในระดับมากประเด็นที่ให้ ความสำคัญมากที่สุดคือ กระบวนการให้บริการ เจ้าหน้าที่ มีการให้บริการที่รวดเร็วเป็นขั้นตอน ทำให้ไม่น่าเบื่อหน่าย และมีการให้ข้อมูลที่เข้าใจง่าย รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความปลอดภัย ปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยด้านที่พักแรม เมื่อนำปัจจัยมาศึกษาด้วยการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยดึงดูด ด้านกระบวนการให้บริการ และแหล่งท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

6. ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ครั้งนี้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวและสามารถกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดมาพัฒนาธุรกิจภายในพื้นที่เกาะลิบง

6.1 ผู้ประกอบการควรมีสื่อโฆษณาที่แพร่หลายมากกว่านี้เพื่อให้เกาะลิบงจะได้เป็นที่รู้จักและดึงดูดนักท่องเที่ยว

6.2 ภายในพื้นที่ ควรได้รับการดูแลและสนับสนุนจากภาครัฐในด้านต่าง ๆ อย่างเช่น สิ่งอำนวยความสะดวกด้านห้องน้ำ ร้านค้าของที่ระลึก ห้องน้ำ ป้ายสัญลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณจุดต่างๆ รวมไปถึงป้ายอธิบายภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่แสดงทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

6.3 ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ณ ท่าเรือหาดยาวควรปรับปรุงและพัฒนา ควรมีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการด้านข้อมูลต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างชัดเจน

6.4 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติภายในเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

7. กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาและการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายฝ่ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ธารินทร์ มานีมาน ประธานควบคุมงานวิจัยที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการทำงานวิจัยฉบับนี้และได้สละเวลาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดทั้งให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมาจนทำให้วิจัยฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

ขอขอบพระคุณสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่เกาะลิบง สถิตินักท่องเที่ยวประจำปี จึงนำมาซึ่งการทำวิจัยเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณอาจารย์หลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยวทุกท่าน ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ให้คำแนะนำที่ดี อีกทั้งให้ข้อเสนอแนะ



เกี่ยวกับงานวิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้และสามารถในการทำงานวิจัย จึง
ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

8. เอกสารอ้างอิง

- [1.] กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). การท่องเที่ยวของประเทศไทย. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติพ.ศ. 2555-2559, 24 ธันวาคม 2559.
<http://thaiejournal.com/journal/2557volumes3/22.pdf>
- [2.] ผู้จัดการออนไลน์. (2555). MGROnline. 24 ธันวาคม 2559.
<http://www.manager.co.th/South/ViewNews.aspx?NewsID=9550000128258>
- [3.] ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550
- [4.] ชัยสมพล ชาวประเสริฐ. 2547.การตลาดบริการ.กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น
- [5.] สลักฤทัย เตียวตระกูล 2539. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษา นักท่องเที่ยวเมืองพัทยา
- [6.] ดวงมล บุญทวีทรัพย์. 2554. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติพลูเตย จังหวัดสุพรรณบุรี.
- [7.] ศิริวรรณ จันทวงศ์. 2557. การศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อปัจจัยในการตัดสินใจ เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะช้าง จังหวัดตราด.

การท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

The Community Based Tourism of Khlong Roi Sai Community, Bang Bai Mai Sub-District, Mueang Suratthani District, Suratthani Province

ภาสกร เนียมมีศรี^{1,*} ภัทราพร อุบล² และ กุลดาราร เพียรเจริญ³

^{1,2,3} หลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

* ผู้รับผิดชอบบทความ ภาสกร เนียมมีศรี

E-mail address: psk.co@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาองค์ประกอบของการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย และศึกษาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย โดยรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา จำนวน 400 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนคลองร้อยสายเป็นชุมชนที่มีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับได้จาก ด้านความประทับใจ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านความสามารถในการเข้าถึง ด้านองค์ประกอบของการบริการ ตามลำดับ นอกจากนี้ชุมชนยังมีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยมีการพัฒนา 3 ด้านคือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวชุมชน, องค์ประกอบการท่องเที่ยว, การพัฒนา

Abstract

This research was the study of Community Based Tourism in Khlong Roi Sai Community. The objectives were to study elements of Community tourism and the guidelines for tourism development in Khlong Roi Sai Community. A sample group was 400 tourists. The data was analyzed by statistics, percentage, mean and standard deviation. The study found that Khlong Roi Sai Community is a potential community for tourism in high level, can be ordered as follow: Amenity, Attraction, Accessibility and Ancillary service respectively. Moreover, the community has an approach to develop tourism continually. They develop tourism in 3 aspects that are tourist attractions, tourism services and tourism promotion.

Keywords: Community Tourism, Elements of Tourism, development.

1. บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ การสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว^[1] อาทิเช่น แหล่งโบราณสถาน แหล่งธรรมชาติ ชุมชนและศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ อีกทั้งยังมียุทธศาสตร์การท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นต้น ซึ่งความสวยงามและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้กระจายอยู่ทุกจังหวัดในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย

จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดหนึ่งในประเทศไทย ที่มีจุดเด่นในด้านสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ ประกอบกับปัจจุบันกระแสการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ต่างหันมาให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่เน้นการอนุรักษ์ธรรมชาติ ดังจะเห็นได้จากการท่องเที่ยวในรูปแบบที่น่าสนใจนั้นคือ การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism) ที่ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวและเป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการอนุรักษ์การท่องเที่ยวอย่างแท้จริงจากกลุ่มคนในชุมชน

ชุมชนคลองร้อยสาย เป็นชุมชนที่อยู่ในลุ่มแม่น้ำตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นดินแดนที่มีคลองเล็ก คลองน้อยมากมาย จึงได้รับขนานนามว่า “คลองร้อยสาย” เป็นชุมชนที่ยังคงรักษาวิถีชีวิตชุมชนที่พำนักอาศัยอยู่ริมแม่น้ำ กับความเป็นชนบทที่แฝงอยู่ในตัวเมืองได้อย่างลงตัว^[2] อีกทั้งมีความพร้อมที่จะต้อนรับผู้มาเยือน เนื่องจากเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีเสน่ห์ในธรรมชาติและมีความอุดมสมบูรณ์ จึงเกิดการรวมกลุ่มของผู้คนในชุมชนและมีการร่วมกันคิดร่วมกันทำให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ จนเกิดเป็นการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยจะเห็นได้จากสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมีจำนวนประมาณ 80,711 คน จากสถิติของ

นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวคลองร้อยสาย ตำบลบางไผ่
อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จรัญญา ศรีรักษ์^[3]

ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ การท่องเที่ยว
ชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัด
สุราษฎร์ธานี เพื่อศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยว รวมถึง
ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนคลองร้อย ซึ่งข้อมูลจาก
การศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
เพื่อปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย
ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี หรือพื้นที่
อื่น ๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

การศึกษาการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางไผ่
อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์
ของการศึกษาค้นคว้าในประเด็นต่อไปนี้

1. ศึกษาองค์ประกอบของการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย
ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อย
สาย ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. วิธีการดำเนินงาน

การศึกษาการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางไผ่
อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโดย
การเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้นำชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวชุมชนคลอง
ร้อยสาย
2. นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนคลองร้อย
สาย จำนวน 400 คน ซึ่งได้มาจากสถิติของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา
ท่องเที่ยวคลองร้อยสาย ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัด
สุราษฎร์ธานี ในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนประมาณ 80,711 คน โดยใช้สูตร
คำนวณของ Taro Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง
N คือ ขนาดของประชากร

e คือ คลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ (0.05)²

$$n = \frac{80,711}{1 + 80,711(0.05)^2}$$

$$n = 398.03$$

ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเท่ากับ 398.03 คน ทั้งนี้
เพื่อความครอบคลุมจึงขอใช้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง
นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวบริเวณของคลองร้อยสาย ตำบลบาง
ไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อย
สาย ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถาม นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งมี
เนื้อหา 2 ส่วนดังนี้ 1) คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ที่มาของผู้ที่เดินทางเข้ามา
ท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว ท่าน
เคยเดินทางมาเยือนชุมชนคลองร้อยสาย มาก่อนหรือไม่ ท่านเดินทาง
ท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย ระยะเวลากี่วัน ท่านรู้จัก ชุมชนคลองร้อย
สายจากสื่อสิ่งใด และท่านประทับใจสถานที่หรือกิจกรรมใดมากที่สุดที่มา
ท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย 2) ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของ
การท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย ซึ่งประกอบด้วย ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้าน
ความสามารถในการเข้าถึง ด้านความประทับใจ และด้านองค์ประกอบของ
การบริการ

2. แบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแหล่ง
ท่องเที่ยว รวมไปถึงนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว โดยมีหัวข้อ
คำถามตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษา คือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การ
พัฒนาด้านการบริการการท่องเที่ยว และการพัฒนาด้านการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยว

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วนตามเครื่องมือที่ใช้ในการ
รวบรวมข้อมูล ดังนี้ต่อไป

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์
ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่คำนวณเป็นร้อยละ
- ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อย
สาย ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเกณฑ์
การประเมินโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)

ตามระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวโดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายดังต่อไปนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการจดบันทึกและการบันทึกเสียงมาถอดความสรุปเป็นสาระสำคัญตามขอบเขตของเนื้อหาและนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ โดยมีตารางประกอบบางตอน

4. ผลการศึกษา

การศึกษาการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษามีประเด็นและสาระสำคัญ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม N = 400

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
เพศของนักท่องเที่ยว		
ชาย	148	37
หญิง	252	63*
อายุของนักท่องเที่ยว		
ต่ำกว่า 20 ปี	52	13
21 - 30 ปี	236	59*
31 - 40 ปี	84	21
41 - 50 ปี	28	7
สถานภาพของนักท่องเที่ยว		
โสด	256	64*
สมรส	144	36
อาชีพของนักท่องเที่ยว		
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	80	20
พนักงานบริษัท	128	32
ธุรกิจส่วนตัว	140	35*
นักเรียน / นักศึกษา	52	13
ที่มาของผู้ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย		
ภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	288	72*
จังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้	88	22

จังหวัดในภูมิภาคอื่น ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี แพร่ เป็นต้น	24	6
วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว		
เพื่อพักผ่อน / เยี่ยมญาติ	24	6
เพื่อการศึกษา / ทักษะชีวิต	16	4
รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อการท่องเที่ยว	320	80*
เพื่อประชุม / สัมมนา	40	10
การเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย		
ครั้งแรก	264	66*
2 ครั้ง	104	26
3 ครั้ง	32	8
ระยะเวลาการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย		
1 วัน	324	81*
2 วัน	28	7
3 วัน	48	12
การรับรู้ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย		
อินเทอร์เน็ต	376	94*
นิตยสารการท่องเที่ยว	24	6
สถานที่และกิจกรรมที่น่าสนใจของชุมชนคลองร้อยสาย		
วัดบางไผ่	44	11
บ้านโบราณ 200 ปี	12	3
กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน	244	61*
ล่องเรือชมหิ่งห้อย	100	25

หมายเหตุ : * ข้อมูลส่วนใหญ่จากแบบสอบถามนักท่องเที่ยว

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63 มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี ร้อยละ 59 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 64 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 35 เป็นนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ร้อยละ 72 มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ร้อยละ 80 เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสายเป็นครั้งแรก ร้อยละ 66 ท่องเที่ยวภายในวันเดียว ร้อยละ 81 รับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสายมาจากอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 94 และประทับใจในการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ร้อยละ 61 ตามลำดับ



ภาพประกอบ การท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย

4.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย

ตารางที่ 2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวต่าง ๆ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความ คิดเห็น
ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)	4.73	มากที่สุด
ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)	4.12	มาก
ด้านความประทับใจ (Amenity)	4.85*	มากที่สุด
ด้านองค์ประกอบของการบริการ (Ancillary Service)	4.01	มาก
รวม	4.42	มาก

หมายเหตุ : * ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) ซึ่งพิจารณารายละเอียดพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านความประทับใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมาคือองค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจ ($\bar{X} = 4.73$) องค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านความสามารถในการเข้าถึง ($\bar{X} = 4.12$) และองค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านองค์ประกอบของการบริการ ($\bar{X} = 4.01$) ตามลำดับ

ซึ่งการพิจารณารายละเอียดแต่ละองค์ประกอบปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความ คิดเห็น
1. ความมีชื่อเสียงและความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว	4.91	0.28	มากที่สุด
2. ความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว	4.92*	0.27	มากที่สุด
3. ภาพลักษณ์เกี่ยวกับการนำเสนอวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนคลองร้อยสายอย่างชัดเจน	4.89	0.31	มากที่สุด
4. ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนคลองร้อยสาย	4.17	0.37	มาก
5. ความหลากหลายและความเหมาะสมของกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน	4.79	0.40	มากที่สุด
รวม	4.73	-	มากที่สุด

หมายเหตุ : * ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) ซึ่งพิจารณารายละเอียดพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, $SD. = 0.27$) รองลงมาคือความ มีชื่อเสียงและความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.91$, $SD. = 0.28$) ภาพลักษณ์เกี่ยวกับการนำเสนอวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.89$, $SD. = 0.31$) ความหลากหลายและความเหมาะสมของกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน ($\bar{X} = 4.79$, $SD. = 0.40$) และความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนคลองร้อยสาย ($\bar{X} = 4.17$, $SD. = 0.37$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านความสามารถในการเข้าถึง

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
1. ความสะดวกสบายและความหลากหลายของเส้นทาง / พาหนะในการเข้าถึง	4.19*	0.50	มาก
2. ความปลอดภัยของเส้นทาง / พาหนะในการเข้าถึง	4.09	0.34	มาก
3. ความชัดเจนของป้ายบอกทางในการเข้าถึง	4.11	0.34	มาก
4. เส้นทางคมนาคมสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของจังหวัดได้อย่างสะดวก	4.11	0.34	มาก
รวม	4.12	-	มาก

หมายเหตุ : * ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านความสามารถในการเข้าถึงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) ซึ่งพิจารณารายละเอียดพบว่านักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อความสะดวกสบายและความหลากหลายของเส้นทาง / พาหนะในการเข้าถึงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, SD. = 0.50) รองลงมาคือความชัดเจนของป้ายบอกทางในการเข้าถึงและเส้นทางคมนาคมสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของจังหวัดได้อย่างสะดวกในสัดส่วนเท่ากัน ($\bar{X} = 4.11$, SD. = 0.34) และความปลอดภัยของเส้นทาง / พาหนะในการเข้าถึง ($\bar{X} = 4.09$, SD. = 0.34) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านความประทับใจ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
1. แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลายของกิจกรรม	4.89*	0.31	มากที่สุด
2. มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่สามารถเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว	4.89*	0.31	มากที่สุด
3. การบริการด้านข้อมูลให้แก่ นักท่องเที่ยว	4.81	0.39	มากที่สุด
4. การบริการด้านความปลอดภัยให้แก่ นักท่องเที่ยว	4.82	0.38	มากที่สุด
รวม	4.85	-	มากที่สุด

หมายเหตุ : * ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านความประทับใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) ซึ่งพิจารณารายละเอียดพบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายของกิจกรรม และมีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่สามารถเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยวในสัดส่วนเท่ากันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.89$, SD. = 0.31) ที่สุด รองลงมาคือการบริการด้านความปลอดภัยให้แก่ นักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.82$, SD. = 0.38) และการบริการด้านข้อมูลให้แก่ นักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.81$, SD. = 0.39) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านองค์ประกอบของการบริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
1. มีศูนย์การเรียนรู้ / จุดประชาสัมพันธ์ในการให้ข้อมูล นักท่องเที่ยว	4.09*	0.34	มาก
2. มีสื่อหลากหลายในการให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยวชุมชน เช่น เว็บไซต์ แผ่นพับ หรือป้ายให้ข้อมูล	4.06	0.31	มาก
3. มีการจัดการบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวอย่างพอเพียงในการให้บริการ เช่น มัคคุเทศก์	3.96	0.39	มาก
รวม	4.01	-	มาก

หมายเหตุ : * ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านองค์ประกอบของการบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) ซึ่งพิจารณารายละเอียดพบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อมีศูนย์การเรียนรู้ / จุดประชาสัมพันธ์ในการให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, SD. = 0.34) รองลงมาคือมีสื่อหลากหลายในการให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยวชุมชน ($\bar{X} = 4.06$, SD. = 0.31) และมีการจัดการบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวอย่าง

พอเพียงในการให้บริการและมีการจัดการด้านที่พักหรือโฮมสเตย์ไว้รองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอและเป็นระบบในสัดส่วนเท่ากัน ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.39$) ตามลำดับ

4.3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางโป้ อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1) การพัฒนาด้านแหล่งท่องเที่ยว

ชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางโป้ อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม และมีระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์ โดยมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ซึ่งภายในชุมชนมีการวางแผนอนุรักษ์บำรุงและดูแลทรัพยากรทางธรรมชาติในชุมชนให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี ซึ่งมีการจัดทำโครงการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ เพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำในลำคลอง โครงการอนุรักษ์แหล่งน้ำภายในชุมชน โดย EM เพื่อช่วยบำบัดน้ำและปรับสภาพน้ำให้ดียิ่งขึ้น โครงการปลูกต้นจากและต้นลำพูริมสองฝั่งคลอง เพื่อป้องกันตลิ่งพังและปรับปรุงให้แหล่งท่องเที่ยวมีความอุดมสมบูรณ์ และสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน นอกจากนี้มีการณรงค์ให้ช่วยกันอนุรักษ์น้ำโดยการปล่อยถังเล็กคืนแม่น้ำ เก็บขยะในแม่น้ำลำคลอง เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้แก่ทุกคน

2) การพัฒนาด้านการบริการการท่องเที่ยว

แนวทางในการพัฒนาด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนคลองร้อยสาย มีการพัฒนาด้านความปลอดภัยในชุมชน และแหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้งมีการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในการทำกิจกรรม เช่น มีการจัดซื้อเสื้อชูชีพ รวมถึงมีการฝึกอบรมบุคลากรในกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และชาวบ้านในชุมชนให้มีความรู้ความสามารถทางด้านการท่องเที่ยว และบริการข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยว โดยการฝึกอบรมด้านภาษาอังกฤษเพื่อให้สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างประเทศได้

3) การพัฒนาด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

แนวทางในการพัฒนาด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว โดยชุมชนได้รับรางวัลในด้านต่าง ๆ เช่น การได้รับรางวัลชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และรางวัลชนะเลิศประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตำบลบางโป้ ซึ่งเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน และทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักเพิ่มขึ้น มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางหนังสือ นิตยสาร จัดทำป้ายจัดแสดงกิจกรรมในชุมชน และมีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้า การท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางโป้ อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

องค์ประกอบการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางโป้ อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าชุมชนคลองร้อยสายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความประทับใจด้วยความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นทางด้านการท่องเที่ยว วิถีชีวิตทรัพยากรการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับนิคม จารุณณิ^[4] กล่าวว่า การสร้างหรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้นั้น จะต้องคำนึงถึงจุดสำคัญในด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทั้งในแง่กายภาพหรือภูมิภาค ตำแหน่งที่ตั้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัชฌิมา อุดมศิลป์^[5] ศึกษาเรื่องแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนคลองโคน จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในชุมชนคลองโคน จังหวัดสมุทรสงคราม เกิดจากองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวด้านความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว ประกอบกับการบริการของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ทั้งการให้ข้อมูล การบริการด้านความปลอดภัยและบริการด้วยรอยยิ้ม มีความยิ้มแย้มแจ่มใส ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีเอกลักษณ์ทางด้านแหล่งท่องเที่ยว มีประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่น่าสนใจ อีกทั้งภาพลักษณ์เกี่ยวกับการนำเสนอวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนมีความโดดเด่น สอดคล้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลบางโป้^[6] กล่าวว่า ชุมชนคลองร้อยสายเป็นชุมชนชนบทที่แฝงอยู่ในเมืองและมีเอกลักษณ์ไทยแบบดั้งเดิม มีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายและมีธรรมชาติสองฝั่งคลองที่เต็มไปด้วยพืชน้ำและต้นจาก นอกจากนี้ ด้านองค์ประกอบของความสามารถในการเข้าถึง ยังมีความสะดวกสบายและหลากหลายเส้นทางคมนาคมที่สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ อีกทั้งการมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน และมีจำนวนที่เพียงพอและมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านองค์ประกอบของการบริการ การจัดให้มีจุดบริการด้านข้อมูลและมีเอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่เข้าใจได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ เทิดชาย ช่วยบำรุง^[7] กล่าวไว้ว่า การกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวตามความเหมาะสมเพื่อบริการนักท่องเที่ยว โดยดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของท้องถิ่นและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางโป้ อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลวิจัยพบว่าชุมชนคลองร้อยสายมีแนวทางการพัฒนาเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวยังคงความอุดมสมบูรณ์ ให้มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคงอยู่อย่างยั่งยืน โดยชุมชนให้ความสำคัญกับโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในลำดับต้น ๆ ของ

โครงการ ในส่วนของด้านการบริการการท่องเที่ยว มีการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลัญช์ สัจจาภิรัตน์ และ กฤษ จรินทร์^[8] ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนทุ่งเพล จังหวัดจันทบุรี พบว่าชุมชนต้องพัฒนาทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการตลาดการประชาสัมพันธ์ ด้านการสรรหาบุคลากร และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานทางภาครัฐ นอกจากนี้ชุมชนมีการพัฒนาด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวทราบเพื่อเป็นการทำให้ชุมชนเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับ มัชฌิมา อุดมศิลป์^[5] ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนคลองโคกนาค จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าควรมีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ และงานวิจัยของ มัชฌิมา อุดมศิลป์^[5] ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนคลองโคกนาค จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งกล่าวว่า หน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องระดับจังหวัดควรเร่งรัดและสนับสนุนส่งเสริมประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง และควรประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำสินค้าที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว โดยการให้ชาวบ้านในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ของคนในพื้นที่

6.2 ควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งในแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เช่น ร้านค้าของที่ระลึก ห้องน้ำ ป้ายสัญลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณจุดต่าง ๆ รวมไปถึงป้ายอธิบายภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่แสดงทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

6.3 ความร่วมมือระหว่างชุมชนกับหน่วยงานราชการหรือภาคเอกชนมีความจำเป็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน ดังนั้นหน่วยงานราชการและภาคเอกชนจำเป็นต้องแสดงความจริงใจในการพัฒนาชุมชน

7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากหลาย ๆ ฝ่าย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กุลดาร่า เพียรเจริญ ในการแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยว ขอขอบพระคุณ คุณเจริญญา ศรีรักษ์ กำนันตำบลบางไผ่ ผู้นำชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชน

คลองร้อยสาย ตำบลบางไผ่ ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2558. การศึกษาแนวโน้มและทิศทางการท่องเที่ยวไทยในปี 2563 [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.etatjournal.com/mobile/index.php/menu-read-tat/menu-2015/menu-22015/246-22015-scenario2020>. (วันที่ค้นข้อมูล วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2560).
- [2] กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านบางไผ่. 2558. ประวัติความเป็นมาของกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านบางไผ่ [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.toursurat.com/review-bangbaimai-tourism.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2560).
- [3] จริญญา ศรีรักษ์. (2560, วันที่ 28 มกราคม). ประธานกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตำบลบางไผ่. สัมภาษณ์.
- [4] นิคม จารุมณี. 2544. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์
- [5] มัชฌิมา อุดมศิลป์. 2556. แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนคลองโคกนาค จังหวัดสมุทรสงคราม. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชา พื้นฐานทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
- [6] องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่. 2559. ข้อมูลพื้นฐานของคลองร้อยสาย บ้านบางไผ่ [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.bangbaimai.go.th/>. (วันที่ค้นข้อมูล วันที่ 20 มกราคม 2560).
- [7] เทิดชาย ช่วยบำรุง. 2552. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ
- [8] วรลัญช์ สัจจาภิรัตน์ และ กฤษ จรินทร์. 2554. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนทุ่งเพล จังหวัดจันทบุรี. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ

ตำบลทุ่งบุหลิง อำเภอกงหรา จังหวัดสตูล

Community participation in promoting tourism in Baan Tungsaboh community, Tungbulang sub-district, Tungwa district, Satun province.

ณัฐชา หนูเจริญ^{1,*} ณัฐชา ธรรมจง² และ กุลดารา เพียรเจริญ³

^{1,2,3}หลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

* ผู้รับผิดชอบบทความ ณัฐชา หนูเจริญ

E-mailaddress: sai1506@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ และศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่จำนวน 78 คน และการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน คณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนา ผลการศึกษพบว่าชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ มีความเป็นเอกลักษณ์ในด้านวิถีชีวิต ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยวในระดับมาก มีการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ชายหาด การกำหนดระเบียบชุมชนและบทลงโทษ รวมถึงมีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว มีแนวทางในการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน การส่งเสริมการท่องเที่ยว แนวทางในการจัดการ

Abstract

This research was the study of Community participation in promoting tourism in Baan Tungsaboh community. The objectives were to study the community participation in promoting tourism in Baan Tungsaboh community and to study tourism management guidelines of Baan Tungsaboh community. Data were collected by using questionnaire with 78 samples and interviewing leader and committee of community. The results were analyzed statistically. The results was presented with the descriptive method. The result shows that Baan Tungsaboh community has abundant natural resources and unique way of life. The community shows high level of participation in tourism

management such as supervising beaches, determining the community rules and penalties. They participate in monitoring security for tourist. There are systematic tourism activity management. The public relations of are widely known.

Key Word: community participation, promoting of tourism, management guidelines

1. บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวสามารถได้เข้ามาสู่ประเทศได้หลายแสนล้านบาท โดยเฉพาะประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สวยงามและมีคุณค่า ทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม อีกทั้งความมีมิตรไมตรีของคนไทยล้วนเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมีความต้องการเดินทางเข้ามาเยี่ยมเยือนประเทศไทยเป็นจำนวนมาก รวมถึงการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism : CBT) ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วในสองทศวรรษที่ผ่านมาและคาดหวังว่าจะเป็นการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเพราะเป็นการท่องเที่ยวที่สร้างการมีส่วนร่วมให้แก่ชุมชน สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงสร้างรายได้ให้แก่เศรษฐกิจชุมชนของประชาชนในท้องถิ่น⁽¹⁾

สตูลเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่รวมไว้ซึ่งวิถีวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ชัดเจนของชาวไทยมุสลิม และหมู่เกาะงดามที่โด่งดังระดับโลก เช่น เกาะตะรุเตา เกาะอาดัง-ราวี เกาะหลีเป๊ะ เกาะหินงาม ฯลฯ รวมทั้งผืนป่าดิบ โกงคำ และน้ำตกน้อยใหญ่ในเขตอุทยานแห่งชาติทะเลบันด้วยความหลากหลายเช่นนี้ สตูลจึงนับได้ว่าเป็นเพชรอีกเม็ดหนึ่งของภาคใต้ฝั่งอันดามัน⁽²⁾ ซึ่งการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของจังหวัดสตูลจะควบคู่ไปกับการอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มุ่งเน้นไปที่การสร้างจิตสำนึกต่อธรรมชาติ มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและได้รับความนิยมอย่างมากจากนักท่องเที่ยว โดยจะ

เห็นได้จากสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดสตูลปี 2558 ซึ่งมีจำนวนประมาณ 932,911 คน^[3]

ชุมชนบ้านทุ่งสะโงะตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล เป็นชุมชนเล็ก ๆ ที่ยังคงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม โดยมีอาชีพหลักคือ ประมง ชายฝั่ง ประมงเพาะเลี้ยง อาชีพรอง คือ เลี้ยงสัตว์ ทำนา ทำสวน ค้าขาย รับจ้างทั่วไป และมีการร่วมกันจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ดำเนินการ โดยชุมชนร่วมกันคิด ช่วยกันทำ ร่วมกันอนุรักษ์ เช่น เก็บขยะบริเวณ ชายหาด ปลูกต้นไม้ ป่าชายเลนเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับชุมชนและ รักษาคุณค่าทางธรรมชาติอีกทั้งยังมีศูนย์การเรียนรู้ และรีสอร์ทชุมชนที่เกิดขึ้น จากความร่วมมือกันของคนในชุมชน และกิจกรรมท่องเที่ยวที่คนในชุมชน ได้ร่วมกันจัดจนเกิดเป็น การท่องเที่ยวโดยชุมชนขึ้น และมี ทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ เช่น หาดทุ่งสะโงะ แหลมบังโก๊ะ เขาทะนนาน เขาตะบัน เป็นต้น ซึ่งจากการร่วมกันจัดสรรทรัพยากรที่ดี จึงก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อชุมชน และมีการกระจายรายได้เข้าสู่คนในชุมชน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในหัวข้อ การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล โดยศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมถึง ศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวชุมชนในเขตพื้นที่ชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล ซึ่งข้อมูลการศึกษาครั้งนี้ สามารถ นำไปใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำ ข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ชุมชนบ้านทุ่ง สะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล และพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

การศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล ผู้วิจัยได้ กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล
2. ศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล

3. วิธีการดำเนินงาน

การศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล ซึ่งผู้วิจัย ดำเนินการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร กลุ่มประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนในพื้นที่ชุมชน บ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล

กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 78 ชุด โดยกำหนดเก็บข้อมูลจากประชาชนที่เป็นผู้นำ ครอบครัว ครีวเรือนละ 1 ชุด

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนใน การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถามผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับประชาชนใน พื้นที่ชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล จำนวน 78 ชุด ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาศัยอยู่ใน พื้นที่ตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูลเป็นเวลานานเท่าใด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล โดยแบ่งประเด็นออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม, ด้านองค์กรชุมชน, ด้านการจัดการและ ด้านการเรียนรู้โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไป

2. แบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงจาก บุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริม การท่องเที่ยว และแนวทางการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่ง บุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล โดยกำหนดกลุ่มประชากรที่สัมภาษณ์ไว้ จำนวน 30 คน แบ่งเป็น ผู้นำชุมชน คณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่ที่ เกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน และประชาชนในท้องถิ่น หรือผู้ที่มีส่วนได้เสีย จำนวน 15 คน

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนใน การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำข้อมูล ที่ รวบรวมมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณเป็นร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบประเมินเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโง๊ะ ตำบลทุ่งนุหลอง อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม N = 78

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
เพศของประชาชนบ้านทุ่งสะโง๊ะ		
ชาย	41	52.56
หญิง	37	47.44
อายุของประชาชนบ้านทุ่งสะโง๊ะ		
ต่ำกว่า 20 ปี	3	3.85
21 - 30 ปี	16	20.51
31 - 40 ปี	32	41.03
41 - 50 ปี	21	26.92
51 - 60 ปี	6	7.69
ระดับการศึกษาของประชาชนบ้านทุ่งสะโง๊ะ		
ประถมศึกษา	7	8.97
มัธยมศึกษา/ปวช.	49	62.82
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	13	16.67
ปริญญาตรี	9	11.54
อาชีพของประชาชนบ้านทุ่งสะโง๊ะ		
นักเรียน/นักศึกษา	5	6.41
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	19	24.36
รับจ้างทั่วไป	23	29.49
เกษตรกร/ประมง	31	39.74
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนบ้านทุ่งสะโง๊ะ		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	52	66.67
10,001 - 20,000 บาท	24	30.77
มากกว่า 30,001 บาท ขึ้นไป	2	2.56
ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่บ้านทุ่งสะโง๊ะ		
16 - 20 ปี	3	3.84
21 ปีขึ้นไป	75	96.15

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไป

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการจดบันทึกและการบันทึกเสียงมาถอดความสรุปเป็นสาระสำคัญตามขอบเขตของเนื้อหาและนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ โดยมีตารางประกอบ

4. ผลการศึกษา

การศึกษาวิชาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโง๊ะ ตำบลทุ่งนุหลอง อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ซึ่งผลการศึกษาวิจัยที่พบมีประเด็นและสาระสำคัญ ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถาม

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าประชาชนชุมชนบ้านทุ่งสะโง๊ะ ตำบลทุ่งนุหลอง อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล โดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.56 และมีช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.03 โดยมีระดับการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 62.82 โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 39.74 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.67 และมีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่บ้านทุ่งสะโง๊ะ เฉลี่ย 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 96.15 ตามลำดับ

4.2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับการมีส่วนร่วม
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม	4.15	มาก
ด้านองค์กรชุมชน	4.11	มาก
ด้านการจัดการ	3.86	มาก
ด้านการเรียนรู้	4.13	มาก
รวม	4.06	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าประชาชนชุมชนบ้านทุ่งสะโง๊ะ ตำบลทุ่งนุหลอง อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโง๊ะ โดยมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ซึ่งพบว่า ประชาชนบ้านทุ่งสะโง๊ะ มีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมาคือด้านการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ด้านองค์กรชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) และด้านการจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) ตามลำดับซึ่งการพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านปรากฏผลดังตารางที่ 3 - 6 ดังนี้

ตารางที่ 3 ประเด็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับการมีส่วนร่วม
- ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน	4.23	0.78	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอยู่ในแหล่ง ท่องเที่ยวและชุมชน	4.20	0.81	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยว	4.08	0.85	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับ ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจ เกิดขึ้นได้ในแหล่งท่องเที่ยว	4.10	0.82	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในการฟื้นฟู รักษา สิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน	4.17	0.84	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีประจำท้องถิ่น	4.23	0.73	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของชุมชน	4.05	0.82	มาก
รวม	4.15	-	มาก

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาผลไปประเด็นของด้าน
ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม พบว่า ประชาชนชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ
ตำบลทุ่งบุหลัง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสตูล มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ในระดับมาก ($\bar{X}$ =
4.15) ซึ่งหากพิจารณารายละเอียด พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม
ประเพณีประจำท้องถิ่น มีสัดส่วนที่เท่ากัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.23,
SD. = 0.73) รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทาง
ธรรมชาติที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.20,
SD. = 0.81) มีส่วนร่วมในการฟื้นฟู รักษาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
ในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17, SD. = 0.84) มีส่วนร่วมในการให้
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้ในแหล่งท่องเที่ยว
($\bar{X}$ = 4.10, SD. = 0.82) มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.08, SD. = 0.85) และมีส่วนร่วมในการเผยแพร่
วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของชุมชน ($\bar{X}$ = 4.05, SD. = 0.82)
ตามลำดับ

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาผลไปประเด็นของด้านองค์กร
ชุมชน พบว่า ประชาชนชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ ตำบลทุ่งบุหลัง อำเภอยะหริ่ง
จังหวัดสตูล มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านองค์กรชุมชน อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.11) ซึ่งหากพิจารณารายละเอียด พบว่า มีความรู้สึก
เป็นเจ้าของ และได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชน อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17, SD. = 0.79) รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการ

แลกเปลี่ยนความรู้ให้แก่นักท่องเที่ยวในเรื่องวิถีชีวิตและอาชีพของคนใน
ชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.12, SD. = 0.81) มีส่วนร่วมในการ
จัดระบบสังคมที่ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ($\bar{X}$ = 4.08, SD. = 0.85)
และมีส่วนร่วมในกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ของชุมชน ($\bar{X}$ = 4.07, SD. = 0.81)
ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ประเด็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว
ด้านองค์กรชุมชน

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับการมีส่วนร่วม
- ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบสังคมที่ ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน	4.08	0.85	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในกลุ่มองค์กร ต่าง ๆ ของชุมชน	4.07	0.81	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้ ให้แก่นักท่องเที่ยวในเรื่องวิถีชีวิตและ อาชีพของคนในชุมชน	4.12	0.81	มาก
- ท่านมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ชุมชน	4.17	0.79	มาก
รวม	4.11	-	มาก

ตารางที่ 5 ประเด็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว
ด้านการจัดการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับการมีส่วนร่วม
- ท่านมีส่วนร่วมในการรักษาภูมิ - กติกา การจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และ การท่องเที่ยว	4.12	0.81	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ร่วมกับคนในชุมชน	4.08	0.83	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการ เตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยว	3.92	0.82	มาก
- ท่านได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรม ทางการท่องเที่ยว เช่น การบริการที่พัก บริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น	3.97	0.83	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนและ ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน	3.76	0.79	มาก

ตารางที่ 5 ประเด็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว
ด้านการจัดการ (ต่อ)

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับการ มีส่วนร่วม
- ท่านได้รับผลประโยชน์จากหน่วยงาน ต่าง ๆ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	3.02	2.51	ปานกลาง
- ท่านมีส่วนร่วมในการทำงานภายในองค์กร เพื่อจัดการการท่องเที่ยว	3.96	0.83	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมกิจกรรม ท่องเที่ยว	4.07	0.83	มาก
รวม	3.86	-	มาก

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาถึงประเด็นของการจัดการ พบว่า ประชาชนชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ ตำบลทุ่งบุหลัง อำเภอลำปำ จังหวัดสตูล มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) ซึ่งหากพิจารณารายละเอียด พบว่า มีส่วนร่วมในการรักษาภูมิ-กตึก การจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12, SD = 0.81$) รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับคนในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08, SD = 0.83$) มีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07, SD = 0.83$) ได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น การบริการที่พัก บริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97, SD = 0.83$) มีส่วนร่วมในการทำงานภายในองค์กรเพื่อจัดการการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96, SD = 0.83$) มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92, SD = 0.82$) มีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76, SD = 0.79$) และได้รับผลประโยชน์จากหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02, SD = 2.51$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ประเด็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว
ด้านการเรียนรู้

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับการ มีส่วนร่วม
- ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเสนอแนะ เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ที่มีในชุมชน	4.19	0.78	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน กิจกรรมทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ กิจกรรมการ เรียนรู้ของชุมชน เป็นต้น	4.20	0.78	มาก
- มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์การ เรียนรู้ในชุมชน	4.01	0.83	มาก
รวม	4.13	-	มาก

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาถึงประเด็นของการเรียนรู้ พบว่า ประชาชนชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ ตำบลทุ่งบุหลัง อำเภอลำปำ จังหวัดสตูล มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ซึ่งหากพิจารณารายละเอียด พบว่า มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนกิจกรรมทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ กิจกรรมการเรียนรู้ของชุมชน เป็นต้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20, SD = 0.78$) รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ที่มีในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19, SD = 0.78$) และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01, SD = 0.83$) ตามลำดับ

4.3. แนวทางการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ ตำบลทุ่งบุหลัง อำเภอลำปำ จังหวัดสตูล

การศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ ตำบลทุ่งบุหลัง อำเภอลำปำ จังหวัดสตูล พบว่า ชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ มีจุดเด่นในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ โดยชุมชนร่วมกันจัดการแหล่งทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กับการใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพตามวิถีเอกลักษณ์ของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการทำประมงหรือการเกษตร อีกทั้งยังสามารถแปรรูปผลิตภัณฑ์ เป็นอาหารแห้ง เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอีกทางหนึ่งด้วย แต่ขณะเดียวกัน ชุมชนยังประสบกับจุดด้อยด้านการพัฒนาเรื่องการจัดการชุมชนในหลาย ๆ ด้าน เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความรู้ หรือ ความเชี่ยวชาญ รวมทั้งการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ

ด้านโอกาสจะเห็นว่า จากการที่ชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ มีการประกอบอาชีพและวิถีที่เป็นเอกลักษณ์ จึงมีการรวมกลุ่มของอาชีพขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเหลือ และส่งเสริมด้านความรู้ซึ่งกันและกัน มีการนำเทคโนโลยี หรือเครื่องมือที่ทันสมัยมาช่วย นอกจากนี้จากการรวมกลุ่มอาชีพ ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชน ส่วนด้านอุปสรรค เนื่องจากชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ เป็นชุมชนที่อยู่ติดกับชายหาด จึงมีปัญหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ เช่น พายุ ฝนฟ้าคะนองคลื่นลมแรง ทำให้ทรัพยากรในชุมชนเกิดความเสียหาย และมีปัญหาเกี่ยวกับน้ำอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูร้อน ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะเกี่ยวกับปัญหา การขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค

5. สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ ตำบลทุ่งบุหลัง อำเภอลำปำ จังหวัดสตูล สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโบ๊ะ ตำบลทุ่งบุหลัง อำเภอลำปำ จังหวัดสตูล พบว่า ประชาชน

ชุมชนบ้านทุ่งสะโงะโงะมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในระดับมาก โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีการร่วมกันอนุรักษ์และมีการจัดการกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรู้คุณค่า รวมถึงวิถีชีวิตชาวประมงที่เป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิม และได้ส่งเสริมให้เป็นหนึ่งในกิจกรรมท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว เพื่อเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้กับวิถีชีวิต โดยคำนึงถึงการรักษาและไม่ทำลายระบบนิเวศ และช่วยฟื้นฟูโดยการพึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์^[4] ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านโคกไคร จังหวัดพังงา กล่าวว่าภารกิจสำคัญที่ดำเนินการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน รวมทั้งตัวผู้นำชุมชนที่มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมกับการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมนอกจากนี้ชุมชนมีการร่วมกันจัดตั้งกลุ่มองค์กรวิสาหกิจชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ และร่วมกันบริหารจัดการ เพื่อไว้รองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาพักผ่อนในชุมชนรวมทั้งร่วมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับคนในชุมชน ซึ่งเป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับคนในชุมชน โดยการหมุนเวียนกันเพื่อรับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันทุกครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับ เทิดชาย ช่วยบำรุง^[5] กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวไว้ว่า การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยว เป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น และนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอนาคต และดร.ชนิ เอมพันธุ์^[6] ซึ่งกล่าวว่าการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นผู้ดำเนินการนับตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน รักษาสภาพแวดล้อม ตลอดจนเกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมในชุมชนนั้น ๆ

แนวทางการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโงะโงะ ตำบลทุ่งบุหลัง อำเภอยะรัง จังหวัดสตูลพบว่า ในการจัดการชุมชนบ้านทุ่งสะโงะโงะ มีจุดเด่นในด้านการมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีแหล่งท่องเที่ยวที่ควรค่าในการอนุรักษ์ สอดคล้องกับ วรณา ศิลปอาษา^[7] การใช้ทรัพยากรอันทรงคุณค่าอย่างชาญฉลาด จะสามารถรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้นานที่สุด นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในชุมชนให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ให้ความรู้แก่บุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการที่ดี การสรรหาสาธารณูปโภคประเภทถัง/บ่อรองรับน้ำ ให้พร้อมในช่วงฤดูร้อนสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญพา คำพิเศษ^[8] ศึกษาวิจัยเรื่องข้อมูลพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาชุมชนหมู่บ้านวัดเขา ตำบลโคกกลอย อำเภอยะรัง จังหวัดพังงา กล่าวว่า ชุมชนให้ความสำคัญกับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลอยเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดการพัฒนา ด้วย

การจัดให้มีสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ถนน น้ำประปา ระบบรักษาความปลอดภัยอย่างครบถ้วน รวมถึงควรมีการจัดอบรมความรู้ด้านการจัดการท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชน และสร้างความรักความเป็นเจ้าของให้ชุมชน เพื่อเพิ่มศักยภาพชุมชนให้มีความพร้อมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำสินค้าที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อเป็นการสร้างรายได้ และกระจายรายได้สู่ชุมชน

6.2 ควรส่งเสริมการให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง โดยมีความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมการจัดอบรมให้ความรู้ชาวบ้านเพิ่มเติมในการบริการด้านการท่องเที่ยว

7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากหลาย ๆ ฝ่าย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กุลดารา เพียรเจริญ ในการแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ขอขอบพระคุณ คณะอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยว ขอขอบพระคุณ คุณอนุ สารบัญญ กันันบ้านทุ่งสะโงะ ผู้นำชุมชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งสะโงะ ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] ศูนย์ประสานงานเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน. ความหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism : CBT). [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://thaicomunitybasedtourismnetwork.wordpress.com/cbt/> สืบค้นข้อมูลเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2560.
- [2] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ข้อมูลทั่วไปจังหวัดสตูล. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://guide.tourismthailand.org/ข้อมูลจังหวัด/สตูล>. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2560.
- [3] สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดสตูลปี 2558. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries23.html>. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2560.



- [4] พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์. 2557. การจัดการการท่องเที่ยวชุมชน
อย่างยั่งยืน กรณีศึกษา บ้านโคกไคร จังหวัดพังงา. สาขาการจัดการ
การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ สำนักวิชาการจัดการ
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- [5] เทิดชาย ช่วยบำรุง. 2552. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจ
พอเพียง นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า วิทยาลัยพัฒนาการปกครอง
ท้องถิ่น.
- [6] ดรรชนี เอมพันธ์. 2545. การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดย
ชุมชน. การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.
- [7] วรรณนา ศิลปอาษา. 2549. เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการ
ทรัพยากรการท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [8] บุญพา คำวิเศษณ์. 2554. ข้อมูลพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการ
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาชุมชนหมู่บ้านวัด
เขา ตำบลโคกกกลอย อำเภอดงเจริญ จังหวัดพังงา. [ออนไลน์] เข้าถึง
ได้จาก
[http://www.rpu.ac.th/Library_web/doc/RC_RR/2554_Puket
_Bunpa.pdf](http://www.rpu.ac.th/Library_web/doc/RC_RR/2554_Puket_Bunpa.pdf). สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 มีนาคม 2560.

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดราษฎร์บูรณะ (วัดช้างให้) ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

Tourists behavior visiting Wat Chang Hai, Khuan Nori Sub District, Khok Pho District,
Pattani Province

นฤมล แก้วพานัน^{1*} นริญา สร้อยมุข² และ ธารินทร์ มานีมาน³

¹²³หลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

* ผู้รับผิดชอบบทความ นฤมล แก้วพานัน

E-mail address: Joyzuckerberg1991@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดช้างให้ และศึกษาปัจจัยของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดช้างให้โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม 400 ชุด วิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติ ร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดช้างให้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยเดินทางมาทำบุญกับเพื่อน มีการโทรศัพท์มาสอบถามและวางแผนการเดินทางล่วงหน้า ปัจจัยของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดช้างให้ ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในเรื่องความมีชื่อเสียงของวัดและหลวงพ่อทวด ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยของสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในเรื่องการติดต่อสอบถามข้อมูลมีความสะดวกและมีด้านตรวจความปลอดภัย จึงสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว

คำสำคัญ: พฤติกรรมนักท่องเที่ยว, ปัจจัยในการเดินทางมาท่องเที่ยว วัดช้างให้

Abstract

The objectives of this study were to study tourists behavior visiting Wat Chang Hai and to study the factors of tourists visiting Wat Chang Hai. A sample group was 400 tourists. The research tool was a questionnaire. The data was analyzed by statistics, percentage and mean.

The results showed that most of tourists are female. The purpose of traveling was to make merit with friends. Most of tourists made a phone call to ask for directions and they made a plan in advance. Factors of tourists visiting Wat Chang Hai; tourist attraction aspect, most tourists are interested in reputation of Luang Pu Thuat. Accessible aspect, most tourists

are interested in the safety of tourist attraction and amenity aspect, most tourists are interested in easy to contact and have sufficient security checkpoint, which will make tourists have more confident.

Key Words: tourist behavior, factors of tourists visiting Wat Chang Hai

1. บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ในสมัยโบราณวัดเป็นสถานที่รวมจิตใจของคนไทยและนอกจากนั้นวัดยังเป็นสถานที่ให้ความรู้แก่คนในสมัยก่อนเพราะแต่ก่อนยังไม่มีโรงเรียนก็เลยใช้วัดเป็นที่ให้ความรู้แก่เด็กโดยมีพระเป็นผู้บรมสั่งสอนและวัดยังเป็นที่พักผ่อนของคนเพื่อเป็นที่ประชุมหรือเพื่อเป็นที่ชำระจิตใจของผู้คน นับได้ว่าในสมัยก่อนวัดมีอิทธิพลมากต่อคนไทยจนมาถึงในยุคสมัยปัจจุบันวัดก็ยังเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยมาช้านาน ซึ่งวัดจะเป็นที่รวบรวมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าต่างๆไว้มากมาย ในปัจจุบันนี้ในประเทศไทยจะมีวัดต่างๆมากมายที่เกิดจากหลายเชื้อชาติที่เข้ามาอาศัยในประเทศไทยเช่น วัดจีน ทั้งนี้ก็จะเกิดทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งข้อดีก็คือมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ ดังนั้นวัดจึงเปรียบเสมือนแหล่งรวบรวมและสร้างวัฒนธรรม ซึ่งวัฒนธรรมเป็นค่านิยมและความเชื่อที่มีร่วมกันมาอย่างช้านานซึ่งเป็นระบบที่เกิดขึ้นในสังคมแทบทุกสังคมของคนไทยและกลายเป็นแนวทางในการกำหนดแบบแผนพฤติกรรม บรรทัดฐานของคนไทย วัฒนธรรมจึงเป็นเสมือนบุคลิกภาพ และจิตวิญญาณของคนในสังคม มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งเป็นสมบัติของคนไทยไว้ให้คนรุ่นหลังได้ชื่นชมในความงดงามของวัฒนธรรมของคนไทย

วัดช้างให้ ตั้งอยู่ที่ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ เป็นวัดเก่าแก่สร้างมาแล้วกว่า 300 ปี ตามตำนานกล่าวว่า พระยาแก้วดำเจ้าเมืองไทรบุรีต้องการหาชัยภูมิสำหรับสร้างเมืองใหม่ให้กับน้องสาว จึงได้เสด็จอิฐฐานปล่อยช้างให้ออกเดินทางไปในป่า โดยมีเจ้าเมืองและไพร่พลเดินติดตามไป

จนมาถึงวันหนึ่ง ช้างได้หยุดอยู่ ณ ที่แห่งหนึ่ง แล้วร้องขึ้นสามครั้ง พระยาแก้วดำจึงได้ถือเป็นนิมิตที่ดี จะใช้บริเวณนั้นสร้างเมือง แต่น้องสาวไม่ชอบ พระยาแก้วดำจึงให้สร้างวัด ณ บริเวณดังกล่าวแทน แล้วให้ชื่อว่า วัดช้างให้ แล้วนิมนต์พระภิกษุรูปหนึ่ง ที่ชาวบ้านเรียกว่า ท่านลังกา หรือ สมเด็จพะโคะ หรือ หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด มาเป็นเจ้าอาวาสองค์แรก ท่านได้เดินธุดงค์ไปมา ระหว่างเมืองไทรบุรีกับวัดช้างให้ และได้สั่งลูกศิษย์ไว้ว่า ถ้าท่านมรณะภาพ ขอให้ข้าพเจ้าไปทำการฌาปนกิจ ณ วัดช้างให้ ซึ่งเมื่อท่านมรณะภาพที่เมืองไทรบุรี ลูกศิษย์ก็ได้นำศพท่านมา ทำการฌาปนกิจที่วัดช้างให้ อัฐิของท่านส่วนหนึ่งฝังไว้ที่วัดช้างให้ อีกส่วนหนึ่งนำกลับไปเมืองไทรบุรี ต่อมาได้สร้างสถูปบรรจุอัฐิของท่านไว้ที่วัดช้างให้

เมื่อปี พ.ศ. 2480 พระครูมัญญเจ้าอาวาสวัดพลานุภาพ เจ้าคณะตำบลทุ่งพลา ให้พระสงฆ์มาเป็นเจ้าอาวาสวัดช้างให้ ท่านได้ชักชวนชาวบ้านมาแผ้วถางป่า สร้างกุฏิ ศาลาการเปรียญ พร้อมเสนาสนะอื่น ๆ จึงได้ชื่อว่า วัดราษฎร์บูรณะ เจ้าอาวาสองค์ต่อ ๆ มาก็ได้บูรณะเพิ่มเติมวัดช้างให้ มาตามลำดับจนถึงปัจจุบัน วัดช้างให้ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อปี พ.ศ. 2500 และผูกพันอสีมา เมื่อปี พ.ศ. 2501 (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี, 2556)

1.2 ประเด็นสำคัญที่นำมาสู่การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยววัดช้างให้ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ว่ามีเหตุผลในการเลือกเดินทางอย่างไร ทำไมต้องมาวัดช้างให้ ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเลือกเดินทาง อีกทั้งยังรวมไปถึงปัจจัยในการเลือกเดินทางของนักท่องเที่ยว ว่าปัจจัยใดเป็นส่วนหนึ่งที่อยากให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาวัดช้างให้ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จึงเป็นที่มาในการศึกษาวิจัยดังกล่าว

ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ (ฉลองศรี พิมพ์พงษ์, 2554) กล่าวว่า นักท่องเที่ยวเป็นผู้บริโภคที่ต้องการสินค้าและบริการแตกต่างจากการบริโภคสินค้าจำเป็นและสินค้าอุตสาหกรรมทั่วไป ผู้ประกอบธุรกิจจำเป็นต้องค้นหาหรือวิจัยพฤติกรรมบริโภคของนักท่องเที่ยวว่ามีพฤติกรรมการซื้อก่อนและหลังการใช้บริการอย่างไร เพื่อช่วยให้ฝ่ายการตลาดสามารถจัดกลยุทธ์และกิจกรรมทางการตลาดให้ตอบสนองความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมคำถาม 7 คำถามที่นิยมใช้ค้นหาพฤติกรรมบริโภค ประกอบด้วย 6Ws และ 1H

- 6Ws คือ Who, What, Why, Who, When, Where

- 1H คือ How

ศึกษาปัจจัยของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ (บุญเลิศ จิตต์วัฒนา, 2548) กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวหลักที่รวมเอาสินค้าและบริการหลากหลาย จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 3 องค์ประกอบหรือ 3A's ดังต่อไปนี้คือ

1. สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้อยากออกเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวแล้วเกิดความประทับใจ อาจเป็นสิ่งที่ให้ความรู้หรือความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งดึงดูดใจแหล่งท่องเที่ยวย่อมมีความแตกต่างกันไปตามความต้องการและความสนใจของนักท่องเที่ยวแต่ละคน แต่ละกลุ่ม สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมี 6 ประการ คือ

1.1 ทิวทัศน์หรือทัศนียภาพอันสวยงามตามธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำลำคลอง ทะเล น้ำตก หน้าผา บ่อน้ำพุร้อน เกาะแก่ง อุทยาน ทะเลสาบ ถ้ำ ถ้ำน้ำ ชายหาด แหลม เป็นต้น

1.2 ความประทับใจจากลมฟ้าอากาศ เช่น อากาศบริสุทธิ์สดชื่น อากาศเย็นสบายโปรดปรานหรือไม่หนาวจัดหรือร้อนจัดจนเกินไป

1.3 คุณค่าทางวัฒนธรรม เช่น มีสิ่งที่น่าสนใจด้านประวัติศาสตร์หรือมรดก ทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี อนุสาวรีย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สถาบันทางการเมือง สถาบันทางการศึกษา วัดหรือศาสนสถาน คูเมือง กำแพงเมือง อนุสรณ์สถาน ชุมชนโบราณ เป็นต้น

1.4 วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชน เช่น มีขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปกรรม งานเทศกาลหรืองานประเพณี การละเล่นพื้นเมืองหรือพื้นบ้าน พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน การประกอบอาชีพ ศูนย์วัฒนธรรม การทำนาทำไร่ เป็นต้น

1.5 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เช่น สวนสนุก สวนสัตว์ โรงละคร ชีวิตยามราตรี โรงมหรสพ สนามกีฬา สถานเริงรมย์ การแสดงต่างๆ ศูนย์การค้า สนามกอล์ฟ สนามเทนนิส โบลิ้ง สวนพฤกษศาสตร์ สวนหย่อม ศูนย์สุขภาพอนามัย สวนสาธารณะ เป็นต้น

1.6 กิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น การเดินป่า การขี่ช้าง การดูนก การปีนเขา การเที่ยวถ้ำ การเที่ยวน้ำตก การล่องแพ การพายเรือ การดำน้ำ การขี่จักรยาน การชมสวนดอกไม้ การชมสวนผลไม้ การชมพื้นที่ปลูกพืชไร่

2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เป็นปัจจัยสำคัญที่สำคัญที่ให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยมีเส้นทางหรือเครือข่ายคมนาคมที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและปลอดภัย ซึ่งการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจะต้องพิจารณาใน 6 ด้านด้วยกันคือ

2.1 ประเภทของการคมนาคมขนส่ง ที่จะให้บริการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาว่าจะใช้การขนส่งประเภทใดเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นั้นๆ จึงจะเหมาะสมหรือจะใช้ขนส่งหลายประเภทรวมกันไป เช่น การขนส่งทางรถยนต์ การขนส่งทางรถไฟ การขนส่งทางเรือ การขนส่งทางเครื่องบิน เป็นต้น

2.2 เส้นทางคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาถึงสภาพการเดินทาง สะดวกสบาย ความรวดเร็ว ความปลอดภัย และความมีมาตรฐานดีในระดับสากลของเส้นทางที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2.3 การคมนาคมขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาถึงจำนวนที่เพียงพอคุณภาพและมาตรฐาน ตลอดจนความสะดวกสบาย

รวดเร็วและความปลอดภัยของรถสาธารณะและรถนำเที่ยวที่จะให้บริการภายในแหล่งท่องเที่ยว

2.4 แบบแผนการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยพิจารณาถึงยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักแรมเป็นหมู่คณะทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ทั้งการเดินทางของนักท่องเที่ยวแบบส่วนตัวและครอบครัว

2.5 บริเวณที่อำนวยความสะดวกให้แก่ยานพาหนะ เช่น สถานีขนส่ง ที่จอดรถ ที่ล้างรถ ที่ซ่อมบำรุงรักษารถ เป็นต้น

2.6 ปัญหาการจราจรที่อาจเกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาถึงปัญหาการจราจรที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ปัญหาที่จอดรถ ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาเรื่องเสียงรบกวนนักท่องเที่ยว ปัญหาอากาศเป็นพิษ เป็นต้น

3. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้นอย่างประทับใจ เพื่อให้นักท่องเที่ยวอยากจะทำท่องเที่ยวในวันขึ้น หรือกลับมาเที่ยวซ้ำในโอกาสหน้า ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญในแหล่งท่องเที่ยวมี 4 ด้าน คือ

3.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ในแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย ที่จำหน่ายบัตรเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว สำนักงานที่ทำการของแหล่งท่องเที่ยว ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ที่พักนักท่องเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะ ศาลาหรือซุ้มนั่งคอย ร้านค้า ร้านอาหาร บ้านพักพนักงาน เป็นต้น

3.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริการในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ซุ้มเข้า ป้ายเครื่องหมาย ลานกิจกรรม สวนหย่อม กระถาง และที่ปลูกต้นไม้ ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ ระบบแสงสว่าง ระบบน้ำใช้ ระบบกำจัดของเสียและน้ำเสีย ระบบกำจัดขยะมูลฝอย รั้ว กำแพง สะพาน ขั้วบันได เป็นต้น

3.3 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยความปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายในแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุในแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยจากพิษและสัตว์ภายในแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยจากการหลงทางภายในแหล่งท่องเที่ยว และความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว

3.4 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านป้ายในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยป้ายต้อนรับนักท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ป้ายแผนที่แสดงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายแผนที่แสดงจุดที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายชี้ทางภายในแหล่งท่องเที่ยว ป้ายสื่อความหมาย ป้ายเตือนอันตรายนักท่องเที่ยว ป้ายประกาศอื่นๆ ที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวทราบ เป็นต้น

1.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่วิจัยแนวคิด

การศึกษาวิจัยพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยววัดช้างให้ตำบลควนโนรี อำเภอกอโกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่วิจัย ดังนี้

(กวิน ลี้อยศ, 2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมและความ

พึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการเข้าชมวัดในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่” โดยการใช้เทคนิคสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และออกแบบสอบถามจำนวน 200 ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เป็นผู้มีอายุระหว่าง 26-35 ปี เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด ผู้มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการและระดับรายได้ต่อเดือนมีรายได้ 10,001-20,000 บาท ส่วนพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้าวัด ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัว เดินทางมาเที่ยวโดยใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นยานพาหนะในการเดินทาง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยววัดในเชียงใหม่เป็นครั้งแรก ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวจะมาพักที่จังหวัดเชียงใหม่คือ 1-3 วัน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกพักโรงแรม เหตุผลที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยววัดคือ ทำบุญเป็นส่วนใหญ่ และพบว่านักท่องเที่ยวมีความประทับใจและสนใจอยากเที่ยวมากที่สุด คือ วัดพระธาตุดอยสุเทพ ส่วนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโดยรวมในด้านสถานที่ (วัด) มีระดับพึงพอใจมาก ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวม นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับพึงพอใจปานกลาง ความพึงพอใจโดยรวมในด้านการคมนาคม นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับพอใจมาก และด้านศาสนาความเชื่อโดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับพอใจมาก

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

3. วิธีการดำเนินงาน

การศึกษา พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดช้างให้ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ซึ่งจากสถิติข้อมูลนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2557 มีนักท่องเที่ยวจำนวน 162,028 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane's ดังนี้

สูตรที่ใช้ในการคำนวณมี

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

$$1 + N(e)^2$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร (คน)
 e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)

ในการวิจัยครั้งนี้สามารถคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$n = \frac{162,028}{1 + (162,028)(0.05)^2}$$

$$= 399.01$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจึงขอจัดเก็บเท่ากับ 400 คน โดยเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดช้างให้ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดช้างให้ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ

- 1.1 ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (Who is in the target market?)
- 1.2 ผู้บริโภคซื้ออะไร (What does the consumer buy?)
- 1.3 ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อ (Why does the consumer buy?)
- 1.4 ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ (Who participates in the buying?)
- 1.5 ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด (When does the consumer buy?)
- 1.6 ผู้บริโภคซื้อที่ไหน (Where does the consumer buy?)
- 1.7 ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (How does the consumer buy?)

ตอนที่ 2 ปัจจัยของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ แบ่งหัวข้อศึกษาดังนี้

- 2.1 สิ่งดึงดูดใจ (Attraction)
- 2.2 การเข้าถึงพื้นที่ (Accessibility)
- 2.3 สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

โดยได้กำหนดระดับความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ

2. แบบสัมภาษณ์

ในการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว พระภิกษุและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในวัดราษฎร์บูรณะ

3. วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือดังกล่าวมีประสิทธิภาพและสามารถตอบคำถามการวิจัยเชิงปริมาณได้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและรับการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้อาจารย์ควบคุมวิจัยทำการตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความครอบคลุมเนื้อหา พร้อมทั้งจะนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง
- 3.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

4. การรวบรวมและการนำเสนอข้อมูล

4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร โดยการเก็บข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

4.2 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย

4.3 สัมภาษณ์นักท่องเที่ยว พระภิกษุและเจ้าหน้าที่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีจัดบันทึกและบันทึกเสียง

4.4 ขึ้นจัดกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- 4.4.1 นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารมาสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา
- 4.4.2 นำเสนอข้อมูลจากการจัดบันทึก บันทึกเสียง และถ่ายภาพมาสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

4.4.3 ถอดความข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่บันทึกไว้ในแบบสัมภาษณ์

4.4.4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามรวบรวมและวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

4.4.5 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1, 2, 3 และ 4 มาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอพนธ์ จังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอพนธ์ จังหวัดปัตตานี มีเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังนี้

มีเกณฑ์การประเมินโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอพนธ์ จังหวัดปัตตานี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุป

2. วิเคราะห์ข้อมูล ในการประเมินและนำมาแปรผลการศึกษาโดยหา

ค่าร้อยละ (Percentage)

ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Means)

4. ผลการศึกษา / ผลการทดลอง

4.1 การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอพนธ์ จังหวัดปัตตานี

ใครอยู่ในกลุ่มเป้าหมาย มีเหตุผลในการเลือกเดินทางอย่างไร ทำไมต้องมาวัดข้างให้ เดินทางมาเมื่อใด ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเลือกเดินทาง สามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

1. ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (Who is in target market)

ตารางที่ 1 ใครอยู่ในตลาดกลุ่มเป้าหมาย

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศของนักท่องเที่ยว		
- ชาย	172	43.00
- หญิง	228	57.00

2. อายุของนักท่องเที่ยว

- น้อยกว่า 20 ปี	6	1.50
- 21 - 30 ปี	225	56.25
- 31 - 40 ปี	88	22.00
- 41 - 50 ปี	56	14.00
- 51 ปีขึ้นไป	25	6.25

3.ภูมิสำเนาของนักท่องเที่ยว

- จังหวัดปัตตานี	152	38.00
- จังหวัดชุมพร	14	3.50
- จังหวัดตรัง	26	6.50
- จังหวัดพัทลุง	42	10.50
- จังหวัดสงขลา	137	34.25
- จังหวัดยะลา	29	7.25

4. สถานภาพสมรสของนักท่องเที่ยว

- โสด	197	49.25
- สมรส	179	44.75
- หย่าร้าง	7	1.75
- แยกกันอยู่	17	4.25

5. ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว

- ประถมศึกษา	37	9.25
- มัธยมศึกษา / ปวช.	72	18.00
- อนุปริญญา / ปวส.	60	15.00
- ปริญญาตรี	223	55.75
- ปริญญาตรีโท	6	1.5
- ปริญญาเอก	2	0.5

6. อาชีพของนักท่องเที่ยว

- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	62	15.50
- พนักงานบริษัทเอกชน	40	10.00
- นักเรียน/นักศึกษา	79	19.75
- ธุรกิจส่วนตัว	152	38.00
- รับจ้าง	56	14.00
- เกษตรกร	11	2.75

7. รายได้ของนักท่องเที่ยว

- ต่ำกว่า 10,000	76	19.00
- 10,001 - 20,000	181	45.25
- 20,001 - 30,000	110	27.50
- 30,001 - 40,000	17	4.25
- 40,001 - 50,000	11	2.75
- มากกว่า 50,000	5	1.25

จากการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21 - 30 ปี ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากจังหวัดปัตตานี สงขลา พัทลุง ยะลา ตรัง ชุมพร ตามลำดับ การศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีรายได้เฉลี่ย 10,001 - 20,000

2 ผู้บริโภคต้องการซื้ออะไร (What does the consumer buy?)

ตารางที่ 2 ผู้บริโภคต้องการซื้ออะไร

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ความมีชื่อเสียงของวัด	169	26.53
- ความงดงาม	49	7.69
- วัดอุโมงค์	56	8.79
- ทำบุญ	264	41.44
- แก้ม	81	12.71
- เทศกาล	18	2.82
รวม	637	100

หมายเหตุ : สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

รวม	400	100
-----	-----	-----

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายในการทำบุญ-บริจาคภายในวัด

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ต่ำกว่า 500 บาท	304	76.00
- 501 – 1,000 บาท	64	16.00
- 1,001 – 1,500 บาท	8	2.00
- 1,501 – 2,000 บาท	9	2.25
- มากกว่า 2,000 บาท	15	3.75
รวม	400	100

ตารางที่ 3 วัดอุประสงคในการเดินทางมาวัดข้างให้

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- เรียนรู้ประวัติศาสตร์ของหลวงพ่อทวด	69	13.04
- มาประกอบพิธีกรรมทางศาสนา	286	54.06
- เข้าวัดอุประสงค	67	12.66
- ชมความงดงามของพุทธศิลป์	107	20.22
รวม	529	100

หมายเหตุ : สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดราษฎร์บูรณะ ส่วนใหญ่เดินทางมาเพราะความมีชื่อเสียงของวัดและความศรัทธาในหลวงพ่อทวด รองลงมา คือ เดินทางมาประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ชมความงดงามของพุทธศิลป์ เรียนรู้ประวัติศาสตร์ของหลวงพ่อทวด น้อยที่สุด คือ เข้าวัดอุประสงค ตามลำดับ

3. ทำไมผู้บริโภคจึงตัดสินใจซื้อ (Why does the buy?)

ตารางที่ 4 เดินทางมาด้วยเหตุผลใด

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- มากราบไหว้สักการบูชาหลวงพ่อทวด	80	20.00
- มาแก้ม	59	14.75
- มาทำบุญ	205	51.25
- มาเข้าวัดอุประสงค	56	14.00
รวม	400	100

ตารางที่ 5 ได้รับข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- จากวัดโดยตรง	121	30.25
- อินเทอร์เน็ต	31	7.75
- คนในครอบครัว	95	23.75
- เพื่อน	153	38.25

ตารางที่ 7 ค่าใช้จ่ายในการเข้าวัดอุประสงค

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่มี	192	48.00
- ต่ำกว่า 500 บาท	87	21.75
- 501 – 1,000 บาท	39	9.75
- 1,001 – 1,500 บาท	17	4.25
- 1,501 – 2,000 บาท	41	10.25
- มากกว่า 2,000 บาท	24	6.00
รวม	400	100

เหตุผลในการเดินทางมาของนักท่องเที่ยววัดราษฎร์บูรณะ ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเดินทางมาทำบุญ รองลงมา คือ มากราบไหว้สักการบูชาหลวงพ่อทวด มาแก้ม น้อยที่สุด คือ มาเข้าวัดอุประสงค โดยได้รับข้อมูลจากเพื่อน จากวัดโดยตรง คนในครอบครัวและอินเทอร์เน็ต มีค่าใช้จ่ายในการทำบุญ – บริจาค ต่ำกว่า 500 บาท

4 ใครบ้างมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ (Who participates in the buying?)

ตารางที่ 8 ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- มาคนเดียว	31	7.75
- มากับเพื่อน	225	56.25
- มากับครอบครัว	144	36.00
รวม	400	100

ตารางที่ 9 ใครมีส่วนร่วมมากที่สุดในการตัดสินใจ

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- เพื่อน	192	48.00
- ครอบครัว	137	34.25
- ตัดสินใจด้วยตัวเอง	71	17.75

รวม	400	100
-----	-----	-----

ตารางที่ 10 จำนวนสมาชิกที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- มาคนเดียว	31	7.75
- 2-3 คน	97	24.25
- 4-5 คน	248	62.00
- 6 คนขึ้นไป	24	6.00
รวม	400	100

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อน รองลงมา คือ ครอบครัว มีการตัดสินใจโดยเพื่อน ครอบครัวและตัดสินใจด้วยตนเอง โดยเดินทางมา 4 - 5 คน ตามลำดับ

5. ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด (When does the consumer buy?)

ตารางที่ 11 นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางมาในช่วงใด

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- วันธรรมดา (จันทร์ - ศุกร์)	110	27.50
- วันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์ - อาทิตย์)	209	52.25
- โอกาสพิเศษ/เทศกาลสำคัญ	81	20.25
รวม	400	100

ตารางที่ 12 คุณเคยเดินทางมาวัดช้างให้หรือไม่

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ครั้งแรก	79	19.75
- 2-3 ครั้ง	230	57.50
- 4-5 ครั้ง	91	22.75
รวม	400	100

ตารางที่ 13 นักท่องเที่ยวเดินทางมาในช่วงเวลาใด

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ช่วงเช้า (08.00 - 12.00น.)	159	39.75
- ช่วงเที่ยง (12.01 - 15.00น.)	215	53.75
- ช่วงเย็น (15.01 - 17.00น.)	26	6.50
รวม	400	100

นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี นักท่องเที่ยวเดินทางมาในช่วงเวลาเที่ยง 12.01-15.00 น. รองลงมา คือ ช่วงเช้า 08.00 - 12.00 น. และช่วงเย็น 15.01 - 17.00 น. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาในวันเสาร์ - อาทิตย์ โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเคยเดินทางมาแล้ว 2 - 3 ครั้ง

6. ผู้บริโภคซื้อที่ไหน (Where does the consumer buy?)

ตารางที่ 14 นักท่องเที่ยวเดินทางครั้งนี้ผ่านช่องทางใด

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- มาที่วัดโดยตรง	400	100
รวม	400	100

ตารางที่ 15 นักท่องเที่ยวติดต่อประสานงานกับฝ่ายใด

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- โทรศัพท์สอบถาม	247	61.75
- อินเทอร์เน็ต	152	38.25
รวม	400	100

นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่โทรศัพท์สอบถามและอินเทอร์เน็ต โดยเดินทางมาที่วัดโดยตรง

7. ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (How does the consumer buy?)

ตารางที่ 16 ลักษณะการเดินทางมาวัดช้างให้

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- รถยนต์ส่วนตัว	329	82.25
- รถตู้	14	3.50
- รถประจำทาง	39	9.75
- รถจักรยานยนต์	16	4.00
- รถทัวร์	2	0.50
รวม	400	100

ตารางที่ 17 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาวัดช้างให้

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ต่ำกว่า 500 บาท	33	8.25
- 501 - 1,000 บาท	195	48.75
- 1,001 - 1,500 บาท	107	26.75
- 1,501 - 2,000 บาท	25	6.25
- มากกว่า 2,000 บาท	40	10.00
รวม	400	100

ตารางที่ 18 การวางแผนการเดินทางของนักท่องเที่ยว

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- มี	379	94.75
- ไม่มี	21	5.25
รวม	400	100

ตารางที่ 19 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- พอใจมาก	388	97.00
- พอใจปานกลาง	12	3.00
รวม	400	100

- ความมีชื่อเสียงของวัดและหลวงพ่อ ทวด	4.69	0.46	มากที่สุด
- ความศรัทธาในวัดมุนจล	4.07	0.75	มาก
- กิจกรรมทางศาสนาของวัด	4.26	0.66	มาก
- ความหลากหลายของกิจกรรม เช่น ทำบุญ แก้วบน	4.48	0.59	มาก
- งานเทศกาลประจำปี	4.29	0.67	มาก
- พิธีปลุกเสกวัตถุมงคล	3.97	0.73	มาก
รวม	4.27	-	มาก

ตารางที่ 20 โอกาสในการเดินทางกลับมาของนักท่องเที่ยว

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- กลับมา	400	100
รวม	400	100

นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อด้านสิ่งดึงดูดใจ
นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เดินทางมาท่องเที่ยวเนื่องจากความมีชื่อเสียงของวัด
และหลวงพ่อทวด ซึ่งนักท่องเที่ยวอยากจะทำบุญที่หลวงพ่อทวดที่ศรัทธา
และขอขบถาจากหลวงพ่อทวดในเรื่องต่างๆ รองลงมา คือ การทำบุญ
และแก้บนที่ได้ขอเอาไว้ ส่วนมากนักท่องเที่ยวจะเข้าวัดมุนจลกลับไปอีก
ด้วย

ตารางที่ 21 แนะนำบุคคลอื่นให้เดินทางมาวัดราษฎร์บูรณะ

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- แนะนำ	400	100
รวม	400	100

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาวัดราษฎร์บูรณะ ส่วนใหญ่เดินทางโดย
รถยนต์ส่วนตัว รถประจำทาง มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางระหว่าง 501 -
1,000 บาท นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีการวางแผนก่อนการเดินทางมาวัด
ราษฎร์บูรณะ หลังจากเดินทางมาแล้วมีความพึงพอใจมาก ถ้ามีโอกาสจะ
เดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง และจะแนะนำให้บุคคลอื่นเดินทางมา
ท่องเที่ยววัดราษฎร์บูรณะ

4.2 ปัจจัยของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์
บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกงหรา จังหวัดปัตตานี
ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านการเข้าถึงพื้นที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 22 ปัจจัยของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความคิดเห็น
- ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่ง ท่องเที่ยว	4.27	มาก
- การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.20	มาก
- สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่ง ท่องเที่ยว	4.16	มาก
รวม	4.21	มาก

1. สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attraction)

ตารางที่ 23 ปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- ความร่มรื่นภายในวัด	4.12	0.78	มาก
- ความงดงามของศิลปวัฒนธรรม	4.34	0.58	มาก

2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)

ตารางที่ 24 ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- ความปลอดภัยของสถานที่	4.58	0.65	มากที่สุด
- ความปลอดภัยในการเดินทาง ไปยังสถานที่	4.26	0.61	มาก
- สภาพถนนเดินทางมายังวัดมี ความสะดวก	4.07	0.86	มาก
- เส้นทางเดินภายในวัดมี ความสะดวก	3.96	0.75	มาก
- มีป้ายบอกทิศทางชัดเจน	4.11	0.76	มาก
- มีที่จอดรถสะดวกเพียงพอ	4.38	0.48	มาก
- มีการแบ่งพื้นที่จอดรถชัดเจน	4.05	0.72	มาก
รวม	4.20	-	มาก

นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อด้านการเข้าถึงแหล่ง
ท่องเที่ยว คือ ความปลอดภัยของสถานที่ มีทหารรักษาความปลอดภัย
หลายจุดทั้งภายในวัดและนอกวัด รวมไปถึงบริเวณที่จอดรถ ซึ่งทางวัดได้
จัดระเบียบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการแบ่งพื้นที่จอดรถชัดเจน
เส้นทางเดินภายในวัดมีความสะดวก จุดนี้สามารถสร้างความมั่นใจให้
นักท่องเที่ยวที่ต้องการมากราบไหว้หลวงพ่อทวด มีความเชื่อมั่นในสถานที่
มากยิ่งขึ้น

3. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenity)

ตารางที่ 25 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- มีบริการดอกไม้ ธูปเทียน	4.34	0.56	มาก
- การให้น้ำหรือข้อมูลเกี่ยวกับวัด	4.41	0.63	มาก
- การติดต่อ-สอบถามข้อมูล มีความสะดวก	4.53	0.54	มากที่สุด
- มีด้านตรวจความปลอดภัย	4.79	0.40	มากที่สุด
- มีที่นั่งพักผ่อนบริการเพียงพอ	4.16	0.71	มาก
- มีถังขยะมีบริการเพียงพอ	3.99	0.73	มาก
- มีห้องน้ำบริการจำนวนเพียงพอ	4.13	0.66	มาก
- ห้องน้ำมีแสงสว่างเพียงพอ	4.05	0.67	มาก
- ห้องน้ำมีความสะอาด	3.93	0.63	มาก
- อุปกรณ์ในห้องน้ำมีความพร้อมใช้งาน	3.96	0.81	มาก
- น้ำประปาภายในวัดมีความเพียงพอ	4.06	0.80	มาก
- น้ำประปามีความสะอาด	4.23	0.65	มาก
- ไฟฟ้าภายในวัดมีความสว่างเพียงพอ	4.19	0.58	มาก
- ไฟฟ้ามีจำนวนเพียงพอ	3.78	0.74	มาก
- ป้ายบอกทิศทางภายในวัด	4.37	0.52	มาก
- ป้ายมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย	4.10	0.71	มาก
- ป้ายสื่อความหมายมองเห็นชัดเจน	4.07	0.75	มาก
- รูปแบบป้ายมีความเหมาะสมกับพื้นที่	3.84	0.65	มาก
รวม	4.16	-	มาก

นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวคือ มีด้านตรวจความปลอดภัย มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านตรวจความปลอดภัยอยู่หลายจุด ทำให้วัดช้างให้มีความปลอดภัยมากขึ้น และนี่ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาวัดช้างให้มากขึ้น ซึ่งบางครั้งนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากต่างจังหวัดเดินทางมาวัดช้างให้ไม่ถูก ก็จะมีการติดต่อสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ทางวัดช้างให้ ซึ่งคอยให้บริการตั้งแต่ 08.00-17.00 น. หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้คือ หมายเลข 073-358-586 หรือ 073-432-943 รวมไปถึงนักท่องเที่ยวที่ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับวัดช้างให้ ทางวัดช้างให้จะมีป้ายที่ให้ข้อมูลแบบทันสมัยนั่นก็คือ การสแกนข้อมูลจากแอปพลิเคชันไลน์

5. สรุป

ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ครั้งนี้สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

5.1 จากการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จำนวน 400 คน โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พบว่านักท่องเที่ยวเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว วัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ คือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เช่น ทำบุญ ถวาย ร่องลงมาคือ ชมความงดงามของพุทธศิลป์

ของวัดราษฎร์บูรณะ เหตุผลในการเดินทางมาของท่องเที่ยววัดราษฎร์บูรณะ ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเดินทางมาทำบุญ โดยได้รับข้อมูลจากเพื่อน มีค่าใช้จ่ายในการทำบุญ – บริจาค ต่ำกว่า 500 บาท นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมากับเพื่อน มีการตัดสินใจโดยเพื่อน โดยเดินทางมา 4 – 5 คน นักท่องเที่ยวจะเดินทางมาในช่วงเวลาเที่ยง 12.01-15.00 น. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาในวันเสาร์ – อาทิตย์ โดยเคยเดินทางมาแล้ว 2 – 3 ครั้ง โดยนักท่องเที่ยวจะมีการโทรศัพท์มาติดต่อสอบถามในการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางระหว่าง 501 – 1,000 บาท นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีการวางแผนก่อนการเดินทางมาวัดราษฎร์บูรณะ หลังจากเดินทางมาแล้วมีความพึงพอใจมาก ถ้ามีโอกาสจะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง และจะแนะนำให้บุคคลอื่นเดินทางมาท่องเที่ยววัดราษฎร์บูรณะ

5.2 ด้านปัจจัยของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัด

ราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว คือ ความมีชื่อเสียงของวัดและหลวงพ่อทวด เพราะนักท่องเที่ยวต้องการมากราบไหว้หลวงพ่อทวด และทำกิจกรรมต่างๆ ในวัดราษฎร์บูรณะ คือการทำบุญหรือแก้บน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนมากที่เดินทางมากราบไหว้หลวงพ่อทวดได้เช่าวัตถุมงคลกลับไปด้วย นักท่องเที่ยวบางคนเดินทางมาวัดราษฎร์บูรณะเพื่อที่จะชมพิธีปลุกเสกวัตถุมงคลและเที่ยวงานเทศกาลประจำปีทางวัดช้างให้ได้จัดขึ้นทุกๆ ปี ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว วัดราษฎร์บูรณะอยู่ในจังหวัดปัตตานี เป็นจังหวัดที่อยู่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้นักท่องเที่ยวหลายคนไม่กล้าเดินทางมาเที่ยววัดช้างให้ เพราะฉะนั้นทางวัดราษฎร์บูรณะ ได้วิเคราะห์สถานการณ์ว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมานั้นเป็นนักท่องเที่ยวในพื้นที่ จึงได้ให้มีทหารรักษาความปลอดภัยภายในวัดอยู่ประจำจุดต่างๆ เมื่อนักท่องเที่ยวทราบว่ามีทหารรักษาความปลอดภัย เส้นทางในการเดินทางมีความปลอดภัยรวมถึงถนนมีความสะดวก และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว ระหว่างทางมีด้านตรวจรักษาความปลอดภัย มีป้ายบอกทิศทางหลายจุดและชัดเจนยังทำให้ให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจ ปัจจัยเหล่านี้ทำให้มีนักท่องเที่ยวทยอยมาเที่ยววัดช้างให้มากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ครั้งนี้สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

จากการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จำนวน 400 คน โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พบว่านักท่องเที่ยวเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย วัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราษฎร์บูรณะ

คือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เช่น ทำบุญ ถวายทาน รุ่งเรืองมาคือ ชมความงามของพุทธศิลป์ของวัดราชบูรณะ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การเดินทางของผู้คนหรือกลุ่มคนจากสถานที่ที่อยู่ประจำไปยังท้องถิ่น เพื่อชื่นชมกับเอกลักษณ์ ความงามทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนอื่น ทั้งนี้จะต้องเคารพในวัฒนธรรมของกันและกัน เพื่อก่อให้เกิดมิตรภาพ ความรู้ความเข้าใจ และความซาบซึ้งใจในวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ อีกทั้งต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดต่อบุคคล วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในชุมชนนั้นให้น้อยที่สุด ในขณะเดียวกันชุมชนท้องถิ่นผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมก็ได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านการสร้างรายได้ และการจ้างงาน อันนำมาซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วาลิกา แสนคา, 2549) ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่ม 4 จังหวัดในภาคใต้ของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการเคลื่อนไหวของผู้คนที่เกิดขึ้นจาก ปัจจัยกระตุ้นทางวัฒนธรรม เช่น การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชื่นชมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาล การเข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน การเดินทางเพื่อศึกษาขนบธรรมเนียมความเชื่อที่สืบทอดติดต่อกันมาของชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนความเชื่อทางศาสนา มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ตันติกร โคตรขารี, 2555) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทย ในการท่องเที่ยวเชิงศาสนาพระธาตุประจำวันเกิด จังหวัดนครพนม จากผลการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงเดินทางมากับเพื่อน มีวัตถุประสงค์เพื่อเดินทางมาทำบุญ ซื้อเครื่องสักการะ และเช่าวัตถุมงคล ช่วงเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะเดินทางในวันหยุดนักขัตฤกษ์/เทศกาลอื่นๆ ส่วนใหญ่ไม่เคยเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว แต่คิดว่าจะเดินทางมาเที่ยวซ้ำ อีกทั้งจะแนะนำให้เพื่อนหรือคนรู้จักเดินทางมาท่องเที่ยวพระธาตุประจำวันเกิด

ด้านปัจจัยของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวัดราชบูรณะ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เป็นไปตามปัจจัยทางการท่องเที่ยว 3a (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548) ซึ่งประกอบไปด้วย สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) การเข้าถึงพื้นที่ (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ด้านสิ่งดึงดูดใจ เป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวเลือกมากที่สุดในเรื่องของความปลอดภัยในการเข้าถึงพื้นที่ และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ทัศนีย์ เกื้อแสงและคณะ, 2555) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหน้าตกทรายขาว สำหรับการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากในเรื่องของความปลอดภัยในการเล่นน้ำตกและการเยี่ยมชมภายในและการเยี่ยมชมภายในและบริเวณรอบๆ น้ำตก

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีบริการให้ยืมผ้าถุง ในกรณีที่นักท่องเที่ยวหรือกระโปรงที่สั้นจนเกินไป เป็นการให้ความเคารพสถานที่
2. ควรมีการจัดสถานที่สำหรับสุนัขให้เป็นสัดส่วน เพื่อป้องกันไม่ให้สกปรก มารบกวนนักท่องเที่ยว
3. ควรมีการสร้างสื่อต่างๆ ในการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายยิ่งขึ้น โดยการ จัดทำวีดิโอข้อมูลประวัติสถานที่ท่องเที่ยว คู่มือการเกี่ยวกับท่องเที่ยว

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรมีการศึกษาในหัวข้อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี
2. ควรมีการศึกษาหัวข้อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวหน้าตกทรายขาว ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

7. กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาและการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ธารินทร์ มานี ในการแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย และขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยวทุกท่าน ที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณพระมหาสุชาติ อนุบาลโย ที่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัดช้างให้ได้อย่างละเอียดและได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ในวัดช้างให้ที่ได้ให้ข้อมูลต่างๆที่เป็นประโยชน์แก่วิจัยฉบับนี้ขอขอบพระคุณนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่วัดช้างให้ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ที่ได้ให้ความร่วมมือให้วิจัยฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่วัดช้างให้ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จะทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยววัดช้างให้มากยิ่งขึ้น

8. เอกสารอ้างอิง

- [1.] สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี (2557). ประวัติวัดช้างให้. สืบค้น 30 ธันวาคม 2559 จาก http://www.pattani.local.go.th/hotel4/view.php?album_id=25
- [2.] ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. (2554) การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [3.] บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) .องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : หจก.เฟิร์นเขาหลวงพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.



- [4.] กวิน ล้อยศ (2553) พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการเข้าชมวัดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”
- [5.] บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- [6.] วาสิกา แสนคา (2549) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่ม 4 จังหวัดในภาคใต้ของประเทศไทย
- [7.] ต้นติกร โคตรขารี (2555). พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวเชิงศาสนาพระธาตุประจำวันเกิด จังหวัดนครพนม. การศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [8.] ทศณา เกื้อแสงและคณะ (2555). ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกทรายขาว. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

การจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

Tourism management Tha-le Noi at KhuanKhanoon district Phatthalung province.

ณิชกร เพ็ชรเกลี้ยง^{1,*} ณัฐปภัสร ชาวโอ² และ กุลตารา เพียรเจริญ³

^{1,2,3}หลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยสงขลา

* ผู้รับผิดชอบบทความ นิชกร เพ็ชรเกลี้ยง

E-mailaddress: nck.naniie@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยมีวัตถุประสงค์ (1) ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย และ (2) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการทะเลน้อย โดยรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจแบบสอบถามนักท่องเที่ยวจำนวน 400 ชุดเพื่อนำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์และประมวลผลสถิติโดยหาค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า การจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อยมีการจัดการที่มีประสิทธิภาพครบทั้ง 3 ด้าน คือด้านทรัพยากรธรรมชาติมีความดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงพื้นที่ทะเลน้อยที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายสินค้าที่ระลึก และระบบสาธารณูปโภคเพียงพอ และนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านกิจกรรมที่มีความหลากหลายของพื้นที่ ประกอบกับช่วงเวลาและราคาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม อีกทั้งยังพึงพอใจกับบริการและอรรถาธิบายที่ดีของคนในพื้นที่

คำสำคัญ: การจัดการ, การท่องเที่ยว, ความพึงพอใจ

Abstract

This research was the study of tourism management Tha-le Noi at KhuanKhanoon district Phatthalung province. The purpose are (1) to study tourism management at Tha-le Noi and (2) the satisfaction of tourists with toward tourism management at Tha-le Noi. Data were collected by a questionnaire survey of 400 tourists. The results was analyzed and evaluated by arithmetic average. The study found that tourism management at Tha-le Noi is managed effectively natural resources are attractive to tourists, easily access to tourist attractions and provide all facilities such as accommodation, restaurants, souvenir shops and adequate infrastructure. In addition, tourists are satisfied with the management of a variety of activities. The

duration time and cost of activity are appropriate. They are also satisfied with the service and hospitality of the local people.

Keywords: management, tourism, satisfaction

1. บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากทั้งในส่วนของระดับโลกและระดับประเทศอีกทั้งในปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียมีการขยายตัวอย่างมาก เนื่องจากการเปิดการค้าเสรีการบริการด้านการท่องเที่ยวของAECเป็นการเปิดโอกาสการทำรายได้โดยตรงต่อธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการช่วยรักษาสภาพแวดล้อม เมื่อมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น ย่อมทำให้ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นเหตุให้มีการช่วยกันรักษาสภาพภูมิทัศน์ของสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น อีกทั้งปัจจุบันการท่องเที่ยวได้รับความสนใจเป็นอย่างมากทั้งในภาครัฐและเอกชน เนื่องจากทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีความสวยงามแปลกตามีความสำคัญและมีคุณค่ามีลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ไม่ว่าจะเป็นภูเขา ถ้ำ น้ำตก ทะเล และอุทยานแห่งชาติ รวมถึงวิถีการดำเนินชีวิตที่สะท้อนของคนไทยหรือคนในชุมชนให้เห็นถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และอารยธรรมอันล้ำค่าของคนไทยที่ต้องอาศัยธรรมชาติเป็นตัวช่วยในการดำเนินชีวิต

จังหวัดพัทลุง เป็นจังหวัดในภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย เคยเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์เก่าแก่แห่งหนึ่งและยังมีสภาพภูมิประเทศทั้งที่ราบ เนินเขา และชายฝั่ง โดยทางทิศตะวันตกของจังหวัดจะเป็นพื้นที่ราบสูงและที่ราบเชิงเขาอันเนื่องมาจากมีพื้นที่ติดต่อกับเทือกเขานครศรีธรรมราช ถัดลงมาทางตอนกลางและทางทิศตะวันออกของจังหวัดจรดทะเลสาบสงขลาจะเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำการเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำนาข้าว ชาวภาคใต้จะเรียกจังหวัดนี้ว่า เมืองลุง

ทะเลน้อย เป็นทะเลสาบน้ำจืดตั้งอยู่ใน ตำบลพนาสูง และตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง มีคลองนางเรียงยาว 2

กิโเลเมตร เชื่อมระหว่างทะเลน้อยกับทะเลสาบสงขลา ทะเลน้อยได้รับการประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย แต่ประชาชนมักเรียกกันว่าอุทยานนกน้ำทะเลน้อยซึ่งนับเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งแรกของประเทศไทย สังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพรรณพืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและด้วยความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ความหลากหลายทางชีวภาพของทะเลน้อยทำให้พื้นที่“พรุควนขี้เสี้ยน”ของทะเลน้อยได้รับการประกาศให้เป็นเขตพื้นที่ชุ่มน้ำโลกหรือ “แรมซาร์ไซด์” (Ramsar Site) แห่งแรกในเมืองไทย กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งที่มีชื่อเสียง และมีความน่าสนใจในจังหวัดพัทลุง นอกจากนี้ทะเลน้อยยังเป็นอุทยานนกน้ำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยมีพื้นที่ประมาณ 281,250 ไร่ โดยมีพื้นที่น้ำประมาณ 17,500 ไร่ อยู่บริเวณเหนือสุดของทะเลสาบสงขลาซึ่งทะเลน้อยเป็นทะเลสาบน้ำจืดที่มีพื้นที่ประมาณ 30 ตารางกิโลเมตร มีคลองนางเรียนยาว 2 กิโลเมตรเชื่อมระหว่างทะเลน้อยกับทะเลสาบสงขลา ทางฝั่งตะวันตกเป็นที่ตั้งบ้านเรือนของชุมชนทะเลน้อยประมาณ 2,000 ครัวเรือน ทางฝั่งตะวันออก ฝั่งเหนือ และฝั่งใต้เป็นป่าพรุและพงหญ้า ทะเลน้อยเป็นอุทยานนกน้ำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของภาคใต้มีผู้คนต่างจังหวัด และชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยว มีสิ่งก่อสร้างเพิ่มขึ้น ศาลาพักผ่อน เรือรับรอง พระตำหนัก อาคารที่ทำการของเจ้าหน้าที่ตั้งเรียงรายอยู่ในน้ำ ทะเลน้อยอุดมด้วยพืชน้ำ เช่น บัว ผักตบชวา จอกหูหนู สาหร่าย บัวสาย บัวแดง กุ้งและปลา เป็นอาหารของนกอย่างสมบูรณ์ประกอบด้วยบริเวณรอบๆ มีพืชน้ำ มีป่าหนาแน่นนกขนาดใหญ่ทำรังหลบซ่อนได้อย่างปลอดภัยจึงอุดมไปด้วยนกชนิดต่าง ๆ ถึง 187 ชนิด ทั้งนกประจำถิ่นและนกที่อพยพมาจากที่อื่นตามฤดูกาล เช่น นกเป็ดน้ำ นกกาบบัว นกกระทง เป็นต้น นกจะชุกชุมมากที่สุดในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน มีจำนวนนับแสนตัว และยังมีนกน้อยชนิดต่าง ๆ อีกมากมายที่นักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบนกและชีวิตความเป็นอยู่ที่น่าสนใจของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมเพื่อเปิดโอกาสให้มีการศึกษาเรียนรู้และสร้างความพึงพอใจเกี่ยวกับความหลากหลายและวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนเหล่านั้นด้วย^[1]

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในหัวข้อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยจะศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวใน 3 ประเด็นดังนี้ เส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึงและสิ่งอำนวยความสะดวกรวมถึงศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย ตำบลทะเลน้อย และตำบลนางตง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุงในประเด็นผลิตภัณฑ์บริการ ราคาบริการสถานที่บริการ การส่งเสริมและแนะนำบริการผู้ให้บริการ สภาพแวดล้อมของการบริการกระบวนการบริการ ซึ่งข้อมูลที่ศึกษาในครั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย และเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจเมื่อเดินทางมาท่องเที่ยวทะเลน้อยได้มากที่สุด

2. วัตถุประสงค์

การศึกษาการท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

1. ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง
2. ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

3. วิธีการดำเนินงาน

การศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มประชากรคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาพักค้างคืนในเขตตำบลทะเลน้อยและตำบลนางตง จำนวน 400คนจากสถิตินักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งสิ้นจำนวน 704,057 คน ^[2]

2.กลุ่มตัวอย่างมาจากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสถิตินักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ทราบจำนวนประชากรของ Taro Yamane คือ

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือจำนวนหน่วยทั้งหมด หรือ ขนาดของประชากรทั้งหมด

e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (sampling error) ในที่นี้จะกำหนดเท่ากับ + / -0.05 ภายใต้ความเชื่อมั่น 95% จึงแทนค่าสูตรได้ดังนี้

$$\text{แทนค่าสูตร } n = \frac{704,057}{1+704,057(0.05)^2}$$

$$N = 399.77$$

ดังนั้นเพื่อความสะดวกต่อการเก็บข้อมูลผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้เท่ากับ 400 ชุด

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1.เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์โดยการจดบันทึกและบันทึกเสียงจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย โดยกำหนดกลุ่มประชากรที่จะสัมภาษณ์ดังนี้ เจ้าหน้าที่ของอุทยานนกน้ำทะเลน้อยและประชาชนในเขตทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังทะเลน้อย ซึ่งแบบสอบถามแบ่งได้ 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบประเมินความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย และตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อยใช้เกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานได้กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนเป็น 5 ระดับดังต่อไปนี้

5 หมายถึงระดับความพึงพอใจต่อการจัดการการท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด

4 หมายถึงระดับความพึงพอใจต่อการจัดการการท่องเที่ยวในระดับมาก

3 หมายถึงระดับความพึงพอใจต่อการจัดการการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

2 หมายถึงระดับความพึงพอใจต่อการจัดการการท่องเที่ยวในระดับน้อย

1 หมายถึงระดับความพึงพอใจต่อการจัดการการท่องเที่ยวในระดับน้อยที่สุด

โดยการแปลความหมายของคะแนนระดับความคิดเห็นต่อการจัดการมีเกณฑ์กำหนดไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึงระดับความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึงระดับความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึงระดับความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึงระดับความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึงระดับความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลสาระสำคัญ

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการจดบันทึกและการบันทึกเสียงมาถอดความสรุปเป็นสาระสำคัญตามขอบเขตเนื้อหา โดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ และตารางประกอบ

4. ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยทางการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ซึ่งผลการศึกษาวิจัยที่พบมีประเด็นและสาระสำคัญดังนี้

4.1. การจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย

ตารางที่ 1 การจัดการการท่องเที่ยว

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความพึงพอใจ
ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction)	4.58*	มากที่สุด
ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)	4.53	มากที่สุด
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)	4.39	มาก
รวม	4.50	มาก

หมายเหตุ : *ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) ซึ่งพิจารณารายละเอียดพบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมา คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ ซึ่งหากพิจารณารายประเด็นจะปรากฏดังตารางที่ 2 – 4 ดังนี้

ตารางที่ 2 สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction)

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	(SD)	ระดับ ความพึงพอใจ
1. ทัศนียภาพสภาพแวดล้อม และความสวยงามของแหล่ง ท่องเที่ยว	4.79	0.40	มากที่สุด
2. ความมีชื่อเสียงของแหล่ง ท่องเที่ยว	4.65	0.54	มากที่สุด
3.ความน่าประทับใจของ แหล่งท่องเที่ยว	4.58	0.58	มากที่สุด
4.ความสะอาดของแหล่ง ท่องเที่ยว	4.33	0.78	มาก
5.ความปลอดภัยและการ รักษาความปลอดภัยของการ ทำกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว	4.22	0.67	มาก
6.ความอุดมสมบูรณ์ของ ทรัพยากรธรรมชาติในแหล่ง ท่องเที่ยว	4.83*	0.37	มากที่สุด
7.ความหลากหลายของ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวใน แหล่งท่องเที่ยว	4.71	0.53	มากที่สุด
รวม	4.58	-	มากที่สุด

หมายเหตุ : *ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายัง ทะเลน้อยต่อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อยด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58) ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดการด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวของทะเลน้อยมากที่สุดคือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.83, SD. = 0.37) รองลงมาคือทัศนียภาพสภาพแวดล้อมและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.79, SD. = 0.40) ความหลากหลายของกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.71, SD. = 0.53) ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65, SD. = 0.54) ความน่าประทับใจของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58, SD. = 0.58) ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.33, SD. = 0.78) และ ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยของการทำกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.22, SD. = 0.67) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessability)

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	(SD)	ระดับ ความพึงพอใจ
1. สภาพเส้นทางในการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว	4.71*	0.45	มากที่สุด
2. ความปลอดภัยของเส้นทางในการ เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว	4.66	0.51	มากที่สุด
3. มีบริการสถานที่จอดรถในแหล่ง ท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	4.35	0.65	มาก
4. การจัดทำเส้นทางเดินในแหล่ง ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม	4.40	0.61	มาก
รวม	4.53	-	มากที่สุด

หมายเหตุ : *ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายัง ทะเลน้อยมีต่อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53) ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดการของทะเลน้อยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดคือสภาพเส้นทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.71, SD. = 0.45) รองลงมาคือความปลอดภัยของเส้นทางในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.66, SD. = 0.51) การจัดทำเส้นทางเดินในแหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.40, SD. = 0.61) และมีบริการสถานที่จอดรถในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.35, SD. = 0.65) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับ ความพึงพอใจ
1.สาธารณูปโภค	3.99	มาก
2.ร้านอาหาร	4.39	มาก
3.ที่พัก	4.38	มาก
4.ป้ายบอกทาง	4.75*	มากที่สุด
5.ร้านขายของที่ระลึก	4.49	มาก
6.ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	4.34	มาก
รวม	4.39	มาก

หมายเหตุ : *ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายัง ทะเลน้อยมีต่อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.39) ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดการของทะเลน้อยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากที่สุดคือป้าย

บอกทาง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมาคือร้านขายของที่ระลึกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) ร้านอาหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) ที่พักอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) และสาธารณูปโภคอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) ตามลำดับ

4.2. ความพึงพอใจต่อการจัดการท่องเที่ยวทะเลน้อย

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความพึงพอใจ
1. ผลิตภัณฑ์บริการ	4.35	มาก
2. ราคาค่าบริการ	4.52*	มากที่สุด
3. สถานที่บริการ	4.17	มาก
4. การส่งเสริมและแนะนำบริการ	3.59	มาก
5. ผู้ให้บริการ	4.39	มาก
6. สภาพแวดล้อมของการบริการ	4.09	มาก
7. กระบวนการบริการ	4.30	มาก
รวม	4.20	มาก

หมายเหตุ : *ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาทะเลน้อยมีความพึงพอใจต่อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) ซึ่งพบว่าสิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการของทะเลน้อยมากที่สุดคือราคาค่าบริการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมาผู้ให้บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) ผลิตภัณฑ์บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) กระบวนการบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) สถานที่บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) สภาพแวดล้อมของการบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และการส่งเสริมและแนะนำบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) ตามลำดับ

โดยปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 6 - 12

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจต่อการจัดการด้านผลิตภัณฑ์บริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความพึงพอใจ
- ด้านแหล่งท่องเที่ยว	4.51*	มากที่สุด
- ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	4.29	มาก
- ด้านสินค้า/ของฝากของที่ระลึก	4.44	มาก
- ด้านร้านอาหาร	4.27	มาก
- ด้านที่พัก	4.18	มาก
- ด้านยานพาหนะ	4.35	มาก
รวม	4.34	มาก

หมายเหตุ : *ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาทะเลน้อยมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านผลิตภัณฑ์บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) สิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านผลิตภัณฑ์บริการมากที่สุดคือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมาด้านสินค้า/ของฝาก/ของที่ระลึกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) ด้านยานพาหนะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) ด้านร้านอาหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และด้านที่พักอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ความพึงพอใจต่อการจัดการด้านราคาค่าบริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	(SD)	ระดับความพึงพอใจ
-ความเหมาะสมของการตั้งราคากับคุณภาพของสินค้าและบริการ	4.61*	0.55	มากที่สุด
- ความคุ้มค่าของราคากับบริการที่ได้รับ	4.44	1.14	มาก
รวม	4.52	-	มากที่สุด

หมายเหตุ : *ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาทะเลน้อยมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านราคาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) สิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านราคามากที่สุดคือ ความเหมาะสมของการตั้งราคากับคุณภาพของสินค้าและบริการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, SD. = 0.55) รองลงมา ความคุ้มค่าของราคากับบริการที่ได้รับอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, SD. = 1.14) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจต่อการจัดการด้านสถานที่บริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	(SD)	ระดับความพึงพอใจ
-การเข้าถึงได้ง่ายของแหล่งท่องเที่ยว	4.57*	0.59	มากที่สุด
-การจัดเจ้าหน้าที่บริการผ่านสื่อออนไลน์และตัวแทนจำหน่าย	3.41	0.40	ปานกลาง
-การอำนวยความสะดวกด้านสถานที่จอดรถอย่างเพียงพอ	4.53	0.73	มากที่สุด
รวม	4.17	-	มาก

หมายเหตุ : *ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาทะเลน้อยมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านสถานที่บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) สิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านสถานที่บริการมากที่สุดคือ การเข้าถึงได้ง่ายของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก

ที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, $SD. = 0.59$) รองลงมาการอำนวยความสะดวกด้านสถานที่จอดรถอย่างเพียงพออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $SD. = 0.73$) และการจัดทำหน่วยบริการผ่านสื่อออนไลน์และตัวแทนจำหน่าย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, $SD. = 0.40$)

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจต่อการจัดการด้านการส่งเสริมแนะนำบริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	(SD)	ระดับความพึงพอใจ
-การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	4.25*	0.59	มาก
-การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ ป้ายโฆษณา เป็นต้น	3.88	0.63	มาก
-การจัดทำการส่งเสริมการขาย เช่น โปรโมชั่นพิเศษ ส่วนลด เป็นต้น	2.64	0.88	ปานกลาง
รวม	3.59	-	มาก

หมายเหตุ : *ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังทะเลน้อยมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านสถานที่บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) สิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านสถานที่บริการมากที่สุดคือการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารของศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, $SD. = 0.59$) รองลงมาการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ ป้ายโฆษณา เป็นต้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, $SD. = 0.63$) และ การจัดทำการส่งเสริมการขาย เช่น โปรโมชั่นพิเศษ ส่วนลด เป็นต้นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$, $SD. = 0.88$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจต่อการจัดการด้านผู้ให้บริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	(SD)	ระดับความพึงพอใจ
-ความรู้/ความสามารถของพนักงานในการให้บริการ	4.08	1.40	มาก
-การมีอัธยาศัยในการให้บริการและบุคลิกภาพของพนักงานในการให้บริการ	4.64*	0.54	มากที่สุด
-การให้ข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยว	4.45	0.51	มาก
-ความเพียงพอของพนักงานในการให้บริการ	4.40	0.63	มาก
รวม	4.39	-	มาก

หมายเหตุ : *ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังทะเลน้อยมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านการผู้ให้บริการ/ผู้ประกอบการ

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) สิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านผู้ให้บริการ/ผู้ประกอบการมากที่สุดคือ การมีอัธยาศัยในการให้บริการและบุคลิกภาพของพนักงานในการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, $SD. = 0.54$) รองลงมา การให้ข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, $SD. = 0.51$) ความเพียงพอของพนักงานในการให้บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, $SD. = 0.63$) และ ความรู้/ความสามารถของพนักงานในการให้บริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, $SD. = 1.40$)ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจต่อการจัดการด้านสภาพแวดล้อมของการบริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความพึงพอใจ
-ลานจอดรถ/ท่าเรือ	4.01	มาก
-ป้ายสื่อความ/ป้ายบอกทิศทาง	4.46*	มาก
-ระบบสาธารณูปโภค	3.86	มาก
รวม	4.11	มาก

หมายเหตุ : *ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังทะเลน้อยมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านสภาพแวดล้อมของการบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) สิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านสภาพแวดล้อมของการบริการมากที่สุดคือ ป้ายสื่อความ/ป้ายบอกทิศทางอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา ลานจอดรถ/ท่าเรือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) และ ระบบสาธารณูปโภคอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ความพึงพอใจต่อการจัดการด้านกระบวนการบริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	(SD)	ระดับความพึงพอใจ
-มีการบริการรวดเร็วฉับไวเป็นระบบ เป็นขั้นตอน	3.94	0.84	มาก
-การให้บริการด้วยความสะดวกและถูกต้อง	4.36	0.58	มาก
-ความเหมาะสมของเวลาในการทำกิจกรรม	4.60*	0.55	มากที่สุด
รวม	4.30	-	มาก

หมายเหตุ : *ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังทะเลน้อยมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านกระบวนการบริการมากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) สิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านกระบวนการบริการมากที่สุดคือ ความเหมาะสมของเวลาในการทำกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD. = 0.55$) รองลงมา การให้บริการด้วยความสะดวกและถูกต้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$,

SD. = 0.58) และ มีการบริการรวดเร็วฉับไว เป็นระบบ เป็นขั้นตอน อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.94, SD. = 0.84) ตามลำดับ

5. สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้า การจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอ
ควนขนุน จังหวัดพัทลุง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัด
พัทลุง พบว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่ง
ปัจจัยที่โดดเด่นทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่ทะเลน้อย
คือสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้าน
ทรัพยากรธรรมชาติ มีทัศนียภาพ และสภาพแวดล้อมที่สวยงาม อีกทั้งยัง
เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา^[3]
กล่าวถึง สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของทรัพยากร
การท่องเที่ยวที่ต้องมีสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยือนสถานที่นั้น
ซึ่งแหล่งดึงดูดใจย่อมแตกต่างกันไปตามประเภทของทรัพยากรการ
ท่องเที่ยวในแต่ละสถานที่ อีกทั้งทะเลน้อยยังเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่ง
แรกของประเทศไทย ซึ่งพื้นที่ของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยมีทั้งพื้นที่บน
พื้นดินและพื้นที่บริเวณพื้นน้ำ และมีกิจกรรมที่โดดเด่น คือ การล่องเรือ
แลนก ชมบัวทะเลน้อย และการเยี่ยมชมวิถีชีวิตของคนในหมู่บ้านชุมชน
ทะเลน้อย สอดคล้องกับ สุทธิ เสริฐศรี^[4] ศึกษางานวิจัยเรื่องแนวทางการ
จัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนคลองโคกนอ อำเภอเมือง จังหวัด
สมุทรสงคราม กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นตัวช่วยในการสนับสนุนฟื้นฟูและ
อนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณี ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดที่ให้นักท่องเที่ยว
อยากจะมาเยือน เพราะวิถีชีวิตของคนไทยนั้นมีความเป็นมาตั้งแต่อดีต
สืบเนื่องมาเป็นเวลานานหลายร้อยปีเป็นมรดกตกทอดจนถึงปัจจุบันจึงทำ
ให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ขึ้นมา และควรค่าแก่การเผยแพร่ให้คนที่ไม่เคยพบ
เห็นได้รู้จัก นอกจากนั้นการเข้าถึงพื้นที่ทะเลน้อยยังสามารถเข้าถึงได้ง่าย
ซึ่งมีลักษณะสภาพเส้นทางที่สะดวกสบาย ตลอดระยะเส้นทางเป็น
ถนนลาดยาง และเป็นเส้นทางที่มีความปลอดภัยต่อการเดินทาง สอดคล้อง
กับ วรรณาวางวานิช^[5] กล่าวว่า สิ่งนี้นักท่องเที่ยวมักจะคำนึงถึงอันดับ
แรกก็คือ ความปลอดภัยความสะดวกสบายของสถานที่ที่จะ ไป ถ้า
นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความปลอดภัย หรือไม่ได้รับความสะดวกสบายในการ
บริการ ด้านต่างๆ สิ่งเหล่านี้น้อยจะทำให้ นักท่องเที่ยว เกิดความเบื่อหน่าย
และก่อให้เกิดผลเสียต่อ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนั้นด้านสิ่ง
อำนวยความสะดวกยังมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน เข้าใจง่าย มีป้ายเพียงพอ
ตลอดการเดินทาง นอกจากนั้นยังมีที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และสาธารณูปโภคต่างๆอย่างครบครัน

ความพึงพอใจต่อการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอ
ควนขนุน จังหวัดพัทลุง ผลวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ
ในด้านราคาค่าบริการที่แสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่าต่อการบริการที่ได้รับ
รวมถึงผู้ประกอบการและผู้ให้บริการที่มีอัธยาศัยไมตรีในการบริการ และ

บุคลิกภาพที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ จิตตินันท์ นันทไพบุลย์^[6] กล่าวว่า ความ
พึงพอใจของลูกค้าขึ้นอยู่กับราคาค่าบริการที่ลูกค้ายอมรับหรือพิจารณา
แล้วว่าเหมาะสมกับคุณภาพของการบริการตามความเต็มใจในการจ่ายของ
ลูกค้า สำหรับด้านผลิตภัณฑ์การบริการ ในส่วนของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่
มีความหลากหลายและมีความเหมาะสมในเรื่องของเวลาในการทำกิจกรรม
ต่างๆ ด้านสถานที่บริการสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีศูนย์บริการข้อมูลให้แก่
นักท่องเที่ยว และมีลานจอดรถที่เพียงพอให้นักท่องเที่ยว และด้าน
สภาพแวดล้อมของการบริการมีป้ายสื่อความ และป้ายบอกทิศทางที่
นักท่องเที่ยวสามารถเข้าใจได้ง่าย สอดคล้องกับจิราภรณ์ อัมพรพรัตน์^[7]
กล่าวว่า สิ่งอำนวยความสะดวกทาง การท่องเที่ยวด้านป้ายแหล่งท่องเที่ยว
จะ ประกอบด้วยการพัฒนาที่สำคัญอยู่ 3 ประเภท คือ ป้ายต้อนรับเข้าสู่
แหล่งพื้นที่ท่องเที่ยว ป้ายชี้ ทางแหล่งท่องเที่ยว ป้ายแผนที่แสดงที่ตั้งของ
แหล่งท่องเที่ยว เพราะป้ายเหล่านี้มีขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับ
นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และความต้องการเดินทางในแหล่ง
ท่องเที่ยวได้ อย่างสะดวกปลอดภัย และเข้าถึงแหล่งให้บริการ ได้อย่าง
เหมาะสม ด้านการส่งเสริมแนะนำบริการ การท่องเที่ยวทะเลน้อย อำเภอ
ควนขนุน จังหวัดพัทลุง มีการประชาสัมพันธ์ ผ่านทางสื่อสิ่งพิมพ์ ป้าย
โฆษณา และสื่อออนไลน์ต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตา บัวงาม และ
คณะ^[8]ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำวัดลำพญา อ.
บางเลน จ.นครปฐมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนา กล
ยุทธ์การประชาสัมพันธ์ทุกระดับและมีจุดประชาสัมพันธ์ที่เป็นระบบซึ่งจะ
ทำให้ผู้คนรู้จัก สถานที่สำคัญมากยิ่งขึ้น ซึ่งความพึงพอใจต่อการจัดการ
ท่องเที่ยวทะเลน้อย แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยว
เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดเป็นการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านระบบ
สาธารณูปโภค โดยเฉพาะห้องน้ำสำหรับผู้พิการ เพื่อที่จะตอบสนองและ
อำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

6.2 ควรมีการจัดการขยะที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เช่น มีถังแยก
ขยะที่ถูกต้องและพอเพียง เนื่องจากทะเลน้อย เป็นแหล่งท่องเที่ยวทาง
ทรัพยากรธรรมชาติอันควรแก่การรักษา

6.3 สร้างจิตสำนึกให้คนในพื้นที่และประชาชนทั่วไปให้ตระหนัก
ถึงความสำคัญและคุณค่าของพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยมีการประชาสัมพันธ์อนุรักษ์
พื้นที่ชุ่มน้ำ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริม และทำนุบำรุงทรัพยากรป่าไม้
สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และให้ชุมชนพื้นที่เกิดความรัก ความเป็นเจ้าของใน
พื้นที่



7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณา และการอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กุลดาร่า เพียรเจริญ ในการให้ ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไข ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยว ขอขอบพระคุณ นายธำปนา อินธิพงษ์ เจ้าหน้าที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยการจัดการการท่องเที่ยวทะเลน้อยฉบับนี้ ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูลต่าง ๆ ในการเขียนงานวิจัย ฉบับนี้จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] เทศบาลตำบลทะเลน้อย. 2549.ทะเลน้อย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://travel.kapook.com/view10844.html>. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 11 สิงหาคม 2559.
- [2] จังหวัดพัทลุง. 2558. สถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศ. จังหวัดพัทลุง. กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- [3] บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา.2548.อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.กรุงเทพฯ : ซีพีบุ๊ค สแตนดาร์ด
- [4] สุทธิ เสริฐศรี. 2557. แนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชน คลองโคน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม. ปรินญาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ, สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- [5] วรรณาวงวานิช.2546. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- [6] จิตตินันท์นันท์ไพบูรณ์.2551. จิตวิทยาบริการ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ด ยูเคชั่น.
- [7] จิราภรณ์อัมพรพรัตน์.2547.การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว. [ออนไลน์].เข้าถึงได้จาก <http://elearning.spu.ac.th/allcontent/svi314/class11.htm>. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560
- [8] นิดา บัวงาม และคณะ. 2546. การศึกษาการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำวัดลำพญา อ.บางเลน จ.นครปฐม. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณ

หาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

Factors affecting the restaurant selection of foreign tourists at Aonang Beach,

Aonang Sub-district, Meung district, Krabi province.

อานนท์ พุ่มดั่ง^{1*} มาลินี ชาครานูวัฒนพงศ์² และ อุไรวรรณ สุภานิตย์³

^{1,2,3}หลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

*ผู้รับผิดชอบบทความ อานนท์ พุ่มดั่ง

Email address : nonzalam@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการเลือกใช้บริการร้านอาหาร และปัจจัยในการเลือกร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนางโดยรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำนวน 400 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า มีร้านอาหารทั้งหมดจำนวน 24 ร้านที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้เข้าใช้บริการ โดยมีพฤติกรรมในการเลือกใช้บริการร้านอาหารที่มีอาหารไทย เหตุผลในการเลือกร้านอาหารคือ บรรยากาศของร้าน ร้านอาหารที่นักท่องเที่ยวเลือกมากที่สุดคือ ร้านอ่าวนางซีฟู้ด ซึ่งปัจจัยการเลือกร้านอาหารโดยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเลือก ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่ายในระดับมากที่สุด โดยนักท่องเที่ยวจะติดต่อใช้บริการด้วยตนเอง และรองลงมาคือปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการโดยนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อการบริการที่มีคุณภาพและตอบสนองตามความต้องการ

คำสำคัญ : นักท่องเที่ยว, ปัจจัยเลือกใช้บริการ, พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

Abstract

The research was the study of Factors affecting the restaurant selection of foreign tourists at Aonang Beach. The objectives were to study behaviors and factors of foreign tourists in the selection of restaurants at Aonang beach. A sample group was 400 foreign tourists. The was analyzed using by statistics, percentage and mean. The study found that there are 24 restaurants that most foreign tourists chose. They prefer to choose the restaurant that serve Thai food. The most reason to choose the restaurants is good mosphere Aonang seafood restaurant is chosen by most foreign tourists. The first factor that affecting tourists is place factor. Tourists contact restaurants by themselves. The next factor that affecting was process. Tourists focused on quality service and ability to meet their needs.

Key Words : Tourist, Factors selecting services, Tourist behavior.

1. บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สร้างรายได้หลักเข้าสู่ประเทศมากมายมหาศาลนอกจากนั้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทอย่างสูงในการช่วยพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครองของประเทศเป็นอย่างมาก เกิดการหมุนเวียนเงินตราต่างประเทศ ได้มีการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น สร้างอาชีพ การกระจายรายได้ และการลงทุนธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากหลายสาขา จึงทำให้เกิดการท่องเที่ยวในประเทศไทยหลายพื้นที่ทั้ง 4 ภูมิภาคของประเทศไทย ทางภาคใต้ของประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นคือ การท่องเที่ยวทางทะเล ซึ่งทำรายได้มหาศาลให้กับประเทศไทย และจังหวัดที่มีการจัดการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงคือจังหวัดกระบี่ จังหวัดกระบี่เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของทางภาคใต้ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวจังหวัดกระบี่ ซึ่งสถิติการท่องเที่ยวยุโรปประจำปี 2557^[1] มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่จำนวน 1,907,235 คน จึงทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเติบโตขึ้นมากมาย อีกหนึ่งธุรกิจที่สำคัญคือธุรกิจร้านอาหาร เป็นการประกอบกิจการที่ให้การบริการอาหารและเครื่องดื่มแก่นักเดินทางนักท่องเที่ยวหรือประชาชนทั่วไป โดยจัดเตรียมที่นั่งให้ผู้บริโภคได้รับประทานภายในสถานที่ที่ให้บริการ หรืออาจให้บริการบรรจุอาหารให้ผู้บริโภคนำรับประทานที่อื่นได้ในปัจจุบันธุรกิจร้านอาหารนั้นเป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่มีความสำคัญในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งธุรกิจทางการท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบหลักที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการ โดยองค์ประกอบพื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมความสะดวกที่นักท่องเที่ยวคาดหวังคือธุรกิจร้านอาหาร ปัจจุบันธุรกิจร้านอาหารได้มีการแข่งขันมากขึ้น และยังเป็นธุรกิจที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าธุรกิจอื่น ๆ

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการในการเลือกใช้บริการร้านอาหารว่ามีเหตุผลในการเลือกอย่างไร ทำไม่ต้องซื้อ ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือก อีกทั้งยังรวมไปถึงปัจจัยในการเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยว ว่าองค์ประกอบที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกร้านอาหาร นักท่องเที่ยวจะสอดคล้องกับ

องค์ประกอบใดที่สอดคล้องกับส่วนผสมทางการตลาด จึงเป็นที่มาในการศึกษาวิจัยดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัยที่สอดคล้อง

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในการเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ บริเวณหาดอ่าวนางตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

3. วิธีการดำเนินงาน

ประชากร

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวบริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ซึ่งจากสถิติกรมการท่องเที่ยว^[1] ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2557 มีนักท่องเที่ยวจำนวน 1,907,235 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+n(e)^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง หรือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือ ขนาดของประชากรทั้งหมด

E คือ ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ (0.05)

แทนสูตรเพื่อหาขนาดตัวอย่าง

$$N = \frac{1,907,235}{1 + 1,907,235(0.05)^2}$$

$$N = 399.91$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นจำนวน 400 คน โดยเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาใช้บริการร้านอาหาร และกำลังใช้บริการร้านอาหารบริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ โดยการศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ โดยใช้หลักทฤษฎีพฤติกรรมของ

ฉลองศรี พิมพ์พงษ์^[2] (2554 : 33-34) ประกอบด้วย 7 คำถามที่นิยมใช้ค้นหาพฤติกรรมบริโภค ประกอบด้วย 6Ws และ 1H

- 6W's คือ Who, Who, What, Why, When, Where

- 1H คือ How

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ โดยใช้หลักทฤษฎีของสพรณิ อินทร์แก้ว^[3] ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์บริการ (Services Product) การตั้งราคาผลิตภัณฑ์บริการ (Pricing in Services Product) ช่องทางการจัดจำหน่ายบริการ (Service Distribution) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) พนักงาน (People) กระบวนการให้บริการ (Process) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence) โดยได้กำหนดระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ เป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ปัจจัยในการเลือกใช้บริการในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ปัจจัยในการเลือกใช้บริการในระดับมาก

3 หมายถึง ปัจจัยในการเลือกใช้บริการในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ปัจจัยในการเลือกใช้บริการในระดับน้อย

1 หมายถึง ปัจจัยในการเลือกใช้บริการในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้บริการร้านอาหารบริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

2. แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการพนักงานที่เกี่ยวข้องและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เลือกใช้บริการร้านอาหารหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

3.2 วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ควบคุมวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและรับการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขและทดลองใช้เก็บข้อมูล

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้อาจารย์ควบคุมวิจัยทำการตรวจสอบอีกครั้งเพื่อให้ได้แบบวัดที่มีความครอบคลุมเนื้อหาพร้อมที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

3.3 การรวบรวมและการนำเสนอข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถามในหัวข้อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนาง

2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการพนักงานและนักท่องเที่ยวการสัมภาษณ์จะใช้วิธีจดบันทึกจากนั้นนำมาสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่กำหนดไว้ในขอบเขตด้านเนื้อหา

3. แบบสอบถามใช้วิธีแจกแบบสอบถามแก่นักท่องเที่ยวในการเลือกใช้บริการร้านอาหารบริเวณหาดอ่าวนาง โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

4. การจัดกระทำข้อมูล ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 สรุปสาระสำคัญจากเอกสารตามขอบเขตด้านเนื้อหา

4.2 นำเสนอข้อมูลจากการจัดบันทึกและภาพถ่ายมาสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

4.3 ถอดข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่บันทึกไว้มาสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

4.4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมารวบรวมและวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

4.5 นำข้อมูล 4.1 - 4.4 มาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหา

5. นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ โดยมีตารางและภาพประกอบบางตอน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนาง ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่คำนวณเป็นร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

มีเกณฑ์การประเมินโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนาง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุป

2. วิเคราะห์ข้อมูล ในการประเมินและนำมาแปลผลการศึกษาโดยหา

1. ค่าร้อยละ (Percentage)

2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Means)

4. ผลการศึกษา / ผลการทดลอง

4.1 การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ประกอบด้วย ใครอยู่ในตลาดกลุ่มเป้าหมาย ผู้บริโภคซื้ออะไร ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อ ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด ผู้บริโภคซื้อที่ไหน ผู้บริโภคซื้ออย่างไร สามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

1. ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (Who is in target market)

จากการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21 - 30 ปี ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด สัญชาตินักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คือชาวอินเดีย รองลงมาชาวออสเตรเลีย ฝรั่งเศส จีน และญี่ปุ่น มีระดับการศึกษาอนุปริญญาตรี / ปวส. ส่วนใหญ่เป็นลูกจ้าง / พนักงานบริษัท มีรายได้เฉลี่ย 851 - 1,000 US\$

ตารางที่ 1 ใครอยู่ในตลาดกลุ่มเป้าหมาย

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศของนักท่องเที่ยว		
- ชาย	184	46.00
- หญิง	216	54.00
2. อายุของนักท่องเที่ยว		
- น้อยกว่า 20 ปี	42	10.50
- 21 - 30 ปี	157	39.25
- 31 - 40 ปี	119	29.75
- 41 - 50 ปี	70	17.50
- 51 ปีขึ้นไป	12	3.00
3. สถานภาพของนักท่องเที่ยว		
- โสด	204	51.00
- สมรส	192	36.00
- หย่าร้าง	4	1.00
4. สัญชาติของนักท่องเที่ยว		
- อินเดีย	66	16.50
- ออสเตรเลีย	46	11.50
- ฝรั่งเศส	35	8.75
- จีน	33	8.25
- ญี่ปุ่น	28	7.00
หมายเหตุ : 5 อันดับสูงสุด		
5. ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว		
- มัธยมศึกษา / ปวช.	92	23.00
- อนุปริญญาตรี / ปวส.	138	34.50
- ปริญญาตรี	125	31.25
- สูงกว่าปริญญาตรี	45	11.25
6. อาชีพของนักท่องเที่ยว		
- นักเรียน / นักศึกษา	81	20.25
- ธุรกิจส่วนตัว	86	21.50
- ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	90	22.50
- ลูกจ้าง / พนักงานบริษัท	143	35.75
7.รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยว		
- น้อยกว่า 450 US\$	72	18.00
- 450 - 850 US\$	67	16.75
- 851 - 1,000 US\$	80	20.00
- 1,000 - 1,500 US\$	75	18.75
- 1,501 - 3,000 US\$	56	14.00
- มากกว่า 3,000 US\$	50	12.50

2. ผู้บริโภคซื้ออะไร (What does the consumer buy?)

ตารางที่2 ผู้บริโภคซื้ออะไร

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- อาหารไทย	230	35.11
- อาหารฮาลาล	71	10.84
- อาหารอินเดีย	103	15.73
- อาหารยุโรป	65	9.92
- อาหารญี่ปุ่น	25	3.82
- อาหารนานาชาติ	161	24.58
รวม	655	100

หมายเหตุ : สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 2 นักท่องเที่ยวส่วนมากเลือกรับประทานอาหารไทยมากที่สุด 230 คน คิดเป็นร้อยละ 35.11 รองลงมา อาหารนานาชาติ 161 คน คิดเป็นร้อยละ 24.58 อาหารอินเดีย 103 คน คิดเป็นร้อยละ 15.73 อาหารฮาลาล 71 คน คิดเป็นร้อยละ 10.84 อาหารยุโรป 65 คน คิดเป็นร้อยละ 9.92 อาหารญี่ปุ่น 25 คน คิดเป็นร้อยละ 3.82 ตามลำดับ

3. ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อ (Why does the consumer buy?)

ตารางที่3 เหตุผลในการเลือกใช้บริการร้านอาหาร

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ชื่อเสียงของร้านอาหาร	118	17.33
- ความสด สะอาดของวัตถุดิบ	99	14.54
- รสชาติของอาหาร	79	11.60
- การจัดตกแต่งร้าน	40	5.87
- การบริการของพนักงาน	87	12.77
- บรรยากาศของร้าน	153	22.47
- ราคาของอาหารเหมาะสมกับคุณภาพและปริมาณ	105	15.42
รวม	681	100

หมายเหตุ : สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 3 แสดงว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เดินทางเข้ามาใช้บริการร้านอาหาร ให้เหตุผลในการเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ บรรยากาศของร้าน จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 22.47 รองลงมาคือ ชื่อเสียงของร้านอาหาร จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 17.33 ราคาของอาหารเหมาะสมกับคุณภาพและปริมาณ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 15.42 ความสด สะอาดของวัตถุดิบ จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 14.54 การบริการของพนักงาน จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 12.77 รสชาติของอาหาร จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 11.60 การจัดตกแต่งร้าน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 5.87 ตามลำดับ

ตารางที่4 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- พักผ่อนในวันหยุด	275	68.75
- เยี่ยมญาติหรือเพื่อน	119	29.75
- ติดต่อธุรกิจ/ประชุม/สัมมนา	6	1.50

รวม	400	100
-----	-----	-----

จากตารางที่ 4 โดยวัตถุประสงค์เดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุดคือพักผ่อนในวันหยุด 275 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมา เยี่ยมญาติหรือเพื่อน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.75 ติดต่อธุรกิจ / ประชุม / สัมมนา 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ตามลำดับ

4. ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ (Who participates in the buying?)

ตารางที่5 ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเลือกร้านอาหาร

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- สมาชิกในครอบครัว	145	36.25
- เพื่อน	166	41.50
- ตนเอง	48	12.00
- องค์กร / บริษัท	41	10.25
รวม	400	100

จากตารางที่ 5 แสดงว่าผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเลือกใช้บริการร้านอาหารมากที่สุด เพื่อน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 รองลงมา สมาชิกในครอบครัว 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.25 ตนเอง 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 องค์กร / บริษัท 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.25 ตามลำดับ

5. ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด (When does the consumer buy?)

ตารางที่6 ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- 09.00 - 12.00น.	83	16.63
- 12.01 - 15.00น.	103	20.64
- 15.01 - 18.00น.	99	19.84
- 18.01 - 21.00น.	214	42.89
รวม	499	100

หมายเหตุ : สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 6 แสดงว่าช่วงเวลาที่มาใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวมากที่สุด 18.01 - 21.00น. 214 คน คิดเป็นร้อยละ 42.89 รองลงมา 12.01 - 15.00น 103 คน คิดเป็นร้อยละ 20.64 15.01 - 18.00 น. 99 คน คิดเป็นร้อยละ 19.84 และ 09.00 - 12.00น. คิดเป็นร้อยละ 16.63 ตามลำดับ

6. ผู้บริโภคซื้อที่ไหน (Where does the consumer buy?)

ตารางที่7 ช่องทางสำรองโต๊ะอาหารของนักท่องเที่ยว

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ติดต่อผ่านบริษัทนำเที่ยว	83	20.75

- จองผ่านอินเทอร์เน็ต	28	7.00
- โทรศัพท์	61	15.25
- ติดต่อร้านโดยตรง	228	57.00
รวม	400	100

จากตารางที่ 7 แสดงว่าช่องทางสำรองโต๊ะอาหารของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ติดต่อร้านโดยตรง 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 รองลงมาติดต่อผ่านบริษัทนำเที่ยว 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 โทรศัพท์ 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.25 และจองผ่านอินเทอร์เน็ต 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ร้านอาหารที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการ

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- Aonang Seafood	80	9.67
- Wanna Place	60	7.26
- Chaba Thai Kitchen	57	6.89
- NoorIndian	52	6.29
- The Longtail Boat Restaurant	48	5.80
- Aning Restaurant	47	5.68
- The Crab	44	5.32
- Aonang Cuisine	42	5.08
- Burger King	41	4.96
- Jeseao, Gyreen Curry	39	4.72

หมายเหตุ : สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ*10อันดับแรก

จากตารางที่ 8 แสดงว่าร้านอาหารที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเลือกใช้บริการมากที่สุดคือร้าน Aonang Seafood จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 9.67 รองลงมาร้าน Wanna Place จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 7.26 ร้าน Chaba Thai Kitchen จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 6.89 ร้าน NoorIndian จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 6.28 ร้าน The Longtail Boat Restaurant จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 ร้าน Aning Restaurant จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 5.68 ร้าน The Crab จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 5.32 ร้าน Aonang Cuisine จำนวน 42 คน ร้าน Burger King จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 4.96 และร้าน Jeseao, Gyreen Curry จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 4.72 ตามลำดับ

7. ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (How does the consumer buy?)

ตารางที่ 9 สื่อที่นักท่องเที่ยวใช้ในการสืบค้นข้อมูล

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- ค้นหาด้วยตนเองจากอินเทอร์เน็ต	95	23.75
- พนักงานของร้านอาหารแนะนำ	154	38.50
- เพื่อนแนะนำ	58	14.50
- ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว	12	3.00
- ป้ายลดราคาของร้าน	44	11.00
- สื่อโฆษณา	29	7.25

- โบปลิว	8	2.00
รวม	400	100

จากตารางที่ 9 แสดงว่าสื่อที่นักท่องเที่ยวใช้ในการเลือกสืบค้นข้อมูลมากที่สุดคือ พนักงานของร้านอาหารแนะนำ จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 รองลงมา ค้นหาด้วยตนเองจากอินเทอร์เน็ต จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.75 เพื่อนแนะนำ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 ป้ายลดราคาของร้าน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 สื่อโฆษณา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 และโบปลิว จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวเข้าใช้บริการ

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- 1-2 ครั้ง	214	53.50
- 3-4 ครั้ง	159	39.75
- 5-6 ครั้ง	27	6.75
รวม	400	100

จากตารางที่ 10 แสดงว่าจำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวเข้าใช้บริการร้านอาหารมากที่สุดคือ 1-2 ครั้ง จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 รองลงมา 3-4 ครั้ง จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.75 และ 5-6 ครั้ง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 การเลือกชำระของนักท่องเที่ยว

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- เงินสด	348	87.00
- บัตรเครดิต	52	13.00
รวม	400	100

จากตารางที่ 11 แสดงว่าการเลือกชำระเงินของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ เงินสด จำนวน 348 คน คิดเป็นร้อยละ 87.00 รองลงมา บัตรเครดิต จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าใช้จ่ายต่อการรับประทานอาหาร

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- น้อยกว่า 35 US\$	98	24.50
- 36 - 70 US\$	81	20.25
- 71 - 100 US\$	86	21.50
- 100 - 150 US\$	81	20.25
- 151 - 200 US\$	28	7.00
- มากกว่า 200 US\$	26	6.50
รวม	400	100

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ค่าใช้จ่ายต่อการรับประทานอาหารมากที่สุดคือ น้อยกว่า 35 US\$ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 รองลงมา 71 - 100 US\$ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 36 - 70 US\$ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 100 - 150 US\$ จำนวน 81

คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 151 - 200 US\$ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 และ 200 US\$ ขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 ตามลำดับ

ตารางที่13 ความพึงพอใจหลังจากใช้บริการ

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- พอใจมาก	266	66.50
- พอใจปานกลาง	118	29.50
- เฉย ๆ	16	4.00
รวม	400	100

จากตารางที่ 13 แสดงว่าความพึงพอใจหลังจากใช้บริการมากที่สุดคือ พอใจมาก จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 66.50 รองลงมา พอใจปานกลาง จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 และเฉยๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 ตามลำดับ

ตารางที่14 โอกาสในการกลับมาใช้บริการร้านอาหาร

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
- กลับมา	262	65.50
- ไม่แน่ใจ	138	34.50
รวม	400	100

จากตารางที่ 14 แสดงว่าโอกาสในการกลับมาใช้บริการร้านอาหารมากที่สุดคือ กลับมา จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 รองลงมา ไม่แน่ใจ จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 ตามลำดับ

4.2 การศึกษาปัจจัยการเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ประกอบด้วยด้านผลิตภัณฑ์บริการ ด้านการตั้งราคา ผลิตภัณฑ์บริการ ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายบริการ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงาน ด้านกระบวนการให้บริการ และด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

ตารางที่15 ปัจจัยการเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยว

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความคิดเห็น
- ผลิตภัณฑ์บริการ (Services Product)	3.99	มาก
- การตั้งราคาผลิตภัณฑ์บริการ (Pricing in Services Product)	3.98	มาก
- ช่องทางการจัดจำหน่ายบริการ (Service Distribution)	4.14	มาก
- การส่งเสริมการตลาด (Promotion)	4.03	มาก
- พนักงาน (People)	4.07	มาก
- กระบวนการให้บริการ (Process)	4.10	มาก
- สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence)	4.04	มาก
รวม	4.05	มาก

จากตารางที่ 15 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง

อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปัจจัยในการเลือกใช้บริการระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) หากจำแนกตามปัจจัยในการเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยในการเลือกใช้บริการด้านผลิตภัณฑ์บริการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมา คือด้านการตั้งราคาผลิตภัณฑ์บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) ช่องทางการจัดจำหน่ายบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) ด้านการส่งเสริมการตลาดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) ด้านพนักงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ด้านกระบวนการให้บริการ ($\bar{X} = 4.10$) และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$)

1. ผลิตภัณฑ์บริการ (Service Product)

นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อด้านผลิตภัณฑ์บริการ ภาพลักษณ์และความมีชื่อเสียงของร้านอาหารอยู่ในระดับมาก เพราะนักท่องเที่ยวจะสนใจร้านอาหารที่มีบรรยากาศที่ดี มีชื่อเสียง รองลงมาคือเอกลักษณ์ของร้านอาหาร รสชาติและความหลากหลายของรายการอาหาร ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การจัดตกแต่งร้านอาหารที่มีความสวยงาม มีการจัดตัวอย่างอาหารหน้าร้าน การจัดตกแต่งจานอาหารมีความสวยงาม และความเหมาะสมของปริมาณอาหารต่อจานหรือถ้วย ตามลำดับ

ตารางที่16 ปัจจัยการเลือกใช้บริการด้านผลิตภัณฑ์บริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- ภาพลักษณ์และความมีชื่อเสียงของร้านอาหาร	4.20	0.66	มาก
- เอกลักษณ์ของร้านอาหาร	4.15	0.83	มาก
- การจัดตกแต่งร้านอาหารมีความสวยงาม	3.98	0.91	มาก
- มีการจัดตัวอย่างอาหารหน้าร้าน	3.92	0.85	มาก
- การจัดตกแต่งจานอาหารมีความสวยงาม	4.01	0.79	มาก
- รสชาติและความหลากหลายของรายการอาหาร	4.10	0.82	มาก
- ความเหมาะสมของปริมาณอาหารต่อจาน / ถ้วย	3.53	0.91	มาก
- ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ลานจอดรถ อ่างล้างมือ ห้องน้ำ	4.10	0.76	มาก
รวม	3.99	-	มาก

ตารางที่ 16 ปัจจัยที่ในการเลือกใช้บริการด้านผลิตภัณฑ์บริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.99$) โดยจำแนกความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์ของร้านอาหาร ออกเป็นรายละเอียดดังนี้ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพลักษณ์และความมีชื่อเสียงของร้านอาหารระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, SD. 0.66) รองลงมาคือเอกลักษณ์ของ

ร้านอาหารระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, SD. 0.83) ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ลานจอดรถ อ่างล้างมือ ห้องน้ำระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, SD. 0.76) รสชาติและความหลากหลายของรายการอาหารระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, SD. 0.82) การจัดตกแต่งจานอาหารมีความสวยงามระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, SD. 0.79) การจัดตกแต่งร้านอาหารมีความสวยงามระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, SD. 0.91) มีการจัดตัวอย่างอาหารหน้าร้านระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, SD. 0.85) ความเหมาะสมของปริมาณอาหารต่อจาน / ถ้วยระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, SD. 0.91) ตามลำดับ

2. การตั้งราคาผลิตภัณฑ์บริการ (Pricing in Services Product)

นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นด้านราคา โดยให้ความสำคัญในด้านราคาของอาหารและเครื่องดื่มมีความหลากหลายอยู่ในระดับมาก เพราะราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความหลากหลายจึงทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสั่งอาหารได้ตามความต้องการ รองลงมาคือ ราคาของอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม และมีป้ายแสดงราคาอาหารชัดเจน ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ปัจจัยการเลือกใช้บริการด้านราคา

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- ราคาของอาหารและเครื่องดื่มที่หลากหลาย	4.04	0.75	มาก
- ราคาของอาหารและเครื่องดื่มที่เหมาะสม	3.97	0.79	มาก
- มีป้ายแสดงราคาอาหารชัดเจน	3.94	0.79	มาก
รวม	3.98	-	มาก

จากตารางที่ 17 ปัจจัยในการเลือกใช้บริการในด้านราคาของนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.98$) โดยจำแนกความคิดเห็นต่อราคาของร้านอาหารออกเป็นรายละเอียดดังนี้ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในเรื่องราคาของอาหารและเครื่องดื่มหลากหลายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, SD. 0.75) รองลงมาคือ ราคาของอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, SD. 0.79) และมีป้ายแสดงราคาอาหารชัดเจนระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, SD. 0.79) ตามลำดับ

3. ช่องทางการจัดจำหน่ายบริการ (Service Distribution)

นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อช่องทางจัดจำหน่ายนักท่องเที่ยวจะติดต่อใช้บริการด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก เพราะส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมักจะเดินผ่านไปมา และเลือกใช้บริการร้านอาหารด้วยตนเอง รองลงมาคือ ทำเลที่ตั้งของร้านอาหารสะดวกในการเข้าใช้บริการตามลำดับ

ตารางที่ 18 ปัจจัยการเลือกใช้บริการด้านช่องทางการจัดจำหน่ายบริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
------------	-------------------------	-----	------------------

- ติดต่อใช้บริการด้วยตนเอง	4.34	0.66	มาก
- สำรองโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	4.06	0.84	มาก
- จองผ่านทางโทรศัพท์	3.95	0.80	มาก
- ทำเลที่ตั้งของร้านอาหารสะดวกในการเข้าใช้บริการ	4.23	0.75	มาก
รวม	4.14	-	มาก

จากตารางที่ 18 ปัจจัยในการเลือกใช้บริการในด้านช่องทางการจัดจำหน่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.14$) โดยจำแนกความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างชาติในด้านช่องทางการจัดจำหน่ายของร้านอาหารออกเป็นรายละเอียดดังนี้ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในการติดต่อใช้บริการด้วยตนเองในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, SD. 0.66) รองลงมาคือ ทำเลที่ตั้งของร้านอาหารสะดวกในการเข้าใช้บริการในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, SD. 0.75) การสำรองผ่านระบบอินเทอร์เน็ตในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, SD. 0.84) และการจองผ่านทางโทรศัพท์ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, SD. 0.80) ตามลำดับ

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการตลาด ด้านมีโปรโมชั่นพิเศษหรือส่วนลดของราคาอาหารอยู่ในระดับมาก เพราะทางร้านมีบริการส่วนลดและโปรโมชั่นให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการร้านอาหาร รองลงมาคือ การโฆษณาร้านอาหารผ่านสื่อต่าง ๆ และการโฆษณาร้านอาหารผ่านวารสาร ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ปัจจัยการเลือกใช้บริการด้านการส่งเสริมการตลาด

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- มีโปรโมชั่นพิเศษ / ส่วนลดราคาอาหาร	4.13	0.77	มาก
- การโฆษณาร้านอาหารผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่ เว็บไซต์ วิทยุ ป้ายโฆษณาหน้าร้าน	4.03	0.81	มาก
- การโฆษณาร้านอาหารผ่านวารสาร	3.94	0.79	มาก
รวม	4.03	-	มาก

จากตารางที่ 19 ปัจจัยในการเลือกใช้บริการด้านการส่งเสริมการตลาดของนักท่องเที่ยวต่างชาติในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.03$) โดยจำแนกความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างชาติต่อการส่งเสริมการตลาดของร้านอาหาร ออกเป็นรายละเอียดดังนี้ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในการมีโปรโมชั่นพิเศษ/ส่วนลดราคาอาหารระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, SD. 0.77) รองลงมาคือ โฆษณาร้านอาหารผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ วิทยุ ป้ายโฆษณาหน้าร้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, SD. 0.81) และการ

โฆษณาร้านอาหารผ่านวารสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, SD. 0.79) ตามลำดับ

5. ด้านพนักงาน (People)

นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อพนักงาน ด้านการดูแลเอาใจใส่ลูกค้าของพนักงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ พนักงานมีกิริยาสุภาพเรียบร้อย ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศของพนักงาน พนักงานมีความกระตือรือร้น รวดเร็วในการทำงาน พนักงานมีบุคลิกภาพที่ดี และพนักงานเพียงพอต่อการให้บริการ ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ปัจจัยการเลือกใช้บริการด้านพนักงาน

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- การดูแลเอาใจใส่ลูกค้าของพนักงาน	4.21	0.78	มาก
- พนักงานมีกิริยาสุภาพเรียบร้อย	4.18	0.69	มาก
- พนักงานมีความกระตือรือร้น รวดเร็วในการทำงาน	4.09	0.80	มาก
- ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศของพนักงาน	4.17	0.85	มาก
- พนักงานมีบุคลิกภาพที่ดี	3.99	0.76	มาก
- พนักงานเพียงพอต่อการให้บริการ	3.78	0.88	มาก
รวม	4.07	-	มาก

จากตารางที่ 20 ปัจจัยในการเลือกใช้บริการในด้านพนักงานของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.07$) โดยจำแนกความคิดเห็นในด้านพนักงานของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ออกเป็นรายละเอียดดังนี้ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในด้านการดูแลเอาใจใส่ลูกค้าของพนักงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, SD. 0.78) รองลงมาคือ พนักงานมีกิริยาสุภาพเรียบร้อยระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, SD. 0.69) ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศของพนักงานระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, SD. 0.85) พนักงานมีความกระตือรือร้น รวดเร็วในการทำงานระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, SD. 0.80) พนักงานมีบุคลิกภาพที่ดีระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, SD. 0.76) และพนักงานเพียงพอต่อการให้บริการระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, SD. 0.88) ตามลำดับ

6. กระบวนการให้บริการ (Process)

นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อกระบวนการให้บริการ ด้านการบริการที่มีคุณภาพและตอบสนองตามความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ มีการบริการที่รวดเร็วและถูกต้อง มีการชำระเงินที่รวดเร็วและสะดวก และมีการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอน ตามลำดับ

ตารางที่ 21 ปัจจัยการเลือกใช้บริการด้านกระบวนการให้บริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- มีการบริการที่รวดเร็วและถูกต้อง	4.10	0.78	มาก
- มีการบริการที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการ	4.32	0.70	มาก

- มีการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอน	3.89	0.96	มาก
- มีการชำระเงินที่รวดเร็วและสะดวก	4.10	0.75	มาก
รวม	4.10	-	มาก

จากตารางที่ 21 ปัจจัยในการเลือกใช้บริการร้านอาหารในด้านกระบวนการให้บริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.10$) โดยจำแนกความคิดเห็นในด้านกระบวนการให้บริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ออกเป็นรายละเอียดดังนี้ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในด้านการบริการที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, SD. 0.70) รองลงมาคือ มีการบริการที่รวดเร็วและถูกต้องระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, SD. 0.75) มีการชำระเงินที่รวดเร็วและสะดวกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, SD. 0.75) และมีการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, SD. 0.96) ตามลำดับ

7. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence)

นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านทำเลที่ตั้งของร้านที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ บรรยากาศของร้าน สถานที่มีความสะอาดและถูกสุขอนามัย มีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเทได้สะดวก ความปลอดภัย สถานที่จอดรถเพียงพอ และป้ายชื่อร้านแสดงชัดเจน ตามลำดับ

ตารางที่ 22 ปัจจัยการเลือกใช้บริการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD.	ระดับความคิดเห็น
- สถานที่มีความสะอาดถูกสุขลักษณะ	4.13	0.78	มาก
- บรรยากาศของร้าน	4.15	0.75	มาก
- ป้ายชื่อร้านแสดงชัดเจน	3.80	0.91	มาก
- ทำเลที่ตั้งของร้านสามารถเข้าถึงได้สะดวก	4.17	0.75	มาก
- มีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเทได้สะดวก	4.11	0.76	มาก
- สถานที่จอดรถเพียงพอ	3.89	1.52	มาก
- ความปลอดภัย	4.06	0.76	มาก
รวม	4.04	-	มาก

จากตารางที่ 22 ปัจจัยในการเลือกใช้บริการในด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.04$) โดยจำแนกความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ออกเป็นรายละเอียดดังนี้ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเรื่องทำเลที่ตั้งของร้านสามารถเข้าถึงได้สะดวกในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, SD. 0.75) รองลงมาคือ บรรยากาศของร้านระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, SD. 0.75) สถานที่มีความสะอาดถูกสุขลักษณะระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, SD. 0.78) มีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเทได้สะดวกระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, SD. 0.76) ความ

ปลอดภัยระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, SD. 0.76) สถานที่จอดรถเพียงพอระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, SD. 1.52) และป้ายชื่อร้านแสดงชัดเจนระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, SD. 0.91) ตามลำดับ

5. สรุปและอภิปรายผล

ผลจากการศึกษาการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจเลือกร้านอาหารของนักท่องเที่ยวต่างชาติ บริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอมะนัง จังหวัดกระบี่ ครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

5.1 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจเลือกร้านอาหารของนักท่องเที่ยวต่างชาติ บริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอมะนัง จังหวัดกระบี่ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย อายุอยู่ในช่วง 21 - 30 ปี มีสถานภาพโสด สัญชาตินักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คือชาวอินเดีย รองลงมาชาวออสเตรเลีย มีระดับการศึกษานุปริญญาตรี / ปวส. ประกอบอาชีพลูกจ้าง / พนักงานบริษัท มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 851 - 1,000 US\$ นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเพื่อพักผ่อนในวันหยุด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชอบรับประทานอาหารไทย ให้เหตุผลในเลือกร้านอาหารคือบรรยากาศของร้าน โดยส่วนใหญ่ผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกร้านอาหารคือ เพื่อน ใช้บริการในช่วงเวลา 18.01 - 21.00น. นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาใช้บริการส่วนใหญ่จะสำรองโต๊ะอาหารโดยการติดต่อร้านโดยตรง เพราะสามารถเห็นบรรยากาศของร้านได้ด้วยตัวเอง ร้านอาหารที่นักท่องเที่ยวเข้าใช้บริการมากที่สุด Aonang Seafood โดยพนักงานร้านอาหารแนะนำให้ตนเองตัดสินใจเลือกร้านอาหาร เข้าใช้บริการร้านอาหารประมาณ 1-2 ครั้ง ค่าใช้จ่ายต่อการรับประทานอาหารคือน้อยกว่า 35 US\$ เลือกชำระค่าบริการด้วยเงินสด หลังการเข้าใช้บริการของร้านอาหารนักท่องเที่ยวมีความรู้สึกพึงพอใจมากและจะกลับมาใช้บริการร้านอาหารบริเวณหาดอ่าวนางอีก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิศ พุนศรีสวัสดิ์^[4] (2554 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ส่งผลต่อการประกอบการของร้านอาหารในถนนข้าวสาร ที่พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เพศชาย อายุช่วง 21-30 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 601 - 900 US\$ สถานภาพโสด พฤติกรรมด้านการบริโภคพบว่า นักท่องเที่ยวมักไปรับประทานอาหารกับเพื่อน และเพื่อนจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกร้านอาหาร มักเลือกรับประทานอาหารไทย เข้าใช้บริการเวลา 19.00 - 21.00น. มักใช้บริการร้านอาหารประมาณ 2 ครั้ง

5.2 ปัจจัยในการเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนาง อำเภอมะนัง จังหวัดกระบี่ จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการด้านช่องทางการจัดจำหน่ายในระดับมากที่สุด ในการเลือกใช้บริการนักท่องเที่ยวจะเลือกใช้บริการด้วยตนเองและทำเลที่ตั้งของร้านอาหารมีความสะดวกในการเข้าใช้บริการ มีการมองเห็นได้ชัดเจน มีระบบการสำรองจองโต๊ะผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัจจัยรองลงมาคือด้านกระบวนการให้บริการที่มีการปฏิบัติเป็นขั้นตอน การบริการที่มีคุณภาพ และตอบสนองความต้องการ

ของลูกค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุจเดือน วงษ์กวน^[5] (2553 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของผู้บริโภคบริเวณหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า ปัจจัยด้านภาพรวมของการตัดสินใจเลือกทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาทางด้านพบด้านสถานที่ช่องทางการจัดจำหน่ายคือสิ่งที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุด วลัยพรรณ นิมิวิเศษ^[6] (2556 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารญี่ปุ่น พบว่าปัจจัยด้านการบริการซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือความเป็นมิตร ปัจจัยด้านสถานที่ตั้งคือความสะดวก

6. ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติบริเวณหาดอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอมะนัง จังหวัดกระบี่ ครั้งนี้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารบริเวณหาดอ่าวนาง สามารถกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ของทางร้านได้อย่างถูกต้อง

6.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ด้านผลิตภัณฑ์ร้านอาหารจะต้องมีการส่งเสริมภาพลักษณ์และชื่อเสียงของร้านโดยเฉพาะทางด้านเอกลักษณ์ของทางร้านจะต้องสามารถสื่อถึงร้านได้โดยตรงหรือการสร้างเอกลักษณ์ที่ลูกค้าสามารถจดจำได้ง่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกใช้บริการของนักท่องเที่ยว ส่วนด้านราคานั้นมีผลต่อการตัดสินใจซื้อของกลุ่มลูกค้า ควรมีราคาของอาหารและเครื่องดื่มให้มีความหลากหลายทางเลือกเพื่อให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งทางด้านช่องทางการจัดจำหน่ายนั้น ผู้ประกอบการร้านอาหารควรจะต้องให้มีการบริการการจองที่หลากหลาย เช่น จองผ่านทางโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต จะช่วยอำนวยความสะดวกสบายให้แก่ลูกค้า และสามารถสร้างความประทับใจให้แก่ลูกค้าได้ ด้านการส่งเสริมการตลาดควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับส่วนลด หรือโปรโมชั่นพิเศษต่างๆ ให้ลูกค้าได้ทราบ ใช้การสร้างโฆษณา โดยใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร การโฆษณาจะเน้นในคุณภาพและโปรโมชั่นของผลิตภัณฑ์ของทางร้าน เพื่อช่วยดึงดูดลูกค้าให้สนใจ ทางด้านพนักงานและกระบวนการให้บริการนั้น พนักงานจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของร้านอาหาร ความสามารถในการด้านภาษา และการบริการที่มีคุณภาพที่ดี เพื่อตอบสนองความต้องการและให้ลูกค้าเกิดความประทับใจได้มากที่สุด และทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพนั้น ร้านอาหารจะต้องมีทำเลที่ตั้งที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก ร้านอาหารต้องมีความสะอาดทั้งภายในและภายนอกเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ลูกค้า รวมไปถึงบรรยากาศ แสงสว่าง ป้ายชื่อร้านควรแสดงชัดเจน และที่สำคัญคือความปลอดภัยต่อร่างกายและทรัพย์สินของลูกค้า

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรพิจารณาการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่



7. กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาและการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์อุไรวรรณ สุภานิตย์ ประธานควบคุมงานวิจัยที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการทำงานวิจัยฉบับนี้และได้สละเวลาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดทั้งให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมาจนทำให้วิจัยฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

ขอขอบพระคุณสถานประกอบการร้านอาหารบริเวณหาดอ่าวนาง และ สถานประกอบการที่เกี่ยวข้องที่ให้ข้อมูลและให้ความร่วมมือในการทำงานวิจัยฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณอาจารย์หลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยวทุกท่าน ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ให้คำแนะนำที่ดี อีกทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้และสามารถในการทำงานวิจัย จึงทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

8. เอกสารอ้างอิง

- [1.] กรมสถิติการท่องเที่ยวปี 2557
- [2.] ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. 2554. การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
- [3.] สุพรรณณี อินทร์แก้ว. 2551. การตลาดธุรกิจบริการเฉพาะอย่าง. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัท ธนาเพลส จำกัด
- [4.] พรพิศ พูนศรีสวัสดิ์. 2554. พฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ส่งผลต่อการประกอบการของร้านอาหารในถนนข้าวสาร : วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการประกอบการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- [5.] ดุจเดือน วงษ์กวน. 2553. ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของผู้บริโภคชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี : วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [6.] วลัยพรรณ นิมิพิเศษ (2556 : บทคัดย่อ) ปัจจัยที่ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารญี่ปุ่น.

การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอลี้เกา จังหวัดตรัง Tourism Management of Bo Hin Farmstay Community, Bo Hin Subdistrict, Sikao District, Trang Province.

จารวี บุญเทียม^{1,*}, มสารศรี แสงแก้ว² และเสวตฉัตร นาคะชาติ³

^{1,2,3} หลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

* ผู้รับผิดชอบบทความ จารวี บุญเทียม

E-mail address : Jarawee-cha@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอลี้เกา จังหวัดตรัง 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ โดยใช้วิธีการดำเนินงานวิจัยแบบผสมผสานในรูปแบบคู่ขนาน ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ และการวิจัยเชิงปริมาณใช้เครื่องมือแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ จำนวน 385 คน วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเป็นค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการศึกษพบว่า 1) การจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นของทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมในชุมชนเป็นโอกาสในการสร้างอาชีพเสริมแก่คนในชุมชน การจัดการกิจกรรมที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเป็นรายการนำเที่ยว 2 วัน 1 คืน 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในด้านผลิตภัณฑ์บริการ เนื่องจากเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของพื้นที่และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และด้านสิ่งแวดล้อมในการให้บริการเนื่องจากทัศนียภาพและภูมิทัศน์โดยรวมของชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์มีความสวยงาม

คำสำคัญ : การจัดการการท่องเที่ยว, ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว, ชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์

Abstract

The objectives of this research were 1) To study tourism management of Bo Hin Farmstay community. 2) To study satisfaction of tourist travelling to Bo Hin Farmstay community. The mixed method in rallel – data – base design this research were qualitative and quantitative. The qualitative research was in-depth interviews with sample population of 40 people;

stakeholders of tourism management. The quantitative research used questionnaires with 385 Thai tourists who traveled to Bo Hin Farmstay community. The statistical analysis was percentage and average. The study found that 1) the management of Bo Hin Farmstay community organized a variety of activities. They use unique natural and cultural resources in the community as an opportunity to build a career for people in the community. 2) The most tourists were satisfied with product services because of the unique feature of the area and interesting activities and environmental services. The scenery and landscape of Bo Hin Farmstay community are beautiful.

Keywords : Tourism management, Satisfaction of tourist, Bo Hin Farmstay community.

1. บทนำ

ด้วยสภาวะการแข่งขันในตลาดท่องเที่ยวโลก การก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและแนวโน้มการแข่งขันในอนาคตที่จะยิ่งทวีความเข้มข้นมากขึ้น ทำให้ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การกำหนดนโยบายและการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ช่วยสนับสนุนการส่งเสริมการตลาด การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งที่ผ่านมาการพัฒนาการท่องเที่ยวพบว่า การบริหารจัดการยังมีจุดอ่อน ข้อด้อยอยู่หลายประการ ได้แก่ ขาดการบูรณาการงบประมาณและการประสานงานทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวขาดทิศทางที่ชัดเจน บุคลากรขาดทักษะความรู้ด้านการจัดการ ภาษา ระบบการจัดการข้อมูลในการบริหารและการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ร่วมกับการมีกฎระเบียบที่ล้าสมัยไม่ทันต่อการแข่งขันและการเปิดเสรีด้านการท่องเที่ยว^[1]



จังหวัดตรังเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวที่อยู่ในภาคใต้ฝั่งตะวันตก เป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รู้จัก เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวอดนิมอีกเมืองหนึ่งในภาคใต้ของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เนื่องจากมีความสวยงามด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประเพณีที่หลากหลาย นอกจากนี้จังหวัดตรังยังได้รับการคัดเลือกจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้เป็นจังหวัดหนึ่งในแคมเปญ 12 เมืองต้องห้ามพลาด ในปี พ.ศ. 2558 ภายใต้แนวคิด ตรีงยุทธจักรความอร่อย ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวหลั่งไหลเข้ามาท่องเที่ยวยังจังหวัดตรังอย่างต่อเนื่อง นอกจากการท่องเที่ยวทางทะเลแล้วยังมีการท่องเที่ยวรูปแบบชุมชนที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวอีกด้วย^[1]

อำเภอสิเกาเป็นอำเภอที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทางทะเล ทรัพยากรป่าไม้และภูเขาที่อุดมสมบูรณ์ รวมไปถึงตำบลบ่อน้ำร้อน บ่อน้ำพุร้อนที่เป็นอีกหนึ่งแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนที่มีการจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นโฮมสเตย์แบบบูรณาการเป็นทั้งที่พักที่ใกล้ชิดธรรมชาติ เป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นวิสาหกิจชุมชนที่สร้างประโยชน์ให้กับชาวบ้านและผู้มาเยือน บ่อน้ำพุร้อนเกิดขึ้นจากการเล็งเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ระบบนิเวศวิถีประมงชายฝั่ง และวัฒนธรรมท้องถิ่น ถึงแม้ว่าชื่อจะเป็นพารมสเตย์แต่รูปแบบการบริการก็คือโฮมสเตย์ และยังได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยเมื่อปี พ.ศ. 2552 บ่อน้ำพุร้อนจึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของจังหวัดตรัง ที่มีกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวชุมชนซึ่งอาศัยฐานทรัพยากรในชุมชนคือ ป่าชายเลน แนวภูเขาทะเลและปะการังน้ำตื้น นอกจากนักท่องเที่ยวจะได้มาท่องเที่ยวพักผ่อน ชมธรรมชาติ ตกปลาและรับประทานอาหารทะเลสด ๆ แล้ว ยังมีโครงการธนาคารต้นกล้าภูเขาทะเลที่จะให้ผู้มาพักโฮมสเตย์ได้ทำกิจกรรมเก็บเมล็ดพันธุ์พันธุ์พืชมาฝากไว้กับธนาคารต้นกล้าภูเขาทะเล ซึ่งจะทำการเพาะพันธุ์และนำไปปลูกเพิ่มเติม นอกจากนี้บ่อน้ำพุร้อนยังเป็นแหล่งเรียนรู้ในหลาย ๆ ด้าน เช่น การเลี้ยงปลาในกระชัง การเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลน การปลูกป่าโกงกาง และการทำประมงพื้นบ้าน นับเป็นต้นแบบของชุมชนเข้มแข็งที่ดูแลกันเอง พึ่งพาตนเอง ทั้งยังสร้างงาน สร้างรายได้ จึงเป็นการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืน ที่ชุมชนอื่น ๆ สามารถนำไปปฏิบัติให้เห็นผลได้จริง^[2]

เนื่องด้วยพื้นที่ดังกล่าวมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อน้ำพุร้อน ตำบลบ่อน้ำร้อน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เพื่อให้ทราบถึงวิธีการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนที่ได้รับมาตรฐานของพื้นที่ และศึกษาถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวภายในชุมชนบ่อน้ำพุร้อน เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการให้ข้อเสนอแนะกับทางชุมชน นักวิชาการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคคลอื่น ๆ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

การศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อน้ำพุร้อนพารมสเตย์ ตำบลบ่อน้ำร้อน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าในประเด็นต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อน้ำพุร้อนพารมสเตย์ ตำบลบ่อน้ำร้อน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ่อน้ำพุร้อนพารมสเตย์ ตำบลบ่อน้ำร้อน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

3. วิธีการดำเนินงาน

3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อน้ำพุร้อนพารมสเตย์ ได้แก่ ผู้นำชุมชน หัวหน้ากลุ่มหน่วยงานภาครัฐ และประชาชน 2) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบ่อน้ำพุร้อนพารมสเตย์

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อน้ำพุร้อนพารมสเตย์ จำนวน 40 คน ได้แก่
 - ประธานวิสาหกิจเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจูด จำนวน 1 คน
 - คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจูด จำนวน 14 คน
 - ประธานและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจจักสานเตยปาหนันบ้านดูหนุ จำนวน 5 คน
 - กลุ่มผ้าบาติกสตรีบ้านพรุจูด จำนวน 2 คน
 - กลุ่มลูกโป่งบ้านพรุจูด จำนวน 2 คน
 - กลุ่มปลาเค็มกางมุ้ง จำนวน 2 คน
 - ผู้นำชุมชนและประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวน 11 คน
- 2) นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดตรัง จำนวน 1 คน
- 3) หัวหน้าสาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง จำนวน 1 คน
- 4) เจ้าหน้าที่งานประมงปฏิบัติงาน กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 7 (ตรัง) จำนวน 1 คน
- 5) หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อน้ำร้อน จำนวน 1 คน

2) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหิน
ฟาร์มสเตย์ จำนวน 385 คน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ผู้วิจัยใช้การ
คำนวณด้วยสูตรของ W.G. Cochran (อ้างถึงใน อีริวดี เอกะกุล, 2543)^[3]
เนื่องจากชุมชนบ่อหินไม่ทราบจำนวนสถิตินักท่องเที่ยวและไม่ทราบจำนวน
ประชากรที่แน่ชัด สามารถแสดงการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{P(1-P)Z^2}{E^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดตัวอย่าง

P แทน สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยกำลังสุ่ม .50

Z แทน ระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ Z มีค่า

เท่ากับ 1.96 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ระดับ .05)

E แทน ค่าความผิดพลาดสูงสุดที่เกิดขึ้น = .05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{(0.5)(1-.5)(1.96)^2}{(.05)^2}$$

$$n = 384.16$$

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานในแบบคู่ขนาน เครื่องมือที่
ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth
Interview) โดยแบ่งประเด็นการสัมภาษณ์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การจัดการองค์ประกอบการท่องเที่ยว โดยใช้หลักทฤษฎี
ของ (พยอม ธรรมบุตร, 2549)^[4] ซึ่งสามารถแสดงได้ดังนี้

1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)
2. ที่พักแรม (Accommodation)
3. แหล่งท่องเที่ยว (Attraction)
4. กิจกรรม (Activities)
5. บริการต่าง ๆ (Ancillary)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม
(Questionnaires) โดยสามารถแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบล
บ่อหิน อำเภอลิเกา จังหวัดตรัง ในประเด็นปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ
โดยใช้หลักทฤษฎีของ (จิตตินันท์ นันทไพบูลย์, 2551)^[5] ซึ่งสามารถแสดง
ได้ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์บริการ
2. ราคาค่าบริการ
3. สถานที่บริการ
4. การส่งเสริมและแนะนำบริการ
5. ผู้ให้บริการ
6. สภาพแวดล้อมของการบริการ

7. กระบวนการบริการ

ผู้วิจัยได้กำหนดระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อ
หิน อำเภอลิเกา จังหวัดตรัง ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

คะแนน 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปจากข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา
(Content Analysis)

3.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา
ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย มีเกณฑ์การประเมินโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีระดับความ
คิดเห็นในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีระดับความ
คิดเห็นในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีระดับความ
คิดเห็นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีระดับความ
คิดเห็นในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีระดับความ
คิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

4. ผลการศึกษา

การศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบล
บ่อหิน อำเภอลิเกา จังหวัดตรัง ผลการศึกษารูปดังนี้

4.1 การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน
อำเภอลิเกา จังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้แสดงผลการศึกษาออกเป็น 5 ประเด็น
ดังนี้

4.1.1 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

ชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ อำเภอลิเกา จังหวัดตรัง ตั้งอยู่ที่
145/1 หมู่ที่ 2 ตำบลบ่อหิน อำเภอลิเกา จังหวัดตรัง เป็นหมู่บ้านที่มีอาณา
เขตติดกับทะเลฝั่งอันดามัน ซึ่งสามารถเดินทางเข้าไปยังชุมชนบ่อหิน
ฟาร์มสเตย์ได้ 2 ช่องทางคือ 1) ทางบก และ 2) ทางน้ำ กรณีเดินทางเข้าถึง
โดยทางบก นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางโดยใช้ทางหลวงหมายเลข 4046
จากตัวเมืองตรังเพื่อเข้าสู่ตำบลบ่อหิน ระยะทางประมาณ 39 กิโลเมตร

จากนั้นเลี้ยวขวาสู่ทางหลวงชนบทตรงหมายเลข 2054 ระยะทางประมาณ 1.5 กิโลเมตร และเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ซอยบ่อหิน ระยะทางประมาณ 1.7 กิโลเมตร เพื่อเข้าสู่บ่อหินฟาร์มสเตย์ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ได้ง่าย เนื่องจากกระหว่างการเข้าถึงชุมชนนั้นมีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น ถนนคอนกรีต และป้ายบอกทางของกรมทางหลวงชนบทตลอดเส้นทาง โดยมีสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตรัง ร่วมกับหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อหินเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบและสนับสนุนให้แก่ชุมชน หากนักท่องเที่ยวเกิดการหลงทางชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์มีการจัดการการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวสามารถสอบถามข้อมูลเส้นทางได้โดยตรงผ่านโทรศัพท์มือถือของประธานวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจูด นอกจากนี้ยังมีการจัดการวางตำแหน่งพิกัดของชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ให้นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาเส้นทางในการเข้าถึงชุมชนโดยการเปิดระบบ Global Positioning System (GPS) เพื่อเข้ามายังชุมชนได้โดยง่าย กรณีเดินทางเข้าถึงทางเรือ นักท่องเที่ยวสามารถขึ้นเรือได้ที่ท่าเทียบเรือปากเมง ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 10 - 15 นาที และทำเทียบเรือสิเกา ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 30 - 40 นาที ซึ่งนักท่องเที่ยวจะต้องเช่าเรือเหมาลำ การเข้าถึงด้วยเส้นทางนี้ยังไม่มีเรือโดยสารประจำทางที่จะเดินทางเข้ามายังบ่อหินฟาร์มสเตย์ได้โดยตรงและไม่ใช่ที่นิยมในการเดินทาง หากนักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ทางบ่อหินฟาร์มสเตย์มีการจัดการเรือหางยาวไว้คอยบริการ ซึ่งเป็นของสมาชิกกลุ่มเรือ เป็นผู้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งมีการกำหนดอัตราค่าบริการเช่าเรือเหมาลำ ลำละ 800 บาท สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ 10 คน ในเรือมีเสื้อชูชีพเพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลของชุมชนให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยเป็นอย่างมาก

4.1.2 ด้านการมีที่พักแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

ชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์มีการจัดตั้งโฮมสเตย์ของชุมชน ที่พักแรมประกอบด้วยบ้านพัก 3 หลัง ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักค้างคืนได้ทั้งหมด 60 คน และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาทำกิจกรรมโดยไม่มีการพักค้างคืนได้ทั้งหมด 100 คน การจัดเตรียมสถานที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวจะมีกลุ่มแม่บ้านเป็นผู้ดูแลร่วมกับเจ้าของบ้าน ซึ่งมีการกำหนดอัตราค่าบริการในการเข้าพักคืนละ 150 บาทต่อคน ซึ่งทางกลุ่มจะมีการหักเงินปันผลเข้ากลุ่มร้อยละ 5 เพื่อนำมาเป็นเงินสำรองในการปรับปรุงหรือพัฒนาบ่อหินฟาร์มสเตย์และนำมาแบ่งให้กับกลุ่มแม่บ้าน 10 บาทต่อการซักชุดเครื่องนอน 1 ชุด จากนั้นเงินส่วนที่เหลือจะแบ่งให้กับเจ้าของบ้าน ส่วนการจัดการด้านอาหารและเครื่องดื่มมีผู้รับผิดชอบคือ กลุ่มแม่ครัว ซึ่งเป็นประชาชนในชุมชนบ่อหินโดยมีสมาชิกทั้งหมด 5 คนและมีผู้ช่วยเสริมอีก 5 คน สลับสับเปลี่ยนเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ด้านวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการประกอบอาหารเป็นวัตถุดิบที่ได้มาจากชุมชน เช่น ปลาที่เลี้ยงในกระชังหรือปลาที่ชาวประมง

นำมาขาย ซึ่งราคาอาหารจะขึ้นอยู่กับวัตถุดิบในรายการอาหารที่นักท่องเที่ยวต้องการ เช่น โปรแกรมนำเที่ยว 2 วัน 1 คืน ประกอบไปด้วยอาหารเช้า อาหารกลางวัน และอาหารเย็น อัตราค่าบริการคนละ 310 - 450 บาท โดยทางกลุ่มจะหักเงินปันผลเข้ากลุ่มร้อยละ 5 เพื่อนำมาเป็นเงินสำรองในการปรับปรุงหรือพัฒนาบ่อหินฟาร์มสเตย์ ด้านการจัดการรับรองที่พักสามารถจองได้โดยตรงผ่านโทรศัพท์มือถือของคุณบรรจง นฤพรเมธี หรือสามารถจองผ่าน Facebook ได้ที่บ่อหินฟาร์มสเตย์ วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจูด บ่อหินฟาร์มสเตย์เป็นฟาร์มสเตย์ที่เน้นการอนุรักษ์ การเรียนรู้ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล จึงมีการจัดการคัดสรรนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาพัก โดยจะมุ่งเน้นนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเพื่อเรียนรู้มากกว่านักท่องเที่ยวที่มาเพื่อสังสรรค์ ด้านความปลอดภัยในที่พักแรมบ่อหินฟาร์มสเตย์มีความปลอดภัยเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีการจัดการติดตั้งกล้อง Closed-circuit television (CCTV) และมีชาวบ้านช่วยกันดูแลความปลอดภัย นับเป็นสิ่งที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวที่มาพักได้มากยิ่งขึ้น มีการดูแลความปลอดภัยของคนในชุมชนคืออาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ประกอบกับบ่อหินฟาร์มสเตย์ได้รับรางวัลมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยและรางวัลกินรี ซึ่งมีผลดีต่อชุมชนเป็นอย่างมากทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาศักยภาพการจัดการรูปแบบการให้บริการสถานที่พักที่ดี เช่น ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน ที่พักมีความสะอาด มีห้องอาบน้ำที่สะอาดและมิดชิด มีมุมพักผ่อนภายในบ้านไว้คอยบริการแก่นักท่องเที่ยว และด้านการจัดการกำจัดขยะของฟาร์มสเตย์มีการคัดแยกประเภทขยะ เช่น ขยะรีไซเคิล สามารถนำไปขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าภายในชุมชน ขยะมูลฝอย สามารถนำไปทำเป็นน้ำหมักชีวภาพ และขยะทั่วไป นำไปทิ้งที่เตาเผาขยะของตำบล ซึ่งมีนายรุต อดุลกลับ เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวที่มาพักจึงเป็นผู้มีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมจากการประชาสัมพันธ์ของทางชุมชนในการช่วยกันแยกขยะและไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ ซึ่งทำให้ไม่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ

4.1.3 ด้านแหล่งท่องเที่ยว

บ่อหินฟาร์มสเตย์มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ คือ บ่อน้ำพุร้อนเค็มกลางป่าชายเลน หาดเก็บบะวัน อ่าวบุญคง เกาะหลอ หลอ วิถีชุมชนการทำประมงชายฝั่งด้านการจัดการดูแลทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวมีการจัดการโดยสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจูดร่วมกับคนในชุมชนช่วยกันสอดส่องดูแล เช่น การไม่ทิ้งขยะในชุมชน การทำการประมงแบบยั่งยืน มีการประชุมปรึกษาหารือกันทุก ๆ สัปดาห์ เพื่อสรุปผลการปฏิบัติงานและหาแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงการบริการในเดือนถัดไป ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมได้ การพักผ่อนจะมีการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวเพื่อสร้างจิตสำนึกให้เกิดความรัก ความหวงแหนต่อสิ่งแวดล้อม การจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 100 คนต่อวัน เพื่อไม่ให้ทรัพยากรเสื่อมโทรมและง่ายต่อการดูแลนักท่องเที่ยว มีการณรงค์การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน โดยการปลูกหญ้าทะเล ปลูกป่าชายเลน การทำธนาคารปูม้า และ

การจัดทำเส้นทางการศึกษาทางธรรมชาติ เพื่อเป็นการฟื้นฟูทรัพยากรและเป็นแหล่งอาหารของสัตว์น้ำ ในอนาคตชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์จะมีการปรับภูมิทัศน์ของชุมชนเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติได้ด้วยตนเอง ชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี ช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดในการท่องเที่ยวคือเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน เนื่องจากเป็นช่วงที่มีสภาพอากาศดี ไม่มีมรสุมและคลื่นลมแรง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการโปรแกรมการท่องเที่ยวของบ่อหินฟาร์มสเตย์ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับสภาพอากาศ ซึ่งบ่อหินฟาร์มสเตย์แบ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลออกเป็น 2 โซน คือ โซนด้านใน ประกอบด้วย บ่อน้ำพุร้อนเค็มกลางป่าชายเลน เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน และหาดเก็บทะวัน และโซนด้านนอกประกอบด้วย เกาะหลอ หลอ อ่าวบุญคง หาดหลังเมง เป็นต้น

4.1.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

บ่อหินฟาร์มสเตย์มีการจัดการด้านกิจกรรมที่หลากหลาย กิจกรรมที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวคือ การปลูกหญ้าทะเล การปลูกป่าชายเลน และการล่องเรือศึกษากระเบนในเขต การจัดการด้านกิจกรรมมีการประชุมของคณะกรรมการในการจัดทำกิจกรรมเหล่านี้ขึ้น ในแต่ละกิจกรรมสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 100 คน หากมีจำนวนนักท่องเที่ยวเกิน 100 คน ทางบ่อหินฟาร์มสเตย์มีการจัดการโดยการแบ่งฐานการเรียนรู้ให้นักท่องเที่ยวได้หมุนเวียนเรียนรู้ในการทำกิจกรรม ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมจะรวมอยู่ในโปรแกรม 2 วัน 1 คืน ราคา 650 บาทต่อคน และปัญหาที่พบในการดำเนินกิจกรรมคือ การปลูกหญ้าทะเล เนื่องจากการปลูกหญ้าทะเลจะต้องปลูกในช่วงน้ำลงเท่านั้น การจัดการกิจกรรมแต่ละกิจกรรมก่อให้เกิดผลดีแก่ชุมชนเป็นอย่างมาก เช่น ด้านเศรษฐกิจ เป็นการช่วยกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน เนื่องจากการเข้ามาของนักท่องเที่ยวจะมีการใช้จ่ายซื้อของภายในชุมชนและการใช้บริการของบ่อหินฟาร์มสเตย์ในแต่ละครั้งจะมีการแบ่งปันเงินไปให้กับครอบครัวที่เข้ามาช่วยเหลือ เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนจากการประกอบอาชีพหลัก ด้านสังคม การสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมอาชีพให้กับคนในชุมชน โดยไม่ต้องให้คนในชุมชนออกไปทำงานนอกพื้นที่ ทำให้คนรุ่นหลังเห็นความสำคัญของชุมชนตนเองเกิดความรักและความหวงแหนในชุมชน และด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้คนในชุมชนเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

4.1.5 ด้านบริการเบ็ดเตล็ดทั้งหมดที่มีให้นักท่องเที่ยว

ภายในชุมชนมีการจัดการด้านบริการเบ็ดเตล็ดและจุดอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ สัญญาณโทรศัพท์ สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ธนาคาร ร้านค้า ร้านอาหาร ห้องน้ำสาธารณะ และสถานบริการน้ำมัน แต่ด้านสัญญาณ Wi - Fi ภายในชุมชนยังไม่มีบริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งบ่อหินฟาร์มสเตย์มองจุดอ่อนในเรื่องสัญญาณ Wi - Fi ให้เป็นโอกาส เนื่องจากทางชุมชนอยากให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาได้พักผ่อนอย่างเต็มที่ ได้สัมผัสกับธรรมชาติและวิถีชีวิตแบบชนบทอย่างแท้จริง

ส่วนศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของชุมชนยังไม่มีมีการจัดการอย่างเป็นรูปธรรม แต่จะใช้สถานที่บ่อหินฟาร์มสเตย์เป็นที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจึงสามารถสอบถามข้อมูลผ่านทางโทรศัพท์และสามารถเข้ามาสอบถามข้อมูลโดยตรงได้ที่บ่อหินฟาร์มสเตย์ ชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์มีทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาสนับสนุนในการพัฒนาอยู่เสมอ และสิ่งที่ควรปรับปรุงคือ เพิ่มแสงสว่างตลอดเส้นทางที่เข้าไปยังชุมชน มีการเสนอกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการเข้ามาสนับสนุนเรื่องของงบประมาณ เพื่อพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน

4.2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ซึ่งสามารถปรากฏผลดังนี้

จากการสำรวจพบว่านักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการบ่อหินฟาร์มสเตย์จำนวน 385 คน พบว่าเป็นนักท่องเที่ยวเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีสถานภาพโสดมากที่สุด ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นนักเรียนนักศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 10,000 บาท นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวที่ชุมชนมาก่อนและเป็นนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้มากที่สุด สถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุดคือ บ่อหินฟาร์มสเตย์ มีวัตถุประสงค์ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการร้านอาหารของบ่อหินฟาร์มสเตย์ นิยมเลือกทำกิจกรรมล่องเรือไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและซื้อผลิตภัณฑ์จากสาหร่ายแพนหางมากที่สุด ผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวเป็นเพื่อนของนักท่องเที่ยว และนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวกับเพื่อนมากที่สุด มักจะเดินทางมาเป็นคณะจำนวน 20 คนขึ้นไป ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจะเป็นช่วงวันหยุด (เสาร์ - อาทิตย์) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รู้จักบ่อหินฟาร์มสเตย์จากเพื่อน นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัวและนักท่องเที่ยวนับว่าส่วนใหญ่จะกลับมาใช้บริการบ่อหินฟาร์มสเตย์อีกครั้ง

ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ แสดงผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความ พึงพอใจ
- ด้านผลิตภัณฑ์บริการ	4.31	มาก
- ด้านราคาค่าบริการ	4.07	มาก
- ด้านสถานที่บริการ	4.12	มาก
- ด้านการส่งเสริมและแนะนำบริการ	3.76	มาก
- ด้านผู้ให้บริการ	4.27	มาก
- ด้านสภาพแวดล้อมของการบริการ	4.19	มาก
- ด้านกระบวนการบริการ	4.29	มาก
รวม	4.14	มาก

ตารางที่ 1 สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง (ต่อ)

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความ พึงพอใจ
- ความเป็นเอกลักษณ์และน่าสนใจของ สินค้าที่ระลึกของชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์	3.33	ปานกลาง
รวม	4.31	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ในด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์บริการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือด้านกระบวนการบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และด้านการส่งเสริมและแนะนำบริการน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) ตามลำดับรายละเอียดของแต่ละด้านแสดงรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ด้านผลิตภัณฑ์บริการ

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อด้านผลิตภัณฑ์บริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความ พึงพอใจ
- ภาพลักษณ์และชื่อเสียงชุมชนบ่อหิน ฟาร์มสเตย์	4.49	มาก
- ความหลากหลายของทรัพยากรการ ท่องเที่ยวภายในชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์	4.64	มาก
- ความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนบ่อหิน ฟาร์มสเตย์	4.49	มาก
- กิจกรรมทางการท่องเที่ยวของชุมชน บ่อหินฟาร์มสเตย์มีความเหมาะสม	4.42	มาก
- การบริการที่พักแรมของชุมชนบ่อหิน ฟาร์มสเตย์มีความเหมาะสม	4.50	มาก
- การบริการอาหารและเครื่องดื่มของ ชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์มีความเหมาะสม	4.29	มาก

จากตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อด้านผลิตภัณฑ์บริการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยภาพรวมเท่ากับ ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณา

ประเด็นย่อยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมาคือการบริการที่พักแรมของชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) และความเป็นเอกลักษณ์และน่าสนใจของสินค้าที่ระลึกของชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) ตามลำดับ

4.2.2 ด้านราคาค่าบริการ

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อด้านราคาค่าบริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความ พึงพอใจ
- ความเหมาะสมและคุ้มค่าของราคา ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	4.23	มาก
- ความเหมาะสมและคุ้มค่ากับค่าที่พัก	4.20	มาก
- ความเหมาะสมและคุ้มค่ากับราคา อาหารค่าบริการ	4.15	มาก
- ความเหมาะสมและคุ้มค่ากับราคาของที่ ระลึก	3.88	มาก
- มีการแสดงราคาที่ชัดเจน	3.89	มาก
รวม	4.07	มาก

จากตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อด้านราคาค่าบริการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยภาพรวมเท่ากับ ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจในความเหมาะสมและคุ้มค่าของราคาค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาคือความเหมาะสมและคุ้มค่ากับค่าที่พักอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) และความเหมาะสมและคุ้มค่ากับราคาของที่ระลึกน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ

4.2.3 ด้านสถานที่บริการ

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อด้านสถานที่บริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความ พึงพอใจ
- ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ เช่น ตั้งใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยว	4.28	มาก
- ความสะดวกในการเข้าถึงชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์	4.13	มาก
- มีจุดอำนวยความสะดวกและจุดให้บริการอย่างทั่วถึงและเพียงพอ	3.95	มาก
รวม	4.12	มาก

จากตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อด้านสถานที่บริการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยภาพรวมเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.12) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อความเหมาะสมของสถานที่ตั้งชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28) รองลงมาคือความสะดวกในการเข้าถึงชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13) และมีจุดอำนวยความสะดวกและจุดให้บริการอย่างทั่วถึงเพียงพอที่น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95) ตามลำดับ

4.2.4 ด้านการส่งเสริมและแนะนำบริการ

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการส่งเสริมและแนะนำบริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความ พึงพอใจ
- การโฆษณาผ่านรายการโทรทัศน์	3.56	มาก
- การโฆษณาผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต	3.75	มาก
- การใช้ส่วนลดหรืออัตราพิเศษ	3.78	มาก
- การจัดทำนิตยสาร / แผ่นพับ / โปสเตอร์ / วารสารทางการท่องเที่ยว	3.77	มาก
- การได้รับคำแนะนำจากเพื่อน	3.92	มาก
รวม	3.76	มาก

จากตารางที่ 5 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการส่งเสริมและแนะนำบริการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง มีความคิดเห็นอยู่

ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยภาพรวมเท่ากับ ($\bar{X}$ = 3.76) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า การได้รับคำแนะนำจากเพื่อนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.92) รองลงมาคือการใช้ส่วนลดหรืออัตราพิเศษอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.78) การจัดทำนิตยสาร / แผ่นพับ / โปสเตอร์ / วารสารทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.77) การโฆษณาผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับ ($\bar{X}$ = 3.75) และการโฆษณาผ่านรายการโทรทัศน์น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.56) ตามลำดับ

4.2.5 ด้านผู้ให้บริการ

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อด้านผู้ให้บริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความ พึงพอใจ
- ความสามารถด้านการให้ข้อมูลความรู้แก่นักท่องเที่ยว	4.20	มาก
- ความสุภาพในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว	4.37	มาก
- ความเพียงพอของจำนวนผู้ให้บริการ	4.15	มาก
- การดูแลและเอาใจใส่นักท่องเที่ยว	4.36	มาก
รวม	4.27	มาก

จากตารางที่ 6 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อด้านผู้ให้บริการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยภาพรวมเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.27) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อความสุภาพในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.37) รองลงมาคือ การดูแลและเอาใจใส่นักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.36) ความสามารถด้านการให้ข้อมูลความรู้แก่นักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.20) และความเพียงพอของจำนวนผู้ให้บริการน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15) ตามลำดับ

4.2.6 ด้านสภาพแวดล้อมของการบริการ

ตารางที่ 7 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อด้านสภาพแวดล้อมของการบริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความ พึงพอใจ
- ทัศนียภาพและภูมิทัศน์โดยรวมของชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์	4.37	มาก
- ป้ายให้ข้อมูลความรู้มีความเหมาะสม	4.11	มาก
- การจัดการความปลอดภัยและการดูแลความสะอาดในพื้นที่	4.15	มาก
	4.14	มาก

- ความเหมาะสมและเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ เช่น ห้องน้ำ ที่จอดรถ	4.19	มาก
- สถานที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เหมาะสม		
รวม	4.19	มาก

จากตารางที่ 7 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อด้านสภาพแวดล้อมของการบริการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยภาพรวมเท่ากับ ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อทัศนียภาพและภูมิทัศน์โดยรวมของชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาคือสถานที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) และป้ายให้ข้อมูลความรู้มีความเหมาะสมน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) ตามลำดับ

4.2.7 ด้านกระบวนการบริการ

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อด้านกระบวนการบริการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความพึงพอใจ
- การให้บริการมีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนและเข้าใจง่าย	4.30	มาก
- กระบวนการให้บริการมีความรวดเร็วและถูกต้อง	4.32	มาก
- ความพร้อมของอุปกรณ์ในการให้บริการ	4.27	มาก
- การอำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาในการให้บริการ	4.27	มาก
รวม	4.29	มาก

จากตารางที่ 8 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อด้านกระบวนการบริการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยภาพรวมเท่ากับ ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อกระบวนการให้บริการมีความรวดเร็วและถูกต้องมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมาคือการให้บริการมีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนและเข้าใจง่ายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) ความพร้อมของอุปกรณ์ในการให้บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และการอำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาในการให้บริการน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) ตามลำดับ

5. อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง จะเห็นได้ว่าชุมชนมีการจัดการทางการท่องเที่ยวโดยมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการ การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นของทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมในชุมชนเป็นโอกาสในการสร้างอาชีพเสริมแก่คนในชุมชน การสร้างจิตสำนึกการท่องเที่ยวที่เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมให้แก่นักท่องเที่ยว ชุมชนมีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาชุมชน เป็นชุมชนที่เข้มแข็งพร้อมที่จะให้บริการนักท่องเที่ยว และมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาให้การสนับสนุนชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสรี พงศ์พิศ (อ้างถึงใน ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และอุทิศ สังขรัตน์, 2555)^[6] ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตลุ่มทะเลสาบสงขลา อธิบายแนวคิดวิสาหกิจชุมชนว่า วิสาหกิจชุมชนเป็นแนวคิดที่มุ่งแปรรูปผลผลิตตามธรรมชาติ หรือสร้างผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ โดยครอบครัวในชุมชน โดยองค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อการบริโภคและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน โดยมีหลักการคิดที่สำคัญ คือ สร้างความหลากหลายของผลผลิตและผลิตภัณฑ์ในชุมชน เพื่อการบริโภคแบบพึ่งพาตนเอง ลดรายจ่ายให้ครอบครัว สร้างเสริมสุขภาพอนามัยที่ดีให้ตนเอง และมีคุณธรรมรับผิดชอบต่อสมาชิกคนอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมในชุมชน ไม่เห็นแก่ประโยชน์ด้านกำไรสูงสุดและเอาเปรียบผู้บริโภค และสอดคล้องกับ ศรีปริญญา ธูปกระจ่าง (อ้างถึงใน วชิรวัชร งามละม่อม, 2558)^[7] ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชนว่า องค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชนที่นับได้ว่าเป็นวิสาหกิจชุมชนควรมีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ คือ 1) เป็นกิจการของชุมชนที่ประกอบกิจการด้านการผลิต บริการ และอื่น ๆ 2) ทุนในการดำเนินงานจะใช้ทั้งทุนภายนอกและทุนของชุมชน 3) เป็นกิจการที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน 4) เป็นกิจการที่เน้นการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ 5) เป็นกิจการที่เน้นการบริหารจัดการโดยคณะบุคคลในชุมชน 6) เป้าหมายของกิจการเพื่อการพึ่งตนเองและเป็นการสร้างรายได้ 7) ผลการดำเนินกิจกรรมส่งผลประโยชน์แก่ชุมชน และยังคงสอดคล้องกับกุลวดี ละม้ายเงิน (2552)^[8] อธิบายถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวว่า การท่องเที่ยวจะประสบผลสำเร็จได้นั้น แหล่งท่องเที่ยวควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความดึงดูดใจ (Attraction) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) ที่พัก (Accommodation) และกิจกรรม (Activity)

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ในด้าน

ผลิตภัณฑ์บริการมากที่สุดในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือด้านกระบวนการบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และด้านการส่งเสริมและแนะนำบริการน้อยที่สุดในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านการส่งเสริมและแนะนำบริการอยู่ในลำดับสุดท้าย เนื่องจากบ่อหินหินฟาร์มสเตย์ยังขาดการจัดการการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมและการแนะนำบริการ ซึ่งสอดคล้องกับเลิศพร ภาระสกุล (2555)^[9] ได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวว่าเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะผลิตภัณฑ์ส่วนมากเป็นการบริการซึ่งจับต้องไม่ได้และไม่เน่าเสียได้ นอกจากนี้การวัดความพึงพอใจต่อมิติทางด้านความรู้สึกต่อการบริการ เช่น ความเอื้ออาทร ความมีชื่อเสียงยังทำได้ยากกว่าการวัดความพึงพอใจต่อสภาพทางกายภาพ เช่น ความรวดเร็วในการให้บริการหรือความถูกต้องของการบริการ และการวัดความพึงพอใจต่อมิติหลายมิติที่จะส่งผลต่อความพึงพอใจโดยรวม เนื่องจากผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่างที่สุดประสานกัน การวัดความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจึงต้องเริ่มจากการระบุถึงองค์ประกอบแต่ละอย่างของผลิตภัณฑ์และวัดความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวมีต่อองค์ประกอบ และคณะ เช่น ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

6.1.1 ควรพัฒนาปรับปรุงแสงสว่างบนเส้นทางเดินเท้าไปยังชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์

6.1.2 ควรมีการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น และการสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเตยปาหนันบ้านคุดหนุ กลุ่มปลาเค็มกางมุ้ง กลุ่มเลิกเป่าบ้านพรุจูด กลุ่มผ้าบาติกสตรีบ้านพรุจูด และกลุ่มพื้นฟูและพัฒนาเชิงอนุรักษ์ประมงพื้นบ้าน เช่น การสนับสนุนงบประมาณและการจัดให้มีการรวมกลุ่มเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

6.1.3 ควรจัดให้มีการดูแลบ่อน้ำที่เป็นต้นกำเนิดของตำบลบ่อหิน เช่น การจัดทำป้ายสื่อความหมายให้แก่นักท่องเที่ยว

6.1.4 ควรจัดการฝึกอบรมให้แก่ผู้ให้บริการ เพื่อเพิ่มศักยภาพการให้บริการที่มีมาตรฐานในระดับเดียวกัน

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาการเรื่องการมีส่วนร่วมของชาวบ้านเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

6.2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

7. กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาและการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย และอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยวทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำในการทำวิจัยฉบับนี้ และได้สละเวลาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ท่านผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้สละเวลาให้กับการตรวจสอบความเหมาะสม รวมทั้งข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่องานวิจัย

ขอขอบพระคุณ ประธานวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจูด และสมาชิกทุกท่าน ชาวบ้านตำบลบ่อหิน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักท่องเที่ยว ที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัยครั้งนี้จนเสร็จสมบูรณ์

คุณความดีและประโยชน์อันพึงเกิดจากวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้บิดา มารดา ครอบครัว และเพื่อน ๆ ที่คอยห่วงใย และให้กำลังใจในการเขียนวิจัยนี้อยู่ตลอดเวลา จึงขอน้อมระลึกถึงพระคุณอันหาที่สุดมิได้

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2558–2560. สืบค้น 14 มกราคม 2559, จาก http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7114
- [2] สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ. (2555). วิสาหกิจชุมชนกับการปกครองเข้มแข็งที่ “บ่อหิน”. สืบค้น 14 มกราคม 2559, จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/16660.html>
- [3] ธีรวิทย์ เอกกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- [4] พยอ ธรรมบุตร. (2549). เอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [5] จิตตินันท์ นันทไพบูลย์. (2551). จิตวิทยาการบริการ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ด ยูเคชั่น.
- [6] ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และอุทิศ สังขรัตน์ (2556). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตกลุ่มทะเลสาบสงขลา. (รายงานการวิจัย) ภาควิชาสัตวศาสตร์ วนศาสตร์ และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- [7] วชิรวัชร งานละม่อม. (2558). แนวคิดวิสาหกิจชุมชน



องค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชน. (รายงานผลการวิจัย) สืบค้น

20 สิงหาคม 2559, จาก [http://learningofpublic.](http://learningofpublic.blogspot.com/2015/10/blog-post_90.html)

[blogspot.com/2015/10/blog-post_90.html](http://learningofpublic.blogspot.com/2015/10/blog-post_90.html).

- [8] กุลวดี ละม้ายจีน. (2559). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา
วัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. สืบค้น 12 สิงหาคม 2559,
จาก [http://www.human.ubru.ac.th/2010/images/](http://www.human.ubru.ac.th/2010/images/educationdocument/aj.kulawadee/(2552).pdf)
[educationdocument/aj.kulawadee/\(2552\).pdf](http://www.human.ubru.ac.th/2010/images/educationdocument/aj.kulawadee/(2552).pdf).
- [9] เลิศพร ภาระสกุล. (2555). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สาขาคหกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์การอาหาร

ประสิทธิภาพของเครื่องบรรจุนมและการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีระหว่างเก็บรักษา :

กรณีศึกษา สหกรณ์โคนมพัทลุงจำกัด

Effectiveness of Milk Packing Machine and the Changing of Weight of UHT Milk Product during Storage : Case Study at Phatthalung Dairy Cooperative Limited

ภัทราภรณ์ หนูคง^{1*} ผกามาส ปุรินทรภิบาล¹ชริน บุญยะเดช² ธเนศ เต็มราม² สุดลาภา เทพทอง²
ทง ทองตั้ง² ดำรัส หนูหลง²และ สุรศักดิ์ คชภักดี³

¹หลักสูตรรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช 80240

²สหกรณ์โคนมพัทลุงจำกัด35/1 ตำบล นาท่อม อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000

³มหาวิทยาลัยทักษิณ ตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 93210

* ผู้เขียนผู้รับผิดชอบบทความ (Corresponding author)

E-mailaddress: pakamart.p@rmuts.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาประสิทธิภาพของเครื่องบรรจุนมยูเอชทีของสหกรณ์โคนมพัทลุง จำกัด จำนวน สอง เครื่อง พบว่าน้ำหนักต่อกล่องของนมยูเอชทีที่บรรจุโดยเครื่องที่หนึ่ง (L1) มีค่า 218.07 กรัม ซึ่งน้อยกว่าของนมยูเอชทีที่บรรจุโดยเครื่องที่สอง (L2) (218.68 กรัม) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ดังนั้น เครื่องบรรจุ L1 และ L2 จึงมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 95.84 และ 95.58 ตามลำดับ ระหว่างการเก็บรักษาที่ 25 องศาเซลเซียส เวลา 12 สัปดาห์ น้ำหนักต่อกล่องของนมยูเอชที ลดลงจากเดิมเพียง 0.17 กรัม (ร้อยละ 0.08) การเปลี่ยนแปลงคุณภาพของผลิตภัณฑ์นมยูเอชที เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส เวลา 10 เดือน พบว่า น้ามนเปลี่ยนจากสีขาว เป็น สีขาวอมน้ำตาล ความเป็นกรด-ด่าง ปริมาตร และน้ำหนักน้ามนลดลง แต่ของแข็งทั้งหมดที่ละลายน้ำได้ไม่เปลี่ยนแปลง ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อขจัดความเสี่ยงของนมที่ปริมาตรไม่เป็นไปตามข้อกำหนดบนฉลาก(200 มิลลิลิตร) สหกรณ์โคนมพัทลุง จำกัด ได้ปรับปรุงเวลาของการจัดเก็บผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีในคลังสินค้า ไม่เกิน แปด เดือน

คำสำคัญ: เครื่องบรรจุนมยูเอชที ประสิทธิภาพ น้ำหนัก

Abstract

This research was to study the effectiveness of milk packing machine by two number of machines at Phatthalung

Dairy Cooperative Limited. The result showed that the weight of UHT milk products, packed by machine number 1 (L1) was significantly lighter than those packed by machine number 2 (L2) (218.07 and 218.68 g/box respectively, $p \leq 0.05$). Therefore, the effectiveness of L1 and L2 milk packing machines was 95.84% and 95.58%, respectively. During storage at 25 °C for twelve weeks, the weight of these products was slightly reduced (0.17 g or 0.08%). Quality of UHT milk products, stored at 25 °C for 10 months presented that milk 's color had changed from white to light brown, acid-base , volume and weight of milk were also decreased but dissolved total solid was invariable. By this result, to eliminate the risk of milk volume that lower than the recommendation on packaging label (200 mL), the Phatthalung Dairy Cooperative Limited improved the storage time of UHT milk products in warehouse ≤ 8 months.

Keywords: UHT milk packing machine, Effectiveness, Weight

1. บทนำ

นมยูเอชที (Ultra heat treatment, UHT) เป็นนมที่ผ่านกรรมวิธีทำให้เป็นเนื้อเดียวกันแล้ว ฆ่าเชื้อด้วยความร้อนที่อุณหภูมิไม่ต่ำกว่า 133 องศาเซลเซียสไม่น้อยกว่าหนึ่งวินาที และบรรจุในภาชนะและในสถานะที่

ปราศจากเชื้อ (ราชกิจจานุเบกษา, 2556) นมยูเอชทียังคงรักษากลิ่น สีส รส ของน้ำนมธรรมชาติไว้ได้ดี สูญเสียคุณค่าของอาหารน้อย และสามารถเก็บ ไว้ได้นาน แต่ปัญหาของผลิตภัณฑ์นมยูเอชที ได้แก่ น้ำนมมีรสเปรี้ยว มีสี เหลือง มีตะกอนสีขาว มีลักษณะเหนียวข้น กลิ่นเหม็น (ไทยรัฐออนไลน์ ,2559; ข้าวทั่วไทย,2558) Stoeckel(2016) รายงานว่า การเสื่อมเสียของ นมยูเอชทีระหว่างการเก็บรักษามีสาเหตุจากกิจกรรมของเอนไซม์ย่อยสลาย โปรตีน (residual proteolytic activity) โดยเอนไซม์ดังกล่าวได้จาก แบคทีเรียสายพันธุ์ *Pseudomonas* ที่อยู่ในน้ำนมดิบก่อนเข้าสู่ กระบวนการแปรรูป Topou et al.,(2006) รายงานว่า เมื่อนำน้ำนมดิบ คุณภาพต่ำมาแปรรูปเป็นนมยูเอชที โดยใช้อุณหภูมิ 145 องศาเซลเซียส นานสี่วินาที และเก็บไว้ที่ อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 180 วัน พบว่านมยูเอชทีดังกล่าวมีรสขมหลังจากการเก็บรักษา เป็นเวลานาน 60 วัน และพบการเป็นเจล(gelation) ภายหลังการเก็บรักษา เป็น ระยะเวลา 150 วัน รวมทั้งพบกิจกรรมของเอนไซม์ proteinase สูงกว่านม ยูเอชทีที่ได้จากน้ำนมคุณภาพดี ปัจจุบันในอุตสาหกรรมการผลิตนมยูเอชที มีการใช้เครื่องตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีที่เรียกว่า อิเล็กเท สเตอร์ (Electester) ช่วยในการตรวจสอบและคัดแยกนมดีออกจากนมเสีย โดยไม่ต้องเปิดกล่อง แต่เครื่องมือดังกล่าวต้องนำเข้าจากต่างประเทศและมี ราคาสูงประมาณสามล้านบาทต่อเครื่อง ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาคุณภาพ ของนมยูเอชทีในระหว่าง การเก็บรักษาด้วยการบันทึกตรวจติดตามน้ำหนัก ที่เป็นเครื่องมือพื้นฐานอย่างง่ายในการควบคุมคุณภาพ(ผกามาส,2558)ควร เป็นแนวทางที่นำมาใช้ในการศึกษาผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีของสหกรณ์โคนม พัทลุง จำกัด

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของเครื่องบรรจุนมและการ เปลี่ยนแปลงน้ำหนักของผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีในระหว่างเก็บรักษา

3.วิธีการดำเนินงาน

3.1. การศึกษาประสิทธิภาพเครื่องบรรจุนมยูเอชที

การศึกษานี้ใช้ผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีในโครงการนมโรงเรียน ของสหกรณ์โคนมพัทลุง บรรจุด้วยเครื่องบรรจุจำนวนสองเครื่อง คือ เครื่อง บรรจุ L1 และ เครื่องบรรจุ L2 วางแผนการทดลองแบบเปรียบเทียบ ตัวอย่างคู่ (Independent Sample T-test) ที่ระดับความเชื่อมั่น $p < 0.05$ และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตามหลักการทางสถิติ (Steel and Torries, 1980) สุ่มตัวอย่างนมยูเอชทีที่ผลิตได้จากเครื่อง บรรจุที่หนึ่ง (L1) และเครื่องบรรจุที่สอง (L2) เครื่องละ 36 กล่อง จำนวน สาม ข้าง รวมตัวอย่างนมยูเอชทีจากแต่ละเครื่อง จำนวน 108 กล่อง และ ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 216 ตัวอย่าง ซึ่งน้ำหนักนมยูเอชทีแต่ละ กล่องด้วยเครื่องชั่ง Sartorius ทศนิยมสองตำแหน่ง นำข้อมูลน้ำหนักไป

วิเคราะห์ด้วย t-test for independent samples การทดสอบแบบสอง ทาง ที่ระดับความเชื่อมั่น $p < 0.05$ (Steel and Torries, 1980)

3.2.การศึกษาการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักนมยูเอชทีในระหว่างเก็บ รักษา

3.2.1.การศึกษาการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของนมยูเอชทีที่บรรจุ ในบรรจุภัณฑ์ต่างชนิดกันในระหว่างเก็บรักษาที่เวลาสี่สัปดาห์

ทำการศึกษา มิถุนายน พ.ศ. 2558- กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ผลิตภัณฑ์นมยูเอชที ได้ทำการวิเคราะห์ ค่า L^* ค่า a^* ค่า b^* ด้วย เครื่องวัดค่าสี ของ Hunter Lab รุ่น Hunter lab Ultra Scan vis ค่า ความเป็นกรด-ด่าง ด้วยเครื่อง pH meter ของ METTLER TOLED รุ่น Seven Easy และค่า ปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายน้ำได้($^{\circ}$ Brix) ของ ATOGO รุ่น E series เก็บตัวอย่างนมยูเอชที จำนวน 36 กล่อง ใน บรรจุภัณฑ์ ต่างกัน สองชนิด คือ บรรจุภัณฑ์นมโรงเรียน ชนิดที่ หนึ่ง และ ชนิดที่ สอง (แตกต่างกันที่ลวดลายของการ์ตูนบนกล่อง) ซึ่งน้ำหนัก นมยูเอชที ด้วยเครื่องชั่ง Sartorius ทศนิยมสองตำแหน่ง บันทึกน้ำหนัก ติดต่อกันเป็นเวลาสี่สัปดาห์ โดยเก็บไว้ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส ตลอด การทดลอง นำข้อมูลน้ำหนักนมยูเอชทีในแต่ละสัปดาห์ มาวิเคราะห์ความ แปรปรวน (Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยของ น้ำหนักในแต่ละสัปดาห์ด้วยวิธีTurkey (Steel and Torries, 1980)

3.2.2.การศึกษาการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของนมยูเอชทีที่บรรจุ ในบรรจุภัณฑ์นมโรงเรียนในระหว่างเก็บรักษาที่เวลา 12 สัปดาห์

เก็บตัวอย่างนมยูเอชทีที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์นมโรงเรียน จำนวน 108 กล่อง ซึ่งน้ำหนักนมยูเอชที ด้วยเครื่องชั่ง Sartorius ทศนิยมสองตำแหน่ง บันทึกน้ำหนักติดต่อกันเป็นเวลา 12 สัปดาห์ โดย เก็บไว้ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส ตลอดการทดลอง นำข้อมูลน้ำหนักนม ยูเอชทีในแต่ละสัปดาห์มาวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของน้ำหนักในแต่ละ สัปดาห์ด้วยวิธีTurkey (Steel and Torries, 1980)

3.3.การศึกษาคูณภาพของผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีเก็บรักษา เวลา 10 เดือน

เก็บตัวอย่างนมยูเอชทีที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์นมโรงเรียน จำนวน 36 กล่อง ที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส เวลา 10 เดือน วิเคราะห์ ความเป็นกรด-ด่าง ปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายน้ำ ได้ และปริมาตร น้ำนมต่อหน่วยบรรจุ เปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานที่ สหกรณ์โคนมพัทลุง จำกัด กำหนดไว้

4. ผลการศึกษา / ผลการทดลอง

4.1.การศึกษาเปรียบเทียบน้ำหนักน้ำหนักนมต่อกล่องระหว่างเครื่อง บรรจุนม จำนวนสองเครื่อง

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยน้ำหนักของผลิตภัณฑ์นมยูเอชที ที่ บรรจุด้วยเครื่องบรรจุ L1 และ เครื่องบรรจุ L2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของ

น้ำหนักต่อกล่องของนมยูเอชทีของเครื่องบรรจุ L2 (218.68 กรัม) มากกว่า ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักของนมยูเอชทีของเครื่องบรรจุ L1 (218.07 กรัม) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) (Table 1) นอกจากนั้นพบว่าน้ำหนักนมยูเอชที 1.5 ตัน เครื่องบรรจุ L1 สามารถบรรจุน้ำหนักได้ 7,188 กล่อง เครื่องบรรจุ L2 สามารถบรรจุน้ำหนักได้ 7,167 กล่อง เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐาน น้ำหนักนมยูเอชที 1.5 ตัน จะบรรจุได้ จำนวน 7,500 กล่อง ดังนั้น เครื่องบรรจุ L1 และ L2 จึงมีประสิทธิภาพของการบรรจุ ที่ร้อยละ 95.84 และ 95.58 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับค่ามาตรฐาน ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของสหกรณ์โคนมพัทลุง จำกัด โดยใช้ เครื่องบรรจุ L1 เป็นเครื่องจักรหลัก สำหรับ เครื่องบรรจุ L2 เป็นเครื่องบรรจุสำรอง ซึ่งจะใช้เมื่อปริมาณน้ำนมมีมากเกินไปกว่ากำลังการผลิตของเครื่องบรรจุ L1 สามารถรองรับได้

Table 1. Total weight (gram) of UHT milk product from difference number of milk packing machine.

Number of Milk Packing Machine	Total weight (gram)
L1	218.07 $\pm$ 0.36 ^b
L2	218.68 $\pm$ 0.73 ^a

Remark : Means within column followed by different

superscript letters are statistically significant differences ($p < 0.05$).

4.2.การศึกษาการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีในระหว่างเก็บรักษา

4.2.1.การศึกษาการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของนมยูเอชทีที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์ต่างชนิดกันในช่วงเก็บรักษา

การทดลองในขั้นตอนนี้ใช้นมยูเอชที ที่มีค่า L^* 87.14 $\pm$ 0.23 ค่า a^* -1.26 $\pm$ 0.03 ค่า b^* 9.14 $\pm$ 0.01 ความเป็นกรด-ด่าง 6.58 $\pm$ 0.01 และค่าปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายน้ำได้ 12.87 $\pm$ 0.21 องศาบริกซ์ การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของนมยูเอชที ที่ เก็บรักษาสี สัปดาห์ พบว่าน้ำหนักของนมยูเอชทีบรรจุในบรรจุภัณฑ์ต่างชนิดกันมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) แต่ในระหว่างการเก็บรักษาที่เวลาสี่ สัปดาห์ การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของบรรจุภัณฑ์แต่ละชนิดไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) (Table 2)

Table 2. Total weight (gram) of UHT milk product packed in difference package during storage at 25 °C for 4 weeks.

Week	School Package (gram) Type 1	School Package (gram) Type 2
0	216.81 $\pm$ 0.20 ^{Aa}	214.29 $\pm$ 0.35 ^{Bb}
1	216.74 $\pm$ 0.20 ^{Aa}	214.29 $\pm$ 0.33 ^{Bb}
2	216.71 $\pm$ 0.20 ^{Aa}	214.33 $\pm$ 0.33 ^{Bb}
3	216.70 $\pm$ 0.19 ^{Aa}	214.28 $\pm$ 0.34 ^{B b}
4	216.65 $\pm$ 0.19 ^{Aa}	214.23 $\pm$ 0.34 ^{Bb}

Remark : Means followed by different Superscript letters are statistically significant differences ($p < 0.05$).

4.2.2.การศึกษาการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของนมยูเอชทีที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์นมโรงเรียนในระหว่างเก็บรักษาเวลา 12 สัปดาห์

การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของนมยูเอชทีที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์นมโรงเรียนที่เก็บรักษาเวลา 12 สัปดาห์ พบว่า น้ำหนักของนมยูเอชที มีค่าลดลง ตามระยะเวลาการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น (Figure 1) โดย น้ำหนักของนมยูเอชทีในสัปดาห์ที่สอง (216.72 กรัม) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) จากสัปดาห์แรก (216.80 กรัม) และแม้ว่าการเปลี่ยนแปลงของน้ำหนักของนมยูเอชที ในสัปดาห์ที่ 3-12จะมีค่าลดลง แต่การลดลงดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นมยูเอชทีในสัปดาห์ที่ 12 มี น้ำหนัก 216.63 กรัม จะเห็นได้ว่า ในระยะเวลา 12 สัปดาห์ น้ำหนักต่อกล่องของนมยูเอชที เปลี่ยนแปลงไปเพียง 0.17 กรัม (ร้อยละ 0.08) เท่านั้น การเปลี่ยนแปลงของน้ำหนักระหว่างสัปดาห์แรกและสัปดาห์ที่สอง มาจากการเปลี่ยนแปลงความชื้นที่ผิวกล่องของผลิตภัณฑ์นมยูเอชที

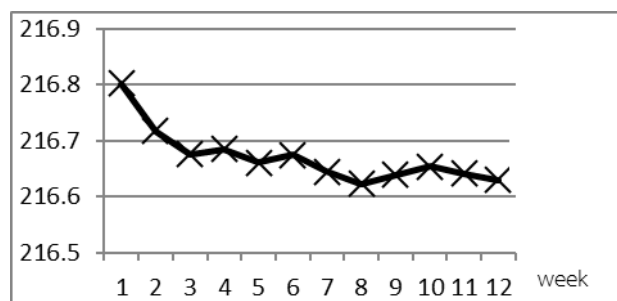


Figure 1 Changing of total weight of UHT milk product during storage at 25° C for 12 weeks.

4.3.การศึกษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีที่เก็บรักษาเวลา 10 เดือน

คุณภาพของผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีภายหลังการเก็บรักษา ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส เวลา 10 เดือน พบ ว่าค่าความเป็น กรด-ด่าง 6.39 (Figure 2) ซึ่งต่ำกว่าความเป็น กรด-ด่างในนมยูเอชที เริ่มต้นที่กำหนดไว้ที่ 6.6-6.8 สอดคล้องกับ Hassan (2009) รายงานว่า ในการเก็บ

รักษานมยูเอชที จำนวน 4 เครื่องหมายการค้า ที่ประเทศปากีสถาน ในช่วงสัปดาห์แรก นมยูเอชทีที่มีค่าความเป็นกรด-ด่าง 6.75 -6.81 แต่เมื่อทำการเก็บรักษาไว้ที่เวลา 12 สัปดาห์ ค่าความเป็น กรด-ด่างลดลง 6.17-6.75 เช่นเดียวกับ Akhtar et al.,(2003) รายงานค่าความเป็น กรด-ด่างของนม ยูเอชทีที่เริ่มต้นและภายหลังการเก็บรักษาที่เวลา 90 วัน มีค่าความเป็นกรด-ด่าง 6.74 และ 6.54 ตามลำดับ ค่าปริมาณของแข็ง ทั้งหมดที่ละลายน้ำได้ไม่เปลี่ยนแปลง มีค่าเป็นไปตามกำหนด (12 องศา ริคซ์) ค่าปริมาตรของน้ำนมต่อกล่อง กำหนดที่ 205 มิลลิลิตร ซึ่ง ผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีที่เก็บรักษา 10 เดือน มีปริมาตร 200 มิลลิลิตร คิดเป็น ร้อยละ 97.56 ของปริมาตรที่กำหนด ดังนั้น ปริมาตรของน้ำนมที่ลดลงบ่งชี้ ให้ทราบว่า การเก็บรักษาน้ำนมที่นานกว่า 10 เดือน จะมีความเสี่ยงต่อ การที่ปริมาตรของน้ำมน้อยกว่าข้อกำหนดบนฉลาก คือ 200 มิลลิลิตร จากข้อมูลนี้ ทางสหกรณ์โคนมพัทลุง จำกัด ได้ ปรับปรุงแนวทางการบริหาร จัดการผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีที่คงคลังสินค้า เป็น 8 เดือน (ข้อมูลที่สหกรณ์โค นมพัทลุง จำกัด ได้ศึกษาไว้คือ น้ำนมยูเอชที มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ด้านเคมีและจุลินทรีย์ที่ 12 เดือนของการเก็บรักษา) นอกจากนั้น พบว่า น้ำนมยูเอชที ที่เก็บรักษาที่ อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส เป็น ระยะเวลา เวลา 10 เดือน มีสีขาวอมน้ำตาลเล็กน้อย แตกต่างจากสี ขาวของน้ำนมยูเอชทีที่เริ่มต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Qamar et al.,(2003) รายงานว่า สีของน้ำนมยูเอชที เปลี่ยนแปลงจากสีขาว เป็นสีน้ำตาลอ่อน (light brown) ภายหลังการเก็บรักษา Popov-Raljić et al (2008) อธิบายว่า ปฏิกิริยาสีน้ำตาลในนมได้จาก ปฏิกิริยามิลลาร์ด(Maillard) ที่ได้ จากการรวมตัวกันของ หมู่อัลดีไฮด์ (aldehyde) ของน้ำตาลแลคโตส กับ หมู่อิสระ(อนุมูลอิสระของกรดอะมิโน ได้แก่ อนุมูลอิสระของกรดอะมิโนไล ซีน) ที่ได้จากโปรตีนนม และมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้เม็ดสีน้ำตาล เช่น สารไพราไลซีน (pyralysine) สารเมลานอยดิน (melanoidins) สารโพลีเมอร์ เช่น สารแลคทูโลส-ไลซีน (lactulose-lysine) เป็นต้น

Table 3 Quality of UHT school milk product storage at 25° C for 10 months.

Characteristic	Standard value of UHT milk product*	UHT milk product storage at 25° C for 10 months
pH	6.6 – 6.8	6.39 ± 0.01
Total soluble solid (° Brix)	12	12± 0.00
Volume (mL.)	205	200 ± 0.00
Total weight (gram)	218.68± 0.35	214.05-215.60
Milk color (visual evaluation)	White	White-light brown

Remark * Recommendation on the requirement of Phatthalung Dairy Cooperative Limited.

5. สรุปและอภิปรายผล

เครื่องบรรจุผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีของสหกรณ์โคนมพัทลุง จำกัด มีประสิทธิภาพการบรรจุที่แตกต่างกัน และผลิตภัณฑ์นมยูเอชทีมีการเปลี่ยนแปลงของน้ำหนักไปในทิศทางที่ลดลงในระหว่างการเก็บรักษา

6. ข้อเสนอแนะ

การติดตามน้ำหนักของผลิตภัณฑ์ยูเอชทีควรมีการนำมาใช้เพื่อการ ทวนสอบประสิทธิภาพของเครื่องบรรจุ

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอบคุณ สหกรณ์โคนมพัทลุง จำกัด ที่สนับสนุนงบประมาณการทำ วิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณคณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยที่ให้ความอนุเคราะห์เครื่องมือเพื่อการวิจัย

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] ชาวไทย. (2558, 7 กันยายน) . สุตทนมโรงเรียนบูดยกลัง โวยมีทุ ก รอบ/เสี่ยงท้องเสีย. เดลินิวส์. สืบค้นเมื่อ 22 กรกฎาคม 2559,จาก <http://www.dailynews.co.th>.
- [2] ชาวไทย.(2559, 8 มิถุนายน). เจออีก!นมโรงเรียนบูดที่ขอนแก่น ยัง ดินร.ไม่ได้ดื่ม. ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 22 กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.thairath.co.th>.
- [3] ผกามาส ปุรินทรภิบาล.(2558). *เอกสารประกอบการสอนปฏิบัติการ วิชาการควบคุมคุณภาพอาหาร*. คณะอุตสาหกรรมเกษตร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย. นครศรีธรรมราช.
- [4]ราชกิจจานุเบกษา.(2556). *ประกาศกระทรวงสาธารณสุข(ฉบับ 350) พ.ศ. 2556 เรื่อง นมโค*. ฉบับกฤษฎีกา. เล่ม 13 ข. ตอนพิเศษ ง. หน้า 61-70.
- [5]Akhtar, S. Z.Tahir and M.H. Abdul. (2003). Physio-chemical changes in UHT treated and whole milk powder during storage at ambient temperature. *Journal of Research (Science)* 14 (1): 97-101
- [6]Hassan, A. Almrar and M.Shahid. (2009). Microbiological and physicochemical analysis of different UHT



- milks available in market. *African Journal of Food Science*. 3 (4): 100-106
- [7] Popov-Rajic, V.J. S.L. Nada. G.L. Jovanka. B.B. Microljub and M.S. Visnja. (2008). Color changes of UHT milk during storage. *Sensor*. 8: 5961-5974
- [8] Qamar, A. A. Aizad and M. Ashraf. (2003). Effect of UHT and in-bottle sterilization temperature on storage stability of milk. *Pakistan Journal of Food Science*. 13 (3-4): 25-29
- [9] Steel, R.G.D. and J.H. Torrie. (1980). *Principles and procedures of statistics*. (2nd ed). New York: McGraw Hill, USA.
- [10] Stoeckel, M. L. Melanie. A. Veronika. G. Claudia. K. Manuel. S. Timo. N.V. Mario. W. Mareike. S. Siegfried. F. Lutz and H. Jorg. (2016). Growth of *Pseudomonas eweihenstephanensis*, *Pseudomonas proteolytica* and *Pseudomonas* sp. in raw milk: Impact of residual heat-stable enzyme activity on stability of UHT milk during shelf-life. *International Dairy Journal*. 59: 20-28
- [11] Topou, A. N. Eren and S. Ilbilge. (2006). Proteolysis and storage stability of UHT milk produced in Turkey. *International Dairy Journal*. 16: 633-638.

สาขาภาษาต่างประเทศ

การศึกษาเชิงวิเคราะห์ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะต้นในภาษาจีนกลาง
ของนักศึกษาไทยที่ใช้ภาษามลายูปาตานีเป็นภาษาที่หนึ่ง

An Analytical Study of Mandarin Initial Consonant Pronunciation Difficulties
of Thai Students whose First Language is Pattani-Malay

อาอีสะ มามู*

สาขาภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์ คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยครุศาสตร์ปักกิ่ง

* ผู้รับผิดชอบบทความ (Corresponding author)

E-mail address: aisha_ruoqi@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาข้อผิดพลาดในการออกเสียงพยัญชนะต้นภาษาจีนกลางและสาเหตุที่มีผลต่อการออกเสียงพยัญชนะต้นภาษาจีนกลางของนักศึกษาไทยที่ใช้ภาษามลายูปาตานีเป็นภาษาที่หนึ่ง และเพื่อเป็นข้อมูลนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียนที่ใช้ภาษามลายูปาตานีเป็นภาษาที่หนึ่ง จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างระบบเสียงพยัญชนะในภาษาจีนกลางและภาษามลายูปาตานี รวมถึงจากการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดจากแบบทดสอบการอ่านพยัญชนะต้น พบว่านักศึกษามีความสับสนระหว่างสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงพยัญชนะในภาษาจีนกลางและภาษามลายูปาตานี ทำให้อ่านเสียงพยัญชนะสลับกันระหว่างเสียง /p^h/ /t^h/ /k^h/ ในภาษาจีนกลางกับเสียง /p/ /t/ /k/ ในภาษามลายูปาตานี ระหว่างเสียง /x/ ในภาษาจีนกลางกับเสียง /h/ ในภาษามลายูปาตานี และระหว่างเสียง /ʒ/ ในภาษาจีนกลางกับเสียง /r/ ในภาษามลายูปาตานี และเกิดการนำเสียงพยัญชนะในภาษาที่หนึ่งมาแทนเสียงพยัญชนะในภาษาจีนกลาง คือ ใช้เสียง /c/ ในภาษามลายูปาตานีแทนเสียง /ts/ /tʂ/ /tɕ/ ในภาษาจีนกลาง ใช้เสียง /ch/ ในภาษามลายูปาตานีแทนเสียง /ts^h/ /tʂ^h/ /tɕ^h/ ในภาษาจีนกลาง และใช้เสียง /s/ ในภาษามลายูปาตานีแทนเสียง /ʃ/ /ʂ/ ในภาษาจีนกลาง

คำสำคัญ: การออกเสียงพยัญชนะภาษาจีน, ภาษามลายูปาตานี, ข้อผิดพลาดในการออกเสียง

Abstract

This research is aimed to study Mandarin initial consonant pronunciation difficulties of Thai students whose first language is Pattani-Malay to enable the teacher to identify

causes why students cannot pronounce correctly. The teacher then can apply and improve the teaching more effectively. On the basis of comparing the consonant system of Mandarin and Pattani-Malay language we used the theory of language comparative method and find out similarities and differences of the consonant system between these two languages. Then we collected and analysis the results with error analyzed theory. It was found that students whose first language is Pattani-Malay's error of learning Mandarin initial consonant mainly appeared in the confusion between Mandarin aspirated syllables /p^h/, /t^h/, /k^h/ and Pattani-Malay /p/, /t /, /k/; the confusion between Mandarin /x/ and Pattani-Malay /h/; the confusion between Mandarin /ʒ/ and Pattani-Malay /r/; the confusion between Mandarin /ts/, /ts^h/, /tʂ/, /tʂ^h/, /tɕ/, /tɕ^h/ and Pattani-Malay /c/, /ch/; the confusion between Mandarin /ʃ/, /ʂ/ and Pattani-Malay /s/. The main cause of these problems is the negative transfer of their first language.

Keywords: Mandarin consonant pronunciation, Pattani-Malay, Pronunciation Bias

1. บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์การติดต่อสื่อสารกับต่างประเทศมีความจำเป็นและสำคัญมากกว่าในอดีตทั้งด้านการลงทุน การศึกษา การท่องเที่ยว รวมถึงความมั่นคงของประเทศ ภาษาจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงเกิดการตื่นตัวในการเร่งพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่สองรอง

จากภาษาแม่ นอกจากนี้ประเทศต่าง ๆ ยังเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญภาษาต่างประเทศภาษาที่สามโดยเฉพาะภาษาจีนกลางซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศที่มีผู้ใช้เป็นจำนวนมากที่สุดในโลกและเป็นภาษาหนึ่งขององค์การสหประชาชาติ การเรียนรู้ภาษาจีนกลางจึงจำเป็นและสำคัญมากในอนาคต หลายประเทศจึงมีการเรียนการสอนภาษาจีนกลางเพื่อเป็นการเพิ่มทักษะภาษาแก่ผู้เรียน

การเรียนการสอนภาษาจีนกลางให้บรรลุเป้าหมายและช่วยให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลคือ การเริ่มต้นการเรียนภาษาจีนกลางจากการออกเสียง ทั้งนี้เพราะการออกเสียงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอนทุกภาษา ผู้ที่เรียนภาษาต่างประเทศหากไม่ศึกษาการออกเสียงให้ดี อาจทำให้การออกเสียงไม่เป็นธรรมชาติและส่งผลกระทบต่อสื่อความหมายทำให้เกิดการเข้าใจผิด ด้วยเหตุนี้การสอนเรื่องการออกเสียงจึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากแก่ผู้เรียนภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนภาษาและเป็นเกณฑ์สำคัญที่ใช้ในการประเมินระดับภาษาของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

McGee, W. F. (1990) กล่าวไว้ว่า “ก่อนนักเรียนจะฝึกพูดสื่อสาร สิ่งสำคัญคือ การปูพื้นฐานการออกเสียงของภาษาตั้งแต่เริ่มต้นของการเรียน เพราะทุกครั้งที่มีนักเรียนเรียนคำหนึ่งก็จะเพิ่มความคุ้นชินในการออกเสียงมากขึ้น ถ้าสร้างพื้นฐานการออกเสียงผิดจะแก้ไขได้ยากมากและทำให้เสียเวลามากด้วย ถ้าผู้เรียนสามารถออกเสียงถูกต้องตั้งแต่เริ่มต้น ทุกคำ ทุกประโยคที่ผู้เรียนพูดตลอดช่วงเวลาในการเรียนการสอนก็จะช่วยเพิ่มทักษะที่ดีในการออกเสียง”[1]

จากประสบการณ์การสอนภาษาจีนกลางในพื้นที่ภาคใต้ของไทย ผู้วิจัยพบว่านักเรียนไทยเชื้อสายมลายูมีปัญหาการเรียนออกเสียงภาษาจีนกลาง โดยเฉพาะการออกเสียงพยัญชนะต้นในภาษาจีนกลาง เพราะชาวไทยเชื้อสายมลายูใช้ภาษามลายูปาตานีเป็นภาษาที่หนึ่ง

ภาษามลายูปาตานีนี้นั้นจัดอยู่ในตระกูลภาษาออสโตรนีเซียน ส่วนภาษาจีนกลางจัดอยู่ในตระกูลภาษาจีน-ทิเบต ความแตกต่างระหว่างสองภาษานี้ทำให้เกิดปัญหาแก่ผู้เรียนในด้านการออกเสียง ทำให้เกิดข้อผิดพลาดต่าง ๆ และทำให้การเรียนการสอนการออกเสียงพยัญชนะต้นในภาษาจีนกลางเป็นไปอย่างยากลำบาก ด้วยเหตุนี้การศึกษาปัญหาข้อผิดพลาดในการออกเสียงพยัญชนะต้นภาษาจีนกลางและสาเหตุที่มีผลต่อการออกเสียงพยัญชนะต้นภาษาจีนกลางของนักศึกษาไทยที่ใช้ภาษามลายูปาตานีเป็นภาษาที่หนึ่ง จึงมีความสำคัญและมีความหมายอย่างมาก

โดยทั่วไปแล้วนักเรียนที่มีพื้นฐานภาษาที่หนึ่งเหมือนกันมักเกิดข้อผิดพลาดลักษณะเดียวกันต่อการเรียนภาษาที่สอง ปัญหาเช่นนี้จะพบมากในการเรียนเรื่องการออกเสียง หากค้นพบปัญหาในการเรียนออกเสียง

ได้ สามารถนำมาปรับปรุงวิธีการสอนเรื่องการออกเสียงเพื่อแก้ปัญหาข้อผิดพลาดที่มักเกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มระดับมาตรฐานการออกเสียงของผู้เรียนและช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผู้สอนควรใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยการศึกษาเปรียบเทียบเพื่อทำความเข้าใจ ความเหมือนและความต่างระหว่างภาษาเป้าหมายและภาษาที่หนึ่งของผู้เรียนก่อน สืบว่าผู้เรียนที่มีพื้นฐานภาษาที่หนึ่งเหมือนกันจะเกิดข้อผิดพลาดลักษณะใดเมื่อเรียนภาษาเป้าหมาย หาสาเหตุของข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พื้นฐานทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของงานวิจัย

ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการเปรียบเทียบและทฤษฎีวิเคราะห์ข้อผิดพลาดเพื่อเป็นแนวทางการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

- ทฤษฎีการเปรียบเทียบ (Contrastive Analysis) หรือการเปรียบเทียบความแตกต่าง ทฤษฎีการเปรียบเทียบเป็นทฤษฎีที่มีการวิจัยด้านภาษา ซึ่งเป็นการศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาแม่และภาษาเป้าหมาย Fries, C. C. (1945) [2] ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาชาวอเมริกัน เริ่มนำทฤษฎีการเปรียบเทียบเข้าไปบูรณาการกับการสอนภาษาเป้าหมายในทศวรรษที่ 40 ทฤษฎีการเปรียบเทียบเป็นทฤษฎีมุ่งเน้นศึกษาการเรียนภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่สอง แนวคิดนี้เริ่มโดย Lado, R. (1957) [3] นักภาษาศาสตร์ชาวอเมริกัน ซึ่งในทศวรรษที่ 50 โรเบิร์ตได้กล่าวในบทความ “Linguistics across culture” สรุปได้ว่าเมื่อผู้สอนได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษาแม่และภาษาเป้าหมายของผู้เรียนแล้ว สามารถสรุปความยากในการเรียนภาษาเป้าหมายได้ ซึ่งในการเรียนการสอนภาษาเป้าหมายจะใช้วิธีการสอนที่มีลักษณะเฉพาะ อีกทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นในภาษาเป้าหมายโดยภาษาแม่เรียกว่าการถ่ายโอนภาษา (Transfer)

ในการศึกษาภาษาเป้าหมายจะมีจุดเหมือนของภาษาแม่กับภาษาเป้าหมายซึ่งเรียกว่าการถ่ายโอนภาษาเชิงบวก กล่าวคือการศึกษาภาษาแม่จะมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเรียนภาษาเป้าหมาย ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนภาษาเป้าหมายของผู้เรียนได้ ส่วนจุดแตกต่างระหว่างภาษาแม่กับภาษาเป้าหมายจะเรียกว่า การถ่ายโอนภาษาเชิงลบ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเรียนภาษาเป้าหมายในเชิงลบและผู้เรียนควรเลือกใช้วิธีการเรียนที่เหมาะสมเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาเป้าหมายที่ผิด

ด้านการสอนในเชิงปฏิบัติโดยนำทฤษฎีการเปรียบเทียบมาใช้ในการศึกษาภาษาที่สองใช้การกระตุ้น การตอบสนอง และการเน้นย้ำเพื่อค่อย ๆ ให้เกิดทักษะด้านภาษาเป้าหมายเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาการถ่ายโอนภาษาในเชิงลบได้ นอกจากนี้การศึกษารูปแบบภาษาแม่กับ

ภาษาเป้าหมาย เป็นการศึกษาความแตกต่างระหว่างสองภาษาทำให้ผู้สอนสามารถแก้ไข ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นและเพื่อเป็นการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาวิจัยที่เพิ่มขึ้น นักวิจัยได้ค้นพบว่าสาเหตุของข้อผิดพลาดในการเรียนภาษาไม่เพียงเกิดจากการถ่ายโอนภาษาในภาษาแม่เพียงอย่างเดียว ในบางครั้งความคล้ายในภาษาแม่และภาษาเป้าหมายกลับกลายเป็นปัญหาในการเรียนภาษา ทั้งนี้การเปรียบเทียบระหว่างสองภาษาไม่มีการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของภาษาในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการศึกษาปัญหาของภาษา และการศึกษาปัญหาภาษาไม่สามารถศึกษาวิเคราะห์ได้จากการสอน ดังนั้นในทศวรรษที่ 70 ทฤษฎีวิเคราะห์ข้อผิดพลาดจึงกำเนิดขึ้นมาแทนทฤษฎีการเปรียบเทียบ

- ทฤษฎีวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error Analysis)

Corder, SP. (1967) นักภาษาศาสตร์ชาวอังกฤษได้กล่าวในบทความ “The significance of Learner’s Error” ไว้ว่า “ข้อผิดพลาดเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการเรียนรู้อาษาต่างประเทศ” [4] ประโยคดังกล่าว แสดงถึงการเริ่มต้นการศึกษาภาษาที่สองและการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด จากการศึกษาค้นคว้าข้อผิดพลาด นักวิจัยสามารถกำหนดสาเหตุและกฎในการหาข้อผิดพลาด โดยศึกษากระบวนการทางจิตวิทยาของผู้เรียน และยังคงค้นคว้าวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพได้

คอร์ดอร์ได้แบ่งประเภทข้อผิดพลาดไว้สองประเภทคือ ความผิดพลาด (Mistake) และข้อผิดพลาด (Error) ความผิดพลาดคือ ผู้พูดมีข้อผิดพลาดที่เกิดจากการพูดที่เร็วเกินไป ความเปลี่ยนแปลงทางสภาวะแวดล้อม การขึ้นลงของอารมณ์ผู้พูด ความสับสนทางด้านความคิด การเพอเรอและความผิดพลาดอื่น ๆ ก่อให้เกิดความผิดพลาดในการเรียนรู้อาษา ซึ่งผู้เรียนสามารถแก้ไขความผิดพลาดดังกล่าวได้ด้วยตนเอง ความผิดพลาดประเภทนี้ไม่ได้เกิดขึ้นในการศึกษาภาษาที่สองเท่านั้นแต่สามารถเกิดขึ้นในการใช้ภาษาแม่ได้เช่นกัน

ข้อผิดพลาดคือ ความผิดพลาดที่มีกฎตายตัวและเกิดขึ้นบ่อยครั้ง โดยปกติผู้เรียนผิดพลาดโดยไม่รู้ตัวและไม่ทราบสาเหตุของความผิดพลาด ความผิดพลาดสะท้อนความสามารถของผู้พูด ฉะนั้นทฤษฎีเชิงวิเคราะห์ข้อผิดพลาดจึงศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการการเรียนรู้ภาษาที่สอง การวิเคราะห์ความผิดพลาดที่มีกฎตายตัวในกระบวนการการเรียนรู้ภาษาเป้าหมายของผู้เรียนอย่างมีระบบเรียกว่า ข้อผิดพลาด รวมทั้งวิเคราะห์สาเหตุ ประเภทและความโดดเด่นของการศึกษาข้อผิดพลาดด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในด้านการสอนภาษาจีนกลางเป็นภาษาต่างประเทศ เริ่มมีการวิจัยปัญหาในการเรียนภาษาจีนกลางของชาวต่างชาติมาเป็นเวลานานแล้ว สำหรับการวิจัยปัญหาการเรียนออกเสียงภาษาจีนกลางของผู้เรียนชาวไทยนั้น ได้มีนักวิชาการทำการวิจัยในด้านนี้เป็นเวลาหลายทศวรรษแล้ว ได้แก่ 李红印 Li, H. Y. (1995) [5] ศึกษาเรื่อง การศึกษาข้อผิดพลาดในการออกเสียงภาษาจีนกลางของนักเรียนชาวไทย 蒋印莲 Jiang, Y. L. (1997) [6] ศึกษาเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการออกเสียงภาษาจีนกลางของผู้เรียนชาวไทย 吉娜和简启贤 Ji, N., & Jian, Q. X. (2004) [7] ศึกษาเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเรียนการออกเสียงภาษาจีนกลางของนักเรียนชาวไทยในระดับเริ่มต้น 蔡整莹和曹文 Cai, Zh. Y., & Cao, W. (2002) [8] ศึกษาเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการออกเสียงภาษาจีนกลางของนักเรียนชาวไทย จากการศึกษางานวิจัยของนักวิชาการข้างต้นสามารถแบ่งประเภทของวิธีการวิจัยได้ดังนี้

- ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างระบบเสียงภาษาจีนกลางกับระบบเสียงภาษาไทยโดยนำวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเรียนการออกเสียงภาษาจีนกลางของนักเรียนชาวไทย ซึ่งมีนักวิชาการได้ศึกษาไว้หลายท่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

Li, H. Y. (1995) ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างระบบเสียงภาษาจีนกลางและภาษาไทย โดยวิเคราะห์ความยากในการเรียนเสียงพยัญชนะของนักเรียนชาวไทย ได้แก่ 1) เสียงม้วนลิ้น zh ch sh r 2) นักเรียนชาวไทยที่เรียนภาษาจีนกลางในระดับเริ่มต้นมีปัญหาในการแยกแยะเสียงพยัญชนะ h และ k

นักเรียนชาวไทยจะออกเสียงนาสิกกับเสียงพยัญชนะบางเสียงเกิดการออกเสียงผิดพลาด ตัวอย่างที่ค่อนข้างชัดเจนคือเสียง h ข้อผิดพลาดของการเรียนรู้เสียงสระสามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) อ่านสลับเสียงสระระหว่าง ua uo 2) อ่านสลับเสียงสระระหว่าง ia ie 3) ข้อผิดพลาดในการอ่านออกเสียงสระภาษาจีนกลาง ao ei 4) ออกเสียง ü/y/ เป็นเสียง i/i ซึ่งสาเหตุของข้อผิดพลาดดังกล่าวเกิดจากความแตกต่างของระบบเสียงในภาษาจีนกลางและภาษาไทย ส่วนข้อผิดพลาดของระบบเสียงวรรณยุกต์คือ ข้อผิดพลาดที่เด่นชัดในการเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ของนักเรียนชาวไทยโดยเฉพาะระดับเสียงของเสียงที่หนึ่งที่ไม่สูงพอและการลากเสียงลงต่ำที่ยาวเกินไปของเสียงที่สี่ อีกทั้งนักเรียนชาวไทยยังมีข้อผิดพลาดในการประกอบเสียง 4+1 อีกด้วย นักวิจัยชี้แจงว่าสาเหตุข้อผิดพลาดดังกล่าวเกิดจากแทรกแซงของภาษาแม่

Jiang, Y. L. (1997) ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างระบบเสียงในภาษาจีนกลางและเสียงภาษาไทย ซึ่งมีความยากในการเรียนการออกเสียงภาษาจีนกลางของนักเรียนชาวไทย นักวิจัยแบ่งความยากของระบบเสียงพยัญชนะ

ออกเป็นสามกลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่ม z c s นักเรียนชาวไทยสามารถออกเสียง ปลายลิ้นได้อย่างง่ายดาย 2) กลุ่ม zh ch sh นักเรียนชาวไทยออกเสียงหลัง ปลายลิ้น zh ch เป็นเสียงหน้าลิ้น และออกเสียงกักกึ่งเสียดแทรก sh เป็น เสียงปลายลิ้น 3) กลุ่ม z c s นักเรียนชาวไทยออกเสียงเป็นเสียงโคนลิ้น /ʃ/ /ʃʰ/ /ʃ/ ซึ่งความยากในเสียงเหล่านี้เกิดจากเสียงบางเสียงใน ภาษาจีนกลางไม่มีในภาษาไทยเป็นหลัก ยกเว้น /s/ เกิดจากการแทรกแซง ของภาษาแม่ ข้อผิดพลาดในการเรียนระบบเสียงสระส่วนใหญ่คือ ü/y/ นักเรียนจะออกเสียง ü เป็น /i/ และ /u/ ข้อผิดพลาดในการเรียนระบบ เสียงสระผสมส่วนใหญ่เกิดจากเสียงสระสื่อนำ i และ u นักวิจัยชี้ว่าการ แทรกแซงของภาษาไทยในฐานะภาษาแม่เป็นสาเหตุสำคัญในการเกิด ข้อผิดพลาดเหล่านี้ แต่นักวิจัยไม่ได้กล่าวถึงข้อผิดพลาดของเสียงวรรณยุกต์ ในบทความฉบับนี้

Ji, N., & Jian, Q. X. (2004) กล่าวว่าปัญหาบางส่วนในการเรียนเสียง พยัญชนะของนักเรียนชาวไทย ได้แก่ 1) ความแตกต่างของสัญลักษณ์เสียง ทำให้นักเรียนชาวไทยออกเสียงพ่นลม c p t k เป็นเสียงไม่พ่นลม /ts/ /p/ /t/ /k/ 2) นักเรียนชาวไทยแยกเสียงม้วนลิ้น zh ch sh กับเสียงลิ้นแบน z c s ไม่ออก 3) ไม่มีเสียงพยัญชนะ j q ของภาษาจีนกลางในภาษาไทย จึง ไม่สามารถออกเสียงเหล่านี้ได้ 4) ไม่มีเสียงคู่ตรงข้ามโฆษะและอโฆษะของ ภาษาไทยในระบบเสียงพยัญชนะภาษาจีนกลาง นักเรียนชาวไทยจึงมักออก เสียงพยัญชนะ b/p/ d/t/ เป็นเสียงโฆษะ /b/ /d/ 5) ความแตกต่างของ ตำแหน่งและวิธีการออกเสียงของเสียงพยัญชนะ r ในภาษาจีนกลางและ ภาษาไทย ดังนั้นนักเรียนชาวไทยจึงเกิดข้อผิดพลาดในการออกเสียง พยัญชนะ r

นักวิจัยได้กล่าวว่าความแตกต่างของสัญลักษณ์เสียงเป็นสาเหตุสำคัญที่ ก่อให้เกิดข้อผิดพลาดในการออกเสียงพยัญชนะ ข้อผิดพลาดในการใช้เสียง สระส่วนใหญ่แบ่งเป็น 1) ใช้รูปเสียงสระ i ที่เกิดจากหน้าปลายลิ้นและหลัง ปลายลิ้นสลับกัน เกิดความผิดพลาดในการผสมเสียง i/i/ กับเสียงพยัญชนะ s 2) อ่าน ao และ ou สลับกัน 3) เสียงสระ e ที่มีหน่วยเสียง 2 หน่วย เสียงในภาษาจีนกลางและการแทรกแซงของเสียงควบกล้ำในภาษาแม่ส่งผล ให้เกิดข้อผิดพลาดในการเรียนเสียงสระ ie ในการเรียนภาษาจีนกลางของ นักเรียนชาวไทย นักวิจัยได้กล่าวต่ออีกว่าความแตกต่างของระบบเสียงใน ภาษาจีนกลางและภาษาไทยเป็นสาเหตุหลักในการเกิดข้อผิดพลาด ส่วน ข้อผิดพลาดในด้านเสียงวรรณยุกต์นั้นเกิดจากสาเหตุข้อผิดพลาดซึ่งเกิดจาก การแทรกแซงของรูปแบบเสียงในภาษาแม่ ดังนั้นการเรียนเสียงวรรณยุกต์ ในภาษาจีนกลางของนักเรียนชาวไทยยังได้รับผลกระทบจากความยาวของ เสียงที่สามารถจำแนกความหมายในภาษาไทย

- เก็บข้อมูล เรียบเรียงและทำสถิติจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อมาวิเคราะห์ ข้อผิดพลาดในการเรียนออกเสียงในภาษาจีนกลางของนักเรียนชาวไทย มี นักวิชาการได้ศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

Cai, Zh. Y., & Cao, W. (2002) กล่าวว่าข้อผิดพลาดส่วนใหญ่ในการ เรียนเสียงพยัญชนะของนักเรียนชาวไทยคือเสียงพยัญชนะ k h j q x zh ch sh r z c โดยใช้ทฤษฎีวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเรียนเสียงพยัญชนะ ภาษาจีนกลาง ซึ่งแจ้งว่าสาเหตุที่ก่อให้เกิดข้อผิดพลาดเหล่านี้คือการ แทรกแซงของภาษาไทยในฐานะภาษาแม่และภาษาท้องถิ่นของผู้เรียน ข้อผิดพลาดของการเรียนเสียงสระส่วนใหญ่คือ o e ü -i -ei ie ao ua uo üe ui iu ian un uan üan ün -ng er สาเหตุของการเกิดข้อผิดพลาด คือเกิดจากการแทรกแซงของภาษาไทยในฐานะภาษาแม่และภาษาท้องถิ่น ของผู้เรียนและยังกล่าวอีกว่าแบบแผนการสะกดเสียงของอักษรจีนมี ผลกระทบต่อการเรียนเสียงสระของนักเรียนชาวไทยเช่นกัน ได้แก่ กฎใน การละการเขียนจำนวนมากในแบบแผนการสะกดเสียงของตัวอักษรจีนมี ผลกระทบต่อผู้เรียน สำหรับข้อผิดพลาดในการเรียนเสียงวรรณยุกต์ นักวิจัยได้สรุปไว้ดังต่อไปนี้ 1) ระดับเสียงของนักเรียนชาวไทยที่ออกเสียง หนึ่งในภาษาจีนกลางไม่สูงพอ 2) มีการลากเสียงสองและเสียงสี่ในเสียง พยางค์ 3) มีการลากเสียงสี่ที่ยาวเกินไป

ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในประเทศไทยมีการ พัฒนาอย่างรวดเร็วและการเรียนการสอนภาษาจีนกลางมีความแพร่หลาย ในภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งไม่ได้จำกัดเพียงนักเรียนชาวไทยและนักเรียน ชาวไทยเชื้อสายจีนเท่านั้น แต่ได้มีนักเรียนชาวไทยเชื้อสายมลายูที่หันมา เริ่มเรียนภาษาจีนกลางมากขึ้น จากงานวิจัยที่ผ่านมาไม่สามารถรองรับกับ ความต้องการในการพัฒนาด้านการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในประเทศ ไทยได้ ยังคงมีปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะงานวิจัยในด้านการออกเสียง ภาษาจีนกลาง แม้จะมีงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการออกเสียงที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียนชาวไทยเป็นจำนวนมากดังกล่าวข้างต้นนี้ แต่ยังไม่พบงานวิจัยเรื่องใด ที่มุ่งศึกษาเรื่องปัญหาการออกเสียงภาษาจีนกลางของผู้เรียนชาวไทยที่ใช้ ภาษามลายูพูดเป็นภาษาที่หนึ่งโดยละเอียด ฉะนั้นปัญหาการเรียนการ ออกเสียงพยัญชนะต้นของผู้เรียนชาวไทยที่ใช้ภาษามลายูพูดเป็นภาษา ที่หนึ่งจึงมีความน่าสนใจที่จะศึกษาและวิจัยเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยหวังว่า วิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์นำไปใช้ในการเรียนการสอนด้านการออกเสียง พยัญชนะต้นในภาษาจีนกลางของนักศึกษาไทยที่ใช้ภาษามลายูพูดเป็น ภาษาที่หนึ่งได้ในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อผิดพลาดในการออกเสียงพยัญชนะต้น ภาษาจีนกลางของนักศึกษาไทยที่ใช้ภาษามลายูพูดเป็นภาษาที่หนึ่ง
- 2.2 เพื่อศึกษาสาเหตุที่มีผลต่อการออกเสียงพยัญชนะต้นภาษาจีนกลาง ของนักศึกษาไทยที่ใช้ภาษามลายูพูดเป็นภาษาที่หนึ่ง
- 2.3 เพื่อเป็นข้อมูลนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดทำแบบเรียน แบบฝึกหัดตลอดจนแบบทดสอบเพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียนที่ใช้ภาษา มลายูพูดเป็นภาษาที่หนึ่ง



ประเภทเสียง	เสียงกัก		เสียงกักที่มีเสียงแทรก		เสียงเสียดแทรก		นาสิก	เสียงต่ำเกิน
	อโฆษะ		อโฆษะ		อโฆษะ	โฆษะ	อโฆษะ	โฆษะ
	อนัต	สัทธ	อนัต	สัทธ				
วิสามัญ	p	p ^h					m	
พยางค์วิสามัญ					f			
พยางค์อื่น-อนัต			๒	๒ ^h	s			
พยางค์อื่น-สัทธ	t	t ^h					n	l
พยางค์อื่น-พยางค์เสียง			๒ _๒	๒ _๒ ^h	๒	๒		
อื่นนอกเหนือจากพยางค์เสียง			๒	๒ ^h	s			
พยางค์อื่น	k	k ^h			x		n	

สัญลักษณ์ (อักษรโรมัน)		หน่วยเสียงมลายูปาตานี (IPA)	หน่วยเสียงจีนกลาง (IPA)
เสียงพยัญชนะต้นเสียงเอกเสียงนาสิก	m	/m/	/m/
	n	/n/	/n/
	f	/f/	/f/
	s	/s/	/s/
	l	/l/	/l/
เสียงพยัญชนะต้นเสียงเอกเสียงนาสิก	b	/b/	/p/
	p	/p/	/p ^h /
	d	/d/	/t/
	t	/t/	/t ^h /
	g	/g/	/k/
	k	/k/	/k ^h /
	h	/h/	/x/
	j	/j/	/tɕ /
	r	/r/	/ʐ /
	c	/c/	/tɕ ^h /
	z	/z/	/ts/

ระหว่างภาษาที่หนึ่งและภาษาปลายทาง ทำให้มีความยากลำบากในการออกเสียงและเกิดข้อผิดพลาดในการออกเสียงสำหรับผู้เรียน

การศึกษาปัญหาในการออกเสียงที่เกิดขึ้นจริงควรมีการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดทางภาษา เพราะการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดทางภาษานั้นจะทำให้ทราบลักษณะของความผิดพลาด ช่วยให้ผู้สอนสามารถแก้ไขความผิดพลาดของผู้เรียน

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดจากแบบทดสอบชุดที่ 1 การออกเสียงพยัญชนะต้นแบบละเอียด

ตารางที่ 4: ร้อยละของข้อผิดพลาดในการออกเสียงพยัญชนะต้นภาษาจีนกลางของนักศึกษาไทยที่ใช้ภาษามลายูปาดานีเป็นภาษาที่หนึ่ง

พยัญชนะ	ผิด (%)	พยัญชนะ	ผิด (%)	พยัญชนะ	ผิด (%)
b	-	p	22	m	-
f	-	d	-	t	22
n	-	l	-	g	-
k	23	h	29	j	34
q	40	x	38	zh	77
ch	76	sh	61	r	33
z	66	c	83	s	-

จากผลการทดสอบการออกเสียงพยัญชนะต้นแบบละเอียด พบว่าพยัญชนะต้นจำนวน 21 ตัวนักศึกษาสามารถอ่านถูกต้องตามมาตรฐานจำนวน 8 ตัว คือ พยัญชนะ b/p/ m/m/ f/f/ d/t/ n/n/ V/V/ g/k/ และ s/s/ เนื่องจากเสียงของพยัญชนะสามารถเทียบเสียงพยัญชนะในภาษามลายูปาดานีได้ทั้งหมด จึงถือว่าพยัญชนะเหล่านี้ไม่เป็นปัญหาต่อการเรียนของนักศึกษา ส่วนพยัญชนะที่มีข้อผิดพลาดมีจำนวน 13 ตัวคือ p/p^h/ t/t^h/ k/k^h/ h/x/ z/ts/ c/ts^h/ zh/tS/ ch/tS^h/ sh/S/ r/Z/ j/tG/ q/tG^h/ x/G/ โดยเสียงของพยัญชนะ 13 เสียงนี้พบว่ามี 4 เสียงที่มีอยู่ในระบบภาษาจีนกลางและภาษามลายูปาดานีได้แก่ พยัญชนะ p/p^h/ t/t^h/ k/k^h/ h/x/ มีข้อผิดพลาดระหว่างร้อยละ 20-30 และอีก 9 เสียงคือ z/ts/ c/ts^h/ zh/tS/ ch/tS^h/ sh/S/ r/Z/ j/tG/ q/tG^h/ x/G/ มีข้อผิดพลาดสูงกว่าร้อยละ 30 เสียงเหล่านี้เป็นเสียงที่ไม่มีอยู่ในภาษามลายูปาดานี และข้อผิดพลาดที่สูงที่สุดคือข้อผิดพลาดของการออกเสียงพยัญชนะ c/ts^h/ ร้อยละของข้อผิดพลาดสูงถึง 83 เป็นเสียงที่นักศึกษาออกเสียงได้ยากมากที่สุด

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดจากแบบทดสอบชุดที่ 2 การออกเสียงพยัญชนะต้นแบบเจาะลึก

ตารางที่ 5: ลักษณะของข้อผิดพลาดในการออกเสียงพยัญชนะต้นภาษาจีนกลางของนักศึกษาไทยที่ใช้ภาษามลายูปาดานีเป็นภาษาที่หนึ่ง

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นภาษาจีนกลาง	หน่วยเสียงลักษณะข้อผิดพลาด
p/p ^h เสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ริมฝีปาก	/p/ เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปาก
t/t ^h เสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่บริเวณปุ่มเหงือก	/t/ เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่บริเวณปุ่มเหงือก
k/k ^h เสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานอ่อน	/k/ เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน
h/x/ เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่เพดานอ่อน	/h/ เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่บริเวณเส้นเสียง
j/tS/ เสียงกักกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ลิ้นค่อนหน้าเพดานแข็ง	/c/ เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง
q/tS ^h / เสียงกักกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ลิ้นค่อนหน้าเพดานแข็ง	/c ^h เสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานแข็ง
x/G/ / เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ลิ้นค่อนหน้าเพดานแข็ง	/s/ เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่บริเวณปุ่มเหงือก
zh/tS/ / เสียงกักกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปลายลิ้น-เพดานแข็ง	/c/ เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง
ch/tS ^h / เสียงกักกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ปลายลิ้น-เพดานแข็ง	/c ^h เสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานแข็ง
sh/S/ / เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปลายลิ้น-เพดานแข็ง	/s/ เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่บริเวณปุ่มเหงือก
r/Z/ / เสียงเสียดแทรก เกิดที่ปลายลิ้น-เพดานแข็ง	/r/ เสียงร่ว เกิดที่บริเวณปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก
z/ts/ เสียงกักกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปลายลิ้น-ฟัน	/c/ เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง
c/ts ^h / เสียงกักกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ปลายลิ้น-ฟัน	/c ^h เสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานแข็ง

จากผลการทดสอบการออกเสียงพยัญชนะต้นแบบเจาะลึก พบว่าลักษณะข้อผิดพลาดด้านการออกเสียงพยัญชนะต้นของนักศึกษา สามารถแบ่งออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

4.2.2.1 ข้อผิดพลาดการออกเสียงพ่นลม เป็นเสียงไม่พ่นลม คือ ออกเสียง p/p^h เป็น /p/ ออกเสียง t/t^h เป็น /t/ และออกเสียง k/k^h เป็น /k/ เสียงเหล่านี้มีอยู่ในระบบเสียงภาษามลายูปาดานีและภาษาจีนกลาง นักศึกษาออกเสียงผิดพลาดจากความสับสนในการอ่านสัญลักษณ์แทนเสียงระหว่างอักษรโรมันและสัทอักษรพินอิน ทั้งสองภาษานี้ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงเหมือนกัน คือ p t และ k

4.2.2.2 ข้อผิดพลาดการออกเสียงเสียดแทรก h/x/ เป็นเสียงเสียดแทรก /h/ เสียงทั้งสองนี้มีวิธีการออกเสียงที่เหมือนกัน แต่ตำแหน่งการออกเสียงต่างกัน คือเสียง h/x/ ตำแหน่งการออกเสียงเกิดที่เพดานอ่อน ส่วนเสียง /h/ ตำแหน่งการออกเสียงเกิดที่บริเวณเส้นเสียง นอกจากการออกเสียงที่คล้ายคลึงกันแล้ว สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดข้อผิดพลาดในการออกเสียง คือ พยัญชนะทั้งสองใช้สัญลักษณ์แทนเสียงเหมือนกัน คือ h ทำให้นักศึกษารับรู้เป็นหน่วยเสียงเดียวกัน

4.2.2.3 ข้อผิดพลาดการออกเสียงกักกึ่งเสียดแทรก ไม่พ่นลม j/tG/ z/ts/ zh/tS/ เป็นเสียงกัก ไม่พ่นลม /c/ เนื่องจากระบบเสียงภาษามลายู ไม่มีเสียงพยัญชนะกักกึ่งเสียดแทรก j/tG/ z/ts/ zh/tS/ ดังนั้นจึงเป็นความยากของนักศึกษาในการออกเสียง นักศึกษาจึงใช้เสียงกัก ไม่พ่นลม /c/ ซึ่งเป็นเสียงที่คล้ายคลึงกันในภาษาที่หนึ่งมาใช้แทน

4.2.2.4 ข้อผิดพลาดการออกเสียงกักกึ่งเสียดแทรก ฟันลม $q/t\delta^h/$ $c/ts^h/$ $ch/t\delta^h/$ เป็นเสียงกัก ฟันลม $/c^h/$ เนื่องจากระบบเสียงภาษามลายู ไม่มีเสียงพยัญชนะกักกึ่งเสียดแทรก $q/t\delta^h/$ $c/ts^h/$ $ch/t\delta^h/$ จึงเป็นความยากของนักศึกษาในการออกเสียง นักศึกษาจึงใช้เสียงกัก ฟันลม $/c^h/$ ซึ่งเป็นเสียงที่คล้ายคลึงกันในภาษาที่หนึ่งมาใช้แทน

4.2.2.5 ข้อผิดพลาดการออกเสียงเสียดแทรก $x/\delta/$ $sh/\delta/$ เป็นเสียงเสียดแทรก $/s/$ เนื่องจากระบบเสียงภาษามลายู ไม่มีเสียงพยัญชนะเสียดแทรก $x/\delta/$ $sh/\delta/$ นักศึกษาจึงใช้เสียงเสียดแทรก $/s/$ ซึ่งเป็นเสียงที่คล้ายคลึงกันในภาษาที่หนึ่งมาใช้แทน

4.2.2.6 ข้อผิดพลาดการออกเสียงเสียดแทรก $r/Z/$ เป็นเสียงรวิ $/r/$ เนื่องจากพยัญชนะทั้งสองใช้สัญลักษณ์แทนเสียงเหมือนกัน คือ r ทำให้นักศึกษาออกเสียงรวิ $/r/$ ที่เป็นเสียงในภาษาที่หนึ่งมาแทนเสียงเสียดแทรก $r/Z/$ ซึ่งเป็นเสียงที่ไม่มีอยู่ในระบบเสียงมลายูปัตตานี

5. สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหา ข้อผิดพลาดในการออกเสียงพยัญชนะต้นภาษาจีนกลางและสาเหตุที่มีผลต่อการออกเสียงพยัญชนะต้นภาษาจีนกลางของนักศึกษาไทยที่ใช้ภาษามลายูปัตตานีเป็นภาษาที่หนึ่ง และเพื่อเป็นข้อมูลนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียนที่ใช้ภาษามลายูปัตตานีเป็นภาษาที่หนึ่ง จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างระบบเสียงพยัญชนะในภาษาจีนกลางและภาษามลายูปัตตานี รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดจากแบบทดสอบในครั้งนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าพยัญชนะต้นที่เป็นปัญหาในการเรียนของนักศึกษา คือ พยัญชนะ $p/p^h/$ $t/t^h/$ $k/k^h/$ $h/x/$ $z/ts/$ $c/ts^h/$ $zh/t\delta/$ $ch/t\delta^h/$ $sh/\delta/$ $r/Z/$ $j/t\delta/$ $q/t\delta^h/$ $x/\delta/$ โดยนักศึกษามีปัญหาการออกเสียงพยัญชนะที่ไม่สามารถเทียบเคียงในภาษามลายูปัตตานี คือ พยัญชนะ $z/ts/$ $c/ts^h/$ $zh/t\delta/$ $ch/t\delta^h/$ $sh/\delta/$ $r/Z/$ $j/t\delta/$ $q/t\delta^h/$ $x/\delta/$ มากที่สุด สามารถแบ่งระดับความยากของเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษา โดยลำดับจากง่ายไปยากดังนี้

ระดับที่ 1 ไม่มีความยากเป็นเสียงที่มีทั้งในภาษาจีนกลางและภาษามลายูปัตตานี นักศึกษาสามารถอ่านถูกต้องตามมาตรฐานไม่มีข้อผิดพลาด คือ พยัญชนะ $b/p/$ $m/m/$ $f/f/$ $d/t/$ $n/n/$ $l/l/$ $g/k/$ $s/s/$ เกิดการถ่ายโอนภาษาเชิงบวก ทำให้การเรียนภาษาจีนกลางเป็นไปด้วยความง่ายและรวดเร็ว

ระดับที่ 2 มีความยากเป็นเสียงที่มีข้อผิดพลาดระหว่างร้อยละ 20-30 คือ พยัญชนะ $p/p^h/$ $t/t^h/$ $k/k^h/$ $h/x/$ เนื่องจากเกิดการสับสนในการอ่านสัญลักษณ์แทนเสียงระหว่างอักษรโรมันและสัทอักษรพินอินทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการออกเสียง

ระดับที่ 3 ยากมากเป็นเสียงที่มีข้อผิดพลาดสูงกว่าร้อยละ 30 คือ พยัญชนะ $z/ts/$ $c/ts^h/$ $zh/t\delta/$ $ch/t\delta^h/$ $sh/\delta/$ $r/Z/$ $j/t\delta/$ $q/t\delta^h/$ $x/\delta/$ เนื่องจากเป็นหน่วยเสียงที่ไม่มีในภาษามลายูปัตตานี จึงเป็นเสียงที่มีความยากลำบากในการออกเสียง

แนวโน้มและสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดสามารถสรุปเป็นประเด็นดังนี้

- เกิดการสับสนในการอ่านสัญลักษณ์แทนเสียงระหว่างสัทอักษรพินอินและอักษรโรมัน ทำให้ออกเสียงฟันลม เป็นเสียงไม่ฟันลม คือ ออกเสียง $p/p^h/$ เป็น $/p/$ ออกเสียง $t/t^h/$ เป็น $/t/$ และออกเสียง $k/k^h/$ เป็น $/k/$ ออกเสียงเสียดแทรก $h/x/$ เป็นเสียงเสียดแทรก $/h/$ และออกเสียงเสียดแทรก $r/Z/$ เป็นเสียงรวิ $/r/$

- เกิดการนำเสียงพยัญชนะในภาษาที่หนึ่งมาแทนเสียงพยัญชนะในภาษาจีนกลาง คือ ใช้เสียง $/c/$ ในภาษามลายูปัตตานี แทนเสียง $/ts/$ $/t\delta/$ ในภาษาจีนกลาง ใช้เสียง $/c^h/$ ในภาษามลายูปัตตานี แทนเสียง $/ts^h/$ $/t\delta^h/$ ในภาษาจีนกลาง และใช้เสียง $/s/$ ในภาษามลายูปัตตานี แทนเสียง $/\delta/$ $/\delta^h/$ ในภาษาจีนกลาง เนื่องจากเสียงพยัญชนะจีนกลาง $/t\delta/$ $/t\delta^h/$ $/\delta/$ $/t\delta^h/$ $/\delta/$ $/ts/$ $/ts^h/$ $/\delta/$ $/ts/$ และ $/ts^h/$ เป็นเสียงที่ไม่สามารถเทียบเคียงกับเสียงพยัญชนะในภาษามลายูปัตตานีได้ตรงตามเสียง ดังนั้นนักศึกษามักนำเสียงที่คล้ายคลึงกันในภาษาที่หนึ่งมาใช้แทนหรือที่เรียกว่าการถ่ายโอนภาษาเชิงลบ

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 สามารถนำปัญหาการออกเสียงพยัญชนะต้นนี้ ใช้เป็นข้อมูลการทำวิจัยต่อไปในประเด็นการออกแบบการเรียนการสอนพยัญชนะภาษาจีนกลางรวมถึงการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงที่มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการอ่านออกเสียงพยัญชนะจีนกลางได้อย่างถูกต้องสำหรับผู้เรียนชาวไทยที่ใช้ภาษามลายูปัตตานีเป็นภาษาที่หนึ่ง

6.2 ควรศึกษาปัญหาการออกเสียงพยัญชนะภาษาจีนกลางของผู้เรียนชาวไทยที่พูดภาษามลายูปัตตานีเป็นภาษาที่หนึ่งในกลุ่มประชากรโดยศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านสังคม วิถีชีวิต การเรียนการสอน ข้อมูลส่วนตัวและประวัติการศึกษาของผู้เรียน เช่น อาชีพ อายุ ระยะเวลาการศึกษา เป็นต้น

6.3 ควรมีการศึกษาปัญหาและข้อผิดพลาดการออกเสียงด้านอื่น เช่น ด้านการออกเสียงพยัญชนะท้าย การออกเสียงสระและการออกเสียงวรรณยุกต์ เป็นต้น



7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ ที่ได้ให้การสนับสนุน งานวิจัยสำเร็จลุล่วง ไปด้วยดี

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] McGee, W. F. (1990). *Yuyan jiaoxue fenxi*. Beijing: Beijing Yuyan Xueyuan Chubanshe, 494.
- [2] Fries, C. C. (1945). *Teaching and learning English as a foreign language*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- [3] Lado, R. (1957). *Linguistics across cultures*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- [4] Corder, SP. (1967). *The Significance of Learner's Error*: International Review of Applied Linguistics, 5, 164.
- [5] Li, H. Y. (1995). *Taiguo xuesheng hanyu xuexi de yuyin pianwu*. Beijing: Shijie Hanyu Jiaoxue, (2), 66-71.
- [6] Jiang, Y. L. (1997). *Taiguoren xuexi hanyu Putonghua yuyin nandian bianxi*. Beijing: Beijing Daxue Chubanshe, 630-634.
- [7] Ji, N., & Jian, Q. X. (2004). *Taiguo xuesheng chuxue hanyu de pianwu fenxi*. Yunnan: Yunnan Shifan Daxue Xuebao, (3), 50-53.
- [8] Cai, Zh. Y., & Cao, W. (2002). *Taiguo xuesheng hanyu yuyin pianwu fenxi*. Beijing: Shijie Hanyu Jiaoxue, (2), 87-93.
- [9] กามารุดดินอิสายะ. (2553, ม.ค.-มิ.ย). การใช้ระบบเขียนอักษรยาวีในภาษามลายูปัตตานี: ความท้าทายต่อสังคมมลายูในภาวะวิกฤติทางภาษา. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6(1), 114-115.
- [10] Mao, Sh. Zh. (2008). *Duiwai hanyu yuyin jiaoxue*. Shanghai: Huadong Shifan Daxue Chubanshe, 68.

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีน ของนักศึกษาวิชาโทภาษาจีน ชั้นปีที่ 3

หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

The Relationship between Attitudes and Achievements in Studying Chinese Language of Third Year Students Majoring in English for International Communication at Liberal Arts

Rajamangala University of Technology Srivijaya Songkhla

พชรณัฐ หิรัญไกลลาศ¹ นิชกานต์ ยอดสวัสดิ์² วรณศิริ แก้วบริสุทธิ³ และเมธัส พานิช⁴

¹สาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

* ผู้เขียนผู้รับผิดชอบบทความ (Corresponding author)

E-mail address: Jaha_mystar_amfine@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาวิชาโทภาษาจีน ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา จำนวน 44 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติและแบบทดสอบวัดความรู้ภาษาจีนระดับ 1 (HSK1) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Correlation Coefficient of Pearson)

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีระดับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับมากและทัศนคติต่อการเรียนภาษาจีน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 อยู่ในระดับมาก สรุปความสัมพันธ์ระหว่างความผลสัมฤทธิ์และทัศนคติพบว่า ทัศนคติไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนของนักศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.018

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, ทัศนคติ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this research were to study the relationship between learner's attitudes and achievement in studying the Chinese language. The samples were 44 third year students studying Chinese while majoring in English for International Communication at Rajamangala University of

Technology Srivijaya Songkhla selected by purposive sampling.

The instruments were a questionnaire on attitude and a Chinese proficiency test level 1 (HSK 1). The data were analyzed by using mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and Correlation Coefficient of Pearson

The research findings showed that achievements in studying at a high level and the means was 4.20. The attitudes in studying Chinese were at a high level and the means was 3.89. In conclusion, for relationship between achievement and attitudes it was found that learners' attitude was not related to their achievement in studying Chinese. The correlation coefficient was 0.018.

Key words: the relationship, attitudes, achievements

1. บทนำ

การสื่อสารนั้นจัดได้ว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในการดำรงชีวิต ของมนุษย์ ถึงแม้ว่าการสื่อสารนั้นจะไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการอยู่รอดของมนุษย์ แต่การสื่อสารก็ทำให้มนุษย์สามารถเข้าใจซึ่งและกันและอยู่ร่วมกันได้ ในยุคโลกาภิวัตน์นี้ วิวัฒนาการด้านการสื่อสารจึงมีการพัฒนาและก้าวหน้าเพิ่มมากขึ้นตามยุคสมัยและเทคโนโลยี ภาษาจึงเป็นสื่อและเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อกันของคนทั่วโลก ผู้ที่มีความรู้ด้านภาษาที่หลากหลายจึงได้เปรียบและมีโอกาสในการก้าวสู่สังคมโลกมากขึ้น การเรียนรู้ภาษาที่สองและภาษาที่สามจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้

และภาษาหนึ่งที่ไม่อาจมองข้ามไปได้ก็คือ ภาษาจีน ที่นับวันยิ่งเข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้น ประเทศจีนเองนั้นก็ยังเป็นแหล่งอารยธรรมอันยิ่งใหญ่ของโลกที่กำลังเจริญรุ่งเรืองไปอย่างรวดเร็ว ประชากรจีนเองก็มีจำนวนมากที่สุดในโลก และชาวจีนเองก็ได้เดินทางไปตั้งรากฐานในแทบทุกประเทศ ประเทศไทยเองก็มีคนไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่มาก ขณะเดียวกันความร่วมมือระหว่างจีนกับกลุ่มประเทศอาเซียนนับวันจะยิ่งมีความสัมพันธ์กันเพิ่มขึ้น ซึ่งนั่นก็หมายถึงการค้าขายและการลงทุนระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียนกับประเทศจีนจะเพิ่มสูงขึ้นอีกมาก ส่งผลให้ความต้องการในตลาดแรงงานต่อผู้ที่มีความสามารถทางภาษาจีนสูงขึ้น ภาษาจีนมีความสำคัญมากไม่น้อยไปกว่าภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล ในปัจจุบันนี้ภาษาจีนจึงเป็นภาษาที่มีอิทธิพลสูงขึ้นเรื่อย ๆ และในอนาคตภาษาจีนอาจจะพัฒนาขึ้นมาเป็นภาษาสากลเทียบเท่ากับภาษาอังกฤษก็เป็นได้ (นักรบ พิมพ์ขาว, 2559) [1]

นริศ วศินานนท์ (2551) [2] ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาจีนไว้ว่าปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาจีนได้กลายเป็นกระแสนิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงไม่กี่ปีมานี้ ภาษาจีนได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย จึงทำให้สถาบันการศึกษาต่างได้เปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาภาษาจีนเพิ่มมากขึ้นตามกระแส การที่มีผู้ให้ความสำคัญหรือสนใจกับภาษาจีนมากขึ้นนั้น สืบเนื่องมาจากประเทศจีนเป็นประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและประเทศจีนยังมีนโยบายเปิดกว้างทางเศรษฐกิจโลก และเป็นที่ทราบกันว่าภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศที่นิยมเรียนกันอย่างแพร่หลายในยุคสมัยใหม่ และภาษาจีนเองก็ยังมีแนวโน้มที่จะเป็นภาษาที่ใช้กันมากที่สุดในโลก การเรียนรู้ภาษาจีนให้ได้ผลดีนั้น ปัจจัยสำคัญขึ้นอยู่กับว่ามีความตั้งใจมากน้อยเพียงใด วางเป้าหมายไว้อย่างไร นอกจากนี้การเรียนอย่างมีระบบตามขั้นตอนต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจง่ายและเกิดความเพลิดเพลินในการเรียนอีกด้วย การเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่จะทำให้มนุษย์มีการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ อย่างไรก็ตาม ธนัยภรณ์ วิริยา (2554) [3] ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้สำคัญกับมนุษย์มาตั้งแต่เนิ่นนานจากอดีตสู่ปัจจุบัน แต่การที่มนุษย์จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้นั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบได้อย่าง ไม่ว่าจะเป็นสภาวะจิตใจ ความคิด ความเชื่อ จิตนาการและรวมถึงทัศนคติ และทัศนคติดูเหมือนว่ามีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นอย่างมาก เพราะเมื่อมนุษย์มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว ก็จะเป็นจุดเริ่มต้นของการสนใจและให้ความสำคัญต่อสิ่งนั้น ๆ ดังนั้น ทัศนคติจึงจัดว่าเป็นปัจจัยหลักในการเรียนรู้ ซึ่งการสร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนนั้นก็เป็นการวางรากฐานที่สำคัญของการเรียนที่จะให้ประสบความสำเร็จตามเกณฑ์และเป้าหมายที่วางไว้ การปลูกฝังทัศนคตินั้นจะต้องปลูกฝังมาตั้งแต่ครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนมากขึ้น และเมื่อมีทัศนคติที่ดี การศึกษาก็ย่อมดีขึ้นตามไปด้วย การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ แม้ว่าอาจจะไม่เริ่มต้นที่ครอบครัวแต่การสร้างเป้าหมายให้กับชีวิต ก็นับว่าเป็นแรงบันดาลใจอย่างหนึ่ง และการศึกษาจะทำให้เห็นเป้าหมายที่เราวางไว้และลงมือทำงานประสบความสำเร็จ

จากความสำคัญข้างต้น ผู้จัดทำวิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของภาษาจีนที่เข้ามามีบทบาทในสังคมเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้สถาบันการศึกษาแต่ละที่ได้มีการเพิ่มรายวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนเข้ามาในแผนการศึกษาและเพื่อที่จะส่งเสริมและพัฒนาความก้าวหน้าในการศึกษาภาษาจีน คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาจีน เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาส่งเสริมและเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาจีนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาจีนของนักศึกษาวิชาโทจีนชั้นปีที่3หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล

3. วิธีการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย โดยใช้วิธีการการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 44 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามทัศนคติและแบบทดสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน 1 (HSK1) โดยมีวิธีการสร้างและวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
2. ออกแบบแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามเสนอแก่ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (IOC)
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบมาวิเคราะห์ความ

สอดคล้องของเนื้อหาที่ตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ใช้เกณฑ์การคัดเลือก คือ $IOC \geq 0.5$ ขึ้นไป ส่วนข้อที่ไม่ถึงเกณฑ์ให้ปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว พร้อมทั้งคัดเลือก

แบบทดสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน 1 (HSK1) แจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง

6. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติ

สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Correlation Coefficient of Pearson)

4. ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทัศนคติทางการเรียนของนักศึกษาวิชาโทภาษาจีน ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล พบว่า

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อภาษาจีนของนักศึกษาวิชาโทจีนชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ

ที่	หัวข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทัศนคติ
1.	การเรียนภาษาจีนช่วยให้ข้าพเจ้ามีโอกาสก้าวหน้าในการศึกษาต่อ	4.43	.759	มากที่สุด
2.	การเรียนภาษาจีนช่วยให้ข้าพเจ้ามีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานมากขึ้น	4.43	.695	มากที่สุด
3.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนวิชาภาษาจีนเรียนแล้วใช้ประโยชน์ได้จริง	4.43	.846	มากที่สุด
4.	ข้าพเจ้าคิดว่าภาษาจีนเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย	3.36	.967	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 นักศึกษาวิชาโทจีนชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ มีระดับทัศนคติต่อภาษาจีน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติต่อภาษาจีนมากที่สุดคือ ภาษาจีนช่วยให้ข้าพเจ้ามีโอกาสก้าวหน้าในการศึกษาต่อ การเรียนภาษาจีนช่วยให้ข้าพเจ้ามีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานมากขึ้น และข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนวิชาภาษาจีนเรียนแล้วใช้ประโยชน์ได้จริงมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.43 รองลงมา ข้าพเจ้าคิดว่าวิชาภาษาจีนเป็นวิชาที่พัฒนาไปสู่สังคมโลกได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และข้าพเจ้าคิดว่าภาษาจีนเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.36

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาจีน (คะแนนแบบทดสอบ HSK)

คะแนน HSK	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า/เท่ากับ 24 คะแนน	1	2.3
25-28 คะแนน	1	2.3
29-32 คะแนน	6	13.6
33-36 คะแนน	16	36.4
37-40 คะแนน	20	45.5
รวม	44	100.0

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดระดับทางการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาวิชาโทจีนชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่มีคะแนน HSK 37 – 40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคะแนน HSK 33 – 36 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 36.4 และคะแนน HSK 29 – 32 คะแนน จำนวน 6 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาจีนของนักศึกษาวิชาโทจีนชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาวิชาโทจีนชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ มีระดับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาจีน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาจีน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับผลสัมฤทธิ์
คะแนนแบบทดสอบ HSK	4.20	.930	มาก

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีน ของนักศึกษาวิชาโทภาษาจีน ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Correlation Coefficient of Pearson) พบว่าทัศนคติต่อภาษาจีนไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาจีนของนักศึกษาวิชาโทจีนชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ

5. สรุปและอภิปรายผล

นักศึกษาส่วนใหญ่ทำแบบทดสอบ HSK ได้คะแนน 37 – 40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.5 และค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบ HSK เท่ากับ 35.05 คะแนน จากจำนวนทั้งสิ้น 44 คน มีระดับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาจีนอยู่ในระดับมาก

นักศึกษาวิชาโทจีนชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ มีทัศนคติต่อภาษาจีนอยู่ในระดับมาก นักศึกษามีทัศนคติต่อภาษาจีนว่าช่วยให้มีโอกาสก้าวหน้าในการศึกษาต่อ, ช่วยให้มีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานมากขึ้น และเมื่อได้เรียนภาษาจีนแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และนักศึกษามีทัศนคติต่อภาษาจีนว่าเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งหมายถึงว่านักศึกษามีทัศนคติต่อภาษาจีนว่าภาษาจีนเรียนยากและเข้าใจยาก

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมใจ วินิจกุลและสุวรรณา เจริญสุขวงศ์ (2556) [4] ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลของบัณฑิตพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตลอดหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและมีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลในภาพรวมอยู่ในระดับดี

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อภาษาจีนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาจีนของของนักศึกษาวิชาโทจีนชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ พบว่าทัศนคติต่อภาษาจีนไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาจีนของนักศึกษาวิชาโทจีนชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดลณชา อีสริยานันท์ และคณิตราพร ประกอบกิจ (2556) [5] ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลเด็กของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเกรดเฉลี่ยสะสมและพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลเด็ก 1 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ส่วนทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลเด็กของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี สรุปได้ว่าทัศนคติของการเรียนรู้ไม่จะเป็นในด้านของความเชื่อ อารมณ์ ความคิดหรือความรู้สึก ก็ไม่สามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนได้ซึ่งสอดคล้องกับของวุฒิชัย ดานะ (2553) [6] ที่กล่าวไว้ว่าผลสัมฤทธิ์ของการเรียนเป็นความรู้และความสามารถที่ได้รับมาจากการเรียนการสอน โดยอาศัยเครื่องมือในการวัดผลหลังจากการเรียนรู้

6. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและปัจจัยด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม
2. ควรมีการศึกษาทัศนคติต่อการเรียนภาษาจีนในกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีเพราะได้รับการสนับสนุนจากหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

ขอขอบพระคุณอาจารย์เมธัส พานิช อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยซึ่งได้ให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ทรงชัย ศิริศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันทริน รักษ์สาร และอาจารย์จิรายุ สงเคราะห์ ที่กรุณาตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่อง ตรวจสอบความถูกต้องทางภาษาของแบบสอบถาม และให้คำแนะนำในการแก้ไขงานวิจัย เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณอาจารย์ Neil C. Cuthbertson สำหรับความกรุณาในการตรวจไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ และบทคัดย่อฉบับภาษาอังกฤษ และขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามและทำแบบทดสอบเพื่อความสะดวกของการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยและขอขอบคุณงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิง

คณะผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และความปรารถนาดีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] นักรบ พิมพ์ขาว. (2559) “คู่มือสนทนาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน”, นนทบุรี : ธิงค์ บียอนด์ บุ๊คส์.
- [2] นริศ วศินานนท์. (2551) “ร้อยเรียงเคียงปัญญาเรียนรู้ภาษาจากวัฒนธรรมจีน”, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สยามทองกิจ.
- [3] ธนัยภรณ์ วิริยา. (2554). หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด โรงเรียนพายัพเทคโนโลยีและบริการธุรกิจ [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.payaptechno.ac.th/app/images/payap/qa/innovation/teacher/MK/ปี 2554/วิจัย เชิงลึก ทัศนคติ ประชาสัมพันธ์.pdf> (วันที่สืบค้นข้อมูล 24 ธ.ค. 2559).
- [4] สมใจ วินิจกุล และ สุวรรณา เจริญสุขวงศ์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาล ของบัณฑิตพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์. วารสารเกื้อการุณย์, 21(2), 113.



- [5] ดลนชา อีสริยานันท์ และคณิตราพร ประกอบกิจ. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะปฏิบัติการพยาบาลและทัศนคติต่อวิชาชีพตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ขึ้นฝึกภาคปฏิบัติครั้งแรก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. วितยานิพนธ์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- [6] วุฒิชัย ดานะ. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดเลย. วิตยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหาร การศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ประสิทธิภาพของการใช้คู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสมัครงาน
ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

The Effectiveness of a Writing Résumé Booklet for Job Application of Engineering Students
at Rajamangala University of Technology Srivijaya Songkhla

ชุตินา นนทา^{1,*} จุฬารธรรม จันทโน² นฤกร ประสมสุข³ อนุกุล งามสง่า⁴

^{1,2,3,4} หลักสูตรสาขาวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

* ผู้รับผิดชอบบทความ (Corresponding author)

E-mail address: chutinon-cnana@outlook.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพของคู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสมัครงาน โดยศึกษาจากความสามารถในการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สาขาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ คู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสมัครงาน แบบทดสอบการเขียนประวัติย่อ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อคู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ t-test ผลการวิจัยพบว่า จากคะแนนเต็มของแบบทดสอบ 30 คะแนน คะแนนการทดสอบก่อนการใช้คู่มือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.63 ($\bar{x} = 19.63$) คะแนนการทดสอบหลังการใช้คู่มือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.23 ($\bar{x} = 26.23$) ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.005 และในภาพรวมพบว่าความพึงพอใจด้านเนื้อหา ด้านการพิมพ์และรูปเล่ม ด้านประโยชน์และคุณภาพของคู่มือ ได้รับการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในภาพรวมคุณภาพของคู่มือได้รับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) นอกจากนี้คู่มือยังมีรูปเล่มกะทัดรัด น่าอ่าน และน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.21$)

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, คู่มือ, ประวัติย่อ, การสมัครงาน

Abstract

The purposes of this research were to evaluate the effectiveness of writing an English Résumé for a job application booklet by studied the ability of the samples to writing an English Résumé for a job application. The samples were specific the third and the fourth years engineering students at

Rajamangala University of Technology Srivijaya Songkhla amount 48 people. The instruments used were a writing English résumé booklet, a test on writing a résumé and the booklet evaluation form. The satisfaction used for analyzed the data were average ($\bar{X}$), Standard Deviation (S.D.) and t-test. The research findings showed that from the total of 30 scores, The average of the pre-test scores before using a booklet was 19.63 ($\bar{X} = 19.63$) and The average of the post – test scores after using booklet was 26.23 ($\bar{X} = 26.23$). The difference was statistically significant at the .005 levels, and satisfaction with our content, pattern of printing and usefulness and the quality of the booklet were at a high rated level ($\bar{X} = 3.93$). Considering by the each list was indicated that the quality of the booklet was in the highest rated level, the average was 4.23 ($\bar{X} = 4.23$). Moreover, the booklet had a suitable size for holding and it was interesting to read also had the highest rated level was 4.21 ($\bar{X} = 4.21$).

Key word: effectiveness, booklet, résumé, job application

1. บทนำ

ในสังคมโลกยุคปัจจุบันคงไม่อาจปฏิเสธได้ว่า ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาสากลของโลกที่ใช้ระหว่างประเทศในการติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตของผู้คนจำนวนไม่น้อย จากอิทธิพลของความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีส่งผลให้ภาษาอังกฤษ ยิ่งทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ในการศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ ธุรกิจ การเดินเรือ การบิน การบันเทิง วิทยุ และการทูต รวมไปถึง

ถึงการประกอบอาชีพ ที่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับอีกหลากหลายประเทศอีกด้วย

เนื่องด้วยปัจจุบันประเทศไทยกำลังพัฒนาตัวเองไปสู่ประเทศอุตสาหกรรม จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ในหลาย ๆ ด้านรวมทั้งผู้ชำนาญด้านภาษา และนับว่าเป็นเรื่องที่โชคดีที่ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก โดยทางกระทรวงศึกษาธิการจัดให้ภาษาอังกฤษเป็น 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีผลบังคับใช้กับการศึกษาภาคบังคับ คือ ชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 190-191) ซึ่งการให้ความสำคัญของการศึกษาในด้านภาษาต่างประเทศของ กระทรวงศึกษาธิการในประเทศไทย นับว่าเป็นเรื่องที่ดี และ เหมาะสม เนื่องด้วย ปีพุทธศักราช 2558 ประเทศไทย ได้ก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยสมเกียรติ อ่อนวิมล (2555) ได้กล่าวถึง กฎบัตรอาเซียนข้อ 34 ได้บัญญัติเกี่ยวกับภาษาอังกฤษไว้ว่า “Working Language” ซึ่งหมายความว่าในประโยคข้างต้นได้ว่า “ภาษาเพื่อการทำงาน” โดยอาเซียนกำหนดให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาของอาเซียน เพื่อการสื่อสารระหว่างประเทศของกลุ่มอาเซียน ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับเฉพาะภาครัฐหรือภาคธุรกิจเพียงเท่านั้น แต่รวมถึงถึงทุกส่วนของอาเซียน รวมทั้งประชากรทุกคนที่เป็นพลเมืองของ 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน ล้วนแล้วแต่เป็นพลเมืองของอาเซียนด้วยกันทั้งสิ้น

เนื่องจากว่าภาษาอังกฤษเปรียบเสมือนประตูไปสู่อาชีพการงานที่ก้าวหน้าและกว้างไกล อีกทั้งองค์กร บริษัท หรือ หน่วยงานต่าง ๆ ย่อมเปิดโอกาสและต้องการผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษมากกว่า ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษถือเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับพลเมืองอาเซียน ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่า ประเทศที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ภาษานั้น ย่อมทราบดีว่า คนที่มีทักษะด้านภาษาอังกฤษ สามารถใช้ภาษาเข้าสู่สังคม และสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ได้ในทุกทักษะของภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ดี จะมีโอกาสในการจ้างงานมากกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้ด้านภาษาเลย ดังตัวอย่างที่หน่วยงาน ห้างร้าน หรือ บริษัทใด ๆ ก็ตาม ประกาศรับสมัครพนักงาน แต่แนบท้ายใบประกาศด้วยประโยคว่า “หากมีความสามารถทางภาษา จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ” นั่นคือ ผู้สมัครจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ ด้านภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นประตูสู่การสมัครงาน (จิตพิสุทธิ จันตะคุต, ม.ป.ป.)

จดหมายสมัครงาน คือ การเขียนที่มีวัตถุประสงค์ที่จะสมัครงาน ในตำแหน่งที่บริษัทต้องการและต้องการที่จะขอรับการสัมภาษณ์ เพื่อการบรรจุเข้าทำงาน (<http://e-book.ram.edu.>, ม.ป.ป.:66 – 67) โดยที่

เฮนเซน (Hensen,1990 : 2) ได้กล่าวว่า การส่งจดหมายสมัครงานควรแนบมาพร้อมกับประวัติย่อ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า *Résumé* หรือ ภาษาไทยเรียกว่า ประวัติย่อ นับว่ามีความสำคัญเท่า ๆ กับจดหมายสมัครงาน (Application Letter) ก็แทบจะว่าได้ เนื่องด้วยประวัติย่อ เปรียบเสมือนเครื่องเปิดประตูที่ดี (a good door opener) สู่การสมัครงาน กล่าวคือ เป็นสิ่งที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้สมัครได้โดยย่อและสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ ภายในเวลาอันรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังเปรียบได้กับเป็นการโฆษณาคุณสมบัติของตนเองอีกด้วย (ธนพล จาดใจดี, 2549 : 150) ทั้งนี้การหาประวัติย่อได้อย่างถูกต้องและมีความน่าสนใจ สามารถดึงดูดให้บริษัทหรือองค์กรต่าง ๆ รับผิดชอบเพื่อเข้าทำงานได้อีกด้วย (ลำจวน จาดใจดี, 2549 : 150)

ดังนั้น ในการสมัครงาน ผู้สมัครต้องมีความรู้ในการเขียนใบสมัครงาน และ การเขียนประวัติย่อ ซึ่งเปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นในการทำงาน หากผู้สมัครไม่สามารถเขียนใบสมัครงาน และ ประวัติย่อได้อย่างถูกต้องและน่าสนใจ โอกาสที่จะได้รับเข้าทำงานในตำแหน่งที่ต้องการก็ถือเป็นเรื่องยากยิ่ง

ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาผลของการใช้คู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษอย่างถูกวิธีของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 สาขาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา เพื่อให้ นักศึกษานำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดในการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสมัครงานในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1. เพื่อประเมินความสามารถในการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสมัครงานของ นักศึกษาสาขาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

2.2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้คู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษ

3. วิธีการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ผลของการใช้คู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้สมัครงาน ของนักศึกษาสาขาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 และ 4 สาขาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 55 คน โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 คน ผู้วิจัยเลือกเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง คือ วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. คู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสมัครงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. แบบทดสอบก่อนและหลังการใช้คู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษ จำนวน 30 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษ

การสร้างเครื่องมือวิจัย สร้างโดยการศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษและนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษ มาสร้างแบบทดสอบและคู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสมัครงาน ก่อนนำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำเอกสารเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและแม่นยำของเนื้อหา

ในส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูล ทางผู้วิจัยได้จัดการทดสอบก่อนใช้คู่มือเรื่องการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษกับนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างด้วย Pre-test ก่อนที่จะทำการแจกคู่มือและให้เวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 1 สัปดาห์ หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้จัดการทดสอบหลังใช้คู่มือเรื่องการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างด้วย Post-test พร้อมแจกแบบประเมินวัดความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบเชิงปริมาณจะใช้สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และ T-test

4. ผลการศึกษา / ผลการทดลอง

1. ผลคะแนนการทดสอบคะแนนการทดสอบหลังการใช้คู่มือของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนใช้คู่มืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$)
2. ผลจากการใช้คู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงานที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น ได้รับเกณฑ์การประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

5. สรุปและอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบ และแบบสอบถามความพึงพอใจของการใช้คู่มือการเขียนประวัติย่อเป็นภาษาอังกฤษ ค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบหลังการใช้คู่มือของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนใช้คู่มืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$) ความพึงพอใจในด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) ประเด็นการสำรวจความพึงพอใจในด้านการพิมพ์และรูปเล่ม มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.99 คือได้รับการประเมินอยู่ในระดับมาก, ความพึงพอใจด้านประโยชน์และคุณภาพของคู่มืออยู่ในระดับมากเช่นกัน ค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.18 ซึ่งสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองข้างต้นอยู่ในระดับมาก แต่ ความมีคุณภาพของคู่มือในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.23 ทำให้ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากที่สุด

สอดคล้องกับงานวิจัยของวิลาวัลย์ พรพัสรวงศ์ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงานของนักศึกษาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 49 คน ด้วยกลวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์แบบเฟสบุ๊ค โดยผู้สอนทำการสอนด้วยวิธี post ข้อความใบงานตัวอย่าง การฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงานในเฟสบุ๊ค เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถคัดลอกและนำไปฝึกฝนการเขียนด้วยตนเอง ซึ่งใบงานตัวอย่างมีเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบใบสมัครงาน รูปแบบประวัติย่อ การเขียนประวัติย่ออย่างถูกต้อง เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยเฟสบุ๊คมีคะแนนเฉลี่ยของทักษะทางการเขียนภาษาอังกฤษสำหรับสมัครงานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้แบบสื่อสังคมออนไลน์แบบเฟสบุ๊ค โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถเพิ่มทักษะทางการเขียนภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับรูปแบบประวัติย่อ รูปแบบใบสมัครงาน การเขียนประวัติย่อได้อย่างถูกต้อง

6. ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มคำศัพท์แต่ละหมวดในคู่มือให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านตำแหน่งที่ต้องการสมัครงาน
2. เพิ่มสื่อการเรียนรู้แบบสังคมออนไลน์ เพื่อการเรียนรู้ และทำความเข้าใจด้วยตนเองด้วยตนเอง
3. ควรเพิ่มตัวอย่างแบบการเขียนประวัติย่อให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น
4. ควรมีแบบทดสอบในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น
5. ควรเพิ่มประเภทของประวัติย่อแบบจัดข้อมูลตำแหน่งงานตามลำดับเวลาและแบบจัดลำดับข้อมูลหน้าที่การงานเป็นหมวดหมู่

7. กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือของ ผศ. จุฑาภรณ์ ภารพบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ซึ่งท่านได้ให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการจัดทำวิจัยฉบับนี้ ทั้งยังช่วยแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานอีกด้วย ทั้งนี้ขอขอบพระคุณ รศ. ทรรคนิย์ ศิริศรี อาจารย์ประจำวิชาการศึกษาอิสระ และ ผศ. ดร. กันทริน รักษาสคร อาจารย์ประจำสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สำหรับข้อแนะนำและความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านในการทำวิจัย นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ คณะวิศวกรรมศาสตร์ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยมอบกำลังใจ และอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยฉบับนี้

สุดท้ายนี้คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว และผู้มีพระคุณทั้งหลายในชีวิต ซึ่งเปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจคณะผู้วิจัยเสมอมาจนกระทั่งสำเร็จ การศึกษา

8. เอกสารอ้างอิง

[1] กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. 2542. **เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. แหล่งที่มา: <http://mekeep.blogspot.com/2011/10/blog-post.html> วันที่สืบค้น 20 ธันวาคม 2559

[2] กรมการจัดหางาน. กองพัฒนาระบบบริการจัดหางาน กรุงเทพฯ : กรมการจัดหางาน, 2549. **หนังสือคู่มือผู้สมัครงาน** หน้า 13

[3] จิตพิสุทธิ จันตะคุต. มปป. ความสำคัญของภาษาอังกฤษ. แหล่งที่มา : <https://sites.google.com/site/krujitpisut/khwam-sakhay-khxng-phasaxangkv>

[4] ธนพล จาตใจดี. 2549. หนังสือจดหมายสมัครงานและประวัติย่อ: “การเขียนเรซูเม่” หน้า 150

[5] เรือง การสมัครงาน. แหล่งที่มา : <http://kruthammathat.blogspot.com/2013/11/4-mat-6.html> วันที่สืบค้น 20 ธันวาคม 2559

[6] สมเกียรติ อ่อนวิมล. 2555. **การใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในภูมิภาคกับอนาคตของไทยในอาเซียน**. หน้า 1 แหล่งที่มา: <http://webcache.googleusercontent.com>

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

Factors Effecting with Public Speaking Skills of Third Year Students Majoring in English for
International Communication Program, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of
Technology Srivijaya

ณณันท์ แก้วสุวรรณ¹ สุชาติ คงเอียด² เนตรสุดา บุตรวงศ์³ ปรีดา รักแหละ⁴ และ จิรายุ สงเคราะห์⁵

หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

Corresponding author: Kananan Kaewsuwan

E-mail address: Kananan1036@hotmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา กลุ่มประชากร คือนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2559 จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาด้านความสามารถทางภาษา และ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและการเรียนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และ ค่าร้อยละ (%) ผลการศึกษาวีจยพบว่า เมื่อพิจารณาปัญหาทั้ง 3 ด้าน คือ ปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาด้านความสามารถทางภาษา ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและการเรียนการสอน ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) แยกเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มประชากรมีปัญหาความสามารถทางภาษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.55$) รองลงมาคือ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.44$) และ ปัญหาด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.37$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัญหา การพูดภาษาอังกฤษ ที่ประชุมชน

Abstract

This research aimed to study the factors effecting with English public speaking skills of third year students majoring in English International Communication program at Rajamangala University of Technology Srivijaya Songkhla. 70 third year students majoring in English International Communication program at Rajamangala University of Technology Srivijaya enrolling in the academic year 2016 were the participants of the study. The instrument used to collect data was a questionnaire consisting of 3 topics: student's self-factors, language skills factors, and environmental factors. Mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D) and percentage (%) were employed to analyze data.

The finding revealed that regarding three factors: student's self-factors, language skills, and environmental factors, it was at a medium level ($\bar{X} = 3.45$). Considering each factor, the language skills factors possessed the highest score ($\bar{X} = 3.55$), followed by environmental factors ($\bar{X} = 3.44$), and student's self-factors($\bar{X} = 3.37$), respectively.

Key words: Problems, English Speaking, Public Speaking

1. บทนำ

ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตของคนไทย และคนทั่วโลก มนุษยชาติทุกวันนี้สื่อสารกันด้วยภาษาอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารกันโดยตรง การใช้อินเตอร์เน็ต การดูทีวี การดูภาพยนตร์ การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หนังสือคู่มือทางด้านวิชาการต่าง ๆ ฯลฯ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมาในปัจจุบัน ถ้ามีความรู้ภาษาอังกฤษทั้งพูดและเขียนเสริมเข้าไปด้วยอีก โอกาสที่จะหางานก็จะไม่จำกัดแค่ในประเทศไทยเท่านั้น การพูดภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ นักศึกษารุ่นใหม่ต้องมีทักษะการพูดภาษาอังกฤษให้ได้เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่ระบบประชาคมอาเซียนทำให้ชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้นไม่ว่าจะมาท่องเที่ยวหรือทำธุรกิจต่าง ๆ ปัญหาในการสื่อสารจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก เมธวี ต้นวันชนะพงษ์ และ วิสรุทธิ์ จางศิริกุล 2557 พบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความกลัวในการสนทนาภาษาอังกฤษได้แก่ 1) การออกเสียงผิดเมื่อพูดไปแล้วผู้ฟังไม่เข้าใจ ทำให้ขาดความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษและ 2) ต้องจำหลักไวยากรณ์ให้ได้ อย่างแม่นยำ เพื่อจะเลือกนำมาใช้ในการสนทนาภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง และ 3) รู้คำศัพท์น้อยทำให้ไม่สามารถสื่อสารให้ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะบอกได้ ทั้ง 3 สิ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพูดภาษาอังกฤษเช่นกัน

ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่นักศึกษาไทยมีปัญหาที่สุด ทั้ง ๆ ที่ทักษะการพูดก็มีความสำคัญต่อนักศึกษาในประเทศไทยเป็นอย่างมาก การศึกษาของ อติศา และคณะ (2547) ชี้ให้เห็นสาเหตุและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการพูดของนักศึกษาไทย คือ จำนวนผู้เรียนในแต่ละชั้นเรียนมีมากเกินไป เวลาที่ใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษมีจำกัด และเวลาส่วนใหญ่ถูกใช้ในการสอนทักษะอื่น จึงทำให้การฝึกฝนและการเรียนรู้ทักษะการพูดของผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จ ผู้เรียนจึงไม่สามารถสื่อสารได้

สำหรับการพูดในประชุมชนเป็นการพูดทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มเพื่อแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกรวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ ต่อผู้ฟังจำนวนมากในที่สาธารณะหรือในที่ประชุมชน โดยผู้ฟังอาจมีปฏิกิริยาตอบสนองในขณะที่ผู้พูดกำลังพูด หรือพูดจบแล้วเป็น อวจนภาษา เป็นข้อซักถามหรือเป็นข้อคิดเห็นก็ได้ สารที่ส่งไป ซึ่งการพูดในที่ประชุมชนนั้นต้องมีการลำดับความคิดที่ดี และมีบุคลิกภาพในการพูดที่ดีด้วย การพูดในที่ประชุมชนจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ อย่างไรก็ตามปัญหาในการพูดในที่ประชุมชนนั้นตัวผู้พูดเองอาจจะขาดความเชื่อมั่น และความประหม่า ผู้พูดที่ไม่มีประสบการณ์ในการปรากฏตัวต่อที่ประชุมชนมักเกิดอาการประหม่าเป็นอย่างมาก เมื่อต้องพูดในครั้งแรก ๆ มีอาการตัวสั่น มือขาสั่น ปากสั่น จิตใจวอกแวก ไม่มีความมั่นใจว่าจะเริ่มการพูด หรือจบการพูดอย่างไร การพูดในที่ประชุมชนนั้นต้องอาศัยการฝึกฝนด้วยเช่นกัน วชิรี เกิดคำ (2547, หน้า 55) กล่าวว่า การพูด เป็นการสื่อสารที่สำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ทั้งนี้เพราะ การพูดสื่อความหมายได้รวดเร็ว และเข้าใจง่าย มีอาชีพหลายอาชีพที่ต้องอาศัยการพูดเป็นสำคัญ

เช่น นักประชาสัมพันธ์ นักการเมือง นักธุรกิจ พิธีกร ครูอาจารย์ หนายความ พนักงานขาย และผู้นำชุมชน ดังนั้นจึงจำเป็นที่ทุกคนจะต้องศึกษาหาความรู้ หมั่นฝึกฝนเพื่อให้การพูดของตนสัมฤทธิ์ผล สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นได้ว่านอกจากการพูดในที่ประชุมชนจะมีความยากแล้ว แต่หากผู้พูดต้องพูดหรือบรรยายเป็นภาษาอังกฤษนั้นผู้พูดจะต้องมีทักษะภาษาอังกฤษมากอยู่พอสมควร และการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมจำเป็นต้องใช้ความสามารถทางภาษาของผู้พูดเป็นอย่างมาก

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เนื่องจากเล็งเห็นว่าในการพูดในที่ประชุมชนโดยเฉพาะภาษาอังกฤษมีความสำคัญที่จะสามารถนำไปใช้ต่อไปในอนาคต เนื่องจากเป็นทักษะที่จำเป็นอีกหนึ่งทักษะในการประกอบอาชีพ รวมถึงเพื่อศึกษาปัญหาในการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนของนักศึกษาเอง และอาจเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบในการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลชั้นปีที่ 3

3. วิธีการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 คณะ ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2559 จำนวน 70 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไป (เพศ อายุ เกรด) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการพูดในที่ประชุมชน ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3. การสร้างเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้คณะผู้จัดทำได้สร้างเครื่องมือคือแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ 1) ศี ก ษ า ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมโดยมีลักษณะแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนแบ่งออกเป็น 3 ปัญหาดังนี้ 1. ปัญหาด้านผู้เรียน 2. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม 3. ปัญหาด้านความสามารถทางภาษาแบบสอบถามเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ มี 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามไว้ดังนี้เกณฑ์การให้คะแนน

5	คะแนนหมายถึง	ระดับมากที่สุด
4	คะแนนหมายถึง	ระดับมาก
3	คะแนนหมายถึง	ระดับปานกลาง
2	คะแนนหมายถึง	ระดับน้อย
1	คะแนนหมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

(2) นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

(3) นำแบบทดสอบไปเพื่อหาค่า IOC เพื่อแสดงความเชื่อมั่น แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.5-1.00

(4) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปเก็บข้อมูล 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา จำนวน 70 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(1) จัดเตรียมแบบสอบถามถามปัญหาในการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

(2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 70 คนเป็นนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

(3) นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูล และหาค่าเฉลี่ย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อคำนวณหาค่า ดังต่อไปนี้

3.5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติวิเคราะห์ หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

3.5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการพูดในที่ประชุมชน ใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D) โดยผู้วิจัยมี

เกณฑ์การให้คะแนน (รศ.ดร.บุญชม ศรีสะอาด,2553) ดังนี้

5	คะแนนหมายถึง	ระดับมากที่สุด
4	คะแนนหมายถึง	ระดับมาก
3	คะแนนหมายถึง	ระดับปานกลาง
2	คะแนนหมายถึง	ระดับน้อย
1	คะแนนหมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์พิจารณา (รศ.ดร.บุญชม ศรีสะอาด,2553) ดังนี้

4.51-5.00	คะแนนหมายถึง	มากที่สุด
3.51-4.50	คะแนนหมายถึง	มาก
2.51-3.50	คะแนนหมายถึง	ปานกลาง
1.51-2.50	คะแนนหมายถึง	น้อย
1.00-1.50	คะแนนหมายถึง	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ

4 ผลการศึกษา / ผลการทดลอง

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 70 คน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7 เพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ประสิทธิภาพการเรียนรู้วิชาเกี่ยวกับการพูดภาษาอังกฤษ 3 ปีขึ้นไป จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 75.7 รองลงมาคือ 2-3 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 และ 1 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 เกรดเฉลี่ยวิชาการพูดในที่ประชุมชน 2.01 – 2.50 จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 รองลงมา คือ 2.51 – 2.99 จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 และ ต่ำกว่า 2.00 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นด้านข้อมูลด้านปัญหาการพูด ภาษาอังกฤษในที่ประชุมชน

ตารางที่ 1 ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชน(ปัจจัยด้าน ผู้เรียน)

ปัญหาด้านผู้เรียน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D	ระดับความ คิดเห็น
1. ข้าพเจ้าไม่ชอบรายวิชาที่เน้นทักษะการพูดภาษาอังกฤษ	2.85	1.03	ปานกลาง
2. ข้าพเจ้าพูดภาษาอังกฤษติด ๆ ขัด ๆ หรือพูดซ้ำ	3.39	0.94	ปานกลาง
3. ข้าพเจ้าขาดแรงจูงใจในการพูดภาษาอังกฤษ	3.25	0.79	ปานกลาง
4. เมื่อเกิดข้อสงสัยหรือปัญหาเกี่ยวกับการพูดข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามอาจารย์ผู้สอน	3.15	1.12	ปานกลาง
5. ข้าพเจ้าขาดการฝึกฝนในหลักการสนทนาที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ	3.4	0.83	ปานกลาง
6. ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงออกต่อหน้าคนหมู่มาก	3.51	0.88	มาก
7. ข้าพเจ้ากลัวสื่อสารแล้วไม่เข้าใจ	3.51	0.89	มาก
8. ข้าพเจ้ากลัวถูกหัวเราะเยาะ เวลาพูดผิด หรือออกเสียงผิด ในที่ประชุมชน	3.4	1.14	ปานกลาง
9. ข้าพเจ้ามีความอายเวลาพูดภาษาอังกฤษต่อหน้าคนหมู่มาก	3.51	0.82	มาก
10. ข้าพเจ้ามีความกังวลเวลาพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชน	3.7	0.81	มาก
รวม	3.37	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ปัจจัยด้านผู้เรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา พบว่า ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชน ด้านผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ($\bar{X} = 3.37$) แยกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงออกต่อหน้าคนหมู่มาก ($\bar{X} = 3.51$) ข้าพเจ้ากลัวสื่อสารแล้วไม่เข้าใจ ($\bar{X} = 3.51$) ข้าพเจ้ามีความอายเวลาพูดภาษาอังกฤษต่อหน้าคนหมู่มาก ($\bar{X} = 3.51$) ข้าพเจ้ามีความกังวลเวลาพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชน ($\bar{X} = 3.51$) ตามลำดับ และ อยู่ในระดับ ปานกลาง จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้าพเจ้าไม่ชอบรายวิชาที่เน้นทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.85$) ข้าพเจ้าพูดภาษาอังกฤษติด ๆ ขัด ๆ หรือพูดซ้ำ ($\bar{X} = 3.39$) ข้าพเจ้าขาดแรงจูงใจในการพูดภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.25$) เมื่อเกิดข้อสงสัยหรือปัญหาเกี่ยวกับการพูดข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 3.15$) ข้าพเจ้าขาดการฝึกฝนในหลักการสนทนาที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.4$) ข้าพเจ้ากลัวถูกหัวเราะเยาะ เวลาพูดผิดหรือออกเสียงผิด ในที่ประชุมชน ($\bar{X} = 3.4$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชน (ปัจจัยด้าน ความสามารถทางภาษา)

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D	ระดับความ คิดเห็น
1. รายวิชาเพื่อฝึกฝนทักษะทางด้านการพูดในหลักสูตรยังไม่เพียงพอ	3.41	0.79	ปานกลาง
2. จำนวนสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา	3.43	0.93	ปานกลาง
3. เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการสอนไม่มีแรงจูงใจในการเรียน	3.56	0.99	มาก
4. ผู้เรียนขาดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	3.03	0.87	ปานกลาง
5. ไม่มีสื่อการเรียนรู้นอกห้องเรียนเท่าที่ควร	3.5	0.86	ปานกลาง
6. ข้าพเจ้าถูกเพื่อน ๆ ล้อเลียนเมื่อข้าพเจ้าพูดหรือออกเสียงภาษาอังกฤษผิด	2.94	0.96	ปานกลาง
7. หลักสูตรขาดการส่งเสริมและกระตุ้นให้ข้าพเจ้าพูดภาษาอังกฤษ	3.53	0.81	มาก
8. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาพูดภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยยังไม่เพียงพอ	3.75	0.85	มาก
9. ข้าพเจ้าขาดโอกาสใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง	3.79	1.01	มาก
10. จำนวนนักศึกษาในห้องเรียนมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของข้าพเจ้า	3.49	0.94	ปานกลาง
รวม	3.44	0.9	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ปัจจัยด้านความสามารถทางภาษา ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา พบว่า ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชน ด้านความสามารถทางภาษาใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ $3.55 (\bar{X} = 3.55)$ แยก เป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้าพเจ้ากังวลว่าจะพูดไม่ ถูกหลักไวยากรณ์ ($\bar{X} = 3.68$) ข้าพเจ้ามีปัญหาเรื่องความคิดคำศัพท์ไม่ออก ในขณะพูด ($\bar{X} = 3.71$) ข้าพเจ้าต้องนึกเป็นภาษาไทยก่อนทุกครั้งเมื่อต้อง พูดเป็นภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.6$) ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลเมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าใจ บางประโยคที่ถูกซักถามเป็นภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.56$) ข้าพเจ้าขาดความ มั่นใจในการออกเสียงให้คล้ายคลึงกับเจ้าของภาษา ($\bar{X} = 3.57$) ข้าพเจ้า ขาดความรู้ด้านคำศัพท์ และการนำมาใช้ในแต่ละบริบท ($\bar{X} = 3.53$) ข้าพเจ้าเรียบเรียงประโยคได้ช้าในขณะที่พูด ($\bar{X} = 3.74$) ตามลำดับ และ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้าพเจ้าขาดทักษะทางด้านการ ฟัง ($\bar{X} = 3.38$) ข้าพเจ้าขาดทักษะด้านการพูด ($\bar{X} = 3.25$) ข้าพเจ้าออก เสียงภาษาอังกฤษไม่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.49$) ตามลำดับ

จากตารางที่ 3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและการเรียนการสอน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา พบว่า ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อมและการ เรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $3.44 (\bar{X} = 3.44)$ แยกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการสอนไม่มีแรงจูงใจในการเรียน ($\bar{X} = 3.56$) หลักสูตรขาดการส่งเสริมและกระตุ้นให้ข้าพเจ้าพูดภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.53$) การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาพูด ภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยยังไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.75$) ข้าพเจ้าขาด โอกาสใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับ และ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ รายวิชาเพื่อ ฝึกฝนทักษะทางด้านการพูดในหลักสูตรยังไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.41$) จำนวน สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา ($\bar{X} = 3.43$) ผู้เรียน ขาดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.03$) ไม่มีสื่อการ เรียนรู้นอกห้องเรียนเท่าที่ควร ($\bar{X} = 3.5$) ข้าพเจ้าถูกเพื่อน ๆ ล้อเลียนเมื่อ ข้าพเจ้าพูดหรือออกเสียงภาษาอังกฤษผิด ($\bar{X} = 2.94$) จำนวน นักศึกษาในห้องเรียนมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้อย่างน้อยของข้าพเจ้า ($\bar{X} = 3.49$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชน (ปัจจัยด้าน สิ่งแวดล้อมและการเรียนการสอน)

ตารางที่ 4 ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชน(ภาพรวม)

ปัญหาด้านความสามารถทาง ภาษา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D	ระดับความ คิดเห็น
1. ข้าพเจ้าขาดทักษะทางด้านการ ฟัง	3.38	0.85	ปานกลาง
2. ข้าพเจ้าขาดทักษะด้านการพูด	3.25	0.9	ปานกลาง
3. ข้าพเจ้ากังวลว่าจะพูดไม่ถูกหลัก ไวยากรณ์	3.68	0.89	มาก
4. ข้าพเจ้ามีปัญหาเรื่องความคิดคำศัพท์ ไม่ออกในขณะพูด	3.71	0.69	มาก
5. ข้าพเจ้าต้องนึกเป็นภาษาไทย ก่อนทุกครั้งเมื่อต้องพูดเป็น ภาษาอังกฤษ	3.6	0.94	มาก
6. ข้าพเจ้าออกเสียงภาษาอังกฤษ ไม่ชัดเจน	3.49	0.83	ปานกลาง
7. ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลเมื่อข้าพเจ้า ไม่เข้าใจบางประโยคที่ถูกซักถาม เป็นภาษาอังกฤษ	3.56	0.83	มาก
8. ข้าพเจ้าขาดความมั่นใจในการ ออกเสียงให้คล้ายคลึงกับเจ้าของ ภาษา	3.57	0.88	มาก
9. ข้าพเจ้าขาดความรู้ด้านคำศัพท์ และการนำมาใช้ในแต่ละบริบท	3.53	0.84	มาก
10. ข้าพเจ้าเรียบเรียงประโยคได้ ช้าในขณะที่พูด	3.74	0.85	มาก
รวม	3.55	0.85	มาก

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D	ระดับความ คิดเห็น
1. ด้านผู้เรียน	3.37	0.92	ปานกลาง มาก
2. ด้านความสามารถทาง ภาษา	3.55	0.85	ปานกลาง
3. ด้านสิ่งแวดล้อมและการ เรียนการสอน	3.44	0.9	ปานกลาง
รวม	3.45	0.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชน ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ศรีวิชัย สงขลา พบว่า ในภาพรวม ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชน อยู่ในระดับปาน กลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $3.45 (\bar{X} = 3.45)$ แยกเป็นรายด้าน

พบว่า ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนมากที่สุดคือ ด้านความสามารถทางภาษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 ($\bar{X} = 3.55$) รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อมและการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.44$) ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.37$) ตามลำดับ

5 สรุปผล และ อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่าผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา มากที่สุดคือ ปัญหาด้านความสามารถทางภาษา ($\bar{X} = 3.55$) โดยนักศึกษาส่วนใหญ่กังวลว่าจะพูดไม่ถูกหลักไวยากรณ์ และมีปัญหาเรื่องคิดคำศัพท์ไม่ออกในขณะที่พูดเนื่องจากต้องนึกเป็นภาษาไทยก่อนทุกครั้งเมื่อต้องพูดเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้มีความกังวลในการพูดภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทรีา จินดานมิตร, สิริมน ชูทอง, และ วัฒนา จิระเสถียร(2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบท่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบท่อการพูดภาษาอังกฤษมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านตนเอง เนื่องมาจากนักศึกษาส่วนใหญ่กลัวว่าจะใช้คำศัพท์ หรือ ไวยากรณ์ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับผลการวิจัยของ ณัฏฐ์นรี ฤทธิรัตน์ และ ดร.ธัญญา ชีระมณี (2557) ซึ่งศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และบัญชี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 50 คน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ได้แก่ นักศึกษามีความกังวลและความกลัวเมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษ อีกทั้งนักศึกษามีปัญหาด้านการใช้คำศัพท์อีกด้วยส่วนในปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลางคือ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการสอนไม่มีแรงจูงใจในการเรียน และ หลักสูตรยังขาดการส่งเสริมอีกทั้งขาดการกระตุ้นให้นักศึกษาพูดภาษาอังกฤษ ส่วนการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาพูดภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยยังไม่เพียงพอ ทำให้นักศึกษาขาดโอกาสใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เมธาวี ดันวัฒนะพงษ์ และ วิสสุตม์ จางศิริกุล(2557) พบว่ากิจกรรมที่สามารถพัฒนาความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษมากที่สุด คือ พูดคุยกับชาวต่างชาติเป็นประจำ และต่อเนื่อง สำหรับการพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนนั้น ขึ้นอยู่กับการฝึกฝนของตัว

นักศึกษา อีกทั้งความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษด้วย จากการวิจัยนี้จะเห็นได้ว่าปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกรพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนมากที่สุด คือ ปัญหาด้านความสามารถทางภาษา ซึ่ง ปัญหานี้สามารถแก้ไขได้ด้วยการฝึกฝน และ ใช้ความกล้าที่จะพูดภาษาอังกฤษ ดังนั้นการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนที่ติดนั้นอยู่ที่ตัวของนักศึกษาเองว่าจะมีความพยายามแค่ไหนที่จะฝึกฝนและกล้าตัดสินใจในการพูด เพราะการพูดนั้นใครก็พูดได้ แต่จะพูดให้เป็นนั้นมีความยาก และใช้ความพยายามอยู่มาก โดยหลักสูตรสามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติมหรือ สร้างกิจกรรมที่สอดคล้องให้แก่นักศึกษาเพื่อสร้างโอกาสในการฝึกฝนทักษะนี้

6. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1.

ควรมีการศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคและวิธีการพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษในที่ประชุมชนของนักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาที่ขาดทักษะด้านการพูดในที่ประชุมชน

2. ควรมีการศึกษาเรื่องปัญหาระดับ

ความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยเฉพาะนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษโดยตรง

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ อาจารย์ จิรายุ สงเคราะห์ อาจารย์ที่ปรึกษา และ คณะกรรมการทุกท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้ผู้วิจัย ได้เรียนรู้ และ ทำวิจัย ได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] ณัฏฐ์นรี ฤทธิรัตน์ และ ธัญญา ชีระมณี (2557). ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทย. ภาควิชาภาษาและภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- [2] บุญชม ศรีสะอาด (2553). การแปลผลเมื่อใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า. รูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์. โครงการสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- [3] เมธาวี ดันวัฒนะพงษ์ และ วิสสุตม์ จางศิริกุล. (2557). การศึกษาระดับความกลัวในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี. มหาวิทยาลัยราชธานี.
- [4] วชิร เกิดคำ.(2547). ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ



[5] อติศา เตียว และคณะ. (2547). โครงการข้อมูลพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้
การสอนภาษาต่างประเทศ ระดับอุดมศึกษาในภาคใต้. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

[6] อินทิรา จินตานิมิตร, สิริมน ชูทอง, และ วัฒนา จีระเสถียร(2557).
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2
หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา. ภาคนิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลป
ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล. มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา.

ผลของการใช้คู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษในการจดจำคำศัพท์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2

หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล

Effectiveness of English Phrasal Verb Booklet for Second Year Students in English for International Communication Program

จิราวรรณ มากละมาย¹ ขาพิศร์ บิลลิหมัด² สุรัญญา ชนะชัย³ อนวัช พุทธสุกะ⁴ และบุชา เหน็บบัว⁵

¹หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้คู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษ และเพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคู่มือการพัฒนาความรู้เรื่อง กริยาวลี ประชากรในการวิจัยจำนวน 67 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2559 สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบหาค่าความต่าง (t-test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบ พบว่าคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.66 จากคะแนนเต็ม 25 คะแนนและหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.01 ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม พบว่าความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความพึงพอใจรายด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านเนื้อหา และด้านรูปแบบของคู่มือในระดับมาก และด้านคุณภาพมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ กริยาวลี คู่มือ การจดจำคำศัพท์

Abstract

The purpose of this research was to explore the learner's ability to memorize verbs after using an English phrasal verbs for daily life usage and to evaluate the satisfaction of the population with the phrasal verb booklet. The population of this study was 67 second year students in Academic year 2016, English for International Communication Program, Rajamangala

University of Technology Srivijaya (RMUTSV), Songkhla. The instrument used in this study was a phrasal verb booklet, a pre-test, a post-test and a satisfaction questionnaire. The data were analyzed for percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The analysis of test scores showed that the pre-test scores had an average of 12.66 out of 25 and the post-test scores with an average of 16.01. Thus, the level of achievement after using the designed booklet was statistically significant at .01. The questionnaire analysis revealed the overall satisfaction toward the phrasal verb booklet at a high level. Considering satisfaction level of each aspect, the content and the book pattern were rated "high" whereas the quality was scored "moderate"

Keyword: effectiveness, phrasal verb, booklet, word memorization

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกปัจจุบัน คงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลของโลกที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย และเข้ามามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของผู้คนจำนวนไม่น้อย จากอิทธิพลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร ส่งผลให้ภาษาอังกฤษยิ่งทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงการประกอบอาชีพ หลักสูตรการศึกษาระดับชั้นการศึกษาพื้นฐาน ไม่ได้มองข้ามความสำคัญ

และความจำเป็นของภาษาอังกฤษ จึงมีการกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานซึ่งนักเรียนทุกคนต้องได้เรียนรู้ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน อย่างไรก็ดี ตาม การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเพราะ ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมีสาเหตุหลายประการ ประการแรกคือ ในประเทศไทยไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ดังนั้นโอกาสที่จะใช้ภาษาอังกฤษในการตอบโต้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันเป็นไปได้น้อยมาก นอกจากนี้เป็นผู้ที่สนใจหรือจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการทำงาน โดยอาจสื่อสารผ่านสื่อต่างๆ เช่น สื่อทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ประการที่สองคือ การขาดประสบการณ์ในการใช้ภาษาที่เพียงพอต่อการสื่อสาร เช่น ความสามารถทางไวยากรณ์ หรือคำศัพท์ที่มีไม่เพียงพอต่อการสื่อสาร(ดิยู ศรีนราวัฒน์ และรัชดาวรรณ จิตต์บรรจง, 2544)

คำศัพท์ในภาษาอังกฤษมีอยู่มากมาย โดยคำศัพท์หนึ่งคำอาจจะมีความหมายขึ้นอยู่บริบท ซึ่งถือเป็นความซับซ้อนอย่างหนึ่งของโครงสร้างทางไวยากรณ์ภาษาอังกฤษที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสน กริยาวลี หรือ Phrasal Verbs ก็เป็นอีกหนึ่งปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนไทย เนื่องจาก กริยาวลี ซึ่งเป็นโครงสร้างของคำกริยาที่เป็นกลุ่มคำ ประกอบด้วยคำกริยาและคำบุพบทหรือคำวิเศษณ์ แล้วจะมีความหมายใหม่ จึงทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจและแปลความหมายผิดพลาดไปจนเป็นอุปสรรคในการตอบโต้เพื่อการสื่อสาร

สุธิญา มะโน (2557) กล่าวว่า สาเหตุหนึ่งมาจากพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาไทยส่วนใหญ่ ที่มักจะเรียนแบบท่องจำคำศัพท์เพื่อการสอบเท่านั้น ดังนั้น การจำ จะเป็นแบบการจำระยะสั้น (short-term-memory) ผลคือ หลังสอบจะจำคำศัพท์นั้นไม่ได้แล้ว มีความสับสนในการจำความหมายของคำกริยาวลี เช่น look after ผู้เรียนจะจำความหมายของคำว่า look ซึ่งแปลว่า มอง และเข้าใจว่า after เป็นคำบุพบท แต่ในความเป็นจริง look after เป็นคำกริยาวลีที่มีความหมายว่า ดูแล ในการแปลผู้เรียนจะแปลตรงตัวตามคำศัพท์ที่เห็นหรือได้ยินเท่านั้น ไม่ได้สนใจว่ากริยาตัวนี้เป็นกริยาวลี ผลคือทำให้นักเรียนแปลความหมายของประโยคมักจะผิดพลาดหรือตอบโต้กลับไปแบบผิดๆ ผลจากการวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการสอนบัตรคำกริยาและบุพบทพบว่าเทคนิควิธีการสอนที่สามารถดึงดูดความสนใจต่อผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนมีความสุขเพลิดเพลินกับการเรียนรู้กริยาวลีมากขึ้น

จากผลการวิจัยความสามารถในการใช้คำบุพบทของนักศึกษาระดับปีที่ 1 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา โดยนายนาย

เพชรณณ และคณะ (2556) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการทำแบบทดสอบเรื่อง Simple preposition มากที่สุด รองลงมาคือ เรื่อง Preposition with adjective และมีความสามารถในการใช้คำบุพบท เรื่อง Preposition in phrasal verb น้อยที่สุด จากเหตุผลที่กล่าวมา คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า กริยาวลี (Phrasal Verbs) มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ดังนั้นจึงมีความสนใจจะศึกษาผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังใช้คู่มือการพัฒนาความรู้เรื่อง กริยาวลี

2. วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของประชากรก่อนและหลังใช้คู่มือการพัฒนาความรู้เรื่อง กริยาวลี

2.2 เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชากรที่มีต่อคู่มือการพัฒนาความรู้เรื่อง กริยาวลี

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพการใช้คู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษ โดยมีประชากรจำนวน 67 คนซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษ

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

1. จัดการทดสอบก่อนเรียนของศึกษากลุ่มตัวอย่างด้วย Pre-test
2. แจกคู่มือหลังการทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนโดยใช้เวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3 สัปดาห์
3. จัดการทดสอบหลังเรียน Post-test ของประชากร พร้อมแจกแบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือคำศัพท์แก่ประชากร
4. เก็บข้อมูลโดยจะดำเนินการที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจะใช้ สถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสหสัมพันธ์และ T-test

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 แบบทดสอบ ผลการวิเคราะห์คะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยภาพรวมใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าความแตกต่าง (T-test) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ปรากฏผลดังตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร: เพศและอายุ

นักศึกษา	เพศ		อายุ (ปี)	
	หญิง	ชาย	ต่ำกว่า 20 ปี	21-25 ปี
จำนวน	59	8	59	8
ร้อยละ	88.1	11.9	88.1	11.9

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของประชากร รวมทั้งสิ้น 67 คน โดยจำแนกตามเพศพบว่า ประชากรเป็นเพศหญิงจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 88.1 และเป็นเพศชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 เมื่อพิจารณาอายุพบว่า ประชากรมีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 88.1 และมีอายุ 21-25 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

จำนวนประชากร	คะแนนก่อนเรียน		คะแนนหลังเรียน		T	Sig.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
67	12.66	3.703	16.01	4.252	-8.481	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.66 คะแนน แบบทดสอบหลังเรียนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.01 คะแนน จากนั้นนำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบความแตกต่าง และพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม เป็นการสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ปรากฏผลดังตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3 ผลความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษด้านเนื้อหา

ประเด็นความพึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหา (คำศัพท์)			
1.1 เนื้อหาของคู่มือเข้าใจง่าย	3.99	0.66	มาก
1.2 เนื้อหาและคำศัพท์มีประโยชน์			
แก่ผู้อ่าน	3.94	0.78	มาก
1.3 คำศัพท์มีความเหมาะสม	3.85	0.66	มาก
1.4 จำนวนคำศัพท์เหมาะสม	3.70	0.60	มาก
รวม	3.87	0.52	มาก

จากตารางที่ 3 ผลความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษด้านเนื้อหา พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.87$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ เนื้อหาของคู่มือเข้าใจง่าย ($\bar{x}=3.99$, S.D. = 0.66) รองลงมาเนื้อหาและคำศัพท์มีประโยชน์แก่ผู้อ่าน ($\bar{x}=3.94$, S.D. = 0.78) และคำศัพท์มีความเหมาะสม ($\bar{x}=3.85$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษด้านรูปแบบ

ประเด็นความพึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
2. ด้านรูปแบบ			
2.1 ขนาดคู่มือ	3.57	0.80	มาก
2.2 ขนาดตัวหนังสือ	3.64	0.73	มาก
2.3 รูปภาพกับคำศัพท์สื่อความหมายได้ตรงกัน	3.55	0.91	มาก
2.4 รูปภาพมีสีสนับสนุนให้จำคำศัพท์ได้ง่ายขึ้น	3.76	0.72	มาก
2.5 รูปแบบน่าสนใจ	3.84	0.70	มาก
รวม	3.67	0.57	มาก

จากตารางที่ 4 ผลความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษด้านรูปแบบพบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.67$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ รูปแบบน่าสนใจ ($\bar{x}=3.84$, S.D. = 0.70) รองลงมารูปภาพมีสีสนับสนุนให้จำคำศัพท์

ได้ง่ายขึ้น ($\bar{x}=3.76$, S.D. = 0.72) และขนาดตัวหนังสือ ($\bar{x}= 3.64$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

(ประโยชน์) ($\bar{x}=3.86$, S.D. = 0.59) และความพึงพอใจต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษน้อยที่สุดคือ ด้านรูปแบบ ($\bar{x}=3.67$, S.D. = 0.57)

ตารางที่ 5 ผลความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษด้านคุณภาพ (ประโยชน์)

ประเด็นความพึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
3. ด้านคุณภาพ (ประโยชน์)			
3.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจในเนื้อหามากขึ้น	3.84	0.73	มาก
3.2 สามารถนำคำศัพท์ไปใช้ประโยชน์ได้จริง	3.85	0.78	มาก
3.3 คู่มือทำให้ผู้อ่านมีความรู้เพิ่มขึ้น	3.90	0.72	มาก
3.4 คู่มือทำให้ผู้อ่านมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ	3.85	0.72	มาก
รวม	3.86	0.59	มาก

จากตารางที่ 5 ผลความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษด้านคุณภาพ (ประโยชน์) พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.86$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ คู่มือทำให้ผู้อ่านมีความรู้เพิ่มขึ้น ($\bar{x}=3.90$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือคู่มือทำให้ผู้อ่านมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ($\bar{x}=3.85$, S.D.= 0.72) และสามารถนำคำศัพท์ไปใช้ประโยชน์ได้จริง ($\bar{x}=3.85$, S.D. = 0.78) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ภาพรวมความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษ

ประเด็นความพึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหา (คำศัพท์)	3.87	0.52	มาก
2. ด้านรูปแบบ	3.67	0.57	มาก
3. ด้านคุณภาพ (ประโยชน์)	3.86	0.59	มาก
รวม	3.80	0.56	มาก

จากตารางที่ 6 ภาพรวมความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษ พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.80$, S.D. = 0.56) ความพึงพอใจต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษมากที่สุดคือ ด้านเนื้อหา (คำศัพท์) ($\bar{x}=3.87$, S.D. = 0.52) ความพึงพอใจต่อคู่มือกริยาวลีภาษาอังกฤษรองลงมาคือ ด้านคุณภาพ

6. ข้อเสนอแนะ

ควรจัดทำคู่มือในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น อิเล็กทรอนิกส์บุ๊ก (e-book) หรือในรูปแบบของApplication เพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากร สะดวกในการเข้าถึงและพกพา และง่ายต่อการแก้ไขปรับปรุงข้อมูลเพิ่มเติม

7. กิตติกรรมประกาศ

สำหรับการดำเนินการจัดทำภาคินพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์บุชา เหน็บบัว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ อาจารย์จิรายุ สงเคราะห์ อาจารย์กิตติยา พิศุทธางกูร และรศ.ทรรศนีย์ ศิริศรี อาจารย์ที่ตรวจทาน IOC และอาจารย์ Neil c. Cuthbertson อาจารย์ชาวต่างประเทศที่ช่วยให้คำแนะนำตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รศ.ทรรศนีย์ ศิริศรี อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลทุกท่านที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการทำภาคินพนธ์

การประเมินตนเองและความพึงพอใจหลังการใช้โปรแกรม SPEEXX เพื่อพัฒนา
ทักษะภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา
Self-evaluation and Satisfaction after Using SPEEXX Program for English Skill Development
of First Year Students at Rajamangala University
of Technology Srivijaya, Songkhla

ภัทรวรรณ สีแก้ว¹สุดาพร ทองเกลี้ยง²มาลีชา เป้าะเลาะ³ชนาพร พานิช⁴และกันทริน รักษ์สาร⁵
¹หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

ผู้รับผิดชอบบทความ : ภัทรวรรณ สีแก้ว

E-mail address: Moshi191_za@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาจำนวน 203 คนที่ลงทะเบียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 1 ในภาคการศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามความพึงพอใจแบบประเมินตนเองหลังการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX และผลคะแนนรวมหลังการใช้โปรแกรมดังกล่าวการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ค่าร้อยละ (%) และค่าสหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมของค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.134 สะท้อนให้เห็นถึงความไม่สัมพันธ์กันระหว่างผลการประเมินตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ส่วนระดับความพึงพอใจหลังการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.11 และด้านความสามารถของโปรแกรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.80

คำสำคัญ: การประเมินตนเอง, ความพึงพอใจ, โปรแกรม SPEEXX, การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

Abstract

The objectives of this research were to study the relationship between the results of self-evaluation and achievement in studying English; and to study satisfaction of first year students, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Songkhla after using the SPEEXX program. The samples were 203 students being enrolled

in the English I course in semester I, academic year of 2016. The instruments used for data collection were a self-evaluation questionnaire and a questionnaire investigating student satisfaction after using SPEEXX program; and the total scores after using the program. Data were analyzed for mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), percentage (%) and correlations.

The findings indicated that the overall value of the correlation at 0.134 reflected no relation between the results of self-evaluation and the achievement in studying English after the students had used the SPEEXX program. Further, the overall satisfaction was at a high level ($\bar{X}$ = 3.95). When each aspect was considered, the content was of the highest satisfaction ($\bar{X}$ = 4.11) whereas the program abilities were at the lowest level ($\bar{X}$ = 3.80).

Keyword: Self-evaluation, Satisfaction, SPEEXX program, English skill development

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันภาษาอังกฤษมีความสำคัญและทักษะภาษาอังกฤษที่ดีมีความจำเป็นต่อการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารกันโดยตรง หรือโดยอ้อม ก็ล้วนแต่มีภาษาอังกฤษเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่เนื่องจากคนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง ด้วยเหตุผลดังกล่าวและเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยได้นำโปรแกรม SPEEXX มาช่วยเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

โปรแกรม SPEEXX เป็นโปรแกรมเรียนภาษาด้วยตนเอง สำหรับนักศึกษา และผู้ที่ต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน SPEEXX ซึ่งออกแบบ โดย Digital Publishing ซอฟต์แวร์ประกอบด้วยเนื้อหาไวยากรณ์ คำศัพท์ การออกเสียงและสำเนียงที่ถูกต้อง รวมไปถึงทักษะความเข้าใจในการอ่าน บทความด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนสูงสุด บทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือบทเรียน SPEEXX คือโปรแกรมเรียนภาษาด้วย ตัวเองสำหรับนักศึกษา คนทำงานและผู้ที่ต้องการ บทเรียน SPEEXX มีความ หลากหลาย โดยแบ่งเป็นชุดสถานการณ์ต่าง ๆ ตามระดับจากง่ายไปหายาก มีปริมาณเนื้อหาที่ออกแบบเพื่อให้นักศึกษาไว้อย่างเพียงพอ ซึ่งมีการ ออกแบบกิจกรรมที่รองรับการฝึกในทุกทักษะ ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน ไวยากรณ์ ถึง 25 รูปแบบกิจกรรม อาทิเช่น Picture choice – drag and drop-answer exercise – scrambled sentences- fill in gap – text mark – photo story – pronunciation practice – interactive dialogues – Scrambled table – etc. อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถส่งพิมพ์ เนื้อหาของบทเรียนเพื่อการทบทวนได้อีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิตัพฒน 8-43 (2546) บทเรียนออนไลน์เป็นสื่อการเรียนการสอนที่เริ่ม นำมาใช้ในกรณีศึกษาอย่างแพร่หลายถือเป็นนวัตกรรมของการสร้างสื่อใน การเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ โดยนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผสมผสานกับความสามารถของการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารในเครือข่าย อินเทอร์เน็ตนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพลคุปต์ธนโรจน์ (2556) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ ภาษาอังกฤษตามแนวเรื่องโดยใช้กลวิธีการเดาความหมายคำศัพท์จาก บริบท

คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาประสิทธิภาพของการใช้ โปรแกรม SPEEXX ในการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปี ที่ 1 ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตลอดจนศึกษาด้านเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการใช้โปรแกรม SPEEXX ในภาคการศึกษาที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2559

2. วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินตนเองกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะ ภาษาอังกฤษ SPEEXX ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้โปรแกรมช่วยฝึก ทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

3. วิธีการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยประชากร คือ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 1 และใช้โปรแกรม ช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ในห้องปฏิบัติการภาษา ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2559 จำนวน 430 คน และ กลุ่มตัวอย่างซึ่งเลือกแบบเจาะจง เป็นนักศึกษา จำนวน 203 คนจากจำนวนประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามซึ่งใช้ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา ตามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ ผู้ตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้โปรแกรมช่วยฝึก ทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX และแบบประเมินตนเองหลังการใช้โปรแกรม SPEEXX นอกจากนี้ยังใช้ผลคะแนนเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับผลการประเมินตนเองของนักศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะจัดการเก็บผลคะแนนรวมหลังการใช้โปรแกรมช่วย ฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างด้วย การแจก แบบสอบถามความพึงพอใจและแบบประเมินตนเองแก่กลุ่มตัวอย่างที่เป็น นักศึกษาจะดำเนินการในช่วงปลายภาคการศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลในการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจะใช้สถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วน เบี่ยงเบน

มาตรฐาน (S.D) และค่าสหสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเรียน ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะ ภาษาอังกฤษ SPEEXX

4. ผลการศึกษา

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 1 กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 203 คน

นักศึกษา	เพศ					
	คณะที่กำลังศึกษา					
	ชาย	หญิง	บธ	วศ	ศศ	สถ
จำนวน	71	132	117	34	20	32
ร้อยละ	35	65	57.64	16.75	9.85	15.76

*บธ หมายถึง คณะบริหารธุรกิจ

***วศ หมายถึง คณะวิศวกรรมศาสตร์

***ศศ หมายถึง คณะศิลปศาสตร์

**** สถ หมายถึง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 203 คน โดยจำแนกตามเพศ คือ นักศึกษาที่เป็นเพศชาย 71 คน คิดเป็นร้อยละ 35 และเพศหญิงจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 65 เมื่อแยกนักศึกษาตามคณะ ที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ พบว่านักศึกษามาจาก 4 คณะ คือ คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 57.64 คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 16.75 คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.85 และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 15.76

4.2 ผลการประเมินตนเองของนักศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงระดับการประเมินตนเองหลังการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะ SPEEXX ของกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังนี้

หัวข้อ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการประเมินตนเอง
1. ด้านทักษะการฟัง	3.74	0.61	มาก
2. ด้านทักษะการพูด	3.68	1.08	มาก
3. ด้านทักษะการอ่าน	3.84	0.91	มาก
4. ด้านทักษะการเขียน	3.81	1.11	มาก
5. ด้านอื่น ๆ	3.76	0.61	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.77	0.86	มาก

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านทักษะการฟัง ด้านทักษะการพูด ด้านทักษะการอ่าน ด้านทักษะการเขียน และด้านอื่น ๆ ระดับการประเมินตนเองเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย มากไปน้อย คือ ด้านทักษะการอ่านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 รองลงมาด้านทักษะการเขียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ด้านทักษะการฟัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และลำดับสุดท้าย ด้านทักษะการพูด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68

เมื่อพิจารณาการประเมินตนเองเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้าน สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

(ก) ด้านทักษะการฟัง

ระดับการประเมินตนเองหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ในด้านทักษะการฟัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.74 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านกลุ่มตัวอย่างมีระดับการประเมินตนเองในทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป

น้อย คือ ความสามารถแยกเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษจากเรื่องที่ฟังได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 รองลงมา คือ ความสามารถจับประเด็นสำคัญจากเรื่องที่ฟังได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ความสามารถเน้นเสียงหนัก เสียงเบา สูง ต่ำ ในข้อความที่ฟังได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ความสามารถเข้าใจภาพรวมของเรื่องที่ฟังได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และลำดับสุดท้าย คือ ความสามารถเข้าใจสำเนียงของภาษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63

(ข) ด้านทักษะการพูด

ระดับการประเมินตนเองหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ในด้านทักษะการพูด โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านกลุ่มตัวอย่างมีระดับการประเมินตนเองในทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ความสามารถออกเสียงหนัก เสียงเบา สูง ต่ำ ในประโยคได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 รองลงมา คือ ความสามารถมีความมั่นใจที่พูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ความสามารถออกเสียงพยัญชนะได้ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ความสามารถออกเสียงคำศัพท์ได้ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 และลำดับสุดท้าย ความสามารถมีความเข้าใจและความกล้าในการสนทนาภาษาอังกฤษมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59

(ค) ด้านทักษะการอ่าน

ระดับการประเมินตนเองหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ในด้านทักษะการอ่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านกลุ่มตัวอย่างมีระดับการประเมินตนเองในทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ความสามารถมีวิธีจัดการกับปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 รองลงมา คือ ความสามารถเดาความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่อ่านได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ความสามารถอ่านและเข้าใจประโยคในภาษาอังกฤษมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ความสามารถจับใจความสำคัญจากการอ่านได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และลำดับสุดท้าย ความสามารถสรุปเนื้อเรื่องจากเรื่องที่อ่านได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72

(ง) ด้านทักษะการเขียน

ระดับการประเมินตนเองหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ในด้านทักษะการเขียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านกลุ่มตัวอย่างมีระดับการประเมินตนเองในทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ความสามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอนในภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 รองลงมา คือ ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ความสามารถเลือกชนิดของคำมาใช้ในการเขียนได้อย่างถูกต้องเช่น คำนาม คำกริยา คำบุพบท ฯลฯ และความสามารถเขียนภาษาอังกฤษตามหลักโครงสร้างไวยากรณ์ได้ถูกต้องมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และลำดับสุดท้าย คือ ความสามารถเขียนขยายความได้ถูกต้องและตรงประเด็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62

(จ) ด้านอื่น ๆ

ระดับการประเมินตนเองหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษSPEEXX ในด้านอื่น ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านกลุ่มตัวอย่างมีระดับการประเมินตนเองในทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มีความรู้ด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษามากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 รองลงมา คือ มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับชาวต่างชาติมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 มีความสนใจและมุ่งมั่นที่จะเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และลำดับสุดท้าย คือ มีความเข้าใจในบริบททางสังคมของเจ้าของภาษามากขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

4.3 ผลคะแนนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลังการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษSPEEXX ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 3 ผลคะแนนของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX

ผลคะแนน (ร้อยละ)	ระดับของ ผลคะแนน	คณะ (จำนวนนักศึกษา/ร้อยละ)								รวม	ร้อยละ
		* บธ		**วศ		***ศศ		****สค			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
80-100	ดีมาก	110	54.19	32	15.76	16	7.88	31	15.27	189	93.10
70-79	ดี	7	3.45	2	0.99	4	1.97	1	0.49	14	6.90
รวม		117	57.64	34	16.75	20	9.85	32	15.76	203	100

*บธ หมายถึง คณะบริหารธุรกิจ

***วศ หมายถึง คณะวิศวกรรมศาสตร์

***ศศ หมายถึง คณะศิลปศาสตร์

**** สธ หมายถึง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ผลรวมของคะแนนหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 203 คน ซึ่งสังกัด 4 คณะคือ คณะบริหารธุรกิจคณะวิศวกรรมศาสตร์คณะศิลปศาสตร์ และ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ซึ่งนักศึกษามีผลคะแนนอยู่ในระดับดีมาก (คะแนนอยู่ในเกณฑ์ระหว่างร้อยละ 80-100) จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 93.10 และนักศึกษามีผลคะแนนอยู่ในระดับดี (คะแนนอยู่ในเกณฑ์ระหว่างร้อยละ 70-79)จำนวน 14 คนคิดเป็นร้อยละ 6

4.4 การหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของกลุ่มตัวอย่าง

		ค่าเฉลี่ย	ผลคะแนน
ค่าเฉลี่ย	Pearson Correlation	1	-.105
	Sig. (2-tailed)		.134
	N	203	203
ผลคะแนน	Pearson Correlation	-.105	1
	Sig. (2-tailed)	.134	
	N	203	203

ในภาพรวมของค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.134 สะท้อนให้เห็นถึงความไม่สัมพันธ์กันระหว่างผลการประเมินตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของกลุ่มตัวอย่าง

4.5 ความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่างหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXXปรากฏดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงระดับความพึงพอใจหลังการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX

หัวข้อ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหา	4.11	0.92	มาก
2.ด้านคุณภาพของโปรแกรม	3.80	0.64	มาก
3.ด้านความสะดวกในการใช้งาน	3.96	0.82	มาก
4.ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.90	0.63	มาก
5. ด้านภาพรวมของโปรแกรม	3.96	0.69	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.95	0.74	มาก

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านคุณภาพของโปรแกรม ด้านความสะดวกในการใช้งาน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านภาพรวมของโปรแกรมดังกล่าว

ระดับความพึงพอใจหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXXของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านกลุ่มตัวอย่างมีการประเมินในทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 รองลงมา คือ ด้านความสะดวกในการใช้งานและด้านภาพรวมของโปรแกรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.96 ด้าน

กิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และลำดับสุดท้าย คือ ด้านความสามารถของโปรแกรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้าน สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

(ก) ด้านเนื้อหา

ระดับความพึงพอใจหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXXของกลุ่มตัวอย่างในด้านเนื้อหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในทุกด้านในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ เนื้อหาสาระและประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 รองลงมา คือ ความสมบูรณ์ถูกต้องของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ความชัดเจนของเนื้อหาในแต่ละบทเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 การเรียบเรียงเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และลำดับสุดท้าย คือ ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาในแต่ละบทเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.97

(ข) ด้านคุณภาพของโปรแกรม

ระดับความพึงพอใจหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXXของกลุ่มตัวอย่างในด้านคุณภาพของโปรแกรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในทุกด้านในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือระบบของโปรแกรมบันทึกคะแนนให้นักศึกษาอัตโนมัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 รองลงมา คือ โปรแกรมมีรูปแบบนำเสนอที่หลากหลายและโปรแกรมมีสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในรูปแบบที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.84 เสียงประกอบของบทเรียนชัดเจนและเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และลำดับสุดท้าย คือ การตอบสนองของโปรแกรมต่อการฝึกทักษะการพูดของนักศึกษาอยู่ในระดับที่พอใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66

(ค) ด้านความสะดวกในการใช้งาน

ระดับความพึงพอใจหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXXของกลุ่มตัวอย่างในด้านความสะดวกในการใช้งานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในทุกด้านในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือความสะดวกของขั้นตอนในการเข้าระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 รองลงมา คือ ความเหมาะสมของขนาดและสีตัวอักษรในบทเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ความถูกต้องและความชัดเจนของภาษาที่ใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ความสะดวกในการใช้เมนูแต่ละบทเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และลำดับสุดท้าย คือ ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหาในแต่ละบทเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78

(ง) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ระดับความพึงพอใจหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXXของกลุ่มตัวอย่างในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในทุกด้านในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ กิจกรรมสามารถช่วยพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 รองลงมา คือ โปรแกรมประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 โปรแกรมมีกิจกรรมที่หลากหลายและเป็นปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 กิจกรรมระหว่างการเรียนรู้ช่วยให้นักศึกษาสามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และลำดับสุดท้าย คือ กิจกรรมระหว่างการเรียนรู้ทำให้นักศึกษามั่นใจที่จะใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72

(จ) ด้านภาพรวมของโปรแกรม

ระดับความพึงพอใจหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXXของกลุ่มตัวอย่างในด้านภาพรวมของโปรแกรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในทุกด้านในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือโปรแกรม SPEEXX มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ฝึกทักษะภาษาของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 รองลงมา คือ การนำภาพมาประกอบทำให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 นักศึกษาคิดว่าความรู้ที่ได้จากโปรแกรม SPEEXX จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ผู้เรียนสามารถนำทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และลำดับสุดท้าย คือ ระยะเวลาในการฝึกทักษะด้วยโปรแกรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75

4.6 ปัญหาในการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ

SPEEXX

ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาในรายวิชาภาษาอังกฤษ 1 เกี่ยวกับปัญหาในการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ปรากฏผล ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXXของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 203 คน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการทำงานของอุปกรณ์หูฟังและไมโครโฟนมากที่สุด รองลงมาคือ มีปัญหาที่โปรแกรมมีการขัดข้องบ่อย มีปัญหาโปรแกรมไม่บันทึกคะแนนให้หลังจากทำแบบฝึกหัดเสร็จนอกจากนี้ในขณะที่มีปัญหาระบบการเข้าใช้งานโปรแกรม และลำดับสุดท้าย ผู้เรียนคิดว่า ระยะเวลาในการใช้งานโปรแกรม SPEEXX ช้า โหม่ง น้อยเกินไป

5. สรุปและอภิปรายผล

การประเมินตนเองหลังการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะ SPEEXX เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโปรแกรมมีประโยชน์ต่อการพัฒนาทางด้านการอ่าน การเขียน การฟังและการพูดตามลำดับ และโปรแกรมยังเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ใจเที่ยงตรง

(2556) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ โดยการใช้สื่อฝึกเสริมทักษะพื้นฐานภาษาอังกฤษ (คอมพิวเตอร์ช่วยสอน) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ความสามารถทางด้านการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษในเรื่อง คำคุณศัพท์ ของนักเรียนหลังการใช้สื่อฝึกเสริมทักษะมีระดับสูงขึ้น เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลภัทร โพธิ์กริมย์และ บำรุง ไตรรัตน์ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เน้นเนื้อหาอาเซียน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกนุช ณ นคร (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เน้นปัญหาการเขียนอนุเฉท ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นครปฐม

ภาพรวมของค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.134 สะท้อนให้เห็นถึงความไม่สัมพันธ์กันระหว่างผลการประเมินเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังจากการใช้โปรแกรมช่วยฝึกทักษะภาษาอังกฤษ SPEEXX ของกลุ่มตัวอย่างความพึงพอใจหลังการใช้โปรแกรม SPEEXX เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโปรแกรมมีคุณภาพทางการศึกษาและสามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้ โปรแกรมมีการวางแผนการสร้างขึ้นอย่างมีขั้นตอน เนื้อหาเหมาะสมและเข้าใจง่าย การใช้ภาษาชัดเจน และโปรแกรมยังเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในการใช้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งมีสอดคล้องกับแนวคิดของ พิพัฒน์ คงสตัย (2546) บทเรียนออนไลน์เป็นสื่อการเรียนการสอนที่เริ่มนำมาใช้ใ้ในกรณีศึกษาอย่างแพร่หลายถือเป็นบทเรียนออนไลน์โฉมหน้าใหม่ของการสร้างสื่อในการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ โดยนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผนวกกับความสามารถของการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นการนำเอาประสิทธิภาพของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาผสมผสานกับเทคโนโลยีการศึกษาและเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต บทเรียนออนไลน์มีความเกี่ยวข้องกับบทเรียนต่าง ๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทัยรัตน์ ปานจรินทร์ (2555) การพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนถาวรานุกูล จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการฟังเพื่อการสื่อสารมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี และนักเรียนมีความเห็นอยู่ในระดับดีต่อกิจกรรมการฟังและแบบฝึกเสริมทักษะการฟังการสื่อสารและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ

วราลี ทองแก้ว (2556) ซึ่งได้ศึกษาและพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาต่าง ๆ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อออนไลน์สามารถส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

6. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยต่อเนื่องในประเด็นดังกล่าว หรือนำไปเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาความรู้และเสริมทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ ให้แก่ อาจารย์ นักศึกษา และบุคลากร ตลอดจนผู้สนใจทั่วไปและควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาของการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทอื่น

7. กิตติกรรมประกาศ

สำหรับการดำเนินการจัดทำภาคินพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร. กันทริน รักษ์สาคร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยุขอขอบพระคุณ อาจารย์สาขาต่างประเทศที่ให้คำแนะนำ และตรวจทานเครื่องมือ และขอขอบพระคุณคณะศิลปศาสตร์ที่สนับสนุนในการทำภาคินพนธ์ในครั้งนี้

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] โปรแกรม SPEEXX.(2559) .*การใช้งานโปรแกรม SPEEXX*. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2559 จาก www.speexx.sru.ac.th/speexx/minimanual.pdf
- [2] พิพัฒน์ คงสตัย. (2546) .*การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ พื้นฐาน เรื่อง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่าง การใช้บทเรียนออนไลน์ภาษาราชการกับ บทเรียนออนไลน์ภาษาปาก* ในการ ประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับนานาชาติ (Proceedings) เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15 (น 8 – 43).
- [3] ณัฐพล คุปต์ธนโรจน์ (2556).*การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษตามแนวเรื่อง โดยใช้กลวิธีการเดาความหมายคำศัพท์จากบริบทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม*
- [4] กนกวรรณ ใจเที่ยงตรง. (2556). *การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษโดยการใช้สื่อฝึกเสริมทักษะพื้นฐานภาษาอังกฤษ (คอมพิวเตอร์ช่วยสอน) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. The 5th National and International Hatyai Conference Hatyai University. ม.ป.พ



[5] กมลภัทร โพธิ์ภิรมย์ และ บำรุง ไตรรัตน์. (2559, พฤษภาคม – สิงหาคม). Veridian E-Journal, Silpakorn University, ปีที่ 9 ฉบับที่ 2

[6] เอกนุช ณ นคร (2557, มกราคม – เมษายน). Veridian E-Journal, SUB ปีที่ 6 ฉบับที่ 1

[7] ฤทัยรัตน์ ปานจรินทร์. (2555). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนถาวรานุกูล จังหวัดสมุทรสงคราม. (รายงานผลการวิจัย) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร

[8] วราลี ทองแก้ว. (2556). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานคอมพิวเตอร์) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. โรงเรียนสววิทย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร. (รายงานผลการวิจัย). โรงพิมพ์พิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทัศนคติด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ของนักศึกษาที่เข้าร่วม
โครงการค่ายภาษาอังกฤษ ณ Universiti Sains Malaysia
Students' Attitudes towards Improvement of English Skills and Knowledge after Participating
in International English Camp at Universiti Sains Malaysia

จริยาวดี ชูช่วง^{1*} วิภาวี จันทรฉาย² สุริษา พันนุสะ³ และ อัสมา หมันเบนหมัด⁴ ศศิธร สุวรรณปัทม⁵
¹หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

* จริยาวดี ชูช่วง

E-mail address: Runglove13@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการค่ายภาษาอังกฤษ ณ Universiti Sains Malaysia ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาจากคณะต่างๆในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จำนวน 34 คน ที่เข้าร่วมโครงการค่ายภาษาอังกฤษในเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม พ.ศ.2559 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ของนักศึกษา หลังจากเข้าร่วมโครงการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความเห็นว่า หลังจากเข้าร่วมโครงการค่ายภาษาอังกฤษแล้ว การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะการพูด ทักษะการฟัง ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนของตน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม = 3.94 โดยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.76 และตนสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันในการเรียนจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 94.11 ทักษะที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากที่สุด คือ ทักษะการฟัง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 97.05 ความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศมาเลเซีย คือ ด้านภาษาและด้านอาหาร จำนวนเท่ากัน คือ 33 คน คิดเป็นร้อยละ 97.05 ปัจจัยที่สามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษา คือ สิ่งแวดล้อมที่มีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 97.05 คน ประสบการณ์การเรียนรู้ในต่างประเทศช่วยพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในด้านการฟังมากที่สุด จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อโครงการค่ายภาษาอังกฤษในด้านสถานที่ที่ใช้ในการทำกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 88.23

คำสำคัญ: ทักษะภาษาอังกฤษ, ความรู้, ค่ายภาษาอังกฤษและนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการค่ายภาษาอังกฤษ

Abstract

The purpose of this research was to study the students' attitudes towards improvement of English skills and knowledge after participating in an International English Camp. The population was 34 students participating in the International English Camp at Universiti Sains Malaysia in June-July 2016. They were students from different faculties at Rajamangala University of Technology Srivijaya. The instrument used for data collection was a questionnaire reflecting on the development of English skills and knowledge of students participating in the camp. The data was analyzed for percentage (%), average value ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.).

The results of the study showed that after participating in English Camp, most students mentioned that they had improved their English skills such as listening skills, speaking skills, reading skills and writing skills at high levels with a mean score of 3.94 (0.76%). Moreover, 94.11% of the students revealed that they could apply knowledge in their daily life for learning, 97.05% of them thought that the training helped improve their listening skills in everyday life, and 97.05% of them received knowledge on Malaysia culture in languages and foods. The factor influencing English improvement of students was the surroundings of English usage for communication was confirmed by 97.05% of students. 100% said that the experience of going abroad improved their listening skills, and 88.23% of them were highly satisfied with the location in the English Camp.

Keywords: English skills, knowledge, International English Camp, students participating in the camp.

1. บทนำ

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลของโลกที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร และนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ไม่เพียงแต่ใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารเท่านั้น แต่ยังใช้ในการเจรจาทางธุรกิจ การแข่งขันทางการศึกษา และสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้คนในสังคมที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน

ดังนั้น คณะศิลปศาสตร์จึงกำหนดโครงการค่ายภาษาอังกฤษ ณ Universiti Sains Malaysia รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นโครงการค่ายภาษาอังกฤษในระยะสั้นสำหรับนักศึกษาที่ต้องการยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งนักศึกษาจะได้รับการฝึกฝนและพัฒนาทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ตลอดจนการเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมของชาติอื่นๆควบคู่ไปด้วย รวมถึงช่วยสร้างความมั่นใจและความกล้าแสดงออกในการสร้างสัมพันธไมตรีร่วมกับผู้อื่น อีกทั้งยังเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะของนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านภาษาอังกฤษ ความรู้ด้านวัฒนธรรม สังคม และประเพณีของประเทศมาเลเซีย การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาทัศนคติด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการค่ายภาษาอังกฤษ ณ Universiti Sains Malaysia

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาทัศนคติด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการค่ายภาษาอังกฤษ ณ Universiti Sains Malaysia

3. วิธีการดำเนินงาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ณ Universiti Sains Malaysia จำนวน 34 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งใช้เก็บข้อมูลจากประชากร ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและทัศนคติด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ของนักศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการแจกแจงแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับและแบบสอบถามปลายเปิดที่สามารถเลือกตอบได้หลายข้อให้นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการค่ายพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 34 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 ทัศนคติด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D)

4. ผลการศึกษา

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	11	32.4
หญิง	23	67.6
อายุ		
18-20 ปี	12	35.3
21-23 ปี	18	52.9
24-26 ปี	4	11.8
คณะ		
ศิลปศาสตร์	23	67.6
วิศวกรรมศาสตร์	6	17.6
บริหารธุรกิจ	3	8.8
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี	-	-
สถาปัตยกรรมศาสตร์	2	5.9
ชั้นปีที่ศึกษา (ปัจจุบัน)		
ชั้นปีที่ 1	-	-
ชั้นปีที่ 2	7	20.6
ชั้นปีที่ 3	16	47.1
ชั้นปีที่ 4	6	17.6
สำเร็จการศึกษา	5	14.7

ประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

เคย	17	50.0
ไม่เคย	17	50.0

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 68 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 32 มีอายุ 21-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 53 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 68 สังเกตได้ว่านักศึกษาส่วนมากกำลังศึกษาชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 47 และพบว่าผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการกับผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการคิดเป็นร้อยละ 50

ตารางที่ 2 ผลโดยรวมเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในแต่ละด้าน

การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในแต่ละด้าน	($\bar{X}$)	S.D.	การพัฒนา
ด้านการฟัง	3.86	0.72	มาก
ด้านการพูด	3.95	0.85	มาก
ด้านการอ่าน	4.07	0.67	มาก
ด้านการเขียน	3.89	0.78	มาก
รวม	3.94	0.76	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในด้าน ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และ ทักษะการเขียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 3.94)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาต่อการนำประสบการณ์ที่ได้รับในแต่ละด้านมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (เลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(N= 34)		
การนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	จำนวน	ร้อยละ %
ปรับใช้ในด้านด้านการเรียน	32	94.11
ปรับใช้ในด้านการทำงาน	22	64.70
ปรับใช้ในด้านการศึกษาสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น	30	88.23
ปรับใช้ในด้านการศึกษาแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	21	61.76
อื่น ๆ	3	8.2

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันในด้านการเรียน คิดเป็นร้อยละ 94.11 และพบว่านักศึกษาให้ข้อคิดเห็นอื่นๆเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 8.82 อาทิ หาแฟน หาเพื่อน เดินทางท่องเที่ยว เป็นต้น

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ทักษะภาษาอังกฤษที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (เลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(N= 34)		
ทักษะภาษาอังกฤษที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	จำนวน	ร้อยละ %
ทักษะการฟัง	33	97.05
ทักษะการพูด	32	92.11
ทักษะการอ่าน	25	73.52
ทักษะการเขียน	19	55.88

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสามารถนำทักษะภาษาอังกฤษมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันในด้านทักษะการฟังมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.05 และประเด็นที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด คือ ด้านทักษะการเขียน คิดเป็นร้อยละ 55.88

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาต่อความรู้ที่ได้รับในแต่ละด้านเกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศมาเลเซีย (เลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(N= 34)		
ความรู้ที่ได้รับในแต่ละด้านเกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศมาเลเซีย	จำนวน	ร้อยละ %
ด้านภาษา	33	97.05
ด้านอาหาร	33	97.05
ด้านการแต่งกาย	19	55.88
ด้านการศึกษา	18	52.94
ด้านวิถีชีวิต	31	91.17
อื่น ๆ	2	5.88

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศมาเลเซียในด้านภาษาและด้านอาหาร คิดเป็นร้อยละ 97.05

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยที่สามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ (เลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(N= 34)		
ปัจจัยที่สามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ	จำนวน	ร้อยละ %
สิ่งแวดล้อมที่มีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร	33	97.05
การเรียนกับครูต่างชาติ	29	85.29
กิจกรรมส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ	23	67.64
กลยุทธ์ในการสอนของครู	20	58.82
เจตคติของผู้เรียน	12	35.29
อื่น ๆ	0	0

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่สามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาได้มากที่สุด คือ สิ่งแวดล้อมที่มีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 97.05

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาต่อทักษะที่พัฒนาจากประสบการณ์การเรียนรู้ในต่างประเทศ (เลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(N= 34)		
ทักษะที่พัฒนาจากประสบการณ์การเรียนรู้ในต่างประเทศ	จำนวน	ร้อยละ %
ทักษะการฟัง	34	100
ทักษะการพูด	33	97.05
ทักษะการอ่าน	14	41.17
ทักษะการเขียน	13	38.23

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าทักษะที่พัฒนาจากประสบการณ์การเรียนรู้ในต่างประเทศมากที่สุด คือ ทักษะการฟัง คิดเป็นร้อยละ 100 และทักษะที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด คือ ทักษะการเขียน คิดเป็นร้อยละ 38.23

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อโครงการ (เลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(N= 34)		
ความพึงพอใจต่อโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการทำโครงการ	9	26.47
สถานที่ที่ใช้ในการทำกิจกรรม	30	88.23
กิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ	26	76.47
การจัดลำดับขั้นตอนของกิจกรรม	11	32.35
เนื้อหาการให้ความรู้ของวิทยากร	21	61.76
อื่น ๆ	1	2.94

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่พึงพอใจในสถานที่ที่ใช้ในการทำกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 88.23

ตารางที่ 9 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการ

(N= 34)

รายการข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ควรขยายระยะเวลาในการจัดทำโครงการ	23	67.64
อยากให้จัดโครงการขึ้นทุกปี	10	29.41
ประเทศที่จัดทำโครงการควรหลากหลาย	6	17.64
อยากเรียนร่วมกับเพื่อนต่างชาติ	3	8.8
เพิ่มกิจกรรมในการสอนให้มากขึ้น	1	2.94
ลดเวลาเรียน	1	2.94
ควรมีกิจกรรมนอกห้องเรียนให้มากกว่านี้	1	2.94
ควรจัดค่ายให้มีความหลากหลาย	1	2.94

จากตารางที่ 9 นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่าควรขยายระยะเวลาในการจัดทำโครงการ คิดเป็นร้อยละ 67.64

5. สรุปและอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการค่ายภาษาอังกฤษ ณ Universiti Sains Malaysia ผลการวิจัยพบว่า หลังจากเข้าร่วมโครงการค่ายภาษาอังกฤษ นักศึกษามีทัศนคติด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในด้านทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 3.94 ซึ่งให้เห็นว่าการเข้าร่วมโครงการค่ายภาษาอังกฤษ ณ Universiti Sains Malaysia สามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ได้เพิ่มขึ้นหลังจากเข้าร่วมโครงการ ขณะเดียวกันการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาเป็นผลมาจากปัจจัยในหลายๆด้าน อาทิ สิ่งแวดล้อมที่มีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 97.05 การเรียนกับครูต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 85.29 กิจกรรมส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 67.64 ซึ่งสอดคล้องกับ เรื่องศักดิ์ อ้าโพพันธ์ (2542: 2 อ้างถึงใน ศรีณย์ภรณ์ นาคา 2554: 10) ได้กล่าวว่า กิจกรรมทางภาษาที่จัดขึ้นเพื่อที่จะทดสอบและเสริมสมรรถภาพในการเรียนภาษาของผู้เรียนโดยเน้นหนักไปในทางผ่อนคลายเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้ทั้งในรายบุคคลและสมาชิกในกลุ่มภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดและฟินอกเซีย-โร และบรัมพิท (1990: 141-142 อ้างถึงใน นิรวรรณ จิตตริณิตย์ 2552: 15) กล่าวว่า กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารของผู้เรียนได้ อีกทั้งยังมีส่วนช่วยในการเรียนภาษาเป็นธรรมชาติ ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษา สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ยังพบว่าหลังเข้าร่วมโครงการ นักศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศมาเลเซียในด้านภาษาและด้านอาหารมากที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 97.05 รองลงมา คือ ด้านวิถีชีวิต ด้านการแต่งกาย และด้านการศึกษา จำนวน 31, 19, 18 คน คิดเป็นร้อยละ 91.17, 55.88, 52.94 ตามลำดับ ขณะเดียวกันพบว่า มีนักศึกษาจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 ที่ได้รับความรู้ด้านอื่นๆ อาทิ เทคโนโลยีและมารยาททางสังคมที่ดี เป็นต้น นักศึกษาสามารถนำทักษะการฟังมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็น

ร้อยละ 97.05 รองลงมา คือ ในด้านทักษะการพูด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 92.11 รองลงมา คือ ในด้านทักษะการอ่าน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 73.52 และในด้านทักษะการเขียน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 55.88 ตามลำดับ อีกทั้งประสบการณ์การเรียนรู้ในต่างประเทศช่วยพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษามากที่สุด จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งให้เห็นว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการค่ายภาษาอังกฤษ ณ Universiti Sains Malaysia มีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษมากขึ้น นอกจากนี้ยังได้รับความรู้ด้านวัฒนธรรมของประเทศมาเลเซียและการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอีกด้วย

6. ข้อเสนอแนะ

ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการค่ายภาษาอังกฤษเพื่อวัดระดับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียน

7. กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยทัศนคติด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการค่ายภาษาอังกฤษ ณ Universiti Sains Malaysia ในครั้งนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากอาจารย์อาจารย์ศศิธร สุวรรณปัญะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ซึ่งช่วยให้คำแนะนำและชี้แนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดีอีก คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ Mr.Neil C. Cuthbertson ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไข และช่วยปรับปรุงวิทยานิพนธ์ทางภาษา และ Abstract จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันทริน รักษาสคร ที่ได้สละเวลาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดทั้งให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา จนทำให้วิจัยฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลและนักศึกษาทุกคนในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะผู้จัดทำ จริยาวิดี ชูช่วง วิภาวี จันทน์ฉาย สุริษา พันนุส และอัสมา หมั่นเป็นหมัด

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] ศรีณย์ภรณ์ นาคา. (2554). การใช้กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ชลบุรี สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [2] นิรวรรณ จิตตริณิตย์. (2552). ผลการจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนกลุ่มกิจกรรมพิเศษระดับประถมศึกษาตอนปลาย. หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การพัฒนาความสามารถในการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนจากภาพเทียบอักษรจีน

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา

Developing Chinese Vocabulary Memorization Ability by Using Pictorial Chinese Characters forMatthayomsuksa 4 Students at MahavajiravudhChangwatSongkhla School

นิตานุช จันทน์นวล^{1,*} นิสรีน เรเบ็นหมุด² ศรียรรณา รักษมณี³ และสลิลาวันต์ สุรชิต⁴

^{1,2,3,4}หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

* นิตานุช จันทน์นวล

E-mail address: Nidanut5953@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนจากภาพเทียบอักษรจีน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/13 แผนการเรียนศิลป์จีนโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา จำนวน 40 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน โดยกลุ่มที่ 1 เรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้บัตรคำศัพท์ภาษาจีนธรรมดาทั่วไป แบ่งตามเลขที่ 1-20 กลุ่มที่ 2 เรียนรู้โดยใช้บัตรภาพเทียบอักษรจีนแบ่งตามเลขที่ 21-40 ขั้นตอนในการวิจัยมี 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 20 ข้อ 2. เรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนโดยกลุ่มที่ 1 เรียนรู้โดยใช้บัตรคำศัพท์ภาษาจีนธรรมดาทั่วไป กลุ่มที่ 2 เรียนรู้โดยใช้บัตรภาพเทียบอักษรจีน 3. ทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 20 ข้อ โดยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบทดสอบเดียวกัน เว้นระยะระหว่างการทำแบบทดสอบก่อนเรียนกับแบบทดสอบหลังเรียนเป็นเวลา 2 สัปดาห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า T-test

ผลวิจัยชี้ให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 มีค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบก่อนเรียนคือ 4.85 และค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบหลังเรียนคือ 15.70 คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบก่อนเรียนคือ 12.50 และค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบหลังเรียนคือ 19.00 คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สรุปได้ว่าการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนจากภาพเทียบอักษรจีนมีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการจดจำคำศัพท์ภาษาจีน

คำสำคัญ: การจดจำ, คำศัพท์ภาษาจีน, ภาพเทียบอักษรจีน

Abstract

The objective of this research was to study the development of Chinese vocabulary memorization ability by using pictorial Chinese characters. The samples were 40 students, Chinese major Matthayomsuksa 4/13 at Mahavajiravudh ChangwatSongkhla School. The samples were divided into 2 groups; by means of each group 20 people by

group 1 learn Chinese vocabulary traditionally, divided by the numbers 1-20. Group 2 learn Chinese vocabulary by using pictorial Chinese characters, divided by the numbers 21-40. The research method has 3 main steps: first step, the samples did 20 questions pre-test; second step, classroom learning process, group 1 learn Chinese vocabulary traditionally, group 2 learn Chinese vocabulary by using pictorial Chinese characters. Third step, the samples did 20 questions post-test. The pre-test and post-test were the same test and the gap between pre-test and post-test was 2 weeks. The data were statistically analyzed for mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), percentage (%) and t-test.

The findings indicated that the samples of group 1 who learned Chinese vocabulary by traditional method, pre-test earned in the average were of 4.85 and post-test of 15.70. The result of pre-test and post-test showed no difference. The samples of group 2 learning Chinese vocabulary by using pictorial Chinese character method, pre-test earned in the average of 12.50 and post-test of 19.00. The result of pre-test and post-test was statistically significant at .01. It be concluded that teaching Chinese vocabulary by using pictorial Chinese character method can help student develop their ability to memorize Chinese vocabulary.

Keywords: Memorization, Chinese Vocabulary, Pictorial Chinese Characters

1. บทนำ

ปัจจุบันนี้ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพเป็นอย่างยิ่งชาวจีนกระจายไปตามที่ต่างๆ ทั่วโลก และเป็นผู้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก เห็นได้ชัดว่า ในประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวชาวจีนหลั่งไหลเข้ามามากมาย ประเทศไทยเป็นประเทศที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังนั้นคนไทยจึงจำเป็นต้องเรียนภาษาจีนเพื่อรองรับความต้องการของตลาด ปัจจุบันวิชาภาษาจีนเป็นวิชาที่นักเรียนนักศึกษา นิยมเลือกเรียน

ลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของภาษาจีนคือตัวอักษรจีน ซึ่งจะมีลักษณะเป็นเส้นเป็นขีด คล้ายรูปวาด ในระบบการเขียน (writing system) เรียกอักษรลักษณะนี้ว่า **logogram** หรืออักษรภาพ ไม่ใช่ตัวอักษรสะกด (syllabary) คำแบบภาษาอังกฤษ หรือภาษาไทย ผู้เรียนต้องอาศัยการจดจำตัวอักษรจีนเหล่านั้น การจดจำคำศัพท์ภาษาจีนต้องอาศัยระยะเวลาในการจำ เนื่องจากต้องจำทั้งตัวอักษรภาษาจีน คำอ่าน (สัทอักษรพินอิน) และคำแปลภาษาไทย ผู้เรียนภาษาจีนจึงควรหาเทคนิคการจำเพื่อช่วยให้จดจำคำศัพท์ภาษาจีนได้ง่ายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เทคนิคการจดจำด้วยภาพถือเป็นอีกหนึ่งวิธีที่สามารถช่วยเสริมความจำได้ดียิ่งขึ้น เช่น การนำข้อมูลการเรียนรู้มาทำเป็นตาราง กราฟ หรือรูปภาพ ทำให้มีข้อมูลที่น่าสนใจและง่ายต่อการจดจำสิ่งนั้น ๆ ดังนั้น การจดจำด้วยภาพเป็นการใช้จินตนาการผสมกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ทำให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น มีทฤษฎีของ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ (พรพรณ: 2556) ได้บอกถึงเคล็ดลับในการจำ 5 ขั้นตอน คือ 1) ชัดเจน (Focus) จดจ่อกับสิ่งที่ต้องการจดจำให้ชัดเจนว่าคืออะไร 2) บันทึก (Files) จัดการข้อมูลให้เป็นระบบ เพื่อให้ง่ายต่อการเรียกความทรงจำ 3) ภาษาภาพ (Pictures) จินตนาการสิ่งที่ต้องการจำให้เป็นภาพที่คุ้นเคย หรือภาพที่สะดุดตา 4) ติดตรึง (Glue) หาความโดดเด่นของข้อมูล เพื่อให้ติดตรึงอยู่ในความทรงจำ 5) ทบทวน (Review) การทบทวนสิ่งที่บันทึกไว้ในความทรงจำ จะทำให้สามารถจำสิ่งต่าง ๆ ได้ในระยะยาว

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาการจดจำของผู้เรียนโดยใช้รูปภาพเชื่อมโยงกับคำศัพท์ ผู้วิจัยจึงวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนจากภาพเทียบอักษรจีน เพื่อศึกษาว่าการใช้รูปภาพเชื่อมโยงกับคำศัพท์ภาษาจีนทำให้ประสิทธิภาพในการจดจำคำศัพท์ของผู้เรียนดีขึ้นหรือไม่

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนจากภาพเทียบอักษรจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/13 แผนการเรียนศิลป์จีนโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบระหว่างการจำคำศัพท์แบบปกติทั่วไป และการจำคำศัพท์โดยใช้ภาพเทียบอักษรจีน

3. วิธีการดำเนินงาน

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/13 แผนการเรียนศิลป์จีนโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลาจำนวน 40 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/13 แผนการเรียนศิลป์จีน โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 40 คน โดยวิธีการเลือกกลุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling Technique)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3.2.2 เอกสารคำศัพท์ภาษาจีนในการจดจำคำศัพท์ และเอกสารภาพเทียบอักษรจีน

3.2.3 บัตรคำศัพท์และบัตรภาพเทียบอักษรจีน

3.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

3.3.1 เอกสารประกอบการเรียนคำศัพท์และรูปภาพ

3.3.1.1 รวบรวมคำศัพท์ภาษาจีนที่สามารถใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ จาก www.chineasy.com (Hsueh : 2016) โดยคัดเลือกคำศัพท์ที่สามารถใช้รูปภาพในการจำได้

3.3.1.2 สร้างเอกสารประกอบการเรียนคำศัพท์ และบัตรภาพเทียบอักษรจีน

3.3.1.3 สร้างเอกสารประกอบการเรียนแบบคำศัพท์ธรรมดาทั่วไป คำศัพท์แบบภาพเทียบอักษรจีน สร้างบัตรคำศัพท์ธรรมดาและบัตรคำศัพท์ภาพเทียบอักษรจีน

3.3.1.4 นำเอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาดูตรวจสอบในด้าน ความชัดเจน ความถูกต้อง และความเหมาะสมของเนื้อหา

3.3.1.5 ปรับปรุงเอกสารประกอบการเรียนตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3.2 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3.3.2.1 สร้างแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนโดยแบบทดสอบแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 คือ เดิมคำศัพท์ในช่องว่างให้ถูกต้อง จำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 2 คือ โยงเส้นจับคู่คำศัพท์กับรูปภาพให้ถูกต้องจำนวน 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

3.3.2.2 นำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาดูตรวจสอบความชัดเจน ความถูกต้อง และความเหมาะสมของเนื้อหา

3.3.2.3 ปรับปรุงแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ทดสอบกลุ่มตัวอย่างโดยให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 40 นาที

3.4.2 แบ่งกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 โดยกลุ่มที่ 1 เรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้บัตรคำศัพท์ภาษาจีนธรรมดาทั่วไป โดยแบ่งตามเลขที่ 1-20 กลุ่มที่ 2 เรียนรู้โดยใช้บัตรภาพเทียบอักษรจีนแบ่งตามเลขที่ 21-40

3.4.3 ทดสอบกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ทำแบบทดสอบหลังเรียนใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 40 นาที เว้นระยะเวลาการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นเวลา 2 สัปดาห์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ผลคะแนนสอบวัดความสามารถด้านการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ (%) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นวิเคราะห์ความแตกต่างของผลคะแนนแบบทดสอบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยคำนวณจากค่า T-test

4. ผลการศึกษา / ผลการทดลอง

ผู้วิจัยทำการทดสอบการพัฒนาการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนจากภาพเทียบอักษรจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/13 แผนการเรียนศิลป์จีน โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 40 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มนักเรียนที่เรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนด้วยบัตรคำศัพท์ภาษาจีนธรรมดาทั่วไป เลขที่ 1-20

จำนวน 20 คน และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มนักเรียนที่เรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนด้วยบัตรภาพเทียบอักษรจีน เลขที่ 21-40 จำนวน 20 คน โดยมีผลการศึกษาดังนี้

4.1 ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ 1

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ 1 แสดงในรูปแบบตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

เลขที่	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	20	1	14
2	20	5	15
3	20	3	16
4	20	5	20
5	20	7	15
6	20	2	7
7	20	6	19
8	20	6	18
9	20	4	18
10	20	2	16
11	20	1	7
12	20	8	14
13	20	4	18
14	20	10	17
15	20	1	9
16	20	5	16
17	20	7	18
18	20	5	17
19	20	8	20
20	20	7	20
$\bar{x}$	20	4.85	.582
S.D.	20	15.70	2.908

จากข้อมูลในตารางที่ 1 สามารถวิเคราะห์ได้ว่าผลคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 มีคะแนนสูงสุดอยู่ที่ 10 คะแนน คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 1 คะแนน ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนทั้งหมดอยู่ที่ 4.85 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 24.25 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ .582 ส่วนผลคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน มีคะแนนสูงสุดอยู่ที่ 20 คะแนน คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 7 คะแนน ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนทั้งหมดอยู่ที่ 15.70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.50 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.908

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างทางด้านการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	$\bar{x}$	S.D.	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	20	4.85	.582		
หลังเรียน	20	15.70	2.908	14.89	.002

(N = 20)

จากตารางที่ 2 สามารถวิเคราะห์ได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 20 คน ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .582 และคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.908 เมื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่าค่า t ที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่า tวิกฤต ($14.89 > 1.73$) คือคะแนนหลังเรียนของการพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้บัตรคำศัพท์ภาษาจีนธรรมดาทั่วไป ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นหมายถึงการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้บัตรคำศัพท์ภาษาจีนธรรมดาทั่วไป ไม่สามารถทำให้นักเรียนแต่ละคนได้รับความรู้ความเข้าใจสูงสุดเท่าที่แต่ละคนจะรับได้

4.2 ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ 2

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ 2 แสดงในรูปแบบตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

เลขที่	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
21	20	9	20
22	20	12	20
23	20	6	20
24	20	13	18
25	20	12	20
26	20	20	20
27	20	12	20
28	20	11	20
29	20	7	18
30	20	15	19
31	20	15	17
32	20	20	20
33	20	0	10
34	20	20	20
35	20	16	20
36	20	11	19
37	20	17	20
38	20	11	19
39	20	13	20
40	20	10	20
$\bar{x}$	20	12.50	19.00
S.D.	20	4.968	2.294

จากข้อมูลในตารางที่ 3 สามารถวิเคราะห์ได้ว่าผลคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 มีคะแนนสูงสุดอยู่ที่ 20 คะแนน คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 0 คะแนน ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนทั้งหมดอยู่ที่ 12.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 62.50 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 4.968 ส่วนผลคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน มีคะแนนสูงสุดอยู่ที่ 20 คะแนน คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 17 คะแนน ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนทั้งหมดอยู่ที่ 19.00 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 95.00 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.294

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างทางด้านการพัฒนาการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	$\bar{x}$	S.D.	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	20	12.50	4.968	6.78	.01*
หลังเรียน	20	19.00	2.294		

(N = 20)

จากตารางที่ 4 สามารถวิเคราะห์ได้กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 20 คน ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.968 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.294 เมื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่าค่า t ที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่า t วิกฤต ($6.78 < 1.73$) คือคะแนนหลังเรียนของการพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้ภาพเทียบอักษรจีนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นั้นหมายถึงการพัฒนาการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้ภาพเทียบอักษรจีนทำให้นักเรียนแต่ละคนได้รับความรู้ความเข้าใจสูงสุดเท่าที่แต่ละคนจะรับได้ กล่าวคือ นักเรียนที่เรียนซ้ำจะได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมาก จนมีความสามารถใกล้เคียงกับนักเรียนที่เรียนเร็ว ส่วนนักเรียนที่เรียนเร็วจะถูกจำกัดด้วยคะแนนเต็ม ทำให้คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนไม่แตกต่างกันมาก

5. สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยของการพัฒนาความสามารถในการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนจากภาพเทียบอักษรจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนศิลป์จีน โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา จำนวน 40 คน ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มนักเรียนที่เรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนด้วยบัตรคำศัพท์ภาษาจีนธรรมดาทั่วไป เลขที่ 1-20 จำนวน 20 คน และกลุ่มที่เป็นกลุ่มนักเรียนที่เรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนด้วยบัตรภาพเทียบอักษรจีน เลขที่ 21-40 จำนวน 20 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน กลุ่มตัวอย่างที่ 1 มีผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 24.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .582 ส่วนผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.908 เมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาคิดค่า t -test เพื่อหาความแตกต่างทางสถิติแล้วผลคือ คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนไม่แตกต่างกัน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ 2 มีผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 12.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.968 ส่วนผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.00 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.294 เมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาคิดค่า t -test เพื่อหาความแตกต่างทางสถิติแล้ว ผลคือคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .01 กล่าวคือการพัฒนาการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้ภาพเทียบอักษรจีนทำให้นักเรียนแต่ละคนได้รับความรู้ความเข้าใจสูงสุดเท่าที่แต่ละคนจะรับได้ โดยนักเรียนที่เรียน

ซ้ำจะได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมาก จนมีความสามารถใกล้เคียงกับนักเรียนที่เรียนเร็ว ส่วนนักเรียนที่เรียนเร็วจะถูกจำกัดด้วยคะแนนเต็ม ทำให้คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนไม่แตกต่างกันมาก

จากข้อมูลทางสถิติข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนจากภาพเทียบอักษรจีนมีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการจดจำคำศัพท์ภาษาจีน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาที่สรุปได้ว่าการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนจากภาพเทียบอักษรจีนมีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนของผู้เรียน ฉะนั้นในการเรียนการสอนคำศัพท์ภาษาจีนใหม่ ๆ ผู้สอนสามารถใช้ภาพเทียบอักษรจีนควบคู่ไปด้วยกัน เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการจดจำที่ดีขึ้นของผู้เรียน

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีคำศัพท์ภาษาจีนที่หลากหลาย สามารถดึงดูดความสนใจผู้เรียน โดยเพิ่มสีสันของบัตรคำศัพท์ และสามารถนำคำศัพท์ที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. ควรมีวิจัยกับผู้เรียนในระดับอื่น ๆ เช่น ประถมศึกษา

7. กิตติกรรมประกาศ

การพัฒนาความสามารถในการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนจากภาพเทียบอักษรจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา ในครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาและการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากอาจารย์ลีลาวนต์ สุรจิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ช่วยให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี คณะผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ Mr. Neil C.Cuthbertson ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขในส่วนที่เป็นภาษาอังกฤษจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กันทริน รักษ์สาคร ที่ได้สละเวลาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา จนทำให้วิจัยฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลทุกท่าน ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้และสามารถทำวิจัยด้วยความสำเร็จด้วยดี คณะผู้วิจัยหวังว่าการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลและนักศึกษาทุกคนในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. เอกสารอ้างอิง

เมธานนท์ บริสุทธิ์. 2557. *ความจำของมนุษย์*. เข้าถึงได้จาก: <http://habbitmy.blogspot.com> (วันที่สืบค้น: 5 ตุลาคม 2559)

ShaoLanHsueh. 2016. *ภาพเทียบอักษรจีน*. เข้าถึงได้จาก: www.chineasy.com (วันที่สืบค้น: 15 พฤศจิกายน 2559)

ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3
ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล

Ability of Chinese Reading Comprehension of Third Year

Chinese Minor Students in English for International Communication Program

ศิริรัตน์ สุวรรณชาติ^{1,*} นวรัตน์ แซ่จ้ง² ปิยากร กรณรงค์³ โรสลีนา สะนิง⁴ และลีลาวันต์ สุรชิต⁵

^{1,2,3,4,5} หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

* ศิริรัตน์ สุวรรณชาติ

E-mail address: suwanchatree39@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน จำนวน 44 คน เครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้ คือแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีน ได้แก่ แบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบแบบเติมคำในช่องว่าง จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบเลือกตอบแบบถูก-ผิด จำนวน 10 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาทำแบบ ทดสอบได้คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 13 คะแนน (26%) คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 47 คะแนน (94%) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 34.32 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 68.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 8.42 ซึ่งอยู่ในระดับดี (61-81%) ตามเกณฑ์ของลิเคิร์ท สเกล

คำสำคัญ: ความสามารถ, การอ่านจับใจความภาษาจีน

Abstract

This research aims to study Chinese reading comprehension ability of third year Chinese minor students in the English for International Communication Program. The population was 44 third year Chinese minor students in English for the International Communication Program, Faculty of Liberal Arts. The instrument of this research was a Chinese reading comprehension test – 30 multiple choice questions, 10 close test and 10 true or false questions. Data were analyzed for percentage (%), average value ($\bar{X}$) and standard derivation (S.D.).

The findings indicated that the 44 students, 42 female and 2 male, finished the test within the allocated time (1 hour) with a lowest score of 13 and a highest score of 47, which is 26% and 94% respectively. The average value ($\bar{X}$) was

34.32 or 68.64% and standard derivation (S.D.) was 8.42. The overall results of the ability of Chinese reading comprehension was at a good level (61% - 80%) based on the Likert Scale.

Keywords: ability, reading comprehension and Chinese language.

1. บทนำ

ปัจจุบันภาษาจีนเป็นภาษาที่สำคัญที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ และมีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ เพราะประเทศจีนได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก จากสถิตินักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยในปี 2558 จำนวน 7,934,791 คน (กรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2558) ในด้านเศรษฐกิจ ภาษาจีนมีบทบาทในการติดต่อการค้าระหว่างประเทศ การนำเข้า-การส่งออกของสินค้า การโทรคมนาคมและการท่องเที่ยว ในด้านการศึกษา ประเทศไทยมีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับประเทศจีนส่งผลให้การเรียนรู้ภาษาจีนในเรื่องของการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเรียนรู้และเข้าใจ

ทางคณะผู้วิจัยต้องการทดสอบศักยภาพความรู้ ความสามารถของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล เพื่อวัดระดับความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับการอ่านจับใจความบทความภาษาจีน เพราะความสามารถในการอ่านจับใจความ นอกจากจะทดสอบความรู้ทางด้านภาษาแล้ว ยังทดสอบความสามารถในการวิเคราะห์และการจับประเด็นสำคัญ หากนักศึกษามีความสามารถทางด้านนี้ ก็จะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ทางคณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษางานวิจัยในหัวข้อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล

3. วิธีการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ประชากร

ประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน จำนวน 44 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ แบบทดสอบแบบปรนัยจำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบแบบเติมคำในช่องว่างจำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบเลือกตอบแบบถูก-ผิด จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งหมด 50 ข้อ

3.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ผู้วิจัยนำบทความจากเอกสารประกอบการเรียนหลักภาษาจีนพื้นฐาน (成功之路起步篇 第一册 : 2013) โดยเน้นบทความการอ่านจับใจความที่มีความยากอยู่ในระดับปานกลางเหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีพื้นฐานทางด้านภาษาจีนเบื้องต้น โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 บทความเรื่องการแนะนำตัวเอง
- ตอนที่ 2 บทความเรื่องจดหมาย
- ตอนที่ 3 บทความเรื่องกิจวัตรประจำวัน
- ตอนที่ 4 บทความเรื่องการบรรยายห้องนอน
- ตอนที่ 5 บทความเรื่องการเดินทาง
- ตอนที่ 6 บทความเรื่องตำแหน่งที่ตั้ง
- ตอนที่ 7 บทความเรื่องอาหาร
- ตอนที่ 8 บทความเรื่องสถานที่ท่องเที่ยว

2. กำหนดขอบเขตและจัดทำรูปแบบของแบบทดสอบการอ่านจับใจความภาษาจีน เพื่อเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้ตรวจสอบและปรับปรุง โดยการทำการงานการตรวจวิเคราะห์ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับเนื้อหาวิชาของแบบทดสอบและผู้วิจัยทำการหาค่า IOC

3. นำแบบทดสอบการอ่านจับใจความภาษาจีนที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสม

4. นำแบบทดสอบการอ่านจับใจความที่สมบูรณ์แล้วไปทดสอบกับนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบทดสอบให้แก่ ประชากร และให้ประชากรทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีนจำนวน 50 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง โดยให้ประชากรเลือกตอบในกระดาษคำตอบ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ผลคะแนนสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีน โดยหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมินความสามารถทางภาษาของ Likert Scale (1961) ซึ่งแบ่งค่าคะแนนออกเป็นช่วงๆ โดยมีความหมายดังนี้

- ต่ำกว่า - 20% หมายถึง อ่อนมาก
- 21% - 40% หมายถึง อ่อน
- 41% - 60% หมายถึง ปานกลาง
- 61% - 80% หมายถึง ดี
- 81% ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก

4. ผลการศึกษา / ผลการทดลอง

ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบแก่กลุ่มประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล จำนวน 44 คน รวมทั้งสิ้น 44 ชุด คะแนนรวม 50 คะแนน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามคะแนนค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแสดงไว้ในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลจำนวนร้อยละของกลุ่มประชากรโดยจำแนกตามเพศของผู้ทำแบบทดสอบของความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีน

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	2	4.55
หญิง	42	95.45
รวม	44	100

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 95.45

ตารางที่ 2 ข้อมูลจำนวนร้อยละของกลุ่มประชากรโดยจำแนกตามอายุของผู้ทำแบบทดสอบของความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีน

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อายุ 20 ปี	8	18.18
อายุ 21 ปี	31	70.46
อายุ 22 ปี	5	11.36
อายุ 22 ปีขึ้นไป	0	0
รวม	44	100

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 70.46

ตารางที่ 3 ตารางแสดงคะแนนเต็มและคะแนนที่ได้รับของกลุ่มประชากรที่ทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความภาษาจีน

ลำดับที่ (คน)	ตอนที่ 1 (30)	ตอนที่ 2 (10)	ตอนที่ 3 (10)	รวม (50)
1	26	2	7	35
2	25	10	6	41
3	27	10	7	44
4	5	4	4	13
5	24	9	8	41
6	12	0	4	16
7	21	0	9	30
8	24	10	7	41
9	25	10	8	43
10	14	2	4	20
11	11	0	5	16
12	30	10	7	47
13	30	9	7	46
14	26	8	7	41
15	24	1	7	32
16	18	4	3	25
17	17	8	8	33
18	25	10	8	43
19	22	8	7	37
20	23	10	5	38
21	28	2	7	37
22	21	10	8	39
23	24	10	8	42
24	24	10	8	42
25	21	10	10	41
26	17	8	7	32
27	25	7	7	39

ลำดับที่ (คน)	ตอนที่ 1 (30)	ตอนที่ 2 (10)	ตอนที่ 3 (10)	รวม (50)
29	23	10	8	41
30	20	5	7	32
31	23	10	7	40
32	14	1	7	22
33	22	5	6	33
34	22	8	9	39
35	19	1	8	28
36	22	1	10	33
37	23	6	7	36
38	22	6	6	34
39	20	10	7	37
40	22	4	9	35
41	18	4	7	29
42	8	4	5	17
43	17	9	6	32
44	17	10	8	35

จากตารางที่ 3 สามารถสรุปได้ว่าผลคะแนนของกลุ่มประชากรมีคะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 13 คะแนน คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 47 คะแนน และมีความเฉลี่ยอยู่ที่ 34.32 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 68.64

ตารางที่ 4 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ ของกลุ่มประชากรที่ทำแบบทดสอบของการอ่านจับใจความภาษาจีน

จำนวนข้อสอบ (ชุด)	คะแนนเต็ม (Score)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ร้อยละ (%)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
44	50	34.32	68.64	8.42

จากตารางที่ 4 สามารถสรุปได้ว่าแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีน ของนักศึกษามีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 34.32 มีค่าร้อยละ (%) อยู่ที่ 68.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 8.42 โดยเมื่อเทียบกับเกณฑ์การประเมินความสามารถทางภาษาของ Likert Scale แล้วอยู่ในระดับดี

5. สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลกลุ่มประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน จำนวน 44 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (95.45%) อายุ 21 ปี (70.46%) ผลคะแนนหลังจากที่กลุ่มประชากรทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาจีนจำนวน 50 ข้อ คะแนนเต็ม 50 คะแนน พบว่าคะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 13 คะแนน



คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 47 คะแนน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 34.32 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 68.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 8.42 โดยเมื่อเทียบกับเกณฑ์การประเมินความสามารถทางภาษาของ Likert Scale แล้วสรุปได้ว่า กลุ่มประชากรที่ทำคะแนนได้ออยู่ในระดับดี (61% – 80% หมายถึง ดี)

6. ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้ทดสอบกลุ่มประชากรด้วยบทความที่มีเนื้อหาที่กลุ่มประชากรเคยศึกษาหรือผ่านตามาบ้างแล้ว งานวิจัยควรต่อไปอาจทดสอบด้วยบทความที่มีเนื้อหากว้างออกไป โดยอาจแนะนำเทคนิคการอ่านโดยการเดา (Predicting) ให้กลุ่มประชากรเรียนรู้ก่อนการทดสอบ

7. กิตติกรรมประกาศ

ภาคินพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จากความกรุณาอย่างยิ่งของอาจารย์ลีลาวันต์ สุรชิต อาจารย์ที่ปรึกษาภาคินพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ แนวคิด และช่วยตรวจทานด้วยความเอาใจใส่ อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน จนสำเร็จเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ร.ศ.ทรรศนีย์ ศิริศรี ที่ให้คำแนะนำในการใช้โปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล และยังให้คำปรึกษาในเรื่องอื่น ๆ รวมทั้งช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนถูกต้อง

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.กันทริน รักษ์สาคร ที่สละเวลาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษ ตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องของงาน รวมถึงตรวจความถูกต้องของภาษา ด้วยความเอาใจใส่จนเป็นบทคัดย่อที่สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านคณบดีคณะศิลปศาสตร์ อาจารย์นุชลี ทิพย์มณฑา และคณาจารย์สาขาต่างประเทศทุกท่าน ที่คอยให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน รวมทั้งน้องๆ ชั้นปีที่3 ที่เลือกเรียนวิชาโทจีน หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลทุกคน ที่ให้ความร่วมมือทำแบบทดสอบในการทำภาคินพนธ์ในครั้งนี้ จนบรรลุความสำเร็จไปได้ด้วยดี สุดท้ายนี้ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวที่เปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนคอยช่วยเหลือและคอยสนับสนุนทุกอย่างด้วยดีเสมอมา

8. เอกสารอ้างอิง

[1] กรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2558). มติชนรายวัน.

[2] เอกสารประกอบการสอนหลักภาษาจีนพื้นฐาน (成功之路起步篇第一册 : 2013). หน้า 24-108

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ความคาดหวังจากการเรียนในหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล
สาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

Expectation of the First Year Students from English for International Communication
Program, Department of Foreign Languages, Faculty of Liberal Arts

กรรณิกา ศรีแก้ว^{1,*} คมกฤษ เพ็ชรสุวรรณ² ฉัตรสุดา จันทร์ประทุม³ และณัฐภูมิ เฉลิมเมือง⁴

^{1,2,3,4} หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

* กรรณิกา ศรีแก้ว

E-mail address: kannikas334@gmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาความคาดหวังจากการเรียนในหลักสูตรสาขาวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ประชากรคือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 80 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสอบถาม แบบประมาณค่า 5 ระดับ มีทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอนด้านปัจจัยในการสนับสนุนการเรียนการสอนและด้านความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ซึ่งนักศึกษามีความคาดหวังที่จะมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในด้านภาษาอังกฤษที่มากขึ้นรองลงมา ด้านอาจารย์ผู้สอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ซึ่งนักศึกษามีความคาดหวังต่ออาจารย์โดยเป็นผู้มีจรรยาบรรณของความเป็นครูและเป็นแบบอย่างที่ดีและมีความตั้งใจและความมุ่งมั่นต่อการถ่ายทอดความรู้และความคาดหวังน้อยที่สุด คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ความคิดเห็นแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คำสำคัญ: นักศึกษา, ความคาดหวัง, หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล

Abstract

The objective of this research was to investigate expectations of the first year students from the English for International Communication Program, Department of Foreign Languages, Faculty of Liberal Arts. The research participants were 80 first year students enrolled in the academic year 2016. This is a survey research. The instrument of this research was a questionnaire including 5 aspects which were expectation on curriculum, expectation on learning and teaching activities, expectation on teachers, expectation on education support

and expectation after graduation. Data were analyzed by using mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and percentage (%).

The research revealed that the students expect as the most significant aspect ($\bar{X} = 4.41$) which students expected to have more knowledge, talent, experience in English, followed by expectation on teachers ($\bar{X} = 4.25$) which students expected that the teachers have ethics and they can be a role model. They are willing to transfer their knowledge to student. The expectation on learning and teaching activities was rated at the least important aspect ($\bar{X} = 3.81$). All levels of expectation for each aspect were high.

Keywords: students, expectation, English for International Communication Program

1. บทนำ

สาขาภาษาต่างประเทศ เป็นสาขาภายใต้คณะศิลปศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ซึ่งในสาขาภาษาต่างประเทศจะมี 1 หลักสูตรคือ หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ได้จัดตั้งขึ้นเนื่องจาก มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ สนองความต้องการของสังคม ดังนั้นในแต่ละปีการศึกษาได้มีนักเรียน นักศึกษา ที่มีความสนใจที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในภาคปกติหรือภาคสมทบล้วนมีความคาดหวังที่จะได้รับการเข้ามาศึกษาในหลักสูตรฯ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้เรียนในสถาบันอุดมศึกษาจึงมีความสนใจในการศึกษาวิจัยเรื่องความคาดหวังจากการเรียนในหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางที่จะนำไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีทักษะความสามารถต่อวิชาชีพของตนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความคาดหวังจากการเรียนในหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

3. วิธีการดำเนินงาน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคาดหวังจากการเรียนในหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้จัดแบบสอบถามแบ่งเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ภูมิภาค การศึกษา ก่อนเข้าเรียน และเกรดเฉลี่ย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคาดหวังในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านปัจจัยในการสนับสนุนการเรียนการสอนและด้านความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดด้านความต้องการหรือความคาดหวัง การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยการแจกแบบสอบถามให้นักศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 80 คน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติมาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ ดังนี้

1. หาค่าความคาดหวังของนักศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าร้อยละ
2. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของนักศึกษาที่ได้จากคำถามปลายเปิดที่เกี่ยวกับ ความคาดหวังในด้านต่างๆ 5 ด้าน

4. ผลการศึกษา / ผลการทดลอง

ในการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังในการเรียนในหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบการบรรยายโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังในการเรียนทั้ง 5 ด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านต่างๆของนักศึกษาที่ได้จากคำถามปลายเปิด

4.1 ตอนที่ 1 จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มประชากร

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มประชากรทั้งหมด 80 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ส่วนกลุ่มประชากรเพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มประชากรทั้งหมด 80 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ส่วนระดับปวช. จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 25

4.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังในการเรียน 5 ด้าน

กลุ่มประชากรมีความคาดหวังในด้านหลักสูตรการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หัวข้อรายวิชาในหลักสูตรสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.18 รองลงมาคือหลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และรายวิชาในหลักสูตรมีความหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.89

กลุ่มประชากรมีความคาดหวังในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หัวข้อ อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร โดยเน้นทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.31 รองลงมาคือมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สอดคล้องและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และมีกิจกรรมการศึกษาและดูงานนอกสถานที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.23

กลุ่มประชากรมีความคาดหวังในด้านผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าหัวข้อ อาจารย์เป็นผู้มีจรรยาบรรณของความเป็นครูและเป็นแบบอย่างที่ดีและอาจารย์มีความตั้งใจและความมุ่งมั่นต่อการถ่ายทอดความรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากันคือ 4.41 รองลงมาคืออาจารย์มีการเตรียมพร้อมในการสอนล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และอาจารย์ใส่ใจปัญหาของนักศึกษาเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.98

กลุ่มประชากรมีความคาดหวังในการสนับสนุนโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าหัวข้อมีสื่อ Offline เช่น CD VCD เสริมเพิ่มเติมจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.10 รองลงมา อุปกรณ์ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ มีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และมีสถานที่พักผ่อนที่เพียงพอสำหรับนักศึกษาในช่วงเวลาว่าง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.63

กลุ่มประชากรมีความคาดหวังในด้านหลังสำเร็จการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าหัวข้อมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในด้านภาษาอังกฤษที่มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.50 รองลงมาคือ 3 หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.44 สามารถทำงานในตำแหน่งพนักงานในสถานประกอบการที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นสำคัญ มีกระบวนการคิดที่มีความเป็นผู้นำมากขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาทำให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและมีความมั่นใจและความพร้อมในการทำงานในสถานประกอบการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 4.30

สรุปค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น
ของความคาดหวังในการเรียนในแต่ละด้าน

ตารางที่ 1

ความคาดหวังในการ เรียนในด้านต่างๆ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1.ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน	4.01	0.61	มาก
2.ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.81	0.62	มาก
3.ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.25	0.58	มาก
4.ด้านปัจจัยในการสนับสนุน	3.88	0.74	มาก
5. ด้านหลังสำเร็จการศึกษา	4.41	0.65	มาก

จากตารางที่ 1 ในภาพรวมพบว่ากลุ่มประชากรมีความคาดหวัง
ในการเรียนด้านหลังสำเร็จการศึกษามากที่สุดโดยรวมอยู่ในระดับมาก
ตามลำดับ

กลุ่มประชากรมีความคาดหวังในการเรียนด้านหลังสำเร็จ
การศึกษามากที่สุดโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41
รองลงมา คือ ความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอน ความคิดเห็นอยู่ในระดับ
มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ต่อมาคือ ความคาดหวังด้านหลักสูตรการเรียน
การสอน ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ความ
คาดหวังด้านปัจจัยในการสนับสนุน ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.88 และความคาดหวังด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย
น้อยที่สุดคือ 3.81 ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

4.3 ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะในด้านต่างๆของนักศึกษาที่ได้จากคำถามปลายเปิด

ตารางที่ 2

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่ (คน)
1.ด้านหลังสำเร็จการศึกษา	24
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	22
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	20
4. ด้านปัจจัยสนับสนุน	14
5. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน	11

จากตารางที่ 2 ในภาพรวมพบว่านักศึกษาได้ให้ความคิดเห็น
และข้อเสนอแนะ ในด้านหลังสำเร็จการศึกษามากที่สุด ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะความคาดหวังใน
การเรียนในแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ความคาดหวังใน
การเรียนด้านหลังสำเร็จการศึกษามากที่สุด จำนวน 24 คน ข้อที่มากที่สุด
คือ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปทำงานร่วมกับชาวต่างชาติได้อย่าง
มีประสิทธิภาพ จำนวน 10 คน ด้านอาจารย์ผู้สอน จำนวน 22 คน ข้อที่
มากที่สุดคือ ควรมีอาจารย์ชาวต่างชาติที่เพียงพอต่อการสอนแก่นักศึกษา

จำนวน 7 คน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 20 คน ข้อที่มาก
ที่สุดคือ จัดกิจกรรมและทัศนศึกษาออกสถานที่ จำนวน 4 คน ด้านปัจจัย
สนับสนุน จำนวน 14 คน ข้อที่มากที่สุดคือ ควรมีการจัดทุนการศึกษา
ให้นักศึกษาสำหรับนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ จำนวน 4 คนและ
นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะน้อยที่สุด คือ ด้านหลักสูตร
การเรียนการสอน จำนวน 11 คน

5. สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย สรุปผลตามลำดับดังนี้

การศึกษาความคาดหวังจากการเรียนในหลักสูตรสาขาวิชา
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศคณะศิลปศาสตร์
ของนักศึกษาชั้นปีที่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความ
คาดหวังในด้านหลังสำเร็จการศึกษาด้านอาจารย์ผู้สอนด้านหลักสูตรการ
เรียนการสอน ด้านปัจจัยในการสนับสนุนการเรียนการสอน และด้าน
กิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ทางผู้วิจัยได้เรียงค่าเฉลี่ยจาก
มากไปน้อยดังนี้

ความคาดหวังด้านหลังสำเร็จการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด
ซึ่งนักศึกษามีความคาดหวังในระดับมากในหัวข้อ มีความรู้ ทักษะ
ประสบการณ์ในด้านภาษาอังกฤษที่มาก และมีความคิดเห็น ข้อเสนอแนะก็
คือ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปทำงานร่วมกับชาวต่างชาติได้อย่างมี
ประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมาคือ สามารถพูดภาษาอังกฤษได้อย่าง
คล่องแคล่ว น้อยที่สุดคือ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ
ในชีวิตประจำวันและทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งจากผลค่าเฉลี่ยและ
ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ หลักสูตรศิลปศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (2551) ซึ่งได้มีวัตถุประสงค์
เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศ พร้อม
ด้วยผลิตบัณฑิตที่มีความพร้อมด้านคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะและ
ความสามารถด้านเทคโนโลยี เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม
เศรษฐกิจ สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้
และใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

ด้านอาจารย์ผู้สอน นักศึกษามีความคาดหวังในระดับมากใน
หัวข้อ อาจารย์เป็นผู้มีจรรยาบรรณของความเป็นครูและเป็นแบบอย่างที่ดี
และอาจารย์มีความตั้งใจและความมุ่งมั่นต่อการถ่ายทอดความรู้ นักศึกษา
ได้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นมากที่สุดคือ ควรมีอาจารย์ชาวต่างชาติ
ที่เพียงพอต่อการสอนนักศึกษา รองลงมาคือ อาจารย์ควรมีการปรับพื้น
ฐานความรู้ให้นักศึกษาก่อนเริ่มเรียนในแต่ละรายวิชาโดยมีการสอนที่
มุ่งเน้นในเชิงปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีเพื่อสามารถนำความรู้ไปใช้ใน
สถานการณ์จริงได้ น้อยที่สุดคือ อาจารย์ผู้สอนควรมีรูปแบบการสอนที่
หลากหลายและใส่ใจปัญหาของนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจมากยิ่งขึ้น
ดังที่ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (อ้างถึงใน
คู่มือการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของบุคลากร 2553) ได้กล่าวว่า อาจารย์
พึงปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีความรับผิดชอบ เสียสละ อดทน
ซื่อสัตย์ สุจริต ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้อื่น สั่งสอน สร้างเสริมความรู้ ทักษะ
อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ ในทางเดียวกัน พรพิมล รียาย
(2555) ได้กล่าว อาจารย์ควรทำความเข้าใจภูมิหลังของนักศึกษา ประกอบ
ไปด้วยการใช้สื่อการศึกษาและการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ

ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน นักศึกษามีความคาดหวังใน
ระดับมากในหัวข้อ รายวิชาในหลักสูตรสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ

สถานการณ์จริงได้ นักศึกษามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้ มีการเปิดสอนในภาษาอื่นๆ เช่น ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส มลายู มากที่สุด รองลงมาคือ รายวิชาในหลักสูตรมีความหลากหลาย น้อยที่สุดคือ นักศึกษาควรเรียนกับอาจารย์ชาวต่างชาติในรายวิชาการฟัง-พูด และควรลดเวลาเรียนในแต่ละรายวิชาให้น้อยลงเพื่อเพิ่มเวลาของกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สุเทพ อ่วมเจริญ (2557: 1) กล่าวว่า “ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากหลักสูตรไปศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น หรือใช้ประกอบอาชีพได้” และ ไทเลอร์ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน ธีรยุทธ โพธิ์ทอง 2557) ได้กล่าวเรื่องการให้ผู้เรียนเน้นการทำกิจกรรม ไว้ว่า การให้เรียนด้วยการลงมือปฏิบัติ ประกอบกิจกรรม และเสาะแสวงหาความรู้เอง ทำให้ผู้เรียนตั้งใจสังเกตและติดตามด้วยการสังเกต คิดและใคร่ครวญตาม ซึ่งจะมีผลต่อการเพิ่มพูนความรู้ ซึ่งเช่นเดียวกับ พวงผกา วรรณะปรกรณ์และโสภณ ผลประพุดติ (2553) กล่าวว่า การจัดเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ จัดให้มีการฝึกทักษะกระบวนการและการจัดกา มีการผสมผสานเนื้อหาสาระด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล ก็จะส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านปัจจัยในการสนับสนุนการเรียนการสอน นักศึกษามีความคาดหวังในระดับมากในหัวข้อ มีสื่อ Offline เช่น CD VCD เสริมเพิ่มเติมจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน นักศึกษามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีการจัดทุนการศึกษาให้นักศึกษาสำหรับนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ รองลงมาคือ มีสถานที่พักผ่อนและสถานที่สำหรับอ่านหนังสือ ที่เพียงพอต่อนักศึกษา และนักศึกษามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านปัจจัยในการสนับสนุนการเรียนการสอนน้อยที่สุดคือ วัสดุ อุปกรณ์ในห้องเรียนไม่ชำรุด เครื่องมือและเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องปรับอากาศ เครื่องคอมพิวเตอร์ มีความพร้อมต่อการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สมชาย บุญสุน (2554) ได้กล่าวถึงว่าการรู้จักนำสื่อและอุปกรณ์ใหม่ๆมาใช้ในการสอน การใช้อุปกรณ์การสอนจะช่วยสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองระหว่างอาจารย์และนักศึกษามากขึ้น ทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจสนุกสนานและเสริมความเข้าใจในบทเรียนได้ง่าย และการใช้สื่อดิจิทัลบูรณาการถึงเทคนิคการสอนโดยใช้อุปกรณ์ต่างๆมากมาย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อการสอนต่างๆในลักษณะของสื่อประสมและการศึกษาด้วยตนเอง

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนนักศึกษามีความคาดหวังในระดับมากในหัวข้ออาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร โดยเน้นทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน นักศึกษามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ หัวข้อที่มากที่สุดคือ จัดกิจกรรมและทัศนศึกษานอกสถานที่ รองลงมาคือ ควรมีการจัดโควตานักศึกษาแลกเปลี่ยน น้อยที่สุดคือ มีการเชิญวิทยากรมาเสริมความรู้ให้แก่นักศึกษาและมีกิจกรรมแข่งทักษะทางด้านภาษาอังกฤษในหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ โรเบิร์ต กาย (1916 อ้างถึงใน สิริภิญญา 2555) ได้กล่าวว่า การนำเสนอเนื้อหาใหม่ สามารถทำได้หลายรูปแบบด้วยกัน คือ การนำเสนอด้วยข้อความ รูปภาพ เสียง หรือแม้กระทั่ง วิดีทัศน์ และสิ่งสำคัญที่ผู้สอนควรให้ความสำคัญคือผู้เรียน ผู้สอนควรพิจารณาลักษณะของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้การนำเสนอบทเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด

6. ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดกิจกรรมและทัศนศึกษานอกสถานที่บ้าง เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ สนุกสนาน เพลิดเพลินในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เกิดความรักใคร่ สามัคคีกันในทุกชั้นปี

2. ควรมีการเพิ่มอัตราอาจารย์ชาวต่างชาติที่เพียงพอต่อการสอนแก่นักศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารของนักศึกษา

3. ควรมีกระบวนการสอนที่มุ่งเน้นในเชิงปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี เพื่อสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

ข้อเสนอแนะต่องานวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ทุกระยะ 4 ปี เพื่อพัฒนาการดำเนินงานของสาขาและจัดเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้มีข้อมูลที่มีรายละเอียดมากขึ้นก็ควรมีการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพควบคู่กันไปด้วย

7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องความคาดหวังจากการเรียนในหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ของนักศึกษาปีที่ 1 สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ โดยเฉพาะ รองศาสตราจารย์พรรชนี ศรีศรี อาจารย์ ปรึกษาทางวิจัย อาจารย์ กิตติยา พิศุทธางกูร กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวิชัย สงขลา ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนทำให้งานวิจัยสำเร็จลงด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าของเอกสารและงานวิจัยของทุกท่านที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมาอ้างอิงในงานวิจัย จนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี

คณะผู้วิจัย ภรรณิกา ศรีแก้ว คมกฤษ เพ็ชรสุวรรณ ฉัตรสุดา จันทรประทุม และณัฐภูมิ เฉลิมเมือง

8. เอกสารอ้างอิง

- ธีรยุทธ โพธิ์ทอง, 2557. *แผนการจัดการเรียนรู้*. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2559, จาก <https://sites.google.com/site/thirayutg22/phaenkar>
- พรพิมล รียาณม, 2555. *ความคาดหวังของนักศึกษาชั้นปีที่1 ปีการศึกษา 2555 ที่มีต่อเนื้อหาวิชาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
- พวงผกา วรรณะปรกรณ์ และโสภณ ผลประพุดติ, 2553. *การศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา สัมมนาวิชาชีฟด้านมัลติมีเดีย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาเทคโนโลยีมัลติมีเดีย คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (รายงานการวิจัย)*. ม.ป.พ. : คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553. *คู่มือการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของบุคลากร*. สืบค้นเมื่อ 3พฤศจิกายน 2559,จาก http://www.sert.nu.ac.th/presonal_policy2553nu



สิริกัญญา , 2555. ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ชั้น ของกาเย่. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2559, จาก <https://sirikanya926.wordpress.com/2014/01/28>

สุเทพ อ่วมเจริญ, 2557. การประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้, Veridian E-Journal, Silpakorn University, 7(3), 945-961.

สมชาย บุญสุน, 2554. ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา). สืบค้นจาก <http://www.mcu.ac.th/userfiles>

สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ระบบจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี Suwandee Dormitory Management System

พรศิลป์ บัวงาม^{1*} อุทุมพร ศรีโยม² สุลิสสา มุสาลี³ และ สุภาภรณ์ แวดวงแก้ว⁴

^{1,2,3,4} หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

* พรศิลป์ บัวงาม

E-mail address: Pornsin.b@gmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาระบบจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบโดยใช้หลักการวงจรพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle : SDLC) ในการพัฒนาให้ระบบสามารถทำงานบนเว็บไซต์เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารข้อมูล ซึ่งระบบพัฒนาด้วยภาษา PHP และใช้ MySQL สำหรับจัดการฐานข้อมูล ระบบนี้รองรับการใช้งานของผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้ดูแลระบบ ทำหน้าที่บริหารจัดการข้อมูลทั้งหมดในระบบ และกลุ่มที่ 2 ผู้ใช้งาน สามารถจัดการข้อมูลส่วนตัว สามารถจองห้องพัก ตรวจสอบค่าไฟฟ้า ค่าที่พักในแต่ละเดือนได้ ผลจากการนำระบบไปใช้งานจริง ทำให้ทราบว่าเจ้าของหอพักและผู้ใช้งานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$, $SD = 0.54$)

คำสำคัญ: ระบบจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี, วงจรพัฒนาระบบ, ภาษา PHP

Abstract

The objective of this article is to develop Suwandee Dormitory Management System. Design and development used System Development Life Cycle. The website system to facilitate communication and development by PHP, MySQL is database management and included support 2 groups. First group administrator was manage all data in system; second group user was manage Company Information, booking room, water-electricity check and checked rent each month. Use the result of a system. The results showed that dormitory owner and users having the highest level of satisfaction ($\bar{x} = 4.68$, $SD = 0.54$).

Keywords: Dormitory Management System, SDLC, database management

1. บทนำ

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก และยังเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานในทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน โดยช่วยให้การใช้ชีวิตและการทำงานสะดวกรวดเร็วมากขึ้น และประโยชน์ที่สำคัญของการนำคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลสำคัญต่าง ๆ รวมถึงช่วยทางด้านการบริหารจัดการข้อมูล ส่งผลให้การทำงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว ถูกต้องและแม่นยำ ทั้งนี้การทำงานของคอมพิวเตอร์อาจรวมถึงการนำโปรแกรมมาใช้ในการทำงาน ซึ่งโปรแกรมเหล่านี้ อาจอยู่ในรูปของโปรแกรมสำเร็จรูป หรือโปรแกรมที่มีการพัฒนาขึ้นเองตามความต้องการผู้ใช้ โดยการใช้งานโปรแกรมทั้งสองรูปแบบนี้มีทั้งข้อดี และข้อเสียแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับการใช้งานและความคุ้มค่าในการจัดหาโปรแกรมมาใช้งาน ซึ่งองค์กรภาคธุรกิจส่วนใหญ่ นำระบบเข้ามามีส่วนช่วยในการบริหารจัดการธุรกิจมากยิ่งขึ้น

หอพักหญิงสุวรรณดี ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 45/5 หมู่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280 มีขนาดพื้นที่ห้องจำนวน 33 ห้อง เป็นตึก 2 ชั้น โดยเปิดบริการให้นักศึกษาและบุคคลทั่วไปเช่า ซึ่งห้องพักรวมมีจำนวนมาก และผู้ที่ประสงค์จะเช่าหอพักก็มีจำนวนมากเช่นกัน ทำให้การจัดการหอพักเกิดความล่าช้า อาทิเช่น การจองห้องพัก การเข้าพัก การย้ายห้องพัก หรือการชำระเงิน ค่าน้ำ ค่าไฟ และเนื่องจากมีพนักงานให้บริการเพียงหนึ่งคนส่งผลให้การทำงานช้าไปด้วย จึงเกิดความไม่สะดวกต่อผู้เช่าและเจ้าของหอพัก เพราะปัจจุบันการจัดเก็บข้อมูลของหอพักนั้น ยังคงบันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึกโดยเจ้าของหอพัก ซึ่งอาจทำให้เกิดความผิดพลาดของข้อมูลได้ง่าย และในส่วนการจัดเก็บเอกสารจะถูกจัดเก็บไว้ในแฟ้มเอกสาร ทำให้การค้นหาข้อมูลของผู้เช่าล่าช้า หรือเอกสารเกิดการสูญหายได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดที่จะพัฒนาระบบบริหารจัดการหอพักขึ้น เพื่อช่วยอำนวยความสะดวก ทั้งในด้านการค้นหาข้อมูลของผู้เช่า การคำนวณค่าน้ำ ค่าไฟ การจัดเก็บข้อมูล เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทางด้านการบริหารจัดการหอพักหญิงสุวรรณดีและอำนวยความสะดวกให้กับผู้เช่า

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบการจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี

2.2 เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการบริการหอพักให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

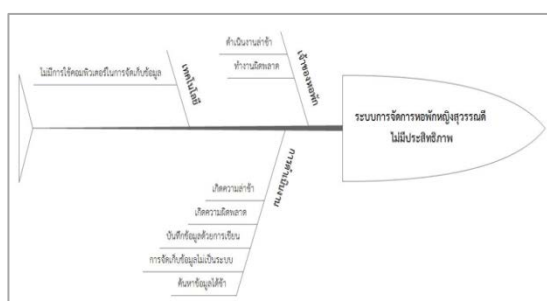
3. วิธีการดำเนินงาน

ระบบจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี เป็นระบบซึ่งพัฒนาขึ้นโดยอยู่ในรูปแบบของเว็บไซต์ เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูลพื้นฐาน เช่น ตรวจสอบค่าน้ำ ค่าไฟ หรือแจ้งซ่อมอุปกรณ์ภายในห้องได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกให้กับเจ้าของหอพัก เช่น เรียกดูข้อมูลผู้เช่า ค้นหาข้อมูลผู้เช่า หรือออกรายงานค่าน้ำ ค่าไฟของผู้เช่า เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและสามารถจัดการได้รวดเร็วขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งระบบจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี และนำระบบที่พัฒนาขึ้นให้เจ้าของหอพักและผู้เช่าใช้งานจริงพร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลในการตอบแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจการใช้งานระบบ โดยขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.1 การวิเคราะห์และออกแบบระบบ

ในการออกแบบและพัฒนาระบบนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งการทำงานออกเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ ได้แก่ 1) ผู้ดูแลระบบ 2) ผู้ใช้งาน ซึ่งมีรายละเอียดในการออกแบบและพัฒนาระบบต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 ศึกษาปัญหาของระบบเดิม หอพักหญิงสุวรรณดีเปิดให้บริการสำหรับนักศึกษาเข้าหอพักมาระยะหนึ่งแล้ว จึงพบปัญหาในการบริหารจัดการหอพักในส่วนของการบริการที่ล่าช้า การบันทึกข้อมูลของผู้เช่าใช้การจัดเก็บในรูปแบบเอกสาร ทำให้เกิดความผิดพลาดและเกิดการสูญหายได้ แสดงดังรูปที่ 1



รูปที่ 1 แผนผังกำปลาแสดงปัญหาของการบริหารจัดการหอพักหญิง

แผนผังกำปลาในรูปที่ 1 แสดงให้เห็นถึงปัญหาในด้านต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก ๆ คือ 1) เจ้าของหอพัก ใช้การบันทึกข้อมูลผู้เช่าด้วยเอกสารเขียนด้วยมือ การจดบันทึกข้อมูลเกิดความผิดพลาด ล่าช้า ไม่สะดวกต่อผู้เช่า 2) ด้านเทคโนโลยี หอพักหญิงสุวรรณดี ไม่ได้นำคอมพิวเตอร์เข้ามาบริหารจัดการข้อมูล 3) การดำเนินงาน เกิดความล่าช้า เกิดความเสียหาย ไม่สามารถเรียกดูข้อมูลได้ทันที

3.1.2 สถาปัตยกรรมโดยรวมระบบจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี
สถาปัตยกรรมระบบจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี แบ่งการทำงานออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งได้อธิบายในแต่ละส่วนดังนี้

- 1) ชุดข้อมูล (Database) ประกอบด้วย
 - ข้อมูลสมาชิก
 - ข้อมูลการจอง
 - ข้อมูลแสดงเงินมัดจำ
 - ข้อมูลรายละเอียดค่าน้ำ ค่าไฟ
 - ข้อมูลห้องพัก เป็นต้น
- 2) กลุ่มผู้ใช้งาน ประกอบด้วย
 - ผู้ดูแลระบบ (เจ้าของหอพัก) ทำหน้าที่ดูแลระบบทั้งหมดของรวม เริ่มตั้งแต่การนำเข้าข้อมูลเข้าสู่ระบบการจัดการข้อมูลของผู้เช่า และการออกรายงาน
 - ผู้เช่า (นักศึกษาและบุคคลทั่วไป) สามารถเรียกดูข้อมูลผ่านเว็บไซต์ และสามารถสมัครสมาชิกเพื่อใช้สิทธิในการจองห้องพักผ่านระบบ รวมถึงสามารถตรวจสอบข้อมูลการจองห้องพัก ข้อมูลค่าน้ำ ค่าไฟ หรือสามารถแจ้งซ่อมอุปกรณ์ภายในห้องพัก กรณีที่เกิดความเสียหายผ่านระบบได้

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูล

โดยให้ผู้เข้าจำนวน 32 คนในการทดสอบระบบและตอบแบบสอบถามความพึงพอใจการใช้งานระบบ และนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์สรุปผลโดยใช้สถิติในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำผลที่ได้เทียบกับเกณฑ์การประเมิน ดังนี้
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 – 5.00 หมายความว่า ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 – 4.49 หมายความว่า ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 – 3.49 หมายความว่า ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 – 2.49 หมายความว่า ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 – 1.49 หมายความว่า ระดับน้อยที่สุด

4. ผลการทดลอง

ผู้วิจัยได้นำระบบจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี โดยให้เจ้าของหอพักซึ่งเป็นบุคคลที่ดูแลหอพักและรับผิดชอบงานโดยตรง ด้วยการใช้ระบบจริง พบว่า เมื่อทำการเปิดระบบจัดการหอพักด้วยเว็บเบราว์เซอร์ต่าง ๆ ระบบสามารถแสดงผลหน้าจอของเว็บไซต์ได้ปกติ ไม่เกิดการกระตุก และไม่แสดงผลผิดพลาด ทั้งในส่วนการเข้าสู่ระบบเพื่อจัดการข้อมูล หรือในส่วนของผู้ใช้งานทั่วไป สามารถทำงานได้ปกติเช่นกัน ไม่พบปัญหาระบบขัดข้องหรือเรียกดูข้อมูลไม่ได้

4.1 การพัฒนาระบบ

ผลจากการวิเคราะห์และออกแบบระบบได้แบ่งการทำงานออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ส่วนของผู้ใช้ (ผู้เช่า) และ 2) ส่วนของผู้ดูแลระบบ

4.1.1 ส่วนของผู้ใช้ (ผู้เช่า)



รูปที่ 2 แสดงหน้าหลักของระบบจัดการหอพัก

เมื่อผู้ใช้งานเรียกดูระบบจัดการหอพักผ่านเว็บเบราว์เซอร์แล้ว ระบบจะแสดงผลพร้อมขึ้นมา โดยมีข้อมูลข่าวประชาสัมพันธ์ของหอพัก หากผู้ใช้ประสงค์จองห้องพัก สามารถคลิกเมนูสมัครสมาชิกเพื่อทำการจองห้องพัก ซึ่งจะมีรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เช่าให้กรอกข้อมูล ดังรูปที่ 3



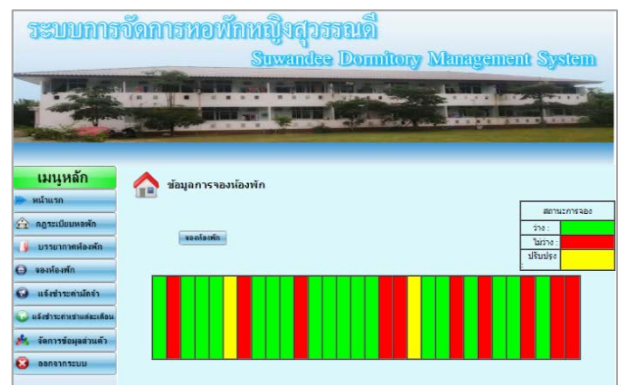
รูปที่ 3 แสดงหน้าสมัครสมาชิก

จากรูปที่ 3 แสดงหน้าสมัครสมาชิก เมื่อผู้ใช้คลิกเลือกเมนูสมัครสมาชิกแล้ว ระบบจะแสดงฟอร์มสำหรับข้อมูลส่วนตัวของผู้เช่า ซึ่งผู้เช่าจะต้องกรอกข้อมูลที่เป็นจริงเพื่อยืนยันตัวตนว่ามีอยู่จริง หลังจากนั้นให้กดปุ่มบันทึกเพื่อบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบ ผู้ใช้จะได้รับรหัสเข้าใช้งานพร้อมกับรหัสผ่าน แสดงดังรูปที่ 4



รูปที่ 4 แสดงหน้าเข้าสู่ระบบ

เมื่อผู้ใช้กรอกรหัสชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านเรียบร้อยแล้ว ดังรูปที่ 4 ผู้ใช้สามารถจองห้องพัก โดยคลิกเลือกที่เมนูจองห้องพัก ระบบจะแสดงผังของห้องพักที่สามารถจองได้ โดยแทนที่สถานะห้องพักด้วยแถบสี แสดงดังภาพที่ 5



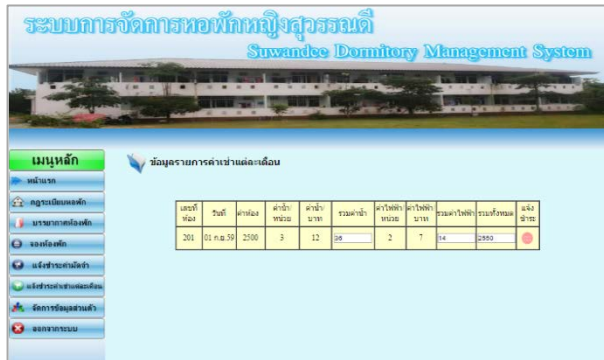
รูปที่ 5 แสดงสถานะห้องพัก

จากรูปที่ 5 แสดงสถานะห้องพักซึ่งแทนด้วยแถบสี 3 สี ได้แก่ 1) สีเขียว สถานะคือว่าง 2) สีส้ม สถานะคือ ไม่ว่าง และ 3) สีเหลือง สถานะคือ ปรับปรุง เพื่อบ่งบอกให้ผู้เช่าทราบและสามารถเลือกจองห้องพักได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เมื่อผู้ใช้เลือกห้องได้ตามต้องการแล้ว ระบบจะแสดงหน้าการชำระเงินมัดจำ แสดงดังรูปที่ 6



รูปที่ 6 แสดงฟอร์มแจ้งชำระเงินมัดจำ

จากรูปที่ 6 เมื่อผู้เข้าได้ทำการจองห้องพักเรียบร้อยแล้ว ผู้เข้าจะต้องโอนเงินค่ามัดจำ เพื่อยืนยันการจอง โดยผู้เข้าสามารถแจ้งยอดการโอนเงินมัดจำผ่านระบบพร้อมแนบหลักฐานการโอนได้เลย ในแต่ละเดือนนั้น ผู้เข้าสามารถเข้าสู่ระบบเพื่อตรวจสอบค่าเช่า รวมถึงค่าน้ำ ค่าไฟ ผ่านระบบจัดการหอพักได้ทันที แสดงดังรูปที่ 7



รูปที่ 7 แสดงรายการค่าเช่า, ค่าน้ำ-ค่าไฟ

จากรูปที่ 7 แสดงรายการค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของผู้เข้าแต่ละคน โดยผู้เข้าสามารถเข้าไปตรวจสอบค่าใช้จ่ายและตรวจสอบความถูกต้องของมูลค่าน้ำ ค่าไฟ หรือค่าเช่า เพื่อยืนยันความถูกต้องผ่านระบบจัดการหอพักได้ตลอดเวลา

4.1.2 ส่วนของผู้ดูแลระบบ

สำหรับส่วนของผู้ดูแลระบบนั้น ผู้ดูแลระบบ สามารถจัดการข้อมูลเกี่ยวกับหอพักได้ เช่น ข้อมูลผู้ใช้ ข้อมูลห้องพัก ข้อมูลค่าน้ำ ค่าไฟ เป็นต้น ซึ่งในส่วนนี้ผู้ดูแลระบบจะต้องลงชื่อเข้าใช้งานก่อนจึงจะสามารถเพิ่ม ลบ แก้ไขข้อมูลได้ แสดงดังรูปที่ 8



รูปที่ 8 แสดงเมนูจัดการข้อมูลของผู้ดูแลระบบ

จากรูปที่ 8 ผู้ดูแลระบบสามารถจัดการข้อมูลต่าง ๆ ได้ ตัวอย่างเช่น การจัดการข้อมูลการจองห้องพัก เมื่อผู้ใช้ทำการจองห้องพักเรียบร้อยแล้ว ข้อมูลจะถูกบันทึกเข้าระบบ ผู้ดูแลระบบจะต้องทำการตรวจสอบข้อมูล เพื่อตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้า แสดงดังรูปที่ 9



รูปที่ 9 แสดงข้อมูลการจองห้องพักในส่วนของผู้ดูแลระบบ

จากรูปที่ 9 แสดงข้อมูลการจองห้องพักในส่วนของผู้ดูแลระบบ เมื่อผู้ดูแลระบบทำการตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าเรียบร้อยแล้ว ผู้ดูแลระบบสามารถสั่งพิมพ์สัญญาการเช่าห้องพักได้เลย แสดงดังรูปที่ 10



รูปที่ 10 แสดงหน้าเมนูออกสัญญาเช่า

จากรูปที่ 10 แสดงหน้าเมนูออกสัญญาเช่า ผู้ดูแลระบบเท่านั้นสามารถออกรายงานสัญญาเช่าห้องพัก เพื่อให้ผู้เช่าและเจ้าของหอพักลงนามในสัญญา แสดงดังรูปที่ 11

สัญญาเช่าห้องพักอาศัย

ทำที่หน้าเลขที่ 45/2 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 80280

สัญญาเช่าห้องพักอาศัยนี้ ทำขึ้นระหว่าง นางนริศ สรรพดี ในฐานะผู้จัดการและเจ้าของหอพักนักศึกษา ตั้งอยู่ เลขที่ 45/2 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งต่อไปในสัญญานี้จะ เรียกว่า "ผู้ให้เช่า" ฝ่ายหนึ่ง กับ

ชื่อ.....สุชาติ.....นามสกุล.....อายุ.....22.....ปี

สัญญาเช่า.....ไทย.....ศาสนา.....พุทธ.....เลขบัตรประชาชน.....1.....

ถืออยู่.....หมู่ที่.....5.....ตำบล.....1.....

อำเภอ.....จอมพล.....จังหวัด.....นครราชสีมา.....รหัสไปรษณีย์.....80350.....

หอพักหญิงสุวรรณดีมีชื่อกำหนดในการเช่าว่า ดังนี้

- 1.ผู้เช่าต้องศึกษาเป็นนักศึกษาและใช้ห้องเช่าเป็นที่พักอาศัยเท่านั้น
- 2.ผู้เช่าจะต้องชำระค่าเช่าห้องพักก่อนเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา (ตั้งแต่ต้นภาคเรียนถึงปลายภาคเรียน) จึงจะมีสิทธิได้รับใบประกันความเสียหาย
- 3.ผู้เช่าจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและค่าสิ่งของหอพักโดยเคร่งครัด
- 4.การย้ายออกจากที่พักจะต้องกรอกแบบฟอร์มการออกเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 เดือน
- 5.การชำระค่าเช่าค่าเช่า หลังจากวันที่กำหนด ปรับวันละ 50 บาท และจะถือว่าผู้เช่าพักสัญญา
- 6.ผู้เช่าจะต้องรับผิดชอบปี - ปี ค่าไฟฟ้าบริเวณหอพักของตน
- 7.ห้ามเล่นยาเสพติดในหอพัก เช่น บุหรี่ ยาเสพติดและการพนันทุกชนิด
- 8.ห้ามผู้เช่านำสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์เลี้ยงเข้ามา

ลงชื่อ.....ผู้ให้เช่า.....ลงชื่อ.....ผู้เช่า.....

(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....ลงชื่อ.....ผู้ออกสัญญา.....

(.....) (.....)

รูปที่ 11 รายงานสัญญาเช่าห้องพักอาศัย

จากรูปที่ 11 ผู้ดูแลระบบสามารถส่งพิมพ์รายงานสัญญาเช่าห้องพักอาศัยได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องพิมพ์ข้อมูลส่วนตัวของผู้เช่า ซึ่งระบบจะทำการดึงข้อมูลส่วนตัวของผู้เช่าที่ได้ทำการกรอกไว้ตอนสมัครสมาชิกมาแสดงในส่วนของการรายงานสัญญาเช่าอัตโนมัติ นอกจากนี้ผู้ดูแลระบบยังสามารถจัดการข้อมูลค่า - ค่าไฟ ได้อีกด้วย แสดงดังรูปที่ 12

ระบบการจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี
Suwandee Dormitory Management System

เมนูหลัก

ข้อมูลการใช้ค่า น้ำ ไฟฟ้า

เลขที่ห้องพัก	ชื่อผู้เช่า	ค่าเช่า	ค่าไฟ	ค่าน้ำ	ค่าอื่น	รวม
101	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6
102	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6
103	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6
104	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6
105	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6
106	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6
107	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6
108	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6
109	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6
110	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6
111	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6
112	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6
113	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6
114	ก. ก. ก.	2	1	1	2	6

รูปที่ 12 แสดงเมนูจัดการข้อมูลการใช้ค่า น้ำ ไฟฟ้า

จากรูปที่ 12 เมนูสำหรับจัดการข้อมูลการใช้ค่า น้ำ ไฟฟ้า ของผู้เช่า ในส่วนนี้เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาที่ผู้เช่าจะต้องชำระค่าเช่า ค่าไฟของทุกเดือน ระบบจะทำการคำนวณให้เองอัตโนมัติ หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงราคาหน่วยของค่าเช่า ค่าไฟ ผู้ดูแลระบบสามารถออกรายงานใบเสร็จรับเงินได้โดยรวมถึงใบเสร็จรับเงินค่าห้องพัก แสดงดังรูปที่ 13 และ

หอพักหญิงสุวรรณดี

45/5 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 80280

เลขที่ห้อง : 101

ที่	รายการ		
1	ค่าเช่า	21	บาท
2	ค่าไฟฟ้า	28	บาท
รวมทั้งสิ้น :		35	

รูปที่ 13 แสดงรายงานใบเสร็จรับเงินค่าเช่า ค่าไฟ

ใบเสร็จรับเงิน

ระบบหอพักหญิงสุวรรณดี

45/5 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 80280

เลขที่ห้อง : 201

ที่	รายการ	จำนวนเงิน	รวม
1	เงินค่ามัดจำ	2,000	2,000
รวมทั้งสิ้น : สองพันบาทถ้วน			2,000

ลงชื่อ.....ลงชื่อ.....

(.....) (.....)

ผู้จ้างเจ้าของหอพัก

ลงชื่อ.....ผู้ออกใบเสร็จ

(.....)

รูปที่ 14 แสดงรายงานใบเสร็จรับเงินค่าห้องพัก

4.2 ผลการเก็บรวบรวมความพึงพอใจการใช้งานระบบ

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของเจ้าของหอพักและผู้เช่า ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ระบบหอพักออนไลน์กับเจ้าของหอพักและผู้เช่าหอพัก จำนวน 32 คนโดยได้ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของระบบหอพักออนไลน์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการออกแบบและพัฒนาระบบจัดการหอพัก			
1. ความเหมาะสมในการใช้รูปแบบ ขนาด และสีของตัวอักษร	4.65	0.68	มากที่สุด
2. ความสวยงาม น่าสนใจของระบบหอพักออนไลน์	4.50	0.51	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมในการใช้สัญลักษณ์หรือรูปภาพในการสื่อความหมาย	4.60	0.50	มากที่สุด
4. การจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่าน และการใช้งาน	4.55	0.51	มากที่สุด
5. ความเหมาะสมในการวางตำแหน่งของส่วนประกอบบนจอภาพ	4.55	0.60	มากที่สุด

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น
1. ความถูกต้องในการค้นหาข้อมูล	4.85	0.50	มากที่สุด
2. ความสะดวกในการเชื่อมโยงข้อมูลภายในระบบ หอพักออนไลน์	4.75	0.60	มากที่สุด
3. ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในระบบหอพัก ออนไลน์	4.85	0.60	มากที่สุด
4. ความเหมาะสมในการปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับผู้ใช้	4.75	0.44	มากที่สุด
5. ภาพรวมในการใช้งานระบบหอพักออนไลน์	4.75	0.51	มากที่สุด
โดยรวม	4.68	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจการใช้งานระบบจัดการหอพัก พบว่าผู้เข้ามามีความพึงพอใจทั้งด้านการออกแบบและพัฒนา
ระบบจัดการหอพักและด้านการดำเนินงานของระบบจัดการหอพัก อยู่ในระดับ
มากที่สุด

5. สรุปและอภิปรายผล

จากการออกแบบและพัฒนาระบบจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี
โดยใช้ภาษา HTML ภาษา PHP และใช้ MySQL สำหรับจัดการฐานข้อมูล
ทำให้ได้ระบบการจัดการหอพักมาใช้งานได้จริง โดยระบบจัดการหอพัก
ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ 1) เจ้าของหอพัก สามารถใช้งาน
ระบบทางด้านการเพิ่ม ลบ แก้ไขข้อมูลห้องพัก อุปกรณ์ประจำห้องพัก
ข้อมูลผู้เช่า ข้อมูลค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้า ค่าปรับ อนุมัติการขอย้ายห้องพัก
ตรวจสอบการแจ้งชำระเงินการจองหรือเงินค่าเช่า ตรวจสอบการแจ้งซ่อม
อุปกรณ์ ออกรายงานจำนวนห้องพัก ออกสัญญาเช่า และพิมพ์
ใบเสร็จรับเงิน 2) ผู้เช่า สามารถตรวจสอบค่าเช่า น้ำ-ค่าไฟฟ้า ขอย้าย
ห้องพักออนไลน์ แจ้งการชำระเงินออนไลน์ แจ้งซ่อมอุปกรณ์ประจำห้องพัก
และแก้ไขข้อมูลส่วนตัวได้

6. ข้อเสนอแนะ

การออกแบบและพัฒนาระบบการจัดการหอพักหญิงสุวรรณดีมี
การทำงานทั้งฟังก์ชันการทำงานในส่วนของผู้ใช้งานและผู้ดูแลระบบและ
สามารถใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ แต่หากเพิ่ม
ฟังก์ชันการทำงานของระบบทางด้านการคำนวณค่าปรับในกรณีการชำระ
ค่าเช่าล่าช้าหลังจากวันที่กำหนด จะทำให้ระบบสามารถทำงานได้
ครอบคลุมครบทุกด้าน และช่วยลดระยะเวลาและความผิดพลาดในการ
คำนวณค่าปรับให้กับเจ้าของหอพักได้ และควรเพิ่มการชำระเงินผ่านระบบ
บัตรเครดิตเพื่ออำนวยความสะดวกในการชำระเงินของลูกค้า

7. ข้อจำกัดของระบบ

ระบบจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี จำเป็นจะต้องทำการเชื่อมต่อกับ
ระบบอินเทอร์เน็ตตลอดเวลา เนื่องจากได้ถูกพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบของ
เว็บไซต์และเปิดทำการให้ผู้ใช้ภายนอกสามารถเข้าถึงระบบจัดการหอพัก
หญิงสุวรรณดี เพื่อทำการจองห้องพักหรือเรียกดูข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณพระคุณคุณวันฉาย สุวรรณดี และคุณเชื้อ สุวรรณดี
ที่กรุณาสละเวลาในการให้ข้อมูลเพื่อพัฒนาระบบจัดการหอพักหญิงสุวรรณ
ดี และขอบคุณหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่เอื้อเพื่อ
สถานที่และเครื่องมือในการพัฒนาระบบจัดการหอพักหญิงสุวรรณดี

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] พันจันทร์ ธนวัฒนเสถียร. (2558). *การออกแบบและสร้างเว็บไซต์ด้วย Dreamweaver CS6 ฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: ธีรวิภา จำกัด.
- [2] วิโรจน์ ชัยมูล. (2558). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ: โปรวิชั่น.
- [3] อรรณพ รัชยา. (2558). *โครงการปลูกปัญญา หลักการพัฒนาซอฟต์แวร์และระบบสารสนเทศ*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- [4] จิระสิทธิ์ อังรัตนวงศ์. (2555). *คู่มือการพัฒนาแอปพลิเคชัน*. กรุงเทพฯ: โปรวิชั่น จำกัด.
- [5] กิตติ ภักดีวิวัฒนะกุล. (2552). *Web Programming ด้วย Dreamweaver, PHP และ MySQL*. กรุงเทพฯ: เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์ จำกัด.
- [6] ชานชัย ศุภอรธกร. (2552). *คู่มือเรียนเขียนเว็บอีคอมเมิร์ซด้วย PHP+MySQL ฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: ธีรวิภา จำกัด.
- [7] รัตนทิพย์ รัตนชัย และอื่นๆ. 2552. *ระบบฐานข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยวภายในวัดของเขตดุสิต*. รายงานการวิจัย สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- [8] พลพฐ ปิยวรรณ และสุภาพร เชิงเอี่ยม. (2552). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ : วิทย์พัฒนา.
- [9] กรรณิการ์ สวรรค์โพธิพันธ์. 2550. *ออกแบบเว็บไซต์ให้ผู้ใช้ (Designing Web Usability)*. กรุงเทพมหานคร:เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์.

ระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปณัฐพร สตูดิโอ Information System for NattapornPhotography Studio

อุทุมพร ศรีโยม^{1*} พรศิลป์ บัวงาม² อารุณีย์ ธนาวุฒิ³ ณัฐพร เฮงวัชรไพบูลย์⁴ และสาลิณี ขุนวิสูตร⁵

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

* อุทุมพร ศรีโยม

E-mail address: utumporn_sri@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปณัฐพร สตูดิโอ เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปณัฐพร สตูดิโอ โดยใช้โปรแกรม Microsoft Visual Basic Version 2010 ในการออกแบบ ส่วนของหน้าจอและเมนูการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับระบบ และใช้โปรแกรม Microsoft Access Version 2010 เป็นระบบจัดการฐานข้อมูล ระบบสามารถจัดเก็บข้อมูลลูกค้า ข้อมูลรูปภาพ คำนวณราคาอัตโนมัติ โดยผู้ดูแลระบบสามารถจัดการข้อมูลลูกค้า ออกบัตรสมาชิก ข้อมูลประเภทการให้บริการ ขนาดรูปภาพ ขนาดกรอบรูป และรายงานยอดขายของร้านถ่ายรูปณัฐพร สตูดิโอ ได้ทั้งหมด เมื่อนำระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปณัฐพร สตูดิโอมาใช้ พบว่าระบบสะดวกต่อการใช้งาน สามารถลดระยะเวลาในการบริหารจัดการลูกค้า และสามารถประมวลผลได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปณัฐพร สตูดิโอ, ระบบจัดการฐานข้อมูล

Abstract

The objective of this article presents the design and the development of NattapornPhotography Studio information system. Design used interface and menu by Microsoft Visual Basic version 2010 and used Microsoft Access version 2010 in managing database. Results found that the system was able to save customer data, image data and automatic calculate of price. Administrator was able to manage customer data, member card, type of service, size image, size picture frame; and report all selling point of the NattapornPhotography Studio. In addition, the results showed that system easy to use and can reduce the duration of customer management and can be processed effectively as well.

Keywords: Information System for Photography, Nattaporn Studio, Database Management Systems

1. บทนำ

ร้านณัฐพร สตูดิโอ ก่อตั้งเมื่อ ปีพ.ศ. 2545 เป็นร้านถ่ายรูปซึ่งชาวอำเภอปากพนังรู้จักกันดี ตั้งอยู่เลขที่ 011 ถนนศูนย์นันต์ อำเภอปากพนังฝั่งตะวันตก จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเปิดให้บริการถ่ายรูปแพชั่นถ่ายรูปนักเรียน ถ่ายรูปฟรีเวดดิ้ง และมีบริการรับถ่ายรูปนอกสถานที่ตามงานพิธีสำคัญต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเปิดจำหน่ายอุปกรณ์เกี่ยวกับการถ่ายภาพ เช่น จำหน่ายกรอบรูป บริการอัดรูปตามขนาดที่ลูกค้าต้องการ แต่เนื่องจากร้านณัฐพร เป็นร้านซึ่งมีขนาดกลางเป็นธุรกิจครอบครัวมีพนักงานเพียงคนเดียว จึงทำให้การบริการลูกค้าไม่ทันต่อความต้องการของลูกค้า สร้างความไม่พึงพอใจแก่ลูกค้าที่ต้องรอรับบริการนานเกินควร เป็นผลมาจากข้อจำกัดของพนักงาน ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลลูกค้าในการให้บริการ บางครั้งการบันทึกข้อมูลมีความผิดพลาด รวมทั้งการคำนวณวันครบกำหนดในการรับรูปของลูกค้า จึงทำให้จำนวนลูกค้าลดลงจากเดิม

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงแนวคิดในการพัฒนาระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปณัฐพร สตูดิโอ ขึ้นมา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริการ ตอบสนองความต้องการของลูกค้า ลดระยะเวลาในการรอรับบริการ การคำนวณวันรับรูปของลูกค้ามีความแม่นยำ ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ซึ่งระบบฯ ที่พัฒนาขึ้นนั้น สามารถรองรับการบริการในการอัดรูปภาพ สามารถระบุจำนวนและขนาดของรูปได้ สามารถคำนวณราคา คำนวณวันครบกำหนดในการรับรูป พิมพ์บัตรสมาชิกและออกใบเสร็จรับเงินได้

2. วัตถุประสงค์

เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปณัฐพร สตูดิโอ

3. วิธีการดำเนินงาน

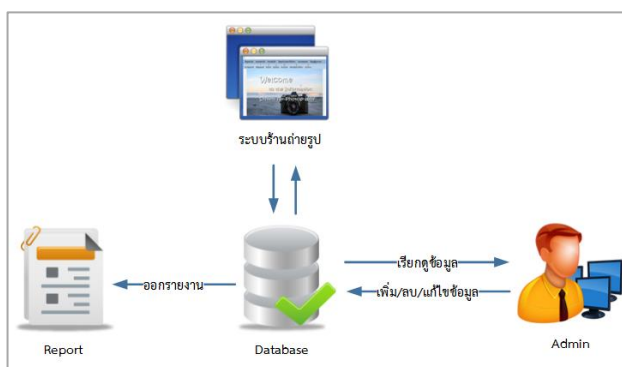
3.1 การออกแบบและพัฒนา

ระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปณัฐพร สตูดิโอซึ่งเปิดให้บริการในเขตพื้นที่อำเภอปากพนังและพื้นที่ใกล้เคียงของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปณัฐพรสตูดิโอโดยใช้โปรแกรม Microsoft Visual Basic Version 2010 ในการออกแบบหน้าจอและเมนูต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบ และใช้โปรแกรม

Microsoft Access Version 2010 ในการจัดการฐานข้อมูล โดยมีฟังก์ชันการทำงานดังนี้

- 3.1.1. จัดเก็บข้อมูลลูกค้า ข้อมูลรูปภาพ ข้อมูลขนาดกรอบรูป ข้อมูลประเภทการให้บริการต่าง ๆ ได้
- 3.1.2. คำนวณราคาการรับบริการ และคำนวณวันครบกำหนดในการรับรูปได้อัตโนมัติ
- 3.1.3. สามารถค้นหาข้อมูลลูกค้ากรณีที่เป็นลูกค้าเก่าได้
- 3.1.4. สามารถพิมพ์บัตรสมาชิกให้กับลูกค้าได้
- 3.1.5. สามารถเลือกช่วงเวลาในการออกรายงานยอดขายได้

3.2 สถาปัตยกรรมของระบบ



รูปที่ 1 สถาปัตยกรรมของระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูป

จากรูปที่ 1 แสดงสถาปัตยกรรมของระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูป สตูดิโอ โดยสามารถแบ่งการทำงานของระบบออกเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ คือ

- 3.2.1. ผู้ดูแลระบบ (Admin) สามารถจัดการข้อมูลต่าง ๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงขอบเขตการทำงานของผู้ดูแลระบบ

ขอบเขตการทำงาน	ผู้ดูแลระบบ
เข้าสู่ระบบ	✓
เพิ่ม ลบ แก้ไขข้อมูลขนาดและราคาของรูป	✓
เพิ่ม ลบ แก้ไขข้อมูลประเภทการให้บริการ	✓
เพิ่ม ลบแก้ไขข้อมูลลูกค้า	✓
ค้นหาประวัติการสั่งทำรูปภาพของลูกค้า	✓
ออกรายงานใบเสร็จรับเงิน	✓
ออกบัตรนัดรับสินค้าบัตรสมาชิก	✓
ออกรายงานยอดขายเป็นช่วงเวลา	✓

3.2.2. ฐานข้อมูล (Database) เป็นส่วนที่ใช้สำหรับจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้บริการของร้าน เช่น ข้อมูลลูกค้า ข้อมูลราคาการอัดรูป ข้อมูลราคากรอบรูป เป็นต้น

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ผลการใช้งานระบบ

การวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้งานระบบ คือ เจ้าของร้านถ่ายรูป สตูดิโอ จำนวน 1 คน และเก็บข้อมูลจากลูกค้า ผู้ใช้บริการจากร้านถ่ายรูป สตูดิโอ ที่มาใช้บริการ ในขณะที่ทางร้านได้ใช้ระบบสารสนเทศในการให้บริการ จำนวน 20 คน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจการให้บริการของทางร้านแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Type Scale) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์และประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูป สตูดิโอ ซึ่งใช้สถิติในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำผลที่ได้เทียบกับเกณฑ์การประเมินดังนี้

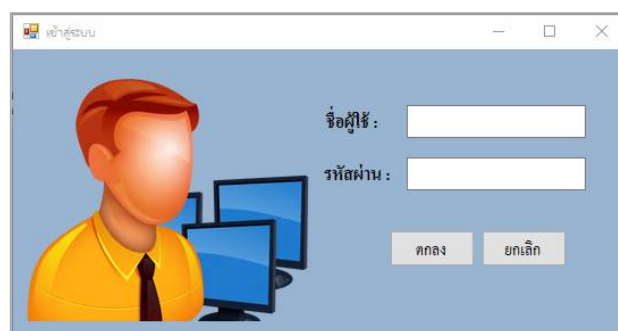
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 – 5.00 แปลความว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 – 4.20 แปลความว่า มีความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61 – 3.40 แปลความว่า มีความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.81 – 2.60 แปลความว่า มีความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 – 1.80 แปลความว่า มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

4. ผลการทดลอง

4.1 ผลการพัฒนา

ผลจากการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูป สตูดิโอ นั้น ได้มีการออกแบบหน้าจอทำงานหลักเพื่อใช้ในการบริหารจัดการการให้บริการร้านถ่ายรูป สตูดิโอ โดยมีหน้าจอสำคัญ ๆ ดังนี้

4.1.1 หน้าจอแรกของระบบ ได้ออกแบบให้ผู้ดูแลระบบหรือเจ้าของร้านสามารถลงชื่อเข้าใช้งานระบบ เพื่อเข้าจัดการข้อมูลต่าง ๆ โดยผู้ดูแลระบบจะต้องระบุชื่อผู้ใช้งานระบบและรหัสผ่าน ดังแสดงในรูปที่ 2 จึงจะสามารถเข้าใช้งานระบบได้



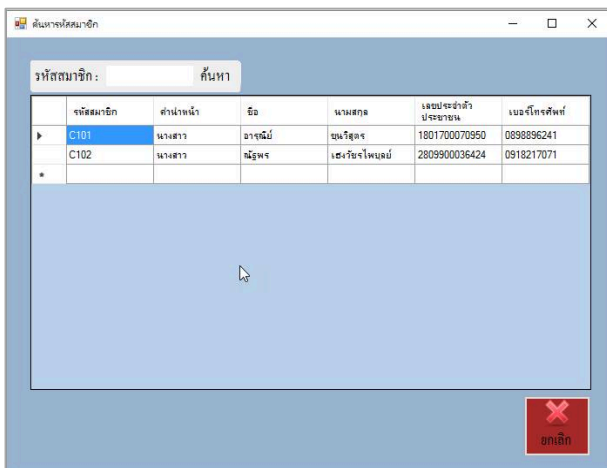
รูปที่ 2 การเข้าใช้งานระบบ

4.1.2 เมื่อผู้ดูแลระบบได้เข้าสู่ระบบเรียบร้อยแล้ว ระบบจะแสดงเมนูสำคัญต่าง ๆ คือ เมนูข้อมูลสมาชิก เมนูออเดอร์สมาชิก เมนูส่งมอบสินค้า เมนูข้อมูลประเภทการให้บริการ เมนูรายงานยอดขาย และเมนูข้อมูลผู้ดูแลระบบ โดยในแต่ละเมนูจะมีเมนูย่อยข้างในเพื่อให้สามารถเพิ่มลบ แก้ไข ข้อมูลในแต่ละเมนูได้ ดังแสดงในรูปที่ 3

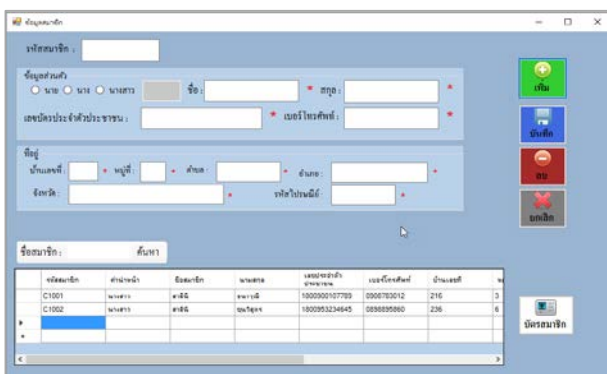


รูปที่ 3 หน้าจอแสดงผลเมนูหลักสำหรับผู้ดูแลระบบ

4.1.3 ในการเพิ่มข้อมูลสมาชิกหรือข้อมูลลูกค้านั้น ผู้ดูแลระบบจะต้องทำการค้นหาข้อมูลสมาชิกก่อนว่าลูกค้าได้เป็นสมาชิกแล้วหรือไม่ โดยสามารถค้นหาด้วยชื่อหรือเลขประจำตัวประชาชน หากไม่พบข้อมูลสมาชิก ผู้ดูแลระบบสามารถเพิ่มข้อมูลสมาชิกใหม่ โดยจะต้องกรอกข้อมูลในส่วนช่องที่มีเครื่องหมาย * สีแดงกำกับไว้ให้ครบทุกช่อง ก่อนทำการกดปุ่มเพิ่ม แสดงดังรูปที่ 4 และ 5



รูปที่ 4 หน้าจอสำหรับค้นหาสมาชิก



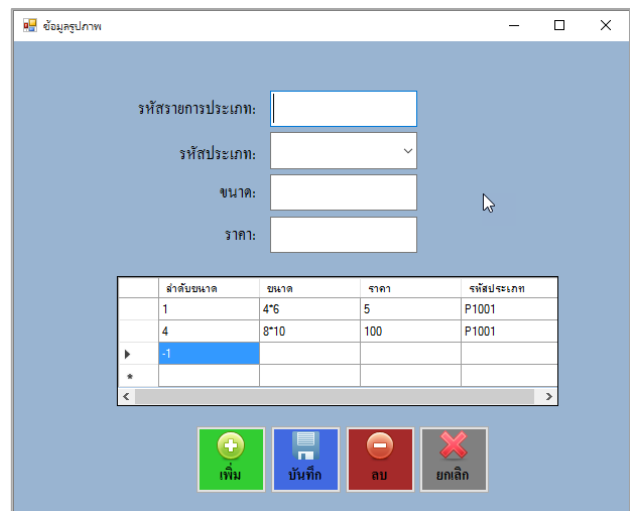
รูปที่ 5 หน้าจอสำหรับเพิ่มข้อมูลสมาชิก

4.1.4 เมื่อผู้ดูแลระบบทำการเพิ่มข้อมูลสมาชิกเข้าระบบเรียบร้อยแล้ว ผู้ดูแลระบบสามารถส่งพิมพ์บัตรสมาชิกเพื่อมอบแก่ลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าได้เก็บไว้ เพื่อแสดงหลักฐานการเป็นสมาชิกกับทางร้าน เมื่อถึงกำหนดวันรับสินค้า ก็สามารถนำบัตรใบนี้มาแสดงกับทางร้านและรับสินค้าได้ทันที แสดงดังรูปที่ 6



รูปที่ 6 บัตรสมาชิก

4.1.5 ในส่วนของเมนูข้อมูลรูปภาพนั้น ผู้ดูแลระบบสามารถเพิ่มข้อมูลพร้อมรายละเอียดของการให้บริการสำหรับอัดรูปได้ โดยสามารถเพิ่มขนาด ราคา เพื่อให้ระบบคำนวณเงินอัตโนมัติ แสดงดังรูปที่ 7



รูปที่ 7 หน้าจอสำหรับเพิ่มข้อมูลราคาและขนาดสำหรับอัดรูป

4.1.6 นอกจากนี้ เมื่อผู้ดูแลระบบเพิ่มข้อมูลราคาและขนาดสำหรับให้บริการอัดรูปเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ดูแลระบบจะต้องทำการเพิ่มข้อมูลประเภทการให้บริการของร้าน เช่น กรอบธรรมดา กรอบหุ้มสแตนเลส เป็นต้น แสดงดังรูปที่ 8

รูปที่ 8 หน้าจอสำหรับเพิ่มข้อมูลประเภทการให้บริการ

4.1.7 เมนูข้อมูลการสั่งออเดอร์ ในส่วนของเมนูนี้ ผู้ดูแลระบบจะต้องทำการเพิ่มข้อมูลการรับบริการของลูกค้าทั้งหมดเข้าสู่ระบบ เมื่อเพิ่มข้อมูลการขอรับบริการของลูกค้าเรียบร้อยแล้ว ระบบจะทำการคำนวณเงินให้อัตโนมัติ พร้อมกับระบุวันนัดรับสินค้า เมื่อกดปุ่มเพิ่มข้อมูลจะถูกจัดเก็บเข้าสู่ฐานข้อมูลและจะแสดงรายละเอียดรายการด้านขวามือของหน้าจอแสดงผล ดังรูปที่ 9 และสามารถสั่งพิมพ์ใบนัดรับสินค้าได้ทันทีเพื่อให้ลูกค้าเก็บไว้แสดงดังรูปที่ 10

รูปที่ 9 หน้าจอสำหรับเพิ่มการสั่งออเดอร์

รหัสประเภท	เลขที่ใบสั่งซื้อ	วันที่	รหัสประเภท	ชื่อประเภท	จำนวน	ราคา	วันที่รับ	รวมรวม
C1001	1002	09/03/2016	P1002	4*6	3	150	09/06/2016	450
C1001	1001	09/03/2016	P1002		5	5	09/06/2016	25
								475.00

รูปที่ 10 ใบนัดรับรูปภาพ

4.1.8 เมื่อถึงกำหนดวันรับสินค้า ลูกค้าสามารถนำบัตรนัดรับมาแสดงกับทางร้าน โดยผู้ดูแลระบบจะทำการค้นหาข้อมูลออเดอร์ของลูกค้า โดยสามารถค้นหาจาก เลขรายการสั่งทำ แสดงดังรูปที่ 11 และเมื่อผู้ดูแล

ระบบคลิกเรียกดูข้อมูล ระบบจะแสดงรายหน้าจอนี้ขึ้นมา โดยจะมีการแสดงข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ดูแลระบบทำการตรวจสอบข้อมูลจากระบบกับใบนัดรับรูปภาพ ว่าข้อมูลนั้นตรงกันหรือไม่ แสดงรูปที่ 12

รูปที่ 11 หน้าจอสำหรับค้นหาข้อมูลการสั่งทำรูปภาพ

รูปที่ 12 หน้าจอสำหรับตรวจสอบรายการสั่งทำรูปภาพ

เมื่อผู้ดูแลระบบทำการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นแล้วว่า ข้อมูลถูกต้อง ผู้ดูแลระบบสามารถสั่งพิมพ์ใบเสร็จรับเงินจากระบบได้ทันที โดยไม่ต้องเขียนขึ้นใหม่ ระบบจะทำการประมวลผลค่าใช้จ่ายทั้งหมดของลูกค้าจากข้อมูลรหัสสมาชิก แสดงดังรูปที่ 13

รหัสประเภท	เลขที่ใบสั่งซื้อ	วันที่	รหัสประเภท	ชื่อประเภท	จำนวน	ราคา	วันที่รับ	รวมรวม
C101	00001	21/9/2016 9:40	P1003	4*6	6	30		
								30.00

รูปที่ 13 ใบเสร็จรับเงิน

4.1.9 นอกจากนี้ ผู้ดูแลระบบหรือเจ้าของร้าน ยังสามารถเรียกดูรายงานยอดขายของร้านผ่านระบบตามช่วงเวลาที่ต้องการได้ เช่น ยอดขายรายวัน ยอดขายรายเดือน หรือยอดขายรายปี เพื่อดูข้อมูลรายได้ที่ได้รับ หากต้องการพิมพ์รายงานยอดขายในรูปแบบกระดาษ ก็สามารถทำได้ทันที โดยผู้ดูแลระบบไม่จำเป็นต้องคำนวณด้วยเครื่องคิดเลข เนื่องจากระบบได้ออกแบบไว้เพื่อสามารถออกรายงานได้ตามความต้องการของผู้ดูแลระบบ แสดงดังรูปที่ 14 และรูปที่ 15

รายงานยอดขายประจำวัน							
ประจำวันที่: 8/9/2016							
รหัสรายการ	รหัสสมาชิก	รายการ	ขนาด	จำนวน	ราคา	วันที่รับ	ราคารวม
1001	C1001	P1002	4*6	5	5	8/9/2016 0:1	25
1002	C1001	P1002		3	150	8/9/2016 0:1	450
1003	C1002	P1003		2	350	7/9/2016 0:1	700
1004	C1002	P1002		2	150	10/9/2016 0	300
รวม							1,475.00

รูปที่ 14 รายงานยอดขายประจำวัน

รายงานยอดขายรายเดือน							
10/08/2016							
รหัสสมาชิก	รหัสรายการ	วันที่รับ	รายการ	ขนาด	จำนวน	ราคา	ราคารวม
C101	00001	10/08/2016	P1003	4*6	6	5	30
รวม :					6.00	5.00	30.00

รูปที่ 15 รายงานยอดขายรายเดือน

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจจากการใช้งานระบบ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บข้อมูลความพึงพอใจจากการใช้งานระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปออนไลน์ สตูดิโอ จากเจ้าของร้านในสถานะผู้ดูแลระบบ และเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจจากการนำระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปออนไลน์ สตูดิโอ มาใช้งานในการให้บริการแก่ลูกค้า โดยเก็บข้อมูลจากลูกค้าที่มาใช้บริการจำนวน 20 คน ซึ่งใช้แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ทำให้ได้ข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ผลได้ดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจการใช้งานระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปจากเจ้าของร้าน

รายการ	ผลการประเมิน	แปลความ
1. ความเหมาะสมในการใช้รูปแบบ ขนาด และสีของตัวอักษร	5	มากที่สุด
2. ความถูกต้องในการคำนวณยอดเงินและวันที่	5	มากที่สุด
3. ความถูกต้องในการแสดงข้อมูลสมาชิก	5	มากที่สุด
4. ความเหมาะสมในการวางตำแหน่งของส่วนประกอบบนจอภาพ	5	มากที่สุด
5. ความถูกต้องในการค้นหาข้อมูล	5	มากที่สุด
6. ความสะดวกในการใช้งานระบบ	4	มาก
7. ระบบสารสนเทศมีประโยชน์ในการบริการลูกค้า	5	มากที่สุด
8. ระบบสารสนเทศครอบคลุมการให้บริการ	4	มาก
9. ความถูกต้องในการออกรายงานผล	5	มากที่สุด
10. ภาพรวมในการใช้งานระบบสารสนเทศ	5	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.80	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจการใช้งานระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปออนไลน์ สตูดิโอ จากเจ้าของร้าน พบว่าเจ้าของร้านมีความพึงพอใจทั้งด้านการออกแบบและพัฒนาระบบและด้านการดำเนินงานของระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจการให้บริการของร้านถ่ายรูปหลังการใช้งานระบบสารสนเทศจากลูกค้า

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ความรวดเร็วในการให้บริการ	4.35	0.59	มากที่สุด
2. ความถูกต้องของการคำนวณวันที่นัดรับรูปถ่าย	4.75	0.44	มากที่สุด
3. ความถูกต้องของการคำนวณจำนวนเงิน	4.65	0.49	มากที่สุด
4. ภาพรวมการนำระบบสารสนเทศมาใช้งานในการให้บริการ	4.70	0.47	มากที่สุด
5. ต้องการให้ร้านถ่ายรูปใช้งานระบบต่อไป	4.80	0.41	มากที่สุด
โดยรวม	4.65	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจการให้บริการของร้านถ่ายรูปหลังการใช้งานระบบสารสนเทศจากลูกค้าพบว่าลูกค้าที่มาใช้บริการมีความพึงพอใจในการนำระบบสารสนเทศมาใช้งานในการให้บริการของร้านถ่ายรูปออนไลน์ สตูดิโอ อยู่ในระดับมากที่สุด



5. สรุปและอภิปรายผล

จากปัญหาในการให้บริการล่าช้า ทำให้มีการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปดิจิทัล สตูดิโอในส่วนหน้าจอและเมนูการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับระบบขึ้นโดยใช้โปรแกรม Microsoft Visual Basic Version 2010 และใช้โปรแกรม Microsoft Access Version 2010 เป็นระบบจัดการฐานข้อมูล ระบบสามารถจัดเก็บข้อมูลลูกค้า ข้อมูลรูปภาพ คำนวณราคาอัตโนมัติ โดยผู้ดูแลระบบสามารถจัดการข้อมูลลูกค้า พิมพ์บัตรสมาชิก ข้อมูลประเภทการให้บริการ ขนาดรูปภาพ ขนาดกรอบรูป และรายงานยอดขายตามช่วงเวลาที่กำหนดได้ และเมื่อออกแบบและพัฒนาระบบเสร็จสมบูรณ์จึงได้นำระบบมาทดลองใช้งานจริงเพื่อประเมินประสิทธิภาพการทำงานของระบบจากเจ้าของร้านถ่ายรูปดิจิทัล สตูดิโอ และประเมินประสิทธิภาพการใช้งานของระบบจากลูกค้าที่มาใช้บริการจากร้านถ่ายรูปดิจิทัล สตูดิโอ ทำให้ทราบผลการประเมินทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบจากเจ้าของร้านและลูกค้ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จึงสามารถสรุปได้ว่าระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปดิจิทัล สตูดิโอ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้งานเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาของร้านถ่ายรูปดิจิทัล สตูดิโอให้มีลูกค้ามาใช้บริการมากขึ้น เนื่องจากไม่ต้องรอรับบริการนานอย่างเช่นเมื่อก่อน และระบบมีการคำนวณที่ถูกต้องแม่นยำ จึงทำให้เป็นที่ไว้วางใจในการเข้ารับบริการจากร้านถ่ายรูปดิจิทัล สตูดิโอ

6. ข้อเสนอแนะ

ระบบสารสนเทศร้านถ่ายรูปควรจัดให้มีการส่งเสริมการขายเพิ่มเติม เช่นการจัดให้มีโปรโมชั่นส่วนลด หรือของแถม เมื่อลูกค้าใช้บริการ และชำระเงินครบตามจำนวนที่ทางร้านกำหนด โดยสามารถเพิ่ม ลบ แก้ไขโปรโมชั่นได้ เพื่อให้ระบบสารสนเทศสามารถทำงานได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณร้านถ่ายรูปดิจิทัล สตูดิโอ ที่ให้ข้อมูลในการทำวิจัยและขอบคุณหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่เอื้อเฟื้อสถานที่และเครื่องมือในการพัฒนาระบบ

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] สัจจะ จรัสรุ่งโรจน์. (2554). คู่มือและการใช้งาน Visual Basic 2010. บริษัท ไอทีซี พรีเมียร์ จำกัด.
- [2] บัญชา ปะสิละเตสัง. (2554). พัฒนาแอปพลิเคชันด้วย Visual Basic 2010. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- [3] ศศิธร อัสโร. (2558). การวิเคราะห์และออกแบบระบบ. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- [4] นนิตา สร้อยดอกสน. (2556). การพัฒนาระบบสั่งอาหารบนไอแพด กรณีศึกษาร้านอาหารหัวปลาช่องนนทรี. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1: 90-101

- [5] ชีรวัฒน์ ประกอบผล. (2558). การเขียนแอปพลิเคชันด้วย Visual Basic 2010 ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: รีโนว่า.
- [6] วิชธร รุมนัตนะ. (2559). ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการข้อมูลลายมือชื่อ. วารสารระบบสารสนเทศด้านธุรกิจ (JISB). ปีที่ 2: 95-101

การออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์สำหรับการประชุม Designing and developing a website for the conference

พรศิลป์ บัวงาม¹ อุทุมพร ศรีโยม² ชมพูนุทพรณ ศิริวัฒนาพงศ์ เสาวลักษณ์ เงินศิริ⁴ และ ผกาภาติ ช่วยมณี⁵

^{1,2,3,4,5} หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

* พรศิลป์ บัวงาม

E-mailaddress: porsin.b@gmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษากการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์สำหรับการประชุม กรณีศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระบบถูกพัฒนาด้วยโปรแกรม Adobe Dreamweaver CS6 ซึ่งใช้วิธีการเขียนคำสั่งแบบออตโนมิตี และใช้MySQLสำหรับจัดการฐานข้อมูล ซึ่งรองรับการใช้งานของผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้ดูแลระบบ สามารถจัดการหัวข้อการประชุม เอกสารประกอบการประชุม ข้อมูลสมาชิก รายงานการประชุม 2) ผู้ใช้งาน ได้แก่ คณาจารย์ ผู้บริหาร สามารถตรวจสอบกำหนดการในการประชุม พร้อมทั้งสามารถดาวน์โหลดเอกสารประกอบการประชุมและรายงานการประชุมย้อนหลังออนไลน์ได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มความสะดวกให้กับบุคลากรของคณะวิทยาการจัดการในการประชุมผลจากการนำเว็บไซต์ไปใช้งานจริง ทำให้ทราบความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.80, SD = 0.54)

คำสำคัญ: เว็บแอปพลิเคชัน, เว็บไซต์, การประชุม, มายเอสคิวเอล

Abstract

The objective of this article is to design at develop a website for the conferencea case study faculty of management science, Nakhon Si ThammaratRajabhat University. The system development by Adobe Dreamweaver CS6 and MySQL in management database which support user 2 groups 1) administrator was able to manage conference topic, document, user data and conference report 2) user such teacher, manager was able to check conference program, download and save document online. This website was able to accommodate staffs on conference management.

Keywords: website, conference, MySQL

1. บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและทันสมัยมากขึ้น การติดต่อสื่อสาร การแจ้งข่าวสารสามารถทำได้ง่ายขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับยุคในอดีต ทำให้องค์กรต่างๆ ต้องมีการปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีที่มีการ

พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันจะพบว่า องค์กรต่าง ๆ ได้มีการนำเทคโนโลยีเข้าปรับใช้ให้เหมาะสมกับกระบวนการทำงานภายในขององค์กร ในส่วนของการประชุมของคณะวิทยาการจัดการนั้น โดยปกติการประชุมใหญ่ของคณะฯ จะมีการประชุมเดือนละครั้งเป็นอย่งน้อย ซึ่งในการประชุมแต่ละครั้งนั้น คณะฯ จะเป็นฝ่ายจัดทำบันทึกข้อความเชิญคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อแจ้งวันและเวลาการประชุมจัดทำวาระการประชุมต่าง ๆ การจัดทำเอกสารประกอบการประชุม ที่ใช้ในการประชุมในแต่ละครั้งเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้เตรียมความพร้อมทั้งในส่วนของข้อมูลและตารางเวลาการเข้าประชุมซึ่งบางครั้งอาจารย์บางท่านจำเป็นต้องเดินทางไปราชการหรือติดภารกิจด้านการเรียนการสอน อาจจะไม่สามารถตรวจสอบเอกสารที่ทางคณะฯ จัดส่งให้ได้จึงทำให้ไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการประชุม และเมื่ออาจารย์ต้องการดูรายงานการประชุมย้อนหลังจะต้องติดต่อขอดูที่หัวหน้าสำนักงานจึงทำให้ต้องใช้เวลาในการค้นหาเอกสารรายงานการประชุม จึงทำให้ไม่สะดวกในการตรวจสอบข้อมูลย้อนหลัง และยังเป็นภาระสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการพิมพ์เอกสารการประชุมเพื่อนำส่งให้อาจารย์นำเข้าการประชุม

ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาเว็บไซต์สำหรับการประชุมขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกและนำเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างสมาร์ตโฟน แท็บเล็ต ไอแพด มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเว็บไซต์สำหรับการประชุมนั้นได้ออกแบบและพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้โปรแกรม Adobe Dreamweaver CS6ในการออกแบบหน้าจอและใช้วิธีการเขียนคำสั่งแบบออตโนมิตีเพื่อให้อาจารย์สามารถเชื่อมต่อกับฐานข้อมูลได้ และใช้ MySQLสำหรับจัดการฐานข้อมูล ซึ่งเว็บไซต์สำหรับการประชุมนี้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ผู้ที่จะสามารถเข้าใช้งานได้ จะต้องได้รับ (ชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน) จากผู้ดูแลระบบเท่านั้น เพื่อความปลอดภัยในการเข้าใช้งานระบบ

2. วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นช่องทางในการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและช่วยลดทรัพยากรกระดาษ

3. วิธีการดำเนินงาน

3.1 การออกแบบเว็บไซต์สำหรับการประชุม

ในการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์สำหรับการประชุม ภาควิชาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เป็นการพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบออนไลน์ สามารถเรียกใช้งานเว็บไซต์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตบนสมาร์ตโฟน หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่สามารถเชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสามารถแสดงผลผ่านหน้าจอได้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกคณาจารย์และบุคลากรภายในคณะฯ สามารถทราบข้อมูลการประชุมได้อย่างรวดเร็ว หรือสามารถตรวจสอบกำหนดการวันประชุม หรือวาระการประชุมล่วงหน้าได้

3.2 เว็บไซต์สำหรับการประชุม แบ่งการทำงานออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- คณาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายสนับสนุนสามารถใช้งานเว็บไซต์ได้ สามารถแก้ไขรหัสผ่านของตนเองได้ สามารถเรียกดูหรือดาวน์โหลดเอกสารการประชุมได้ สามารถเรียกดูหรือดาวน์โหลดระเบียบวาระการประชุมย่อยได้ สามารถเรียกดูหรือดาวน์โหลดรายงานการประชุมครั้งก่อนหน้าได้ และสามารถค้นหาเอกสารการประชุมหรือรายงานการประชุมได้

- เจ้าหน้าที่ดูแลระบบ สามารถเพิ่ม/ลบ/แก้ไข ข้อมูลสมาชิก, ระเบียบวาระการประชุม ไฟล์เอกสารประกอบการประชุม ระเบียบวาระการประชุมย่อย รายงานการประชุม พิมพ์รายงานการประชุมและพิมพ์เอกสารประกอบการประชุมผ่านเว็บไซต์สำหรับการประชุมได้

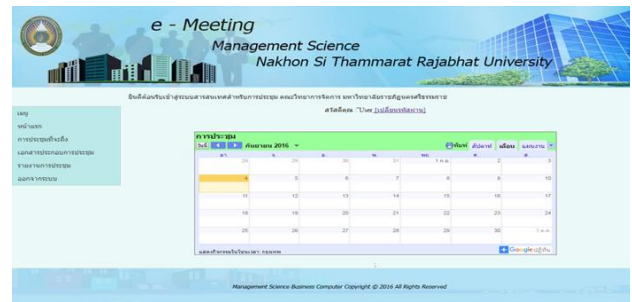
4. ผลการศึกษา

4.1 ส่วนของผู้ใช้งาน

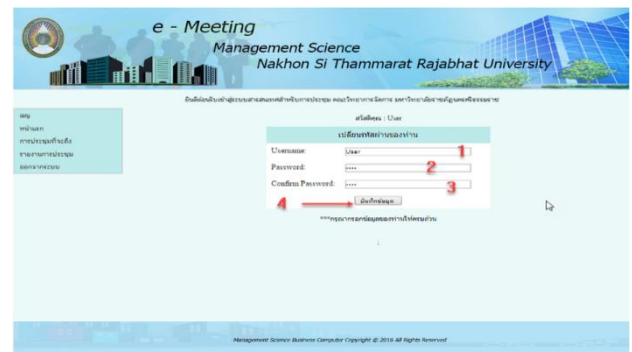
การพัฒนาเว็บไซต์สำหรับการประชุม โดยใช้โปรแกรม Adobe Dreamweaver CS6 ในการออกแบบหน้าจอและเขียนคำสั่งแบบอัตโนมัติ ในส่วนของหน้าจอกำหนดการทำงานของคณาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายสนับสนุน แสดงดังรูปที่ 1 แสดงหน้าเข้าสู่ระบบ ผู้ใช้งานจะต้องนำชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านซึ่งผู้ดูแลระบบเป็นผู้ออกให้เข้าสู่ระบบ เมื่อผู้ใช้งานกรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วระบบจะทำการประมวลผลและแสดงหน้าจอเมนูหลักขึ้นมา ดังรูปที่ 2 แสดงหน้าจอเมนูหลัก ผู้ใช้งานจะพบกับปฏิทิน ซึ่งจะมีย่อมนแจ้งเตือนและเวลาการประชุมในครั้งปัจจุบันและครั้งถัดไป หากผู้ใช้งานต้องการเปลี่ยนรหัสผ่านสามารถคลิกเปลี่ยนรหัสผ่านได้ ดังรูปที่ 3 แสดงหน้าจอเปลี่ยนรหัสผ่าน หากผู้ใช้งานต้องการเรียกดูเอกสารประกอบการประชุมหรือดาวน์โหลดเอกสารสามารถทำได้โดยการเลือกเมนูเอกสารประกอบการประชุมดังรูปที่ 4 แสดงหน้าจอเอกสารประกอบการประชุม หากผู้ใช้งานต้องการเรียกดูหรือดาวน์โหลดรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมาสามารถทำได้โดยคลิกเลือกเมนูรายงานการประชุม ระบบจะทำการประมวลผลและแสดงลิงค์ให้กดปุ่มดาวน์โหลด ดังรูปที่ 5 แสดงเมนูรายงานการประชุม



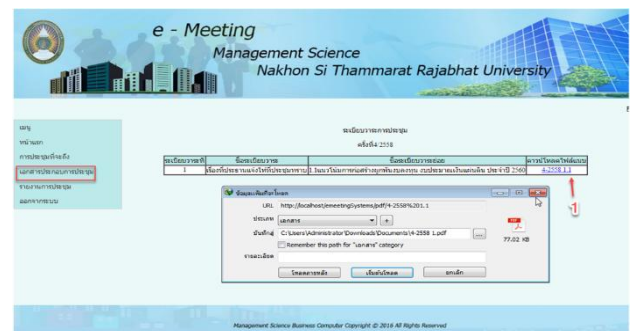
รูปที่ 1 แสดงหน้าเข้าสู่ระบบ



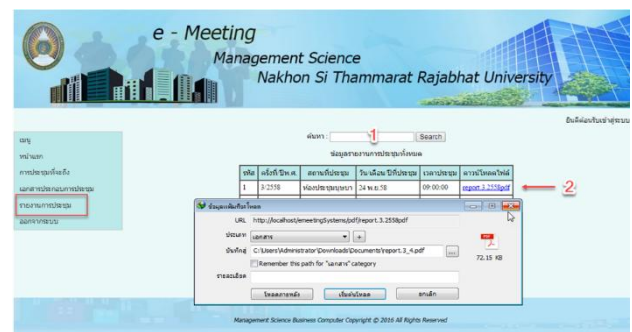
รูปที่ 2 แสดงหน้าจอเมนูหลัก



รูปที่ 3 แสดงหน้าจอเมนูเปลี่ยนรหัสผ่าน



รูปที่ 4 แสดงหน้าจอเอกสารประกอบการประชุม



รูปที่ 5 แสดงเมนูรายงานการประชุม

4.2 ส่วนของผู้ดูแลระบบ

การพัฒนาเว็บไซต์สำหรับการประชุมในส่วนงานของผู้ดูแลระบบนั้น ผู้ดูแลระบบสามารถเพิ่ม/ลบ/แก้ไขข้อมูลสมาชิกเพื่อใช้ในการเข้าสู่ระบบการประชุม แสดงดังรูปที่ 6 หากคณาจารย์ ผู้บริหารหรือบุคลากรฝ่ายสนับสนุนต้องการปรับเปลี่ยนแก้ไขข้อมูลส่วนตัว สามารถแจ้งขอแก้ไขไปยังผู้ดูแลระบบได้ แสดงดังรูปที่ 7 เมื่อผู้ดูแลระบบจัดการข้อมูลสมาชิกเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปผู้ดูแลจะต้องทำการเพิ่มเอกสารประกอบการประชุมเข้าระบบ เพื่อให้คณาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายสนับสนุนสามารถเรียกดูเอกสารประกอบการประชุมผ่านระบบได้ แสดงดังรูปที่ 8 เมื่อเพิ่มเอกสารประกอบการประชุมเสร็จแล้ว ผู้ดูแลระบบจะต้องทำการบันทึกกำหนดการวันประชุมเข้าสู่ระบบ เพื่อแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการประชุม เช่น วัน เวลาและสถานที่สำหรับการประชุมที่จะถึง แสดงดังรูปที่ 9 และสามารถค้นหารายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมาได้ แสดงดังรูปที่ 10



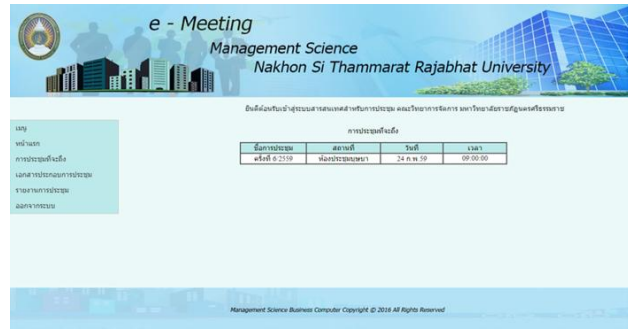
รูปที่ 6 แสดงเมนูเพิ่มผู้เข้าร่วมประชุม



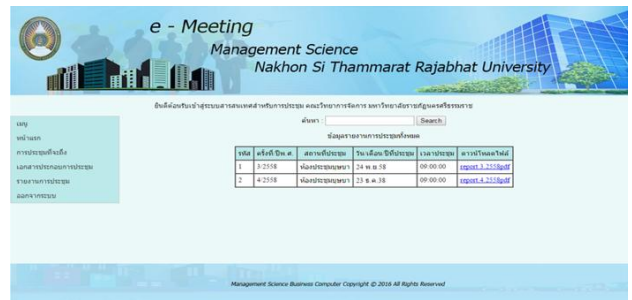
รูปที่ 7 แสดงหน้าแก้ไขผู้เข้าร่วมประชุม



รูปที่ 8 แสดงหน้าเมนูเพิ่มเอกสารประกอบการประชุม



รูปที่ 9 แสดงหน้าเมนูเพิ่มกำหนดการประชุม



รูปที่ 10 แสดงหน้าเมนูค้นหารายงานการประชุม

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจจากผู้ใช้งาน

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของผู้ใช้งานและนำมาวิเคราะห์ผลทำให้ทราบความพึงพอใจการใช้งานเว็บไซต์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของเว็บไซต์สำหรับการประชุม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1. ความถูกต้องในการค้นหาข้อมูล	4.85	0.50	มากที่สุด
2. ความสะดวกในการเชื่อมโยงข้อมูลภายในเว็บไซต์สำหรับการประชุม	4.75	0.60	มากที่สุด
3. ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในเว็บไซต์สำหรับการประชุม	4.85	0.60	มากที่สุด
4. ความสะดวกในการใช้งานเว็บไซต์สำหรับการประชุม	4.75	0.51	มากที่สุด
5. ภาพรวมในการใช้งานเว็บไซต์สำหรับการประชุม	4.80	0.51	มากที่สุด
โดยรวม	4.80	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจการใช้งานเว็บไซต์สำหรับการประชุม พบว่าผู้ใช้งานมีความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์สำหรับการประชุม อยู่ในระดับมากที่สุด

5. สรุปและอภิปรายผล

จากการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์สำหรับการประชุม โดยใช้โปรแกรม Adobe Dreamweaver CS6 ซึ่งใช้วิธีตั้งค่าการทำงานด้วยวิธีอัตโนมัติโดยไม่ต้องเขียนโค้ด ก็สามารถพัฒนาเว็บไซต์ได้ และใช้MySQL สำหรับจัดการฐานข้อมูล ดังนั้นการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ดังกล่าวทำ

ให้ได้ผลการออกมาเป็นเว็บไซต์ที่สามารถใช้งานได้จริงโดยมี 2 ส่วนในการทำงาน 1) ส่วนของผู้ดูแลระบบ ผู้ดูแลระบบสามารถเพิ่ม ลบ แก้ไข ได้ทุกอย่างในเว็บไซต์ 2) ส่วนของผู้ใช้งาน สามารถดาวน์โหลดเอกสารประกอบการประชุม วาระการประชุม รายงานการประชุมได้และสามารถเข้าไปแก้ไขข้อมูลส่วนตัวได้ โดยเว็บไซต์สามารถสร้างความสะดวกเข้าประชุมโดยไม่ต้องใช้กระดาษ สามารถตรวจสอบวาระการประชุมก่อนล่วงหน้าได้ สามารถดาวน์โหลดเอกสารประกอบการประชุมหรือรายงานการประชุมย้อนหลังได้ และยังช่วยประหยัดกระดาษและพื้นที่ในการเก็บเอกสาร

6. ข้อเสนอแนะ

เว็บไซต์สำหรับการประชุมต้องพัฒนาเพิ่มเติมในส่วนของการพิมพ์รายงานการประชุมออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ได้เลย โดยผู้ที่สามารถพิมพ์รายงานการประชุมออนไลน์ได้ต้องเป็นผู้ดูแลระบบเท่านั้น

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในการสนับสนุนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และสถานที่ในการทำวิจัย คณะผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] อธิดา อ่อนเอื้อน, เปรมฤดี เอี่ยมสุภักกุล. ซอฟต์แวร์ระบบจัดการประชุมตามวิถีโอเพนซอร์ส “e-Meeting Open Source Software”, The Ninth International Joint Conference on Computer Science and Software Engineering (JCSSE'12). มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กรุงเทพฯ หน้า 138-143, 2555
- [2] สุธีร์ นวกุล. (2555). ออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ด้วย Dreamweaver CS6. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- [3] วรปภา อารีราษฎร์, ธรัช อารีราษฎร์และคณะ, “การพัฒนาระบบสารสนเทศการประชุมการสำหรับคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม”, การประชุมวิชาการระดับชาติการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมครั้งที่ 1, หน้า 189-196, 2558
- [4] พงษ์ คงบุญ วรปภา อารีราษฎร์และเผด็จ พรหมสาขา ณ สกลนคร, “การพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานประชุมวิชาการ”, การประชุมวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมระดับชาติ ครั้งที่ 8, หน้า 235-241, 2558
- [5] จิรินทร์ บัววัดใช้. “การพัฒนาเว็บไซต์สำหรับการค้นหาเบอร์โทรศัพท์นักวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม”, วารสาร Mahidol R2R-Journal ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม, หน้า 16-24, 2558

ความเข้มข้นของน้ำตาลและมอลโตเดกซ์ตรินที่มีผลต่อการผลิตน้ำตาลแปรรูป ด้วยวิธีการอบแห้งแบบพ่นฝอย

Effect of sugar and maltodextrin concentration on sugar processing using spray drying method

ปาริฉัตร มีสินฐาน¹พิมพ์ชนก แก้วทอง²พิชัย สร้อยสน³มานะ อมรกิจบำรุง⁴ศศิธร พุทธวงษ์⁵และ ประธาน วงศ์ศรีเวช^{*}

^{1,2,5}สายวิชาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม คณะพลังงานสิ่งแวดล้อมและวัสดุ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กรุงเทพฯ

⁴สายวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะพลังงานสิ่งแวดล้อมและวัสดุ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กรุงเทพฯ

^{3,6}ศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

^{*} (Corresponding author)

E-mailaddress: pratarn@nanotec.or.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาสภาวะที่เหมาะสมของการอบแห้งแบบพ่นฝอย ในการผลิตน้ำตาลแปรรูป โดยศึกษาความเข้มข้นของน้ำตาลที่ 14 21 และ 28 บริกซ์ และใช้สารช่วยอบแห้งมอลโตเดกซ์ตรินที่ปริมาณร้อยละ 10 15 และ 20 โดยใช้หัวฉีดที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.71.4 และ 2.0 มิลลิเมตร ปรับอุณหภูมิลมร้อนเข้าที่ 150 องศาเซลเซียส จากผลการทดลองพบว่าผลิตภัณฑ์น้ำตาลที่ได้มีความชื้นร้อยละ 2.15 – 3.26 การเพิ่มขึ้นของปริมาณมอลโตเดกซ์ตรินส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มมากขึ้นที่ความเข้มข้นของน้ำตาลที่ 14 และ 21 บริกซ์ในขณะที่ความเข้มข้นของน้ำตาลที่ 28 บริกซ์ ซึ่งเป็นความเข้มข้นของน้ำตาลที่สูงเกินไปส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลงอย่างเห็นได้ชัด สภาวะการอบแห้งที่เหมาะสมคือ หัวฉีดขนาด 0.7 มิลลิเมตร ความเข้มข้นของน้ำตาล 21 บริกซ์ และปริมาณมอลโตเดกซ์ตรินร้อยละ 15 ซึ่งจะให้ผลผลิตน้ำตาลมากถึงร้อยละ 87.76 และความชื้นร้อยละ 2.30

คำสำคัญ: การอบแห้งแบบพ่นฝอย, การผลิตน้ำตาล, มอลโตเดกซ์ตริน

Abstract

This study examined the suitable conditions of spray drying on sugar processing. The sugar concentrations of 14, 21 and 28 brix, maltodextrin as drying agent of 10, 15 and 20 percent with nozzle diameters of 0.7, 1.4 and 2.0 mm, and inlet hot air temperature of 150 °C were studied. Experimental results there were found that sugar products had 2.15-3.26 percent of moisture content. The increasing of maltodextrin affected to increase sugar products with sugar concentration of 14 and 21 brix whereas the sugar concentration of 28 brix which are too high concentration resulted in decrease the sugar product significantly. The suitable condition of drying was as follows: nozzle diameter of 0.7 mm, sugar concentration of 21 brix and maltodextrin concentration of 15 percent, which

resulted in sugar product of 87 percent and 2.30 percent moisture content.

Keywords: Spray drying, Sugar Processing, Maltodextrin

1. บทนำ

การอบแห้งหรือการกำจัดน้ำ (Drying) หมายถึง การถนอมรักษาอาหารโดยใช้หลักการลดความชื้นของอาหารให้อยู่ในระดับที่เชื้อจุลินทรีย์ไม่สามารถเจริญได้ [1] การอบแห้งนั้นเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญมากในอุตสาหกรรมต่างๆ ในประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางการเกษตรมีผลผลิตทางเกษตรกรรมมาก การอบแห้งจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการถนอมผลผลิตเหล่านี้ให้สามารถเก็บรักษาได้เป็นเวลานานและยังเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตรประเทศเป็นอย่างมาก [2]

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมการอบแห้ง ในด้านการใช้พลังงานการอบแห้งยังเป็นกระบวนการที่ใช้พลังงานมากและมีค่าดำเนินการที่สูง พบว่ามีการใช้แหล่งพลังงานในการอบแห้ง เช่น ไฟฟ้า ก๊าซ หรือน้ำมันเตา โดยพลังงานหลักจะอยู่ในรูปความร้อนซึ่งเป็นต้นทุนของผลิตภัณฑ์อบแห้ง 20-60 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้การใช้พลังงานจากไฟฟ้าและน้ำมันในการอบแห้งยังมีผลกระทบต่อการใช้พลังงานโดยรวมและสิ่งแวดล้อมของประเทศอีกด้วย [3] จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการอบแห้งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ประหยัดการใช้พลังงานและลดต้นทุนการผลิตได้อย่างมาก

เครื่องอบแห้งแบบพ่นฝอย (Spray drier) คือเครื่องทำแห้งที่ใช้ทำแห้งอาหารเหลวให้กลายเป็นผงโดยใช้เครื่องพ่นละออง ทำให้อาหารเหลวเกิดการพ่นกระจายเป็นละอองและเกิดการสัมผัสกับลมร้อนภายในห้องอบแห้ง เกิดการระเหยน้ำอย่างรวดเร็ว อาหารแห้งที่มีลักษณะผงตกลงสู่ด้านล่าง ส่วนผงที่มีขนาดเล็กจะถูกลมร้อนพาไปเข้าสู่การแยกด้วยไซโคลอน ทำให้ได้ผงผลิตภัณฑ์ที่มีความชื้นต่ำ [4] เครื่องอบแห้งแบบพ่นฝอยถูกนำมาใช้ในอุตสาหกรรมการอบแห้งผลิตภัณฑ์พวกอาหาร ยา และอุตสาหกรรมเกษตร [5]

น้ำตาล (Sugar) คือ สารประกอบคาร์โบไฮเดรตประเภท โมโนแซ็กคาไรด์ (Monosaccharide) และไดแซ็กคาไรด์ (Disaccharide) ซึ่ง มีรสหวาน โดยทั่วไปจะได้มาจากอ้อย ตาล และมะพร้าว [6] จะทำการคั้น หรือนำน้ำจากพืชผลเหล่านี้มาใช้ในการผลิตน้ำตาล ผลผลิตเหล่านี้ไม่ สามารถเก็บรักษาไว้ได้เนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้เกิด รสชาติเปรี้ยวจากการเติบโตของจุลินทรีย์จึงได้นำมาแปรรูปด้วยวิธีต่างๆ เช่นการเคี้ยว ทำน้ำตาลปีบ น้ำตาลทราย ซึ่งจะมีปริมาณและน้ำหนักมาก ต้องการพื้นที่ในการจัดเก็บเสียค่าขนส่งเพิ่มขึ้น จึงได้มีการศึกษาด้วยวิธีการ อบแห้งแบบพ่นฝอยเพื่อให้ น้ำตาลมีอายุการเก็บรักษาที่นานขึ้น มีความชื้น ต่ำ น้ำหนักเบา ขนส่งสะดวก การเก็บรักษาและการบริโภคสามารถทำได้ ง่าย

มอลโตเดกซ์ตรินหรือกลูโคสพอลิเมอร์คือคาร์โบไฮเดรต ประเภทพอลิแซ็กคาไรด์ที่ได้จากการใช้เอนไซม์ย่อยโมเลกุลของแป้งสตาร์ช บางส่วนให้เป็นสายสั้นๆของน้ำตาลกลูโคสมีลักษณะเป็นผงหรือเกล็ดสีขาว ไม่มีรสชาติหรือมีรสหวานเล็กน้อยสามารถละลายน้ำได้ดีจะมีค่าสมมูลเดกซ์โตรส (DE : Dextrose Equivalent) อยู่ที่ 3-20 [7] มอลโตเดกซ์ตรินใช้ในการ อบแห้งโดยผสมกับอาหารเหลวเป็นสารที่ช่วยในการอบแห้งและกักเก็บ ของเหลว (Microencapsulation) หรืออนุภาคให้อยู่ในรูปของแคปซูลด้วย พอลิเมอร์เกิดเป็นชั้นบางๆที่เป็นแคปซูลขนาดเล็ก มีคุณสมบัติที่เป็น ประโยชน์มากมายและยังช่วยในการลดความชื้นของผงผลิตภัณฑ์หากใช้ใน ปริมาณที่เหมาะสม[8]

การอบแห้งอาหารที่มีน้ำตาลมากจะทำให้ยากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาหารที่มีมวลโมเลกุลต่ำหลายชนิดผสมกันการดึงเอาน้ำออกอย่าง รวดเร็วทำให้ของแข็งที่อยู่ในอาหารมีโครงสร้างแบบอสัณฐานโดยสมบูรณ์ หรืออาจมีส่วนที่เกิดการตกผลึกผลิตภัณฑ์ที่มีโครงสร้างแบบอสัณฐาน จะอยู่ในสภาวะที่ไม่เสถียรและดูดซับความชื้นกลับได้ง่ายขณะที่ทำการ อบแห้งแบบพ่นฝอยอาหารจะถูกทำให้เป็นหยดขนาดเล็กกระจายไปทั่ว เครื่องอบแห้งในบริเวณที่มีพื้นที่มากที่สุดเพื่อป้องกันการรวมตัวกันของหยด อาหารเมื่อน้ำถูกระเหยออกตัวถูกละลายจะเข้มข้นมากขึ้นจนเริ่ม เปลี่ยนเป็นน้ำเชื่อม (Syrup) และเปลี่ยนไปเป็นผงในที่สุด หากอาหารนั้นมี น้ำตาลอยู่สูงผลิตภัณฑ์ที่ได้อาจเป็นผงที่เกาะติด (Sticky powder)[9] งานวิจัยนี้จึงได้เติมสารที่ช่วยในการอบแห้งคือ มอลโตเดกซ์ตริน (DE 10)

จากที่กล่าวมาในข้างต้นงานวิจัยนี้จึงได้นำแนวคิดในการอบแห้ง แบบพ่นฝอยมาใช้ในการแปรรูปน้ำตาล เนื่องจากการอบแห้งแบบพ่นฝอย เป็นการถนอมอาหารวิธีหนึ่งที่สามารถเก็บรักษาอาหารได้เป็นเวลานานและ ลดการเกิดของเสีย ข้อดีอีกอย่างหนึ่งของเครื่องอบแห้งแบบพ่นฝอยคือทำให้ ได้ผงผลิตภัณฑ์ที่มีน้ำหนักเบาสะดวกในการจัดเก็บและขนส่ง ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงได้มุ่งเน้นการศึกษาสภาวะที่เหมาะสมที่ใช้ในการอบแห้ง ซึ่งก็ คือความเข้มข้นของน้ำตาลและมอลโตเดกซ์ตรินเพื่อให้ได้ผงน้ำตาลที่มี คุณภาพและใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความเข้มข้นของน้ำตาลและมอลโตเดกซ์ตรินที่ เหมาะสมในการผลิตผงน้ำตาล
2. เพื่อศึกษาผลของความเข้มข้นของน้ำตาลและมอลโตเดกซ์ตรินที่มีผลต่อความชื้นและปริมาณผลผลิต
2. เพื่อศึกษาผลของความเข้มข้นของน้ำตาลและมอลโตเดกซ์ตรินที่มีผลต่อความชื้นและปริมาณผลผลิต

3. วิธีการดำเนินงาน

3.1 เครื่องอบแห้งแบบพ่นฝอย

เครื่องอบแห้งแบบพ่นฝอยรุ่น Buchi mini spray dry B-290 ใช้หัวฉีดแรงดัน (Pressure Nozzle) มีทิศทางการไหลของอาหารเหลวและ ลมร้อนแบบไหลไปทิศทางเดียวกัน (Co-current) ในการทดลองนั้นมีการ ใช้อุณหภูมิลมร้อนที่ 150°C โดยใช้ก๊าซไนโตรเจน ตั้งความดันของอากาศ ที่ 50- 60 lb/in² อัตราการไหลของอาหารเหลวคือ 7.32 มิลลิตรต่อนาทีและ ศึกษาขนาดของหัวฉีดที่ 0.71.4 และ 2.0 มิลลิเมตร

3.2 การเตรียมสารละลายน้ำตาล

น้ำตาลที่ใช้ในการทดลองคือน้ำตาลทรายจาก บริษัท อุตสาหกรรมน้ำตาล ที.เอ็น.จำกัด เตรียมน้ำตาลที่มีความเข้มข้น 1421 และ 28 บริกซ์ นำมาผสมกับมอลโตเดกซ์ตรินที่ปริมาณร้อยละ 1015 และ 20 โดยน้ำหนัก จากนั้นนำมาอุ่นด้วยเครื่องกวนสารให้ความร้อน (Hot plate) ที่อุณหภูมิ 70-80 °C เพื่อให้ส่วนผสมละลายเข้ากันได้ดี ตั้งทิ้งไว้ที่ อุณหภูมิห้อง

3.3 วิเคราะห์ลักษณะของผลิตภัณฑ์

3.3.1 วิเคราะห์ปริมาณผลผลิตที่ได้โดยใช้วิธีการหาปริมาณผลผลิต คือ

$$\text{ผลผลิตร้อยละ} = \frac{\text{ผลที่ได้จริง}}{\text{ผลที่ได้ตามทฤษฎี}} \times 100$$

3.3.2 วิเคราะห์ความชื้น อบถั่วยอลูมิเนียมในตู้อบที่อุณหภูมิ 105 องศาเซลเซียส จนน้ำหนักคงที่ทำให้เย็นในโถดูดความชื้น นำมาชั่งน้ำหนักที่ แนนอนชั่งตัวอย่าง 2 กรัม ใส่ลงในถั่วยอลูมิเนียมที่อบแห้งและบันทึก น้ำหนักที่แนนอน นำถั่วยอลูมิเนียมที่บรรจุตัวอย่างเข้าอบที่อุณหภูมิ 105 ถึง 107 องศาเซลเซียสเป็นเวลานาน 8 ชั่วโมง นำเอามาใส่ใน โถดูดความชื้น (Desiccator) ทิ้งไว้ให้เย็นที่อุณหภูมิห้อง ทำซ้ำจนผลต่าง ของน้ำหนักไม่เกิน 1-3 มิลลิกรัม จดน้ำหนักที่น้อยที่สุดของถั่วยอลูมิเนียม และน้ำหนักตัวอย่างหลังจากอบแห้งแล้ว [10] การคำนวณหาเปอร์เซ็นต์ ความชื้นจากสูตรคือ

$$\text{เปอร์เซ็นต์ความชื้น} = \frac{\text{ผลที่ได้จริงน้ำหนักที่หายไป(กรัม)}}{\text{น้ำหนักตัวอย่าง(กรัม)}} \times 100$$

3.4 การวิเคราะห์เชิงสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติจากการทดลองด้วยโปรแกรม วิเคราะห์ทางสถิติ SPSS วิธีที่ใช้คือแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ (multiple regression model) โดยวิธีกำลังสองน้อยสุด (ordinary least squares: OLS) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

Yield	Coefficients	Std. Error	T stat	Prob
Nozzle 0.7				
MD	4.963	1.477	3.361	.015*
BX	-2.070	1.055	-1.962	.097
Nozzle 1.4				
MD	4.338	1.013	4.283	.005*
BX	-1.621	.732	-2.241	.066
Nozzle 2.0				
MD	3.318	1.570	2.113	.079
BX	-2.224	1.122	1.983	.095

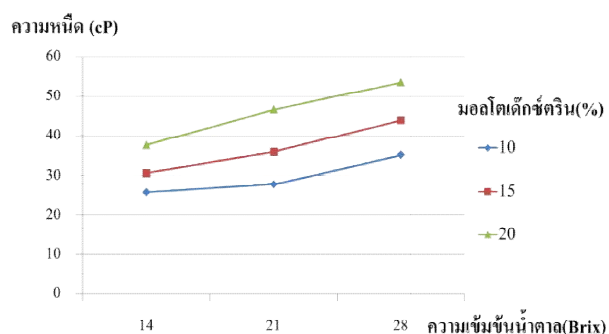
Moisture Content	Coefficients	Std. Error	T stat	Prob
Nozzle 0.7				
MD	-.050	.008	-6.255	.001*
BX	.014	.006	2.435	.051
Nozzle 1.4				
MD	.050	.010	-5.199	.002*
BX	.014	.007	2.024	.089
Nozzle 2.0				
MD	4.963	1.477	3.361	.015*
BX	-2.070	1.055	-1.962	.097

MD = ปริมาณมอลโตเด็คซ์ทริน BX= ความเข้มข้นของน้ำตาล

4. ผลการศึกษา / ผลการทดลอง

4.1.1 ศึกษาความเข้มข้นของสารละลายน้ำตาลที่แตกต่างกัน

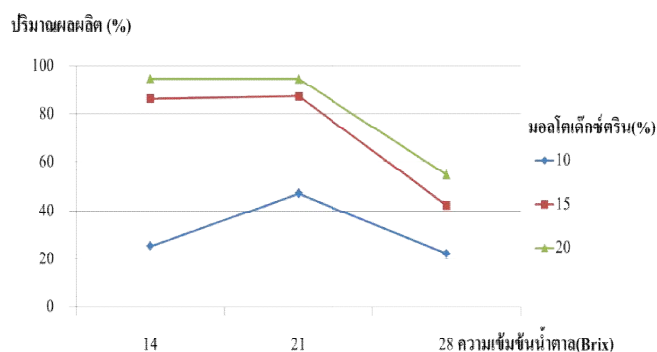
จากการศึกษาผลของความเข้มข้นของสารละลายน้ำตาลที่ใช้ในการอบแห้งแบบพ่นฝอยโดยการวัดค่าความหนืดด้วยเครื่องวัดความหนืดแบบดิจิตอลที่ความเร็วรอบในการหมุน 180 รอบต่อวินาที พบว่าความหนืดของสารละลายน้ำตาลเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เมื่อความเข้มข้นของน้ำตาลและปริมาณมอลโตเด็คซ์ทรินเพิ่มขึ้นแสดงในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 แสดงความหนืดที่แตกต่างกันของสารละลายน้ำตาล

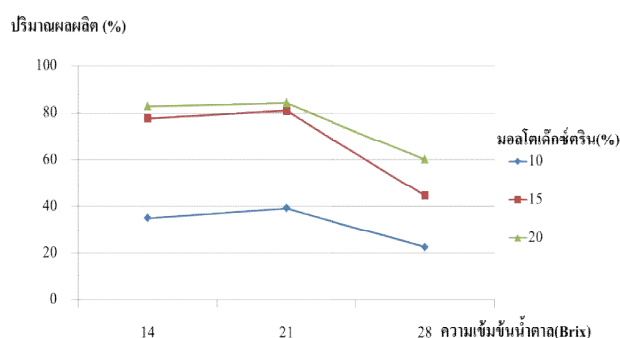
ผลของความเข้มข้นของน้ำตาลและมอลโตเด็คซ์ทรินต่อปริมาณผลผลิต

จากภาพที่ 2 แสดงปริมาณผลผลิตที่ได้จากการทดลองที่ใช้หัวฉีดขนาด 0.7 มิลลิเมตรพบว่า การเพิ่มขึ้นของมอลโตเด็คซ์ทรินส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากมอลโตเด็คซ์ทรินเป็นสารที่ช่วยในการทำให้แห้งและทำให้ปริมาณของแข็งในผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นความเข้มข้นของน้ำตาลที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลงอย่างเห็นได้ชัดที่ความเข้มข้นของน้ำตาลที่ 28 บริกซ์



ภาพที่ 2 แสดงผลของมอลโตเด็คซ์ทรินและความเข้มข้นของน้ำตาลที่มีต่อปริมาณผลผลิตโดยใช้ขนาดหัวฉีด 0.7 มิลลิเมตร

จากภาพที่ 3 ผลการทดลองโดยใช้ขนาดหัวฉีด 1.4 มิลลิเมตรพบว่าปริมาณมอลโตเด็คซ์ทรินเพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น ปริมาณมอลโตเด็คซ์ทรินร้อยละ 15 และ 20 มีปริมาณผลผลิตที่ได้แตกต่างกันเพียงร้อยละ 3 ถึง 4 ความเข้มข้นของน้ำตาลในช่วง 14 ถึง 21 บริกซ์ ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในขณะที่ความเข้มข้นของน้ำตาลที่ 28 บริกซ์มีการลดลงอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากความเข้มข้นของน้ำตาลที่มากขึ้นแปรผันโดยตรงต่อความหนืดของสารละลายน้ำตาลส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ที่เกิดการเกาะติดกับตัวถังอบแห้ง

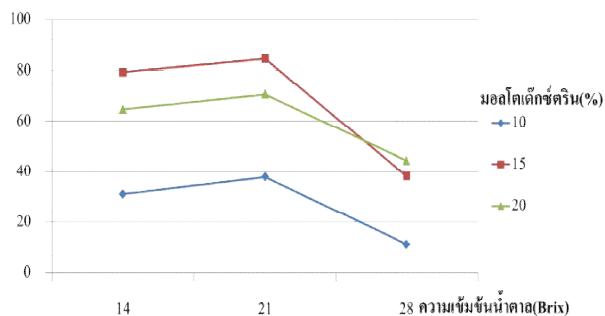


ภาพที่ 3 แสดงผลของมอลโตเด็คซ์ทรินและความเข้มข้นของน้ำตาลที่มีต่อปริมาณผลผลิตใช้ขนาดหัวฉีด 1.4 มิลลิเมตร

ภาพที่ 4 แสดงผลการทดลองที่ใช้ขนาดหัวฉีด 2.0 มิลลิเมตรพบว่า ความเข้มข้นของน้ำตาลที่ 14 และ 21 บริกซ์ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ปริมาณมอลโตเด็คซ์ทรินร้อยละ 20 ปริมาณผลผลิตที่ได้มีค่าต่ำกว่าปริมาณมอลโตเด็คซ์ทรินร้อยละ 15 เนื่องจากสารละลายน้ำตาลมีความหนืดสูง หยดของเหลวของน้ำตาลที่ได้มีขนาดใหญ่ขึ้นใน

สภาวะเดียวกัน เมื่อความหนืดสูงมากจะทำให้ของเหลวที่ฉีดออกมา มีลักษณะคล้ายเส้นด้ายทำให้อาหารไม่แห้งตามต้องการ [11]ความเข้มข้นของน้ำตาลที่ 28 บริกซ์ ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากความหนืดของสารละลายน้ำตาลและขนาดของหัวฉีดที่เพิ่มขึ้น หดยของเหลวที่ถูกฉีดออกมานั้นมีขนาดใหญ่ทำให้การสัมผัสกับลมร้อนในถังอบแห้งทำได้ไม่ดี ผลผลิตที่ได้อาจเป็นผงเกาะติดถังอบแห้ง การใช้มอลโตเด็กซ์ทรินร้อยละ 15 จึงได้ปริมาณผลผลิตสูงกว่าปริมาณมอลโตเด็กซ์ทรินที่ร้อยละ 20

ปริมาณผลผลิต (%)



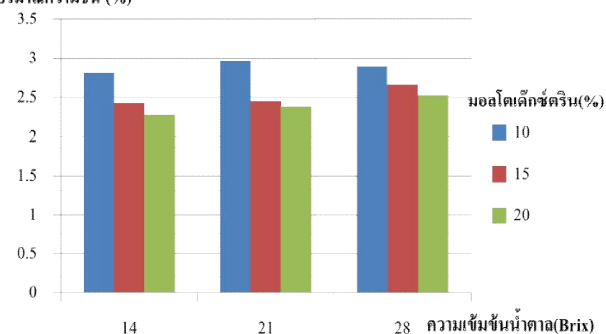
ภาพที่ 4 แสดงผลของมอลโตเด็กซ์ทรินและความเข้มข้นของน้ำตาลที่มีต่อปริมาณผลผลิตโดยใช้ขนาดหัวฉีด 2.0 มิลลิเมตร

ผลการวิเคราะห์ปริมาณผลผลิตที่ได้จากการเปรียบเทียบการใช้ขนาดของหัวฉีดทั้ง 3 ขนาดพบว่า ปริมาณผลผลิตมีค่าอยู่ในช่วงร้อยละ 11.17-91.65 การเพิ่มขึ้นของมอลโตเด็กซ์ทรินทำให้ปริมาณผลผลิตที่ได้นั้นเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) เช่นเดียวกับงานวิจัยของพรณจิราและคณะ [11] ที่ทำการอบแห้งน้ำผักผลไม้พบว่าการใช้ปริมาณมอลโตเด็กซ์ทรินที่น้อยเกินไปไม่เพียงพอที่จะไปห่อหุ้มน้ำตาลและส่วนประกอบอื่นๆ ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ได้เป็นยางเหนียว การเพิ่มความเข้มข้นของน้ำตาลในสภาวะอบแห้งที่ขนาดของหัวฉีด 0.7 มิลลิเมตร ได้ปริมาณผลผลิตสูงที่สุดเนื่องจากขนาดของหัวฉีดที่เล็กส่งผลให้หยดของเหลวที่ฉีดออกมาสามารถสัมผัสกับลมร้อนได้อย่างทั่วถึงทำให้ได้ผงน้ำตาลที่มีความชื้นต่ำและไม่เกาะติดที่ตัวถังอบแห้งปริมาณการสะสมของผงน้ำตาลที่ถึงอบแห้งจากกระบวนการอบแห้งแบบพ่นฝอยมีผลอย่างมากต่อปริมาณผลิตภัณฑ์ที่ได้ เป็นสาเหตุทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง [12]

ผลของความเข้มข้นของน้ำตาลและมอลโตเด็กซ์ทรินต่อปริมาณความชื้นของผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 5 แสดงผลปริมาณความชื้นของผลิตภัณฑ์จากการทดลองที่ขนาดหัวฉีด 0.7 พบว่าปริมาณมอลโตเด็กซ์ทรินที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณความชื้นลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ส่วนความเข้มข้นของน้ำตาลและปริมาณความชื้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

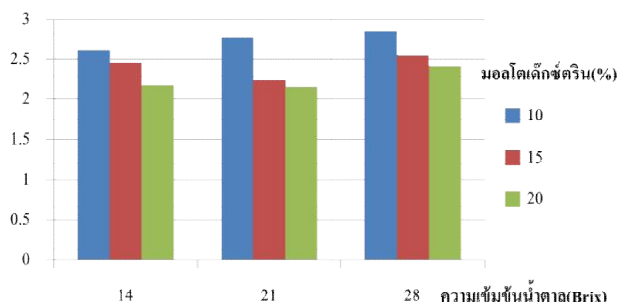
ปริมาณความชื้น (%)



ภาพที่ 5 แสดงผลของมอลโตเด็กซ์ทรินและความเข้มข้นของน้ำตาลที่มีต่อปริมาณความชื้นโดยใช้ขนาดหัวฉีด 0.7 มิลลิเมตร

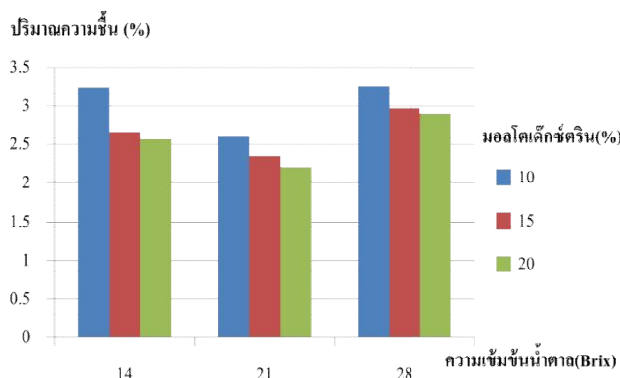
ภาพที่ 6 แสดงผลของปริมาณความชื้นของผลิตภัณฑ์จากการทดลองด้วยหัวฉีดขนาด 1.4 มิลลิเมตร พบว่าผลการทดลองไปในทิศทางเดียวกันกับการทดลองที่ใช้ขนาดหัวฉีด 0.7 คือมอลโตเด็กซ์ทรินที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณความชื้นของผลิตภัณฑ์ลดลง ปริมาณความเข้มข้นของน้ำตาลที่ 28 บริกซ์ทำให้ปริมาณความชื้นมีค่าสูงขึ้น เนื่องจากความเข้มข้นของน้ำตาลที่สูงทำให้ผลิตภัณฑ์ดูดความชื้นได้เร็ว

ปริมาณความชื้น (%)



ภาพที่ 6 แสดงผลของมอลโตเด็กซ์ทรินและความเข้มข้นของน้ำตาลที่มีต่อปริมาณความชื้นโดยใช้ขนาดหัวฉีด 1.4 มิลลิเมตร

ภาพที่ 7 ผลการทดลองที่ขนาดหัวฉีด 2.0 มิลลิเมตร พบว่าค่าความชื้นมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อปริมาณของมอลโตเด็กซ์ทรินลดลงเช่นเดียวกับงานวิจัยของ Shishir และคณะ [13] ความเข้มข้นของน้ำตาลที่เพิ่มขึ้นนั้นส่งผลให้ปริมาณความชื้นของผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากตัวอย่างของผลิตภัณฑ์ที่นำไปทดสอบนั้นคือผงน้ำตาลที่สามารถจับกับผลผลิตได้ ไม่เกาะติดกับตัวเครื่องอบแห้ง ปริมาณความชื้นที่ได้จึงมีความแตกต่างกันไม่มาก ปริมาณความชื้นสูงที่สุดคือร้อยละ 3.26 ที่ปริมาณมอลโตเด็กซ์ทรินร้อยละ 10 ความเข้มข้นของน้ำตาล 28 บริกซ์



ภาพที่ 7 แสดงผลของมอลโตเด็กซ์ตรินและความเข้มข้นของน้ำตาลที่มีต่อปริมาณความชื้นโดยใช้ขนาดหัวฉีด 2.0 มิลลิเมตร

เปรียบเทียบปริมาณความชื้นของผงบานาลที่ไดจากการทดลองของขนาดหัวฉีดทั้ง 3 ขนาดพบว่าปริมาณความชื้นอยู่ในช่วงร้อยละ 2.15-3.26 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานอาหารผงคือร้อยละ 4 [14] ขนาดของหัวฉีดที่ 0.7 และ 1.4 มิลลิเมตร ปริมาณความชื้นของผลิตภัณฑ์นั้นอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ขนาดของหัวฉีดที่ 2.0 มิลลิเมตร ปริมาณความชื้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานของอาหารผง ปริมาณความชื้นของผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มลดลงเมื่อปริมาณมอลโตเด็กซ์ตรินสูงขึ้น ความเข้มข้นของน้ำตาลไม่ส่งผลต่อปริมาณความชื้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

5. สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาความเข้มข้นของน้ำตาลและปริมาณมอลโตเด็กซ์ตริน (DE10) ที่มีผลต่อการอบแห้งโดยใช้ความเข้มข้นของน้ำตาลที่ 14 21 และ 28 บริกซ์ ปริมาณมอลโตเด็กซ์ตรินที่ร้อยละ 10 15 และ 20 ขนาดของหัวฉีดที่ 0.7 1.4 และ 2.0 มิลลิเมตร ผลการทดลองพบว่าปริมาณผลผลิตที่ได้อยู่ในช่วงร้อยละ 11.17-91.65 การใช้ปริมาณมอลโตเด็กซ์ตรินที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณผลผลิตมากขึ้นความเข้มข้นของน้ำตาลที่ 28 บริกซ์ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลงเนื่องจากความเข้มข้นของน้ำตาลและความหนืดของสารละลายน้ำตาลที่ใช้ป้อนเข้านั้นมากเกินไปอย่างไรก็ตามความชื้นของผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการอบแห้งนั้นมีความอยู่ในช่วงร้อยละ 2.15- 3.26 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานอาหารผง ในงานวิจัยของ Gulsah และ NurDirim พบว่าการใช้ปริมาณมอลโตเด็กซ์ตรินที่มากเกินไปไม่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ [15] การทดลองที่ใช้ปริมาณมอลโตเด็กซ์ตรินร้อยละ 15 และ 20 ผลการวิเคราะห์พบว่าผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างกันไม่มากนัก หากพิจารณาโดยรวมแล้วสภาวะที่เหมาะสมในการอบแห้งคือความเข้มข้นของน้ำตาลที่ 21 บริกซ์ ปริมาณมอลโตเด็กซ์ตรินร้อยละ 15 โดยใช้ขนาดของหัวฉีดที่ 0.7 มิลลิเมตร ได้ปริมาณผลผลิตร้อยละ 87.76 และค่าความชื้นอยู่ที่ร้อยละ 2.45

6. ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การศึกษาเรื่องการผลิตน้ำตาลผงโดยวิธีอบแห้งแบบพ่นฝอยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นควรทำการศึกษาเพิ่มเติมดังนี้

1. เปรียบเทียบการผลิตน้ำตาลผงด้วยวิธีอบแห้งแบบพ่นฝอยกับการผลิตแบบอื่นๆ เช่น การอบแห้งโดยตู้อบสุญญากาศ การทำแห้งแบบแช่เยือกแข็ง เพื่อหาวิธีที่สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ประกอบการขนาดเล็กสามารถนำไปผลิตเพื่อการค้าได้
2. ควบคุมน้ำหนักของบรรจุภัณฑ์ของน้ำตาลผง เพื่อช่วยรักษาความคงตัวในระหว่างการเก็บรักษา
3. วิเคราะห์ตัวแปรและคุณสมบัติทางกายภาพเคมีอื่นๆเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น
4. ควบคุมทดสอบลักษณะทางประสาทสัมผัสเพื่อการยอมรับของผู้บริโภค

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ บริษัท อุตสาหกรรมน้ำตาล ที.เอ็น.จำกัด ผู้สนับสนุนวัตถุดิบน้ำตาลในงานวิจัยครั้งนี้

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] วิไล รังสาดทอง. (2552). เทคโนโลยีการแปรรูปอาหาร. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- [2] สักกมน เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2555). การอบแห้งอาหารและวัสดุชีวภาพ. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์ท็อป จำกัด.
- [3] ชีระศักดิ์ หุดการ. (2552). การศึกษาสมรรถนะของตัวเก็บรังสีอาทิตย์ แผนรบบแบบรูปตัววีสำหรับเครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์. การประชุมวิชาการเครือข่ายวิศวกรรมเครื่องกลแห่งประเทศไทย, 23(1). สืบค้นจาก http://www.me.psu.ac.th/tsme/ME_NETT23/topic/file/ETM-019329.pdf
- [4] พิมพ์เพ็ญ พรเฉลิมพงศ์ และนิธิยา รัตนานพนธ์. (2550). Spray drier/เครื่องทำแห้งแบบพ่นฝอย. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <http://www.foodnetworksolution.com/wiki/word/0971/spray-drier-เครื่องทำแห้งแบบพ่นฝอย>
- [5] วิวัฒน์ ตันทะพานิชกุล. (2548). เทคโนโลยีอบแห้งในอุตสาหกรรมอาหาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)
- [6] ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- [7] พิมพ์เพ็ญ พรเฉลิมพงศ์ และนิธิยา รัตนานพนธ์. (2550). Spray drier/เครื่องทำแห้งแบบพ่นฝอย. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <http://www.foodnetworksolution.com/wiki/word/1914/maltodextrin-มอลโตเด็กซ์ตริน>
- [8] เอกลักษณ์ ทวีโรจนกุล. (2552). Microencapsulation: เทคโนโลยีจิวต์แฉ่ว. Technology Promotion and Innomag Magazine, 36(306), 39-42.



- [9] สโรบล สโรชวิกสิต และ ชัยรัตน์ ตั้งดวงดี(2554). ผลของอุณหภูมิ การอบแห้งและสารช่วยอบแห้งต่อคุณภาพของน้ำสับประดผงโดยวิธี อบแห้งแบบพ่นฝอย. *วารสารวิจัยและพัฒนา มจร*, 34(3), 203-215
- [10] AOAC. (1990). *Official Methods of Analysis of AOAC International*. 13thed. The United States of America.
- [11] ดวงพร คุณาพรสุจริต. (2554).*การผลิตเครื่องดื่มลำไยผงโดยการ อบแห้งแบบพ่นฝอย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [12] Master, K. (1991). *The Spray Drying Handbook*. Longman Scientific and Technical. New York: USA
- [13] ShishiraTaipa, Aziza Taliba. (2014). Physical Properties of Spray-dried Pink Guava (Psidiumguajava) Powder. *Agriculture and Agriculture Science Procedia*, 74-81.
- [14] บุษกร อุตกริชชาติ. (2547).*จุลชีวะวิทยาทางอาหาร*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [15] GulsahCaliskan, S. NurDirim. (2013). The effects of the different drying conditions and the amounts of maltodextrin addition during spray drying of sumac extract. *Food and Bioproducts Processing*, 539-548.

ผลของอุณหภูมิลมร้อนและอัตราการไหลของน้ำตาลต่อการแปรรูปน้ำตาลด้วยวิธีการอบแห้งแบบพ่นฝอย Effect of hot air temperature and flow rate of sugar on sugar processing using spray drying method

พิมพ์ชนก แก้วทอง¹ปาริฉัตร มีสัณฐาน²พิชัย สร้อยสน³มานะ อมรกิจบำรุง⁴ศศิธร พุทรวงษ์⁵และ ประธาน วงศ์ศรีเวช^{6,*}

^{1,2,5}สายวิชาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม คณะพลังงานสิ่งแวดล้อมและวัสดุ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

⁴สายวิชาเทคโนโลยีอวกาศและอวกาศ คณะพลังงานสิ่งแวดล้อมและวัสดุ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

^{3,6}ศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

* Corresponding author

E-mailaddress: pratarn@nanotec.or.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาสภาวะที่เหมาะสมในการอบแห้งแบบพ่นฝอยในการผลิตน้ำตาลแปรรูป โดยใช้สารละลายน้ำตาลที่มีความเข้มข้น 14 บริกซ์ และใช้มอลโตเดกซ์ตรินเป็นสารช่วยทำแห้ง ทำการศึกษาอุณหภูมิลมร้อนขาเข้าที่แตกต่างกัน 3 อุณหภูมิ คือ 110, 130 และ 150 องศาเซลเซียส และอัตราการไหลของสารละลายน้ำตาลที่ 7.32, 8.29 และ 9.76 มิลลิลิตรต่อวินาที โดยใช้เส้นผ่านศูนย์กลางของหัวฉีดที่ 0.71, 1.4 และ 2.0 มิลลิเมตร ผลการศึกษาพบว่าสภาวะที่เหมาะสมที่สุดในการผลิตน้ำตาลแปรรูปคือ อุณหภูมิลมร้อนขาเข้า 150 องศาเซลเซียส อัตราการไหลของสารละลายน้ำตาล 7.32 มิลลิลิตรต่อวินาที โดยใช้หัวฉีดขนาด 0.7 มิลลิเมตร ซึ่งให้น้ำตาลแปรรูปที่มีค่าความชื้นต่ำสุดร้อยละ 2.05 และปริมาณผลผลิตสูงถึงร้อยละ 90.73

คำสำคัญ: การอบแห้งแบบพ่นฝอยสารละลายน้ำตาลอุณหภูมิลมร้อนขาเข้า อัตราการไหล

Abstract

This study aimed to examine the suitable conditions of spray drying on sugar processing using sugar concentration of 14 brix and maltodextrin as drying agent. Three differences of hot air temperature of 110, 130 and 150°C and flow rate of sugar solution of 7.32, 8.29 and 9.67 mL per second with nozzle diameter of 0.7, 1.4 and 2.0 mm were studied. The study results revealed that the best condition of sugar processing was as follows: hot air temperature of 150°C, flow rate of sugar solution of 7.32 mL per second with nozzle diameter of 0.7 mm which was resulted in 2.05 percent of moisture content and yield up to 90.73 percent.

Keywords: spray drying, sugar solution, hot air temperature, flow rate

1. บทนำ

น้ำตาล(sugar) เป็นสารให้ความหวานที่เป็นคาร์โบไฮเดรตประเภทน้ำตาลโมเลกุลเดี่ยว (monosaccharide) และน้ำตาลโมเลกุลคู่ (disaccharide) น้ำตาลที่ใช้ในอาหาร ได้แก่ น้ำตาลซูโครส (sucrose) น้ำตาลกลูโคส (glucose) น้ำตาลฟรุกโทส (fructose) และ น้ำตาลแล็กโทส (lactose) น้ำตาลถือเป็นส่วนสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์แม้อาหารที่จำเป็นของทารกก็คือน้ำนมก็มีน้ำตาลผสมอยู่ อาหารพวกคาร์โบไฮเดรต เช่น ข้าว ขนมปัง ต่างประกอบด้วยน้ำตาลพวก monosaccharide น้ำตาลเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตการทำงานของอวัยวะภายในและเนื้อเยื่อของร่างกายต่างๆ ล้วนต้องใช้พลังงานจากน้ำตาล พลังงานในการเคลื่อนไหวของมนุษย์ 70% มาจากน้ำตาลถ้าขาดน้ำตาลมนุษย์จะไม่สามารถดำรงอยู่ได้ จะเห็นได้ว่าน้ำตาลมีความสำคัญต่อชีวิตมาก ผู้วิจัยเห็นว่าการนำน้ำตาลมาแปรรูปด้วยวิธีการอบแห้งแบบพ่นฝอย จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเทคโนโลยีการผลิตน้ำตาลและมีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตน้ำตาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์อาหารที่มีลักษณะเป็นผงมีมากมายหลายชนิด และเป็นที่ยอมรับในหมู่ผู้บริโภคมากขึ้น เช่น นมผง กาแฟผง เป็นต้น เนื่องจากมีความสะดวกทั้งในการนำมาใช้และการเก็บรักษาไว้บริโภคได้นาน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์อาหารผงที่ทำโดยวิธีการอบแห้งแบบพ่นฝอย ซึ่งเป็นวิธีที่มีอัตราการถ่ายเทความร้อนสูง ทำให้น้ำระเหยออกจากอาหารได้เร็ว เวลาที่ใช้ในการอบแห้งสั้นมาก จึงทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ออกมามีคุณภาพคงเดิมใกล้เคียงกับสภาพสดมาก เนื่องจากในระหว่างการอบแห้งอาหารสัมผัสกับความร้อนในช่วงเวลาสั้นๆ และผลิตภัณฑ์ที่ได้ออกมาจากวิธีนี้จะมีลักษณะใกล้เคียงกัน (uniform product) คือมีขนาดรูปร่างและความชื้นเหลืออยู่น้อยในปริมาณใกล้เคียงกันในทุกๆ อนุภาคของผลิตภัณฑ์ผงที่ได้ [1] ซึ่งการอบแห้งแบบพ่นฝอยเป็นวิธีการที่นิยมใช้สำหรับการทำแห้งสารละลายอินทรีย์สารประเภทอิมัลชัน (emulsion) และของเหลวชนิดต่างๆ นอกจากทางด้านผลิตภัณฑ์อาหารแล้ว เทคนิคการอบแห้งแบบพ่นฝอยยังนิยมใช้ในอุตสาหกรรมอื่นๆ อีกหลายประเภท เช่น การผลิตผงซักฟอกโพลีเมอร์ ยารักษาโรค ยาฆ่าแมลง และอื่นๆ

สำหรับเทคนิคการทำแห้งแบบพ่นฝอยเป็นเทคนิคที่ใช้เพื่อระเหยน้ำออกจากของเหลวอย่างรวดเร็วโดยอาศัยการ กระบวนการนี้ประกอบไปด้วยการพ่นของเหลวออกมาจนเป็นละอองขนาดเล็กเข้าผสมกับอากาศร้อนที่ไหลผ่านอย่างรวดเร็ว ทำให้น้ำที่อยู่ในละอองของเหลวระเหยไปทั้งหมด และได้ผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในรูปของผงแห้ง โดยมีตัวแปรหลายตัวที่เป็นค่าที่กำหนดประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ให้ได้ตามต้องการ ได้แก่ ความหนืดของของเหลว อัตราการไหลของของเหลว อัตราการไหลของอากาศ และอุณหภูมิลมร้อนขาเข้า ผู้วิจัยสนใจศึกษา 3 ตัวแปร คืออัตราการไหลของของเหลว อุณหภูมิลมร้อนขาเข้า และขนาดของหัวฉีด เนื่องจากหากมีการเพิ่มอัตราการไหลของของเหลวให้สูงขึ้นจะทำให้ได้ละอองที่หยาบขึ้น เพราะใช้เวลาที่สัมผัสกับอากาศน้อยเกินไปจึงควรควบคุมอัตราการไหลของของเหลวให้เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดอนุภาคที่เหมาะสม ส่วนในเรื่องของอุณหภูมิลมร้อนขาเข้านั้นการเพิ่มอุณหภูมิอากาศขาเข้าจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการระเหยได้ นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาน้ำตาลหัวฉีดที่มีผลต่อขนาดอนุภาคของผลิตภัณฑ์โดยใช้ขนาดหัวฉีดที่มีขนาดแตกต่างกันอีกด้วย

การนำน้ำตาลมาอบแห้งแบบพ่นฝอย นอกจากจะใช้สำหรับทำแห้งอย่างรวดเร็วแล้ว ยังเป็นวิธีการที่มีประโยชน์มากในการลดขนาดและปริมาตรของของน้ำตาลจากการวิจัยและพัฒนาที่ต่อเนื่องกันมาทำให้วิธีการอบแห้งแบบพ่นฝอยกลายเป็นวิธีการอบแห้งที่มีประสิทธิภาพนิยมนำมาใช้อบแห้งให้กับผลิตภัณฑ์หลายชนิด แต่อย่างไรก็ตามการอบแห้งด้วยวิธีนี้ยังคงใช้พลังงานในกระบวนการผลิตสูง ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมการอบแห้ง ในด้านการใช้พลังงานการอบแห้งยังเป็นกระบวนการที่ใช้พลังงานมากและมีค่าดำเนินงานที่สูง พบว่ามีการใช้แหล่งพลังงานในการอบแห้ง เช่น ไฟฟ้า ก๊าซหรือน้ำมันเตา โดยพลังงานหลักจะอยู่ในรูปความร้อนซึ่งเป็นต้นทุนของผลิตภัณฑ์อบแห้ง 20-60 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้การใช้พลังงานจากไฟฟ้าและน้ำมันในการอบแห้งยังส่งผลกระทบต่อการใช้พลังงานโดยรวมและสิ่งแวดล้อมของประเทศอีกด้วย [2]จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการอบแห้งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ประหยัดการใช้พลังงานและลดต้นทุนการผลิตได้อย่างมาก ดังนั้นการศึกษาลักษณะที่เหมาะสมในการผลิตน้ำตาลแปรรูปจึงมีความสำคัญเพื่อช่วยลดการใช้พลังงานในการอบแห้งแบบพ่นฝอย และได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพที่ดีอีกด้วย

2.วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อศึกษาอุณหภูมิลมร้อนขาเข้าที่เหมาะสมที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตและปริมาณความชื้นของน้ำตาลแปรรูป
2. เพื่อศึกษาอัตราการไหลของสารละลายน้ำตาลที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตและปริมาณความชื้นของน้ำตาลแปรรูป
- 3.เพื่อศึกษาขนาดหัวฉีดที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตและปริมาณความชื้นของน้ำตาลแปรรูป

3. วิธีการดำเนินงาน

3.1 เครื่องอบแห้งแบบพ่นฝอย

เครื่องอบแห้งแบบพ่นฝอยรุ่น buchi mini spray dry B-290 ใช้หัวฉีดแรงดัน (pressure nozzle) มีทิศทางการไหลของอาหารเหลวและลมร้อนแบบไหลไปทิศทางเดียวกัน (co-current) ในการทดลองนั้นมีการใช้

อุณหภูมิลมร้อนที่ 150 องศาเซลเซียสโดยใช้ก๊าซไนโตรเจนความดันของอากาศที่ 50- 60 lb/ft² อัตราการไหลของสารละลายน้ำตาลที่ 7.32 8.89 และ 9.76 มิลลิลิตรต่อวินาทีและศึกษาขนาดของหัวฉีดที่ 0.7 1.4 และ 2.0 มิลลิเมตร

3.2 การเตรียมน้ำตาล

ใช้น้ำตาลที่มีความเข้มข้น 14 Brix โดยการชั่งน้ำตาลทราย 35 กรัม ในน้ำ 250 มิลลิลิตร กวนผสมให้เข้ากัน จากนั้นผสมมอลโตเด็กซ์ตริน 15 % ทำการกวนผสมโดยใช้ Hot plate อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เพื่อเป็นการละลายมอลโตเด็กซ์ตรินให้เข้ากันกับน้ำตาล

3.3 การอบแห้งแบบพ่นฝอย

ทำการชั่งน้ำหนักเครื่องแก้ว และข้อต่อส่วนต่างๆ ของเครื่องอบแห้งแบบพ่นฝอยก่อนและหลังการอบแห้งเพื่อหาปริมาณผลผลิตที่ติดอยู่บริเวณตัวเครื่อง นำน้ำตาลที่ผสมมอลโตเด็กซ์ตรินแล้วมาทำการอบแห้งแบบพ่นฝอยโดยใช้ขนาดหัวฉีด 0.71.4และ 2.0 มิลลิเมตร ทำการทดลองอบแห้งที่อุณหภูมิ 110130และ 150 องศาเซลเซียส อัตราการไหลของสารละลายน้ำตาลที่ 7.328.29 และ 9.76 มิลลิลิตรต่อวินาที ตามลำดับดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางการทดลองการอบแห้งแบบพ่นฝอย

การทดลองครั้งที่	ขนาดหัวฉีด (มิลลิเมตร)	อุณหภูมิลมร้อนขาเข้า (องศาเซลเซียส)	อัตราการไหลของสารละลายน้ำตาล (มิลลิลิตรต่อวินาที)
1	0.7	110	7.32 8.29 9.76
2	0.7	130	7.32 8.29 9.76
3	0.7	150	7.32 8.29 9.76
4	1.4	110	7.32 8.29 9.76
5	1.4	130	7.32 8.29 9.76
6	1.4	150	7.32 8.29 9.76

การทดลองครั้งที่	ขนาดหัวฉีด (มิลลิเมตร)	อุณหภูมิลมร้อนขาเข้า(องศาเซลเซียส)	อัตราการไหลของสารละลายน้ำตาล (มิลลิลิตรต่อวินาที)
7	2.0	110	7.32 8.29 9.76
8	2.0	130	7.32 8.29 9.76
9	2.0	150	7.32 8.29 9.76

3.4 การวิเคราะห์ปริมาณผลผลิต

$$\text{ปริมาณผลผลิต (ร้อยละ)} = \frac{\text{น้ำหนักของแข็งสุดท้าย}}{\text{น้ำหนักของแข็งเริ่มต้น}} \times 100$$

3.5 การวิเคราะห์ปริมาณความชื้น (ตามวิธีการของ AOAC, 1990)

- นำขวดซึ่งเข้าสู่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 40 นาที และทำให้เย็นในโถดูดความชื้น
- ชั่งและบันทึกน้ำหนักของขวดซึ่งโดยละเอียด
- ชั่งตัวอย่างใส่ขวดซึ่งประมาณ 10 กรัม โดยบันทึกน้ำหนักอย่างละเอียด
- นำตัวอย่างเข้าสู่อุณหภูมิ โดยใช้อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 8 ชั่วโมง
- นำตัวอย่างที่อบแล้วใส่โถดูดความชื้นทิ้งไว้ให้เย็น บันทึกน้ำหนักของตัวอย่าง
- ทำซ้ำตามข้อ 1 ถึง 5 จนกระทั่งน้ำหนักที่ได้คงที่ โดยน้ำหนักที่หายไปคือน้ำหนักของความชื้น

คำนวณ % ความชื้นด้วยสมการ

$$\% \text{ ความชื้น} = \frac{(a-b)}{w} \times 100$$

- เมื่อ
- a = น้ำหนักของตัวอย่างก่อนอบแห้ง
 - b = น้ำหนักของตัวอย่างหลังอบแห้ง
 - w = น้ำหนักของผลิตภัณฑ์ก่อนอบแห้ง

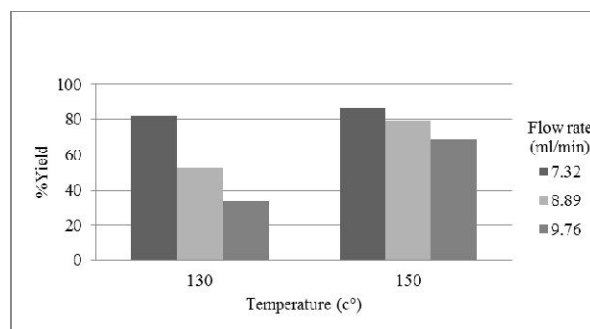
3.6 วิเคราะห์ผลทางสถิติ

การวิเคราะห์ทางสถิตินำข้อมูลมาวิเคราะห์ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05) โดยการใช้โปรแกรม SPSS

4. ผลการศึกษา

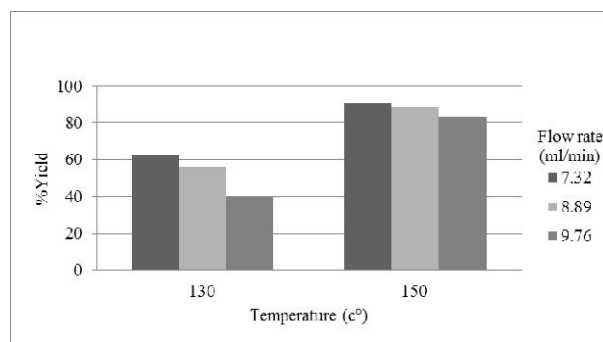
4.1 อิทธิพลของตัวแปรต่างๆที่ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตในการอบแห้งแบบพ่นฝอย

4.1.1 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิต อัตราการไหล และอุณหภูมิ ของการอบแห้งแบบพ่นฝอยโดยใช้ไนโตรเจนโดยที่ขนาดหัวฉีด 0.7 มิลลิเมตร



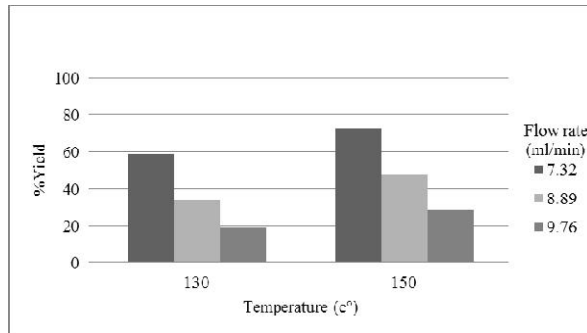
พบว่า อัตราการไหลที่ 7.32 มิลลิลิตรต่อวินาที อุณหภูมิลมร้อนขาเข้าที่ 150 องศาเซลเซียส ให้ปริมาณผลผลิตสูงถึงร้อยละ 86.33 ส่วนอัตราการไหลที่ 9.76 มิลลิลิตรต่อวินาที อุณหภูมิลมร้อนขาเข้าที่ 130 องศาเซลเซียส มีปริมาณผลผลิตต่ำสุดที่ร้อยละ 33.14

4.1.2 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิต อัตราการไหล และอุณหภูมิ ของการอบแห้งแบบพ่นฝอยโดยใช้ไนโตรเจนโดยที่ขนาดหัวฉีด 1.4 มิลลิเมตร



พบว่า อัตราการไหลที่ 7.32 มิลลิลิตรต่อวินาที อุณหภูมิลมร้อนขาเข้าที่ 150 องศาเซลเซียส ให้ปริมาณผลผลิตสูงถึงร้อยละ 90.73 ส่วนอัตราการไหลที่ 9.76 มิลลิลิตรต่อวินาที อุณหภูมิลมร้อนขาเข้าที่ 130 องศาเซลเซียส มีปริมาณผลผลิตต่ำสุดที่ร้อยละ 40.11

4.1.3 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิต อัตราการไหล และอุณหภูมิ ของการอบแห้งแบบพ่นฝอยโดยใช้ไนโตรเจนโดยที่ขนาดหัวฉีด 2.0 มิลลิเมตร



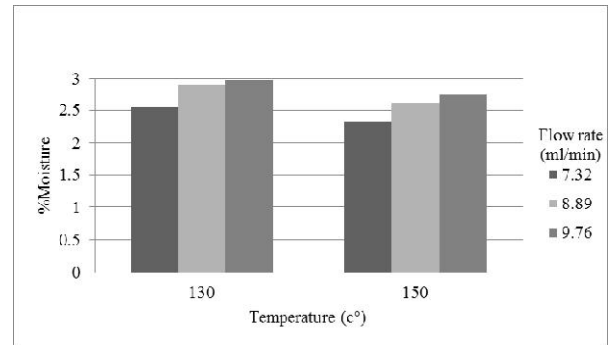
พบว่า อัตราการไหลที่ 7.32 มิลลิลิตรต่อวินาที อุณหภูมิลมร้อนขาเข้าที่ 150 องศาเซลเซียส ให้ปริมาณผลผลิตสูงถึงร้อยละ 72.56 ส่วนอัตราการไหลที่ 9.76 มิลลิลิตรต่อวินาที อุณหภูมิลมร้อนขาเข้าที่ 130 องศาเซลเซียส มีปริมาณผลผลิตต่ำสุดที่ร้อยละ 19.75

จากการศึกษาปริมาณผลผลิตในการอบแห้งแบบพ่นฝอย น้ำตาลผงที่ได้มีปริมาณผลผลิตอยู่ในช่วงร้อยละ 9.87 - 90.73 โดยสภาวะที่ให้ปริมาณผลผลิตของน้ำตาลมากที่สุด คือ ขนาดหัวฉีดที่ 1.4 มิลลิเมตร อุณหภูมิอบแห้งที่ 150 องศาเซลเซียส อัตราการป้อนสารละลายน้ำตาลที่ 7.32 มิลลิลิตร/วินาที และสภาวะที่ให้ปริมาณผลผลิตของน้ำตาลน้อยที่สุด คือ ขนาดหัวฉีดที่ 2.0 มิลลิเมตร อุณหภูมิอบแห้งที่ 130 องศาเซลเซียส อัตราการป้อนสารละลายน้ำตาลที่ 9.76 มิลลิลิตร/วินาที

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของอุณหภูมิลมร้อนขาเข้า ขนาดหัวฉีด และอัตราการไหลของสารละลายน้ำตาลที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตของน้ำตาลแปรรูป พบว่าอุณหภูมิลมร้อนขาเข้าที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณผลผลิตของน้ำตาลผงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการเพิ่มอุณหภูมิลมร้อนขาเข้าส่งผลให้ความแตกต่างของอุณหภูมิตัวกลางและอนุภาคของน้ำตาลผงมีค่ามากขึ้นอัตราการถ่ายเทความร้อนจึงเพิ่มขึ้น ทำให้ค่าความชื้นมีค่าลดลง ทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่เกิดการเกาะติดบริเวณห้องอบแห้ง ปริมาณผลผลิตที่จัดเก็บได้จึงเพิ่มขึ้น อัตราการไหลของสารละลายน้ำตาลที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอัตราการไหลที่เพิ่มขึ้นทำให้ผลิตภัณฑ์มีการสัมผัสกับอากาศร้อนบริเวณห้องอบแห้งในระยะเวลาอันสั้น จึงทำให้ผลิตภัณฑ์มีความชื้นสูงและเกิดการเกาะติดบริเวณห้องอบแห้งปริมาณผลผลิตที่จัดเก็บได้จึงลดลง

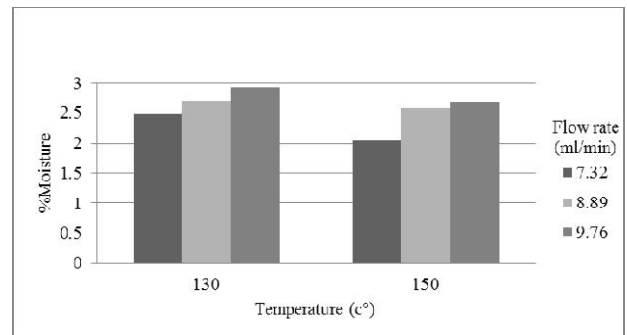
4.2 อิทธิพลของตัวแปรต่างๆ ที่ส่งผลต่อปริมาณความชื้นของน้ำตาลผงในการอบแห้งแบบพ่นฝอย

4.2.1 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้น อัตราการไหล และอุณหภูมิของการอบแห้งแบบพ่นฝอยโดยใช้ไนโตรเจนที่ขนาดหัวฉีด 0.7 มิลลิเมตร



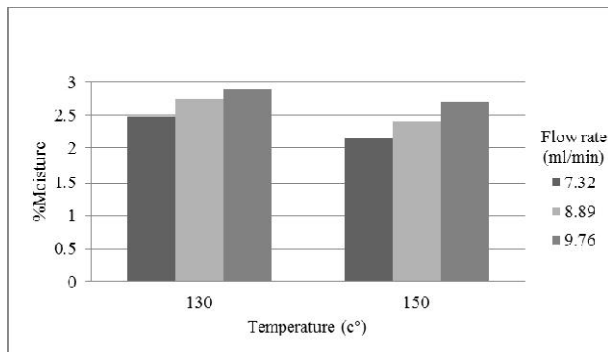
พบว่า อัตราการไหลที่ 7.32 มิลลิลิตรต่อวินาที อุณหภูมิลมร้อนขาเข้าที่ 150 องศาเซลเซียส ผงน้ำตาลมีปริมาณความชื้นต่ำสุดที่ร้อยละ 2.33 ส่วนอัตราการไหลที่ 9.76 มิลลิลิตรต่อวินาที อุณหภูมิลมร้อนขาเข้าที่ 130 องศาเซลเซียส ผงน้ำตาลมีปริมาณความชื้นสูงสุดที่ร้อยละ 2.97

4.2.2 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้น อัตราการไหล และอุณหภูมิของการอบแห้งแบบพ่นฝอยโดยใช้ไนโตรเจนที่ขนาดหัวฉีด 1.4 มิลลิเมตร



พบว่า อัตราการไหลที่ 7.32 มิลลิลิตรต่อวินาที อุณหภูมิลมร้อนขาเข้าที่ 150 องศาเซลเซียส ผงน้ำตาลมีปริมาณความชื้นต่ำสุดที่ร้อยละ 2.05 ส่วนอัตราการไหลที่ 9.76 มิลลิลิตรต่อวินาที อุณหภูมิลมร้อนขาเข้าที่ 130 องศาเซลเซียส ผงน้ำตาลมีปริมาณความชื้นสูงสุดที่ร้อยละ 2.92

4.2.3 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้น อัตราการไหล และอุณหภูมิของการอบแห้งแบบพ่นฝอยโดยใช้ไนโตรเจนที่ขนาดหัวฉีด 2.0 มิลลิเมตร



พบว่า อัตราการไหลที่ 7.32 มิลลิเมตรต่อวินาที อุณหภูมิความร้อนเข้าที่ 150 องศาเซลเซียส ฝงน้ำตาลมีปริมาณความชื้นต่ำสุดที่ร้อยละ 2.16 ส่วนอัตราการไหลที่ 8.29 มิลลิเมตรต่อวินาที อุณหภูมิความร้อนเข้าที่ 130 องศาเซลเซียส ฝงน้ำตาลมีปริมาณความชื้นสูงสุดที่ร้อยละ 2.90

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของอุณหภูมิความร้อนเข้า ขนาดหัวฉีด และอัตราการไหลของสารละลายน้ำตาลที่มีผลต่อปริมาณความชื้นของน้ำตาลแปรรูป พบว่าอุณหภูมิความร้อนเข้าที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณความชื้นของน้ำตาลมีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้เนื่องจากการเพิ่มอุณหภูมิความร้อนเข้าส่งผลให้ความแตกต่างของอุณหภูมิตัวกลางและอนุภาคของน้ำตาลผงมีค่ามากขึ้นอัตราการถ่ายเทความร้อนจึงเพิ่มขึ้น ทำให้ความชื้นในอนุภาคของน้ำตาลผงลดลงได้ง่ายซึ่งความชื้นเป็นค่าที่บ่งบอกปริมาณน้ำที่มีอยู่ในวัสดุ เป็นคุณสมบัติที่สำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่งของอาหารเนื่องจากส่งผลต่อการเสื่อมสภาพ คุณสมบัติทางกายภาพ คุณภาพทางประสาทสัมผัส และปฏิกิริยาเคมีในอาหาร [3]อุณหภูมิความร้อนของเครื่องอบแห้งเป็นปัจจัยที่ควบคุมปริมาณความชื้นของอาหารผง เมื่อเพิ่มอุณหภูมิความร้อน และลดความแตกต่างของอุณหภูมิความร้อนเข้าและขาออกของเครื่องอบแห้ง อาหารผงที่ได้จะมีความชื้นลดลง [4]เนื่องจากมีอัตราการระเหยที่เพิ่มขึ้น ทำให้น้ำในผลิตภัณฑ์ระเหยออกไปได้อย่างรวดเร็วกว่าที่อุณหภูมิต่ำ จากผลการวิเคราะห์ปริมาณความชื้นพบว่า น้ำตาลผงที่ได้มีปริมาณความชื้นอยู่ในช่วงร้อยละ 2.05 -2.97 สอดคล้องกับ [5]ซึ่งได้อธิบายว่าเกณฑ์ของน้ำผักและผลไม้ผงในกระบวนการผลิตระดับอุตสาหกรรมกำหนดให้ผลิตภัณฑ์น้ำผักและผลไม้ผงมีความชื้นสุดท้ายร้อยละ 1 - 4 ส่วนอัตราการไหลของสารละลายน้ำตาลที่มากขึ้นส่งผลให้น้ำตาลมีปริมาณความชื้นเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอัตราการไหลที่มากขึ้นทำให้ปริมาณสารในห่ออบแห้งเพิ่มมากขึ้น การสัมผัสกันระหว่างละอองของสารละลายน้ำตาลและตัวกลางในการอบแห้งจึงไม่ทั่วถึง ความชื้นในผลิตภัณฑ์จึงเพิ่มขึ้น

5. สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาหาสภาวะที่เหมาะสมในการอบแห้งแบบพ่นฝอยในการผลิตน้ำตาลแปรรูป โดยใช้สารละลายน้ำตาลที่มีความเข้มข้น 14 บริกซ์ และใช้มอเตอร์เด็กทรินท์เป็นสารช่วยทำแห้ง ผลการศึกษาพบว่าสภาวะที่เหมาะสมที่สุดในการผลิตน้ำตาลแปรรูปคือ อุณหภูมิความร้อนเข้า 150

องศาเซลเซียส อัตราการไหลของสารละลายน้ำตาล 7.32 มิลลิเมตรต่อวินาที โดยใช้หัวฉีดขนาด 0.7 มิลลิเมตร ซึ่งให้น้ำตาลแปรรูปที่มีค่าความชื้นต่ำสุดร้อยละ 2.05 และปริมาณผลผลิตสูงถึงร้อยละ 90.73 เมื่อทำการทดสอบทางสถิติพบว่า เมื่ออุณหภูมิความร้อนเข้าเพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณความชื้นลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนการเพิ่มอัตราการไหลของสารละลายน้ำตาลส่งผลให้ปริมาณความชื้นเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และปริมาณผลผลิตลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

6. ข้อเสนอแนะ

เพื่อการศึกษาเรื่องผลิตน้ำตาลผงโดยวิธีการอบแห้งแบบพ่นฝอยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นควรทำการศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

1. ศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อเป็นการพัฒนางานวิจัยไปสู่งานวิจัยระดับโรงงานต้นแบบ
2. ควรทดสอบลักษณะทางประสาทสัมผัสเพื่อการยอมรับของผู้บริโภค

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณบริษัท ทีเอ็น จำกัด (กลุ่มวังขนาย) ที่ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการวิจัย

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] สมบัติ ขอทวีพัฒนา. (2529). กรรมวิธีการอบแห้ง. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [2] สโรบล สโรชวิสิต และ ชัยรัตน์ ตั้งดวงดี. (2554). ผลของอุณหภูมิการอบแห้งและสารช่วยอบแห้งต่อคุณภาพของน้ำสับประรดผงโดยวิธีอบแห้งแบบพ่นฝอย. วารสารวิจัยและพัฒนา มจร, (34), 203-216.
- [3] ชีระศักดิ์ หุดาการ. (2552). การศึกษาสมรรถนะของตัวเก็บรังสีอาทิตย์ แผนราบแบบร่องรูปตัววีสำหรับเครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์. การประชุมวิชาการเครือข่ายวิศวกรรมเครื่องกลแห่งประเทศไทย, 23(1). สืบค้นจาก http://www.me.psu.ac.th/tsme/ME_NETT23/topic/file/ETM-019329.pdf
- [4] นิธิยา รัตนพานนท์. (2545). เคมีอาหาร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- [5] สุภารัตน์ ช่างล้อ. (2546). สภาวะที่เหมาะสมสำหรับการอบแห้งตาลสุกแบบฉีดฝอย. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [6] บุญจรัส วายุภาพ. (2542). การผลิตน้ำตาลอ้อยผงโดยวิธีการอบแห้งแบบพ่นฝอย. วารสารอาหาร, (29)1, 283-291.
- [7] กล้านรงค์ ศรีรอด และ เกื้อกุล ปิยะจอมขวัญ. (2546). เทคโนโลยีของแป้ง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [8] ดวงพร คุณาพรสุจิต. (2554). การผลิตเครื่องดื่มลำไยผงโดยการอบแห้งแบบพ่นฝอย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเทคโนโลยีการอาหาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- [9] รุ่งนภา พงศ์สวัสดิ์มานิต. (2535). วิศวกรรมแปรรูปอาหาร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.



- [10] ศิริลักษณ์ สินธวาลัย. (2525). ทฤษฎีอาหาร เล่ม 2 หลักการถนอมอาหารและการควบคุมคุณภาพอาหาร. กรุงเทพฯ: คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [11] สมบัติ ขอทวีวัฒนา. (2526). หลักการอบแห้ง. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [12] K. Masters. (1979). *Spray Drying Handbook*. George, Godwin, Ltd., London.
- [13] Swaminathan Santhalakshmy, Sowriappan John Don Bosco Sneha Francis and Mallela Sabeena. (2015). Effect of inlet temperature on physicochemical properties of spray-dried jamun fruit juice powder. *Powder Technology*, 37-43.

ผลงานวิชาการภาคโปสเตอร์

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โรคลมจับโปงเข้า: กรณีศึกษาผู้ป่วยในคลินิกการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก โรงพยาบาลระโนด จังหวัดสงขลา

Lom Jab Pong Khao : Case Study of the Patients in Thai Traditional and Alternative Medicine Clinic, Ranodhospital, Songkhla Province

ศราวดี พุ่มจันทร์¹ อิมรอน หะมะประสิทธิ์¹ งามศิริ สิงห์คำป้อม² สัจจิตรา บุญราศรี² และกุสมารณ์ น้อยผา^{3*}

¹นิสิต, ³*ผศ.ดร., หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดพัทลุง 93210

²แพทย์แผนไทย, คลินิกแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก โรงพยาบาลระโนด จังหวัดสงขลา 90140

*Corresponding author: Tel. 074-693997 ext. 4601

E-mail: kusumarn.n@hotmail.com

บทคัดย่อ

ลมจับโปงเข้าเป็นโรคทางแพทย์แผนไทยชนิดหนึ่งหรือเรียกว่าโรคข้อเข่าเสื่อม เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง โดยเก็บข้อมูลย้อนหลัง ณ ช่วงเวลาระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2559 จากหน่วยเวชระเบียน โรงพยาบาลระโนด จังหวัดสงขลา พบว่ามีผู้ป่วยโรคลมจับโปงเข้ามารับบริการจำนวน 249 คน การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกของโรคลมจับโปงเข้า และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดโรค โดยโรคลมจับโปงเข้ามี 2 ประเภท คือ โรคลมจับโปงน้ำเข้า และโรคลมจับโปงแห้งเข้า ผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นประเภทจับโปงแห้งเข้ามากกว่า (ร้อยละ 82.73) และปัจจัยด้านเพศ อายุ ดัชนีมวลกาย และฤดูที่รับการรักษา มีผลต่อการเกิดโรคลมจับโปงเข้า โดยพบการเกิดโรคมามากที่สุดในเพศหญิง (ร้อยละ 84.74) ผู้ป่วยอายุระหว่าง 61-80 ปี (ร้อยละ 59.44) ในผู้ป่วยที่มีดัชนีมวลกาย 25.0-29.9 มากที่สุด (ร้อยละ 41.37) และปัจจัยการเกิดโรคด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยพบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่มาได้รับการรักษาในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม หรือฤดูร้อน (ร้อยละ 59.22) โดยได้รับการรักษาด้วยวิธีการแพทย์แผนไทยได้แก่ นวด ประคบ อบสมุนไพร มากที่สุด (ร้อยละ 69.48) จากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษาในอนาคตเพื่อวางแผนป้องกันและรักษาโรคลมจับโปงเข้าด้วยวิธีการที่เหมาะสมต่อไป

คำสำคัญ : ลมจับโปงแห้ง, ลมจับโปงน้ำ, โรคข้อเข่าเสื่อม, โรงพยาบาลระโนด

Abstract

Lom Jab Pong Khao (LJP Khao) or osteoarthritis of the knee is one of symptoms in Thai Traditional Medicine. 249 patients with LJP Khao in Ranodhospital, Songkhla province from January to June, 2016 were reported. The aims of this study were to 1) evaluate prevalence of LJP Khao and to 2) determine factors affecting LJP Khao. The results were shown that patients with LJP Khao were found in Haeng (82.73%) more than in Nam (17.27%). Factors affecting LJP Khao were

sex, age, body mass index (BMI), weather and treatments. Women (84.74%), patients aged 61-80 years (59.44%), BMI 25.0-29.9 (41.37%), Was-sa-na or May 1st to June 30th (47.39%) and Thai traditional medicine such as Thai massage, Thai herbal compress and herbal stream bath (69.48%) may be important factors contributing to LJP Khao. Therefore, it would be worth to further study on the development of prevention and treatment program for patients with LJP Khao.

Key Words : Lom Jap Pong Haeng, Lom Jap Pong Nam, Osteoarthritis of the Knee, Ranod Hospital

1.บทนำ

โรคกระดูกและข้อเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญ เนื่องจากอุบัติการณ์ของโรคเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง พ.ศ. 2553 โรคกระดูกและข้อในคนไทย พบว่ามีผู้ป่วย มากกว่า 6 ล้านคนโดยพบข้อที่เสื่อมมากที่สุด คือ ข้อเข่า [1] เป็น 1 ใน 10 โรคที่เป็นสาเหตุสำคัญ อันก่อให้เกิดความทุพพลภาพในผู้สูงอายุ [2] โรคลมจับโปงเป็นชื่อโรคที่เกิดกับข้อเข่า และข้อเท้า มีสภาวะเลือดตกตะกอนในข้อ มีอาการอักเสบ ปวด บวม แดง ร้อน และมีน้ำในข้อชนิดใสในบริเวณข้อนั้น ถ้าเกิดการอักเสบมากจะมีไข้ เรียกว่า ไข้จับโปง หรือไข้จะโปง ซึ่งมี 2 ประเภท คือ จับโปงน้ำเข้า มีลักษณะอาการอักเสบปวดบวมแดงร้อนมาก อาจมีสภาวะข้อเข่าผิดรูปเข่าโก่งเดินกะเผลก และการเหยียดข้อเข่าไม่ได้องศา และจับโปงแห้งเข้ามีลักษณะอาการอักเสบปวดบวมแดงร้อนเล็กน้อย อาจมีสภาวะข้อเข่าผิดรูปเข่าโก่ง อาจพบสภาวะสะบ้าเจ้า (ลูกสะบ้าไม่คลอน) เดินกะเผลก และการเหยียดข้อเข่าไม่ได้องศา [3] สามารถเทียบกับการแพทย์แผนปัจจุบัน คือ อาการปวดเข่า และโรคเข่าเสื่อม แสดงดังตารางที่ 1 [4]

จากรายงานกลุ่มโรคและอาการด้านแพทย์แผนไทยเทียบกับแผนปัจจุบันของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข ได้รวบรวมข้อมูลโรคที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษากับแพทย์แผนไทยในสถานพยาบาลประเภทผู้ป่วยนอก เช่น จับโปงเข้า ภูมิแพ้ อัมพฤกษ์ อัมพาต ลมปะกำ เป็นต้น โดยโรคเข่าที่เข้ารับการรักษามากที่สุด คือ โรคลมจับโปงเข้า โดยพบเป็นอันดับแรกของกลุ่มโรคเข่าทุกเขตสุขภาพ

รวบรวมรายงานข้อมูลตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2556 – 2559 ตามปีงบประมาณ ผู้ป่วยจำนวนมากเข้ามารับการรักษาทางแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้นเรื่อยและผู้ป่วยที่ถูกวินิจฉัยเป็นโรคลมจับโป่งเข้าก็มีจำนวนเข้ารับการรักษามากขึ้น [5]

ตามแนวทางเวชปฏิบัติการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อม โดยสมาคมรูมาติสซั่มแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2554 การบำบัดรักษาสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การบำบัดรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมโดยไม่ใช้ยา เช่น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การลดน้ำหนัก การฟื้นฟูสมรรถภาพของข้อเข่า การบริหารบำบัด การบำบัดรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมโดยใช้ยา เช่น ยาแก้ปวด ยาทา ฉีดยาสเตียรอยด์เข้าในข้อ และการบำบัดโดยการผ่าตัด ซึ่งแนวทางนี้ไม่สามารถใช้เป็นมาตรฐานในการดูแลผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม ทุกรายได้ เนื่องจากการดูแลรักษาผู้ป่วยควรตั้งอยู่บนพื้นฐานข้อมูลทางคลินิกและการตัดสินใจของผู้ป่วยในแต่ละรายรวมทั้งสภาวะแวดล้อมและเศรษฐกิจของประเทศ [6] ในด้านการรักษาทางการแพทย์แผนไทย ตามที่คณะรัฐมนตรีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีนโยบายสนับสนุนพัฒนาและใช้ยาสมุนไพรให้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรักษาด้วยแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งจากนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ศ.คลินิกเกียรติคุณ นพ.ปิยะสกล สกลสัตยาทร ที่มีนโยบายให้มีการวิจัยพัฒนาเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาไทยและสมุนไพรไทยให้มีคุณภาพครบ [7]

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความชุกและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดโรคลมจับโป่งเข้าของผู้มารับบริการในโรงพยาบาลระโนด จังหวัดสงขลา เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาเพื่อวางแผนป้องกันและรักษาโรคลมจับโป่งเข้าหลังด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาความชุกของผู้ป่วยที่เป็นโรคลมจับโป่งเข้าที่ได้รับการรักษาในโรงพยาบาลระโนด อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยเบื้องต้นที่ส่งผลต่อการเกิดโรคลมจับโป่งเข้า

3.วิธีการดำเนินงาน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง ของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษ ณ ช่วงเวลา เดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2559 ได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูลจากหน่วยเวชระเบียน โรงพยาบาลระโนด จังหวัดสงขลา และให้สามารถนำข้อมูลผู้ปวยมาศึกษาวิจัยได้

3.1 ประชากร คือ ผู้ป่วยทั้งหมดที่รับการรักษาที่โรงพยาบาลระโนด จังหวัดสงขลา ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2559

3.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อทำการศึกษาโดยใช้เกณฑ์ คือ ผู้ป่วยโรคลมจับโป่งเข้าทั้งหมดที่ได้รับการรักษาโดยวิธีใดก็ได้ ซึ่งได้รับการตรวจวินิจฉัยและรักษาโดยแพทย์แผนปัจจุบัน แพทย์แผนไทย และวิชาชีพอื่นๆโดยเปรียบเทียบโรคตามบัญชีรหัสกลุ่มโรค ICD-10 ได้จำนวนผู้ป่วยโรคลมจับโป่งเข้า ทั้งหมด 249 คน ผู้ป่วยโรคลมจับโป่งเข้า จำนวน 43 คน และผู้ป่วยโรคลมจับโป่งเข้าทั้งหมดจำนวน 206 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ ข้อมูลของผู้ป่วยที่ถูกวินิจฉัยว่าเป็นโรคลมจับโป่งเข้า โดยค้นหาในโปรแกรมระบบงานห้องเวชระเบียน หรือ HOSxP โรงพยาบาลระโนด จังหวัดสงขลา เป็นการรวบรวมข้อมูลย้อนหลังของผู้ป่วยเป็นเวลา 6 เดือน โดยมีข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคลมจับโป่งเข้า ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ และดัชนีมวลกาย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการรับการรักษาของผู้ป่วยโรคลมจับโป่งเข้า รักษาโดยวิธีใด รวมทั้งเดือนที่ผู้ป่วยรับการรักษา

3.4 การรวบรวมข้อมูล คือ ศึกษาข้อมูลย้อนหลังของผู้ป่วยที่ถูกวินิจฉัยว่าเป็นโรคลมจับโป่งเข้า ณ ช่วงเวลา เดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน 2559 โรงพยาบาลระโนด จังหวัดสงขลาได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูลจากหน่วยเวชระเบียนแล้ว โดยข้อมูลของผู้ป่วยในการท้าวิจัยครั้งนี้จะไม่เปิดเผยชื่อ-นามสกุล ผู้เก็บข้อมูลใช้ข้อมูลพื้นฐานที่มีอยู่มาวิเคราะห์ผลประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคลมจับโป่งเข้า ได้แก่ เพศ อายุ และดัชนีมวลกาย และข้อมูลด้านการรับการรักษาของผู้ป่วยโรคลมจับโป่งเข้า ได้แก่ รักษาโดยวิธีใด รวมทั้งเดือนที่ผู้ป่วยรับการรักษา

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3.6 สถิติที่ใช้ ใช้สถิติแบบบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ สำหรับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล และปัจจัยส่งเสริมอาการเจ็บป่วย

4.ผลการศึกษา / ผลการทดลอง

จากผลการศึกษาข้อมูล พบว่า จำนวนผู้ป่วยทั้งหมด 249 คนเกิดโรคลมจับโป่งเข้า มากที่สุดจำนวน 206 คน (ร้อยละ 82.73) และรองลงมา คือ โรคลมจับโป่งเข้าจำนวน 43 คน (ร้อยละ 17.27)

จากผลการศึกษาข้อมูล พบว่าเพศหญิงมากกว่าเพศชายทั้ง 2 ประเภท โรคลมจับโป่งเข้า (ร้อยละ 70.20) รองลงมาโรคลมจับโป่งเข้า (ร้อยละ 14.46) พบโรคลมจับโป่งเข้าในผู้ป่วยที่มีอายุระหว่าง 61-80 ปี (ร้อยละ 59.44) และเป็นผู้ป่วยโรคลมจับโป่งเข้ามากที่สุด เมื่อวิเคราะห์ดัชนีมวลกายของผู้ป่วย พบว่าระหว่าง 25.0-29.9 พบมากที่สุด (ร้อยละ 41.37) จากข้อมูลพบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ได้รับการรักษาในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม หรือฤดูร้อน (ร้อยละ 59.22) แล้วจึงพบว่าผู้ป่วยมารับการรักษาแบบนัด ประคบ อบสมุนไพรมากที่สุด (ร้อยละ 69.48) ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบโรคข้อเข่าเสื่อม

ชื่อโรคทางแพทย์แผนไทย	ชื่อโรคทางแพทย์แผนปัจจุบัน	อาการ	สิ่งที่ตรวจพบ
ข้อเข่าเสื่อม	Knee Arthritis	ปวดมาก บวม แดง ร้อน ที่เข่ามาก มีน้ำในข้อเข่าไม่มีไข้ จะปวดเวลาที่มีการใช้ข้อ และทุเลาเมื่อพัก	1. วัดเส้นเท้า พบจะสั้นกว่าข้างที่ดี 2. วัดเข่าโก่ง พบมือสอดผ่านได้สะดวก 3. ดูสภาพทั่วไป พบเข่าสีแดง มีความร้อน มีการบวม คลำพบจุดเจ็บบริเวณเข่า 4. คลอนลูกสะบ้า พบคลอนได้ อาจเจ็บเสียวได้ 5. วัดองศาเข่า พบไม่ได้องศา 6. ทาปูนทดสอบ พบปูนแห้งเป็นเงาเยิ้มที่จุดเจ็บ
ข้อเข่าเสื่อม	Osteoarthritis of the Knee	ปวดขัดที่เข่าเวลาที่มีการเคลื่อนไหวข้อเข่า เข่าติด ขากงัด ย่องๆไม่ได้ มีเสียงดังกร๊อบแกร็บเวลาเดิน ปวดมากเวลาเปลี่ยนอิริยาบถ และทุเลาเมื่อพัก	1. วัดเส้นเท้า พบจะสั้นกว่าข้างที่ดี 2. วัดเข่าโก่ง พบมือสอดผ่านได้สะดวก 3. ดูสภาพทั่วไป พบผิวอาจบวมแดง มีความร้อนเล็กน้อย 4. คลอนลูกสะบ้า พบคลอนได้น้อย อาจเจ็บเสียวได้ 5. วัดองศาเข่า พบไม่ได้องศา 6. ทาปูนทดสอบ พบปูนแห้งเป็นเงาเยิ้มที่จุดเจ็บ

5.สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลความชุกของผู้ป่วยที่เป็นโรคข้อเข่าเสื่อม พบว่าเกิดโรคข้อเข่าเสื่อมมากที่สุดจำนวน 206 คน ร้อยละ 82.73 และรองลงมา คือ โรคข้อเข่าเสื่อมจำนวน 43 คน ร้อยละ 17.27 ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2556-2559 พบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ เข้ามาได้รับการรักษาเป็นโรคข้อเข่าเสื่อมมากที่สุด เป็นข้อเข่าเสื่อมมากกว่าข้อเข่าเสื่อม ทั้ง 12 เขตสุขภาพ [5]

จากการศึกษาปัจจัยเบื้องต้นที่มีผลต่อโรคข้อเข่าเสื่อม พบว่าเกิดในเพศหญิงมากที่สุด ร้อยละ 84.74 ช่วงอายุ 61-80 ปี ร้อยละ 59.44 และดัชนีมวลกายของผู้ป่วยส่วนใหญ่พบระหว่าง 25.0-29.9 สอดคล้องกับการศึกษาของ Jansoontraporn [8] พบว่า เพศหญิงมีอุบัติการณ์ในการเกิดข้อเข่าเสื่อมมากกว่าเพศชาย ร้อยละ 87 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 66 ปี และดัชนีมวลกายในช่วงระหว่าง 25-30 ร้อยละ รวมทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีของสุรศักดิ์และสุรวุฒิ พบในผู้สูงอายุเริ่มพบได้ตั้งแต่อายุ 40-45 ปี แต่มักพบบ่อยเมื่ออายุมากกว่า 65 ปีขึ้นไป และพบความชุกของโรคในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย [9] สอดคล้องกับวรรณิ พบในเพศหญิงมากกว่าเพศชายเช่นกัน [10]

การศึกษารังนี้เป็นการศึกษาความชุก และปัจจัยเบื้องต้นที่ส่งผลต่อการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อม มีความสำคัญที่สามารถนำไปวางแผนการรักษาให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละรายได้ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษารังนี้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษาในอนาคตเพื่อวางแผนป้องกันส่งเสริมและรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยวิธีการที่เหมาะสมต่อไป

6.ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะต่อการนำไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษารังนี้ทำให้ทราบถึงความชุกและปัจจัยที่มีผลต่อโรคข้อเข่าเสื่อม คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

6.1.1 จากผลการศึกษาจะพบว่าเป็นผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาเป็นโรคข้อเข่าเสื่อมหรือเทียบกับทางแผนปัจจุบันก็ คือ โรคเข่าเสื่อม ดังนั้นเราสามารถที่จะคาดคะเนผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาดังกล่าว

ปัจจัยอื่นว่าเป็นโรคข้อเข่าเสื่อมได้มากขึ้น รวมทั้งสามารถวางแผนการรักษาที่เหมาะสมกับโรคแต่ละประเภทต่อไป

6.1.2 จากการศึกษารังนี้ที่มีผลต่อโรค ส่วนใหญ่เป็นไปตามทฤษฎีและการศึกษาอื่นๆ แล้วจึงสามารถนำทฤษฎีทางการแพทย์แผนไทยไปใช้ในการวินิจฉัยโรคได้มากขึ้น โดยปัจจัยที่ศึกษาบางอย่างสามารถที่จะป้องกันและควบคุมได้ ดังนั้นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรวางแผนป้องกันปัจจัยที่มีผลต่อโรคให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งถัดไป

การทำวิจัยครั้งถัดไปควรศึกษา 1) แนวทางการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมแต่ละประเภทให้เหมาะสมกับโรค เพื่อสามารถทำเป็นแนวเวชปฏิบัติทางการแพทย์แผนไทยที่ถูกต้องและปลอดภัยมากขึ้น และ 2) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อโรคตามศาสตร์การแพทย์แผนไทย ว่ามีปัจจัยหรือสาเหตุใดที่มีผลกระทบต่อโรคหรือไม่ เพื่อสามารถนำความรู้ทางการแพทย์แผนไทยทั้งการวินิจฉัย รักษา ป้องกัน และฟื้นฟู ไปใช้กับผู้ป่วยได้มากขึ้นและสามารถลดค่าใช้จ่ายทางแพทย์แผนปัจจุบันได้อีกด้วย

7.กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คลินิกแพทย์แผนไทยโรงพยาบาลระนองจังหวัดสงขลา รวมถึงผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพแพทย์แผนไทย

ตารางที่ 2 ปัจจัยเบื้องต้นที่มีผลต่อโรคข้ออักเสบ

ปัจจัยที่มีผลต่อโรค	ข้ออักเสบข้ออักเสบ		ข้ออักเสบข้ออักเสบ		จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ข้ออักเสบข้ออักเสบ	ร้อยละ	ข้ออักเสบข้ออักเสบ	ร้อยละ		
เพศ						
ชาย	7	2.82	31	12.44	38	15.26
หญิง	36	14.46	175	70.28	211	84.74
อายุ						
20-40	2	0.80	9	3.62	11	4.42
41-60	11	4.42	59	23.69	70	28.11
61-80	29	11.65	119	47.79	148	59.44
มากกว่า 80	1	0.40	19	7.63	20	8.03
ดัชนีมวลกาย						
น้อยกว่า 18.5	2	0.80	7	2.82	9	3.62
18.5-24.9	13	5.22	66	26.51	79	31.73
25.0-29.9	17	6.83	86	34.54	103	41.37
30.0-34.9	7	2.82	39	15.66	46	18.48
35.0-39.9	3	1.20	4	1.60	7	2.80
มากกว่า 40	1	0.40	4	1.60	5	2
การรักษา						
ปวด ประคบ อบสมุนไพร	37	14.86	136	54.62	173	69.48
จ่ายยาแผนปัจจุบัน	2	0.80	48	19.28	50	20.08
กายภาพบำบัด	4	1.61	22	8.83	26	10.44
จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาตามฤดู						
ฤดูร้อน	37	17.96	85	41.26	122	59.22
(ช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม)						
ฤดูฝน	7	3.4	77	37.38	84	40.78
(ช่วงกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์)						

8.เอกสารอ้างอิง

- [1] Pereira, D., et al. (2011). The effects of osteoarthritis definition on prevalence and incidence estimates a symtematic review. *Osteoarthritis and Cartilage*.19 (1),1270-1285.
- [2] ราชวิทยาลัยแพทย์ออร์โธปิดิกส์แห่งประเทศไทย.(2554). แนวเวชปฏิบัติบริการสาธารณสุขโรคข้อเข่าเสื่อม. สืบค้น 1 มกราคม 2560,จาก www.rcost.or.th.
- [3] อภิชาติ ลิ้มติยะโยธิน.(2556).คู่มืออบรมการตรวจแบบรายสัปดาห์ภาคเทคนิคการตรวจรักษาอาการโรคข้อเข่าเสื่อม.กรุงเทพฯ : มูลนิธิการแพทย์แผนไทยพัฒนา.
- [4] มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2555). เอกสารการสอนชุดวิชา หน่วยที่ 6 – 10 หมวดแผนไทย 2. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [5] กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. (2560).รายงานกลุ่มโรคและอาการด้านแพทย์แผนไทยเทียบกับ
- แผนปัจจุบัน. สืบค้น 10 มกราคม 2560, จาก <http://203.157.81.35/mis/ttm>.
- [6] สมาคมรูมาติสซั่มแห่งประเทศไทย (2553).แนวปฏิบัติบริการสาธารณสุขโรคข้อเข่าเสื่อม. สืบค้น 10 มกราคม 2560, <http://www.thairheumatology.org/wp-content/uploads/2016/08/Guideline-for-Management-of-OA-knee.pdf>
- [7] ศันสนีย์ กรานวงษ์. (2559).นโยบายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร . สืบค้น 10 มกราคม 2560, จาก [https://thaiherbmedicine. Wordpre](https://thaiherbmedicine.Wordpre).
- [8] Jansoontraporn, P.(2005). *The study of knee pain management in patients with osteoarthritis of knee.* (Research report). Bangkok: Mahidol University.
- [9] สุรศักดิ์ นิลกานวงศ์และสุราษฎร์ปรีชานนท์.(2541). คู่มือโรคข้อ. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.
- [10] วรณีย์ สัตยวิวัฒน์. (2539). การพยาบาลผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ไพศาล ศิลป์การพิมพ์.

การใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติในคลินิกแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

Usage of Herbal Medicines by National List of Essential Drugs in Thai Traditional Clinic, Bangklamhospital, Songkhla Province

รสสุคนธ์ หนูเมือง¹ ขวัญฤทัย อักษร² รัตนาวลี หนูบุรณ์² อัมมิกา แก้วเขียว² วิทยา จิตรณนท²
จักรเรศ สราญฤทธิชัย² วันวิสา สัจจวรรณ² สุภากร สิงหากร² และกุศลมาลย์ น้อยผา³

¹ นิสิต, ³ ผศ.ดร., หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดพัทลุง 93210

² แพทย์แผนไทย คลินิกแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลบางกล่ำ จังหวัดสงขลา 90110

*Corresponding author: Tel. 074-693997 ext. 4601

E-mail: kusumarn.n@hotmail.com

บทคัดย่อ

ประเทศไทยได้ส่งเสริมการใช้สมุนไพรอย่างต่อเนื่อง โดยในแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) กำหนดเป้าหมายให้โรงพยาบาลชุมชนใช้ยาสมุนไพรไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของมูลค่าการใช้ยาในโรงพยาบาล เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติในคลินิกแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลบางกล่ำ จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการวินิจฉัยโรค การสั่งจ่ายยา และ มูลค่าการใช้ยาจากฐานข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2557-2559 จากรายงานสรุปพบว่ามูลค่าการบริโภคมียามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ปี 2557= 81,797 บาท ปี 2558= 135,008 บาท และ ปี 2559= 139,514 บาท) ส่วนใหญ่มีการใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติในกลุ่มยาในระบบทางเดินอาหาร ยาในระบบทางเดินหายใจ และ ยาในกลุ่มอาการกล้ามเนื้อและกระดูก มีการจ่ายมากที่สุด 3 อันดับแรกในปี พ.ศ. 2557 ได้แก่ 1) ยามะขามแขก 2) ยามะขามแฉะ และ 3) ยาขมิ้นชัน ในขณะที่ ปี พ.ศ. 2558 เป็น 1) ยามะขามแฉะ 2) ยามะขามแขก และ 3) ยาฟ้าทะลายโจร ส่วนในปี พ.ศ. 2559 พบยาที่จ่ายมากที่สุดคือ 1) ยาฟ้าทะลายโจร 2) ยามะขามแฉะ และ 3) ยามะขามแขก นอกจากนี้ยังพบว่าตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมาพบแนวโน้มการใช้ยาเพิ่มขึ้น ได้แก่ ยาฟ้าทะลายโจร (ร้อยละ 8.22, ร้อยละ 26.42, ร้อยละ 28.89) และ ยาบอระเพ็ด (ร้อยละ 0, ร้อยละ 0.06, ร้อยละ 5.57) และ แนวโน้มที่มีการใช้ยาลดลง ได้แก่ ยามะขามแขก (ร้อยละ 42.35, ร้อยละ 27.91, ร้อยละ 21.32) ยาขมิ้นชัน (ร้อยละ 18.4, ร้อยละ 17.4, ร้อยละ 14.5) ยาเถาวัลย์เปรียง (ร้อยละ 9.8, ร้อยละ 6.27, ร้อยละ 7.2) และ ยามะขามแฉะ (ร้อยละ 5.96, ร้อยละ 4.33, ร้อยละ 3.71) ถึงแม้ว่าโรงพยาบาลมีการใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติในสัดส่วนที่น้อย แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี การสรุปรายงานในครั้งนี้สามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อประโยชน์สำหรับการพัฒนาแผนกลยุทธ์ของโรงพยาบาลเพื่อส่งเสริมให้มีการใช้ยาได้ตรงตามนโยบายของประเทศต่อไป

คำสำคัญ: ยาสมุนไพร บัญชียาหลักแห่งชาติ โรงพยาบาลบางกล่ำ

Abstract

Thailand has promoted herbal medicine use continuously. The 11th National Health Plan (2012-2016) was purposed to the community hospitals to use herbal medicines at least 10 percent of the total value of medication expenses. The objective of this research was to study the herbal medicines by national list of essential drugs usage situation in Thai Traditional Clinic, Bangklamhospital, Songkhla province. Analysis of diagnosis, prescribing and cost of herbal medicine data were conducted from 2014 to 2016. The increasing of cost of herbal medicine was found for 2014, 2015 and 2016. (81,789, 135,008 and 139,514 Bath, respectively). The herbal medicines in the following categories: gastro-intestinal tract disorders, respiratory system disorders and drugs used in musculo-skeletal symptoms were the most frequently prescribed drugs by national list of essential drugs. Six herbal medicines were prescribed; 1) *Senna alexandrina* 2) *Curcuma longa* 3) *Derris scandens* 4) *Andrographis paniculata* 5) *Solanum trilobatum* and 6) *Tinospora crispa*. Moreover, the results indicated that the use of herbal medicines *Andrographis paniculata* (8.22%, 26.42%, 28.89%) and *Tinospora crispa* (0%, 0.06%, 5.57%) were increased. In contrast, the use of *Senna alexandrina* (42.35%, 27.91%, 21.32%), *Curcuma longa* (18.4%, 17.4%, 14.5%), *Derris scandens* (9.8%, 6.27%, 7.2%) and *Solanum trilobatum* (5.96%, 4.33%, 3.71%) were decreased. In conclusion, only a small proportion of usage of herbal medicines by national list of essential drugs in Thai Traditional Clinic, Bangklamhospital but with a rising trend. Findings from this study would be used to develop the effective strategies to accomplish the policy aims at promoting the use of the herbal medicine in the future.

Keywords: herbal medicines, national list of essential drugs, Bangklamhospital

1. บทนำ

ในสภาวะสุขภาพของคนไทยปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะรุนแรงมากยิ่งขึ้นทั้งจากสภาวะแวดล้อม การดูแลตนเอง และการใช้ยารักษา ทำให้มีการใช้ยาที่เพิ่มมากขึ้น รายจ่ายของภาครัฐก็เพิ่มมากขึ้น ทำให้รัฐบาลไทยเริ่มให้การสนับสนุนที่จะพัฒนาการแพทย์แผนไทยและยาจากสมุนไพรเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากการสร้างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้น เนื่องจากเล็งเห็นความสำคัญของยาแผนโบราณและยาสมุนไพร และ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) จนถึง ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ซึ่งให้ความสำคัญกับยาแผนโบราณและยาจากสมุนไพร [1] ได้กำหนดให้มียาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ เริ่มจัดทำครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2542 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2543 และ นำยาจากสมุนไพรเข้าสู่ระบบสาธารณสุขอย่างเป็นทางการที่ชัดเจนในปี พ.ศ. 2547 และจัดทำบัญชียาจากสมุนไพรฉบับแก้ไข ในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งระบุข้อบ่งใช้ในการแก้ปัญหาสุขภาพของชาวไทยสำหรับการป้องกันโรคหรือรักษาโรคในสถานพยาบาลและการสาธารณสุขมูลฐานอย่างชัดเจน [2]

ปัจจุบันแนวโน้มมูลค่าการผลิตและนำเข้ายาแผนปัจจุบันจากต่างประเทศ ยังคงมีมูลค่าการนำเข้ายาแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง [3] รัฐบาลไทยจึงมีนโยบายให้สถานพยาบาลมีการส่งจ่ายยาสมุนไพรมาใช้ทดแทนยาแผนปัจจุบัน เพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายยาที่นำเข้าจากต่างประเทศและให้ยาสมุนไพรเป็นทางเลือกหนึ่งในการดูแลสุขภาพของประชาชน โดยมีแผนพัฒนาสุขภาพฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) กำหนดเป้าหมายในโรงพยาบาลชุมชนให้ยาสมุนไพรไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของมูลค่าการใช้ยาในโรงพยาบาลการใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติจะเป็นแนวทางหนึ่งในการใช้ยาเพื่อทดแทนยาแผนปัจจุบันและช่วยพัฒนาแผนกลยุทธ์ของโรงพยาบาลเพื่อส่งเสริมให้มีการใช้ยาได้ตรงตามนโยบายของประเทศ [4]

เพราะเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีการศึกษาสถานการณ์การใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติในคลินิกแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลบางกอก จังหวัดสงขลา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวินิจฉัยโรค การส่งจ่ายยา และมูลค่าการใช้ยาจากฐานข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2557-2559 จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลด้านรายงานสรุปค่าใช้จ่ายยาสมุนไพร โรงพยาบาลบางกอก ระหว่าง ปี พ.ศ. 2557-2559 พบว่ามีมูลค่าการบริโภคยาแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่มีการใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติในกลุ่มยาในระบบทางเดินอาหาร ระบบทางเดินหายใจ และ กลุ่มอาการกล้ามเนื้อและกระดูก เป็นต้น จากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาแผนกลยุทธ์ของโรงพยาบาลเพื่อส่งเสริมให้มีการใช้ยาได้ตรงตามนโยบายของประเทศ

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสถานการณ์การใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติในคลินิกแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลบางกอก จังหวัดสงขลา

3. วิธีการดำเนินงาน

การศึกษาข้อมูลการใช้ยาสมุนไพรย้อนหลังระหว่าง ปี พ.ศ.2557-2559 ณ คลินิกแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลบางกอก

จังหวัดสงขลา เพื่อศึกษาแนวโน้มการใช้ยาสมุนไพรในการรักษาโรคในคลินิกแพทย์แผนไทย เก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลการใช้ยาสมุนไพรที่จ่ายในโรงพยาบาล บางกอกระหว่างปี พ.ศ.2557-2559 ได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูลจากโปรแกรมระบบงานห้องเวชระเบียน หรือ HOSxP โรงพยาบาลบางกอก จังหวัดสงขลา

3.2 ใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2010 วิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายเดือนและรายปี วิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนหน่วยที่จ่ายยาสมุนไพร ของยาแต่ละชนิด

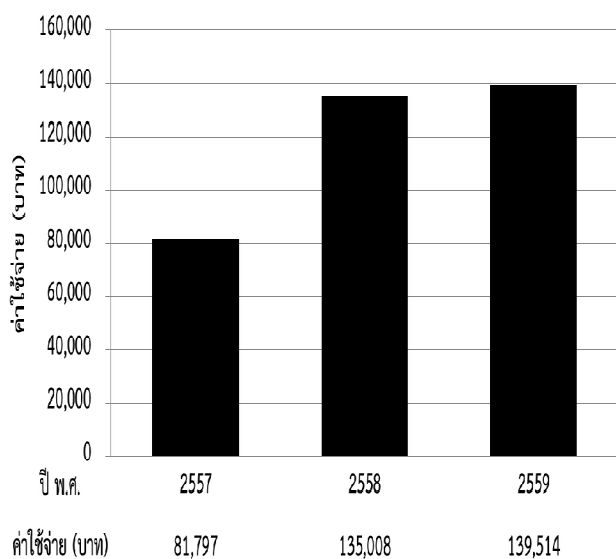
3.3 นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติแบบบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และ ร้อยละ

4. ผลการศึกษา / ผลการทดลอง

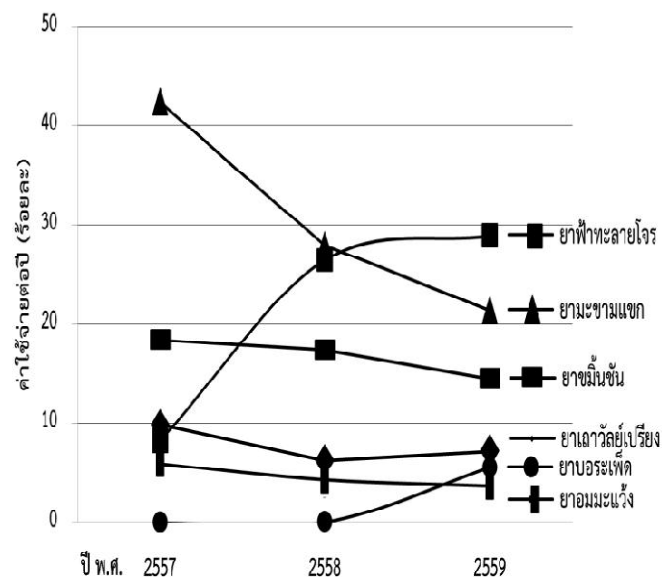
จากผลการศึกษาข้อมูลพบว่ามูลค่าการบริโภคยามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ปี 2557 = 81,797 บาท ปี 2558 = 135,008 บาท และ ปี 2559 = 139,514 บาท) (ภาพที่ 1) ส่วนใหญ่มีการใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติในกลุ่มยาในระบบทางเดินอาหาร ยาในระบบทางเดินหายใจ และ ยาในกลุ่มอาการกล้ามเนื้อและกระดูก มีการจ่ายมากที่สุด 3 อันดับแรกในปี พ.ศ. 2557 ได้แก่ 1) ยามะขามแขก 2) ยามอมะแว้ง และ 3) ยาขมิ้นชัน ในขณะที่ ปี พ.ศ. 2558 เป็น 1) ยามอมะแว้ง 2) ยามะขามแขก และ 3) ยาฟ้าทะลายโจร ส่วนในปี พ.ศ. 2559 พบยาที่จ่ายมากที่สุด คือ 1) ยาฟ้าทะลายโจร 2) ยามอมะแว้ง และ 3) ยามะขามแขก (ตารางที่ 1) นอกจากนี้ยังพบว่า ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา พบแนวโน้มการใช้ยาเพิ่มขึ้น ได้แก่ ยาฟ้าทะลายโจร (ร้อยละ 8.22, ร้อยละ 26.42, ร้อยละ 28.89) และ ยาบอระเพ็ด (ร้อยละ 0, ร้อยละ 0.06, ร้อยละ 5.57) และ แนวโน้มที่มีการใช้ยาลดลง ได้แก่ ยามะขามแขก (ร้อยละ 42.35, ร้อยละ 27.91, ร้อยละ 21.32) ยาขมิ้นชัน (ร้อยละ 18.4, ร้อยละ 17.4, ร้อยละ 14.5) ยาเถาวัลย์เปรียง (ร้อยละ 9.8, ร้อยละ 6.27, ร้อยละ 7.2) และ ยามอมะแว้ง (ร้อยละ 5.96, ร้อยละ 4.33, ร้อยละ 3.71) (ภาพที่ 2)

5. สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลการใช้ยาสมุนไพรและยาแผนไทย ระหว่าง ปี พ.ศ. 2557-2559 จากโปรแกรมระบบงานห้องเวชระเบียน หรือ HOSxP โรงพยาบาลบางกอก จังหวัดสงขลา พบว่าบัญชียาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติที่มีการส่งจ่ายมากที่สุด คือ ยามะขามแขก ยาขมิ้นชัน ยาเถาวัลย์เปรียง ยาฟ้าทะลายโจร ยามอมะแว้ง และยาบอระเพ็ด ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่มีการใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติในกลุ่มยาในระบบทางเดินอาหาร ระบบทางเดินหายใจ และ กลุ่มอาการกล้ามเนื้อและกระดูกมากที่สุด คล้ายคลึงกับการศึกษาของอภิรักษ์ และคณะ [5] ที่พบว่ายาจากสมุนไพรที่ผู้มารับบริการใช้สูงสุดเป็น 3 อันดับแรก คือ ขิงขนิดขง ขมิ้นชันแคปซูล และฟ้าทะลายโจรแคปซูล ตามลำดับ ผู้มารับบริการส่วนใหญ่ใช้ยาจากสมุนไพรสำหรับโรคหรืออาการที่ตรงตามข้อบ่งชี้ไว้ในบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ. 2549



ภาพที่ 1 ค่าใช้จ่ายของยาสูบไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2559



ภาพที่ 2 แนวโน้มการใช้จ่ายยาสูบไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2559

ตารางที่ 1 การใช้จ่ายยาสูบไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2559

ยาสูบไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ	ปี พ.ศ. 2557 (ค่าใช้จ่ายรวม 81,797 บาท)		ปี พ.ศ. 2558 (ค่าใช้จ่ายรวม 135,008 บาท)		ปี พ.ศ. 2559 (ค่าใช้จ่ายรวม 139,514 บาท)	
	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ร้อยละ	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ร้อยละ	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ร้อยละ
ยาหมื่นชั้น	10,040	12.27	12,768	0.09	11,924	8.55
ยาเอววัลย์เปรียง	3,997	4.87	4,234	3.14	5,942	4.26
ยาบอระเพ็ด	0	0	45	0.03	4,663	3.34
ยาพิษลายโจร	4,496	5.5	19,398	14.37	23,809	17.07
ยาเมฆาแมก	23,134	28.28	20,522	15.20	17,598	12.61
ยาอมมะแว้ง	21,650	26.48	21,180	15.69	20,390	14.62

ในขณะที่การศึกษาของจิราภรณ์ และ พจนา [6] พบว่าในกลุ่มตัวอย่างระบุว่าสมุนไพรที่เคยใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ฟ้าทะลายโจร ไพล และ ขมิ้นชัน และการศึกษาของธีราวุฒิ [7] พบว่ายาแผนไทยหรือยาจากสมุนไพรที่มีการสั่งจ่ายมากที่สุด คือ ยาเอววัลย์เปรียง ยาหมื่นชั้น และ ขี้ผึ้งไพล ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการสั่งจ่ายยาสมุนไพรของสถานพยาบาลนั้น เน้นสั่งยาเพียงบางรายการเพื่อบำบัดรักษาเพียงโรคหรือบางกลุ่มอาการเท่านั้น โดยส่วนใหญ่เป็นยาที่ใช้รักษาโรคในกลุ่มอาการปวดกล้ามเนื้อและกระดูกมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการศึกษาครั้งนี้ที่พบว่ายาสมุนไพรส่วนใหญ่มีการใช้เพื่อรักษาโรคในระบบทางเดินอาหาร ระบบทางเดินหายใจ และ กลุ่มอาการกล้ามเนื้อและกระดูก และ จากการศึกษาพบว่ามูลค่าการบริโภคยาสมุนไพรระหว่างปี พ.ศ. 2557-2559 ของโรงพยาบาลบางกล้า จังหวัดสงขลา มีการใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติในสัดส่วนที่น้อย แต่มีแนวโน้มเพิ่ม

ขึ้นทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธีราวุฒิ [7] พบว่าใน ปี พ.ศ. 2557 สถานพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในจังหวัดร้อยเอ็ดมีผู้ใช้บริการที่แผนกแพทย์แผนไทย ร้อยละ 14.94 รวมจำนวนครั้งของการบริการแพทย์แผนไทย ร้อยละ 7.42 สถานพยาบาลมียาสมุนไพรและยาแผนไทยเฉลี่ย 16.59±6.87 รายการ มูลค่าการบริโภคยาสมุนไพรและยาแผนไทยรวมกันทั้งจังหวัดคิดเป็นร้อยละ 3.13 ของมูลค่าการบริโภคยาทั้งหมดถือว่าเป็นสัดส่วนที่น้อย

การศึกษาสถานการณ์การใช้จ่ายยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ ในคลินิกแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลบางกล้า จังหวัดสงขลา มีความสำคัญที่จะสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยและพัฒนายาสมุนไพรของไทยให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น [8] พร้อมทั้งช่วยพัฒนาแผนกลยุทธ์ของโรงพยาบาลเพื่อส่งเสริมให้มีการใช้ยาได้ตรงตามนโยบายของประเทศ

6. ข้อเสนอแนะ

6.1. ข้อเสนอแนะต่อการนำไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสถานการณ์การใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังนี้

6.1.1 จากการศึกษาศถานการณ์การใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติในคลินิกแพทย์แผนไทยโรงพยาบาลบางกล้า จังหวัดสงขลา เป็นประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนาายาสมุนไพรไทยให้มีคุณภาพประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต

6.1.2 จากการศึกษาค้นคว้าสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ของโรงพยาบาลเพื่อส่งเสริมให้มีการใช้ยาสมุนไพรได้ตรงตามนโยบายของประเทศ

6.1.3 ในอนาคตควรเพิ่มการสั่งการรักษาในทางการแพทย์แผนไทยให้มากขึ้นเพื่อช่วยเพิ่มโอกาสในการใช้ยาสมุนไพรและยาแผนไทยให้เพิ่มขึ้นตามนโยบายของประเทศ

6.2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งถัดไป

การทำวิจัยครั้งถัดไป ควรศึกษาถึงประสิทธิภาพของยาสมุนไพรเพื่อดูประสิทธิผลและความปลอดภัยดีกว่าหรือเทียบเท่ากับยาแผนปัจจุบัน และควรมีการสอบถามความคิดเห็นจากบุคลากรทางการแพทย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสั่งจ่ายยาสมุนไพรและยาแผนไทยในโรงพยาบาล โดยการจัดทำแบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจทางการแพทย์แผนไทย

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คลินิกแพทย์แผนไทยโรงพยาบาลบางกล้า จังหวัดสงขลา รวมถึงผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพแพทย์แผนไทย

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] คณะกรรมการโครงการศึกษาวิเคราะห์ระบบยาไทย.(2545). *ยาของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ:ชุมนุมสหกรณ์เกษตรกรแห่งประเทศไทย.
- [2] คณะกรรมการแห่งชาติด้านยา.(2549). *บัญชียาจากสมุนไพร พ.ศ. 2549*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์เกษตรกรแห่งประเทศไทย.
- [3] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2559). *ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่12 (พ.ศ.2560-2564)*. กรุงเทพฯ.สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2560. จาก http://bps.moph.go.th/new_bps/sites/default/files/healthplan12.pdf.
- [4] Working group in Thai Traditional Medicines at 7th region. (2014). *Summary of the result of an effort to strengthen Thai traditional medicines: report of the 2 nd meeting in 2014*. Roi-Et: Roi-Et Public Health Office.
- [5] อภิรักษ์ วงศ์รัตนชัย , อรรพรรณ เกิดเสวียัด , สิธรา เทพทัตต์ และ พชรมน กาวินา.(2550).การใช้ยาจากสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2549 เพื่อรักษาตนเองของผู้มารับบริการในร้านยา กรุงเทพมหานคร. *วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(1),67-76.
- [6] จิราภรณ์ พวงสมบัติ และ พจนา รวยลาภ.(2547). *การสำรวจ*

ความรู้ และ ทักษะต่อการใช้สมุนไพรที่มีอยู่ใน

บัญชียาหลักแห่งชาติของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

(ปริญญาโทเภสัชศาสตร์บัณฑิต).กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยมหิดล.

- [7] อีราวุฒิ มีชำนาญ.(2557).การประเมินการใช้ยาสมุนไพรและยาแผนไทยของสถานพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในจังหวัดร้อยเอ็ดในปี 2557. *วารสารเภสัชกรรมไทย*,7(2),155-165.
- [8] มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.(2559). *บทสรุปสำหรับผู้บริหารยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการพัฒนาสมุนไพร (พ.ศ. 2556-2559)*. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2560. จาก <http://www.kmutt.ac.th/rippc/nrct59/45s21.pdf>.

การศึกษาภูมิปัญญาหมอพื้นบ้าน ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
A study of wisdom folk healers in Tambon Khun Thale, Amphur Muange Surat Thani,
Surat Thani Province

สวรยา เหล็มปาน¹ สุดา แซ่ออาหลี¹ อภินันท์ คล้ายสถิตย์² วิทวัส หมดอ³ กุศลาลัย น้อยผา^{4*}
¹นิสิต, ³แพทย์แผนไทย, ⁴ผศ.ดร., หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา
มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดพัทลุง 93210
²แพทย์แผนไทย สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100

* Corresponding author: Tel. 074-693997 ext. 4601

E-mail address: kusumarn.n@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้านในตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาหมอพื้นบ้านให้เกิดประโยชน์กับสังคมมากกว่าในปัจจุบัน อีกทั้งเป็นข้อมูลในการนำไปใช้วางแผนงานการดูแลสุขภาพของประชาชนต่อไป ระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2559 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2560 ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึก และสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม หมอพื้นบ้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ให้การรักษาดูแลสุขภาพกับประชาชน มีจำนวน 15 คน เป็นเพศชาย 9 คน เพศหญิง 6 คน มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 80) และประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม พึ่งพาความรู้ภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้านด้านการนวดมากที่สุด (ร้อยละ 33.33) สมุนไพร (ร้อยละ 20) พิธีกรรม (ร้อยละ 20) เจริญสวดและเซ่น (ร้อยละ 20) กระดูกหัก (ร้อยละ 13.33) ผดุงครรภ์ (ร้อยละ 13.33) ตัดต่อ (ร้อยละ 6.67) และหมอ (ร้อยละ 6.67) เหตุสนใจสำคัญที่ทำให้เป็นหมอพื้นบ้านคือการที่มีบรรพบุรุษเป็นหมอพื้นบ้าน ความรู้ถูกบันทึกไว้ในความทรงจำ การรักษาของหมอพื้นบ้านจะเริ่มจากการซักประวัติร่วมกับการตรวจร่างกาย และใช้ความรู้ส่วนบุคคล

คำสำคัญ: ภูมิปัญญา หมอพื้นบ้าน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Abstract

The objective of this research was to collect the information about the folk healer's wisdom to be the base data for folk healer's development. Moreover, this information can be further applied to the health care planning. This research was conducted from July, 2016 to February, 2017. The quantitative research methodology was used in this research. The researcher used the data collection of indepth interviews as well as participatory and non-participatory observations. There were 15 folk healers lived in Tambon Khun Thale, Amphur Muange Surat Thani, Surat Thani province. Folk healers were 9 males and 6 females aged over 60. 80% of folk

healers finished primary education and took up rice farming or gardening as their secondary occupation. Cognitive, knowledge, wisdom of traditional healers and massage the most 33.33% , herbs 20%, The ritual 20%, herpes zoster and follicular 20%, broken bone 13.33%, midwives 13.33%, cut posthumously 6.67% and snake charmer 6.67%. The knowledge of Thai traditional medicine was mainly acquired through inheritance from their ancestors and mostly recorded in their memory. The treatment procedure would start with historical inquiry and then physical checking by the individual knowledge.

Keywords: Folk Medicine, Wisdom, Surat Thani province

1. บทนำ

การแพทย์พื้นบ้านไทยเป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านที่มีคุณค่าคู่กับคนไทย เป็นพื้นความรู้ความสามารถมาแต่ดั้งเดิม เป็นประสบการณ์การต่อสู้ดิ้นรน เพื่อการมีชีวิตอยู่รอด และดูแลรักษาตนเองจากคนรุ่นก่อนสู่คนรุ่นหลังอย่างต่อเนื่อง กลายเป็นรากฐานภูมิปัญญาในการดูแลสุขภาพด้วยตนเองอย่างเหมาะสม การแพทย์พื้นบ้านเข้ามามีบทบาทการดูแลสุขภาพประชาชนมากขึ้น อันเนื่องมาจากการสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐ ที่เห็นได้ชัดเจนนโยบายพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างทางเลือกสุขภาพที่หลากหลายผสมผสานภูมิปัญญาไทยและสากล โดยมีการบูรณาการการแพทย์พื้นบ้านเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพแห่งชาติ มีการนำการแพทย์พื้นบ้านเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือในโรงพยาบาล ทำให้ประชาชนมีสิทธิ์เลือกวิธีการรักษามากขึ้น [1] แต่เนื่องจากการแพทย์แผนปัจจุบันมิได้เป็นวิถีทางเดียวในการแก้ปัญหาความเจ็บป่วยของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพเพียงพอทำให้มีคนไทยจำนวนไม่น้อยที่ยังเลือกใช้วิธีการรักษาพยาบาลแบบแผนโบราณหรือแบบพื้นบ้านซึ่งเป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่ใช้ดูแลสุขภาพที่สำคัญอีกศาสตร์หนึ่งหรือเลือกใช้บริการการรักษา 2 ศาสตร์ควบคู่กันไป โดยมีเหตุผล คือ สะดวก ประหยัดและได้ผล อีกทั้งยังสอดคล้องกับวัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้าน และสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้แบบวิถีการรักษาโรคได้ด้วย แม้การแพทย์พื้นบ้านจะมีได้เป็นที่นิยมเท่ากับการแพทย์แผนปัจจุบัน แต่ยังมีได้สูญหายไปจากสังคมไทย โดยมีหมอพื้นบ้านเป็นผู้ที่มีบทบาทในการดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชนใน

ชนบทตลอดมา เพราะความสัมพันธ์ระหว่างหมอพื้นบ้านกับชาวบ้านเป็นความผูกพันโดยภารกิจที่ผูกพันด้วยความเชื่อในจิตสำนึกและความศรัทธาที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ

ปัจจุบันภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้านลดลงไปพร้อมกับจำนวนหมอพื้นบ้าน ซึ่งปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากการถ่ายทอดสืบทอดภูมิปัญญาหมอพื้นบ้านส่วนใหญ่จะไม่มีศิษย์ เพราะการคัดเลือกศิษย์ค่อนข้างจะยุ่งยากและมีข้อกำหนดมากมายทำให้ขาดผู้ที่มาสืบทอด และไม่มีการจัดบันทึกการรักษาเนื่องจากหมอพื้นบ้านบางส่วนไม่ได้เรียนหนังสือ หรืออาจมีการจดบันทึกข้อมูลไว้แต่ข้อมูลไม่ครบถ้วนทำให้องค์ความรู้และภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้านสูญหายไป นอกจากนี้ยังขาดการอนุรักษ์ฟื้นฟูภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้านอย่างจริงจัง จึงทำให้ภูมิปัญญาส่วนหนึ่งหายไป [2] จากความสำคัญของระบบการแพทย์พื้นบ้านและบทบาทของหมอพื้นบ้าน ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้าน จึงได้ศึกษาภูมิปัญญาพื้นบ้านในตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ประชาชนยังคงดำรงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมและมีชาวบ้านอีกจำนวนหนึ่งที่นิยมพึ่งพาหมอพื้นบ้านในการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้านในตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของหมอพื้นบ้านสถานภาพและบทบาทของการเป็นหมอพื้นบ้านในตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษารูปแบบการใช้และการวิธีการรักษาของหมอพื้นบ้านและรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. วิธีการดำเนินงาน

3.1 พื้นที่ในการศึกษา ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.2 ประชากรที่ทำการศึกษา หมอพื้นบ้านที่อาศัยอยู่ในตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 15 คน โดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง และยังให้การรักษาและดูแลสุขภาพของประชาชน

3.3 ระยะเวลาที่ศึกษา เดือน กรกฎาคม 2559 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2560

3.4 ขอบเขตของเนื้อหาที่ทำการศึกษา คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของหมอพื้นบ้าน
- ส่วนที่ 2 สถานภาพและบทบาทของการเป็นหมอพื้นบ้าน
- ส่วนที่ 3 โรคหรืออาการเจ็บป่วยที่หมอพื้นบ้านให้การรักษา
- ส่วนที่ 4 รูปแบบ วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการรักษาโรคของหมอพื้นบ้าน

3.5 การดำเนินการศึกษามีรายละเอียดและขั้นตอนของการศึกษาดังนี้

การเตรียมก่อนการเก็บข้อมูลคือ ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับงานวิจัยที่ศึกษา เตรียมแบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลและติดต่อประสานงานหมอพื้นบ้าน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกสอบถาม

หมอพื้นบ้านโดยอาศัยการจดบันทึก บันทึกเสียงสัมภาษณ์ บันทึกภาพ โดยก่อนที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยได้รับการยินยอมจากหมอพื้นบ้านแล้ว การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลคือ การอ่านทวนให้หมอพื้นบ้านตามแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนารายงานเป็นความถี่ ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

4. ผลการศึกษา/ผลการทดลอง

การศึกษครั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์หมอพื้นบ้านในตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวน 15 คน มีภูมิฐานะการกระจายอยู่ภายใน 7 หมู่บ้านของตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ หมู่ 1 จำนวน 1 คน หมู่ 2 จำนวน 2 คน หมู่ 3 จำนวน 1 คน หมู่ 4 จำนวน 3 คน หมู่ 5 จำนวน 1 คน หมู่ 6 จำนวน 4 คน หมู่ 7 จำนวน 3 คน หมอพื้นบ้านเป็นเพศชายจำนวน 9 คน (ร้อยละ 60) และเพศหญิง 6 คน (ร้อยละ 40) มีอายุระหว่าง 60-90 ปี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 40) อายุ 71-80 ปี จำนวน 3 คน (ร้อยละ 20) อายุ 81-90 ปี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 40) หมอพื้นบ้านทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ มีสถานภาพสมรสจำนวน 14 คน (ร้อยละ 93.33) เป็นหม้ายจำนวน 1 คน (ร้อยละ 6.67) จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 12 คน (ร้อยละ 80) มัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 1 คน (ร้อยละ 6.67) มัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 1 คน (ร้อยละ 6.67) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจำนวน 1 คน (ร้อยละ 6.67) หมอพื้นบ้านมีอาชีพเกษตรกรรวมจำนวน 10 คน (ร้อยละ 66.67) และปัจจุบันไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆแล้วจำนวน 5 คน (ร้อยละ 33.33) ทั้งหมดมีรายได้ที่พอเพียง สภาพชุมชนของหมอพื้นบ้านทั้งหมดเป็นกึ่งเมืองกึ่งชนบท และได้พบว่าหมอพื้นบ้านทั้งหมดเป็นหมอพื้นบ้านที่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพ และมีประสบการณ์การรักษาในช่วง 1-30 ปี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 40) 31-60 ปี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 40) และ 61-80 ปี จำนวน 3 คน (ร้อยละ 20)

จากการศึกษาสถานภาพและบทบาทของหมอพื้นบ้านต่อชุมชนพบว่าเหตุจูงใจที่สำคัญที่ทำให้มาเป็นหมอพื้นบ้าน คือมีคนในครอบครัวหรือบรรพบุรุษเป็นหมอพื้นบ้าน 13 คน (ร้อยละ 86.66) ส่วนในการรักษาโรคของหมอพื้นบ้านนั้นได้รับการสืบทอดจากบรรพบุรุษ 13 คน (ร้อยละ 86.66) และพบว่าส่วนใหญ่หมอพื้นบ้านไม่เคยมีส่วนร่วมในการทำงานกับหน่วยงานของรัฐ 14 คน (ร้อยละ 93.33) แสดงได้ดังตาราง ที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนสถานภาพและบทบาทของการเป็นหมอพื้นบ้าน

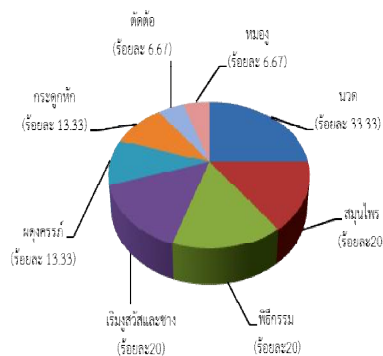
ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เหตุจูงใจสำคัญที่ทำให้เป็นหมอพื้นบ้าน		
มีคนในครอบครัวเป็นหมอพื้นบ้าน	13	86.67
มีความสนใจมีจิตใจอยากช่วยเหลือผู้อื่น	2	13.33
2. แหล่งที่แรกที่ได้รับความรู้จากการรักษาโรค		
สืบทอดจากบรรพบุรุษหรือเครือญาติ	13	86.67
สืบทอดจากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บรรพบุรุษหรือเครือญาติ	2	13.33
3. ความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ		
ไม่เข้าร่วม	14	93.33
เคยเข้าร่วม	1	6.67

จากข้อมูลในการรักษาของหมอฟันบ้านนั้น พบว่าหมอฟันบ้านทั้งหมดรักษาผู้ป่วยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่และนอกพื้นที่ และหมอฟันบ้านส่วนใหญ่จะรักษาผู้ป่วยเฉพาะที่บ้านของหมอฟันบ้าน 9 คน (ร้อยละ 60) และหมอฟันบ้านจะมีข้อห้ามและข้อปฏิบัติของตนเอง 9 คน (ร้อยละ 60) และหมอฟันบ้านทั้งหมดจะอยู่ในศีลธรรมในศาสนาของตนเอง ส่วนรูปแบบการวินิจฉัยจะเริ่มจากซักประวัติ สอบถามจากญาติ และตรวจร่างกายตามลำดับ สำหรับวิธีการรักษาของหมอฟันบ้านนั้น พบการใช้ยี่สิบนิ้วมากที่สุด 5 คน (ร้อยละ 33.33) ส่วนในด้านการใช้สมุนไพรนั้น พบว่าส่วนมากมาจากการปลูกเองหรือเก็บภายในหมู่บ้าน 5 คน (ร้อยละ 33.33) จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาต่อเดือน ส่วนใหญ่จะพบน้อยกว่า 10 คนต่อเดือน จำนวน 8 คน (ร้อยละ 53.33) หมอฟันบ้านส่วนใหญ่จะไม่จดบันทึกประวัติผู้ป่วยจำนวน 12 คน (ร้อยละ 80) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2

การศึกษาภูมิปัญญาหมอฟันบ้านโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแสดงข้อมูลโดยละเอียดดังตารางที่ 3

5. สรุปและอภิปราย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ของหมอฟันบ้านในตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 15 คน ปัจจุบันยังคงให้การรักษาและดูแลสุขภาพประชาชน ซึ่งจากการสัมภาษณ์หมอฟันบ้าน พบองค์ความรู้ภูมิปัญญาของหมอฟันบ้าน ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 องค์ความรู้ภูมิปัญญาของหมอฟันบ้าน

การศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของหมอฟันบ้านทั้งหมด 15 คน หมอฟันบ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชาย หมอฟันบ้านทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ และคงปฏิบัติตนในขอบเขตศีลธรรมอันดีงาม เพื่อนำมาใช้ในการทำหน้าที่เป็นหมอฟันบ้านที่ดี เป็นที่ยอมรับนับถือของชาวบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฟิสิกส์ บุญไชย [3] กล่าวถึงคุณสมบัติของหมอสมุนไพรไว้ว่า ส่วนใหญ่หมอฟันบ้านจะเป็นเพศชายที่ผ่านการบวชเรียนแล้ว ไม่ค่อยพบหมอสมุนไพรที่เป็นผู้หญิงเพราะผู้หญิงนั้นไม่รู้คาถา หมอฟันบ้านส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุระหว่าง 60-70 ปี (ร้อยละ 40) อายุ 71-80 ปี (ร้อยละ 20) และอายุ 81-90 ปี (ร้อยละ 40) จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 80) อาชีพเกษตรกรกรรม (ร้อยละ 66.7) ซึ่งสอดคล้องกับ

อรุณพร อัฐรัตน์และคณะ [4] ได้ศึกษาภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรของหมอฟันบ้านภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย จาก 13 อำเภอในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส พบว่าหมอฟันบ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุระหว่าง 61-70 ปี นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ มีอาชีพหลักคือทำนา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี นับถือศาสนาพุทธ หมอฟันบ้านทั้งหมดจึงนับถือศาสนาพุทธซึ่งแตกต่างจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่นับถือศาสนาอิสลาม

ตารางที่ 2 รูปแบบวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการรักษาของหมอพื้นบ้าน

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ผู้ที่มาได้รับการรักษา		
ในและนอกพื้นที่	15	100
2. รูปแบบการรักษา		
ผู้ป่วยมารักษาที่บ้านหมอพื้นบ้าน	9	60
ผู้ป่วยมารักษาที่บ้านหมอพื้นบ้าน และหมอพื้นบ้านไปรักษาที่บ้าน ผู้ป่วย	6	40
3. การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความเชื่อ หรือข้อบังคับ		
ช่วงเวลาในการให้การรักษา	4	26.67
อยู่ในศีลธรรมตามหลักศาสนา	15	100
การงดรับประทานอาหารบางประเภท	2	13.33
ห้ามเรียกร่องสินทรัพย์	7	46.67
4. วิธีการวินิจฉัยและเลือกวิธีการรักษา		
ซักประวัติผู้ป่วย	15	100
สอบถามจากญาติผู้ป่วย	15	100
ตรวจร่างกาย	15	100
5. วิธีการรักษา		
สมุนไพรเดี่ยว	2	13.33
สมุนไพรตำรับ	5	33.33
การบีบนวด	5	33.33
การนวดร่วมกับการใช้น้ำมัน	4	26.67
การเป่าฟัน	3	20
การใช้คาถา	15	100
การผดุงครรภ์ไทย	2	13.33
โรคต่อ	1	6.67
พิธีกรรม	3	20
อุปกรณ์อื่นๆ	2	13.33
6. แหล่งยาสมุนไพร		
ปลูกสมุนไพรเองหรือเก็บหาภายใน หมู่บ้าน	5	33.33
ซื้อจากร้านขายสมุนไพร	1	6.67
ปลูกหรือเก็บหาภายในหมู่บ้านและซื้อ จากร้านสมุนไพร	1	6.67
ผู้มารับบริการจัดหาเอง/หมอพื้นบ้าน จัดเตรียมไว้	3	20
ไม่ใช่	5	33.33
7. จำนวนผู้มารับการรักษาต่อเดือน		
ไม่มี	1	6.67
< 10 คน	8	53.33
11-30 คน	5	33.33
31-50คน	1	6.67
8. การบันทึกข้อมูลผู้ป่วย		
มี	3	20
ไม่มี	12	80

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไป สถานภาพและบทบาท รูปแบบ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการรักษาโรคของหมอพื้นบ้านใน ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อมูล	รายชื่อหมอพื้นบ้าน														
	ดำรง ภาพแก้ว	ทวี โสภณกลิ่น	มาลี สุทธิรักษ์	ละออง มณีโชติ	จอม เพชร ทอง	เจียร ปานซัง	หนูเข้า ทองเรือง	คำพันธ์ อัมเถื่อน	อรรณ เพชร พรหม	บุญให้ มีเพียร	มนิตย์ ศรีสังข์	สังวาลย์ เกื้อสกุล	ห้วง สังข์เอี่ยม	ณอม คงวิจิตร	สุวรรณ ศิลป์ วิลาศ
อายุ	73	63	64	83	78	82	66	71	65	89	65	62	86	89	89
เพศ	ชาย	ชาย	หญิง	หญิง	ชาย	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	หญิง	หญิง	ชาย	ชาย	ชาย	ชาย
ศาสนา	พุทธ	พุทธ	พุทธ	พุทธ	พุทธ	พุทธ	พุทธ	พุทธ	พุทธ	พุทธ	พุทธ	พุทธ	พุทธ	พุทธ	พุทธ
สถานภาพสมรส	แต่งงาน	แต่งงาน	แต่งงาน	แต่งงาน	แต่งงาน	แต่งงาน	แต่งงาน	หม้าย	แต่งงาน	แต่งงาน	แต่งงาน	แต่งงาน	แต่งงาน	แต่งงาน	แต่งงาน
การศึกษาสูงสุด	ประกาศ นียบัตร วิชาชีพ ชั้นสูง	ประถม ศึกษา	ประถม ศึกษา	ประถม ศึกษา	ประถม ศึกษา	ประถม ศึกษา	ประถม ศึกษา	ประถม ศึกษา	มัธยมต้น	ประถม ศึกษา	ประถม ศึกษา	ประถม ศึกษา	ประถม ศึกษา	ประถม ศึกษา	ประถม ศึกษา
สถานภาพเกี่ยวกับอาชีพ	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	หมอ พื้นบ้าน
อาชีพหลัก	ไม่ได้ ประกอบ อาชีพ	เกษตร กรรม	ไม่ได้ ประกอบ อาชีพ	เกษตร กรรม	เกษตร กรรม	เกษตร กรรม	เกษตร กรรม	พ่อบ้าน	เกษตร กรรม	แม่บ้าน	เกษตร กรรม	เกษตร กรรม	พ่อบ้าน	หมอ พื้นบ้าน	พ่อบ้าน
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	พอเพียง	พอเพียง	พอเพียง	พอเพียง	พอเพียง	พอเพียง	ไม่ พอเพียง	พอเพียง	พอเพียง	พอเพียง	พอเพียง	พอเพียง	พอเพียง	พอเพียง	พอเพียง
สภาพชุมชน	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท	กึ่งเมือง กึ่งชนบท
มีความเชี่ยวชาญในการรักษาโรค/อาการ เจ็บป่วย	หมอ พิธีกรรม	หมอเริ่ม และงูสวัด และชาง	หมอนวด	หมอนวด	หมอนวด ประคบ สมุนไพร หมอยา สมุนไพร/ ยาแผน โบราณ	หมอนวด หมอยา กระดูกหัก สมุนไพร/ สมุนไพร/ ยาแผน โบราณ	หมอตำแย หมอนวด หมอยา กระดูกหัก	หมอเริ่ม และงูสวัด	หมอเริ่ม และ งูสวัด	หมอตำแย	หมอโรค ดื้อ	หมอ พิธีกรรม	หมองู	หมอยา สมุนไพร /ยาแผน โบราณ	หมอ พิธีกรรม
ใบประกอบโรคศิลปะ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
ประสบการณ์ในการรักษาโรค	30 ปี	41 ปี	14 ปี	50 ปี	48 ปี	64 ปี	51 ปี	46 ปี	16 ปี	29 ปี	46 ปี	5 ปี	51 ปี	40 ปี	19 ปี

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไป สถานภาพและบทบาท รูปแบบ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการรักษาโรคของหมอพื้นบ้านใน ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ต่อ)

ข้อมูล	รายชื่อหมอพื้นบ้าน														
	ดำรง ภาพแก้ว	ทวี โสภณกลิ่น	มาลี สุทธิรักษ์	ละออง มณีโชติ	จอม เพชร ทอง	เจียร ปานซัง	หนูเข้า ทองเรือง	คำพันธ์ อัมเถื่อน	อรรพรรณ เพชร พรหม	บุญให้ มีเพียร	มนิตย์ ศรีสังข์	สังวาลย์ เกื้อสกุล	ห้วง สังข์เอี่ยม	ณอม คงวิจิตร	สุวรรณ์ ศิลป์ วิลาศ
เหตุจูงใจที่ทำให้มาเป็นหมอพื้นบ้าน	มีคนใน ครอบครัว เป็น หมอ พื้นบ้าน	มีคนใน ครอบครัว เป็น หมอ พื้นบ้าน	มีคนใน ครอบครัว เป็น หมอ พื้นบ้าน	มีคนใน ครอบครัว เป็น หมอ พื้นบ้าน	มีคนใน ครอบครัว เป็น หมอ พื้นบ้าน	มีคนใน ครอบครัว เป็น หมอ พื้นบ้าน	มีคนใน ครอบครัว เป็น หมอ พื้นบ้าน	มีความ สนใจ ทางด้านนี้ และอยาก ช่วยเหลือ ผู้อื่น	มีคนใน ครอบครัว เป็น หมอ พื้นบ้าน	มีคนใน ครอบครัว เป็น หมอ พื้นบ้าน	มีคนใน ครอบครัว เป็น หมอ พื้นบ้าน	มีคนใน ครอบครัว เป็น หมอ พื้นบ้าน	มีความ สนใจ ทางด้าน นี้และ อยาก ช่วยเหลือ ผู้อื่น	มีคนใน ครอบครัว เป็น หมอ พื้นบ้าน	มีคนใน ครอบครัว เป็น หมอ พื้นบ้าน
แหล่งที่ได้รับความรู้ในการรักษาโรค	สืบทอด มาจาก บรรพ บุรุษ (ปู่)	สืบทอด มาจาก บรรพ บุรุษ (พ่อ)	สืบทอด มาจาก บรรพ บุรุษ (พี่ชาย/ พี่สาว)	สืบทอด มาจาก บรรพ บุรุษ (ตา)	สืบทอด มาจาก บรรพ บุรุษ (ทวด/น้ำ สาว)	สืบทอด มาจาก บรรพ บุรุษ (ปู่)	สืบทอด มาจาก บรรพ บุรุษ (ยาย/แม่)	สืบทอด จากเพื่อน ที่เป็น หมอ พื้นบ้าน	สืบทอด มาจาก บรรพ บุรุษ (พ่อ)	สืบทอด มาจาก บรรพ บุรุษ (ยาย)	สืบทอด มาจาก บรรพ บุรุษ (แม่)	สืบทอด มาจาก บรรพ บุรุษ (ปู่)	สืบทอด จากพระ พระ ธุดงค์	สืบทอด มาจาก บรรพ บุรุษ (ตา)	สืบทอด มาจาก บรรพ บุรุษ (พ่อ)
ความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ	-	-	-	-	ผู้ช่วย แพทย์ แผนไทย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ที่อยู่ของผู้มารับการรักษา	ในและ นอกพื้นที่	ในและ นอกพื้นที่	ในและ นอกพื้นที่	ในและ นอกพื้นที่	ในและ นอกพื้นที่	ในและ นอกพื้นที่	ในและ นอกพื้นที่	ในและ นอกพื้นที่	ในและ นอก พื้นที่	ในและ นอกพื้นที่	ในและ นอกพื้นที่	ในและ นอกพื้นที่	ในและ นอกพื้นที่	ในและ นอก พื้นที่	ในและ นอกพื้นที่

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไป สถานภาพและบทบาท รูปแบบ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการรักษาโรคของหมอพื้นบ้านใน ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ต่อ)

ข้อมูล	รายชื่อหมอพื้นบ้าน														
	ดำรง ภาพแก้ว	ทวี โสมกลิ่น	มาลี สุทธิรักษ์	ละออง มณีโชติ	จอม เพชร ทอง	เจียร ปานซัง	หนูเข้า ทองเรือง	คำพันธ์ อัมเถื่อน	อรวรรณ เพชร พรหม	บุญให้ มีเพียร	มนิตย์ ศรีสังข์	สังวาลย์ เกื้อสกุล	ห้วง สังข์เอี่ยม	ณอม คงวิจิตร	สุวรรณ ศิลป์ วิลาศ
มีการเรียนเพิ่มเติม	-	ศึกษา เพิ่มเติม จากน้ำ และจาก ตำรา	-	-	การ อบรม หลักสูตร การนวด 300 ชม. อบรม หลักสูตร ผู้ช่วย แพทย์ แผนไทย 330 ชม. ศึกษา จากตำรา และ ประสบ การณ์ การนวด 300 ชม.	หมอดำ ลือปลอด ด้าน สมุนไพร หมอขึ้น ไชยา ด้าน การนวด แลก เปลี่ยน ความรู้ ชมรม หมอ พื้นบ้าน การอบรม หลักสูตร การนวด 300 ชม.	อาจารย์ สมนึก บุญชัย ศึกษาจาก ตำราและ ประสบ การณ์	-	-	-	-	-	-	ศึกษา จากตำรา และ ประสบ การณ์	-
รูปแบบวิธีการวินิจฉัยอาการ	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการจาก ญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการ จากญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการ จากญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการ จากญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการ จากญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการ จากญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการจาก ญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการจาก ญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการ จากญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการจาก ญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการ จากญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการ จากญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการ จากญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการ จากญาติ - ตรวจ ร่างกาย	- ชัก ประวัติ ผู้ป่วย -สอบถาม อาการ จากญาติ - ตรวจ ร่างกาย

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไป สถานภาพและบทบาท รูปแบบ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการรักษาโรคของหมอฟันบ้านใน ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ต่อ)

ข้อมูล	รายชื่อหมอฟันบ้าน														
	ดำรง ภาพแก้ว	ทวี โสมกลิ่น	มาลี สุทธิรักษ์	ละออง มณีโชติ	จอม เพชร ทอง	เจียร ปานซัง	หนูเข้า ทองเรือง	คำพันธ์ อัมเถื่อน	อรวรรณ เพชร พรหม	บุญให้ มีเพียร	มนิตย์ ศรีสังข์	สังวาลย์ เกื้อสกุล	ห้วง สังข์เอี่ยม	ณอม คงวิจิตร	สุวรรณ ศิลป์ วิลาศ
ลักษณะการรักษา/วิธีการรักษา	- พิธีกรรม - ใช้คาถา	- สมุนไพร ตำรับ - เป่าพ่น - ใช้คาถา	- บิบนวด - ใช้คาถา	- บิบนวด - ใช้คาถา - ใช้ อุปกรณ์ อื่นๆ (กะลามะ พร้าว)	- สมุนไพร ตำรับ - บิบนวด - นวด ร่วมกับใช้น้ำมัน - ใช้คาถา	- สมุนไพร เดี่ยว - สมุนไพร ตำรับ - บิบนวด - นวด ร่วมกับใช้น้ำมัน - ใช้คาถา	- บิบนวด - นวด ร่วมกับใช้น้ำมัน - ใช้คาถา - ผดุง ครรภ์ไทย	- เป่าพ่น - ใช้คาถา	- สมุนไพร - เป่า พ่น - ใช้ คาถา	- ผดุง ครรภ์ไทย - ใช้คาถา	- ใช้คาถา	- พิธีกรรม - บิบนวด - นวด ร่วมกับใช้น้ำมัน - ใช้คาถา	- สมุนไพร เดี่ยว - เป่าพ่น - ใช้คาถา	- สมุนไพร ตำรับ - ใช้คาถา	- พิธีกรรม - ใช้คาถา
มีการปฏิบัติเป็นพิเศษ	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา - ห้ามกิน หมู - ห้าม เรียกร่อง สินทรัพย์	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา - ห้าม เรียกร่อง สินทรัพย์ - ทำการ รักษาช่วง บ่ายเป็น ต้นไป	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา - ห้าม เรียกร่อง สินทรัพย์	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา - ห้ามกิน ปลาไหล ขณะ รักษา ผู้ป่วย กระดุกหัก	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา - ห้าม เรียกร่อง สินทรัพย์	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา - ห้าม รักษาใน ช่วงเวลา เช้า	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา - ห้าม เรียกร่อง สินทรัพย์	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา - รักษาช่วง บ่ายเป็น ต้นไป - งดการ รักษา ใน วันพระ 8 ค่าของทุก เดือน - ห้าม เรียกร่อง สินทรัพย์	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา - รักษา ช่วงบ่าย เป็นต้นไป - ห้าม เรียกร่อง สินทรัพย์	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา	- อยู่ใน ศีลธรรม ตามหลัก ศาสนา

หมอฟันบ้านทั้งหมดเป็นหมอฟันบ้านที่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพ ซึ่งหมอฟันบ้านส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้ จึงไม่สามารถที่จะไปขอรับการประเมินเพื่อขอรับใบประกอบวิชาชีพประเภท ก ได้ ซึ่งต้องสอบข้อเขียนจึงเป็นอุปสรรคอย่างมาก ปัญหา ยอดสมสวย และคณะ [5] พบว่า ภูมิปัญญาของหมอฟันบ้านเป็น ศาสตร์ในการดูแลสุขภาพของประชาชน ที่อาศัยความเชื่อ ความศรัทธา และอาศัยทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นหลักมีการรักษาทั้งกายและใจควบคู่กันไป การรักษาเป็นเรื่องของบุญคุณไม่ใช่การเรียกร้องค่าตอบแทน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้พบว่า โดยส่วนใหญ่หมอฟันบ้านไม่เรียกค่าตอบแทนหรือแล้วแต่ผู้ป่วยจะให้ตามกำลังศรัทธา

จากการศึกษาสถานภาพและบทบาทหมอฟันบ้านต่อชุมชน พบว่าเหตุจูงใจที่สำคัญที่ทำให้เป็นหมอฟันบ้าน คือมีคนในครอบครัวหรือ บรรพบุรุษเป็นหมอฟันบ้าน ร้อยละ 86.67 ส่วนในการรักษาโรคของ หมอฟันบ้านนั้นได้รับการสืบทอดจากบรรพบุรุษและควบคู่จากการศึกษา เพิ่มเติมจากการเป็นศิษย์ครูแพทย์คนอื่น หรือเข้ารับการอบรมจาก หน่วยงานสถาบันต่างๆ ร้อยละ 33.33 และมีการสืบทอดจากบุคคลอื่น ที่ไม่ใช่บรรพบุรุษหรือเครือญาติ ร้อยละ 13.33 ซึ่งสอดคล้องกับ เพ็ญญา ทรัพย์เจริญ [6] พบว่า กระบวนการที่จะเป็นหมอฟันบ้านต้องมีการคัดเลือกตัวศิษย์จากบุคคลภายในครอบครัวแต่อยู่บนพื้นฐานของคุณสมบัติที่เหมาะสม และความรู้ที่ใช้รักษาของหมอฟันบ้านนั้น ส่วนใหญ่ จะไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

จากการศึกษารูปแบบ วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการรักษา โรคของหมอฟันบ้าน จากข้อมูลในการศึกษาหมอฟันบ้านมีรูปแบบการ วินิจฉัยจะเริ่มจากซักประวัติ สอบถามจากญาติ และตรวจร่างกาย ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับพิสิษฐ์ บุญไชย [3] ได้กล่าวไว้ว่าการซักถาม อาการ การวินิจฉัยโรค เมื่อผู้ป่วยหรือญาติมาหาหมอ หมอฟันบ้าน จะซักถามอาการโดยดูหน้าตาของผู้ป่วยประกอบแล้วจึงวินิจฉัยว่าเป็นโรค อะไร โดยอาศัยจากประสบการณ์ของหมอฟันบ้านเอง นอกจากนี้ หมอฟันบ้านจะวิเคราะห์จากอาการที่ผู้ป่วยนั้นแล้วหมอฟันจะใช้ญาณพิเศษ ประกอบการวินิจฉัยด้วย นอกจากนี้ยังใช้ความรู้ทางโหราศาสตร์ร่วมด้วย เช่น ถามวันเดือนปีเกิด หรือดูลายมือ กรณีที่หมอต้องรักษาผู้ป่วยที่บ้าน จะซักถามอาการจากญาติผู้ป่วย การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค โดย สมุนไพรจากการปลูกเองหรือเก็บหาภายในหมู่บ้าน ร้อยละ 33.33 ซึ่ง สอดคล้องกับ สุธี เทพสุริวงศ์ และเบญจวรรณ บัวขวัญ [7] พบว่า หมอฟันบ้านจะใช้สมุนไพรที่เก็บจากธรรมชาติในการรักษา

การศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลของหมอฟันบ้าน สถานภาพและ บทบาทของการเป็นหมอฟันบ้าน ศึกษาแบบการใช้และวิธีการรักษาของ หมอฟันบ้าน จึงเป็นสิ่งที่ต้องรีบดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพราะเป็นวิธีการ หนึ่งในทางอนุรักษ์ ส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้ของการแพทย์พื้นบ้าน และ เพื่อนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาเหล่านั้นมาพัฒนาต่อยอด เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดในการดูแลสุขภาพของประชาชนตามหลักการทั้งตนเอง อย่างยั่งยืนสืบต่อไป ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อ ชาวบ้านในชุมชน เกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น เกิดสำนึกที่ดีต่อ ชุมชน ร่วมกันอนุรักษ์และพัฒนาสืบทอดภูมิปัญญาของหมอฟันบ้าน อีกทั้ง ยังเป็นข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐ และเอกชน ตลอดจนบุคคลผู้สนใจทั่วไป นำไปปรับประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาด้านสุขภาพอนามัย และส่งเสริมให้ องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป

6. ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการแพทย์พื้นบ้านของ หมอฟันบ้านในท้องถิ่นให้กับประชาชนได้รับรู้เพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกของ การดูแลสุขภาพ
2. ควรมีการส่งเสริมให้หมอฟันบ้านมีการจัดบันทึกข้อมูลของ ผู้ป่วยเพื่อนำข้อมูลผู้ป่วยมาวิเคราะห์และบันทึกเป็นองค์ความรู้ต่อไป
3. ควรมีการนำองค์ความรู้ของหมอฟันบ้านจากการวิจัยครั้งนี้ ไปศึกษาเพิ่มเติม เพื่อทำให้มีฐานข้อมูลในการยกระดับภูมิปัญญาต่อไป

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยทักษิณที่สนับสนุนทุนวิจัย ขอขอบคุณ ผู้ช่วยแพทย์แผนไทยสถานีนามายเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านควนยุง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ที่ให้ข้อมูลในด้านต่างๆ ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล เป็นอย่างดี ขอขอบคุณหมอฟันบ้านภายในตำบลขุนทะเล อำเภอ เมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่สละเวลาให้ข้อมูลในการ ศึกษาวิจัย

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)*. ยุทธศาสตร์การสร้างทางเลือกสุขภาพที่หลากหลายผสมผสาน ภูมิปัญญาไทยและสากล. กระทรวงสาธารณสุข.
- [2] ดารณี อ่อนชมจันทร์. (2548). *การส่งเสริมพัฒนาการนวดพื้นบ้าน ในการดูแลสุขภาพและเสริมสร้างรายได้ชุมชน*. นนทบุรี: กลุ่ม งานการแพทย์พื้นบ้านไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย และ การแพทย์ทางเลือกกระทรวงสาธารณสุข.
- [3] พิสิษฐ์ บุญไชย.(2545). *ชาวบุรีรัมย์ภูมิปัญญาการดูแลสุขภาพ*. สารรักศิลป์. 2(2), 5-7.
- [4] อรุณพร อิฐรัตน์และคณะ. (2545). *ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรของ หมอฟันบ้านภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย*. *สงขลา นครินทร์เวชสาร*. 20(2), 122-134.
- [5] ปิยนุช ยอดสมสวย.(2552). *การศึกษาภูมิปัญญาหมอฟันบ้านของ หมอฟันบ้านในอำเภอองค์กรกิจจังหวัดนครนายก*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [6] เพ็ญญา ทรัพย์เจริญ.(2543). *ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- [7] สุธี เทพสุริวงศ์ และเบญจวรรณ บัวขวัญ. (2547). *การรวบรวมภูมิ ปัญญาพื้นบ้านในจังหวัดปัตตานี*. ปัตตานี: มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์.

สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ผลของยาพอกสมุนไพรต่ออาการปวดและการทำงานของข้อเข่าในผู้ป่วยโรคลมจับโปงเข่า The Effects of Thai Herbal Poultice on Pain and Knee Function in Patients with Lom Jab Pong Khao

นิษฐานุชไทยราช¹ จุฑารัตน์ ช่วยพรดี¹ วิทวัส หมดอ² วิทยา เรืองเดช³ และกุสุมาลย์ น้อยผา^{4*}
¹นิสิต, ²แพทย์แผนไทย, ⁴ผศ.ดร., หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพและการกีฬา

มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดพัทลุง 93210

³ผู้ช่วยแพทย์แผนไทยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบ่อทราย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 93210

*Corresponding author : Tel.074-693997 ext. 4601

E-mail : kusumarn.n@hotmail.com

บทคัดย่อ

โรคลมจับโปงเข่าหรือโรคข้อเข่าเสื่อมเป็นโรคที่พบมากในประชากรที่มีอายุตั้งแต่วัยกลางคนถึงวัยสูงอายุ การรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันโดยการให้ยาแก้ปวดและยาต้านการอักเสบมักพบอาการข้างเคียงดังนั้นเพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งของการรักษาโรคดังกล่าว การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของยาพอกสมุนไพรต่ออาการปวดและการทำงานของข้อเข่าในผู้ป่วยโรคลมจับโปงเข่า อาสาสมัครในการวิจัยนี้เป็นผู้ป่วยโรคลมจับโปงเข่าจำนวน 32 คนเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบ่อทราย จังหวัดพัทลุง ซึ่งได้รับการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากแบบไม่แทนที่ เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 16 คน โดยกลุ่มควบคุมได้รับการนวดรักษาอย่างเดียวก่อนกลุ่มทดลองได้รับการนวดร่วมกับการพอกเข่าด้วยยาสมุนไพรผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม ได้รับการรักษาจำนวน 3 ครั้ง แต่ละครั้งมีระยะห่างกัน 1 วัน โดยทุกคนได้รับการตรวจประเมินระดับอาการเจ็บปวดด้วยสเกลวัดความเจ็บปวดชนิด Numerical rating scales (NRS) และประเมินสภาวะการใช้งานของข้อเข่าทั้งก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่าระดับความความเจ็บปวดของผู้ป่วยในกลุ่มควบคุมลดลงหลังได้รับการนวด (ก่อนการรักษา, $\bar{x}=5.93\pm0.92$ และหลังการรักษา, $\bar{x}=4.12\pm1.99$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) และเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง (ก่อนการรักษา, $\bar{x}=6.62\pm1.20$ และหลังการรักษา, $\bar{x}=1.37\pm1.40$) ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการนวดร่วมกับการพอกสมุนไพรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของข้อเข่าได้จากการประเมิน การวัดสันเท้าวัดความโค้งของเข่า การคลอนสะบ้าการเขยื้อนเข่า การงอเข่าชิดกันการงอพับเข่าเป็นเลข 4 การวัดองศาเข่าในท่าเหยียดและท่างอเข่าตั้งนั้นการพอกยาสมุนไพรที่เข่าจึงควรได้รับการสนับสนุนให้เป็นทางเลือกหนึ่งในการบำบัดรักษาโรคนี้

คำสำคัญ: ยาพอกสมุนไพรลมจับโปงเข่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบ่อทราย

Abstract

Lom Jab Pong Khao (LJP Khao) or osteoarthritis of the knee is common musculoskeletal disorder in elderly people. Taking analgesic and non-steroidal anti-inflammatory drugs are traditional routine orders for medications. However, there have been many patients who cannot tolerate to some side effects of such medication. For seeking alternative therapies, the main

aim of this research was to determine the effects of Thai herbal poultice on pain and knee function in patients with LJP Khao. 32-patients with LJP Khao who had a diagnosis of LJP Khao by a physician at Banbhosai Health Promoting Hospital, Phatthalung Province participated in this study. 32-patients were randomized by sampling without replacement to either massage (MS) or massage combine Thai herbal poultice (MHP) therapy intervention group. The 2-groups of patient were receive 3-session courses MS or MHP by a trained masseur. Self-rated using numerical rating scales (NRS) of pain intensity and knee function were assessed before and after each experimental. The average pain scores for before ($\bar{x}=5.93\pm0.92$) and after receive therapy ($\bar{x}=4.12\pm1.99$) were statistically different in control and experimental group ($p<0.05$). The results showed that in the experimental group the average pain scores were reduced more than control group significantly ($p<0.05$). Thai herbal poultice increase knees function efficiency in the term of mensuration the heel, flexion the average of mensuration the heel, flexion and extension of knees, ballotment test, crepitation, sign of 4. Therefore, we conclude that course of Thai herbal poultice reduce pain and increase knee function in patient with LJP Khao.

Keywords: Thai Herbal Poultice, Lom Jab Pong Khao, Banbhosai Health Promoting Hospital

1. บทนำ

โรคข้อเสื่อม (Osteoarthritis หรือ OA) เป็นโรคทางเวชปฏิบัติทั่วไป ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่มาพบแพทย์ด้วยอาการปวดข้อมากที่สุด [1] และโรคข้อเสื่อมสามารถเกิดขึ้นได้กับข้อทุกส่วน ตำแหน่งของข้อที่พบการเสื่อม ได้แก่ ข้อเข่า สะโพก ข้อมือ กระดูกสันหลัง และข้อเท้า แต่ข้อที่ส่งผลกระทบต่อแรงต่อการเจ็บป่วยและการรับบริการมากที่สุด คือข้อเข่า [2] โดยพบความผิดปกติที่ ผิวข้อของกระดูกหน้าแข้ง ร้อยละ 75 ผิวข้อของกระดูกต้นขา ร้อยละ 26 และบริเวณลูกสะบ้า ร้อยละ 48 อุบัติการณ์เริ่มพบในประชาชนทั่วไปที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป ร้อยละ 50 เป็นกลุ่มผู้ที่มีอายุมากกว่า 65 ปี [3] ทางกรมแพทย์แผนไทยกล่าวว่าจับโปงเป็นชื่อโรคที่เกิดกับข้อเท้า และข้อเข่ามีสภาวะเลือดตกตะกอนในข้อ มีอาการอักเสบ ปวด บวม แดง

ตารางที่ 2 การตรวจร่างกายทางการแพทย์แผนไทยเพื่อประเมินอาการต่างๆ ในกลุ่มโรคลมจับโป่งเข้า

การตรวจร่างกาย	อาการผิดปกติที่พบในผู้ป่วย	อาการที่พบเมื่อผู้ป่วยมีอาการดีขึ้น
1. การวัดสันเท้า	สันเท้าซ้ายสั้นกว่าสันเท้าขวาหรือสันเท้าขวายาวกว่าสันเท้าซ้าย	สันเท้าซ้ายและขวาวาวเท่ากัน
2. การวัดความโค้งของเข้า	เอามือสอดใต้เข้าได้เล็กน้อยหรือเอามือสอดใต้เข้าได้สะดวก	เอามือสอดใต้เข้าไม่ได้
3. การกดจุดเจ็บ (จุดสัญญาณเข้า 3 จุด)	จุดสัญญาณที่ 1 กดแล้วมีอาการปวดบริเวณตำแหน่งขอบบนติดกับขอบข้างลูกสะบ้าด้านนอก จุดสัญญาณที่ 2 กดแล้วมีอาการปวดบริเวณตำแหน่งขอบบนติดกับขอบข้างลูกสะบ้าด้านใน จุดสัญญาณที่ 3 กดแล้วมีอาการปวดบริเวณตำแหน่งกึ่งกลางใต้ลูกสะบ้าเข้า	กดจุดสัญญาณแล้ว ไม่มีอาการปวดที่จุดสัญญาณ ≥ 1 จุด
4. การคลอนสะบ้า	คลอนสะบ้าได้น้อย มีอาการปวด/เสียว เมื่อคลอนสะบ้า	คลอนสะบ้าได้น้อย ไม่มีอาการปวด/เสียว เมื่อคลอนสะบ้า
5. การเขยื้อนเข้า	มีเสียงกระดูกและเอ็นเสียดสีกัน	ไม่มีเสียงกระดูกและเอ็นเสียดสีกัน
6. การงอเข้าชิดกัน	ทำไม่ได้องศา เข้าไม่ชิดกัน	ทำได้องศา เข้าชิดกัน
7. การงอพับเข้าเป็นเลข 4	กดเข่าลง ด้านมือมีอาการปวดตึงสะโพกและเข้า	กดเข่าลง ไม่ด้านมือ ไม่มีอาการปวดตึงสะโพกและเข้า
8. การวัดองศาเข้า		
ท่างอเข้า(Extension)	ท่า Extension มืองศาเข้า > 0 องศา	ท่า Extension มืองศาเข้า = 0 องศา (ในเกณฑ์การรักษาถ้าองศาเข้า ลดลง ≥ 3 องศาถือว่าดีขึ้น)
ท่าเหยียดเข้า(Flexion)	ท่า Flexion มืองศาเข้า > 140 องศา	ท่า Flexion มืองศาเข้า ≥ 140 องศา (ในเกณฑ์การรักษาถ้าองศาเข้า เพิ่มขึ้น ≥ 3 องศาถือว่าดีขึ้น)
9. อาการบวม	สังเกตอาการภายนอก วัดขนาดรอบเข้า (เซนติเมตร)	สังเกตอาการภายนอก วัดขนาดรอบเข้า ขนาดที่รอบเข่าลดลง (เซนติเมตร)
10. อาการแดงที่ผิวหนังบริเวณเข้า	สังเกตอาการภายนอก ผิวหนังมีสีแดง	สังเกตอาการภายนอก ผิวหนังมีสีเนื้อปกติ
11. การวัดอุณหภูมิเข้า	อุณหภูมิเข้า ≥ 37.5	อุณหภูมิเข่าลดลง < 37.5

ควบคุมจะได้รับการนัดแบบรายสัปดาห์กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มทดลองจะได้รับการนัดแบบรายสัปดาห์และการพอกยาสมุนไพร โดยมีมีเกณฑ์คัดออก ดังนี้ 1) มีประวัติแพ้สมุนไพร 2) เคยได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่ามาก่อน 3) ได้รับการรักษาโดยการฉีดยาเข้าข้อเข่าในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา

3.3 พื้นที่การศึกษาและระยะเวลาที่ศึกษา

ศึกษา ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบ่อทรายอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559 – มกราคม พ.ศ. 2560

3.4 การทดลอง

3.4.1 วิธีการเตรียมยาพอกสมุนไพรนำสมุนไพร ผักเสี้ยนผี โพล มาล้างทำความสะอาดตั้งไว้ให้สะเด็ดน้ำนำข้าวสารซึ่งให้น้ำหนัก 200 กรัม ไปแช่ไว้ในน้ำ ซึ่งปูนแดงน้ำหนัก 200 กรัม นำผักเสี้ยนผีและโพลมาซึ่งให้น้ำหนักอย่างละ 100 กรัม แล้วหั่นให้เป็นชิ้นเล็กๆ ใส่ลงในเครื่องปั่นเติมน้ำข้าวสารที่แช่เอาไว้บดให้ละเอียดจากนั้นนำมาผสมกับปูนแดงคลุกเคล้าผสมจนเป็นเนื้อเดียวกัน

3.4.2 ขั้นตอนการทำหัตถการ เริ่มนวดเข้าโดยใช้การนวดแบบรายสัปดาห์เป็นเวลา 15 นาทีจากนั้นทำความสะอาดบริเวณข้อเข่าใช้ยาพอกสมุนไพร

เตรียมไว้จำนวน 60 กรัม พอกปิดไว้บนข้อเข่า นำผ้าก๊อชแผ่นมาปิดทับยาพอกสมุนไพร ใช้ผ้าก๊อชม้วนพันทับวนรอบเข่าจนแน่นใช้ก๊อชเทปติดปลายผ้าก๊อชไว้ จากนั้นพอกปล่อยทิ้งไว้เป็นเวลา 3 ชั่วโมง

3.4.3 วิธีการประเมินก่อนและหลังการทำหัตถการ โดยตรวจประเมินร่างกายด้วยการวัดสันเท้า การวัดความโค้งของเข้า การคลอนสะบ้า การเขยื้อนเข้า การงอเข้าชิดกัน การงอพับเข้าเป็นเลข 4 การวัดองศาเข้า ดูอาการบวม อาการแดงที่ผิวหนัง วัดอุณหภูมิ และสอบถามผู้ป่วยเพื่อประเมินระดับความเจ็บปวดโดยใช้แบบประเมินความปวดแบบ NRS

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 ขี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยและขอความร่วมมือจากผู้มาใช้บริการงาน ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านบ่อทรายในการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครและชี้แจงสิทธิในการเข้าร่วมผู้ที่ยินดีเข้าร่วมขอให้ลงนามในใบยินยอม

3.5.2 ให้อาสาสมัครทำแบบสอบถามด้วยตัวเอง

3.5.3 ให้อาสาสมัครบอกระดับความเจ็บปวดก่อนและหลังการรักษา

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้ Paired t-test ในการเปรียบเทียบข้อมูลภายในกลุ่ม

4. ผลการศึกษา / ผลการทดลอง

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ร้อยละ 90.62 เป็นเพศหญิง มีอายุ 66 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 46.87 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกร/ประมง (ร้อยละ 62.50) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 71.87) มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 96.87 มีดัชนีมวลกายอยู่ระหว่าง 25-29.9 (อ้วนระดับ2) คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาอยู่ระหว่าง 18.5-22.9 (ปกติ) คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว (ร้อยละ 40.62) มีอาการปวดเข่าข้างขวา คิดเป็นร้อยละ 53.12 เกิดจากอิริยาบถขณะเดินทำให้เกิดอาการปวดเข่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.62 ผู้ป่วยไม่เคยมีประวัติการได้รับอุบัติเหตุที่เข่า คิดเป็นร้อยละ 81.25 และทั้งหมดไม่เคยมีประวัติการผ่าตัดที่เข่า รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3

4.1 ผลของยาพอกสมุนไพรต่ออาการปวด

จากการศึกษาผลของยาพอกสมุนไพรต่ออาการปวดข้อเข่า ผลการรักษาพบว่าคะแนนเฉลี่ยความเจ็บปวดของผู้ป่วยโรคลมข้อเข่าในกลุ่มควบคุมมีระดับความปวดหลังการรักษาลดลงจากก่อนการรักษา ($\bar{x}=4.12 \pm 1.99$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเช่นเดียวกับกลุ่มทดลองพบมีความแตกต่างของระดับความปวดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ก่อนการรักษา $\bar{x}=6.62 \pm 1.20$, หลังการรักษา $\bar{x}=1.37 \pm 1.40$, $p < 0.05$) ผู้ป่วยโรคลมข้อเข่าในกลุ่มทดลองเมื่อการรักษามีระดับความเจ็บปวดลดลงต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 5 ดังนั้นสรุปได้ว่า การนวดแบบราชสำนัก ร่วมกับการพอกยาสมุนไพรสามารถลดอาการปวดเข่าในกลุ่มผู้ป่วยได้ดีกว่าการนวดรักษาแบบราชสำนักเพียงอย่างเดียว

4.2 ผลของการพอกยาสมุนไพรต่อการทำงานของข้อเข่า

จากการศึกษาผลของยาพอกสมุนไพรต่อการทำงานของข้อเข่าในผู้ป่วยโรคลมข้อเข่า พบว่าการวัดสันเท้าหลังได้รับการรักษาในกลุ่มควบคุมมีอาการดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 75 และในกลุ่มทดลองมีอาการดีขึ้นทั้งหมด การวัดความโค้งของเข่าหลังได้รับการรักษาในกลุ่มควบคุมมีอาการดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 50 และกลุ่มทดลอง คิดเป็นร้อยละ 62.5 การกดจุดเจ็บหลังได้รับการรักษาในกลุ่มควบคุมมีอาการดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 31.25 และในกลุ่มทดลอง คิดเป็นร้อยละ 81.25 การคลอนสะบ้าหลังได้รับการรักษาในกลุ่มควบคุมมีอาการดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 50 และในกลุ่มทดลอง คิดเป็นร้อยละ 66.66 การเขยื้อนเข่าหลังได้รับการรักษาทั้งสองกลุ่มพบว่าไม่มีอาการดีขึ้น ตรวจการงอเข่าชิดกันหลังได้รับการรักษาในกลุ่มควบคุมมีอาการดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 9.09 และในกลุ่มทดลอง คิดเป็นร้อยละ 53.84 การงอเข่าเป็นเลข 4 หลังได้รับการรักษาในกลุ่มควบคุมมีอาการดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 31.25 และในกลุ่มทดลอง คิดเป็นร้อยละ 81.25 การวัดองศาเข่าในท่ายืดเข่าหลังได้รับการรักษาในกลุ่มควบคุมมีอาการดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 62.5 และในกลุ่มทดลองดีขึ้นทั้งหมด การวัดองศาเข่าในท่างอเข่าหลังได้รับการรักษาในกลุ่มควบคุมมีอาการดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 72.72 และในกลุ่มทดลองดีขึ้นทั้งหมดวัดความบวมหลังได้รับการรักษาในกลุ่มควบคุมมีอาการดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 62.5 และในกลุ่มทดลอง คิดเป็นร้อยละ 93.75 อาการแดงที่ผิวหนังและอุณหภูมิที่เข่า พบว่าทั้งสองกลุ่มไม่มีความผิดปกติ

รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 6 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การนวดแบบราชสำนัก ร่วมกับการพอกยาสมุนไพรช่วยให้การทำงานของข้อเข่าดีขึ้น

5. สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า ระดับความเจ็บปวดของผู้ป่วยโรคลมข้อเข่าทั้งในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เมื่อได้รับการรักษาซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสร้อยเพชร วงศ์วาลย์ [13] พบว่าภายหลังที่ผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมได้รับการนวดไทยแบบราชสำนักมีการปวดข้อเข่าลดลงมากกว่าก่อนได้รับการนวดไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ผลการศึกษาพบว่าการทำงานของข้อเข่าในผู้ป่วยโรคลมข้อเข่ามีการทำงานได้ดีขึ้นหลังจากการรักษาโดยประเมินจาก การวัดสันเท้า วัดความโค้งของเข่า การคลอนสะบ้า การเขยื้อนเข่า การงอเข่าชิดกัน การงอเข่าเป็นเลข 4 การวัดองศาเข่าในท่าเหยียดเข่าและวัดองศาเข่าในท่างอเข่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัญชลี แก่นกลาง [14] พบว่าการวัดความยาวของสันเท้า การตั้งเข่าชิดกัน ก่อนและหลังการรักษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) การตรวจจุดเจ็บและอาการบวมหลังได้รับการรักษาในกลุ่มทดลองมีอาการลดลงเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม เนื่องจากด้วยยาสมุนไพร (โพล ผักเสี้ยนผี ข้าวสาร และปูนแดง) ที่ใช้มีสรรพคุณ ในทางการแพทย์แผนไทยความร้อนจะช่วยกระจายลมในข้อเข่าที่ติดขัดทำให้การปวดลดลง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ K. Upadhyay [9] พบว่าพลาไวโนยดีไกลโคไซด์ ที่สกัดได้จากผักเสี้ยนผีมีฤทธิ์ต้านการอักเสบและยับยั้งการสร้างพรอสตาแกลนดินส์ทำให้เกิดอาการปวดในอู้ง่าหนูที่มีอาการบวม น้ำ ส่วนความแดงและอุณหภูมิของเข่า พบว่าทั้งสองกลุ่มไม่มีความผิดปกติ เนื่องจากผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นโรคลมข้อเข่าชนิดแห้งและสอดคล้องกับการศึกษาของอนุธิดา สิงห์นา [15] พบว่าการใช้ยาพอกดูดพิษร่วมกับการนวดรักษาทำให้ระยะการหายปวดเข่าเร็วกว่ากลุ่มที่ได้รับการรักษาทางแพทย์แผนปัจจุบันและสอดคล้องกับการศึกษาของรัตติมา จินาพงษา [16] พบว่า สารสกัด 3,4-ไดเมทิลโทกโซฟีนิล บิวทาดีนที่ได้จากโพลีเมทรีด้านการอักเสบสามารถยับยั้งการสร้างเอ็นไซม์ไซโคลออกซีจีเนสที่ทำให้เกิดความปวดและบวมของใบหูหนูขาวได้ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ายาพอกสมุนไพรสามารถลดอาการปวดและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของข้อเข่าได้ จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกให้กับผู้ป่วยในการรักษาโรคลมข้อเข่าต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

- 1) เป็นทางเลือกสำหรับผู้ป่วยในการรักษาอาการปวดเข่าในผู้ป่วยที่ได้รับผลข้างเคียงจากการใช้ยาแผนปัจจุบัน
- 2) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการให้คำแนะนำแก่ประชาชนและผู้รับบริการได้หันมาใช้บริการแพทย์แผนไทยมากขึ้น
- 3) เป็นแนวทางในการพัฒนาข้อมูลวิชาการเกี่ยวกับการนวดและการพอกเข่าด้วยตำรายาพอก ทำให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 1) สนับสนุนให้มีการศึกษาวิธีการรักษาการนวดรักษาแบบราชสำนัก ร่วมกับการพอกเข่าโรคหัวไหล่ติด โรคลมปลายปิดคอตข้อศอก ซึ่งเป็นโรคที่พบบ่อยทางการแพทย์แผนไทย
- 2) ควรศึกษากลไกการออกฤทธิ์ของส่วนประกอบตำรายาพอกซึ่งได้แก่ โพล ผักเสี้ยนผี ปูนแดง และข้าวสาร ต่อการต้านการอักเสบและการปวด

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยโรคลมจับโปงเข้า จำนวน 32 คน ที่มารักษาในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านบ่อทราย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2559 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ.2560

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนผู้ป่วย (ร้อยละ)		รวม (ร้อยละ)
เพศ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	
ชาย	1 (6.25)	2 (12.50)	3 (9.37)
หญิง	15 (93.75)	14 (87.50)	29 (90.62)
อายุ			
45-50 ปี	2(12.50)	0(0.00)	2 (6.25)
51-55 ปี	2(12.50)	0(0.00)	2 (6.25)
56-60 ปี	3 (18.75)	3 (18.75)	6 (18.75)
61-65 ปี	2 (12.50)	5 (12.50)	7 (21.87)
66 ปีขึ้นไป	7 (43.75)	8 (50.00)	15 (46.87)
อาชีพ			
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
เกษตรกร/ประมง	12 (75.00)	8 (50.00)	20 (62.50)
พนักงานบริษัท	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
รับจ้าง	0 (0.00)	1 (6.25)	1 (6.25)
นักเรียน/นักศึกษา	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
ค้าขาย	1(6.25)	3 (18.75)	4 (12.50)
อื่นๆ	3 (18.75)	4 (25.00)	7 (21.87)
สถานภาพ			
โสด	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
สมรส	14 (87.50)	9 (56.25)	23 (71.87)
หม้าย	1 (6.25)	6 (37.50)	7 (21.87)
หย่าร้าง	1 (6.25)	1 (6.25)	2 (6.25)
ระดับการศึกษา			
ไม่ได้รับการศึกษา	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
ระดับประถมศึกษา	15 (93.75)	16 (100.00)	31 (96.87)
ระดับมัธยมศึกษา	1 (6.25)	0 (0.00)	1 (3.12)
อนุปริญญา	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
ระดับปริญญาตรี	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
ดัชนีมวลกาย			
<18.5	1 (6.25)	0 (0.00)	1 (3.12)
18.5-22.9	3 (18.75)	5 (31.25)	8 (25.00)
23-24.9	3 (18.75)	4 (25.00)	7 (21.87)
25-29.9	7 (43.75)	7 (43.75)	14 (43.75)
≥ 30	2 (12.50)	0 (0.00)	2 (6.25)
โรคประจำตัว			
เบาหวาน	0 (0.00)	1 (6.25)	1 (3.12)
ความดันโลหิตสูง	3 (18.75)	2 (12.50)	5 (15.62)
ไขมันในเลือดสูง	2 (12.50)	0 (0.00)	2 (6.25)
เบาหวานและความดันโลหิตสูง	1 (6.25)	2 (12.50)	3 (9.37)
เบาหวานและไขมันในเลือดสูง	2 (12.50)	0 (0.00)	2 (6.25)
ความดันและไขมันในเลือดสูง	1 (6.25)	0 (0.00)	1 (3.12)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนผู้ป่วย (ร้อยละ)		รวม (ร้อยละ)
กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง		
อื่นๆ	4 (25.00)	1 (6.25)	5 (15.62)
ไม่มีโรคประจำตัว	5 (31.25)	8 (50.00)	13 (40.62)
จำนวนข้อเข่าที่มีอาการปวด			
ข้างซ้าย	4 (25.00)	5 (31.25)	9 (28.12)
ข้างขวา	8 (50.00)	9 (56.25)	17 (53.12)
ทั้งสองข้าง	4 (25.00)	2 (12.50)	6 (18.75)
อิริยาบถที่ทำให้เกิดอาการปวดเข่า			
ขณะเดิน	9 (56.25)	12 (75.00)	21 (65.62)
ขณะนั่ง/งอพับเข่า	3 (18.75)	0 (0.00)	3 (9.37)
ขณะเดินและนั่ง/งอพับเข่า	4 (25.00)	4 (25.00)	8 (25.00)
ประวัติการได้รับอุบัติเหตุที่เข่า			
ไม่เคย	11 (68.75)	15 (93.75)	26 (81.25)
เคย	5 (31.25)	1 (6.25)	6 (18.75)
ประวัติการผ่าตัดที่เข่า			
ไม่เคย	16 (100.00)	16 (100.00)	32 (100.00)
เคย	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)

ตารางที่ 4 ระดับความเจ็บปวดก่อนและหลังได้รับการรักษาในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง (n=32)

กลุ่ม		$\bar{X}$	SD	t	p-value
กลุ่มควบคุม	ก่อน	5.93	1.20	3.39	0.04
	หลัง	4.12	1.99		
กลุ่มทดลอง	ก่อน	6.62	1.20	10.77	0.00
	หลัง	1.37	1.40		

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความปวดหลังได้รับการรักษาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (n=32)

กลุ่ม	$\bar{X}$	SD	t	p-value
กลุ่มควบคุม	4.12	1.99		
กลุ่มทดลอง	1.37	1.40	4.50	0.00

ตารางที่ 6 การตรวจร่างกายทางการแพทย์แผนไทย ก่อนและหลังการรักษารักษาด้วยการนวดแบบราชสำนักและการพอกยาสมุนไพร

การตรวจร่างกาย	กลุ่มควบคุม (n=16)			กลุ่มทดลอง (n=16)		
	ก่อน	หลัง	ร้อยละ	ก่อน	หลัง	ร้อยละ
1. การวัดสันเท้า	4	3	75.00	2	2	100.00
2. การวัดความโค้งของเข่า	12	6	50.00	8	5	62.50
3. การกดจุดเจ็บ(จุดสัญญาณเข้า 3 จุด)	16	5	31.25	16	13	81.25
4. การคลอนสะบ้า	16	8	50.00	9	6	66.66
5. การเขยื้อนเข่า	13	0	-	13	0	-
6. การงอเข่าชิดกัน	11	1	9.09	13	7	53.84
7. การงอพับเข่าเป็นเลข 4	16	5	31.25	16	13	81.25
8. การวัดองศาข้อเข่า						
ทำยืดเข่า (Extension)	16	10	62.50	16	16	100.00
ทำงอเข่า (Flexion)	11	8	72.72	12	12	100.00
9. อาการบวม	16	10	62.50	16	15	93.75
10. อาการแดงที่ผิวหนัง	0	0	-	0	0	-
11. การวัดอุณหภูมิเข่า	0	0	-	0	0	-

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยทักษิณขอขอบคุณ คุณ อัญญาวุธศิริธร ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบ่อทราย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงที่อำนวยความสะดวกในการทำวิจัย

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] ทศนีย์ กิตติอำนาจพงษ์. (2549). โรคข้อเข่าเสื่อม. กรุงเทพมหานคร: จิตต์พรี.
- [2] นิพัทธ์พันธ์ เพิ่มพูน. (2553). ความรุนแรงของโรคและพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมใน โรงพยาบาลศิริราช(ปริญญา นิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [3] นงพิมพ์ นิมิตอนันท์. (2557). สถานการณ์ทางระบาดวิทยาและการประเมินความเสี่ยงโรคข้อเข่าเสื่อมในคนไทย. วารสารพยาบาลทหารบก, 15(3), 185-194
- [4] อภิชาติลิ้มดิยะโยธิน, ลุณา ลิ้มดิยะโยธิน, กานต์ สูงไมตรีกุลสมาลย์ เปรมกมล, พรนภา วิเศษสุทธิมนต์, ทศพิชธรรม พัทธกิจ, และศุภลักษณ์ ฝนเรือง. (ม.ป.ป.). คู่มืออบรมการนวดไทยแบบราชสำนัก. กรุงเทพมหานคร: พีเคแม็กซีตีไซน์.
- [5] สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต 12 สงขลา. (2558). โรคข้อเข่าเสื่อม, แนวทางการให้บริการยาสำหรับผู้ป่วยเฉพาะราย สำหรับแพทย์แผนไทยในหน่วยบริการที่สมัครให้บริการปีงบประมาณ 2558. สงขลา: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต 12 สงขลา.
- [6] วารณีย์ประดิษฐ์, สิริวิทย์ ชมเดช, และกรกฎ งานวงศ์พาณิชย์. (2557). งานวิจัยสมุนไพรไทยสำหรับการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อม. วารสารวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 42(2), 289-302.
- [7] กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. (2555). ต้นร่างอ้างอิงสมุนไพรไทย : ไพล (PHLAI). วารสารการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก, 10(1), 52-56.

- [8] Ravi Kant Upadhyay. (2015). Cleome viscosa Linn: A natural Source of pharmaceuticals and pesticides. *International Journal of Green Pharmacy* An electronic journal. Retrieved January 31, 2516, From <http://www.greenpharmacy.info>.
- [9] วุฒิ วุฒิธรรมเวช. (2540). สารานุกรมสมุนไพร: ผักเสี้ยนผี. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- [10] วุฒิ วุฒิธรรมเวช. (2540). สารานุกรมสมุนไพร: ข้าว. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- [11] วิเชียร จีรวงศ์ และ ชยันต์ พิเชียรสุนทร. (2556). คู่มือเภสัชกรรมแผนไทยเล่ม 4 : เครื่องยารักษาโรค. ปทุมธานี: กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.
- [12] สำนักวิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (2550). ความรู้ของหมอพื้นบ้านในการรักษาปวดเข่าด้วยปูนแดงและแป้นข้าวเจ้า. วารสารจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 3(28), 8.
- [13] สร้อยเพชร วงศ์วัลย์. (2553). ผลการนวดสายราชสำนักต่อการบำบัดโรคข้อเข่าเสื่อมคลินิกการแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลแม่แตงจังหวัดเชียงใหม่. (รายงานผลการวิจัย). นนทบุรี: วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก.
- [14] อัญชลี แก่นกลาง. (2553). ผลการนวดไทยแบบราชสำนักในการแผนไทย อำเภอหนองบุญมาก โรงพยาบาลหนองบุญมาก (รายงานผลการวิจัย). นนทบุรี: วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก.
- [15] อนุธิดา สิงห์นา. (2558). เปรียบเทียบประสิทธิผลของยาพอกดูดพิษและการนวดรักษาในการรักษาอาการปวดเข่า. งานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 12. นนทบุรี.
- [16] รัตติมา จินาพงษา. (2537).ฤทธิ์ต้านการอักเสบของสารสกัด DMPBD จากไพล (รายงานผลวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ความหลากหลายของพืชสมุนไพรในวัด อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง The Diversity of Medicinal Plants in Buddhist Temples, Phapayom District, Phatthalung Province

ชนัญชิตา ขาวชู¹ ชัชวาลิ หะยิยะโกะ¹ มาติยะธิดา ตีระ¹ อัสมา สาหละเต๊ะ¹ อัสมา แวอารัง¹ อารตี รองเดช¹ วิทวัส หมดอ² และกุสุมาลย์ น้อยผา^{3*}
¹นิสิต, ²แพทย์แผนไทย, ³ผศ.ดร., หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพและการกีฬา
มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดพัทลุง 93210

*Corresponding author : Tel.074-693997 ext.4601

E-mail: kusumarn.n@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหลากหลายของพืชสมุนไพรในวัด อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและเก็บข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 โดยการสำรวจทั้งหมด 9 วัด พื้นที่ครอบคลุมประมาณ 0.269 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.0079 ของพื้นที่จังหวัดพัทลุงศึกษาลักษณะสัณฐานระบุชนิด และตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษาพบพืชสมุนไพรจำนวน 178 ชนิด จัดอยู่ใน 148 สกุล และ 74 วงศ์ วงศ์พืชที่พบมากที่สุดคือ วงศ์ EUPHORBIACEAE จำนวน 12 ชนิด รองลงมา คือ FABACEAE และ ZINGIBERACEAE วงศ์ละ 8 ชนิด ARACEAE และ ANNONACEAE วงศ์ละ 7 ชนิด GUTTIFERAE และ LEGUMINOSAE วงศ์ละ 6 ชนิด APOCYNACEAE และ LILIACEAE วงศ์ละ 5 ชนิด ตามลำดับ และในการจำแนกประเภทพืชตามลักษณะวิสัย กลุ่มพืชที่พบมากที่สุดคือ ไม้ยืนต้น 83 ชนิด รองลงมา คือ ไม้พุ่ม 34 ชนิด ไม้ล้มลุก 32 ชนิด ไม้เลื้อย 16 ชนิด และไม้เถา 13 ชนิด ตามลำดับ จากการศึกษาแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของพืชสมุนไพรในวัด ดังนั้นจึงควรมีแนวทางการจัดการพืชสมุนไพรในวัดต่างๆ ในอำเภอป่าพะยอม ได้แก่ การรักษาพื้นที่ป่าชุมชน การวิจัยและพัฒนา การใช้องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการใช้พืชสมุนไพร และการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้พืชสมุนไพรต่อไป ในการศึกษาครั้งถัดไปควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากพืชสมุนไพรดังกล่าวตามภูมิปัญญาท้องถิ่น

คำสำคัญ: พืชสมุนไพร, วัด, อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

Abstract

The purpose of this research was to study the medicinal plants diversity in Buddhist temples, Phapayom District, Phatthalung Province. Survey research conducted in nine Buddhist temples which was from August to December, 2016. Then the characteristics of medicinal plants were identified and classified by the experts. The results showed that there were 178 species of medicinal plants in nine temples which has area of 0.269 km² (0.0079% of Phatthalung Province's area). They were divided into 74 families and 148 genera. The highest species of family in this area were EUPHORBIACEAE (12 species), FABACEAE and ZINGIBERACEAE (8 species), ARACEAE and ANNONACEAE (7 species), GUTTIFERAE and LEGUMINOSAE (6 species), APOCYNACEAE and LILIACEAE (5 species) respectively. This medicinal plants divided by habitat were 83 trees, 34 shrubs, 32 herbs, 16 scandents and 13 climbs. It was indicated that there was a high diversity of medicinal plants in Buddhist temples. Therefore the appropriate method for medicinal plants management in Buddhist temples, Phapayom district, Phatthalung province would be community forest protection and development, promotion or support of medicinal plants used. For further study, the utilization of medicinal plants for sustainable used with local wisdom is recommended.

Key Words: Medicinal plant, Temple, Phapayom District, Phatthalung Province

1. บทนำ

สมุนไพรเป็นพืชที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของคนไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากรู้จักนำมาใช้ปรุงอาหารและยารักษาโรค โดยได้เรียนรู้การใช้พืชสมุนไพรรักษาโรคมาแต่โบราณกาล [1]เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของบรรพบุรุษ ซึ่งส่งสมกันมานานหลายชั่วอายุคน ได้มีการสืบทอดซึ่งอาจหายไปบ้างตามการเปลี่ยนแปลงของโลกและได้ถูกนำกลับมาใช้อย่างถูกต้องในสภาวะที่ประชาชนให้ความสนใจเรื่องคุณภาพชีวิต การส่งเสริมสุขภาพทางด้านการป้องกันและการรักษาโรค[2]

วัดเป็นสถานที่ทางศาสนา [3]ตามปกติแล้วจะมีเสนาสนะและอาคารวัดต่างๆ เป็นที่พำนักอยู่อาศัย ปฏิบัติธรรมวินัยและประกอบศาสนกิจของพระภิกษุสงฆ์ ตลอดจนเป็นที่บำเพ็ญกุศลต่างๆของพุทธบริษัทโดยทั่วไป นอกจากนี้วัดยังเป็นศูนย์กลางบริการทางการศึกษา สังคม ประเพณีและวัฒนธรรม[4]วัดกับชุมชนจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมานาน พระสงฆ์เป็นผู้ซึ่งประชาชนให้ความเคารพนับถือและเป็นทั้งที่พึ่งทางจิตใจหากได้พัฒนาความรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยสามารถแนะนำ สั่งสอนและช่วยเหลือประชาชนยามเจ็บป่วยได้ก็ยิ่งเพิ่มการยอมรับนับถือและเป็นที่พึ่งทางกายได้อีกทางหนึ่ง[5]

การใช้ประโยชน์ของพืชสมุนไพรแม้ว่าจะมีการใช้กันมาอย่างยาวนานแต่ก็ยังไม่เป็นที่กว้างขวางและแพร่หลายในหมู่ประชาชนทั่วไป ด้วยเหตุดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงสนใจสำรวจการใช้พืชสมุนไพรในวัด อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายในแง่พืชพันธุ์สมุนไพร แต่จะอยู่ในลักษณะที่กระจัดกระจายและไม่มีการบันทึกหรือมีข้อมูลการถ่ายทอดองค์ความรู้ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งอาจมีโอกาสนี้จะสูญหายและสาบสูญไปในที่สุด งานวิจัยนี้จึงได้ดำเนินการรวบรวมพืชสมุนไพร เพื่อส่งเสริมการใช้พืชสมุนไพรที่มีในท้องถิ่นให้แพร่หลายซึ่งสอดคล้องกับโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อ.พ.สธ.) รวมถึงการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนอย่างต่อเนื่อง และเพื่อการดำรงอยู่ของการแพทย์พื้นบ้านและการใช้พืชสมุนไพรที่มีอยู่พื้นที่อำเภอป่าพะยอมจังหวัดพัทลุงให้คงอยู่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

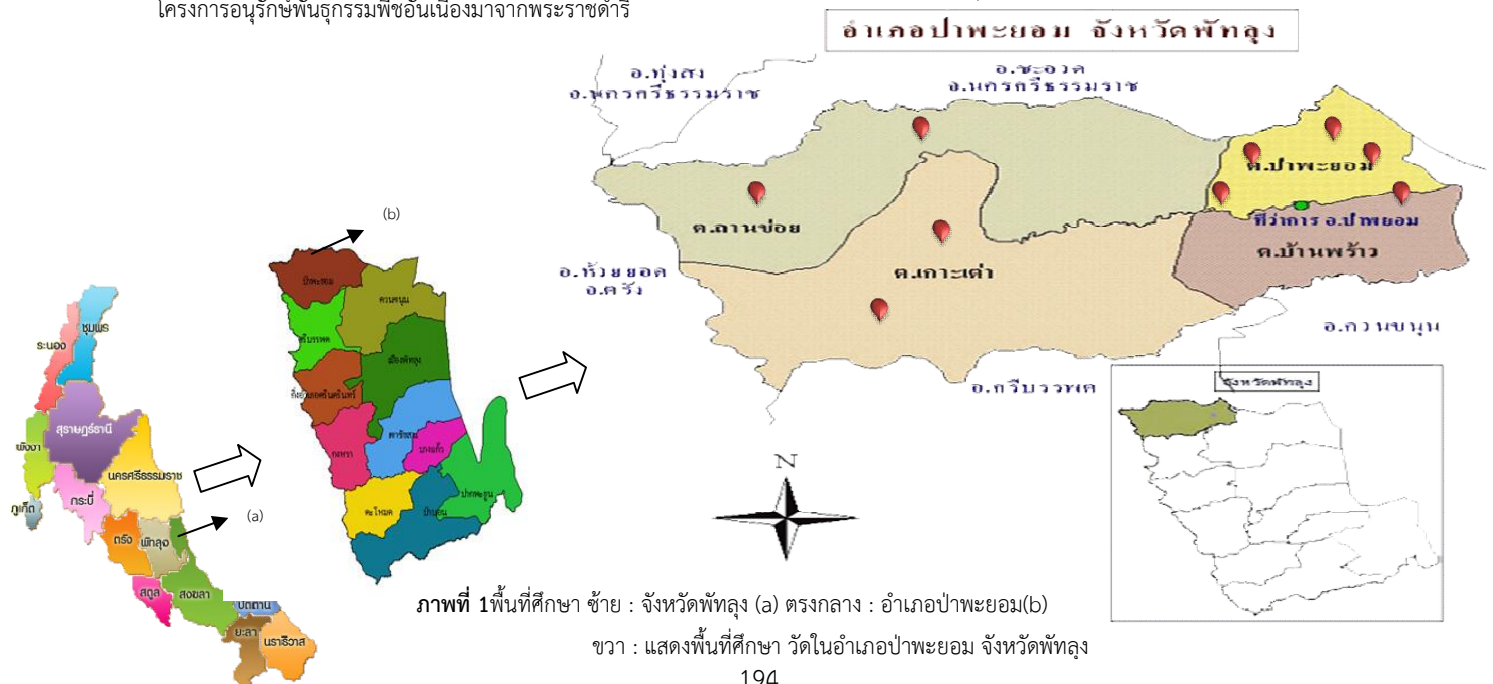
เพื่อศึกษาความหลากหลายของพืชสมุนไพรในวัด อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

3. วิธีการดำเนินงาน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นเรื่องความหลากหลายของพืชสมุนไพรในวัด อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การสำรวจและการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อศึกษาพืชสมุนไพรในวัดอำเภอป่าพะยอม โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

3.1 พื้นที่ศึกษา อำเภอป่าพะยอมตั้งอยู่ในจังหวัดพัทลุง ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอชะอวดจังหวัดนครศรีธรรมราช ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอควนขนุนอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุงและอำเภอชะอวดจังหวัดนครศรีธรรมราช ทิศตะวันตกติดต่อกับ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุงอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรังมีเนื้อที่ทั้งหมด 248.43 ตารางกิโลเมตร[6]

การศึกษานี้เลือกพื้นที่ศึกษาในวัดที่ตั้งอยู่ในอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ทั้งหมด 9 วัด[7] ได้แก่ วัดเกาะขันธาวาส วัดคลองใหญ่ วัดโดนคลาน วัดประดู่หอม วัดป่าพะยอม วัดทุ่งสวนธรรม วัดทุ่งชุมพล วัดท่าโกวนารามและวัดลานข่อย พื้นที่ครอบคลุมประมาณ 0.269 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ0.0079 ของพื้นที่จังหวัดพัทลุง (ภาพที่ 1)



3.2 การเก็บข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1) รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพืชสมุนไพรและที่ตั้งอาณาเขตของวัด

2) สำรวจสมุนไพรภาคสนาม พร้อมด้วยปราชญ์ชาวบ้านที่มีความชำนาญเกี่ยวกับสมุนไพร เพื่อให้ทราบข้อมูลหลักคือ ชนิดของพืชสมุนไพร ชื่อท้องถิ่น ส่วนที่ใช้ สรรพคุณ ทั้งนี้มีการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม 2559 พร้อมถ่ายภาพพืชสมุนไพรแต่ละส่วนที่อยู่เหนือดินและนับจำนวนต้นพืชสมุนไพรแต่ละตัวในวัดของอำเภอป่าพะยอม

3) ศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์และตรวจสอบชื่อวิทยาศาสตร์ของพืชสมุนไพร จำแนกชื่อวงศ์ สกุล จากเอกสารพฤกษอนุกรมวิธาน (Flora of Thailand)

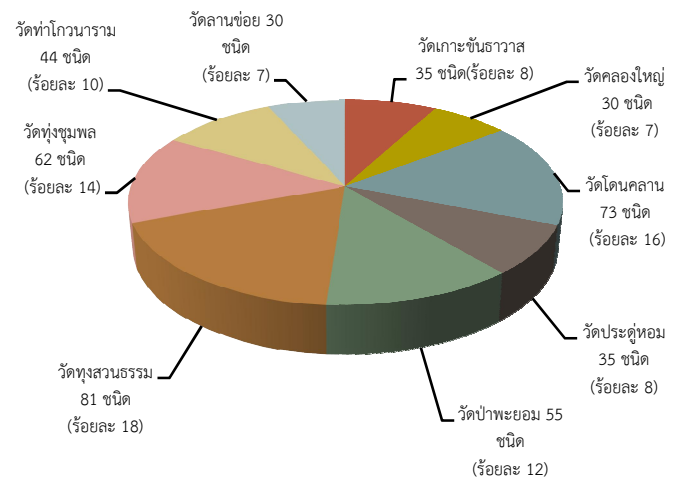
4) วิเคราะห์ข้อมูลการใช้ประโยชน์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการตีความ

4. ผลการศึกษา

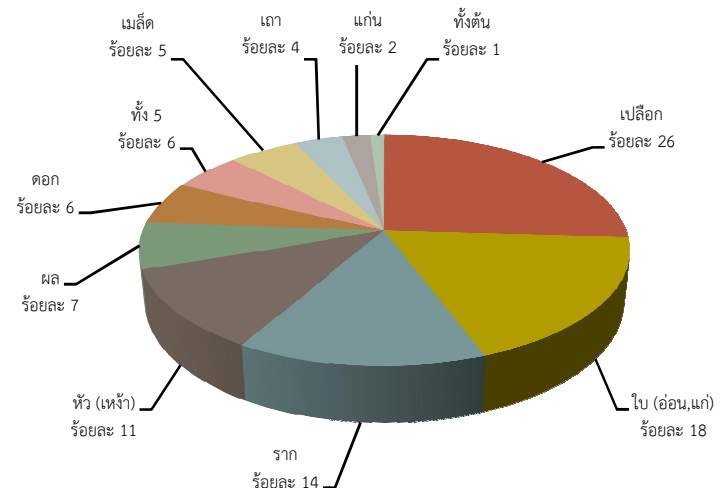
การศึกษาความหลากหลายของพืชสมุนไพรในวัดอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและเก็บข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 โดยการสำรวจทั้งหมด 9 วัด ศึกษาลักษณะสัณฐาน ระบุชนิดและตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษาพบพืชสมุนไพรจำนวน 178 ชนิด จัดอยู่ใน 148 สกุล และ 74 วงศ์ (ตารางที่ 1) วงศ์พืชที่พบมากที่สุดคือ วงศ์ EUPHORBIACEAE จำนวน 12 ชนิด FABACEAE และ ZINGIBERACEAE วงศ์ละ 8 ชนิด ARACEAE และ ANNONACEAE วงศ์ละ 7 ชนิด GUTTIRAE และ LEGUMINOSAE วงศ์ละ 6 ชนิด APOCYNACEAE และ LILIACEAE วงศ์ละ 5 ชนิด ตามลำดับ (ภาพที่ 2) โดยพบว่า วัดทุ่งสวนธรรม มีชนิดของสมุนไพรที่พบมากที่สุด (81 ชนิด) รองลงมาคือ วัดโดนคาลัย (73 ชนิด) และวัดทุ่งชุมพล (62 ชนิด) คิดเป็นพื้นที่ 100 ตารางเมตร ของพื้นที่แต่ละวัด (ภาพที่ 3)

เมื่อพิจารณาส่วนที่ใช้ของพืช พบว่า ส่วนของพืชที่นำมาใช้เป็นสมุนไพร มี 11 ส่วน ส่วนที่นำมาใช้มากที่สุด คือ เปลือก 48 ชนิด (ร้อยละ 26) รองลงมาคือ ใบ (อ่อน,แก่) 34 ชนิด (ร้อยละ 18) และราก 26 ชนิด (ร้อยละ 14) ตามลำดับ (ภาพที่ 4)

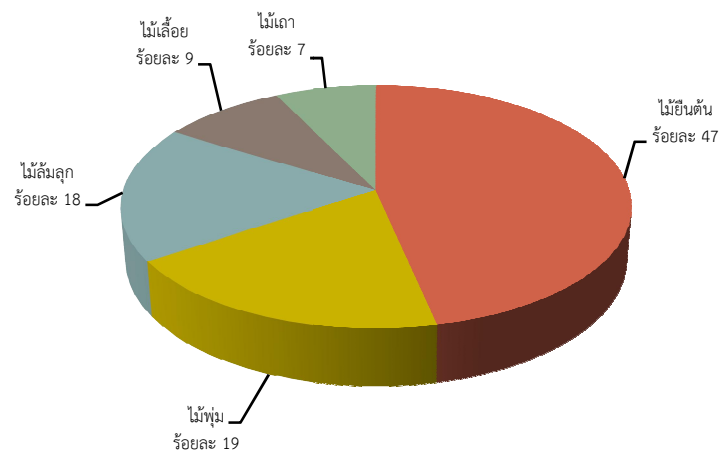
ในส่วนของการใช้ทั้งต้นนั้น ตามความหมายของหมอพื้นบ้านคือ หากเป็นพืชที่มีขนาดเล็ก หรือเป็นพืชล้มลุก จะหมายถึงการใช้ทั้งต้นในการปรุงยา แต่หากเป็นพืชขนาดใหญ่ จะใช้ ทั้ง 5 หมายถึง ทุกส่วนของพืช คือ ราก ต้น ใบ ดอก ผล แทนการใช้ทั้งต้นที่มีปริมาณเท่ากัน เมื่อพิจารณาลักษณะวิสัยของพืชที่ใช้พบว่า เป็นไม้ยืนต้นมากที่สุด 83 ชนิด (ร้อยละ 47) รองลงมาคือ ไม้พุ่ม 34 ชนิด (ร้อยละ 19) ไม้ล้มลุก 32 ชนิด (ร้อยละ 18) ไม้เลื้อย 16 ชนิด (ร้อยละ 9) และไม้เถา 13 ชนิด (ร้อยละ 7) ตามลำดับ ซึ่งการนิยมนำพืชจำพวกต้นนั้นอาจเป็นเพราะเป็นพืชที่มีอายุยืน ดังนั้นจึงสามารถเก็บเกี่ยวมาใช้ได้ตลอดเวลาที่ต้องการ (ภาพที่ 5)



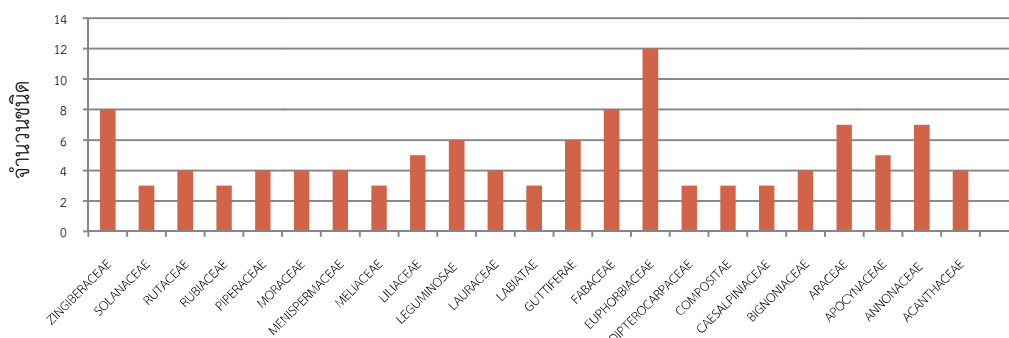
ภาพที่ 3 จำนวนสมุนไพรที่พบในแต่ละวัด



ภาพที่ 4 ส่วนของพืชที่ใช้เป็นยา



ภาพที่ 5 ลักษณะวิสัยพืช



ภาพที่ 2 ชื่อวงศ์และจำนวนสมุนไพรที่พบมากที่สุด

ตารางที่ 1 พืชที่พบในวัด อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

ชื่อวงศ์/ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อท้องถิ่น	ลักษณะ วิสัย	จำนวน (ต้น)	ส่วนที่ใช้	สรรพคุณ *	แหล่งที่พบ (วัด)**
ACANTHACEAE						
<i>Andrographis paniculata</i> (Burm.) Wall.ex Nees	ฟ้าทะลายโจร	H	494	ใบ	แก้ปวดท้อง แก้พิษสำแดง	1,4,5,6,7,8,9
<i>Barleria lupulina</i> Lindl.	เสลดพังพอนตัวผู้	S	11	ใบ	ถอนพิษแมลงสัตว์กัดต่อย	7,8,9
<i>Clinacanthus nutans</i> (Burm.f.) Lindau	พญาายอ	S	6	ใบ	แก้พิษแมลงกัดต่อยและโรคเรื้อรัง	5,7
<i>Justicia gendarussa</i> Burmf.	กระดุกไก่อดำ	S	36	ใบ	ทำให้อาเจียน เบื่อสุรา	1,4,7,8
AMARYLLIDACEAE						
<i>Crinum asiaticum</i> Linn	พลับพลึง	H	70	ใบ	ประคบไข้และเคล็ดขัดยอก ถอนพิษ	3,5,6
ANACARDIACEAE						
<i>Anacardium occidentale</i> L.	มะม่วงหิมพานต์	T	39	เปลือก	ชำระล้างแผลได้	3,7
<i>Bouea burmanica</i> Griff.	มะปราง	T	8	ราก	แก้ไข้ ถอนพิษไข้	3,4,6
ANNONACEAE						
<i>Spondias pinnata</i> (L.f.) Kurz	มะกอกป่า	T	2	เปลือกต้น	ดับพิษกาฬ	1,3,7
<i>Anaxagoreja javanica</i> Blume	จำปูน	S	5	ดอก	บำรุงหัวใจ	7
<i>Rauwenhoffia siamensis</i> Scheff	นมแมว	ScanS	1	เถา ราก	ใช้ขับธาตุ	4
<i>Dasymaschalon blumei</i> Finet & Gagnepain	สาเหล้ม	ScanS	1	เนื้อไม้	บำรุงเลือด ดับพิษโลหิต	1
<i>Desmos chinensis</i> Lour.	สายหยุด	S	4	เนื้อไม้	ขับโลหิต	3,7
<i>Uvaria grandiflora</i> Roxb.	กล้วยหมูสัง	ScanS	2	ทั้ง 5	แก้ไข้ ขับระดู ระดูทับไข้	3,5
<i>Polyalthia longifolia</i> Benth Hook.f. var. Pandurata	อโศกอินเดีย	T	1	เปลือก	ยาบำรุงโลหิต	5
APOCYNACEAE						
<i>Alstonia scholaris</i> R.Br.	พญาสัตบรรณ	T	11	เนื้อไม้	ยาอายุวัฒนะ แก้ไข้	2,3,5,7,8,9
<i>Alstonia macrophylla</i> (Wall. ex G. Don)	ทุ้งฟ้า	T	16	ทั้ง 5	แก้ไข้ ตีชาน	2,3,6,8
<i>Cerbera odollam</i> Gaertn.	ตีนเป็ดน้ำ	T	3	ผลสด	รักษาโรคปวดข้อ ปวดกล้ามเนื้อ	6
<i>Plumeria obtusa</i> L.	ลั่นทมขาว	S	11	แก่น	แก้ลมพิษ อัมพาต	2,3,5,7
<i>Wrightia religiosa</i> (Teijsm. & Binn.) Benth. Ex Kurz	โมกบ้าน	S	11	ราก	แก้โรคผิวหนัง ร้อน คุตทะราด	3,7
ARACEAE						
<i>Amorphophallus</i> Sp.	บุก	H	5	หัว	พอกแผลดูดพิษแมลงสัตว์กัดต่อย	3,6
<i>Colocasia gigantea</i> Hook.f.	กระดาดขาว	H	5	ทั้ง 5	กัดเสมหะ	8

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อวงศ์/ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อท้องถิ่น	ลักษณะ วิสัย	จำนวน (ต้น)	ส่วนที่ใช้	สรรพคุณ *	แหล่งที่พบ (วัด)**
ARACEAE(ต่อ)						
<i>Alocasia indicavar. metallica</i> Schott.	กระดาดดำ	H	6	ต้น หัว	กัณเฑาะวน แก้วไข สันนิบาต	3
<i>Epipremnum pinnatum</i> (L.) Engl.	อ้อหลบ	ScanS	1	ทั้ง 5	แก้วไข เสมหะ สันนิบาต	6
<i>Licuala spinosa</i> Thunb.	กะพ้อ	S	102	หัว	แก้พิษโลหิตสตรี	1,4,6,7,8
<i>Scindapsus maclurei</i> Merr. Ex Metcalf	รางด	ScanS	5	ราก	แก้เบาหวาน แก้วริดสีดวงทวาร	5,6
<i>Typhonium trilobatum</i> Schott.	อุตพิต	H	249	หัว	แก้ไอ ขับปัสสาวะ	2,4,5,6,7,9
ARALIACEAE						
<i>Schefflera leucantha</i> Viguier	หนุมานประสาน กาย	S	2	ใบ	แก้หอบหืด เจ็บคอ ไอ	7,8
ARECACEAE						
<i>Calamus viminalis</i> Willd.	หวายขม	C	143	หัว	ดับพิษโลหิต	13,5,6
ASCLEPIADACEAE						
<i>Hoya parasitica</i> Wall.	นมตำเลีย	C	1	ใบ	แก้ไข	6
<i>Averrhoa bilimbi</i> Linn	ตะลิงปลิง	T	6	ผลแก่	แก้ไอและแก้เสมหะ	1,3,5,7
BARRINGTONIACEAE						
<i>Barringtonia acutangula</i> (L.) Garetn.	จิก	T	16	ใบ	แก้อาการชักใน	3,5,6
BIGNONIACEAE						
<i>Dolichandrone spathacea</i> Schum.	แคแตร์	T	1	ดอก	ขับเสมหะและโลหิต	3
<i>Fernandoa adenophylla</i> (Wall. ex G. Don) Steenis	แคหวางค่าง	T	1	เปลือก ต้น	รักษาโรคอัมพฤกษ์	6
<i>Millingtonia hortensis</i> L.f.	ปีบ	T	2	ทั้ง 5	แก้ตานขางเด็ก	5
<i>Oroxylum indicum</i> Vent.	เพกา	T	1	เปลือก	ขับเสมหะ	8
CAESALPINIACEAE						
<i>Intsia palembanica</i> Miq.	หลุมพอ	T	14	ใบ	แก้พิษโลหิตสตรี	2
<i>Cassia fistula</i> Linn.	ราชพฤกษ์	T	36	เมล็ดใน	ทำให้อาเจียน	7
<i>Cassia alata</i> Linn	ซุมเห็ดไทย	S	1	ใบ	ขับน้ำเหลืองเสีย	6
CAPPARIDACEAE						
<i>Cleome viscosa</i> Linn	ผักเสี้ยนผี	H	38	ทั้ง 5	เจริญอาหาร และทำให้ลิ้นรู้รส	1,3,5,7
COMMELINACEAE						
<i>Rhoeo discolor</i> (L'Herit.) Hance.	ว่านกาบหอย	H	16	ใบ	แก้ร้อนใน กระหายน้ำ แก้ไอ	7,8,9
COMPOSITAE						
<i>Pluchea indica</i> (Linn) Less	ขลุ่	H	1	ใบ	ฆ่าเชื้อ ลมพิษ	3
<i>Eclipta alba</i> (L.) Hassk.	กะเม็ง	H	4	ทั้ง 5	บำรุงโลหิต	3,5,8
<i>Emilia sonchifolia</i> (Linn) DC.	หูกปลาช่อน	H	14	ลำต้น	แก้พิษตาชาน	8
CONVOLVULACEAE						
<i>Ipomoea pes-tigridis</i> Linn	ขยุ่มตีนหมา	H	2	ใบ	แก้พิษ ปวดแสบปวดร้อน	5
CUCURBITACEAE						
<i>Momordica charantia</i> Linn	มะระขี้นก	ScanS	2	ผล	แก้ปวดตามข้อ ฟี่ แก้วลิ้ว	3,7
CYPERACEAE						
<i>Scleria sumatrensis</i> Retz.	หญ้าคมบาง	H	10	ทั้ง 5	ขับปัสสาวะ	6
<i>Mukiamaderaspatana</i> Roem.	แตงหนู	ScanS	1	ผล	เป็นยาระบาย เป็นยาแก้เจ็บ	6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อวงศ์/ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อท้องถิ่น	ลักษณะ วิสัย	จำนวน (ต้น)	ส่วนที่ใช้	สรรพคุณ *	แหล่งที่พบ (วัด)**
DILLENIACEAE						
<i>Tetraceralouireiri</i> (Finet&Gagnep.) Pierre ex W. G. Craib	รสสุคนธ์	T	1	ดอก	บำรุงเส้นผม	3
DIOSCOREACEAE						
<i>Dioscorea bulbifera</i> L.	ว่านพระนิม	C	5	ผล	แก้แผลสด	3,5
<i>Dioscorea hispida</i> Dennst. He.	กลอย	C	2	หัว	กัดฝี กัดหนอง	6,8
DIPTEROCARPACEAE						
<i>Dipterocarpus alatus</i> Roxb. ex G. Don	ยางนา	T	425	เปลือกต้น	บำรุงร่างกาย บำรุงโลหิต	3,5,6,7,9
<i>Hopea odorata</i> Roxb.	ตะเคียนทอง	T	234	เปลือกต้น	แก้บิดมูกเลือด	2,3,4,5,6,7,8,9
<i>Shorea talura</i> Roxb.	พะยอม	T	132	เปลือก	ช่วยสมานแผล	3,5,6,7,8
EBENACEAE						
<i>Diospyros rhodocalyx</i> Kurz.	ตะโกนา	T	1	เนื้อไม้	บำรุงร่างกาย บำรุงกำหนด	6
<i>Diospyros decandra</i> Lour.	จันอิน	T	1	เนื้อไม้	แก้ร้อนใน แก้ตับปอดพิการ	3
EUPHORBIACEAE						
<i>Antidesma velutinum</i> Tulas	มะเเฒ่า	T	1	ต้น	แก้ลมชักพิการและตกขาว	3
<i>Croton tiglium</i> Linn	สลอด	T	2	ใบ	แก้ลมอัมพฤกษ์ ทำให้ตัวเย็น	6,7
<i>Euphorbia hirta</i> L.	น้านมราชสีห์	H	83	ต้น	บำรุงน้านม	1,2,3,5,6,7,9
<i>Euphorbia heterophylla</i> L.	ถั่วขึ้นงอย	H	46	ใบ	แก้ท้องผูก	2,5,7,9
<i>Euphorbia tirucalli</i> L.	พญาไร้ใบ	S	1	ต้น	เป็นยาพอกแผล	3
<i>Excoecaria cochinchinensis</i> Lour.	กระป้อเจ็ดตัว	S	6	ใบ	ขับเลือดเน่า แก้โลหิตกระทำให้พิษ	5,7
<i>Glochidion rubrum</i> Blum	กระดุมผี	S	2	ราก	แก้เสมหะ	3
<i>Jatropha curcas</i> Linn	สบู่ดำ	T	1	เมล็ด	เป็นยาถ่ายอย่างแรง	6
<i>Phyllanthus emblica</i> Linn	มะขามป้อม	T	3	ผล	แก้ไข้ แก้ปวดฟัน	3,7
<i>Ricinus communis</i> L.	ละหุ่ง	S	1	เมล็ด	แก้ปวดเมื่อย ป้องกันรังแค	3
<i>Sauropus androgynus</i> (Linn) Merr.	ผักหวานบ้าน	S	9	ราก	แก้ตัวร้อน ถอนพิษไข้	1,3,4,6
<i>Suregada multiflora</i> (A. Juss) Baill.	ป่าชำหมอง	T	7	ใบ	แก้เบาหวาน ลดน้ำตาล	4,7
FABACEAE						
<i>Crotalaria quinquefolia</i> L.	หิงหาย	H	20	ทั้งต้น	ดับพิษร้อน ถอนพิษไข้สูง	5,7
<i>Flemingia</i> sp.	นูดพระ	S	2	ใบ	แก้โรคผิวหนัง	1
<i>Peltophorum dasyrraesis</i> (Mig) Karz. Ex Baker	นนทรี	T	1	เปลือก	แก้ท้องร่วง เป็นยาบำรุงโลหิต	6
<i>Phyllodium pulchellum</i> (Benth.) Desv.	เกล็ดปลาช่อน	S	13	เปลือก	แก้ปวด แก้เคล็ดบวม	3,4
<i>Pterocarpus macrocarpus</i> Kurz	ประดู่	T	47	แก่น	บำรุงโลหิต	3,4,5,6,7,9
<i>Saracaindica</i> L.	อโศกไทย	T	2	ราก	บำรุงกำลัง	5
<i>Senna alata</i> (L.) Roxb.	ชุมเห็ดเทศ	S	13	ดอก, ใบ	แก้อาการท้องผูก	1,3,7,8
<i>Senna spectabilis</i> (D.C.) Irwin & Barneby	ขึ้นเหล็กอเมริกัน	T	1	ใบ, ดอก	ยาระบาย	9
FLACOURTIACEAE						
<i>Flacourtia indica</i> L.	ตะขบป่า	T	5	เนื้อไม้	ขับพยาธิไส้เดือน แก้ตานขโมย	3
FLAGELLARIACEAE						
<i>Flagellaria indica</i> L.	หวายลิง	ScanS	9	เหง้า	แก้ไข้ แก้ตัวร้อน	3
GUTTIFERAE						
<i>Calophyllum inophyllum</i> Linn	กระทิง	T	3	เปลือกต้น	สมานแผล แก้คัน	4,6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อวงศ์/ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อท้องถิ่น	ลักษณะ วิสัย	จำนวน (ต้น)	ส่วนที่ใช้	สรรพคุณ *	แหล่งที่พบ (วัด)**
GUTTIFERAE(ต่อ)						
<i>Garcinia atrovirens</i> Griff	ชะมวง	T	29	ใบ	ระบายท้อง แก้กิดสีดวงทวาร	3,4,5,6,7
<i>Garcinia mangostana</i> L.	มังคุด	T	63	เปลือก	สมานแผลสดและห้ามเลือด	2,3,4,5,6,7, 8
<i>Garcinia schomburgkiana</i> Pierre.	มะดัน	T	2	ลูก	แก้เสมหะในลำคอ	5
<i>Mammea siamensis</i> Kosterm.	สารภี	T	6	ผล	บำรุงหัวใจและขยายหลอดเลือด	2
<i>Mesuaferrea</i> Linn	บุณฑริก	T	1	ดอก	บำรุงโลหิต	5
HYPOXIDACEAE						
<i>Molineria latifolia</i> Herb. ex Kurz	พรวนกลุ่ม	H	59	หัว	แก้ไอเสบ	4,6
LABIATAE						
<i>Clerodendrum indicum</i> (L.) Kuntze	เห้ายายม่อม	S	9	ต้น	ขับเสมหะให้ลงเบื้องต่ำ ขับพิษไข้	7
<i>Ocimum sanctum</i> Linn.	กะเพราแดง	H	47	ใบ	แก้ไอ	1,7
<i>Vitex limonifolia</i> Wall	สวอง	T	9	ลูก	แก้ฝี น้ำเหลืองเสีย	1,6,8
LAURACEAE						
<i>Cinnamomum bejolghota</i> Sweet	อบเชยไทย	T	1433	เปลือกต้น	บำรุงดวงจิต แก้อ่อนเพลีย	1,4,5,6,7,9
<i>Litsea glutinosa</i> (Lour.) C.B.	หมื่นเหม็น	T	6	เปลือกต้น	แก้บิดมูกเลือด แก้ปวดมดลูก	2,6,8
<i>Litsea grandis</i> Hook.f.	หัง	T	1	เปลือกต้น	ขับพิษตับไต ขับปัสสาวะ	5
<i>Litsea petiolata</i> Hook. f	ท่ามั่ง	T	4	ใบ	ขับลมในท้อง และชูกำลัง	6,7,8
LECYTHIDACEAE						
<i>Careya sphaerica</i> Roxb.	กระโดน	T	11	ดอก	บำรุงน้ำนม	2,3,5,6,7,9
LEEACEAE						
<i>Leea marphylla</i> Roxb. ex Hemsl.	พญาอากาศ	S	1	ราก	รักษากามโรค แผลฝีหนองใน	4
LEGUMINOSAE						
<i>Acacia catechu</i> (Linn) Willd	สีเสียดไทย	T	1	เปลือกต้น	คุมธาตุ แก้ท้องร่วง	6
<i>Albizia lebbek</i> (L.) Benth.	ก้ามปู	T	2	เปลือก	แก้ริดสีดวงทวาร	9
<i>Cassia siamea</i> Britt.	ขี้เหล็ก	T	40	ใบ	บำรุงเลือด แก้กโรคผิวหนัง	1,3,4,5,6,8
<i>Bauhinia purpurea</i> L.	ชงโค	T	1	เปลือกต้น	แก้ท้องร่วง	2
<i>Derris elliptica</i> Benth.	หางไหลแดง	C	11	เถา	แก้เลือดสตรี	3
<i>Entadaphaseoloides</i> Merr.	สะบ้ามอญ	C		เมล็ด	แก้โรคผิวหนัง น้ำเหลืองเสีย	6
LEGUMINOSAE - CAESALPINIOIDEAE						
<i>Caesalpinia pulcherrima</i> Sw.	หางนกยูงไทย	S	1	เมล็ด	ขับพยาธิ	8
<i>Tamarindus indica</i> L.	มะขาม	T	425	ใบ	สุมหัวแก้ไข้	1,4,6,7,8
LEGUMINOSAE-PAPILIONOIDEAE						
<i>Dalbergia cochinchinensis</i> Pierre .	พะยุง	T	2	ราก	แก้ไข้พิษ เชื้องซึม	5
<i>Desmodium gangeticum</i> DC.	อีเหนียวเล็ก	S	7	ใบ	ตำพอกแผล ถอนพิษได้ดี	8
LILIACEAE						
<i>Dracaena loureiri</i> Gagnep	จันทร์ผา	S	64	เนื้อไม้	แก้ไข้ บำรุงหัวใจ	5,6,7,9
<i>Gloriosa superba</i> Linn	ดอกตี่	C	10	หัว,เมล็ด	แก้โรคเรื้อรัง คุดทะราด	6
<i>Lagerstroemia catyeulata</i> Kurz	ตะแบก	T	49	เปลือก	แก้บิด มูกเลือด	1,3,5,6,7
<i>Lagerstroemia speciosa</i> Pers.	อินทนิล	T	77	ใบ,เปลือก	แก้เบาหวาน	1,2,3,5,6,7, 9
<i>Lagerstroemia tomentosa</i> C. Dresl.	เสลา	T	3	เปลือก	แก้ท้องเสีย	5,9

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อวงศ์/ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อท้องถิ่น	ลักษณะ วิสัย	จำนวน (ต้น)	ส่วนที่ใช้	สรรพคุณ *	แหล่งที่พบ (วัด)**
MAGNOLIACEAE						
<i>Michelia alba</i> DC.	จำปี	T	3	ดอก	บำรุงหัวใจ บำรุงประสาท	2,7
<i>Micheliachampaca</i> Linn	จำปา	T	3	ดอก	บำรุงหัวใจ บำรุงประสาท	2,7
MALVACEAE						
<i>Microcostomentosa</i> Sm.	พลับพลา/ไม้ลาย	T	2	ผลแก่	กระจายโลหิต	6
MARANTACEAE						
<i>Maranta arundinacea</i> L. var. <i>arundinacea</i>	สาकुวิลาส	H	19	หัว	แก้ริ้ว ภูมิแพ้	6
<i>Schumannianthus dichotomus</i> (Roxb.) Gagnep.	คล้า	H	29	หัว	ลดไข้ ดับพิษร้อน ถอนพิษไข้	3,6
MELIACEAE						
<i>Azadirachta excelsa</i> (Jack) Jacobs.	สะเดา (เทียม)	T	86	เปลือกต้น	แก้บิด มูกเลือด ท้องร่วง	1,2,3,4,5,6,7,8,9
<i>Melia azedarach</i> Linn	เลี่ยน	T	56	ต้น, ดอก	แก้โรคผิวหนัง เป็นยาอายุวัฒนะ	6,7,8
<i>Swietenia macrophylla</i> King.	มะฮอกกานี	T	51	เมล็ด	ยาตัดไข้ แก้ไข้จับสั่นได้ดี	1,2,3,5,6,7,8,9
MENISPERMACEAE						
<i>Stephania venosa</i> (Blume.) Spreng.	กลิ้งกลางดง	ScanS	1	หัว	แก้เบาหวาน	5
<i>Tiliacora triandra</i> Diels.	ย่านาง	ScanS	4	ราก	แก้ไข้ทุกชนิด	3,5,8
<i>Tinospora tuberculata</i> Beumee	บอระเพ็ด	ScanS	1	เถา	แก้ไข้	5
<i>Tinospora baenzigeri</i> Forman	ชิงช้าชาลี	C	1	เถา	แก้พิษฝีดาษ แก้ไข้เหนือ	2
MORACEAE						
<i>Artocarpus lakoocha</i> Roxb.	มะหาด	T	3	แก่น	แก้ลม แก้พิษ ละลายเลือด	3,6,9
<i>Ficus hispida</i> Linn f.	มะเดื่อปล้อง	T	3	เปลือก	แก้เม็ดฝี แก้ปวดข้อ	1,3
<i>Ficus glomerata</i> Roxb.	มะเดื่อชุมพร	T	1	เปลือกต้น	แก้ท้องร่วง	3
<i>Streblus asper</i> Lour.	ข่อย	S	79	ใบแก่	ถอนพิษ เบื่อเมา	1,2,3,4,5,6,9
MORINGACEAE						
<i>Moringa pterygosperma</i> Gaertn.	มะรุม	T	7	เปลือกต้น	ขับลมในลำไส้ ทำให้ผายเรอ	2,6,7,8,9
MYRISTICACEAE						
<i>Knema globularia</i> (Lam.) Warb.	ไม้หัน	T	1	เมล็ด	แก้โรคหิดและโรคผิวหนัง	6
OLACACEAE						
<i>Oxalyscandens</i> Roxb	น้ำใจใคร่	S	2	ราก	บำรุงหัวใจ ขับปัสสาวะ	3,4
OPIACEAE						
<i>Lepionurus sylvestris</i> Blume.	หมากหมก	S	1	หัว	ยาบำรุงกำลัง	6
PALMACEAE						
<i>Areca catechu</i> Linn.	หมาก	T	116	ราก	รักษาแผล แก้ไข้	1,3,4,6,7,8,9
<i>Caryota urens</i> Linn	เต่าร้าง	T	17	หัว	แก้ร้อนใน บำรุงกำลัง	3,6
PANDANACEAE						
<i>Pandanus odoratus</i> Ridl	เตยหอม	S	30	ใบ	บำรุงหัวใจให้ชุ่มชื้น ชูกำลัง ดับพิษไข้	4,6,7
PAPILIONACEAE						
<i>Sesbania grandiflora</i> Desv.	แคขาว	T	2	เนื้อไม้	แก้ท้องร่วง แก้บวม แก้ตกโลหิต	1,8
PHYLLANTHACEAE						
<i>Antidesma ghaesembilla</i> Gaertn.	เม่าไข่ปลา	T	5	ใบ, ผล	แก้โลหิตจาง เลือดไหลเวียนไม่ดี	6,8

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อวงศ์/ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อท้องถิ่น	ลักษณะ วิสัย	จำนวน (ต้น)	ส่วนที่ใช้	สรรพคุณ *	แหล่งที่พบ (วัด)**
PHYLLANTHACEAE(ต่อ)						
<i>Baccaurea ramiflora</i> Lour.	มะไฟ	T	2	ราก	แก้วัณโรค	6
PIPERACEAE						
<i>Piper bette</i> Linn	พลู	C	8	ใบ	รักษาโรคเบาหวาน	3,5,6
<i>Piper nigrum</i> Linn	พริกไทย	C	1	เมล็ด	บำรุงกำลัง	7
<i>Piper retrofractum</i> Vahl	ติบลิ	C	6	ผลแก่	แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ	3,4,6,8
<i>Piper sarmentosum</i> Roxb.	ข้าพลู	ScanS	64	ใบอ่อน	แก้ท้องอืด	1,6
PLUMBAGINACEAE						
<i>Plumbago indica</i> Linn	เจตมูลเพลิงแดง	S	1	ราก	แก้ฝี เป็นยาเจริญอาหาร	5
<i>Plumbago zeylanica</i> Linn	เจตมูลเพลิงขาว	S	1	ราก	ขับประจำเดือน แก้ท้องร่วง	7
POLYPODIACEAE						
<i>Davallia Denticulate</i> (Burm.f.) Mett. Ex kuhn	เกล็ดนาคราช	ScanS	9	เถา	แก้พิษตะขาบ แมงป่อง แก้พิษงู	1,3,7
POTALIACEAE						
<i>Fagraea fragrans</i> Roxb.	กันเกรา	T	28	เนื้อไม้	บำรุงธาตุ บำรุงร่างกาย ยาอายุวัฒนะ	2,3,5,6,8
RHIZOPHORACEAE						
<i>Carallia brachiata</i> Merrill	คอแห้ง	T	50	เปลือก	บำรุงกำลัง	4,6
RUBIACEAE						
<i>Ixora lobbiai</i> Loudon	เข็มแดง	S	58	ราก	แก้เสมหะ แก้กำเดา บำรุงธาตุ	1,5,6,7,9
<i>Morinda citrifolia</i> Linn	ยอบ้าน	T	22	ราก	เป็นยาระบาย	2,4,6,7
<i>Morinda elliptica</i> Ridi.	ยอป่า	T	29	ลูก	แก้ไอเจียน บำรุงธาตุ	1,5,6,8,9
RUTACEAE						
<i>Aegle marmelos</i> (L.) Corr.	มะตูม	T	1	เปลือก	แก้ไข้จิบสัน ขับลมในลำไส้	8
<i>Citrus aurantiifolia</i> (C.&P.) swing	มะนาว	T	4	ราก	แก้ไข้	1,8
<i>Citrus hystrix</i> DC.	มะกรูด	T	6	ผล	แก้เลือดสตรี กัดเสมหะ	2,3,6,7
<i>Zanthoxylum nitidum</i> (Roxb.) DC	กำจัดเถา	ScanS	1	ราก	แก้พิษงู	6
SALICACEAE						
<i>Flacourtia jangomas</i> (Lour.) Raeusch	ตะขบบ้าน	T	2	ต้น, ราก	แก้ผิวน้ำเน่า เหลืองเสีย	6
SAPINDACEAE						
<i>Allophylus sootepensis</i> Craib	ต่อไล่	S	5	ราก	บำรุงเส้นเอ็น ขับปัสสาวะ	1,3,6
<i>Lepisanthes rubiginosa</i> (Roxb.) Leenh.	กำขำ	T	7	ราก	แก้พิษร้อน แก้วัณโรค	2,3,5,6,8
SAPOTACEAE						
<i>Palaquium obovatum</i> Engl.	มะขาง	T	1	แก่น	แก้คุดทะราด แก้เสมหะ	3
<i>Mimusops elengi</i> Linn	พิกุล	T	26	ดอก	บำรุงหัวใจ	1,3,4,5,7,8,9
SCROPHULARIACEAE						
<i>Scoparia dulcis</i> Linn	กรดน้ำ	H	9	ทั้ง 5	เม็ดผื่นคัน ขางในเด็ก	2,3,8,9
SIMAROUACEAE						
<i>Harrisonia perforata</i> Merr.	คนทา	S	2	ราก	แก้ไข้หัวทกชนิด ไข้พิษ	5,6
SOLANACEAE						
<i>Datura fastuosa</i> Linn	ลำโพงกาสลัก	H	1	เมล็ด	แก้ไข้ แก้ไข้กระสับกระส่าย	2
<i>Physalis minima</i> Linn	โทงเทง	H	5	ทั้ง 5	แก้เจ็บคอ	3,5

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อวงศ์/ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อท้องถิ่น	ลักษณะ วิสัย	จำนวน (ต้น)	ส่วนที่ใช้	สรรพคุณ *	แหล่งที่พบ (วัด)**
SOLANACEAE(ต่อ)						
<i>Solanum indicum</i> Linn	มะแว้งต้น	S	2	ผล	แก้เสมหะในลำคอ	6
STEMONACEAE						
<i>Stemonacollinasae</i> Craib	หนอนตายหายาก	ScanS	11	ราก	แก้โรคผิวหนัง ผื่นคัน	6
STERCULIACEAE						
<i>Sterculiafoetida</i> Linn	ลำโรง	T	4	เปลือก	แก้ท้องเสีย	3,5,7
THEACEAE						
<i>Camellia oleifera</i>	เมี่ยงอาม	T	2	ราก	แก้ไข้	6
THUNBERGIACEAE						
<i>Thunbergialaurifolia</i> Linn	รางจืด	C	3	ใบ,ราก	แก้ไข้ตัวร้อน ถอนพิษไข้	3,7
THYMELAEACEAE						
<i>Aquilariaagallocha</i> Roxb.	กฤษณา	T	1	เนื้อไม้	บำรุงโลหิต บำรุงหัวใจ	2
URTICACEAE						
<i>Pouzolziapentandra</i> Benn.	ขอบชะนางแดง	H	6	ทั้งต้น	ขับโลหิตประจำเดือนของสตรี	3
VERBENACEAE						
<i>Clerodendruminerm</i> (L.) Gaertn.	ลำมะงา	S	1	ใบ	แก้คัน แก้โรคผิวหนัง	3
<i>Vitex glabrata</i> R.Br.	ไข่นา	T	1	เปลือก	แก้อุจจาระเป็นพอง แก้เบาหวาน	4
VITACEAE						
<i>Parthenocissus quinquefolia</i> Planch	เถาคันแดง	ScanS	15	เถา	แก้เสมหะ	1,3,4,6
VITIDACEAE						
<i>Cissusquadrangularis</i> L.	เพชรสังฆาต	C	7	เถา	ขับลมในลำไส้ แก้อืดท้อง	1,2,5,6,7
ZINGIBERACEAE						
<i>Alpiniaofficinarum</i> Hance	ข่าลิง	H	244	เหง้า	ขับลม แก้ปวดท้อง	4
<i>Amomum xanthioides</i> Wall.	เร่วใหญ่	H	215	ต้น	แก้คลื่นเหียนอาเจียน	4
<i>Curcuma xanthorrhiza</i> Roxb.	ว่านขมิ้นดอก	H	1	เหง้า	ประจำเดือนมาไม่ปกติ	8
<i>Curcuma longa</i> Linn	ขมิ้นชัน	H	10	เหง้า	แก้ไข้เพื่อติ คลั่งเพื่อ แก้ไข้เรื้อรัง	7
<i>Kaempferiagalanga</i> Linn.	เปราะหอม	H	12	หัว	บำรุงหัวใจ ขับลม	4
<i>Kaempferiaparviflora</i> Wallich. ex Baker.	กระชายดำ	H	1	หัว	บำรุงกำหนด	7
<i>Zingiber cassumunar</i> Roxb.	ไพล	H	2	หัว	ขับลมในลำไส้ ขับประจำเดือน	2,8
<i>Zingiber zerumbet</i> Rosc Smith.	กะทือ	H	71	เหง้า	แก้ปวดมวนในท้อง ขับผายลม	1,3,5,6,8,9

หมายเหตุ

*สรรพคุณ : ตำราแพทย์แผนโบราณทั่วไป สาขาเภสัชกรรมไทย กองประกอบโรคศิลปะ[8] และองค์ความรู้ของหมอพื้นบ้าน

**แหล่งที่พบ(วัด) 1 = วัดเกาะขันขาวาส 2 = วัดคลองใหญ่ 3 = วัดโดนกลาง 4 = วัดประดู่หอม 5 = วัดป่าพะยอม
6 = วัดทุ่งสวนธรรม 7 =วัดทุ่งชุมพล 8 = วัดท่าโกวนาราม 9 = วัดลานข่อย

ลักษณะวิสัยพืช C = Climber (ไม้เถา) H = Herb (ไม้ล้มลุก) S = Shrub (ไม้พุ่ม) T = Tree (ไม้ต้น)
ScanS= Scandent Shrub (ไม้พุ่มที่เลื้อยทอดลำต้นเกาะเกี่ยวขึ้นไป)

5. สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาความหลากหลายของพืชสมุนไพรในวัด
อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง สำนวณพบพืชสมุนไพรทั้งหมด พบ
พืชสมุนไพรจำนวน 178 ชนิด(Species) จัดอยู่ใน 148 สกุล และ
74 วงศ์ (Family) ซึ่งแต่ละวัดจะมีพรรณไม้เด่นอาทิ

ต้นพะยอม(*Shorea talura*Roxb) เป็นพรรณไม้เด่นในวัดป่าพะยอม
ต้นอบเชยไทย (*Cinnamomum bejolghota*Sweet) เป็นพรรณไม้
เด่นในวัดประดู่หอม ต้นมะขาม (*Tamarindus indica* L.)และยาง
นา(*Dipterocarpus alatus*Roxb. ex G.Don) เป็นพรรณไม้เด่นใน
วัดทุ่งสวนธรรม

นอกจากนี้จากการศึกษา พบว่ามีพืชสมุนไพรที่สามารถขยายพันธุ์ได้ง่าย มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นพืชเศรษฐกิจในระดับชุมชน [9] ได้แก่ ไม้หน่ หังฟ้า มะหาด กฤษณา บอระเพ็ด จิกและอินทนิล แนวทางการจัดการพืชสมุนไพร ได้แก่ 1) การรักษาพื้นที่ป่าชุมชน 2) การวิจัยและพัฒนา 3) การใช้องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการใช้พืชสมุนไพร และ 4) การส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้พืชสมุนไพรต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษานิตและความหลากหลายของพืชสมุนไพรในวัด สมควรทำการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการศึกษาด้านฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาที่สอดคล้องกับสรรพคุณของพืชสมุนไพรเพื่อยืนยันความถูกต้องตามการใช้แบบพื้นบ้าน
3. ควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากพืชสมุนไพรดังกล่าวตามภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ควรมีการเผยแพร่และส่งเสริมความรู้ในด้านใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรอย่างถูกวิธีให้แก่ชาวบ้านในชุมชนอย่างจริงจัง อาจจะประหยัดค่าใช้จ่ายและงบประมาณภาครัฐด้านการรักษาพยาบาล ลดการนำเข้ายาแผนปัจจุบัน และยังเป็นการส่งเสริมให้ชาวบ้านในชุมชนสามารถดูแลสุขภาพด้วยตนเองได้

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยทักษิณ ขอขอบคุณ อาจารย์สวาท จันทร์แดง ปราชญ์ชาวบ้านผู้ให้ความรู้ เจ้าอาวาส ทั้ง 9 วัด อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง และเจ้าหน้าที่สำนักพระพุทธศาสนา จังหวัดพัทลุง

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] ยุทธนา ทองบุญเกื้อ. (2551). การศึกษาความหลากหลายและการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรในวนอุทยานถ้ำเพชร-ถ้ำทอง อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์(รายงานการวิจัย). นครสวรรค์ : สำนักบริหารพื้นที่รักษาที่ 12 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช.
- [2] สง่า อยู่คง. (2556). ความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการใช้สมุนไพรของอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) อำเภอภูมิลาย จังหวัดยโสธร. วารสารไทยเภสัชศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ, 15(1), 70-79.
- [3] สำนักงานพุทธมณฑล สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2553). วัด. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนา.
- [4] จิตติพร สะสม. (2553). ศึกษากระบวนการบริหารและการจัดการวัดในพระพุทธศาสนา กรณีศึกษา : วัดพระธาตุแช่แห้งอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- [5] ฝนดา จันทร์สม. (2555). โครงการวิจัย: การบริหารการเงินของวัดในประเทศไทย. ใน *การประชุมสมทนากลุ่มเฉพาะ (Focus group)*. (น.1-3). กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [6] ที่ว่าการอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง. (2558). *ที่ตั้งและอาณาเขต*. สืบค้น 13 มกราคม 2560, จาก <http://www.paphayom.go.th>.
- [7] สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง. (2536). *ทะเบียนวัดจังหวัดพัทลุง*. สืบค้น 7 กันยายน 2559, จาก <http://www.plg.onab.go.th>.
- [8] กองประกอบโรคศิลปะ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (ม.ป.ป.). *เภสัชวัตถุ*. ใน *ตำราแพทย์แผนโบราณทั่วไป สาขาเภสัชกรรม* (น.7-91). นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- [9] ทิพย์ทิวา สัมพันธ์มิตร, เสาวลักษณ์ รุ่งตะวันเรืองศรี, และอรุณพร อิฐรัตน์. (2552). การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของศักยภาพการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรในป่าชุมชนเขาหัวช้าง ตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง. *วารสารวิจัยสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 15(6), 943-960.

ภาคผนวก

หลักการและเหตุผล

การทำวิจัยเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยและถือเป็นกลไกสำคัญ ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศ ผลงานวิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระและงานวิจัยของนักศึกษา นับว่ามีความสำคัญยิ่ง เป็นแหล่งข้อมูลและองค์ความรู้ที่มีคุณค่า สามารถพัฒนาและนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติได้ต่อไป ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา คณะศิลปศาสตร์ได้สร้างบัณฑิตเป็นจำนวนหลายพันคนซึ่งถือเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตด้านศิลปศาสตร์ ที่มีศักยภาพแห่งหนึ่งของภาคใต้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. 2560 ฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะศิลปศาสตร์ จึงมีแนวคิดในการจัดประชุมวิชาการเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์คณะศิลปศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีเวทีในการนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ โครงการ หรือการศึกษาค้นคว้า โดยกำหนดหัวข้อในการประชุมครั้งนี้ คือ

การประชุมวิชาการระดับชาติด้านศิลปศาสตร์ ครั้งที่ 2

"ศาสตร์บูรณาการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน"

2nd Liberal Arts National Conference

Integrated Disciplines and Research for Sustainable Development
(LAC 2017)

เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้อันได้มาจากระบบการวิจัยของนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยและมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ ระหว่างนักศึกษา คณาจารย์ และนักวิชาการอีกทั้งจะเป็นการสนับสนุนให้นักศึกษาศิลปศาสตร์ผลิตผลงานวิจัยเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนาหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนสังคมและประเทศชาติให้ขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการสร้างเครือข่ายการทำงานวิจัยร่วมระหว่างบุคลากรของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานวิจัยของนักศึกษาด้านศิลปศาสตร์
- เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยของนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยและมหาวิทยาลัยอื่น ๆ
- เพื่อเป็นเวทีให้นักศึกษาได้นำเสนอผลงานการวิจัย โครงการ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระสู่สาธารณชน เปิดโอกาสให้มีการเสวนา แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ระหว่างนักศึกษา คณาจารย์ และนักวิชาการ
- เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานวิทยานิพนธ์และการศึกษางานวิจัยให้ก้าวสู่มาตรฐานสากล

สาขาของการนำเสนอ

- สาขาการท่องเที่ยวและโรงแรม
- สาขาคหกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์การอาหาร
- สาขาภาษาต่างประเทศ
- สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

สถานที่จัดการประชุม



ห้องประชุม 63205 อาคาร 63 คณะบริหารธุรกิจ

- พิธีเปิดการประชุม และการบรรยายโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ

ห้อง 62601 และ 62602 อาคาร 62 คณะศิลปศาสตร์

- การนำเสนอผลงานของนักศึกษา



รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

- | | |
|----------------|---------|
| 1. ผศ.มนัสสวาส | กุลวงศ์ |
| 2. ดร.วารุณี | ณ นคร |
| 3. ดร.วรพจน์ | ปานรอด |

สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

- | | |
|---------------------|------------|
| 1. รศ.มุกดา | สุขสวัสดิ์ |
| 2. รศ.ดร.อุมาพร | มณีแนม |
| 3. รศ.ดร.นันทกาญจน์ | มูรศิริ |
| 4. ดร.กิริติ | อินทวิเศษ |

สาขาภาษาต่างประเทศ

- | | |
|------------------|---------------|
| 1. ผศ.สุมณฑา | ดำรงเลาหพันธ์ |
| 2. ดร.วรรรัตน์ | หวานจิตต์ |
| 3. อาจารย์ชุตินา | สว่างวาริ |

สาขาคหกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์การอาหาร

- | | |
|------------------|-------------|
| 1. ผศ.ดร.วิจิตรา | คำไพโรจน์ |
| 2. ผศ.ดร.จักรี | ทองเรือง |
| 3. ผศ.ดร.ชนพรรณ | บุญยรัตกลิน |

สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

- | | |
|----------------|------------|
| 1. ผศ.กุลดารา | เพียรเจริญ |
| 2. ดร.พิมอร | แก้วแดง |
| 3. ผศ.อุไรวรรณ | สุภานิตย์ |

LIBERAL ARTS RMUTSV

LAC²⁰¹⁷
RMUTSV



คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

1 ก.ราชดำเนินนอก ต.บ่อยาว อ.เมือง จ.สงขลา 90000

โทรศัพท์ 074-324-246 , 074-323-504 , 074-316-260-3 ต่อ 1201

<http://www.rmutsv.ac.th>